IURI DOLD-MIHAILIK

SINGUR PRINTRE DUŞMANI

Ediția a II-a

În romînește de NICOLAE GUMA

Volumul I

EDITURA TINERETULUI

UN OASPETE NEAȘTEPTAT

Telefonul sună îndelung.

Altădată, Oberst Berthold, șeful biroului 1-Z, ar fi sărit de pe divan, fără îndoială, și s-ar fi repezit la aparat. De data aceasta însă nici nu se clinti măcar. Continuă să stea lungit cu ochii închiși, de ai fi zis că doarme.

Hauptmann Kokkenmüller, adjutantul lui Berthold, ciocăni în cîteva rînduri în ușa biroului și, neprimind nici un răspuns, o deschise puțin, dar văzîndu-și șeful culcat, cu ochii închiși, o împinse încetișor la loc ca să nu-i tulbure odihna.

Kokkenmüller știa că Berthold nu dormise toată noaptea și că abia spre dimineață, după telefonul lui Himmler, își îngăduise să se lungească un pic. El nu asistase la convorbirea lui Berthold cu Himmler, dar văzîndu-l pe colonel în poziție de drepți și auzindu-i glasul plin de respect, ieșise în vîrful picioarelor din birou, fără să uite să lase ușa puțin întredeschisă. Din frînturile de fraze care ajungeau pînă în odaia lui de lucru, reieșea limpede că convorbirea cu Himmler îi aducea o surpriză plăcută.

Se înțelege, după o asemenea discuție, Berthold își putea îngădui să stea lungit o jumătate de oră, singur cu gîndurile lui. Înaltul comandament avea o părere excelentă despre activitatea pe care o desfășura el în Bielorusia, într-o regiune acoperită de păduri, foarte primejdioasă pentru armatele Führerului. De aceea Himmler nu pierdu prilejul să-l f-

pe Berthold să priceapă că i se pregătește o altă misiune, cu un cîmp de activitate mult mai vast.

Avea, prin urmare, un motiv temeinic să-și încalce întrucîtva programul zilei și să se lase în voia viselor.

De fapt, Willy Berthold nu era un visător. Ca unul ce-și consacrase întreaga viață spionajului militar german, el nu avea decît o singură dorință : să avanseze rapid în carieră, pentru a asigura o stare prosperă familiei lui nu prea numeroase. Dar, după convorbirea de astăzi, i se cam aprinsese imaginația. Și cu drept cuvînt ! În primul rînd, avea perspectiva de a părăsi ținutul acesta neprietenos. Din proprie inițiativă, Berthold nu s-ar fi încumetat pentru nimic în lume să facă un raport și să ceară mutarea în altă parte. Asta ar fi dăunat carierei și mai ales reputației lui de ofițer conștiincios care, neglijîndu-și propriile interese, este preocupat numai de executarea întocmai a ordinelor. Dar acum, cînd însuși Himmler...

Un nou zbîrnîit de telefon îi întrerupse gîndurile plăcute.

„Cine o fi sunînd așa de dimineață ?“ se întrebă Berthold, și în aceeași clipă auzi pe cineva bătînd ușor, dar cu stăruință în ușa biroului.

— Intră ! strigă el, fără să deschidă ochii .

— Statul-major al Diviziei 12 sună pentru a doua oară — zise încet Kokkenmüller.

— Dar ce s-a întîmplat ? Berthold își întredeschise pleoapele și aruncă o privire adjutantului său care stătea în poziție de drepți și nu putu să nu observe că noaptea nedormită nu lăsase nici o urmă asupra lui : ca totdeauna, părul rar era pieptănat cu grijă, obrazul bine ras, iar ochii mari, șterși, nu trădau nici o oboseală.

— Herr Oberst, aseară, în sectorul Diviziei 12, un ofițer rus a trecut la noi. El a refuzat să dea vreo declarație celor de la statul major al diviziei și a cerut cu insistență să fie adus în fața dumneavoastră.

— În fața mea ?

Colonelul zîmbi mulțumit, dar nu răspunse nimic. Cu mîinile la spate, a început să măsoare camera în lung și în lat, călcînd apăsat și tacticos, cum calcă de obicei oamenii copleșiți de griji. Heinrich îi urmărea cu atenție expresia chipului ce se încrunta din ce în ce mai mult, dar în aceeași măsură se neliniștea și el. Doar nu-l chemase Berthold în toiul nopții ca să se laude cu potirul lui ?!

Într-adevăr, șeful biroului 1-Z numai la completarea colecției sale nu se gîndea atunci. Gîndurile lui călătoreau departe, foarte departe și erau în legătură cu Heinrich. Peste cîteva zile trebuia să sosească ordinul prin care i se va acorda gradul de ofițer. Prin urmare, va fi reintegrat în drepturile sale de cetățean al Reichului, în drepturile legale de unic moștenitor al lui Siegfried von Goldring. Bineînțeles, fără ajutorul său, chestiunea aceasta nu s-ar fi rezolvat atît de repede și relativ ușor. Așadar, în mîinile lui erau toate atuurile.

Dar dacă a făcut vreo greșeală ? Dacă, hipnotizat de cele două milioane de mărci, s-a depărtat de premisa cea justă și a ajuns la o concluzie greșită ? Atunci e prăpăd, curat prăpăd ! Dar nu, nu se poate. Goldring a fost bine verificat. Iar banda de magnetofon a înregistrat absolut tot. Pacat că în dosarul lui Siegfried von Goldring nu se găsesc amprentele digitale dactiloscopice ale lui Heinrich. După regulamentul serviciului de informații, cînd un informator trece granița însoțit de membrii de familie, li se iau amprente și acestora. Pesemne că s-a scăpat din vedere, sau poate că s-au pierdut. Este o neglijență care se învecinează cu crima ! Chiar așa raportase în ajun la Berlin. Acum, în locul acestui document de necontestat, trebuie să se mulțumească cu un examen psihologic. E adevărat că Heinrich are o memorie excepțională, totuși nu poate să țină minte chiar tot ce s-a petrecut în copilăria lui. Trebuie să-l convingă că amprentele lui sînt păstrate la arhivă. E interesant de văzut cum are să se comporte. Faptul că a fost chemat în miez de

noapte trebuie să-l fi alarmat, și nu-i va fi chiar așa de ușor să se stăpînească, dacă, bineînțeles, are motive serioase să se teamă de amprentele dactiloscopice...

— Ești mirat, desigur, că te-am chemat în toiul nopții, la o oră atît de înaintată? — l-a întrebat Berthold, oprindu-se pe neașteptate în fața lui.

— Nu numai mirat, dar și neliniștit întrucîtva. Ce s-a întîmplat?

— O, nimic serios, o simplă formalitate. Nu chiar plăcută, dar necesară pentru definitivarea actelor tale.

— Sînt atît de plictisit de situația mea echivocă, încît sînt bucuros să înfrunt o neplăcere cît de mare.

— Îți înțeleg starea sufletească și nerăbdarea. De aceea, sînt și eu de părere să scăpăm o dată de toate plictiselile astea... Ai idee ce-i aceea dactiloscopie?... Poate chiar ți-aduci aminte, cum înainte de a pleca din Germania...

— Vreți să spuneți că înainte de a pleca mi s-au luat amprentele dactiloscopice? O clipă, să încerc să-mi aduc aminte...

Și, concentrîndu-și memoria, Heinrich și-a frecat fruntea.

— Nu, nu-mi aduc aminte.

— Înseamnă că pînă și memoria ta excepțională te trădează uneori.

— O, memoria unui copil reține numai ceea ce-l interesează. Se prea poate ca formalitatea asta să nu-mi fi atras atenția, s-o fi luat drept o simplă joacă. Bineînțeles, dacă „operația" a avut loc cu adevărat și dacă amprentele digitale ale unui băiețaș au putut interesa pe cineva.

— Nu pe cineva, ci organele de informație. Din fericire, amprentele s-au păstrat.

— Abia acum îmi dau seama despre ce formalitate vorbiți dumneavoastră.

Și, făcînd o mutră acră, Heinrich dădu din umeri a dezgust.

— Iarăși și acum ca o joacă. La drept vorbind, formalitatea aceasta seamănă foarte mult cu o joacă. Crede-mă, și pentru mine e cît se poate de neplăcut și de agasant... Am luat asupra mea sarcina asta, ca să nu mai fie nevoie de martori.

— Doamne, ce fericire că soarta v-a scos în calea mea, Herr Oberst!

Berthold se apropie de birou și scoase dintr-un sertar o foaie de hîrtie și o placă metalică, pe a cărei perniță strălucea cerneală proaspătă, tipografică.

— Și acum, apropie-te, băiete, și dă-mi mîna dreaptă. Întinde degetul cel mare, iar pe celelalte lipește-le de palmă. Așa, așa...

Cu o mișcare îndemînatică, Berthold lipi degetul lui Heinrich cu partea lui laterală de pernița plăcii. Apoi, apăsînd ușor, îl răsuci. Partea interioară a degetului se vopsise uniform. Atunci Berthold îl lipi de hîrtie. Pe suprafața albă și netedă a apărut un desen lămurit.

După ce i-a luat amprentele tuturor degetelor, colonelul oftă cu ușurare. Heinrich trecuse examenul cu bine, prin urmare Wilhelm Berthold nu se înșelase.

Și Heinrich era mulțumit. Cît durase operația, nici unul din degetele lui lungi și subțiri nu tresărise măcar.

— Pot să plec? întrebă el pe colonel, care se apucase din nou să desfășoare harta.

— Da — și Berthold mai răsuflă o dată adînc. Eu însă trebuie să mai stau să lucrez, pentru ca pumnul în care vom strînge pe dușman să fie într-adevăr de fier, după cum au denumit atît de pompos operația ce o pregătim, cei de la statul-major.

Și fără să-și arunce privirea pe hartă, Heinrich își exprimă părerea de rău că Oberst Berthold se surmenează peste măsură. Apoi se înclină și ieși din birou.

Heinrich își făcu repede toaleta, așa că atunci cînd ordonanța lui intră în odaie, acesta îl găsi îmbrăcat.

— Pot să vă servesc micul dejun, domnule locotenent?

— Numai o ceașcă de cafea și o tartină.

Ordonanța clătină din cap a dojană, dar întîlnind privirea rece a lui Heinrich, se apucă să pregătească micul dejun.

Erwin Brenner, un ostaș slăbănog, roșcovan, pus de Kokkenmüller la dispoziția noului său colaborator, nu-i plăcea lui Heinrich. Mai ales ochii lui mici, galbeni, ca de pisică, care lunecau prin odaie ferindu-se să privească în față, îi făcuseră o impresie foarte neplăcută.

„Va trebui să-l schimb" — își zise el.

După ce-și luă repede cafeaua, Heinrich se duse la comandament. Ca ofițer cu însărcinări speciale, se afla la dispoziția personală a lui Berthold și în fiecare dimineață trebuia să se prezinte la șeful său pentru a primi ordine. Pînă acum Berthold nu dăduse prea mult de lucru protejatului său, iar însărcinările mărunte care i se încredințaseră le putuse îndeplini fără să părăsească comandamentul. Dar în ajunul petrecerii, colonelul îi puse în vedere că are de gînd să-i dea o misiune mai grea și mai de răspundere.

Heinrich îl găsi în biroul său și observă numaidecît că șeful e prost dispus.

— Bine că ai venit! Tocmai mă pregăteam să trimit să te cheme.

Heinrich se uită la ceas.

— E ora nouă fix, Herr Oberst, așa că n-am întîrziat nici cu o secundă. Bag însă de seamă că dumneavoastră ați început ziua de lucru prea de dimineață.

— Și nu tocmai plăcut, ai putea să adaugi — mormăi colonelul, ursuz.

— Aveți cumva vești proaste de pe front? întrebă Heinrich, îngrijorat.

— Da! Mai mult încă, a menționat nu numai funcția dumneavoastră, dar și numele și prenumele.

— Cum?! și Berthold se ridică în picioare și ridică mirat din umeri.

— Într-adevăr, e cam ciudat! se învoi și Kokkenmüller. De unde și pînă unde un ofițer rus să știe numele dumneavoastră de familie?...

— Și mai ales prenumele!

— În orice caz, Herr Oberst, vă rog să fiți cu băgare de seamă, iertați-mă că-mi permit să vă dau un sfat. S-ar putea să fi fost trimis înadins pentru a atenta la viața dumneavoastră...

— Dai prea mare importanță persoanei mele, Hauptmann. Un atentat la viața mea, la viața unui simplu ofițer...

— Totuși, Herr Oberst... — încercă să-l contrazică adjutantul.

— Aș mai zice, dacă ar fi vorba de comandantul corpului de armată sau al armatei — continuă Berthold, fără să-l asculte.

— Herr Oberst, trebuie să țineți seama — adăugă Kokkenmüller cu servilism — că nu-i vorba de un ofițer oarecare, ci de un ofițer care are onoarea să fie prieten cu Himmler. Și asta-i de ajuns pentru bolșevici.

— Crezi?

— Sînt sigur!

— Și ce dispoziții ai dat?

— Am dat ordin, în numele dumneavoastră, să ni se trimită actele fugarului, iar el să fie reținut la divizie pînă la noi ordine.

— Foarte bine! Au sosit actele?

— Au sosit.

— Adu-le încoace!

Kokkenmüller ieși repede din birou și peste cîteva clipe se întoarse, lăsînd să treacă înaintea sa pe un Oberfeldwebel gros și mic de stat.

— Am ordin să-l predau chiar în mîinile dumneavoastră, Herr Oberst — raportă Oberfeldwebel-ul ostășește, întinzînd lui Berthold un plic mare.

Acesta semnă de primire pe o hîrtiuță îngustă, lipită de plic.

Oberfeldwebel-ul dispăru pe ușa biroului.

Berthold tăie cu grijă marginea plicului și scoase cu băgare de seamă conținutul: o hartă mare topografică și un carnet de identitate de ofițer.

După ce aruncă o privire pe hartă, colonelul o întinse în tăcere adjutantului. Acesta o fixă cu piuneze pe o măsuță, scoase din sertar o lupă și se aplecă asupra documentului, căutînd, se vede, să descopere cine știe ce semne secrete. Era așa de adîncit în cercetarea hărții, încît tresări cînd auzi glasul lui Berthold.

— Nu ți se pare că dezertorul ăsta nu are de loc mutră de rus?

Kokkenmüller se apropie și se uită peste umărul șefului său la fotografie.

— Ko-ma-rov... — silabisi el și iar își mută privirea la fotografie. Aveți dreptate, Herr Oberst, are o față de european, aș spune chiar de arian. Priviți numai la fruntea lui înaltă, la nasul drept, puțin coroiat...

— Cheamă la telefon divizia și dă ordin ca fugarul să fie adus aici.

Berthold se lăsă pe speteaza fotoliului și din nou își închise pe jumătate ochii, încercînd să reconstituie în minte convorbirea pe care o avusese dimineața cu Himmler. Dar starea această de bună dispoziție — visătoare — nu se mai reîntoarse. Poate că glasul răstit al lui Kokkenmüller, care se auzea în odaia vecină — nu se știe din ce pricină, nu izbutea să obțină legătura cu secția operativă — îl împiedica să-și adune gîndurile. Și apoi și dezertorul ăsta... E ciudat, foarte ciudat de ce stăruie să fie primit chiar de el! Dar toate au să se lămurească îndată.

Și din nou Oberst Berthold deschise carnetul de identitate și cercetă îndelung și cu atenție chipul omului care avea să fie adus în fața lui din clipă în clipă. Interesant chip! La cine a mai văzut el o gură așa de mică, cu buzele tare strînse?

— Ordinul a fost executat, Herr Oberst! raportă Kokkenmüller din prag.

Apoi luă un scaun și-l așeză în mijlocul camerei.

— Să-l poftiți să se așeze aici, pe scaunul ăsta. Iar în fotoliul de lîngă masă, am să stau eu. Kokkenmüller făcu ochii mici și-și plimbă privirea de mai multe ori de la scaun la fotoliu. În felul acesta, între dumneavoastră și fugar se va găsi un om, totdeauna gata să vă apere.

Chiar atunci comandantul gărzii deschise ușa și introduse în birou un tînăr de vreo douăzeci-douăzeci și doi de ani, îmbrăcat în uniforma de locotenent a Armatei Sovietice.

Berthold își mută repede privirea de la chipul tînărului la carnetul de identitate aflat pe masă. Într-adevăr, în fața lui se afla originalul. Numai părul nu era pieptănat peste cap, ca în fotografie. Acum era despărțit printr-o cărare dreaptă, ceea ce făcea ca trăsăturile chipului său uscățiv și ars de soare să iasă și mai mult în evidență; mai ales nasul și gura mică, cu buze subțiri, bine strînse.

— Bună dimineața, Herr Oberst — rosti tînărul într-o limbă germană curată, lipindu-și tocurile.

Vreme de un minut se lăsă tăcere. Berthold se uită cu atenție, pe sub pleoapele pe jumătate lăsate, la chipul celui intrat, pipăindu-i parcă cu privirea fiecare trăsătură. Dezertorul suportă liniștit această privire. Lui Berthold i se păru chiar că în ochii mari căprui ai tînărului licărise un zîmbet.

— Bună dimineața, Komarov — răspunse în cele din urmă Oberst Berthold. Astă-noapte ai trecut la noi?

— Astă-noapte. Am trecut linia frontului înainte de revărsatul zorilor și chiar de la început am cerut să mi se acorde o audiență de către Oberst Berthold.

— Îl cunoşti personal? întrebă Berthold aruncînd o privire plină de înţeles adjutantului.

— Da, vă cunosc personal.

— De unde? Berthold nici nu încercă măcar să-şi ascundă mirarea. Şi de ce ai ţinut, mă rog, să vorbeşti chiar cu mine?

Fugarul făcu un pas înainte. Kokkenmüller se încordă deodată. Mîna lui strînse cu şi mai multă putere patul pistolului.

— Aş vrea să vă cer îngăduinţa să stau jos. Herr Hauptmann să fie liniştit. Doar ştie foarte bine că n-am nici o armă asupra mea — zîmbi fugarul.

— Stai jos — spuse Berthold arătînd spre scaunul din mijlocul camerei.

Tînărul se aşeză şi începu liniştit să-şi deşurubeze tocul unei cizme. Pentru orice eventualitate, Kokkenmüller îşi scoase pistolul de la şold şi-l puse pe genunchi. Parcă puteai să ştii ce se afla în cutiuţa mică de metal, pe care dezertorul o scotea din tocul cizmei? Dar tînărul deschise cutiuţa şi Hauptmann Hokkenmüller răsuflă uşurat, văzînd că deşartă în palmă nişte hîrtiuţe.

— Vă rog să le daţi lui Herr Oberst — zise fugarul, adresîndu-se adjutantului.

Kokkenmüller luă hîrtiuţele în palmă şi cu mîna întinsă le duse spre masa şefului său, fără a-şi muta privirea bănuitoare de la rusul cel misterios. Dar acesta continua să-şi plimbe ochii cu nepăsare prin birou, aşa că adjutantul se linişti, cu atît mai mult cu cît atenţia îi fu atrasă de expresia de pe chipul colonelului, care se schimbase în chip ciudat dintr-o dată.

— Cum se poate asta? exclamă Berthold.

— Precum vedeţi — spuse fugarul, şi un zîmbet vesel îi licări pe buze. Apoi sări în picioare şi luînd poziţia de drepţi, urmă: Am onoarea să mă prezint: sînt Heinrich von Goldring!

— Bine, dar cum? De unde? Şi Berthold depărtă cu un gest repezit fotoliul şi se ridică şi el.

— Am să vă explic îndată, aş vrea însă să stăm de vorbă între patru ochi...

— O, desigur... Dar surprinzînd privirea plină de îngrijorare a adjutantului, Oberst Berthold se întrerupse: Vezi dumneata — urmă el — Hauptmann Kokkenmüller e adjutantul meu şi în faţa lui poţi vorbi deschis, orice ai vrea să-mi destăinuieşti... Fumezi? Poftim. Şi Oberst Berthold împinse spre marginea mesei o cutie cu ţigări de foi.

Tînărul se înclină în tăcere. Muşcă capătul trabucului, îl aprinse de la bricheta pe care i-o întinsese politicos Kokkenmüller şi trase adînc în piept cîteva fumuri.

— Iertaţi-mă, vă rog, n-am fumat de mult.

— O, nu te grăbi — zise Berthold cu amabilitate.

— Prea de mult timp aştept revederea cu dumneavoastră, Herr Oberst, ca să mai pot amîna convorbirea noastră fie şi o clipă... După actele mele, de care aţi luat cunoştinţă desigur, sînt Anton Stepanovici Komarov, locotenent în Armata Sovietică... Nu, nu, să nu credeţi că acest carnet de identitate e fals. Mi-a fost înmînat de comandantul marii unităţi din care făceam parte, deşi în realitate sînt Heinrich von Goldring, fiul baronului Siegfried von Goldring, care a avut cîndva onoarea să fie în foarte strînse raporturi de prietenie cu dumneavoastră.

Ochii tînărului se pironiră pe faţa latră a lui Berthold.

Acesta nu putu să-şi ascundă tulburarea. Chiar şi adjutantul, uitînd de primejdie, ridică maşinal mîna de pe tocul pistolului şi se trase cu tot trupul înainte, ca să nu scape nici un cuvînt din istorisirea aceasta neobişnuită.

— Bine, dar cum a ajuns fiul baronului von Goldring în Armata Roşie? Cum de-ai devenit Komarov? Stai jos, stai jos! Trebuie să fii obosit, fără îndoială şi, bineînţeles, şi emoţionat.

— Într-adevăr, nu mi-e rușine să mărturisesc că sînt emoționat. Prin prea multe am trecut în scurta mea viață și prea multă vreme am așteptat această întîlnire. Poate că Herr Oberst dispune de puțin timp ca să-mi asculte povestea... O, credeți-mă, sînt nespus de fericit că pot, în sfîrșit, să-mi rostesc numele adevărat...

— Tot atît de fericit sînt și eu că-l aud. Nici nu poți să-ți închipui ce tulburat am fost auzindu-l. Să întîlnesc pe unicul fiu al celui mai bun prieten, al prietenului din tinerețea mea îndepărtată, pe fiul celui mai devotat camarad! Și încă în asemenea împrejurări! Pe Heinrich von Goldring!

— Gîndiți-vă, atîta vreme am fost nevoit să-l uit! Acum, auzindu-l rostit de dumneavoastră, mi se pare că aud glasul blînd al tatălui meu. Și eu... și eu...

Ochii lui Heinrich se umplură de lacrimi. Văzîndu-le, Kokkenmüller îi întinse un pahar cu apă. Tînărul îl bău dintr-o răsuflare și se mai liniști puțin.

— După cum știți, Herr Berthold — continuă el — îndată ce s-a sfîrșit războiul mondial, tatăl meu, Siegfried von Goldring, a început să lucreze în departamentul în care lucrați și dumneavoastră pe vremea aceea. În anul o mie nouă sute douăzeci și opt, din ordinul personal al lui Oberst Alexander, șeful departamentului pe care-l știți, tatăl meu a fost trimis în misiune în Rusia. Aveam șapte ani pe atunci, dar mi-aduc bine aminte de o seară de vară, de o vilă impunătoare și de dumneavoastră stînd alături de o doamnă frumoasă. Mai tîrziu, după ce am ajuns în Rusia, tata mi-a explicat că în seara aceea luasem parte la o serată de adio pe care ați dat-o în cinstea lui, la vila dumneavoastră din Wilhelmstrasse douăzeci și doi. Sînt sigur că povestindu-mi toate astea, tata mi-a spus adresa dumneavoastră exactă și că...

— Ai o memorie extraordinară, îl întrerupse Berthold. Parcă-l văd pe tatăl dumitale și alături de el și pe dumneata, un băiat neastîmpărat. Și deși astăzi ești un bărbat în toată

firea, recunosc trăsăturile băiețașului care ne-a distrat atît de bine în seara aceea de despărțire. Acum înțeleg de ce m-a surprins așa de mult figura dumitale. Nu încape nici o îndoială, ai gura lui Siegfried. Totdeauna strînsă a îndărătnicie și mult prea mică pentru fața lui mare. Numai că trăsăturile dumitale sînt mai fine, iar ochii seamănă mai curînd cu ai mamei decît cu ai tatălui. Asta m-a și împiedicat să-mi dau seama de la început de asemănare... Dar iartă-mă, te-am întrerupt. Nici nu-ți închipui cum mă tulbură amintirile acestea!

— Nu mai mult ca pe mine, Herr Oberst. De aceea vă rog să-mi îngăduiți să mă mai opresc puțin asupra amintirilor mele din copilărie. Asta are să vă ajute să reconstituiți unele amănunte de dinaintea plecării noastre. Cred că vă amintiți cum am părăsit noi patria. Era în anul o mie nouă sute douăzeci și opt, cînd tata a fost trimis ca specialist străin în Rusia Sovietică.

Colonelul dădu afirmativ din cap:

— Pe atunci bolșevicii invitau cu plăcere specialiști străini. Era o epocă de aur pentru spionajul nostru!

— Care, spre părerea noastră de rău, s-a terminat prea repede.

— Dar măsuri de precauțiune erau necesare chiar și atunci. Iată de ce și în diploma lui tata, și în referințele firmei Bauer era trecut numele Zalesski. Stanislav Zalesski. Polonez de origine. Se înțelege, și eu am fost rebotezat. Țin minte și astăzi cum, cu mult înainte de plecare, tata îmi repeta în fiecare zi că numele meu adevărat e Iusef și nu Heinrich, că mă cheamă Zalesski, că sînt polonez și nu german.

— A fost o curată nebunie să te ia cu el în țara asta barbară!

— Ați uitat desigur că după moartea mamei mele, tata nu s-a despărțit niciodată de mine și că nu se ducea în Rusia cu o misiune bine determinată, ci cu însărcinarea de a rămîne acolo cît mai mult cu putință.

— Îi propusesem lui Siegfried să te lase la mine...

— Așa-i. Găsesc însă că ați făcut o imprudență deschizînd discuția în fața mea. Vă aduceți aminte cum m-am agățat de brațul tatii ?

— O, ce memorie ! exclamă Berthold entuziasmat.

— Țin minte că Frau Else, soția dumneavoastră, v-a ocărît pe amîndoi. Ce mai face ? Sper că-i bine, sănătoasă ?

— Are să se bucure mult cînd va afla de întîlnirea noastră.

— Vă rog să-i transmiteți salutările mele cele mai sincere. De asemenea și fiicei dumneavoastră, pe care o sîcîiam mereu, trăgînd-o de cozi... Micuța Lorre, cea cu părul de aur...

— O, Lorre e o domnișoară în toată legea, bună de măritat. Cum zboară vremea, cum zboară !

Oberst Berthold se emoționase de-a binelea. Numai prezența lui Kokkenmüller îl împiedica să se piardă în amănunte cu privire la Lorrchen a lui. Se stăpîni și îndepărtă această ispită. Chipul lui luă din nou expresia aceea liniștită, impenetrabilă, pe care o lua totdeauna în prezența subalternilor. Berthold socotea drept o datorie să-și împrumute această expresie, întocmai cum se simțea dator de a purta tunica încheiată la toți nasturii.

Observînd o schimbare în dispoziția interlocutorului său, Heinrich continuă să povestească, dar mai pe scurt, fără digresiuni lirice.

— V-am răpit o mulțime de timp, Herr Oberst, de aceea am să vă istorisesc în cîteva cuvinte ceea ce am să așternă mai pe larg în raportul meu. La început, tata a lucrat ca inginer electrotehnic în Donbass, apoi a fost mutat în Ural, iar în o mie nouă sute treizeci a fost „transferat", cum spun rușii, la șantierul de construcții al unei mari stațiuni hidroelectrice. Dumneavoastră știți despre ce stațiune e vorba. O spun asta pentru că, după cum mi-a povestit-o chiar el mai tîrziu, abia din clipa aceea a putut stabili o legătură directă cu dumneavoastră prin radio și prin poștă, aceasta din urmă prin rețeaua agenției noastre.

— Absolut exact — confirmă colonelul. Am ținut cea mai strînsă legătură și am fost foarte mulțumiți unul de altul.

— În o mie nouă sute treizeci și patru, conformîndu-se dorinței superiorilor săi, tata a izbutit să fie mutat în Extremul Orient. Între timp, devenise cetățean rus.

— Știu...

— Dar după mutarea lui în Extremul Orient, legătura directă cu dumneavoastră a fost întreruptă. Se menținea legătura numai prin persoanele pe care le știți...

Berthold dădu din cap în tăcere.

— Din anul o mie nouă sute treizeci și șapte am început să-l ajut pe tata. El m-a învățat să cifrez rapoartele și să descifrez ordinele primite.

— Foarte imprudent din partea unui informator cu atîta experiență ca Siegfried !

— Dar gîndiți-vă și dumneavoastră, Herr Oberst : tata avea foarte mult de lucru și foarte puține ajutoare — îi luă apărarea Heinrich. În afară de aceasta, mi-a dat o educație de adevărat patriot german și era sigur că nimic nu mă va putea îndupleca să-i trădez tainele.

— Continuă, continuă — îl încurajă colonelul.

— Totul mergea cum nu se poate mai bine, dar în o mie nouă sute treizeci și opt s-a întîmplat o nenorocire : cekiștii au dat peste o urmă care i-a dus la locul secret de întîlnire și astfel au arestat cîțiva agenți care l-ar fi putut trăda pe tata. Inginerul Zalesski nu putea să fugă. Atunci a luat hotărîrea să mă salveze cu orice preț măcar pe mine. Mi-a făcut rost de acte pe numele de Anton Stepanovici Komarov, crescut la o casă de copii, de un carnet de comsomolist și m-a trimis la Odesa. Acolo am intrat în școala militară pe care am terminat-o în ajunul războiului. Bineînțeles, cît timp am urmat școala militară, n-am purtat de loc corespondență cu tata. Doar din cînd în cînd, prin agenți, îmi dădea veștii despre

el, și acelea laconice. Ultima a fost de-a dreptul tragică : o dată cu actele acestea, mi-a trimis și un bilețel cu cîteva rînduri scrise în grabă, prin care mă vestea că a fost descoperit, că e nevoit să se otrăvească ca să nu fie arestat și mă conjura să-i răzbun moartea.

Glasul lui Heinrich tremura și Kokkenmüller se repezi din nou la carafa cu apă. Berthold se ridică în picioare, lăsă capul în piept și rămase în poziția aceasta cîteva secunde.

— Vă sînt foarte recunoscător, Herr Oberst! Și după ce luă o înghițitură de apă, Heinrich împinse paharul la o parte și-și strînse buzele cu hotărîre. Îngăduiți-mi să continui... Vă dați seama, desigur, că nu puteam să lucrez în locul tatălui meu, deși jurasem să-mi dăruiesc viața patriei. Așa că nu-mi rămînea decît să aștept un moment prielnic ; războiul l-a apropiat. Pe front am primit comanda unui pluton. Bineînțeles, am tăinuit faptul că cunosc limba germană... Acum cîteva zile, întîmplarea a făcut să asist la interogatoriul unui Feldwebel, căzut prizonier. Cu acest prilej am auzit rostindu-se numele dumneavoastră, atît de cunoscut de mine încă din copilărie, și am aflat că faceți serviciu la statul-major al corpului de armată. Urmarea o cunoașteți...

— Dar dacă n-ai fi aflat aceasta ?

— De mult mă hotărîsem să trec în armata patriei mele. Ceea ce am auzit la interogatoriul Feldwebel-ului a grăbit numai aducerea la îndeplinire a planului meu. Desigur, nu puteam să nu profit de un concurs de împrejurări atît de favorabil. În felul acesta, mi-am zis, scap de necesitatea unei verificări îndelungate. Doar ați fost unul dintre cei mai apropiați prieteni ai tatălui meu și mă cunoașteți din copilărie !

— Bine ai judecat, băiatul meu, foarte bine, deși... a fost un gest riscant. Puteai să fii ucis.

— Gîndul ăsta mă chinuia cel mai mult. Dar credeți-mă Herr Oberst, nu pentru că-mi era frică de moarte. Nu, mă îngrozea gîndul că voi pieri de glonțul unui soldat german, al unui compatriot și că voi fi înmormîntat la un loc cu dușmanii, sub un nume străin, fără să fi răzbunat moartea tatălui meu...

— O, te înțeleg ! Dar acum cînd ești printre ai tăi...

— Am sentimentul că m-am întors în sînul familiei !

— Așa-i, așa-i ! Fiul prietenului meu dispărut poate să mă socotească ca pe un al doilea lui părinte.

— Mi-era teamă să nădăjduiesc... Nici nu vă puteți închipui, Herr Oberst, ce-i în inima mea. În ultima lui scrisoare, aceea pe care o aveți în față, tata îmi lăsa cu limbă de moarte să vă găsesc și să ascult de sfaturile dumneavoastră... De sfaturile dumneavoastră părintești, aș zice eu acum.

Heinrich se ridică în picioare, făcu un pas înainte și se opri nehotărît. Berthold se apropie de el și-i strînse amîndouă mîinile cu putere.

— Dar despre ce moștenire e vorba în actele astea ? întrebă el, întorcîndu-se la locul lui și aplecîndu-se din nou asupra hîrtiilor.

— După cum știți, înainte de a pleca în Rusia, tata și-a vîndut toată averea imobilă. Banii obținuți i-a depus : o parte mai mică la Banca germană, iar suma cea mai importantă la Banca Națională a Elveției.

— Cît anume ?

— Două milioane și ceva de mărci.

— Oho ! făcu Kokkenmüller, fără să vrea.

— Tată-tău ți-a asigurat o viață fericită — rosti Berthold solemn.

— Dar viața mea nu-mi aparține mie, ci patriei.

— O ! sînt sigur ! Dar despre aceasta vom vorbi mîine, după ce te vei odihni și te vei mai liniști... Herr Hauptmann — urmă Berthold, întorcîndu-se spre Kokkenmüller — ai grijă dumneata de toate. Instalează-l pe baron alături de locuința mea, fă-i rost de haine și în general...

— Fiți pe pace, Herr Oberst, baronul von Goldring nu va avea motive să se plîngă.

— Baron von Goldring! Ce frumos sună cuvintele acestea, ca un cîntec din copilărie! Iar după ce voi lepăda uniforma asta, mă voi simți ca renăscut.

— Atunci grăbește-te! Kokkenmüller are să te ajute, are să aibă grijă de toate.

Heinrich își luă rămas bun și însoțit de Kokkenmüller se îndreptă spre ieșire, dar la jumătatea drumului se opri.

— Iertați-mă, Herr Oberst, mai îngăduiți-mi o întrebare: aș vrea să știu, statueta cancelarului Bismark, pe care am răsturnat-o în seara aceea, e în bunăstare?

— Da, da, și nădăjduiesc că ai s-o vezi cu ochii tăi.

După ce Heinrich ieși din cameră, Berthold se apropie de fereastră, o deschise larg și multă vreme privi spre depărtările din zare.

Nori grei de toamnă veneau dinspre răsărit. Pluteau atît de jos deasupra pămîntului, încît ai fi crezut că vor atinge din clipă în clipă vîrfurile copacilor, acoperișul școlii unde se instalaseră birourile serviciului I-Z și mica clopotniță a bisericii de lemn care se înălța peste drum de ograda școlii. Era un tablou obișnuit de care Berthold se săturase și se plictisise pînă peste cap. Dar, cine știe, poate că în curînd totul se va schimba...

Orice s-ar spune, ziua asta a început bine! Mai întîi convorbirea atît de importantă cu Himmler, apoi întîlnirea cu fiul baronului von Goldring... — se gîndea Berthold. Trebuie să fac negreșit așa fel ca Heinrich să revadă pe Else și pe Lorrchen. Cine știe, cum au să se sfîrșească toate astea!

Și pentru a doua oară în ziua aceea, el își călcă obiceiul și se lăsă furat de visuri. Se vede că visurile acestea îl purtau foarte departe, pentru că își potrivi tunica, se îndreptă din mijloc și luînd o expresie binevoitoare — condescendentă, se apropie de oglinda pătrată de la speteaza divanului. Din oglindă îl privi o față mare, îngîmfată, cu ochi mici, cenușii, pitiți sub tufușoarele unor sprîncene roșcate și cu un nas borcănos, subțire la rădăcină. Oberst Berthold își netezi cu periuța mustața „à la Adolf", roșcată și ea, și se apropie și mai mult de divan. Acum nu i se mai zărea capul, în schimb i se vedea tot trupul. Părea mulțumit de persoana sa: tunica de culoarea oțelului cu guler negru îi îmbrăța bine umerii puternici și pieptul lat, iar pantalonii deschiși la culoare nu aveau nici o cutișoară. Nicăieri — nici o pată, cît de mică. Cizmele înalte, bine lustruite, sclipeau. Așa trebuie să arate un ofițer adevărat, chiar și în campanie. Da, Oberst Berthold era mulțumit de el și de felul cum începuse ziua.

— Totul e spre bine, totul e spre bine — zise el, frecîndu-și mîinile și se îndreptă spre masa de scris, să mai cerceteze o dată actele lui Heinrich.

Wilhelm Berthold era de prea mult timp în spionajul german, ca să mai aibă măcar un pic de încredere în oameni; în fiecare om vedea un criminal potențial, care mai devreme sau mai tîrziu va trebui să răspundă la întrebările unui anchetator de la Gestapo. În orice faptă omenească căuta să descearnă ca forță motrice esențială — cupiditatea.

Cînd îl primise pe Heinrich von Goldring cu brațele deschise, Berthold acționase după inspirație, fără un plan dinainte chibzuit, fiindcă nici n-avusese timp. Dar ceva mai tîrziu, cîntărindu-și atitudinea, se felicită că jucase cu atîta măiestrie rolul de prieten nobil și sentimental al bătrînului Siegfried. Așa cum îl jucase, rolul acesta îi dădea cele mai mari avantaje.

Dacă verificarea va dovedi că fugarul este într-adevăr acela drept care se dă și că e mînat de sentimente patriotice, atunci el, Berthold, va apărea într-o lumină cît se poate de favorabilă. Și față de acest tînăr, și față de comandament. Discuțiile cu privire la fapta sa nobilă vor crea, fără îndoială, în jurul numelui său o aureolă de om nu numai înțelept, dar și de suflet. Cît despre Heinrich von Goldring, acesta îi va fi recunoscător toată viața. Dar dacă cumva va ieși

la iveală că sub masca lui von Goldring se ascunde un dușman, pe care el, Wilhelm Berthold, l-a încălzit la piept numai ca să-i adoarmă vigilența și să descopere cît mai repede adevărul, în acest caz i se va întări și mai mult faima de informator iscusit, cu experiență.

Deci, și într-un fel și într-altul, n-avea decît de cîștigat.

Actele găsite asupra fugarului, numele de Goldring, dar mai ales unele amănunte din copilăria lui, pe care le-a ținut minte, îi întăreau credința că într-adevăr a avut norocul să salute cel dintîi pe fiul vechiului său prieten. Totuși, o verificare nu strică. În asemenea chestiuni nu te poți bizui nici pe propria ta intuiție, nici pe verdicitatea declarațiilor și actelor. Mai bine să verifici de trei ori decît să greșești o singură dată.

Afară de aceasta, încă nu se știe ce l-a determinat pe Heinrich von Goldring, care ar fi putut foarte bine să se asimileze în Uniunea Sovietică — să treacă la germani. E drept, tînărul n-are decît douăzeci și unu de ani. Dar poate că a fost mînat de dorința de a-și răzbuna tatăl, iar dacă fusese crescut într-un spirit patriotic, atunci și de dorința de a se întoarce în patrie?! Nu, motivul principal e altul, mai curînd cele două milioane de mărci care zac la Banca Națională a Elveției. Dacă Heinrich von Goldring ar fi rămas mai departe în Uniunea Sovietică și ar fi trăit acolo sub un nume de împrumut, niciodată n-ar mai fi pus mîna pe această moștenire. „Sau poate că tocmai de asta a și trecut la noi; să pună mîna pe moștenire și apoi să se întoarcă în Rusia. Să fi fost trimis special în acest scop?"

Îndoielile nu-l lăsară să doarmă toată noaptea. Berthold se sculă mai devreme ca de obicei. Va trebui să limpezească totul cît mai repede. Doar are un plan așa de minunat! Un baron tînăr și frumos... două milioane de mărci... Se poate un bărbat mai potrivit pentru Lorre? Ar fi greu de găsit un altul mai bun.

Ca să grăbească lămurirea cazului, Berthold se hotărî să se ocupe personal de această problemă. Chemă la el pe Hauptmann Kubiss, șeful secției de contrainformații, și-i ordonă să adune toate datele cu privire la Anton Stepanovici Komarov, fost elev la școala militară de infanterie din Odesa.

— Să-mi raportezi mie personal rezultatul — îi ordonă colonelul cu severitate. Și vezi, nu tărăgăna, pune-te pe treabă numaidecît!

În timp ce Kubiss căuta să intre în legătură cu agenții săi, Berthold făcea verificarea pe altă linie. Ceru să i se trimită de la arhiva serviciului de informații din Berlin dosarul lui Siegfried von Goldring. Dacă Heinrich își ajuta într-adevăr tatăl, aceasta se va putea dovedi ușor. Deocamdată însă, Heinrich von Goldring avea o atitudine cît se poate de rezervată. Niciodată nu intra la Berthold din proprie inițiativă și nu arăta un interes exagerat pentru nimic, în afară de ziare pe care le citea zile întregi, frunzărind chiar și numerele vechi. Lucru explicabil — tînărul voia să afle cum se trăiește în patria lui, de care fusese rupt atîția ani.

Cam la o săptămînă după prima lor întrevedere, Berthold îl chemă pe Heinrich la el acasă. Comandase o cină pentru două persoane. Făcuse rost de o sticlă de votcă și de una de vin.

— Vrei să iei masa cu mine? — îl întrebă el, vădit mulțumit de impresia pe care o făcuse asupra lui Goldring masa frumos pusă.

— O, Herr Oberst, dacă ați ști cît mi-a fost de dor de căldura unui cămin, de limba germană și în general de un mediu civilizat, nu m-ați mai întreba dacă vreau sau nu.

— Foarte bine! Ia loc. Ce să-ți torn? Adică de ce te mai întreb. Te-ai obișnuit, fără îndoială, cu votca rusească, nu? Îți mărturisesc că și mie îmi place. Nu se compară nici pe departe cu schnapsul nostru!

— Aș prefera vin, dacă se poate. Votcă nu beau de loc...

Această mărturisire îl făcu pe colonel să ciulească urechile. De cîte ori nu atrăsese atenția agenților săi, cînd îi instruia cu privire la regulile de comportare, că prima datorie a unui informator este să nu bea băuturi alcoolice.

— Și nu bei de loc?

— Nu-mi îngădui mai mult de un păhăruț de coniac și un pahar de vin sec.

— Vin avem, iar coniacul vine îndată. Și Berthold dădu dispozițiile necesare ordonanței.

— Ascultă Heinrich, îți mai aduci aminte de afacerea Neceaev? îl întrebă el ca în treacăt spre sfîrșitul mesei, cînd obrajii lui Goldring se îmbujoraseră de băutură.

— De Vasili Vasilievici? Fostul șef al G.P.U.-ului din orașul acela din Extremul Orient unde am stat împreună cu tata?

— Da, da — întări Berthold.

— Cum să nu, mi-aduc aminte foarte bine. Chiar eu am scris scrisoarea anonimă împotriva lui.

— Spune-mi, te rog, ce-a fost cu povestea asta?

— Neceaev l-a cunoscut pe tata la o vînătoare. Din ziua aceasta au început să meargă adesea împreună la vînat. Dar în o mie nouă sute treizeci și șapte, lui tata i se păru că atitudinea lui Neceaev față de el e cam suspectă. Bănuind că acesta se află în posesia unor informații cu privire la activitatea noastră, tata se hotărî să-l compromită. În acest scop, a făcut o anonimă, pe care am transcris-o eu, și a trimis-o organelor superioare ale G.P.U.-ului. În denunțul acela îl învinuiam pe Neceaev că se duce în taiga, nu ca să vîneze, ci ca să se întîlnească cu un spion japonez care activa în sectorul acela, pentru a-i transmite informații secrete. Anonima a fost luată de bună și Neceaev arestat, dar ce a mai urmat după aceea, tata n-a mai putut afla.

— Poftim de nu crede în ereditate! Ai o memorie tot atît de fenomenală ca a tatălui tău. Iar pentru noi informatorii, o memorie bună este arma cea mai de preț. Îmi spuneai că l-ai ajutat pe tata să descifreze ordinele noastre și să cifreze informațiile. Ieri, fiind nevoit a cotrobăi prin arhivele mele, am dat din întîmplare peste o hîrtie foarte interesantă. Iat-o. Nu-ți spune nimic?

Și Berthold întinse lui Heinrich un petic de hîrtie îngălbenit pe care erau scrise trei rînduri de cifre în grupuri de cîte patru, combinate diferit.

În timp ce Heinrich studia cu atenție cifrele, Berthold fuma nepăsător, privind în răstimpuri chipul concentrat al musafirului. Colonelul era convins că problema e grea și că nu poate fi rezolvată decît de cineva care a avut de-a face ani de-a rîndul cu un asemenea cifru.

Tăcerea se prelungea. Lui Berthold începu să-i pară rău că a recurs la un procedeu de verificare atît de greu. Într-adevăr, trebuia să fii un agent vechi, cu experiență, ca să ții minte cheia unui cifru cu care ai lucrat cu patru-cinci ani în urmă, și atunci doar de cîteva ori. Pe cînd tînărul Goldring nu fusese decît ajutorul unui informator.

În sfîrșit Heinrich înălță capul.

— Va să zică, iată unde era hîrtiuța asta — zise el zîmbind cu tristețe. Și tata care a așteptat-o cu atîta nerăbdare! Cîți nervi n-a făcut din cauza ei! A fost nevoit să ia singur o hotărîre și să acționeze din proprie inițiativă. Și abia după ce totul a fost terminat, dumneavoastră i-ați trimis o notiță scurtă, mulțumindu-i. Astea-s instrucțiunile pentru efectuarea operației „Taube". Cînd tata v-a comunicat că rușii construiesc o uzină secretă în taiga, dumneavoastră i-ați răspuns: „Trebuie să împiedicați cu orice preț începerea lucrărilor". Totodată ne făgăduiați că ne veți trimite instrucțiuni precise, pe care însă nu le-am mai primit. Atunci tata, prin agentul „B-49", a pus în aplicare operația „Taube". S-a dat foc barăcilor și muncitorii s-au împrăștiat care încotro... Și iată că după cinci ani, am în

mînă instrucțiunile pe care le-am așteptat cu atîta nerăbdare! Heinrich dădu cu tristețe din cap și căzu pe gînduri.

— Iartă-mă că te-am făcut să-ți aduci aminte de un lucru atît de neplăcut, dar nu uita că noi, informatorii, trebuie să avem inimă de piatră și nervii de oțel.

Și încă multă vreme îl descusu Berthold cu privire la activitatea lui din Orientul Depărtat. Se interesă de unele nume, date, fapte. Heinrich îi răspundea cu plăcere și părea că se lăsase furat de amintiri.

Kokkenmüller schimbase a cincea bandă la magnetofonul pe care-l instalase în camera alăturată, iar Berthold tot îl mai descosea.

Deși era tîrziu cînd Heinrich se duse acasă, Berthold nu se culcă, ci se apucă să confrunte benzile de magnetofon cu actele sosite de la Berlin. Darea de seamă a lui Siegfried von Goldring pentru anul 1937 confirma întocmai tot ce povestise Heinrich von Goldring în toamna lui 1941.

Așadar, Berthold nu făcuse o greșeală, înfiind pe moștenitorul prietenului său.

PRIMELE NEPLĂCERI, PRIMELE ÎNSĂRCINĂRI

Heinrich von Goldring sări din pat, ca aruncat de un resort. Se scurseseră cîteva săptămîni de cînd trecuse linia frontului și încă nu se putea obișnui cu noua lui situație, cu gîndul că totul a rămas în urmă. Ce-i drept, lucrurile merseseră bine, chiar prea bine. Dar, mai știi, poate că tocmai într-aceasta se ascunde primejdia? Cînd totul merge ca pe roate, omul își slăbește atenția, pierde controlul de fiecare clipă al vorbelor și al acțiunilor sale. Oare n-o să-i strice, de pildă, bunăvoința exagerată a lui Oberst Berthold?

Mai ales faptul c-a început să-l inițieze în chestiunile de serviciu înainte de a i se acorda gradul de ofițer? Nu încape îndoială, și-a asigurat din vreme sprijinul generalului-locotenent Jordan, comandantul corpului de armată. Cu atît mai mult că acesta a arătat foarte mult interes pentru aventura tînărului baron von Goldring și a intervenit personal la marele cartier general să i se recunoască gradul de ofițer. Are dreptate generalul cînd susține că școlile militare sovietice dau cunoștințe tot atît de temeinice ca și cele germane. Iar măsura ca Heinrich să rămînă în cadrele statului-major și să lucreze la biroul 1-Z, sub comanda directă a lui Berthold, a fost luată tot cu asentimentul generalului. Așa că, din partea asta nu pot surveni neplăceri. Atunci de unde vine sentimentul acesta de neliniște, de subconștientă nemulțumire de sine? Heinrich trece în revistă toate întîmplările din zilele din urmă. Într-adevăr, făcuse o greșeală. În loc să lege prietenie cu ofițerii comandamentului, se apucase să studieze activitatea biroului 1-Z. Și, se înțelege, toți îl invidiază, toți se uită chiorîș la el, ba unii chiar cu bănuială...

Era ora opt dimineață, dar în odaie mai stăruia întunericul. Dincolo de fereastră, plasa deasă a ploii părea o perdea cenușie. Heinrich aprinse o țigară și se culcă din nou în pat. Voia să-și reconstituie în minte pînă în cele mai mici amănunte tot ce se întîmplase ieri. De altfel, așa făcea în fiecare zi, după ce se scula. Devenise un obicei, întocmai ca spălatul de dimineață.

Or, ziua de ieri a fost o zi deosebit de importantă pentru Heinrich. I se acordase gradul de locotenent în armata germană, cu care prilej, după sfatul lui Berthold, dăduse o masă ofițerilor de la biroul 1-Z...

Heinrich își aduse aminte de aerul de superioritate și de indiferență cu care îi întindeau mîna ofițerii cînd el, ca amfitrion, îi întîmpina la ușa popotei... Și cum se schimbase atitudinea după toastul lui Berthold!

Ce-i drept, colonelul rostise un toast minunat, mai curînd o mică cuvîntare de prezentare. Nu se aşteptase la atîta elocvenţă din partea lui. Făcînd o aluzie discretă la serviciile aduse patriei de tînărul baron, Berthold se oprise la tradiţiile de familie ale neamului von Goldring, care a dat patriei atîţia viteji şi cuceritori neînfricaţi. După aceea, consacră cîteva cuvinte prietenului său Siegfried von Goldring, un om înzestrat cu un înalt spirit de sacrificiu şi adăugă că socotea drept o mare cinste pentru el să ţină loc de părinte tînărului baron. Această declaraţie făcuse o impresie de-a dreptul uluitoare asupra tuturor ofiţerilor de la comandament. Toţi au ridicat paharele, s-au sculat în picioare şi au băut în memoria lui Siegfried von Goldring, toastînd la rîndul lor pentru Oberst Berthold şi pentru Heinrich. Atmosfera se schimbase dintr-o dată. În atitudinea ofiţerilor faţă de Goldring, nu mai erau nici rezervă glacială nici ifose de superioritate. Iar cînd colonelul, ca în treacăt, adăugase că Sigfried von Goldring a lăsat fiului său nu numai un nume glorios ci şi peste două milioane de mărci, Heinrich surprinse în ochii celor prezenţi un respect servil.

Se băuse mult în cinstea lui. Fiecare se socotea dator să se apropie de noul său camarad şi să-i ofere prietenia.

Spre sfîrşitul petrecerii, toţi ofiţerii erau cu chef. Ca totdeauna în asemenea ocazii, discuţia generală încetase, cei prezenţi se împărţiseră în grupuri şi fiecare grup petrecea în felul său: unii cîntau, alţii povesteau anecdote, unii începeseră discuţii aprinse, iar alţii beau fără încetare, întrecîndu-se care mai de care în discursuri absurde şi indecente. Heinrich trecea de la grup la grup, stătea cîteva minute cu fiecare, într-un cuvînt, se purta ca un amfitrion cu adevărat primitor. La un moment dat, fără să vrea, auzi următoarea discuţie între maiorul Schulz şi căpitanul Kubiss:

— Are noroc Herr Oberst — zicea Schulz cu invidie. Uite-l cum se străduieşte să-l înfieze pe baronaşul ăsta tinerel. Sînt gata să pun rămăşag că o să-l căpăcească cu fiică-sa şi o să adauge cele două milioane de mărci ale baronului cele două fabrici de pîine ale sale. Să vezi atunci cum o s dea cu piciorul la toate, chiar şi la carieră. Nu ca de-al noi, Kubiss.

— Îţi pare rău că n-ai şi tu o fată, Schultz — rîse K biss. Mie puţin îmi pasă de toate: şi de fată, şi de dou milioane, şi de carieră! Gol am venit pe lume, gol am să mă car! Mai bine hai să bem! Să bem pentru terminarea cît m grabnică a războiului şi cine ştie, poate au să ne dea nouă cîte un post administrativ în Rusia şi atunci ne-om asigura şi noi viitorul... Dar dacă treburile de pe front au să meargă tot aşa ca după operaţia „Pumnul de fier"...

Heinrich îşi ascuţise urechea, dar nu izbutise să afle care au fost rezultatele operaţiei „Pumnul de fier", pentru că în clipa aceea se apropiase Berthold şi cei doi tăcuseră.

Cine naiba l-a adus chiar atunci! Dar nu face nimic: comunicatul privitor la această operaţie trebuie să fi sosit, fără îndoială, la biroul 1-Z.

Heinrich aflase cu totul întîmplător despre operaţia „Pumnul de fier", deşi n-ar fi vrut, ca să nu dea loc la suspiciuni.

Cu cîteva zile înainte de a i se acorda gradul de locotenent în armata lui Hitler, Heinrich fusese chemat de Berthold. Era noaptea tîrziu, şi tînărul fu nevoit să recunoască că „invitaţia" aceasta l-a tulburat foarte mult. Se îmbrăcă încet înadins, străduindu-se să-şi adune gîndurile. S-ar putea oare ca şeful serviciului 1-Z să mai aibă îndoieli? Sau poate că s-au ivit între timp, determinate de cine ştie ce împrejurări? Dar care să fie acelea? Era mai bine dacă Herr Oberst îşi arăta din capul locului neîncrederea. Atunci Heinrich ar fi putut să-şi apere interesele, să-i demonstreze că i-a spus adevărul chiar de la început, să stăruie să fie pus cît mai repede în drepturile lui legale şi totul s-ar fi limpezit. Într-un fel sau altul. Ori Stan, ori căpitan. Pe cînd aşa, poftim!...

au trezit în toiul nopții și acum e nevoit să-și chinuiască creierul cu fel de fel de gînduri apăsătoare.

Ca totdeauna cînd șeful lucra noaptea, Kokkenmüller era în biroul său și scotocea printre hîrtii.

— M-a chemat Herr Oberst? îl întrebase Heinrich, cam tulburat și mirat totodată, adică așa cum se cuvine să fie cineva care e trezit pe neașteptate din somn. Goldring nădăjduia să ghicească caracterul discuției lui cu Berthold după expresia de pe chipul lui Kokkenmüller, sau după tonul răspunsului.

Dar, ca totdeauna, adjutantul era rece și rezervat.

— Din păcate da, pentru o chestiune urgentă. Apoi s-a ridicat și a răsucit cheia în iale.

Berthold stătea în picioare, cu coatele pe masă și cerceta o hartă mare. O privire era de ajuns ca să-ți dai seama că studiază planul unei operații militare.

— O clipă — făcu el, fără să ridice capul.

— Iertați-mă, mi se pare că am cam întîrziat. Îngăduiți-mi să aștept la Kokkenmüller.

— Dimpotrivă, ai venit chiar ceva mai devreme decît trebuia. Sfîrșesc îndată. Poți să aștepți și aici. Ca să-ți treacă vremea, privește la flecuștețul acela care mi-a fost adus aseară — și Berthold arătă spre ungherul din fund al odăii.

Abia atunci observă Heinrich că pe un fotoliu așezat în colțul din dreapta al încăperii strălucea un potir mare de aur, încrustat cu nestemate. S-a apropiat încet de fotoliu, a luat potirul în mîini cu băgare de seamă și a început să-l cerceteze cu atenție.

— Îți place? l-a întrebat Berthold, făcînd harta sul.

— E o adevărată operă de artă! Fără să mai vorbim de valoarea acestui flecușteț, cum îi spuneți dumneavoastră. E un obiect de muzeu, neprețuit. Această nouă achiziție face cinste gustului dumneavoastră de colecționar de antichități.

Fără să răspundă, Berthold se plimbă de cîteva ori prin cameră, se opri în fața lui Heinrich și-l privi cu atenție drept în ochi.

— Spune-mi, te rog, ai auzit de planul operației căreia i-am dat numele „Pumnul de fier"?

— Mi-ați spus chiar dumneavoastră că va avea loc o operație strategică, denumită „Pumnul de fier", dar am socotit că n-am nici un drept să cer deslușiri, cîtă vreme nu făceam parte din cadrele statului-major și nici măcar nu eram ofițer al Wehrmacht-ului... Vă rog să nu calificați aceasta ca o lipsă de interes din partea mea pentru acțiunile comandamentului nostru. Cred însă că în fiecare sector de activitate există un hotar peste care un subaltern nu trebuie să treacă. Fără senzația acestui hotar, nu poate fi o disciplină adevărată, iar eu, după cum știți și dumneavoastră, ajutîndu-mi tatăl în munca lui de informator, m-am deprins cu acest fel de a fi încă din copilărie.

Berthold răsuflă ușurat:

— Eram sigur de asta!

— Dar pentru Dumnezeu, ce s-a întîmplat? Să fiu eu cauza neplăcerilor care vă tulbură atît?

— Numai tangențial. Berthold îl luă de braț și se plimbă cu el de cîteva ori prin birou. Vezi tu, băiatul meu, sînt unii oameni, și trebuie să spun cu părere de rău că și printre ofițerii statului-major, care în succesul altuia văd totdeauna un atentat la bunăstarea și la cariera lor, la situația lor în societate, ba chiar și la succesul lor la femei. Oamenii aceștia sînt totdeauna roși de invidie, și cînd pot să facă o neplăcere aproapelui, nu scapă prilejul. Li se pare că în felul acesta au mai multe șanse la fericire, la glorie și la bani.

— Toate acestea sînt adevărate, dar ce vină am eu?

— Cum de nu înțelegi că toată lumea te invidiază și te dușmănește?

— Acum chiar că nu mai înțeleg nimic. Herr Oberst! Cine mă invidiază și cine-i acela care mă dușmănește? Doar

sînt aici abia de cîteva săptămîni, n-am făcut nimănui nici un rău și nici n-am avut de gînd să fac ; afară de asta, după cum mi se pare, n-am supărat pe nimeni, nici măcar fără voia mea. Apoi ce legătură au toate astea, cu „Pumnul de fier" ? Herr Oberst, vă rog, vă rog foarte mult, lămuriți-mă !

— Liniștește-te ! Bineînțeles că am să-ți explic totul, crede-mă însă că nu face să te tulburi pentru fleacurile astea. Un lucru aș vrea să știu : în ce raporturi ești cu maiorul Schulz ?

— Cu maiorul Schulz ? se miră Heinrich. Unul înalt, masiv, cu buzele supte ?

— Portretul seamănă leit.

— Aseară, la petrecere, am vorbit întîia oară cu dînsul și toată conversația a constat din cîteva cuvinte de mulțumire ce i le-am adresat pentru toastul lui. Pînă atunci ne salutam doar cînd ne întîlneam. Așa că, nici vorbă nu poate fi de raporturi între noi, nici bune, nici rele.

Berthold căzu pe gînduri, își ciupi mustața tunsă scurt și-l atinse pe Heinrich pe braț, cerîndu-i din ochi să-l urmeze. Apropiindu-se de perete, colonelul trase la o parte perdeaua ce acoperea o hartă mare, militară, pe care erau trecute operațiile strategice.

— Iată despre ce e vorba — începu Berthold apăsat. Ieri, la ora patru dimineața, am dezlănțuit operația pe care statul-major a denumit-o „Pumnul de fier". Ca să pricepi miezul problemei, am să ți-o explic concret. Berthold luă bagheta. Uite, în sectorul acesta, două divizii de-ale noastre, susținute de două brigăzi de tancuri, au pornit ieri ofensiva. În punctul acesta au fost amplasate două regimente motorizate — rezerva grupului de șoc. Se stabilise ca generalul Korndorf, comandantul unei divizii dintr-o grupare vecină, aflată la sud de sectorul nostru, să treacă la ofensivă cu șase ore mai devreme, în scopul de a sustrage atenția inamicului și a-l sili să-și concentreze forțele în sectorul acela. Cu atît mai mult că aflasem că forțele acestea erau reduse ca număr și totodată istovite de luptele precedente. Pînă acum, sectorul nostru a fost socotit de ruși ca secundar, regiunea fiind lipsită de drumuri și pe deasupra foarte mlăștinoasă. Noi știam că sovieticii nu credeau cu putință o ofensivă germană în această parte a frontului. Lucrul acesta ne-a fost confirmat și de datele culese de patrulele noastre de cercetare și de agenții de la contrainformații. Diviziile și brigăzile de tancuri de care ți-am vorbit trebuiau, printr-un atac prin surprindere, să străpungă frontul trupelor sovietice din acest sector, să le încercuiască și astfel să deschidă drumul spre Kalinin. Toate calculele comandamentului nostru se bazau pe elementul surpriză. Pregătirea acțiunii s-a făcut cu repeziciune și în secret. Planul ei era cunoscut numai de cîțiva oameni, printre care și eu. Iar cele trei hărți cu planul acestei operații le aveau : una — statul-major al corpului de armată, alta — comandamentul grupului de șoc și a treia — eu.

Heinrich urmărea cu interes bagheta.

— Ieri — continuă Berthold — cu cîteva ore înainte de începerea ofensivei, unitățile grupului de șoc au fost concentrate în această zonă. Ține seama că nu era lucru ușor să amplasezi două divizii și două brigăzi de tancuri într-o vîlcea ca asta ! Se făcuse o îngrămădeală de nedescris. Dar comandamentul nostru a acceptat situația aceasta. Pe neașteptate, lucrurile au luat o întorsătură pe care n-o prevăzusem : cu două ore înainte de începerea ofensivei, rușii au deschis asupra acestui sector un bombardament de artilerie de o putere nemaivăzută, folosind chiar și artileria cu reacție pe care n-o avuseseră pînă atunci. În mai puțin de cincisprezece minute, dușmanul a reușit să nimicească trupele noastre concentrate pentru spargerea frontului, iar cînd au încetat bombardamentul, au aruncat asupra acestui sector și cîteva zeci de avioane de asalt. Aviația a continuat atacul. Dar nici nu s-au depărtat bine avioanele, că în fața rămășițelor unităților decimate au apărut tancurile și infanteria motorizată rusă, care pur și simplu au șters, cum se zice, de pe fața pămîn-

tului pe cei ce mai rămaseseră în viață după cele două atacuri ale artileriei și aviației. Din fericire, rușii nu și-au exploatat succesul, s-au întors la vechile poziții. Și divizia lui Korndorf s-a găsit într-o situație extrem de grea. După ce-au lichidat grupul de șoc, rușii și-au aruncat toate forțele asupra acestei divizii. A fost salvată, mai bine zis ceea ce rămăsese din ea, de către rezerva strategică a înaltului comandament.

Berthold se depărtă de hartă și se așeză într-un fotoliu.

— Aseară, în timp ce închinam pentru avansarea ta la gradul de ofițer, rușii își desăvîrșeau opera. Poate ai băgat de seamă că unii dintre ofițerii aflați la petrecere, printre care și eu, au fost chemați la comandament.

— Am băgat de seamă, dar mi-am închipuit că v-ați dus să vă odihniți.

— Ei, dacă ar fi fost așa!

— Herr Oberst, iau parte la mîhnirea dumneavoastră. Totuși, ce legătură are „Pumnul de fier" cu mine? întrebă Heinrich cu nerăbdare.

Colonelul nu-i răspunse numaidecît. Își scoase batista și își șterse îndelung și cu grijă fața, ca și cînd ar fi vrut să lungească pauza pentru a-și cîntări cît mai bine vorbele.

— Vezi tu — începu el cu prudență — planul strategic al rușilor nu prevedea un atac în acest sector, altfel, trupele lor nu s-ar fi întors la vechile poziții, ci și-ar fi continuat înaintarea. Concluzia vine de la sine; și-au concentrat artileria, aviația și infanteria motorizată numai după ce au aflat de planurile noastre. Se vede treaba că în afară de cele trei hărți despre care ți-am vorbit, există și a patra... dar în mîinile comandamentului sovietic.

— Și atunci — îl întrerupse Heinrich cu brutalitate — maiorul Schulz bănuiește că această a patra hartă a fost transmisă rușilor de către mine? Nu-i așa?

Heinrich strînse cu atîta putere speteaza scaunului, că se auzi cum pîrîie.

— Ferească Dumnezeu! A încercat doar să facă o aluzie...

— Am să-l împușc! strigă Heinrich cuprins de furie.

Fața i se îngălbenise, ochii i se injectaseră, iar buzele nu i se mai vedeau, așa erau de strînse. Cu un gest hotărît, el puse mîna pe tocul în care se afla mauserul lui ofițeresc. Apoi, ca ieșit din minți, se repezi spre ușă și ar fi dispărut, desigur, dacă Berthold nu l-ar fi oprit cu forța în prag.

— Stai! strigă el amenințător. Uiți că ești soldat!

Zicînd acestea, îi smulse cu putere mauserul din mînă, îl vîrî la loc și încheie tocul.

— Liniștește-te! Ți-am spus doar că aluzia lui Schulz n-a fost luată în seamă. Toți au socotit-o o glumă de prost gust, iar șeful statului-major, generalul Daniel, i-a făcut observație. De mine nu mai vorbesc. Chiar acolo, la conferință, Schulz a fost nevoit să retracteze și să-mi ceară scuze în fața tuturor.

Heinrich se lăsă în fotoliu, își sprijini capul în mîini și rămase cu ochii ațintiți în podea, posomorît.

— Uite, așa e mai bine! Stai jos, potolește-te și judecă în liniște — căută să-l înduplece colonelul. Ce vrei?! La cei douăzeci și doi de ani ai tăi, ai și binemeritat de la patrie, ești locotenent. Unde mai pui că ești stăpînul unui capital substanțial, pe cînd Schulz nu-i în stare să-și facă nici măcar o tunică ca lumea. Cine nu cunoaște lăcomia lui de bani? Și atunci, cum să nu te invidieze? Tu ești tînăr, bogat și pe deasupra te așteaptă și o carieră strălucită! Nu-i da nici o atenție. Ți-am povestit toate astea ca să știi și tu că intrigile și denunțurile sînt în floare la noi. Ești și vei fi invidiat, oriunde te-ai afla și orișice ai face. S-o știi!

— Totuși, cu Schulz ăsta am să mai stau eu de vorbă — zise Heinrich pe un ton amenințător.

— Ca șef, ți-o interzic, iar ca unul care vrea să-ți țină loc de tată, nu te sfătuiesc s-o faci. Poți să-l ignorezi, dar nu trebuie să discuți cu dînsul chestiunea asta. Fă-te că nu știi nimic. Îmi făgăduiești?

— Dar...

— Nici un „dar"! Dă-mi cuvîntul dumitale de ofițer că n-ai să te trădezi nici măcar cu o vorbă!

Heinrich tăcu.

— Îmi dai cuvîntul?

— Herr Oberst...

— Îți cer cuvîntul de ofițer! Mai repet o dată: eu nu-s numai prietenul tatălui tău, îți sînt și șef.

— Bine — bolborosi Heinrich, morocănos. Vă dau cuvîntul meu de ofițer că n-am să deschid vorba. Dar îmi rezerv dreptul să-i „mulțumesc" la prima ocazie.

— Bun, va să zică, ne-am înțeles! Și acum, fiindcă am căzut la învoială, hai să vorbim de alteeva.

— Mi-ați spus aseară că-mi veți da o însărcinare — îi aminti Heinrich.

— Chiar despre asta vreau să-ți vorbesc. Ascultă cu atenție. E vorba de o altă operație, mai bine zis de pregătirea ei. Aceasta va fi de proporții ceva mai reduse decît operația neizbutită „Pumnul de fier", totuși are particularitățile și greutățile ei, fiindcă e legată de lichidarea unui mare detașament de partizani.

— Asta-i tot? zise Heinrich și în glasul lui răsună o notă de dezamăgire.

— Asta-i tot... — repetă cu ironie colonelul și deodată se aprinse: Ești de puțin timp aici și încă nu ți-ai dat seama cu cîtă teamă călcăm cu toții pe acest pămînt blestemat de Dumnezeu. Pe front e mult mai ușor. Cel puțin știi că inamicul e în față... Pe cînd aici, poți să dai peste el în fiece clipă: mergînd pe stradă, stînd în camera ta de lucru, culcat în pat...

— Nu pricep — zîmbi Heinrich cu dispreț. E cu putința oare ca armata germană, armata care a trecut victorioasă prin toată Europa, să nu fie în stare să lichideze niște bande de partizani din spatele frontului?

Berthold izbucni într-un rîs sarcastic.

— Ai văzut vreodată un incendiu? — îl întrebă el pe neașteptate.

— Am văzut, se înțelege.

— Prin urmare, îți dai seama că dacă arde o casă, hai să nu zicem o casă ci un cvartal întreg, un sat chiar, atunci poți să lupți cu focul. Vin pompierii, izolează locul cu pricina, localizează incendiul și, în cele din urmă, reușesc să-l stingă. Dar dacă se aprinde stepa, sau o pădure uriașă, atunci pompierii n-au ce să mai facă. Un foc de asemenea proporții nu poate fi stins, pînă nu preface totul în cenușă. Mișcarea partizanilor este ca un incendiu în stepă... Ba nu, ca într-o pădure uscată. Cu mijloace obișnuite nu se poate face nimic. E nevoie de măsuri extraordinare, cum e operația aceasta specială, pregătită dinainte și chibzuită pînă în cele mai mici amănunte. Și tu zîmbești!

— Vă rog să mă iertați și să-mi acordați circumstanțe atenuante pentru lipsa mea de experiență...

— Ca să-ți dai seama pe deplin de importanța răspunderii legate de misiunea ce ți se încredințează, am să-ți descriu pe scurt situația și am să te pun la curent în cîteva cuvinte cu măsurile pe care avem intenția să le luăm. Undeva, la sud-est de satul Marianovka, se află amplasat un mare detașament de partizani ruși. Întrucît acesta se găsește în spatele corpului nostru de armată, lichidarea lui ne revine nouă direct. Momentul de față e cît se poate de prielnic pentru realizarea planului nostru. Rămășițele Diviziilor a 12-a și a 44-a, distruse în timpul operației neizbutite „Pumnul de fier", vor trece în zona Marianovka pentru refacere. Ni s-a aprobat să folosim aceste unități pentru lichidarea partizanilor, dar ele nu vor fi de ajuns. Datele pe care le avem cu privire la efectivele detașamentului de partizani sînt contradictorii. Un lucru e sigur: detașamentul e destul de mare, e bine înarmat și se află în legătură permanentă cu comandamentul sovietic. Toate acestea ne obligă să dăm cea mai mare atenție pregătirii acestei operații. Să trecem acum la contribuția ta la

această pregătire. Am spus mai înainte că unitățile pe care le retragem pentru refacere nu ajung. Trebuie să facem toate chipurile să le întărim. În acest scop, avem intenția să folosim poliția răspîndită prin diferite sate. Am făcut socoteala că mobilizînd pe toți polițiștii, vom putea forma două batalioane, pe care le vom întrebuința tot pentru lichidarea detașamentului de partizani.

— În sfîrșit, am să pot vedea și eu, cu ochii mei, măcar un partizan!

— Bagă de seamă să nu te vadă partizanii mai înainte de a-i vedea tu pe ei! Nu uita că trag cu o precizie extraordinară și că se bat pînă la ultimul. De altfel, sper că totul se va sfîrși cu bine. O să-ți punem la dispoziție un turism și un camion blindat cu cincisprezece soldați și două mitraliere.

Heinrich dădu din umeri, dar nu îndrăzni să mai spună nimic.

— Și acum, iată care este misiunea ta: să vizitezi toate localitățile unde se găsește această adunătură, zisă poliție. Să cauți să stabilești capacitatea lor de luptă. La înapoiere, să-mi prezinți un raport scris, în care vei arăta exact numărul oamenilor, al armamentului ș.a.m.d. Informațiile pe care le vei aduna trebuie să fie foarte precise, ca să știm pe ce forțe ne putem bizui pentru începerea operației, pe care am numit-o convențional „Plimbarea verde". Ai înțeles?

— Am înțeles!... Îngăduiți-mi o singură întrebare, Herr Oberst.

— Te rog.

— Ați spus „adunătură". Prin urmare, aveți o părere proastă despre poliție?

— Proastă? E prea puțin spus, băiatul meu!

— În cazul acesta, ce rost are să-i mai înarmăm, să-i organizăm?...

Berthold zîmbi fără veselie.

— Vezi dumneata, noi n-avem suficiente forțe ca să ținem garnizoane în toate centrele populate. Asta-i una... Al doilea, și asta e cel mai important, indivizii recrutați în poliție sînt dușmanii cei mai aprigi ai partizanilor. Ei sînt nevoiți să lupte împotriva lor pentru a-și apăra pielea, dacă nu din alt motiv. Din păcate, poliția este recrutată în cea mai mare parte dintre oamenii cu un trecut dubios.

— Cînd trebuie să pornesc la executarea ordinului?

— Într-o oră totul va fi gata pentru plecarea ta. În cursul zilei de azi și mîine vei face inspecțiile, iar poimîine la ora zece îmi vei prezenta raportul. Ține seama că „Plimbarea verde" poate să înceapă pe neașteptate. Unitățile vor fi alarmate la un anumit semnal. Și fiindcă veni vorba, să nu uiți să verifici de cît timp are nevoie poliția ca să se adune la semnalul de alarmă. Aceasta se referă mai ales la detașamentele polițienești din raza satului Podgornoe, cărora le vei da ordin să blocheze pădurea pe porțiunea dintre satul Podgornoe și satul Ivankovo. Bineînțeles, nimeni nu trebuie să afle de operația ce se pune la cale, nici măcar să bănuiască că ar putea să aibă loc. E limpede?

— Foarte limpede. Pot să plec?

— Du-te și caută să te odihnești cît de cît... Stai puțin, era cît pe ce să uit. Azi am primit o scrisoare de la ai mei, în care sînt cîteva rînduri ce te privesc și pe tine. Uite aici.

Berthold sublinie cu unghia pasajul, îndoi partea de sus a foii și întinse scrisoarea lui Heinrich. Acesta își plimbă ochii pe rîndurile subliniate, apoi își ridică privirea emoționată la colonel și le mai citi o dată, de data aceasta fără grabă.

— Chiar acum mă apuc să-i scriu doamnei Berthold — zise el mișcat, înapoindu-i scrisoarea. Cred că de azi înainte am acest drept.

— Foarte frumos, asta face cinste inimii tale. Uite, eu îi trimit o scrisoare și, dacă vrei, scrie-i și tu cîteva rînduri. Poți să le așterni chiar aici, în biroul meu.

Dar ceea ce scrise Heinrich nu încăpu numai în cîteva rînduri.

„Mult stimată Frau Berthold — scria el. Mai adineauri mi-a fost dat să trăiesc cele mai fericite clipe din viața mea, și aceasta datorită domnului Berthold: mi-a dat să citesc pasajul din scrisoarea dumneavoastră, în care vorbiți de mine. Trebuie să vă mărturisesc, mult stimată Frau Berthold, că am fost cuprins de o nesfîrșită emoție cînd am aflat că mă țineți minte de cînd eram copil și că, știindu-mă singur pe lume, îmi acordați simpatia dumneavoastră, simpatie căreia i-aș putea spune mai curînd dragoste de mamă. Sînt fericit cînd mă gîndesc că am iarăși o familie. Domnul Berthold mă socotește drept fiul său, iar eu îl consider drept tatăl meu. Acum, cu voia dumneavoastră, o să-mi permit să cred că am și o mamă. Oare aș putea să îndrăznesc să sper că am și o soră? Cu toate că nu eram decît un copil cînd v-am văzut ultima oară, bunătatea și duioșia cu care m-ați înconjurat sînt vii și vor rămîne vii pentru totdeauna în inima mea. Aș vrea să vă scriu despre multe, dar mai ales aș vrea să vă văd. Numai gîndul la revederea noastră mă face să fiu fericit. Am să caut să grăbesc sosirea acestei clipe, folosindu-mă de orice prilej. Dar pînă atunci, îmi permit să nădăjduiesc că mă veți onora măcar cu cîteva rînduri. Sărutați-o pe Lorre din partea mea — era să spun pe „micuța Lorre", așa o păstrez eu în amintirea mea. Dacă ar vrea să-mi arate înalta ei bunăvoință și mi-ar scrie ca unui frate, aș fi și mai fericit. Cu îngăduința dumneavoastră, vă sărută

fiul dumneavoastră, baron von Goldring".

Heinrich întinse scrisoarea colonelului.

— Vă rog s-o citiți, Herr Oberst! Mi-e teamă că am fost prea îndrăzneț...

Fără să-și ia ochii de la scrisoare, Berthold îl opri cu o mișcare a mîinii.

— Ai scris ca un fiu pătruns de dragoste și de respect — zise el emoționat, și apropiindu-se de Heinrich, îl îmbrățișă.

— Și acum du-te! E vremea să pleci la drum. Dar te rog foarte mult, nu uita să-ți iei pistolul automat.

Cînd tînărul ajunse în prag, Berthold îl mai opri o dată.

— Am uitat să-ți spun o noutate picantă: tribunalul sovietic te-a condamnat la moarte prin împușcare, în contumacie; ca trădător de patrie. Căpitanul Kubiss mi-a dat vestea asta. El e la contrainformații. Slavă domnului, serviciul nostru mai are agenți buni.

— Într-adevăr că-i o noutate picantă! Heinrich izbucni în rîs. Dar deodată se opri. Fața lui luă o expresie aspră, iar ochii îi scăpărară cutezători.

— Eu pot să mor în orice clipă, nimeni nu poate fi sigur de nimic pe lumea asta, dar un lucru știu bine: trădător de patrie n-am să fiu niciodată.

Și bătînd din pinteni, ieși din birou.

Convorbirea cu Berthold îl tulburase pe Heinrich. Primele lui ore de activitate la comandament n-ar fi trebuit să trezească nici cea mai mică bănuială. Și cînd colo, pofttim, o acuzație ca asta! Și doar înadins întorsese capul, ca să nu vadă harta de pe masă, atunci cînd Berthold îi lua amprentele digitale.

„Oare cine a transmis comandamentului sovietic planul operației? Cine?"

ÎNTÎMPLAREA DE LA PODGORNOE

Vestea că un detașament german, comandat de un ofițer, a sosit în satul Podgornoe, a fost primită la statul-major al detașamentului de partizani chiar în momentul cînd li se comunica de pe Pămîntul cel Mare [1], prin radio, misiunea ce

[1] Pămîntul cel Mare — denumirea teritoriului ocupat de germani în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

aveau de îndeplinit — să împiedice în orice chip pe hitleriști de a-și înlocui forțele distruse în ultima lor ofensivă nereușită cu altele proaspete, și să încerce cu orice preț să afle planurile comandamentului german, în care scop să caute să prindă o „limbă".

Agentul de legătură care adusese vestea susținea că detașamentul german a venit în camioane dinspre satul Turnavino, unde se afla statul-major al corpului de armată. De aceea, nu era greu de ghicit că locotenentul care comanda unitatea era ofițer de stat-major. Adică tocmai ceea ce trebuia — cea mai nimerită „limbă". Și cu drept cuvînt, cine putea cunoaște mai bine planurile comandamentului german, dacă nu un ofițer de stat-major?

În acest scop, se hotărî să se arunce în luptă două companii, care să încercuiască satul Podgornoe și să nimicească detașamentul german, iar ofițerul să fie luat prizonier, dar numai viu, cu orice preț.

Agenții de legătură din alte sate raportaseră că și la ei venise, cu o zi înainte, un camion blindat și un turism și că ofițerul adunase unitățile de poliție, cu care făcuse instrucție. Așadar, nu încăpea nici o îndoială că se pregătea o operație în stil mare împotriva partizanilor. Deci era cu atît mai necesar să se pună mîna pe ofițerul hitlerist.

Afară de cele două companii, care urmau să atace unitatea hitleristă de la Podgornoe, se hotărî să se împingă înainte și cîteva echipe de pușcași-mitraliori, cu misiunea de a intercepta drumurile ce duc de la Podgornoe spre Turnavino și mai ales spre Marianovka, unde se găsea o garnizoană puternică germană, compusă nu numai din polițiști, dar și dintr-un detașament de soldați. Echipele de pușcași-mitraliori aveau o dublă misiune: pe de o parte, trebuia să țină în loc unitățile pe care nemții le-ar trimite eventual din Turnavino sau din Marianovka spre a veni în ajutorul celor de la Podgornoe, iar pe de altă parte, să-i împiedice pe hitleriștii atacați la Podgornoe să fugă, dacă vreunii ar izbuti să scape din încercuire.

Operația trebuia începută fără zăbavă, deoarece mașinile nu rămîneau în fiecare sat — după cum raportaseră agenții de legătură — decît cel mult o oră și jumătate-două.

De la tabăra detașamentului de partizani și pînă la Podgornoe erau vreo zece kilometri, din care numai șapte prin pădure, iar trei — prin cîmp deschis.

Îndată ce detașamentul ieși din pădure, comandantul, care se hotărîse să conducă personal operația, își împărți unitatea în două și ordonă luptătorilor să mîne caii în goana mare ca să încercuiască satul cît mai repede. Faptul că hitleriștii ar fi putut prinde de veste că-i paște o primejdie nu-l îngrijora pe comandant. Spre apus, fuga le era împiedicată de o mlaștină mare, pe unde nu numai mașinile sau călăreții, dar chiar și pietonii cu greu izbuteau să treacă. Mlaștina era foarte mîloasă și nu oricine cunoștea cărările care o străbăteau. Prin urmare, hitleriștii nu aveau decît două alternative: sau să primească lupta, ceea ce le convenea partizanilor, sau, observînd apropierea dușmanului, să încerce să fugă. Cele două drumuri pe care ar fi putut să le folosească treceau pe lîngă mlaștină: unul ducea spre nord, la Turnavino, celălalt spre sud, la Marianovka. Iată de ce partizanii își mînau din răsputeri caii, ca să le taie mai întîi retragerea în aceste două direcții și abia după aceea se desfășoare și să atace satul Podgornoe.

La Podgornoe, Heinrich întîrzie ceva mai mult. Flămînzise în timpul drumului și primise cu plăcere invitația șefului de poliție din localitate, Baranovski, de a lua masa la el. Cu atît mai mult că șeful poliției raionale, Wachtmeisterul Wolf, îi vorbise despre Baranovski nu numai ca de un om de nădejde, dar și ca de un foarte bun gospodar, care știe să primească oaspeții, mai ales pe domnii ofițeri. Ce-i drept, la început, comandantul unității de pușcași-mitraliori, Würzer, care însoțea pe Goldring, îl sfătui să nu întîrzie prea mult

în Podgornoe și insistase să se întoarcă la comandament pe lumină, dar ispitit de vorbele elocvente ale lui Wolf cu privire la ospitalitatea lui Baranovski, își zise în cele din urmă, că n-ar fi rău să folosească prilejul de a lua o masă bună.

Baranovski, un bărbat înalt, greoi, nu mai putea de bucurie. Și cu drept cuvînt — să ai cinstea de a avea ca musafir un baron!

Poftind pe oaspeți să se așeze la masă, Baranovski se agita, nu știa de ce să se apuce și trupul său mare părea și mai caraghios. Tunica veche, nemțească, cu o brasardă albă la mînecă, era făcută pentru un tinerel, nu pentru un bărbat cum era el, masiv, cu o burtă respectabilă, încît nu izbutea de fel s-o ascundă în tunică. Nasturii din mijloc i se descheiau mereu — numai cei de sus și de jos rămîneau încheiați, iar prin deschizătura ce se forma, îi ieșea la iveală cămașa albă brodată, ce nu se potrivea de loc cu tunica lui nemțească. De cîte ori își arunca privirea la polițistul acesta conștiincios, cum îi fusese descris, Goldring nu-și putea stăpîni zîmbetul.

Baranovski porunci nevesti-si să frigă un purcel și să pregătească o masă bună, „să mă pomenească dumnealui chiar și la Berlin" — îi zise el. (Șeful poliției credea că Goldring nu cunoaște limba rusă și nu se sfia în expresii.)

După ce sfîrșiră masa. Baranovski, din ordinul lui Wolf, se apucă să întocmească lista nominală a informatorilor secreți. Astfel de liste Heinrich aduna în fiecare sat unde făcea inspecție.

Cînd lista fu gata, Heinrich îi ordonă să dea alarma. Nu trecură nici trei minute, după cum se încredințase Goldring urmărind cronometrul, că unitatea de polițiști din satul Podgornoe era adunată.

— În listă văd înscrise douăzeci și trei de nume, dar în front nu sînt decît douăzeci și unu de oameni — observă Goldring trecînd în revistă polițiștii, însoțit de Baranovski și de Wolf.

— Eu sînt al douăzeci și doilea, iar santinela din clopotniță e al douăzeci și treilea — raportă Baranovski, pe un ton slugarnic.

Goldring își ridică privirea spre clopotniță și într-adevăr sus se afla un polițist. Cu binoclul la ochii, acesta scruta depărtările.

— Vă vizitează des partizanii? îl întrebă Goldring.

— Pînă acum, ne-a ferit Dumnezeu.

Dar chiar în clipa aceea, în turnul clopotniței răsună o împușcătură.

— Doamne Dumnezeule! I-am deocheat! exclamă Baranovski și, cine știe de ce, se lăsă pe călcîie și-și acoperi capul cu palmele.

Goldring, însoțit de Wolf, urcă în fugă în clopotniță și văzu, fără binoclu, călăreți nenumărați cu căruțe cu partizani gonind din răsputeri spre sat. Cîțiva călăreți și cîteva taceance[1] cu mitraliere o luaseră înainte și acum erau foarte aproape. Pesemne că santinela, căscînd gura la polițiștii care se aliniau jos, nu observase de la început pe partizani.

Goldring aruncă o privire spre apus și zări o mlaștină mare, năpădită de stufăriș. Cu ochii pe jumătate închiși, o cercetă timp de cîteva clipe, ca și cînd își făcea un plan. Se vede că găsise o soluție, deoarece coborî în goană din clopotniță și adresîndu-se lui Würzer, care între timp își pregătise de luptă unitatea, îi ordonă:

— La comanda unității de polițiști și împreună cu pușcașii-mitraliori căutați să vă strecurați spre miazănoapte, adică spre Turnavino. În direcția aceea forțele dușmanului par să fie mai puțin numeroase.

— Dar dumneavoastră, Herr Leutnant?

— De mine să n-ai grijă. Execută ceea ce ți-am ordonat... Iar dumneata, urmează-mă! porunci el lui Wolf. Adică nu. Mai întîi trage o fugă pînă la locuința lui Baranovski și adu-mi pelerina de ploaie. Dar repede!

[1] Căruță ușoară pentru transportarea mitralierelor.

În timp ce Wolf alerga după pelerină, Goldring intră în cancelaria poliției. Cu toată gravitatea momentului, locotenentul era uimitor de calm. Înșfăcă iute mapa cu listele nominale, pe care Wolf o lăsase pe masă, și o bagă în sertar. Cînd Wachmeisterul se întoarse gîfîind, Goldring freca liniștit o țigară între degete.

— Pentru Dumnezeu, grăbiți-vă, Herr Leutnant! Auziți? Au început să tragă!

— N-au decît să tragă. Noi doi nu intrăm în luptă, ne vom retrage prin mlaștină. Trebuie cu orice preț să ducem la comandament tot materialul adunat și n-avem decît o singură cale: de-a dreptul prin mlaștină.

Cu trupul aplecat înainte, Heinrich o luă la goană spre mlaștină. Wolf, un bărbat voluminos, de vreo patruzeci de ani, abia se putea ține după el. Dar după cum se văzu, baronul nu era numai un alergător de forță, ci și un adevărat tovarăș și prieten la vreme de nevoie. Văzînd că Wolf rămîne în urmă, își încetini pasul, ca acesta să-l poată ajunge.

— Fără panică, Wolf! Respiră pe nas. Și mișcă-ți mîinile, mișcă-ți mîinile! Uite așa! Unu, doi, trei, patru! Unu, doi, trei, patru!

Wolf privi cu recunoștință la locotenent. Într-adevăr, peste puțin timp izbuti să alerge mai repede. Sfaturile ofițerului îi prinseseră bine.

Între timp, împușcăturile dinspre sat se întețiseră. La țăcănitul mitralierelor grele se adăugase și acela al pistoalelor automate și în curînd și exploziile grenadelor.

— Mai repede, Wolf, mai repede! Viteza e singura noastră scăpare — îndemnă locotenentul pe Wachtmeister care gîfîia.

Dar iată și mlaștina.

— Să calci numai pe urmele mele! Nici un pas în lături! îi porunci Goldring, intrînd cu îndrăzneală în stufărișul des. După ce făcu vreo sută de pași, locotenentul privi în urmă. Wolf se clătina ca un om beat. Spaima prin care trecuse îi

sleise toate puterile. Or, trebuia să pună piciorul exact în locul pe unde călca locotenentul. Traversînd mocirla aceea îngrozitoare, puteai în orice clipă să te duci la fund.

— Avem cîteva minute la dispoziție ca să ne tragem răsuflarea. Goldring se opri și de mai multe ori inspiră adînc aerul pe nas.

— Ce ziceți, Herr Leutnant? Ai noștri au să se poată strecura? — îl întrebă Wolf, după ce-și mai potoli respirația.

— Mi-e frică pentru dînșii. Prea sînt neegale forțele! Bine că mi-am adus aminte! Spune-mi, ce-ai făcut cu listele nominale ale informatorilor și polițiștilor? Știu că ai pus mapa pe masă, în cancelarie.

Wachtmeisterul se făcu alb ca varul.

— Am... crezut că dumneavoastră...

— Va să zică le-ai uitat? Îți dai seama ce-ai făcut?

— Bine, dar am crezut... — abia izbuti să îngîne, cu buzele tremurătoare, Wachtmeisterul.

— Ai crezut! Știi ce se va întîmpla dacă listele vor cădea în mîinile partizanilor? Știi că va trebui să dai seama în fața colonelului?

— Herr Leutnant, aveți milă de mine! Nu mă nenorociți! Parcă în asemenea clipe mă puteam gîndi la niște liste? Vă rog, să spunem c-au fost la Würzer.

Din depărtare se auziră urlete și țipete înspăimîntătoare. Țăcănitul mitralierelor încetase, nu mai răsunau decît împușcături izolate.

— Slută treabă! A început lupta corp la corp. Să ne grăbim, Wachtmeister — zise Goldring și cu pași iuți porni înainte prin mlaștină.

Cînd omul se află în cumpănă, în primejdie de a-și pierde viața, cine e în stare să-i măsoare puterile cu care încearcă să scape de moarte? Niciodată nu și-ar fi închipuit Wolf că va fi în stare să meargă o noapte întreagă prin apă pînă la genunchi, înotînd prin mocirla vîscoasă din care cu anevoie își scoate picioarele, fără să aibă voie să se oprească, pentru că

terenul tremurător se mișca tot timpul sub greutatea trupului său și era de ajuns să se poticnească doar, ca mlaștina să-l înghită cu lăcomie. Afară de aceasta, nu mîncase nimic de ieri dimineață și se simțea grozav de istovit. E drept, din cînd în cînd, locotenentul smulgea din stufăriș cîte o buruiană pe care o cunoștea numai el și i-o întindea, arătîndu-i cum trebuie s-o curețe, dar de pe urma acestei gustări Wachtmeisterul se alegea cu o senzație de greață. Pe deasupra, îl dureau grozav mîinile — și el și locotenentul avea mîinile însîngerate din pricina rogozului. Niciodată nu și-ar fi închipuit Wolf că traversarea unei mlaștini năpădite de stufăriș ar putea fi atît de primejdioasă.

— Herr Leutnant! Mult avem să mai rătăcim așa? întrebă spre dimineață Wolf, care ajunsese la capătul puterilor. Se învinețise de frig și tremura tot.

— Doar auzi și dumneata că acum trag asupra mlaștinei. Cine știe, poate că pe noi ne caută. În orice caz, nu plecăm de aici pînă nu sînt convins că partizanii s-au retras.

— Bine, dar ne-am întors iarăși îndărăt!

— Taci din gură, pentru Dumnezeu, ține-te de mîinile mele!

Și Goldring simțea că-l părăsesc puterile. Abia își mișca picioarele și se oprea adeseori, poate pentru a trage cu urechea, poate pentru a se odihni.

În sfîrșit, se opri în loc.

— Acum rămînem aici pînă o să auzim zgomot de camioane.

— Parcă de aici o să se audă? și Wolf dădu din mînă a deznădejde.

— Ne aflăm cam la o sută de metri de drum. Potrivit ordinului dat de Herr Oberst, trebuia să mă întorc de aseară. Dar eu nu m-am înapoiat aseară și n-am să mă înapoiez nici în dimineața asta. Cei de la comandament au să se alarmeze și încă înainte de ora nouă au să pornească în căutarea mea. Așa că pe la ora zece, camioanele cu soldați au să fie aici.

Dar ajutorul sosi mai repede. Goldring scăpase din vedere că întoarcerea lui interesa nu numai pe colonel, nu numai biroul 1-Z, ci întregul comandament.

Pe la trei noaptea, pierzîndu-și răbdarea, Berthold intră în camera lui Goldring și aflînd că locotenentul nu s-a întors, ridică în picioare tot comandamentul. Îndată ce se luminase de ziuă, un detașament puternic de infanterie motorizată porni în direcția Podgornoe.

Cu greu ai fi recunoscut în tînărul sleit de puteri, plin tot de noroi, cu mîinile bandajate, pe ofițerul de stat-major von Goldring, de obicei totdeauna elegant, scos ca din cutie.

Baronul dormi o zi și o noapte. Iar cînd deschise ochii a doua zi dimineață, cel dintîi pe care-l văzu a fost Berthold.

— Stai culcat! Stai culcat și odihnește-te! Wachtmeisterul mi-a raportat tot ce vi s-a întîmplat. Dar nu face nimic. Curînd vom părăsi țara asta blestemată și atunci vom uita de partizani — îi zise Berthold în șoaptă, ca pe o taină mare, la despărțire.

— Cum așa?

— Corpul nostru de armată trece în Franța.

CAPCANA LUI KUBISS

Din lipsă de case confortabile, clădirea micului spital din sat era folosită și ca popotă pentru ofițeri. La prînz, mesele din sala cea mare se așezau în formă de „T", și la acelea care înfățișau partea cea scurtă a literei, luau loc ofițerii superiori, iar ceilalți se așezau după grad și trecerea de care se bucurau la șefi. La masa de seară, această ordine nu se respecta. Atunci mesele se așezau într-o dezordine haotică, fie unite cîte două, fie izolate, după scopul pentru care erau

folosite — la băut coniac, sau la jucat cărți. În aer plutea miros de medicamente și dezinfectante. Toate încercările de a scăpa de el, erau zadarnice, deși se răzăluiau mereu pereții și se spălau des dușumelele; mirosul acesta dădea un iz specific și vinului și discuțiilor de după chefuri.

Astăzi, mirosul de medicamente îl enervează mai mult ca oricînd pe Hauptmann Paul Kubiss. Îi amintește, cine știe de ce, de o mică gardă de la frontiera Italiei, de unde fusese rechemat în Germania de unchiul său, generalul. Poate că-și aduce aminte de gara aceea pentru că și acolo mirosea a dezinfectante, miros care îi provoca o senzație de greață. De altfel, și atunci, ca și acum, Kubiss nu se simțea în apele lui. Și pe drept cuvînt, învățase doi ani încheiați la Roma, pregătindu-se pentru o carieră ecleziastică, și deodată, datorită acestui război, se produse o întorsătură atît de neprevăzută. În loc să se facă preot, e nevoit să lucreze la biroul de contrainformații. E drept, lui Paul nu-i pare rău că n-a îmbrăcat sutana — uniforma militară îl prinde bine. Gulerul negru al tunicii îi scoate frumos în evidență paloarea feței, ceea ce face ca ochii să pară și mai adînci. Chiar și Fraulein Klara i-a spus că are ochi misterioși... Și totuși regretă anii pe care i-a petrecut studiind la Roma. Pe atunci, mai credea încă într-o chemare divină și o mulțime de lucruri mărunte îl emoționau. Ar fi vrut să mai simtă măcar o dată fiorii așteptării, îndoielii, pasiunii. Cum s-au tocit sentimentele acestea! Numai într-o singură împrejurare mai simte și astăzi fiorii emoției — în timpul jocului, cînd își filează cărțile.

Paul Kubiss își rotește privirea prin sală, în căutare de parteneri. Ce-ar fi să-l invite pe baronul Goldring la o partidă de bridge? Ăsta are buzunarele doldora de bani. Și dacă o să joace cu socoteală și n-o să se ambaleze... În ultima vreme lui Kubiss nu-i prea merge la cărți. Ca orice jucător, e încredințat că într-o bună zi i se va întoarce norocul și atunci își va scoate toată paguba cu vîrf și îndesat. Numai de n-ar scăpa momentul fericit, cînd Fortuna se va îndura în cele din urmă să-și întoarcă fața spre dînsul. Cine știe, poate chiar astăzi se va întîmpla minunea...

Paul traversă iute sala și se apropie de Goldring, care discuta cu aprindere cu Kokkenmüller.

— Baroane, n-ai vrea să fii partenerul meu? Îmi închipui că joci bridge.

Goldring își dă brațele în lături și-i răspunde cu o sinceră părere de rău:

— Regret foarte mult că nu-l cunosc. În materia asta sînt cu totul profan. Mărturisesc însă că mi-ar plăcea să-l învăț.

— Dacă n-ai nimic împotrivă, Paul, îți alcătuiesc eu o partidă — îi propuse Kokkenmüller.

— Pe cine să mai invităm?

— Pe Schulz, bineînțeles, și... — Kokkenmüller își plimbă privirea prin sală — ...pe Werner, să zicem... Werner! îl strigă el. Ia spune, mai ești în stare să deosebești asul de valet?

Werner, care sorbea posomorît coniac la una din măsuțe, se ridică alene. Ochii îi erau împăienjeniți, dar se ținea drept și mișcările îi erau precise, ca și cînd n-ar fi băut de loc.

Kokkenmüller se apucă să așeze scaunele. Astăzi e bine dispus și e plin de neastîmpăr. Trimisese în cursul dimineții un pachet voluminos părinților, dar nu cu niște cîrpe oarecare, ci cu lucruri de valoare. I se pare că ziua de azi e o zi fericită pentru el și că va avea noroc și la cărți.

Schulz se așază la masă cu un aer grav, ca și cînd s-ar pregăti să înceapă o treabă foarte importantă și migăloasă, nicidecum o partidă de cărți.

— Ați avea ceva împotrivă, dacă m-aș așeza lîngă dumneavoastră ca să învăț și eu jocul? întrebă Goldring pe Kubiss.

Lui Paul Kubiss nu-i place să i se uite cineva în cărți, chiar îl enervează. Dar nu se poate hotărî să refuze pe baron și-i oferă cu amabilitate un scaun.

La început jocul lîncezește. Kubiss nu uită că și-a pus în gînd să nu se ambaleze și de aceea joacă cu o prudență neobișnuită. Lui Kokkenmüller nu prea îi vine carte. Schulz, ca totdeauna, așteaptă un moment favorabil. Numai Werner, căruia începe să i se urce coniacul la cap, se înfierbîntă tot mai tare. Riscă, are un joc îndrăzneț și, spre uimirea celor prezenți, cîștigă partidă după partidă. Paul începe să se aprindă și el. Uitînd de hotărîrea de a fi prudent, dublează miza. Dar, ca un făcut, îi vine o carte mizerabilă. Pe lîngă toate, Kokkenmüller, partenerul lui, face greșeală peste greșeală. Schulz își freacă mîinile sub masă, mulțumit. Și el și Werner sînt în mare cîștig. Kubiss parcă a înnebunit. Anunță „șlem", deși e limpede că nu va putea lua nici măcar o jumătate din levate.

Nu, nici de data aceasta Fortuna nu și-a întors fața spre Kubiss. După cum era de așteptat, au cîștigat Schulz și Werner. Kokkenmüller, cu o mutră acră, etalează pe masă 315 mărci — partea lui de pierdere, iar Paul se vede nevoit să-l tragă pe zgîrciobul de Schulz într-un colț, ca să-l roage să-l aștepte pînă a doua zi. Pe un ton foarte rece și oficial, acesta îi răspunde că-l poate aștepta pînă la ora douăsprezece, întrucît are și el de plătit niște datorii de onoare. Cuvîntul „onoare" îl rostește atît de apăsat, încît Paul Kubiss își dă seama că nu va scăpa fără scandal, dacă nu-i plătește datoria la termen.

Pentru a-și ascunde proasta dispoziție față de ceilalți. Paul rămîne în sală și golește o sticlă de coniac în tovărășia lui Goldring și a lui Werner. Ca să nu contribuie la plata coniacului. Schulz se face nevăzut. Werner, în schimb, se poartă ca un adevărat ofițer — tratează cu coniac pe toți cei ce se apropie de măsuța lor. La rîndul său, Goldring comandă două sticle de șampanie și, stînd în picioare, beau cîteșitrei „la botul calului". Într-un tîrziu, cînd cheful s-a spart, capul lui Paul vuia atît de cumplit că nu-și mai aducea aminte cum a ajuns în camera sa. La drept vorbind, a fost mai bine așa ; a adormit îndată, fără să-și mai frămînte mintea de unde să facă rost de bani ca să-i plătească lui Schulz a doua zi datoria de la cărți.

Dimineața, Paul Kubiss se trezi cu capul greu, simțind în subconștientul său că-l așteaptă o neplăcere. La început, nu-și dădu seama cam despre ce ar putea fi vorba, și numai după ce se spălă și se așeză să-și ia micul dejun, își aduse aminte că autorul moral al indispoziției sale e Schulz. Cu oricine s-ar fi putut ajunge la o înțelegere într-o astfel de chestiune, numai cu această bestie mătăhăloasă, nu. Auzi ! Datorii „de onoare" ! Știe el ce-i aceea „onoare" ?

Kubiss veni la comandament mai devreme, în nădejdea să găsească pe cineva de la care să facă rost măcar de o parte din suma trebuitoare. Dar Kokkenmüller n-avea în buzunar decît douăzeci de mărci. Să se ducă să împrumute bani de la colonel sau de la general ?... Nu, asta e cu neputință.

Paul încercă să telefoneze din biroul său la doi-trei prieteni deși știa dinainte că nici unul dintre ei n-are bani, că toți și-au cheltuit soldele pe băutură și pe joc de cărți. „Eh, fie ce-o fi !" își zise Kubiss în cele din urmă, și-și scoase hîrtiile pe masă, ca să se apuce de lucru.

O bătaie ușoară în ușă îl făcu să tresară. „N-o fi Schulz, cumva ?" îi trecu prin gînd. Dar aruncîndu-și ochii la ceas, răsuflă cu ușurare : era abia ora zece.

— O clipă — strigă el tare, și îndreptîndu-se spre ușa căptușită cu tablă, deschise „yale".

În coridor stătea locotenentul Goldring.

— Intră, intră baroane ! se bucură sincer Kubiss. Ce coincidență, chiar în clipa asta mă gîndeam că numai dumneata m-ai putea scoate dintr-o nevoie.

— La dispoziția dumneavoastră, mai ales că și eu am o chestiune, mai curînd o mică rugăminte.

După ce-și pofti musafirul să ia loc, Hauptmann Kubiss se lăsă în fotoliul din fața mesei lui de lucru și, cu un gest nepăsător, împinse la o parte teancul de hîrtii.

Nu, nu se poate plînge de soartă, din moment ce i-a adus pe baronul Goldring. În primul rînd, va putea să facă rost de vreo trei-patru sute de mărci ca să-și achite datoria către Schulz. Cum de nu s-a gîndit mai de mult la această variantă? În al doilea rînd, are cea mai bună ocazie să execute ordinul lui Berthold. Va lăsa pe baron singur în cameră, fără să strîngă de pe birou hîrtiile cu stampila „foarte secret" și se va preface că uită casa de fier întredeschisă. Dacă von Goldring este într-adevăr un spion, nu va putea rezista ispitei... Atunci va fi de ajuns să-și arunce privirea prin ocularul periscopului montat cu iscusință lîngă casa de fier, încît nimeni nu-i putea bănui existența, și baronul va fi prins asupra faptului.

Vorba-i, cum să facă toate astea? Dacă s-ar fi pregătit dinainte, totul ar fi mers ca pe note. Ar fi ordonat unui subaltern să-l cheme la telefon, și-ar fi cerut scuze baronului, rugîndu-l să-l ierte o clipă, și între timp... Dar ce rost are să se mai gîndească la toate astea? Acum, cînd Goldring a apărut pe neașteptate, nu-i rămîne decît să se bizuie pe propria sa ingeniozitate. Trebuie să născocească ceva! Cu ce să înceapă discuția ca să-l rețină și cum să întoarcă lucrurile ca dintr-un foc să împuște doi iepuri: să-i ceară bani și totodată să-l verifice?

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Vezi dumneata — începu rar Kubiss, căutîndu-și cuvintele — aș vrea foarte mult să cunosc părerea dumitale într-o serie de probleme legate de activitatea mea. Mă refer la serviciul de contrainformații, pe care am onoarea să-l conduc.

— Sînt gata să răspund la toate întrebările dumneavoastră.

— Dumneata ai făcut serviciu în Rusia și cunoști, desigur, metodele lor. Spune-mi, te rog, cînd serviciul de contrainformații sovietic descoperă vreun agent de-al nostru și-l arestează, mai are acesta vreo șansă de scăpare?

— Tot atîtea șanse ca peștele din tigaie de a se întoarce înapoi în rîu. În timp de pace, un informator al nostru ar mai putea spera în oarecare circumstanțe atenuante, bineînțeles dacă face mărturisiri cinstite, sau ceva de felul acesta... Pe cînd în timp de război... Doar știți și dumneavoastră că legile războiului au fost totdeauna aspre.

— Dar dacă un agent al nostru, fie pentru a-și salva viața, fie contra unei remunerații, se învoiește să lucreze pentru serviciul sovietic de informații?

— O, astfel de ipoteze sînt cu totul excluse! răspunse Goldring cu convingere. Vedeți dumneavoastră, cadrele serviciului sovietic de informații sînt recrutate după principii cu totul diferite ca la noi, unde se folosesc serviciile unor agenți plătiți. Cu toată părerea mea de rău, trebuie să spun că serviciul de informații sovietic este puternic, tocmai pentru că oamenii lui au un înalt nivel ideologic, aș putea spune chiar că sînt fanatici și nu lucrează pentru bani.

— Da, da... — făcu Hauptmann Kubiss și tăcu, căutînd să se agațe de ceva ca să treacă la chestiunea care-l interesa cel mai mult.

Chiar Goldring îi veni în ajutor.

— Iertați-mă, Herr Hauptmann, că vă întrerup — spuse el ca în treacăt — mă urmărește gîndul că sînt oarecum vinovat față de dumneavoastră. Nu, nu, mai întîi ascultați-mă și pe urmă să protestați. Aseară, cînd v-am cerut îngăduința să mă așez alături de dumneavoastră ca să învăț să joc bridge, fără să vreau v-am distras atenția, v-am enervat pentru că mă uitam în cărțile dumneavoastră... Și pe mine mă enervează foarte mult dacă se așază cineva în spatele meu cînd joc o partidă de șah. De aceea, socotesc că am contribuit în bună parte la pierderile dumneavoastră. Vă rog foarte mult să nu mi-o luați în nume de rău și să mă înțelegeți just. Aseară mi s-a părut că ați avut oarecari greutăți cu acela... cum îl cheamă... cu Schulz...

— Din păcate ai ghicit, baroane. Într-adevăr, am rămas dator maiorului Schulz trei sute cincizeci de mărci și, mărturisesc, nu știu nici eu cum am să ies din această situație.

— O, fleacuri! Am să mă consider fericit dacă-mi veți îngădui să vă împrumut această sumă neînsemnată.

Și zicînd acestea, Goldring scoase din buzunarul de la spate un pachet de bancnote noi-nouțe și se uită întrebător la Kubiss.

— Îți sînt nesfîrșit de recunoscător, scumpe baroane, deși sînt foarte jenat... doar nici nu ne cunoaștem bine încă...

— De multe ori, simpatiile adevărate se nasc chiar de la prima întîlnire — și Goldring se înclină zîmbind. Nu-i așa?

— Ești un adevărat ofițer, scumpe baroane — exclamă Kubiss cu ușurare. Am să folosesc bucuros amabilitatea dumitale, se înțelege, pentru un termen foarte scurt.

— O, nu-i nici o grabă! Aici sînt trei sute cincizeci de mărci. E de ajuns?

— Prea de ajuns.

Paul Kubiss rupse din blocnotes o foaie, făcu o chitanță și i-o întinse lui Goldring, care o băgă în buzunar, cu un gest nepăsător.

— E absolut de prisos, dar dacă țineți numaidecît...

— Insist chiar și, în semn de prietenie, te invit la un păhărel de coniac. Ești de acord? Îți mărturisesc că-mi vîjîie capul cumplit după cheful de aseară.

— Ei, dacă-i vorba să bem de „leac", n-am să-mi las camaradul la nevoie — primi Goldring, rîzînd.

— Atunci, îngăduie-mi, te rog, să te las singur numai cinci minute. Mă reped pînă în camera mea.

Și fără să aștepte răspunsul lui Goldring, Kubiss se îndreptă spre ușă.

— O clipă — îl opri baronul — plecați și lăsați documentele secrete pe masă? N-ar fi mai bine să le încuiați în casa de fier?

— Aș, fleacuri! dădu Kubiss din mînă. Dumneata ești la curent cu acte secrete mult mai importante ca astea! Afară de aceasta, mă bizui pe discreția dumitale.

„Yale" țăcăni și numaidecît se auziră pașii lui Kubiss îndepărtîndu-se.

Heinrich aruncă o privire la hîrtii, își scoase o țigară, o frecă între degete și se apropie de fereastră.

Cînd se auziră pașii în spatele ușii, Goldring nici măcar nu se întoarse, ca și cînd nici nu i-ar fi auzit.

— Iartă-mă, ți-am făgăduit să mă întorc peste cinci minute și au trecut șapte. Și zicînd acestea, Kubiss se apropie de casa de fier, o încuie, și numai după aceea scoase dintr-un buzunar o sticlă și din altul două pahărele din material plastic și le umplu cu coniac. Pentru paguba care, pentru mine, s-a transformat în cîștig! toastă Hauptmann Kubiss.

— Atunci să bem și pentru cîștigul meu! adăugă Goldring, împrumutînd tonul lui Kubiss, și ridică paharul.

„Am mai trecut o verificare!" își zise Heinrich, mulțumit.

ALBUMUL MAIORULUI SCHULZ

Pentru întîia oară, după cine știe cîte zile, soarele se furișă printre nori, inundînd pămîntul cu razele lui. Folosindu-se de pauză, ofițerii, numai în tunici, năvăliră în curtea comandamentului. Unii dintre ei, mijindu-și ochii în lumina orbitoare a soarelui, rămaseră în cerdac să se încălzească, alții se plimbau în grupuri mici, vorbind de una și de alta. O bună parte se adunară lîngă adăposturile săpate de-a lungul drumului, din fața intrării comandamentului. De obicei, adăposturile le serveau de refugiu în timpul bombardamentelor

de aviație. Dar acum, avea loc un concurs original de tir între cei mai buni țintași din comandament — Schulz și Kokkenmüller.

Potrivit condițiilor întrecerii, țintașul trebuia să reteze gîtul unei sticle așezate la treizeci de metri depărtare de adăpost. În caz că lovitura era precisă, primea de la adversar două sticle de coniac sau contravaloarea lor. Dacă glonțul nu nimerea în gîtul sticlei ci în corpul ei, trăgătorul trebuia să plătească concurentului o sticlă de coniac, iar dacă glonțul nu nimerea de loc, amenda era dublă — două sticle de coniac.

Cel dintîi trase Kokkenmüller. Căpitanul luă din mîinile unui Gefreiter un pistol mare, îl cercetă îndelung, se apropie de linia trasă pe pămînt, se așeză pe jumătate întors față de țintă și ochi cu atenție. Răsună o împușcătură. Un stîlp mic de praf se ridică din dreapta, ceva mai departe de sticlă. Kokkenmüller își mușcă buza și mai țintì o dată. De rîndul acesta, glonțul nimeri în corpul sticlei, făcînd-o țăndări. Al treilea glonț sparse de asemenea sticla.

— Pierdere : patru sticle ! Cîștig : nici una ! strigă rîzînd ofițerul care îndeplinea rolul de arbitru.

— Am să mă revanșez în repriza următoare — spuse liniștit Kokkenmüller. Acum știu cum trebuie să ochesc.

— Folositoare îndeletnicire pentru ofițerii comandamentului — se auzi dintr-o latură. Toți se întoarseră. Șeful statului major, General-maior Daniel și Oberst Berthold se apropiară de grupul de ofițeri.

Maiorul Schulz dădu lămuriri asupra condițiilor concursului.

— Dar tu, Heinrich, nu iei parte ? întrebă Berthold pe Goldring, zărindu-l printre ceilalți.

— Îmi pare rău, dar cînd am venit aici, întrecerea începuse.

— Poftim, Herr Leutnant, abia e prima repriză. Afară de asta, prefer cîștigurile grase — încercă să glumească Schulz.

— Sînteți chiar așa de sigur că veți cîștiga ? îl întrebă Heinrich, privindu-l cu ochii pe jumătate închiși.

Maiorul Schulz zîmbi cu un aer încrezut și în loc de răspuns îi întinse pistolul.

— Nu, e rîndul dumneavoastră. Eu am să trag după dumneavoastră.

Aproape fără să ochească, maiorul Schulz trase trei focuri. Primul glonț sparse o sticlă, al doilea reteză gîtul unei alte sticle, iar al treilea trecu pe alături, fără s-o atingă.

— Nu-i rău — îl lăudă generalul Daniel.

— Acum e rîndul dumiale, baroane — îl invită Schulz.

Goldring își scoase din toc walterul ofițeresc și luă poziție de tragere.

— Ai de gînd să tragi cu pocnitoarea asta ? se miră Kokkenmüller.

— Contravin oare regulilor concursului ?

— Nu, dar pariez că nici de la zece pași n-ai să nimerești în gîtul sticlei cu walterul dumitale — nu se lăsă Kokkenmüller.

Cîțiva dintre ofițeri au fost de aceeași părere.

— Îți alegi condiții mai defavorabile decît ale celorlalți concurenți — adăugă și generalul Daniel.

— Da, Herr General, eu cred însă că un ofițer trebuie să știe să mînuiască orice armă la perfecție... Mai curînd sînt gata să pierd în folosul maiorului Schulz zece sticle de fiecare foc, decît să accept să trag cu alt pistol.

— Bagă de seamă, te-am prins cu vorba, zece sticle de fiecare foc ! strigă Schulz.

Goldring ridică în tăcere revolverul și în aceeași clipă răsunară trei împușcături.

Prima sticlă sări în țăndări, următoarele două rămaseră fără gît.

— Prost ! făcu Goldring cu o mutră acră, ca și cînd n-ar fi auzit strigătele entuziaste ale celor prezenți. Mai pune trei sticle ! îl rugă el pe Gefreiter.

Cele trei împușcături care urmară stîrniră entuziasmul tuturor. Gîturile celor trei sticle fuseseră retezate ca tăiate cu briciul.

— Cîștig : cincizeci de sticle, pierdere : zece. Maiorul Schulz are să dea patruzeci de sticle de coniac — strigă vesel arbitrul.

Toată lumea izbucni în hohote de rîs. Toți cunoșteau zgîrcenia maiorului și acum urmăreau cu interes cum fața lui lungă se acoperea cu pete roșii.

— Maiorul Schulz are dreptul la încă trei împușcături — zise Heinrich. Aveți walterul la dumneavoastră, Herr Maior ?

Schulz își pipăi neputincios tocul revolverului și se înroși și mai tare.

— S-a stabilit să tragem cu parabelum — zise el bîlbîindu-se.

Heinrich rîse vesel.

— Am glumit cînd am propus zece sticle de fiecare foc, mie mi-ajunge și una.

— Atunci dă-mi voie să te invit la ora nouă seara, să bem împreună sticla cîștigată de dumneata.

Și zicînd acestea, Schulz se înclină ceremonios în fața lui Heinrich. ca și cînd îl poftea la cine știe ce banchet somptuos.

— Socotesc invitația dumneavoastră drept o mare cinste pentru mine. Voi veni la nouă fix. Și Heinrich își aplecă fruntea. silindu-se să-și ascundă sclipirea batjocoritoare a ochilor.

— Știi ceva, baroane, eu unul n-aș vrea să fiu adversarul dumitale într-un duel — glumi Kokkenmüller — pe cînd se îndreptau împreună spre comandament. Și să-ți mai spun ceva, de astăzi ți-ai făcut un dușman înverșunat în persoana lui Schulz.

— Eu am rămas cu impresia că ne-am despărțit prieteni. Doar i-am dăruit aproape tot ce pierduse.

— N-o să-ți ierte niciodată că i-ai smuls faima de cel mai bun trăgător din comandament — adăugă Kokkenmüller — și era singurul lucru cu care se putea mîndri.

Cînd Goldring și Kokkenmüller intrară în biroul lor, ofițerul de serviciu le raportă că generalul Daniel și colonelul Lemberg se găseau în cabinetul lui Berthold.

— Lemberg ? și Heinrich se uită întrebător la Kokkenmüller. Apoi își încruntă sprîncenele ca și cînd încerca să-și aducă aminte de ceva.

— El este însărcinat să conducă operația „Plimbarea verde“ — îl lămuri Hauptmann Kokkenmüller.

Se așezară la locurile lor și-și aplecară capetele asupra hîrtiilor. Peste vreo cinci minute, prin sala de așteptare a lui Berthold trecură, fără să arunce o privire la cei doi ofițeri, generalul Daniel și în urma lui, obosit și plin de praf, Oberst Lemberg.

Prin ușa întredeschisă se vedea cum Berthold măsura biroul în lung și în lat, semn că era prost dispus. Dar Heinrich, intrigat de noutatea aflată de la Kokkenmüller cu privire la misiunea lui Lemberg, își făcu totuși curaj și bătu la ușa șefului său.

— A, tu ești ! și fața posomorită a lui Berthold se înseninâ. Te felicit pentru succes, ești un trăgător excelent !

— În legătură cu aceasta am și venit la dumneavoastră, Herr Oberst ! Nu vi se pare că ar fi mult mai potrivit să ne arătăm iscusința în mînuirea armelor în operația „Plimbarea verde“, nu într-o competiție ca cea de astăzi, unde am avea drept ținte pe dușmanii noștri adevărați și nu niște sticle goale de coniac ?

Ceva asemănător cu un zîmbet licări pe fața lui Berthold.

— „Plimbarea verde“ a și avut loc.

— Da ? Cînd ? Și în glasul lui Heinrich răsună și uimire și dezamăgire.

— A început azi dimineață, în zorii zilei, la ora șase fix și s-a terminat la ora douăsprezece

Se vede că privirea întunecată a lui Heinrich îl amuza pe Berthold.

— Ești un om ciudat, cu adevărat ciudat. Spune-mi cinstit, de ce țineai așa de mult să iei parte la „Plimbarea verde"?

— Îngăduiți-mi să răspund, dar nu ca șefului meu, ci ca unui tată, față de care nu vreau să am taine.

— Îmi place să cred că așa vorbești totdeauna cu mine.

Heinrich părea că stă la îndoială, ca și cînd se sfia să-și dezvăluie gîndurile cele sacre.

— Ați făcut atît de mult pentru mine — începu el cu oarecare șovăială — numai datorită dumneavoastră mi s-a recunoscut așa de repede gradul de ofițer. Mi-ați încredințat un serviciu interesant, cu toate acestea...

— Dacă-i vorba să vorbești deschis, atunci vorbește deschis! De ce nu sfîrșești ce ai avut de mărturisit?

— Ca să spun drept, invidiez pe unii ofițeri de la comandament. Mai ales pe aceia care au săvîrșit fapte de arme, care au luat parte la operații importante... Decorațiile de pe tunicile lor sînt o dovadă elocventă...

Un hohot de rîs nestăpînit izbucni din pieptul lui Berthold, împiedicîndu-l pe Heinrich să sfîrșească ce avea de spus.

— Asta-i tot?... Tare mai ești naiv! Te asigur că mai bine de jumătate din aceste decorații au fost acordate ofițerilor de la comandament numai pentru ca cei de pe front să fie încredințați că și statmajoriștii au merite în fața patriei, deși adeseori, poate chiar foarte adeseori, aceste merite nu întrec pe acelea ale unui arhivar oarecare, aflat sub ordinele vreunui magistrat de provincie. Și pentru a le obține, nu-i numaidecît nevoie să-ți expui capul la gloanțele partizanilor. Pentru așa ceva se găsesc și se vor găsi oameni cu sînge mai puțin albastru ca al tău. Ar trebui să-mi mulțumești că nu te-am lăsat să iei parte la această operație...

— Pentru ce?

— Pentru că numai morți am avut două sute nouăsprezece soldați, șaisprezece ofițeri și mai mult de jumătate din polițiști.

— Înseamnă că...

— Da, înseamnă că pentru mulți „Plimbarea verde" s-a transformat în plimbarea cea de pe urmă. Cînd unitățile noastre s-au apropiat de tabăra partizanilor, după ce le-au interceptat mai întîi toate ieșirile, au găsit-o pustie. Tabăra și toate drumurile care duceau la ea fuseseră puternic minate. Pe deasupra, partizanii ne-au atacat din spate, pricinuind pierderi considerabile. Apoi au dispărut fulgerător. Operația a eșuat în chip rușinos. Drept rezultat, mai bine de două sute de cruci noi în cimitirul din apropierea satului.

— Prin urmare, Oberst Lemberg...

— Să-l ia dracu' pe acest Lemberg! N-am nici un chef să-mi stric dispoziția din cauza insuccesele lui. Să se dezvinovățească singur, cum o știi, în fața înaltului comandament... Ia spune, locotenente, n-ai vrea să ne distrăm puțin, să ne repezim pentru o seară pînă în oraș?

— Cu mare plăcere.

— Știu că ai merge cu plăcere. Celor tineri nu le plac fundăturile și au nevoie de variație întocmai ca de aer. Ce-ar fi să pornim chiar astăzi?

— Mai bine să amînăm pe mîine. Astăzi sînt invitatul maiorului Schulz.

Berthold se încruntă.

— Mi se pare că sînteți nemulțumit?

— Nu, sînt îngrijorat. Maiorul Schulz n-are să-ți ierte rușinea de astăzi. Dacă va lua un pahar mai mult, ar putea să te ofenseze, și tu, cu firea ta aprinsă...

— Am să fiu rece ca gheața și tot atît de stăpînit ca dumneavoastră, Herr Oberst.

— Și totuși nu sînt liniștit.

— De ce? Doar v-am făgăduit...

— Încă ești prea tînăr! De n-ar fi războiul...

— Atunci poate că n-aș fi avut fericirea să mă numesc fiul dumneavoastră...

— Așa-i... Ei bine, poți să te duci, dar ține minte că trebuie să fii cu ochii în patru cu maiorul. Dacă te întorci cumva mai devreme, să treci pe la mine.

— Am înțeles, Herr Oberst!

La ora hotărîtă, Heinrich, îmbrăcat cu tunica cea nouă de gală, bătea cu vîrful cravașei în ușa locuinței maiorului Schulz. Îi deschise chiar maiorul.

— Poftim, poftim, stimate baron Goldring! Maiorul se străduia să pară amabil, dar fața lui trăda mai curînd lingușire decît prietenie.

Dintr-o privire, Heinrich învălui odaia și abia se stăpîni să nu zîmbească. Își aduse aminte de ceea ce-i povestise Kubiss: ordonanța lui Schulz, în dorința de-ai face camera cît mai plăcută, adusese de undeva două fotolii de piele, dar maiorul a decupat pielea și a pus-o bine într-un fel de cufăr, zis geamantan.

Ce-i drept, n-ar fi stricat ca odaia să fie ceva mai plăcută, prea e goală și neprietenoasă — un pat îngust, acoperit cu o pătură aspră, soldățească, o masă și patru scaune, bineînțeles și geamantatul acela hîd, mare, legat în fier, care într-adevăr semăna cu un cufăr. Ar fi interesant să-ți arunci ochii într-însul... Desigur, la fund e așezată cu grijă pătura lui ofițerească. Dar de ce și-o fi lăsat Schulz aparatul fotografic în perete? Fără îndoială l-a scos înainte de sosirea musafirului, ca să se mîndrească cu el. Maiorul mai aștepta pe cineva: pe masă se află două sticle de coniac și patru pahărele.

— Mai vine cineva? și Heinrich arătă din cap spre masă.

— L-am obligat pe Kokkenmüller să-mi dea coniacul ce-mi datora și a trebuit să-l poftesc și pe dînsul. Dar acum zece minute m-a anunțat printr-un bilețel că Herr Oberst îl trimite nu știu unde. Kubiss, care trebuia și el să vină, e ocupat. Așa că sîntem nevoiți să petrecem în doi. Ai ceva împotrivă?

— Sînt bucuros să petrec o seară în tovărășia dumneavoastră.

Dar seara aceea nu făgăduia să fie plăcută. Și amfitrionul, și musafirul se străduiau să găsească subiecte de conversație, prea reduse pentru orizontul intelectual al maiorului. Preocupările lui Schulz se mărgineau la evenimentele din viața comandamentului. Numai cînd conversația aluneca la Oberst Berthold, el se însufleți întrucîtva. După ce lăudă marea lui experiență în serviciu și scoase în evidență calitățile lui personale, Schulz adăugă, și nu fără amărăciune, că în ultima vreme colonelul are o atitudine rece, chiar neprietenoasă față de el.

— Și cum vă explicați aceasta? îl întrebă Heinrich, privindu-l drept în ochi.

Maiorul își mută privirea în altă parte. Dar, făcînd un efort, îl privi și el în față.

— Ca să-ți spun drept, cred că totul se datorește și influenței dumitale.

— Totuși, îmi închipui că sînteți convins că n-am nici un motiv să vă dușmănesc și deci să influențez într-un fel sau în altul pe Herr Oberst.

— S-ar putea datora unor intrigi, sau poate că unele vorbe ale mele au fost denaturate... — începu Schulz.

— Bine, dar noi sîntem ofițeri, nu bucătărese, ca să ne plecăm urechea la bîrfeli... Cît despre mine, mă simt dator să vă atrag atenția că niciodată și nimănui nu i-aș ierta ofense care mi-ar atinge onoarea. Dar să dau atenție unor intrigi... Nu, asta ar fi mai prejos de demnitatea mea.

— Atunci, baroane, să ridicăm paharul pentru ca de azi înainte să nu se mai ivească neînțelegeri între noi. Ei, dar dumneata numai îți uzi buzele!

— Niciodată nu beau mai mult de un păhărel, cel mult două. Și acum acesta este al doilea; îngăduiți-mi să-mi prelungesc plăcerea.

— Foarte lăudabil obicei pentru un tînăr ca dumneata. Noi bătrînii însă sîntem nevoiți să ne stimulăm, să ne îmboldim, ca să putem duce la bun sfîrșit munca uriașă ce avem de îndeplinit.

— Bine, domnule maior, dar eu văd că dumneavoastră aveți destul timp liber — și Heinrich arată cu ochii spre aparatul fotografic atîrnat deasupra patului.

— Am pasiunea fotografiatului încă din copilărie și acum am o ocazie minunată să-mi completez albumul. Doar am trecut prin atîtea orașe, am trăit atîtea evenimente la care am luat și eu parte! La bătrînețe, am să deschid albumul și o să am înaintea ochilor nu numai drumul pe care l-am parcurs, ci și fiecare pas din acest drum.

Maiorul băuse mult și ochii lui, totdeauna tulburi, străluceau acum, iar fața galbenă, prelungă, i se îmbujorase...

— Aș fi curios să arunc o privire în albumul dumneavoastră, bineînțeles dacă nu conține fotografii prea intime — zise Heinrich, și îl privi cu șiretenie printre gene.

— Ce tot spui, ce tot spui! se agită Schulz. Eu sînt însurat. Nu-i nimic indecent în album!

Maiorul Schulz se aplecă asupra geamantanului, vrăji ceva la broască și după cîteva clipe puse în fața lui Heinrich un album uriaș.

Albumul era într-adevăr bogat. Fotografii luate în Belgia, Norvegia, Cehoslovacia, Franța, Polonia... Puteai urmări astfel tot drumul parcurs de unitatea din care făcuse parte maiorul Schulz. Iată un capitol lung „Rusia". Heinrich începu să întoarcă foile mai încet. Orașe și sate distruse. Oameni flămînzi și istoviți înapoia unui gard de sîrmă ghimpată. O spînzurătoare de care atîrnă un om. Încă o spînzurătoare — lațul atîrnă deasupra capului unui tînăr, aproape copil. Toate fotografiile acestea servesc mai curînd drept fond, pentru că pe primul plan se văd ofițerii, cel mai adesea chiar Schulz. Pesemne că-l ajuta cineva la fotografiat. Iată o altă poză în care e numai Schulz în picioare. Are o expresie îngîmfată, importantă, un zîmbet mulțumit. Își sprijină piciorul pe trupul unui mort. Se vede cum îi strălucesc, în bătaia soarelui, cizmele bine lustruite.

— O fotografie elocventă — observă Heinrich, cercetînd-o cu atenție.

— Aș spune, simbolică — îl corectă maiorul.

— Trebuie păstrată ca document.

— Documentul unei epoci măreție — adăugă maiorul cu patos.

Heinrich frunzărea albumul fără să-și ridice ochii, ca și cînd s-ar fi temut să nu-l dea de gol.

— Asta-i ultima mea fotografie — spuse maiorul și reținîndu-i mîna, arătă data scrisă într-un colț al fotografiei.

Fotografia înfățișa pe generalul-maior Daniel în cabinetul său de lucru. Stătea în picioare în fața biroului, cu o hîrtie în mînă. Drept fond servea peretele, pe care atîrna o hartă uriașă. Liniile de pe hartă nu erau clare, însă săgețile trase gros se vedeau limpede. Heinrich ghici fără greutate că pe hartă era planul operației „Pumnul de fier".

— Minunată fotografie, Herr Maior! Puteți concura cu cei mai buni fotografi profesioniști. Vă dau cuvîntul meu de onoare că m-aș socoti fericit dacă mi-ați dărui o fotografie în amintirea zilei de azi.

Un zîmbet mulțumit lumină chipul lui Schulz.

— Alege una din cele care sînt în două exemplare.

— Atunci aleg ultima fotografie. O să-mi facă plăcere să am pe masa mea și fotografia generalului Daniel.

— Mă rog, mă rog! O am în două exemplare. E drept, una voiam s-o dau generalului, dar acum, după eșecul „Plimbării verzi"...

Și zicînd acestea, maiorul scoase fotografia din album și i-o întinse lui Heinrich.

— Nu, așa n-o primesc — spuse Goldring, îndepărtîndu-i mîna. Darul trebuie să poarte autograful dumneavoastră.

— Dacă-i vorba numai de atît...

Schulz luă condeiul și cu un scris labărțat scrise pe verso: „Locotenentului von Goldring din partea maiorului Schulz".

— Vă mulțumesc. Vă mulțumesc foarte mult! Și Heinrich vîrî fotografia la piept.

— Da, sînt și eu de acord cu dumneavoastră că generalului Daniel nu-i mai arde de daruri. E a doua operație care eșuează.

— Prima o socotești „Pumnul de fier"?

— Da, iar acum „Plimbarea verde"...

— Și cum îți explici aceasta, Herr Leutnant? îl întrebă Schulz, privindu-l drept în față.

Ochii lor se întîlniră.

— Eu sînt informator din copilărie, și deși-s mai tînăr decît toți ofițerii din serviciul de informații al corpului de armată, nimeni nu poate să-mi zdruncine convingerea că în comandamentul nostru activează un spion foarte bine camuflat.

Schulz se lăsă pe speteaza scaunului. Nările nasului său mare începură a-i zvîcni ușor, ca și cum ar fi adulmecat prada, iar ochii lui aproape închiși păreau două crăpături înguste.

— Crezi? îl întrebă el cu un glas răgușit.

— Sînt sigur. Mai mult decît atît, sînt ferm convins. Dar parcă aveam de gînd să ne distrăm astă-seară, Herr Maior, și cînd colo, am pornit o discuție despre o chestiune atît de dureroasă și de neplăcută pentru noi, ofițerii din comandament.

— Ai dreptate — se învoi Schulz. Hai să vorbim despre altceva.

— Herr Maior, spuneți-mi, vă rog, cum de păstrați atîtea clișee? îl întrebă Heinrich curios.

— Nu, clișeele le ard. Din moment ce am fotografiile, n-are nici un rost să car cu mine un bagaj de prisos. Dar de ce te interesează?

— Mă gîndesc că uneori ești nevoit să scoți o copie după vreo fotografie mai veche, și atunci îți prind bine clișeele.

— Pînă acum nu mi s-a întîmplat să am nevoie de copii — și maiorul dădu din umeri.

— Să presupunem însă că Gestapoul ar vrea să aibă vreuna din pozele dumneavoastră. Ce-ați face atunci? Așa-i că ați fi obligat să scoateți fotografia din album și ați rămîne fără ea?

Ochii lui Schulz se bulbucară. În luminițele lor licări îngrijorarea.

— Da' ce-i trebuie Gestapoului fotografiile mele?

Fără veste, zîmbetul dispăru de pe fața lui Heinrich. Acum se uita la maior cu răceală și dușmănie.

— Doar nu toată lumea e atît de credulă și de tîmpită, cum credeți dumneavoastră!

— Nu înțeleg ce vrei să spui! Explică-mi ce înseamnă toate astea! glasul maiorului se curmă de indignare. Îți aduc la cunoștință, baroane, că eu nu sînt dispus să suport ofense. Iar aluziile dumitale sună ca o ofensă. Nu uita, locotenente, că sînt mai mare în grad ca dumneata și că sînt în serviciul ăsta de aproape zece ani.

— Nu văd ce rost are ierarhia cu discuția noastră. Și nu vă mai prefaceți ofensat. Mai bine spuneți-mi deschis, pentru ce sumă de bani ați vîndut rușilor clișeul fotografiei pe care am băgat-o mai adineauri în buzunar?

Maiorul se înăbușea. Pălise așa de tare, încît ochii lui tulburi, cenușii, păreau aproape negri pe fața albă ca varul.

— Ce, ce-ai spus? abia izbuti să îngăime.

— Pot să repet: cu ce preț ați vîndut rușilor fotografia, sau, mai precis, clișeul ei?

— Ticălosule! strigă Schulz, sărind de la locul lui și repezindu-se la căpătîiul patului înșfăcă centura cu tocul revolverului.

— Domoliți-vă! Nu uitați că trag mai bine ca dumneavoastră — îl preveni Goldring, fără să ridice glasul. Pînă o

să scoateți revolverul, gloanțele walterului meu vă vor și găuri... Domoliți-vă! Cu atît mai mult că oamenii de treabă se pot înțelege fără să facă uz de arme.

Tonul liniștit al lui Heinrich, sau poate amenințarea, îl făcu pe Schulz să-și vină în fire. El aruncă pe pat revolverul și se apropie de masă.

— Dumneata, Leutnant, ai ofensat onoarea mea de ofițer. Să știi că n-am să las lucrurile așa! strigă maiorul, tremurînd încă de furie.

— Nobilă furie! Sînteți un actor minunat, Herr Maior! Totuși sînt dator să vă mărturisesc că scena pe care ați jucat-o mai adineauri n-a făcut asupra mea nici cea mai mică impresie.

— Ce vrei de la mine? șuieră Schulz printre dinți.

— Voiam să vă întreb — continuă Heinrich tot liniștit — dacă ați avut ocazia să vedeți cum sînt torturați la Gestapo oamenii bănuiți de înaltă trădare? Adică, nu face să ne oprim asupra amănuntelor. Doar știți și dumneavoastră ce meșteri iscusiți sînt ei în această materie, încît pot să facă să vorbească și pe un mort.

— Dar de ce ai provocat această discuție tocmai cu mine? Ce legătură am eu cu toate astea?

— Directă și nemijlocită. Cum de nu v-ați dat seama pînă acum că ați acționat foarte imprudent și că Gestapoul are motive să se intereseze cum de s-a născut patima asta a dumneavoastră pentru fotografiat?

— Totdeauna mi-am îndeplinit cinstit îndatoririle mele de ofițer, și nimeni nu-mi poate reproșa nimic — zise Schulz ceva mai liniștit acum.

— Există corpuri delicte și acestora li se va da mai multă crezare decît vorbelor.

— Bine, dar de ce anume mă învinovățești? se aprinse iar maiorul.

— Ferească Dumnezeu, eu nu vă învinovățesc de nimic! Dumneavoastră m-ați înțeles greșit de la început. Am vrut să vă pun în gardă, să vă feresc de o neplăcere foarte mare, iar dumneavoastră erați gata să trageți în mine cu revolverul.

Maiorul înșfăcă sticla de coniac și trase cîteva înghițituri de-a dreptul din sticlă. Se auzea cum îi clănțăneau dinții de gîtul sticlei.

— Baroane, spune-mi o dată, de ce aș putea fi învinuit? gemu Schulz.

— Liniștiți-vă, Herr Maior — îl opri Goldring cu răceală. Doar purtați epoleți de ofițer și nu un șorț de servitoare! Cred că vă aduceți aminte de consfătuirea care a avut loc la comandament acum cîteva săptămîni, cînd s-au discutat cauzele eșuării operației „Pumnul de fier". Ei bine, la acea consfătuire v-ați exprimat părerea că, fără îndoială, comandamentul rus a avut o copie a planului întocmit de comandamentul german. Cu acest prilej, ați făcut o aluzie destul de străvezie la persoana mea.

— Bine, dar crede-mă, nu era decît o presupunere, doar și dumneata ai spus: o aluzie!

— A fost o încercare de a arunca vina în capul unui nevinovat. E metoda folosită de cei care vor să-și ascundă urmele. Încă de pe atunci mi-am dat seama de ce v-ați arătat atît de vigilent, iar acum am căpătat și confirmarea.

Heinrich luă albumul de pe masă și-l deschise acolo unde fusese fotografia generalului Daniel.

— Uitați-vă și dumneavoastră — îi arătă Heinrich albumul. Fotografia asta este, de fapt, fotografia operației „Pumnul de fier". Generalul Daniel v-a servit numai ca paravan, să distragă atenția. Dacă am trece clișeul acestei fotografii prin camera de proiecție, am obține copia fidelă a hărții strategice. Fotografia a fost făcută în ziua de douăsprezece a lunii, chiar dumneavoastră ați datat-o, adică înainte de începerea operației. Rușii n-au nevoie de prea mult timp ca să se pregătească de întîlnire. Toată lumea cunoaște patima dumneavoastră pentru bani și, se înțelege, va crede

cu ușurință că ați vîndut harta rușilor, pentru un preț foarte mare... Drept rezultat, două divizii de-ale noastre au încetat, de fapt, de a mai exista... Clișeul nu-i la dumneavoastră, prin urmare e la ruși. E logic, nu?

Heinrich își dădu seama că maiorul e pe punctul de a-și pierde cunoștința. Fața îi era albă ca varul, iar ochii i se holbaseră de groază.

— Spuneți-mi, aveți argumente suficiente, argumente faptice, nu vorbe, ca să răsturnați aceste învinuiri?

— Bine, dar eu am fotografiat pe general, nu harta! strigă Schulz.

— Astea-s vorbe, trebuie dovezi! Puteți dovedi că n-ați predat rușilor clișeul?

Maiorul tăcu. Maxilarul inferior îi tremura. Se vede că-și dădu-se seama, în sfîrșit, ce primejdie îngrozitoare atîrna asupra capului său. El nu putea combate învinuirea decît cu vorbe, nu cu fapte. Or, cine crede în vorbe?

— Dar asta-i groaznic, baroane! urlă maiorul cu desperare.

— În sfîrșit, vă dați seama că nu-i o glumă?

— E groaznic, pentru că n-am comis în viața mea vreo faptă ca aceea de care mă învinovățești.

— Nu vă învinovățesc eu, Herr Maior, ci sutele de oameni ai căror copii au rămas orfani din pricina dumneavoastră.

— O doamne! gemu maiorul.

— Onoarea mea de ofițer german îmi cere numaidecît să aduc cazul la cunoștința superiorilor mei...

— Baroane!... și Schulz îl apucă pe Heinrich de mînă. Părea gata să i-o sărute.

— Dar... — Heinrich făcu imadins o pauză — dar eu n-am să spun nimănui nimic. Și asta nu numai pentru că mi-e milă de dumneavoastră și de familia dumneavoastră. Am să fiu sincer: nu vreau să se creadă despre mine că v-am denunțat din răzbunare pentru vorba nesocotită ce ați aruncat-o la consfătuirea de la comandament. Cred că mă înțelegeți?

— O, baroane!

Schulz, care nu-și revenise încă în fire din spaima prin care trecuse, părea că-și pierduse mințile de bucurie.

— Sper că n-o să uitați serviciul pe care vi-l fac?

— Am să-l țin minte toată viața și sînt gata să-mi arăt recunoștința în orice chip! exclamă Schulz.

— Cred că vă dați seama că nici nu poate fi vorba de vreo recompensă bănească — îi zise Heinrich cu dispreț. Totuși, nu-i exclusă posibilitatea să-mi faceți și dumneavoastră vreodată un serviciu camaraderesc, dacă voi avea nevoie cumva. Sînteți de acord, Herr Maior? Ne-am înțeles?

— Am să fiu bucuros să fac tot ce-mi va sta în putință. Dar dacă vă veți mai permite să-mi jigniți onoarea mea de ofițer al armatei germane...

— Ferească Dumnezeu, baroane! Niciodată și în nici o împrejurare!

— Îmi pare bine că ne-am înțeles. Și dumneavoastră, care vroiați să faceți uz de armă...

Schulz aruncă o privire la revolver, apoi la albumul deschis și zîmbi strîmb. Ar fi vrut să întrebe ceva, dar nu se putea hotărî...

— V-am înțeles, Herr Maior, și vă făgăduiesc să vă înapoiez fotografia, dacă am să văd că vă țineți de cuvînt și o să-mi faceți și mie vreun serviciu. Asta ați vrut să mă rugați, nu-i așa?

Maiorul dădu din cap în tăcere.

Îndată ce se întoarse acasă, Heinrich își scoase tunica și abia atunci își aduse aminte că făgăduise lui Berthold să treacă pe la el. Făcu o mișcare, cu gîndul să-și îmbrace tunica din nou, dar stătu o clipă la îndoială, apoi se aruncă într-un fotoliu. Nu, nu mai era în stare să miște nici măcar un deget. Trebuia să se culce, să se culce numaidecît, ca să-și odihnească nervii, încordați peste măsură.

Cu toate acestea, în seara aceea, Heinrich nu izbuti să adoarmă multă vreme. I se părea că vede mereu înaintea ochilor albumul maiorului Schulz și că-l frunzărește filă cu filă. „Documentele unei epoci măreț“ — spusese Schulz. Într-adevăr — documente, dar documente acuzatoare! Dar, cine știe, poate că va veni o zi cînd toată lumea va putea vedea albumul maiorului Schulz.

PE GÎNDURI, LA FEREASTRA VAGONULUI

Zvonul că corpul de armată, care suferise pierderi grele, va fi mutat în Franța, iar în locul lui va veni un altul, se răspîndi cu iuțeală și, bineînțeles, provocă fierbere printre ofițeri. Deocamdată, evenimentul se discuta în șoaptă, ca o mare taină, totuși toată lumea era agitată, cuprinsă de o emoție plăcută. E drept, circula și un alt zvon, venit nu se știe de unde, cum că o parte din ofițeri vor rămîne pe frontul de răsărit, ceea ce stîrni oarecare nervozitate și dădu naștere unui sentiment de nesiguranță. Dar unii dintre ei căutau să dea o altă variantă zvonului, susținînd că măsura privește numai pe ofițerii de front, nu și pe cei de la comandament.

Nervozitatea generală se potoli numai după ce se primi ordinul oficial al comandamentului cu privire la dislocarea corpului de armată.

În aceeași zi, Berthold chemă pe Heinrich ca să-i comunice vestea plăcută.

— A sosit în sfîrșit ordinul, așa că plecăm! Ca să-ți spun drept, de la o vreme începusem să mă tem că au să ne lase aici...

— Aveți să-mi dați ordine în legătură cu plecarea, Herr Oberst?

— Va trebui să te duci la gară ca să supraveghezi încărcarea bagajelor serviciului nostru. Sper că două zile au să-ți ajungă.

— Așa cred și eu.

— Dar bag de seamă că nu te prea bucuri de vestea plecării noastre. Ai putea să-mi spui de ce ești atît de posomorît în ultima vreme?

— N-aș vrea să părăsesc frontul de răsărit!

— Da' știi că ai niște gusturi foarte ciudate!

— Socotesc că aș fi mai folositor aici, ca unul care cunosc bine limba rusă, obiceiurile rusești și, în general, situația din Rusia.

— Bine, dar trebuie să te gîndești și la tine! Ai stat destul în pustietățile astea. Pe cînd în Franța... O, în Franța! O să vezi că numai după cîteva zile proasta ta dispoziție o să dispară ca prin farmec. A, bine că mi-am adus aminte. Știi că maiorul Schulz a fost mutat în altă unitate?

— Ia te uită! și Heinrich zîmbi cu înțeles. Va să zică e și laș!

— Sper că n-ai avut nici un conflict cu el?

— Nu. Am stat de vorbă ca doi buni prieteni. Mai mult, mi-a oferit un mic dar drept amintire, un souvenir, ca să zic așa.

— Schulz făcuse un raport prin care cerea să fie mutat și, în consecință, a fost pus la dispoziția unui comandament superior. A plecat aseară. Ce zici de asta?

— Să se ducă la naiba, asta zic! Acum n-am timp să mă ocup de soarta maiorului Schulz. Cînd ordonați plecarea?

— Mîine dimineață. Și nu uita că mă bizui pe deplin pe priceperea ta.

— Am să-mi dau silința să fac totul cît mai bine.

— Și fii mai vesel, ține capul sus. Nu uita că te așteaptă toate minunățiile Franței, o țară încîntătoare.

Cu toate acestea, proasta dispoziție a lui Goldring nu trecu nici după convorbirea lui cu Berthold. Dimpotrivă, a doua zi se înrăutăți și mai mult.

Totdeauna prevenitor și vesel, acum țipa la soldații care încărcau în vagoane bagajul biroului 1-Z și atît de mult îl sîcîia pe Erwin Brenner, ordonanța lui, încît acesta se ferea să-i apară înaintea ochilor. Ai fi zis că Goldring, altădată calm, a fost înlocuit cu altcineva.

A treia zi spre seară, bagajele biroului 1-Z fuseseră încărcate. Dar nici executarea la timp a misiunii nu schimbă starea de spirit a baronului. Mohorît cum era, intră în restaurantul ofițerilor și, cu toate că în sală nu se aflau decît doi-trei clienți, se așeză la măsuța cea mai din fund, lîngă fereastră.

După ce chelnerița îi luă comanda și se depărtă, un Oberleutnant înalt și slab se apropie de masa lui Heinrich.

— Îmi îngăduiți să iau loc la masa dumneavoastră, Herr Leutnant? se adresă el lui Goldring.

— Vă rog, chiar mă bucur că n-am să cinez singur.

Oberleutnant se înclină, se așeză și se adînci în citirea listei de bucate.

— Văd că în lista de bucate nu-i trecută berea. Nu știți cumva dacă au sau nu? Aș bea cu plăcere o cană de bere neagră.

Heinrich se uită cu atenție la ofițer.

— Cred, că au. Dacă nu mă înșel, sînteți în trecere?

— Chiar așa, abia am sosit din țară.

Convorbirea le-a fost întreruptă de chelneriță, care aduse bucatele cerute de Heinrich.

— Dumneavoastră ce luați? întrebă ea pe Oberleutnant.

— O ceașcă de cafea neagră și cîțiva biscuiți — îi răspunse acesta, fără să mai întrebe de bere.

Chelnerița alergă să execute comanda.

— Ați fost în concediu? îl întrebă Heinrich.

— Da, am stat un timp acasă și acum mă întorc pe front.

— Ce mai e nou la noi în țară?

— Totul e ca și înainte — îi răspunse ofițerul fără chef. Dar fiindcă veni vorba, am la mine un ziar din Drezda, din el veți afla toate noutățile.

Și zicînd acestea, scoase din buzunar un ziar împăturit și i-l întinse.

— Vă mulțumesc foarte mult. Am să-l citesc cu plăcere în timpul meu liber — îi răspunse Heinrich, scoțînd la rîndul lui o broșură din buzunar. Chiar astăzi am citit cărțulia asta. E foarte interesantă. Dacă doriți, v-o dăruiesc. Fără să se uite la titlul cărții, ofițerul o vîrî în buzunarul tunicii. După ce-și bău liniștit cafeaua, puse banii pe masă, salută în tăcere pe comeseanul său și ieși.

Peste cincisprezece minute, Goldring se afla în compartimentul vagonului care-i servise drept locuință provizorie timp de două zile. Ordonanța, anunțată încă dinainte că în seara aceea se vor întoarce la comandament, făcea bagajele. Heinrich nu se grăbea să plece. După ce încuie ușa și lăsă storul, se apucă să citească ziarul în care găsi într-adevăr lucruri foarte interesante. Îl citi îndelung și într-un chip oarecum ciudat, ce-i drept — de jos în sus. În răstimpuri se opreа la unele cuvinte izolate, chiar și la unele litere. Se vede că noutățile erau tare îmbucurătoare, pentru că atunci cînd, o jumătate de oră mai tîrziu, Goldring se urcă în mașină ca să se întoarcă la comandament, Erwin constată că starea de spirit a ofițerului său se schimbase mult în bine. Tot drumul fredonă o melodie și chiar glumi, ceea ce nu obișnuia cînd era ordonanța de față.

Trenul înainta încet spre apus. În fața lui, la o distanță de cîteva sute de metri, o locomotivă remorca mai multe platforme încărcate — garanție că trenul va ajunge la destinație. Dacă partizanii au așezat cumva mine sub șine, vor sări în aer numai locomotiva și platformele, iar eșalonul militar va scăpa neatins.

Ce-i drept, toți cei care se aflau în tren nădăjduiau să traverseze cu bine teritoriul Bielorusiei, pentru că, cel puțin pînă atunci, partizanii nu dăduseră atenție decît trenurilor care veneau dinspre apus spre răsărit. Totuși, o măsură de precauție nu strică niciodată. De aceea împinseseră înainte un tren de siguranță : o locomotivă remorcînd mai multe platforme încărcate. Prin ușile deschise ale vagoanelor de marfă ieșeau la iveală țevile mitralierelor grele. De altfel toți soldații erau înarmați.

Se înțelege, cei din vagoanele-clasă, unde călătoreau domnii ofițeri, erau mai puțin preocupați de primejdie. Nu fiindcă ofițerii ar fi fost mai curajoși, ci pur și simplu pentru că n-aveau vreme să se gîndească la așa ceva. Unii își împlineau somnul după chefuri, alții se dregeau după beție, iar alții, ca totdeauna în clipele libere, jucau cărți.

Heinrich și Oberst Berthold călătoreau în unul din vagoanele-clasă de la mijlocul trenului. Compartimentul de la capătul vagonului fusese rezervat ordonanțelor, iar celelalte erau ocupate de ofițeri, cîte doi și cîte trei la un loc. Numai Oberst Berthold, Kokkenmüller și Heinrich aveau fiecare cîte un compartiment.

Goldring era recunoscător lui Berthold că avusese grijă să i se dea un compartiment, aceasta îi dădea putința de a rămîne singur cu gîndurile lui.

Iar gîndurile lui nu erau chiar așa de vesele.

Prin fața ferestrelor vagonului lunecau încet priveliști cunoscute. Cînd le va mai vedea din nou ? Oare e departe clipa cînd va putea arunca de pe el tunica asta străină, de care îi este scîrbă și să îmbrace hainele lui obișnuite, să se ducă iarna în pădure și să rătăcească fără grijă printre copacii încărcați de pufuł zăpezilor, sau să se tolănească vara pe pămîntul așternut cu iarbă verde și să privească liniștit spre depărtările albastre ale cerului nemărginit ? Cînd oare va putea să cînte din tot pieptul, fără teamă, cîntecul lui drag, acela pe care bătrînul lui tată îl ruga totdeauna să i-l cînte ? Oare își va mai vedea vreodată tatăl ? Își va mai revedea prietenii, cunoscuții ? Va mai putea oare să-și continue studiile întrerupte de război ?

Pentru ai lui, el e „dispărut". Așa i se va comunica tatălui său. Cîtă amărăciune va aduce vestea aceasta în casa lui părintească ? Dar ce să-i faci, așa trebuie ! Trebuie ! Pentru toți cei dragi și cunoscuți, el nu mai este în viață. E dispărut fără urmă. Numai cîțiva inși de la Moscova știu ce a izbutit să facă, într-un răstimp scurt, acela care poartă acum numele de Heinrich von Goldring. Numai acești oameni știu unde se află el și ce trebuie să facă mîine sau poimîine.

Da, Goldring va duce la îndeplinire misiunea ce i s-a încredințat. O va duce la îndeplinire chiar cu prețul vieții lui. Și va face aceasta de dragul Patriei, de dragul tatălui său care îi duce dorul și-i va mai duce încă ani îndelungați.

O, dacă s-ar ști prin ce a trecut el în seara aceea cînd răsfoia albumul lui Schulz ! A fost o clipă cînd i se păruse că se va trăda și se va năpusti asupra maiorului. Niciodată nu va afla nimeni ce eforturi a trebuit să facă ca să se stăpînească ! Dar s-a stăpînit, pentru că așa trebuia.

Acum îi va fi și mai greu. De azi înainte va trebui să trăiască nu numai printre dușmani, dar și pe un pămînt străin. Cîtă vreme corpul de armată se găsea în Bielorusia, putea — în caz că ar fi fost descoperit — să fugă în pădure, la partizani. Chiar dacă se afla printre dușmani, era la el acasă, în patria lui, unde simțea neîncetat forța uriașă a poporului său, ajutorul lui nevăzut, puterea nesecată a spiritului său uriaș. Pe cînd de aci înainte va trebui să trăiască pe pămînt străin, și în caz de nevoie, singura lui scăpare va fi revolverul acesta micuț, de care nu se desparte nici ziua, nici noaptea.

Da' ducă-se la naiba gîndul acesta hoinar ! el va trăi ! Și va trăi mult, în ciuda dușmanilor. Va avea tăria să se poarte

așa fel încît copoii Gestapoului să nu dea de urma lui. Ce-i drept, uneori îi e silă, îi e scîrbă să joace rolul baronului von Goldring. Cîndva, o să povestească toate acestea rudelor și prietenilor, dar acum trebuie să tacă și să nu uite nici o clipă cine este și pentru ce a fost trimis în vizuina dușmanului. Și totuși îi vine foarte greu, insuportabil de greu! Artiștii se pot odihni în antracte, unde mai pui că au la dispoziția lor o zi întreagă, cînd își aparțin numai lor înșiși, pe cînd el trebuie să-și joace rolul neîntrerupt, în fiecare clipă, și să-l joace la perfecție. El n-are drept la odihnă nici măcar noaptea, pentru că și noaptea e dator să fie în gardă, să se supravegheze ca să nu scape vreun cuvînt în somn. Și tare mai e departe vremea cînd se va putea odihni! Dar poate să știe dacă va apuca sfîrșitul războiului? Să umbli mereu pe marginea prăpastiei și să nu te prăbușești...

Nu, piară aceste gînduri! Acum e baronul von Goldring. Și la ce se poate gîndi un von Goldring, și pe deasupra și baron, dacă nu la o partidă de bridge, la distracțiile ce-l așteaptă în Franța, la scrisoarea Lorrei... Bine că și-a adus aminte de scrisoare: nici n-a deschis-o încă și trebuie s-o citească, pentru că Berthold ține foarte mult ca corespondența dintre Heinrich și Lorre să nu se întrerupă.

După ce trecu granița rusească, eșalonul înaintă mult mai repede, făcînd doar scurte opriri în gările mari. Faptul acesta nărui planurile ofițerilor, care nădăjduiau să obțină măcar o mică permisie, ca să se repeadă pînă la Berlin. Dar ordinul comandamentului era categoric: toată lumea, fără excepție, trebuia să ajungă la destinație, în termenul prevăzut.

A patra zi, eșalonul trecu granița franceză și în aceeași seară sosi la locul hotărît, într-un mic orășel francez.

Toată dimineața următoare, Heinrich și-o pierdu cu instalarea birourilor serviciului 1-Z, în schimb, la ora prînzului, avu satisfacția de a raporta colonelului că totul e gata și că de a doua zi se poate relua activitatea.

Dar, spre suprinderea lui, Berthold îi ascultă raportul distrat, și nu arătă nici cel mai mic interes pentru unele detalii ale confortului, la care ținea așa de mult.

— Nu vă place, Herr Oberst? îl întrebă Heinrich, oarecum mîhnit.

— Dragul meu băiat, amănuntele astea nu ne mai interesează nici pe mine, nici pe tine — îi răspunse Berthold pe un ton grav.

— Nu înțeleg...

— Îmi pare rău, dar trebuie să ne despărțim pentru cîtva timp. Azi noapte s-a primit ordinul să fiu pus la dispoziția lui Himmler. Încă nu știu ce misiune mi se va da, dar în orice caz, aici n-o să mă mai întorc. S-ar putea foarte bine să rămîn la Berlin.

Pe fața lui Heinrich se ivi o expresie de părere de rău și chiar de descumpănire. Plecarea colonelului îi complica situația. Cine știe cum se va înțelege cu noul lui șef!

Berthold părea și el tulburat de gîndul despărțirii lor.

— Nu fi mîhnit, băiatul meu, nu fi mîhnit — zise el emoționat. Legătura dintre noi nu se va întrerupe. Socotesc drept o datorie sacră să-ți port de grijă. De altfel, am și făcut ceva în direcția asta. Dacă știam dinainte de noua mea numire, nu stăteam o clipă la îndoială și te luam cu mine. Acum însă nu mai e chiar atît de simplu. Trebuie să plec singur, iar mai tîrziu am să te chem și pe tine. Totuși, n-aș vrea să rămîi aici. Circulă zvonul că corpul nostru de armată va fi desființat și ai putea să nimerești în cine știe ce fundătură. Un vechi prieten al meu, generalul Ewers, care l-a cunoscut și el pe tatăl tău, comandă o divizie aici, în Franța. Azi dimineață am vorbit cu el la telefon și s-a arătat dispus să te ia la comandamentul lui, tot ca ofițer

cu misiuni speciale. Bineînțeles, i-am dat cele mai bune referințe asupra ta și mi-a făgăduit să-ți acorde tot sprijinul și că n-o să te încarce cu prea multă răspundere. Am vorbit cu cine trebuia de aici și pînă deseară toate documentele au să fie gata. Mîine, sau cel mai tîrziu poimîine, trebuie să te prezinți la comandamentul generalului Ewers. Eu plec la Berlin mîine la ora douăsprezece. După ce mă expediezi pe mine, ai putea să pornești și tu la drum.

— Dar nu mi-ați spus încă unde anume să plec?

— Divizia lui Ewers este cantonată în mai multe localități. Are în pază anumite obiective militare. iar statul ei major e cartiruit la Saint-Rémy, un mic orășel, stațiune climaterică, din sudul Franței. Însă sînt dator să-ți atrag atenția că în ultima vreme în Franța e departe de a fi liniște. Închipuiește-ți, și aici au apărut partizani care-i vînează mai ales pe ofițerii germani. Împușcăturile trase de după colțuri au devenit un fenomen obișnuit. Așa că fii prudent. Mai repet o dată, fii prudent!

— Îmi pare foarte rău, Herr Oberst, că mă despart de dumneavoastră. După ce veți ști ce post vi se va încredința, să-mi trimiteți cîteva rînduri.

— O să-ți trimit cît de curînd. Mi-am notat adresa diviziei lui Ewers și o să-ți scriu îndată ce mi se va lămuri situația. Iar tu să faci bine să-mi dai veşti regulat, să mă ții la curent cu tot ce faci. Nădăjduiesc că ai să îndreptățești pe de-a-ntregul referințele pe care le-am dat asupra ta generalului Ewers.

— Vă rog să fiți încredințat că n-am să vă fac de rîs.

— Și nu uita să-i scrii și Frau Elsei. Să știi că ține la tine ca la copilul ei. După cum am priceput, și Lorrchen așteaptă scrisori de la tine. Nu-i așa?

— Cum de vă trece prin gînd că aș putea uita datoria aceasta sacră?!

— Cred că asta-i tot. Acum du-te de te odihnește. Peste o jumătate de oră încep să predau lucrările, ca să pot fi liber mîine, înainte de plecare.

A doua zi, la ora douăsprezece, Berthold se urcă în trenul de Berlin, iar Heinrich, cu mașina, porni chiar de la gară în direcția Saint-Rémy.

MONICA E PE CALE SĂ SE ÎMBLÎNZESCĂ

Autostrada părea o alee frumoasă și Heinrich ordonă lui Erwin să reducă viteza, ca să poată admira priveliștea cu adevărat încîntătoare. Șesul rămăsese în urmă și acum coline acoperite de verdeață se înșirau de-a lungul drumului. Pe măsură ce înaintau, colinele se înălțau, se încălecau unele peste altele, de-ai fi zis că-s valuri uriașe ce se sparg de stîncile Alpilor.

Cînd șoseaua începu să șerpuiască Heinrich ceru lui Erwin să-l lase la volan. Cu toate că se bizuia pe experiența sa de bun șofer, totuși tresărea ori de cîte ori autostrada se înfunda fără de veste în peretele vreunei stînci uriașe sau a vreunui munte. Cel puțin așa i se părea de departe. Dar cînd se apropia, constata că și autostrada, și calea ferată care alergau alături una de alta, dispar într-un tunel, ca peste o clipă să țîșnească de partea cealaltă a stîncii sau a muntelui. După o cotitură, șoseaua și calea ferată începură să alerge de-a lungul malului unui rîu de munte, mic dar năvalnic, cu care șerpuiau delaolaltă pe fundul unei văi. Spre nord-vest, munții se apropiară așa de mult de malul rîului, încît părea că vor să-i taie calea. Tot ocolindu-i, rîul făcea cotituri scurte, alerga înainte ca o călăuză vie și mișcătoare, silindu-l pe Heinrich să răsucească volanul cînd la

dreapta, cînd la stînga, în vreme ce autostrada se așternea sub cauciucurile mașinii, ca o panglică nesfîrșită.

Orășelul Saint-Rémy apăru cu totul pe neașteptate, de după una din cotituri. Era vîrît într-un găvan larg, ca și cînd însăși natura ar fi ținut ca acolo să ia ființă o așezare omenească... Un șir de dealuri nu prea înalte, acoperite cu păduri de brad, apărau valea de vînturile dinspre nord-est. La sud-vest, se înălța un podiș uriaș, iar chiar de la malul rîului porneau în sus vii nenumărate.

În oraș, șoseaua se transformă în stradă principală. Pe cele două laturi ale ei se înșirau clădirile instituțiilor și casele cele mai bune din Saint-Rémy. Lui Heinrich nu i-a fost greu să găsească comandamentul diviziei. La întrebarea pusă primului întîlnit, i se răspunse că generalul Ewers locuiește în cea mai frumoasă vilă din oraș, iar statul-major al diviziei se află instalat în cel mai mare hotel din oraș — „Europa".

Cinci minute mai tîrziu, Heinrich bătea la una din ușile comandamentului pe care atîrna o tăbliță „Hauptmann Lütz. adjutantul comandantului diviziei".

— Intră ! — se auzi un glas plăcut de bariton.

Un ofițer înalt, slab, cu gradul de căpitan — se vede că era chiar Lütz — se ridică de la masa de lucru și-i ieși în întîmpinare. Întreaga lui făptură, și mai ales ochii mari, cenușii, trădau că-i din cale-afară de obosit. Faptul că era istovit și că nu se prea sinchisea de înfățișarea sa, îl dovedea și pieptănătura lui destul de neglijentă. Deși părul lui des, închis la culoare, era pieptănat cu cărare, se răsfira și-i cădea pe frunte ori de cîte ori făcea cea mai mică mișcare.

— Leutnant von Goldring — se prezentă Heinrich.

Lütz ocoli masa și făcu cîțiva pași spre el.

— Hauptmann Lütz, adjutantul comandantului divizici. Te rog ia loc.

— Sînt mutat la comandamentul diviziei dumneavoastră — începu Heinrich, dar Lütz îl întrerupse :

— Știu că ești mutat la noi și eram sigur că ai să sosești astăzi.

Lütz se așeză la locul lui și Heinrich îi întinse actele. Căpitanul le răsfoi în tăcere și opri numai ordinul de mutare, celelalte i le înapoie.

— Sînt foarte bucuros că ai venit, baroane — zise Lütz cu amabilitate și adăugă zîmbind : Trebuie să-ți mărturisesc că mă bucur din considerații pur egoiste. Sper că ai să mă descongenstionezi întrucîtva de treburi. E foarte mult de lucru și trebuie să fac totul singur.

Atitudinea căpitanului era firească și nesilită.

— Mă voi strădui să fiu un vrednic ajutor al dumneavoastră.

— Regret, dar n-ai să fii ajutorul meu. Dumneata ești numit în funcția de ofițer cu însărcinări speciale. Mîine o să se dea ordinul de zi. Cum însă pînă acum, pe lîngă serviciul meu de adjutant, l-am îndeplinit și pe cel de ofițer cu însărcinări speciale, îți dai seama că sosirea dumitale îmi va ușura foarte mult munca. De altfel, vom colabora adesea și sper că ne vom împrieteni.

— Nu mă îndoiesc cîtuși de puțin, Herr Hauptmann.

— Minunat ! Acum să mergem să-ți arăt viitoarea dumitale locuință. Eu stau chiar la comandament. Noi am ocupat aici două etaje și cîteva din camere au fost date ca locuință ofițerilor, dar în momentul de față nu-i liberă nici una. La parter se află corpul de gardă și cazinoul ofițerilor. Așa că va trebui să te instalezi la alt hotel, care-i chiar peste drum de „Europa". Cred că acolo ai să te simți chiar mai bine, e un hotel foarte curățel.

Camerele rezervate lui Heinrich se găseau la primul etaj al hotelului „Temple". În prima, o odaie micuță, se afla un lavoar, un divan, o măsuță și două scaune. A doua era și mai spațioasă și mai frumos mobilată : avea un pat lat de lemn, un birou, cîteva fotolii, un dulap, o oglindă mare și un suport pentru geamantane. Heinrich, care nu se aștepta

la atîta confort, mulțumi din toată inima căpitanului pentru grija ce-și dăduse.

— De aici, poți admira orașul.

Căpitanul deschise o ușă și amîndoi ieșiră în balcon.

— Într-adevăr, e o priveliște minunată! încuviință Heinrich.

— Și un loc bun de unde să privești fetele frumoase.

Zicînd acestea, Lütz îi arătă din ochi spre o fată care tocmai sărise de pe bicicletă. Se oprise de partea cealaltă a străzii, așteptînd să treacă mașinile.

— Adevărat că-i foarte frumoasă. Cine-i fata?

Lütz zîmbi:

— Aha, ți-a plăcut?! E fata proprietăresei hotelului în care stai dumneata. Mademoiselle Monica.

— Frumoasă fată — repetă Heinrich pe gînduri.

— Nu-i numai părerea dumitale, baroane. Toți ofițerii noștri au încercat să cocheteze cu Monica, dar fără succes. Pe nici unul nu-l ia în seamă. Noroc că nu-s toate așa de ursuze. Mai sînt cîteva fete drăguțe, am să ți le prezint cumva într-o zi.

— Nu mă prăpădesc eu după fetele drăguțe, prefer pe acelea... cum e Monica, să zicem. De altfel, o să găsim noi o ocazie să stăm de vorbă despre frumoasele de aici și despre felul lor de a fi. Acum să mă apuc să mă instalez!

Heinrich se aplecă peste grilajul balconului, își strigă ordonanța care stătea jos lîngă mașină și-i spuse să aducă bagajele în cameră.

— Bine că mi-am adus aminte. Ordonanța asta rămîne la dumneata, sau ai nevoie de alta?

— Nu, pleacă înapoi cu mașina.

— Atunci am să-ți trimit îndată un alt soldat. Ți-l dau provizoriu, pînă o să-ți găsești unul care să-ți convină. După mine, ordonanța trebuie să ți-o alegi singur.

— Sînt de acord cu dumneavoastră.

În clipa aceea intră Erwin cu două geamantane mari.

— Erwin, de aci înainte ești liber. Poți să pleci mîine dis-de-dimineață. Astăzi, plimbă-te și bea ce vrei în sănătatea mea — și Heinrich îi întinse o bancnotă de o sută de franci.

— Dacă o să arunci așa cu banii, o să-ți înveți cu năravuri viitoarea ordonanță — îi spuse Lütz, după ce ieși Erwin.

— Am făcut-o cu un anumit scop. Omul o să se ducă la cabaret să cinstească și o să istorisească soldaților cît de generos sînt. Atunci, care mai de care o să dea năvală să intre ca ordonanță la mine.

— Și, se înțelege, ai să alegi pe cel care o să stăruie cel mai mult.

— Nicidecum, dar am să am de unde alege. Nu de altceva, vreau să am lîngă mine un om de treabă.

Lütz izbucni în rîs. Zîmbi și Heinrich, dar parcă fără vlagă, numai cu colțul buzelor și Lütz rămase uimit de expresia de pe chipul locotenentului, care trăda și oboseală, și mîhnire.

Cînd strînse mîna căpitanului, Heinrich o reținu o clipă.

— Unde luați masa deseară, Herr Hauptmann?

— Masa de prînz o luăm cu toții la cazinou, așa vrea generalul. Însă micul dejun și masa de seară, unde se nimerește.

— Atunci, îngăduiți-mi să vă rog să cinăm deseară împreună.

— Mulțumesc foarte mult, primesc invitația cu plăcere — și Lütz se înclină.

— Trec să vă iau la ora nouă.

Rămas singur, Heinrich începu să-și pună lucrurile în ordine. Curînd, toate au fost scoase din geamantane și așezate în dulap.

După drum, simțea nevoia să se spele. Ordonanța trimisă de Lütz pregăti la repezeală totul: încălzi baia, făcu patul. Lui Heinrich nu-i rămînea decît să se spele și să se culce.

Mai dădu noii ordonanțe cîteva însărcinări mărunte, printre care și aceea de a-i cumpăra două dicționare, unul francez-german, și altul german-francez, și adormi numaidecît. Se trezi abia pe la ora opt seara. Dispozițiile ce le dăduse ordonanței fuseseră aduse la îndeplinire, iar hainele bine curățate și călcate. Fritz Seller, un soldat blond cu urechi clăpăuge, se dovedi a fi o ordonanță de ispravă.

Heinrich ar fi vrut să mai stea tolănit în pat, ba chiar să nu se scoale de loc pînă a doua zi dimineață — așa era de obosit. Dar gîndul că trebuie să ia masa cu Lütz, ca să se orienteze asupra situației înainte de a da ochii cu generalul, îl făcu să se grăbească.

Peste un sfert de oră, Heinrich intra în restaurantul hotelului „Temple", un local nu prea mare, dar foarte plăcut și frumos mobilat. La ora aceea, sala era goală. Numai lîngă bufetul uriaș, care ocupa aproape jumătate din peretele din stînga, stătea cu spatele spre intrare o femeie grasă. Trebuie să fie proprietăreasa hotelului — își zise Heinrich. De altfel, altcineva îi reținuse atenția. Pășind înadins mai încet, el se uită cu luare-aminte la fata care discuta cu aprindere cu femeia cea grasă. Era biciclista, pe care i-o arătase Lütz.

Cînd o văzuse pentru întîia oară din balcon, Heinrich fusese de aceeași părere cu Lütz, că Monica e foarte frumoasă, dar acum această apreciere i se păru banală, ofensatoare chiar pentru fată. În chipul și în toată făptura ei zveltă era ceva mult mai mult decît frumusețe. La început, Heinrich nu izbuti să-și dea seama ce anume îl impresionase. Poate privirea luminoasă a ochilor ei mari, negri, sprîncenele avîntate spre tîmple, ori fruntea înaltă, parcă modelată? Sau poate părul negru, vălurit, care îi încadrează atît de dulce ovalul obrazului ei delicat? Nasul Monicăi nu are o linie regulată, dar cît de armonios se îmbină el cu linia buzelor, cu aceea a bărbiei... Într-adevăr, armonia tuturor trăsăturilor, a culorii ochilor, a părului, a genelor puțin întoarse în sus fac ca chipul fetei să fie fermecător, incomparabil.

Salutîndu-le politicos pe amîndouă, Heinrich se adresă celei mai în vîrstă:

— Vorbiți nemțește, madame?

— Puțin. Dacă nu mă înșel, sînteți baronul Goldring. Monsieur Lütz m-a anunțat de sosirea dumneavoastră și sînt bucuroasă că ați tras la hotelul meu.

Pe fața stăpînei hotelului lunecă zîmbetul acela amabil, stereotip, specific oamenilor care, datorită profesiunii lor, sînt nevoiți să servească pe alții.

Monica privea undeva, alături de Heinrich. Fața ei, atît de vioaie cu cîteva clipe mai înainte, deveni deodată ursuză, neprietenoasă.

— Madame, aș vrea să comand o masă pentru două persoane, pentru ora nouă.

— Vă rog! răspunse hoteliera. Ce-ați vrea să comandanți?

— Păstrăvi, pasăre à la française cu garnitură de cartofi și salată.

— Acum e foarte greu cu alimentele. Dar pentru clienții noștri... ...Să vă punem masa într-un separé?

— Da. Pînă atunci, te-aș ruga să-mi trimiți în cameră o sticlă de bordeaux, una de coniac, două de lichior de fructe și una de lichior de ciocolată.

Heinrich puse banii pe tejghea.

— Nu-i nevoie să-mi dai rest — spuse el ca în treacăt, și luînd lista de bucate scrisă în nemțește, începu s-o studieze.

— Doar chiar Lütz a spus că baronul ăsta e foarte bogat — ajunseră la el vorbele spuse în șoaptă, în franțuzește, de stăpîna hotelului.

— Ce crezi, s-a îmbogățit din jaf — i-o trînti Monica, furioasă.

— Mai stăpînește-ți limba, Monica.

— Nu avea grijă, nu înțelege nimic. Nu vezi că stă ca un buștean?

— Du-i comanda sus — îi porunci mama.

Abia stăpînindu-și zîmbetul, Heinrich puse lista de bucate pe tejghea și plecă în camera lui. Nu trecură nici cinci minute, că se auzi bătînd la ușă și în prag apăru Monica cu o tavă încărcată cu sticle de băuturi. După ce le puse pe masă, se îndreptă fără să scoată o vorbă, spre ușă.

— O clipă, mademoiselle!

Monica se opri în prag, așteptînd.

— Dumneata vorbești nemțește?

— Vorbesc, dar foarte rar, pentru că nu-mi place nici limba, nici... — și fata tăcu.

— ...nici nemții — sfîrși Heinrich în locul ei.

Monica continuă să tacă.

— Dar știu că ești îndrăzneață! Totuși nu te sfătuiesc să vorbești așa cu ofițerii germani.

— Fiecare e liber să aibă gusturile lui. Mie, de exemplu, îmi place mult mai mult limba rusă. E așa de melodioasă!

— Iată, eu am avut posibilitatea s-o aud, vin de pe frontul de răsărit.

— De pe frontul de răsărit? și în ochii Monicăi, Heinrich deslușì un interes fățiș.

— Și pot să te asigur că rusoaicele nu spun ofițerilor germani asemenea lucruri.

— Adică cum, înghit ofensele lor fără să le spună o vorbă?

— Nu le înghit. Dimpotrivă, ripostează cu focuri de armă. Trag în toți aceia pe care îi socotesc dușmanii lor — îi răspunse Heinrich în franțuzește.

Monica făcu ochi mari. Timp de cîteva clipe se uită uluită la Heinrich. Își mișca nerăbdătoare buzele, ca și cînd ar fi vrut să-i răspundă, dar chiar atunci intră ordonanța, și fata plecă.

La ora 9 fix, Heinrich intră în biroul lui Lütz. Acesta mai lucra încă.

— Herr Hauptmann, aveți chiar atît de mult de lucru? E ora nouă și dumneavoastră tot mai lucrați.

— Te așteptam, și ca să nu stau degeaba, mi-am pregătit unele lucrări pentru mîine — îi răspunse Lütz, închizînd mapa cu hîrtii. Ei, dar dumneata, baroane, cum te-ai instalat?

— Destul de bine. Am și făcut cunoștință cu proprietăreasa hotelului și cu fata ei.

— Și sînt sigur că Monica ți-a și trîntit cîteva impertinențe?

— Într-adevăr, mi-a spus cîteva, totuși am impresia că în cele din urmă ne vom înțelege.

— Serios! se miră Lütz cu sinceritate. Dacă o să ai norocul să te împrietenești cu ea, să știi că toți ofițerii au să te invidieze și au să te socotească un mare diplomat.

Ceva mai tîrziu, ședeau amîndoi într-un separé simpatic și își luau cina. Madame Tarval, proprietăreasa restaurantului, avusese grijă să le trimită un vin cu adevărat bun. De altfel, și bucatele erau minunat pregătite. Căpitanul mînca cu multă poftă. Cînd li se serviră păstrăvii prăjiți, exclamă uimit:

— Oho, precum văd, dumneata ai cucerit dacă nu chiar simpatia Monicăi, în orice caz simpatia doamnei Tarval. Din prima zi de cunoștință, să-ți servească bucate atît de alese, înseamnă un mare succes!

După cină, Heinrich comandă o sticlă de coniac și o cutie de havane.

— Va să zică, o să avem mult de lucru? întrebă el sorbind din păhărel.

— Înainte era mai ușor — oftă Lütz. Cînd divizia noastră era cantonată la un loc, comandamentul se afla la Aix-les-Bains, și aveam mult mai puțin de lucru.

— Dar ce-a determinat schimbarea dispozitivului divizici? se interesă Heinrich.

— Vezi dumneata, la început francezii erau liniștiți. Dar după înfrîngerea noastră din preajma Moscovei, au ridicat capul. Au apărut așa-numitele maquis-uri. În majoritatea cazurilor, trag de după colț, ca să zic așa, și de preferință în ofițeri. Uneori, aruncă în aer linii de cale ferată, poduri, ba chiar și obiective militare. Unitățile de S.S. și de poliție nu mai sînt în stare să le facă față. De aceea, paza obiectivelor militare a fost încredințată diviziei noastre. Drept urmare, unitățile au trebuit să fie dispersate, în diferite puncte, întinzîndu-se pe o distanță de nouăzeci de kilometri, de la Saint-Michel pînă la Chambéry.

— În urma acestor măsuri, maquis-urile s-au potolit?

— Da' de unde! Sînt și mai active acum. Ceea ce complică și mai mult situația este faptul că sînt ajutate de populație. Acum două săptămîni, un detașament de maquisards-i a atacat un lagăr de prizonieri ruși. Au ucis paza, care, fie vorba între noi, a fost din cale-afară de neglijentă, și, drept urmare, cîteva sute de ruși au fugit cu ei în munți. Urmărirea n-a dat nici un rezultat. Iar cu cîteva zile înainte de sosirea dumitale, maquisards-ii, ajutați și de prizonierii ruși, au atacat o coloană de camioane, care transporta armament și muniție. Acum sînt perfect înarmați, cu propriul nostru armament.

— Nădăjduiam să mă odihnesc aici, după oboselile îndurate pe frontul de răsărit, dar precum văd, am nimerit din lac în puț.

Căpitanul începu să-i povestească amănunțit despre o acțiune întreprinsă cu cîteva zile în urmă împotriva partizanilor de un detașament de represiune. Heinrich asculta cu atenție și nu uita să vegheze ca păhărelul lui Lütz să fie mereu plin. Curînd, căpitanul se ameți de-a binelea.

În vreme ce Goldring și Lütz luau masa în odăița plăcută a restaurantului „Temple", Monica gonea pe bicicletă spre sătucul Pont-et-Mâfre, în apropierea căruia se afla uzina electrică care alimenta localitățile din jur. Cei patru kilometri pe șoseaua astfaltată Monica îi făcu în mai puțin de un sfert de oră.

— Vreau să-l văd pe François, i-am adus mîncare — se adresă ea unui lăcătuș pe care-l cunoștea.

— Pentru dumneata, mademoiselle Monica, sînt gata să-l scot și din pămînt! Eh, mare noroc mai are și François ăsta — adăugă el cu o invidie fățișă. O fată așa de frumoasă să vină atîta drum numai pentru a-l vedea!

Și lăcătușul, și ceilalți muncitori de la uzină erau încredințați că Monica e logodnica lui François, ceea ce, de altfel, nu nega nici el, nici fata.

Dimpotrivă, ca să accentueze și mai mult simpatia ei pentru tînărul muncitor, Monica îi întinse dinadins, de față cu toți, legăturica cu mîncare. Apoi se retraseră amîndoi în fundul curții și după ce se așezară pe niște scînduri, François desfăcu legăturica. Priviți de departe, păreau cu adevărat doi îndrăgostiți. Dar dacă cineva ar fi tras cu urechea la cele ce vorbeau, ar fi rămas foarte mirat: ceea ce discuta fata cea frumoasă cu tînărul cel înalt slab și foarte vioi, cu părul tuns scurt, nu semăna nici pe departe cu drăgălășeniile naive cu care se dezmiardă, de obicei, îndrăgostiții.

— Ce s-a întîmplat, Monica? o întrebă François îngrijorat, începînd să înfulece din mîncare.

Monica îi repetă, vorbă cu vorbă, convorbirea ei din ziua aceea cu Goldring.

François căzu pe gînduri.

— Cred că-i o cursă — zise el cu glas scăzut — și încă destul de stîngace. Fiindcă e tînăr, baronul tău nu știe să-și țină limba. Se pare însă că o să joace un rol destul de important la comandamentul diviziei, altfel nu i s-ar fi pregătit din vreme locuința. Așa că, Monica, va trebui...

Văzînd că fata se încruntă, François rîse încet.

— Hai, hai, fii mai veselă! Încă n-am spus nimic și te-ai și încruntat! Haide, nu te mai înfuria! Supărarea face să apară cute pe obraz. Parcă văd c-ai să îmbătrînești îna-

inte de vreme. Lasă supărarea, că de nu, te sărut. Nu sînt eu logodnicul tău?

— Vai, François, ești un om nesuferit! Ți s-a încredințat o sarcină atît de importantă, iar ție îți vine să glumești...

— A fi serios, fetițo, nu înseamnă de loc să ai o mutră de înmormîntare. Unde e glumă, acolo e și bună dispoziție. Și cred că-ți dai seama ce înseamnă să ai o bună dispoziție, chiar și atunci cînd treburile îți merg prost. Or, treburile noastre merg foarte prost, pentru că nici pînă acum nu știm ce pun la cale broscoii ăștia verzi. Iată de ce ar trebui să-l faci pe baronașul nostru limbut...

— François!

— Iar te-ai supărat! Crede-mă, nu te îndemn să faci o faptă rușinoasă. Pur și simplu să legi cu el o prietenie, ca să zic așa. Ce fel de femeie ești tu, dacă n-o să fii în stare să-l joci pe degete! Gîndește-te bine, avem cea mai bună ocazie... Locuiește la hotelul mamei tale, una la mînă; nu încape îndoială că o să lucreze la comandament; două la mînă; nu prea știe să-și țină limba, trei la mînă; în fiecare zi o să dea ochii cu o fată frumoasă, patru la mînă. Și ce i se cere acestei fete? Uneori să-i zîmbească, alteori să-și lase gențile în jos, uite așa, ca acum, să flecărească mai puțin, mai mult să asculte... În felul acesta o să știm tot ce se face la comandament. Și cred că-ți dai seama, ce înseamnă asta pentru noi?

— Da, dar el e... Ei, cum să-ți spun, nu-i ca toți ceilalți. Nu-i obraznic, nu-ți vîră cu de-a sila daruri în mînă. Nici măcar nu mi-a făcut un compliment, se uită la mine cu o totală indiferență...

— Bine, dar asta depinde de tine.

— Dar dacă o să mă invite să iau masa cu el, sau să ne ducem la cinematograf?

— Să te duci, se înțelege. Nu uita că dacă păcătoșii de noi luăm un păhărel mai mult, devenim limbuți.

— Da, ca pe urmă maquisards-ii să mă tundă și pe mine, cum au tuns pe fetele care au legat prietenie cu hitleriștii...

— Să n-ai grijă de asta. Atîta timp cît n-o să vrei să dai cuiva o șuviță drept amintire, nici un fir de păr n-o să se clintească din capul tău. Prin urmare, ne-am înțeles, nu? Repet, misiunea ce ți se încredințează are o mare importanță. Și, bagă de seamă, nimeni, nici chiar mama ta, nu trebuie să afle acest lucru și nici nu trebuie să scapi vreo vorbă din tot ce ai să izbutești să storci de la baron.

Monica oftă.

— Dacă e nevoie...

— Chiar foarte mare nevoie — îi răspunse François acum cu un aer grav. În felul ăsta, ai să ne ajuți pe toți, și implicit și pe fratele tău, Jean. Și fiindcă veni vorba, s-ar putea să-l vezi în curînd.

— Cînd? și fața Monicăi se înseninâ de bucurie.

— Am să-ți dau de veste la vreme. Cred că aveți să vă vedeți chiar aici, la uzină. Spre norocul nostru, nemții nu se prea interesează de noi, și asta numai pentru că nu folosesc energia electrică a uzinei noastre. Totuși, fără absolută necesitate, să nu vii încoace. Deși toată lumea e încredințată că ești logodnica mea, nu strică să fii prudentă. Și apoi, nu-i bine ca nemții să te vadă prea des circulînd pe drumul ăsta.

Amîndoi se ridicară și o luară spre ieșire. Lui François îi reveni buna dispoziție și iar se porni pe glume:

— Ei hai, aruncă-te de gîtul meu, să vadă toată lumea cît de greu îți vine să te desparți de logodnicul tău — o necăjea el — sau cel puțin șterge-ți ochii cu batista...

Monica izbucni în rîs, luminițe poznașe i se aprinseră în ochi. Pe neașteptate, se lipi de François și-l sărută zgomotos pe obraz. Fîstîcit, acesta se înroși și începu să se frece la ceafă.

— Văd că învățătura mea ți-a fost de folos — făcu el cam stînjenit.

— Iar eu văd că faci pe cocoșul numai din gură ; habar n-ai să te porți cu fetele, asta-i ! îi strigă ea din poartă.

Cînd Heinrich îl scotea pe Lütz din restaurant, beat turtă, Monica era de mult acasă și, culcată în pat, se gîndea la însărcinarea neplăcută ce-i dăduse François.

A doua zi dimineață, fix la ora nouă, Heinrich veni la comandament. Lütz, arăta ca un om care abia se ridicase din pat după o boală lungă și grea.

— Nu-i așa că aseară am cam întrecut măsura ? Mi-e capul greu, abia îl țin pe umeri — se jelui căpitanul, și-și zbîrli părul pieptănat ca vai de lume.

Pînă la venirea comandantului diviziei, Lütz îl puse la curent cu lucrările pe noul lui camarad.

Înainte de a intra în cabinetul său, generalul Ewers se opri în biroul adjutantului. Cu toată vîrsta sa înaintată, generalul era un bărbat destul de zvelt, cu un obraz prelung, foarte îngrijit. Pleoapele grele și pungile de sub ochii cenușii îl făceau să pară mult mai aspru decît era în realitate.

— Ce mai e nou, Lütz ? îl întrebă el pe adjutant.

— Nou ? Avem un nou ofițer cu însărcinări speciale — încercă să glumească Lütz.

Generalul Ewers se întoarse spre Heinrich.

— Sînt locotenentul von Goldring !

— A-a ! Mi-ai fost recomandat de Oberst Berthold, vechiul meu prieten. Poftim la mine în cabinet !

În cabinetul generalului, pe o măsuță lipită de birou se aflau cîteva sticle de apă minerală. Generalul își umplu un pahar și-l puse în fața sa.

— Nu-ți ofer din porcăria asta amară și sărată. Dar eu sînt nevoit s-o beau. Ficatul, înțelegi ! Pe dumneavoastră, tinerii, astfel de lucruri nu vă interesează. Ei, ce mai face Berthold ? Tot nu se știe în ce post a fost numit ?

— Herr Oberst crede că va rămîne la Berlin.

— Oho, atunci merită să fie felicitat ! Sub aripa ocrotitoare a lui Himmler va ajunge departe. Ai avut noroc, Leutnant ! Doar nu oricine are un protector ca Berthold. Chiar el mi-a spus că te socotește drept fiul lui...

— Herr Berthold este foarte bun cu mine. A fost prieten cu tatăl meu, și într-adevăr că m-a primit ca pe băiatul lui.

— Da, da, Berthold mi-a spus povestea dumitale. Ce-i drept, foarte romantică ! L-am cunoscut și eu pe Siegfried von Goldring, și am fost prieten cu dînsul. Moartea lui timpurie m-a mîhnit tare mult, dar dumneata poți fi mîndru de el. A murit la datorie, ca un adevărat soldat !

— Ce însărcinare aveți de gînd să-mi dați, Herr General ?

— Ai să îndeplinești funcția de ofițer cu însărcinări speciale. Bineînțeles, ai să fii mai mult pe drumuri, dar cum ești tînăr, cred că-ți plac călătoriile ?

— Îmi plac, dacă nu mă împiedică să-mi duc misiunea la bun sfîrșit. În timp de război trebuie să uiți de propriile tale plăceri.

— E un principiu foarte înțelept ! Generalul luă o înghițitură de apă și trecînd de la tonul familiar la cel oficial, adăugă : Ordinele o să le primești direct de la mine sau prin Lütz. Cred că ai și făcut cunoștință cu el ?

— Da, Herr General, și trebuie să mărturisesc că mi-a făcut impresia unui excelent ofițer.

— Mă bucur că ți-a făcut o impresie așa de bună. Cu atît mai mult că veți trebui să lucrați adesea împreună. Nu-mi iau rămas bun de la dumneata, pentru că la prînz ne vom vedea la cazinou.

— Ei, cum te-a primit generalul ? îl întrebă Lütz, cînd Heinrich ieși din biroul lui Ewers.

— Destul de amabil. Între altele, mi-a spus că vom colabora adesea amîndoi și a rămas foarte mulțumit, aflînd că mi-ați făcut o impresie excelentă.

— Îți sînt adînc recunoscător, baroane.

— Generalul mi-a mai spus că misiunile am să le primesc direct de la domnia-sa sau prin dumneavoastră. Aș vrea să știu, ce am de făcut azi?

— Să te odihnești și să vizitezi orășelul. Astăzi nici cu nu sînt în formă. Iar dacă se va ivi ceva urgent, am să te anunț. E bine ca ordonanța dumitale să știe unde să te caute. Vezi, nu întîrzia la prînz. Generalului nu-i place ca ofițerii să întîrzie la masă. Prînzim la cazionu la ora unu precis.

— Iar cina o s-o luăm împreună, tot acolo unde am luat-o și aseară — adăugă Heinrich.

— Mă tem să nu fie prea scump — șovăi Lütz.

— Nu trebuie să vă sinchisiți de asemenea fleacuri, Herr Hauptmann — zise Heinrich cu nepăsare și ieși.

Vizitarea orașului nu-i luă prea mult timp. Nu se înșelase cu o seară înainte, cînd presupusese că strada principală din Saint-Rémy este, de fapt, continuarea autostrăzii. Pe artera aceasta se aflau hotelurile, vilele cele mai frumoase, cinematograful, magazinele, primăria. Celelalte ulicioare, care se ramificau, erau destul de murdare, de întortocheate și atît de înguste, că două mașini n-ar fi avut loc să treacă una pe lîngă alta. După ce rătăci un pic prin oraș, Heinrich se întoarse la hotel și timpul rămas pînă la prînz îl folosi studiind dicționarul. Vroia să-și împrospăteze cît mai repede cunoștințele lui de limbă franceză.

Cu cîteva minute înainte de ora unu, Heinrich intră la cazinou.

În sala popotei se și adunaseră vreo treizeci de ofițeri din comandament. Se plimbau în jurul unei mese lungi, acoperită cu o față de masă albă, pe care erau înșirate tacîmuri și farfurii. Două chelnerițe așezau pe masă castroane mari de supă, cu polonice în ele. Heinrich surprinse cîteva priviri curioase îndreptate asupra sa. Se vede că făcuse impresie asupra celor de față tunica lui nouă făcută dintr-o stofă scumpă, din care se făceau de obicei numai uniformele de gală.

Cînd intră generalul, toți luară poziția de drepți. Ewers se îndreptă spre capul mesei, dar nu se așeză, rămase în picioare în spatele scaunului său. Ofițerii făcură la fel: încremeniră în picioare lîngă locurile lor. Ewers făcu semn lui Goldring să se apropie și-i arătă cu mîna scaunul din dreapta sa.

— Domnilor ofițeri — se adresă generalul celor de față — dați-mi voie să vă prezint pe Leutnant Baron von Goldring, mutat în comandamentul nostru.

Heinrich se înclină.

— Dînsul va îndeplini funcția de ofițer cu însărcinări speciale. Pînă acum, Leutnant von Goldring a deținut aceeași funcție pe lîngă șeful serviciului 1-Z de la corpul de armată, comandat de generalul Jordan.

Unii dintre ofițeri se uitară cu respect la Heinrich.

— Pe măsură ce o să colaborați, aveți să vă cunoașteți mai bine.

Generalul se așeză. Ceilalți se așezară și ei. Apoi generalul își luă supă și toți făcură la fel, pe rînd. Lui Heinrich îi venea să rîdă văzînd cum ofițerii își imitau șeful.

Masa ținu mult.

În sfîrșit, generalul se ridică. Se ridicară și subalternii. Heinrich răsuflă cu ușurare.

— Aveți nevoie de mine după masă? îl întrebă el pe Lütz, după ce ieșiră din cazinou.

— Știi ceva, hai să începem de mîine. Azi n-am nici un chef. De altfel, nici generalul nu se simte bine, îl doare ficatul și n-o să mai iasă azi din casă.

— Atunci ne revedem la nouă seara! Dacă n-am să vă găsesc la comandament, veniți direct în camera mea.

În holul hotelului, Heinrich se întîlni nas în nas cu Monica.

— Bună ziua, mademoiselle — o salută el cu oarecare răceală.

Spre uimirea lui, Monica îi zîmbi.

— Bună ziua, domnule baron.

— Cum, dumneata știi să zîmbești? o întrebă Heinrich cu o mirare prefăcută.

— Dacă nu mă înșel, sînt și eu o ființă vie, așa că nu văd de ce te miri.

— Aveți în literatura dumneavoastră un roman minunat, pe care l-ai citit, desigur: „Omul care rîde". Pe dumneata, lumea te-a poreclit „Fata care nu rîde". Ofițerii noștri mi-au spus că nu le-ai zîmbit niciodată.

— Să le zîmbesc lor?

— Prin urmare, ai făcut o excepție numai cu mine?

Se vede că Monica își aduse aminte de instrucțiunile lui François, pentru că-și mușcă buza — să nu-i dea un răspuns aspru. Totuși, nu se putu stăpîni:

— Ești prea încrezut, domnule baron! Am fost mai amabilă cu dumneata, numai pentru că mi s-a părut că ești mai civilizat decît camarazii dumitale.

— Ai o idee preconcepută despre noi, ofițerii germani, și ne judeci pe toți la fel.

Monica suspină adînc și-și lăsă genele în pămînt. Poate ca să-și ascundă furia ce-i scînteia în ochi.

— Războiul e război, mademoiselle. Nu l-am început nici eu, nici dumneata — zise Heinrich pe un ton împăciuitor.

Fata nu-i răspunse, dar nici nu plecă. Deodată lui Heinrich îi fulgeră prin minte un gînd îndrăzneț.

— Mademoiselle Monica, dacă am să te rog să-mi faci un serviciu, n-ai să mă socotești prea obraznic?

— Nu cred să te pot ajuta cu ceva.

— O, sînt sigur că ai să poți! Dumneata vorbești nemțește, așa că nu ți-ar veni greu să mă ajuți să învăț limba franceză.

— Pentru interogatorii, aveți tălmaci.

— Ce-ți trece prin minte, mademoiselle... Eu nu sînt SS-ist, ci un ofițer de rezervă, mobilizat în armată ca atîția alții. Cu cîtva timp înainte de război am început să învăț limba dumneavoastră frumoasă... Și acum, cînd am o ocazie atît de strălucită...

— Strălucită pentru dumneavoastră, germanii, domnule baron, dar cît se poate de tristă pentru noi, francezii... deși... — Monica scutură din cap și părul ei vălurit se răsfiră în șuvițe — deși sînt încredințată că Franța va fi din nou o mare putere.

— Și eu sînt încredințat, mademoiselle! Parcă poți ține subjugat la nesfîrșit un popor liber, un popor cu un trecut atît de glorios!

De mirare, buzele fetei se întredeschiseră copilărește. Heinrich se prefăcu că nu observă impresia pe care i-o făcuseră vorbele lui.

— Te prinzi să mă ajuți?

— Să înveți o limbă, nu-i un lucru chiar așa de ușor — se feri Monica să dea un răspuns hotărît. Nu-i de ajuns să ai un manual și dicționare, trebuie ca și elevul și profesorul să aibă aptitudini corespunzătoare. Mie una, mi se pare că ai putea găsi o profesoară mai bună ca mine.

— Nu, nu, m-am gîndit bine și-mi pun toată nădejdea în dumneata. Ține seama că eu dispun de puțin timp liber, iar faptul că locuiesc în hotelul dumneavoastră prezintă un mare avantaj pentru mine. Ai să-mi dai lecții numai atunci cînd orele mele libere au să se potrivească cu ale dumitale. Nu uita, de asemenea, că în felul acesta faci un serviciu nu numai mie, ci și... cum să... spun... desființezi, ca să zic așa, barierele care separă un popor de celălalt. Cînd un om învață o limbă străină, fără să vrea se pătrunde de spiritul acelui popor. Nu-i așa? Începe să-i înțeleagă mai bine cultura, năzuințele, aspirațiile... Îți spun toate astea cam stîngaci, cam încurcat, dar din toată inima.

— Fie — se învoi în sfîrșit Monica — numai că trebuie procurate dicționare, manuale...

— Am și făcut rost. Și dacă ai timp, te-aș ruga să te uiți prin ele. Poate e nevoie să cumpăr altele.

Monica stătu la îndoială. Înțelegînd care-i cauza șovăielii, Heinrich se grăbi s-o liniștească :

— Ai cuvîntul meu de onoare că nu ți se va întîmpla nimic !

Fata se înroși ușor și începu să urce scara care ducea la etaj, unde se afla camera lui Heinrich.

Lăsînd pe Monica să treacă înainte, Heinrich se opri o clipă în sală.

— Fritz — zise el în șoaptă ordonanței — trage o fugă și cumpără-mi bomboane și fructe, dar din cele mai bune. Uite banii !

Cînd intră în odaie, Monica ședea la masă și examina dicționarele.

— Ei, ce zici, au să meargă ?

— Da, cu cred că dicționarele sînt bune. Au și regulile gramaticale, dar la sfîrșit se găsește un număr de fraze din cele mai uzuale. Sînt de folos turiștilor și... învingătorilor...

— Ești aspră, mademoiselle ! De altfel, mie ca elev, o să-mi prindă bine. Cît despre frazele uzuale, le-am învățat așa de bine, încît am înțeles tot ce-ai spus mamei dumitale atunci cînd ne-am văzut întîia oară.

— Mă rog, erau chiar atît de importante vorbele mele, ca să le ții minte ?

— Da, destul de jignitoare ca să nu le uit. Susțineai că sînt bogat, fiindcă am jefuit pe capete.

Monica se înroși toată.

— Nu știam că înțelegi limba franceză — încercă ea să se dezvinovățească — de aceea, să nu te aștepți că am să-ți cer iertare.

— Eu nu aștept decît un singur lucru : să-mi spui cînd putem începe lecțiile. Se înțelege, sînt dator să cer mai întîi încuviințarea mult stimatei dumitale mame, madame Tarval.

— Lasă, am să vorbesc eu cu mama. Iar lecțiile o să le începem... — Monica se gîndi cîteva clipe — chiar de mîine — zise ea cu hotărîre și dînd din cap cu răceală ieși din cameră.

GESTAPOUL SE INTERESEAZĂ DE HEINRICH

— Goldring, generalul ți-a încredințat o misiune urgentă — zise Lütz. Trebuie să cauți un teren potrivit pentru a se executa o tragere de probă cu aruncătoarele de mine. Poligonul trebuie să aibă cel puțin șase sute de metri în lungime și două sute în lățime. E de dorit ca terenul să nu fie acoperit de vegetație și mai ales să nu fie nevoie de santinele de pază.

— Dar iarba n-o să stînjenească tragerea ?

— Ai să vezi la fața locului. Se vor experimenta noile mine incendiare. După mine — continuă Lütz, apropiindu-se de harta întinsă pe o masă — cel mai potrivit loc ar fi aici, pe platoul ăsta de la nord-vest de Saint-Rémy. Du-te de-l vezi. Pleacă după amiază. Va trebui să mergi călare, cu mașina n-ai să poți răzbi. Cere doi soldați de la plutonul trupei și nu uita să-ți iei pistolul automat.

— Revolverul meu cel nou de șaisprezece focuri e tot atît de bun ca și un automat.

— Fii cu băgare de seamă. Sîntem informați că prin mahalalele orașului foiesc partizani.

— Herr Hauptmann, pornesc chiar acum.

Nu trecu nici un sfert de oră și Heinrich, cu revolverul la șold, însoțit de un soldat „ține cal", înarmat și el cu un automat, se îndreptau călări spre platou.

După ce merseră vreo cinci kilometri, drumul bătut se sfîrși, spre platou ducînd doar o cărăruie îngustă, care urca pieptiș. Speriindu-se de urcușul abrupt, caii începură a da înapoi.

— Rămîi aici cu caii și așteaptă-mă — ordonă Heinrich soldatului.

Și aruncîndu-i dîrlogii, porni în sus pe cărăruie. Peste puțin timp ajunse pe platou. Într-adevăr, platoul era destul de mare, cam un kilometru în lungime și vreo patru sute de metri în lățime și se proptea într-o stîncă. În afară de iarbă, nu mai avea altă vegetație. Doar în dreapta, chiar la marginea acestui poligon creat de natură, se înălțau cîțiva copaci ramuroși. Heinrich traversă platoul, se apropie de stîncă și-și roti privirea: de jur împrejur poligonul era îngrădit de blocuri mari de piatră.

„Exact ceea ce trebuie" — își zise Heinrich, și porni mai departe, ca să cerceteze toată porțiunea de teren. Dar după ce coti la dreapta și ajunse sub copaci, auzi deodată niște glasuri. Întorcînd capul, zări de cealaltă parte a platoului doi francezi îmbrăcați în haine civile, care chiar atunci ieșiseră de după stîncă. De gîtul celui mai în vîrstă atîrna un automat german. Celălalt nu era înarmat. Amîndoi se îndreptau spre vii, vorbind cu glas tare.

Gîndul că se află într-o situație critică, licări în mintea lui Heinrich. „Ce-i de făcut?" se întrebă el. Revolverul lui trage fără greș, iar cei doi indivizi merg nepăsători, fără să privească nici la dreapta, nici la stînga. Ce-ar fi să-i lase să se apropie și să tragă într-înșii, înainte ca ei să-l vadă? Bine, dar ăștia nu-s dușmani! Sînt prieteni, care, ca și dînsul, luptă împotriva dușmanului, împotriva dușmanului lor comun. Ce-ar fi să le iasă în întîmpinare și să sfîrșească totul cu pace? Dar nici n-o să apuce să scoată o vorbă — îndată ce îi vor zări uniforma, vor începe să tragă. Poate c-ar trebui să se ascundă în dosul vreunui copac? Nu, oricum, au sa-l zărească, pentru că cei doi se îndreptă spre vii, iar viile încep chiar de la copaci.

Cu revolverul în mînă, Heinrich stătea pitit după trunchiul unui copac și nu-și lua ochii de la cei doi partizani, care se apropiau. Cînd aceștia ajunseră la o distanță de vreo șase metri, el sări din ascunzătoarea sa, stăpînit de emoție, și strigă tare, chiar prea tare:

— Haut les mains!

Nedîndu-și seama imediat ce se întîmplă, partizanii se opriră și, văzînd revolverul îndreptat asupra lor, ridicară încet mîinile în sus.

Dar cînd cel mai tînăr dintre ei încercă să facă o mișcare, Heinrich smuci cu mîna stîngă din toc încă un revolver și-i preveni cu asprime:

— Să nu lăsați mîinile în jos!

Ca fascinați, partizanii se uitau la țevile revolverelor.

— Dacă-mi ascultați ordinul, vă garantez nu numai viața, dar și libertatea — zise Heinrich, schimbînd deodată tonul.

— Minte! bombăni cu furie partizanul cel mai în vîrstă.

— Aveți șanse să vă las să vă vedeți de drum. Dar vă atrag atenția: dacă o să încercați să lăsați mîinile în jos sau să vă atingeți de armă, am să trag. Și trebuie să știți că ochesc bine, încît neamurile voastre n-au să aibă altceva de făcut decît să vă cînte prohodul.

Cel mai în vîrstă se uită întrebător la cel tînăr.

— Îndată ce o să ne întoarcem cu spatele la dînsul, o să ne împuște ca pe niște cîini — bombăni acesta.

— Da' ce mă împiedică să vă împușc acum, cînd am în fiecare mînă cîte un revolver? Ajunge să apăs pe trăgaci ca să vă pomeniți pe lumea cealaltă... Orice discuție e zadarnică... Totuși, vă dau un sfat: partizanul trebuie să-și țină arma în mînă, nu în buzunar. Iar voi parcă ați fi în vilegia-

tură ! Şi mai aveţi pretenţia că sînteţi ostaşi ! Dar să sfîrşim vorba ! Tournez-vous ! Pas alergător !

Cel tînăr făcu stînga împrejur şi porni la pas. Celălalt o luă după dînsul. La început mergeau încet, aşteptîndu-se din clipă în clipă să fie împuşcaţi pe la spate, dar pe măsură ce se depărtau, îşi grăbeau pasul. De la o vreme începură chiar să alerge, totuşi îşi întorceau capul din cînd în cînd.

Heinrich o luă şi el spre povîrniş. Între timp, partizanii ajunseseră la stîncă şi acum urmăreau cu atenţie fiece mişcare a acestui ciudat ofiţer german. Goldring făcu un semn prietenos cu mîna prizonierilor lui de adineauri şi începu să coboare repede de pe podiş.

Cînd partizanii ajunseră în vîrful dealului, Heinrich era hăt departe. Maquisards-ii nu văzură decît doi călăreţi, alergînd în galop pe drumul ce ducea spre oraş.

— Spune-mi, tu ai înţeles ceva ? îl întrebă nimit cel tînăr pe cel mai vîrstnic.

— Absolut nimic.

Nu înţelesese nimic nici ţăranca cea bătrînă, care urmărise pe ascuns, din vie, toată scena aceasta.

Pitită în tufe, era cît pe ce să moară de frică, văzînd că Jean Tarval şi Pierre Carville au căzut în mîna unui ofiţer german. Îşi astupase urechile ca să nu audă împuşcăturile. Dar nu răsunase nici o împuşcătură. În schimb, prinsese frînturi din convorbirea lor ciudată şi care o zăpăciseră cu desăvîrşire.

După mai puţin de o jumătate de oră, Heinrich, vesel şi plin de voie bună, raporta căpitanului Lütz că a găsit un teren cu adevărat minunat pentru experimentarea noilor aruncătoare de mine.

— Şi cînd au să aibă loc experienţele ? îl întrebă el pe Lütz.

— Peste cîteva zile. Generalul nostru e membru în comisia de recepţie şi data experimentării depinde de dînsul. Îmi închipui că n-are s-o amîne prea mult, mai ales că şi aruncătoarele de mine şi minele propriu-zise se fabrică chiar aici.

— Cred că vă înşelaţi. Eu n-am văzut nici o clădire în împrejurimile oraşului Saint-Rémy, care să semene a uzină.

Lütz zîmbi.

— Dar pe drumul care duce la platou, n-ai observat pe dreapta o uzinuţă ?

— La vreun kilometru şi jumătate de şosea ?

— Da, da. Ei, aceea este !

— N-aş fi crezut în ruptul capului ! La drept vorbind, nici nu poate fi numită uzină. Mai curînd un atelier meşteşugăresc.

— Aşa pare pe dinafară. Într-adevăr, pe dinafară nu seamănă de loc cu o mare uzină de război, pentru că... — Lütz făcu o pauză ca să mărească efectul vorbelor lui — ...pentru că uzina se află sub pămînt ! Acolo muncesc mai bine de o mie de prizonieri : ruşi, francezi, polonezi, celţi, într-un cuvînt oameni care niciodată nu vor mai vedea lumina soarelui. Acolo, sub pămînt, muncesc, mănîncă, dorm şi chiar... mor. Şi tot acolo sînt şi îngropaţi.

— Năstruşnică idee ! scăpă vorba Heinrich.

Fusese într-adevăr nimit de această neaşteptată şi atît de interesantă veste pentru el. Trebuia s-o aducă fără întîrziere la cunoştinţa comandamentului său.

— Cînd am spus că tot acolo îi şi îngroapă, n-am vrut să spun că ar exista un cimitir subteran. Cadavrele celor morţi sînt arse, iar cenuşa este vîndută ţăranilor pe un preţ de nimic, ca îngrăşămînt pentru ogoare. Bineînţeles, cumpărătorii nu ştiu care este adevărata proveniență a acestor îngrăşăminte... Precum vezi, nimic nu se pierde — încheie Lütz, cu un zîmbet schimonosit.

Lui Heinrich nu-i scăpă amănuntul că Hauptmann Lütz rostise ultimele cuvinte cu o ironie amară.

Răsună clopoţelul.

— Mă cheamă generalul. Poate că numai pentru cîteva clipe. Dacă vrei, așteaptă-mă aici.

— Nu, mă duc să mă spăl. Sînt plin tot de praf de pe drum. Ne vedem la cazinou.

Generalul nu era singur. În fața lui ședea maiorul Müller, șeful serviciului SS.

Adjutantul nu-l înghițea de loc pe acest încrezut și obraznic gestapovist și rămase neplăcut surprins văzîndu-l la comandament... Se vede că intrase la Ewers în timp ce Lütz lipsea din birou.

— Lütz — începu generalul, arătîndu-i fotoliul de lîngă Müller. Maiorul a venit într-o chestiune de serviciu și țin să iei parte și dumneata la discuție. Domnul Müller vrea să știe ce părere ai despre locotenentul von Goldring, ofițerul nostru cu însărcinări speciale?

Lütz se uită mirat întîi la general și pe urmă la Müller. Ce mutră respingătoare! Mai ales bărbia și nasul lui ascuțit — îl fac să semene cu un ogar. Și ce ochi mici și rotunzi, te străpung ca două sfredele!

— Pe locotenentul Goldring îl cunosc din prima zi a sosirii lui la comandament, și pot să spun că este un ofițer cult, capabil și cît se poate de loial.

— După cum vezi, Müller, părerea adjutantului meu nu se deosebește de loc de a mea — zise Ewers.

— Herr General, nici eu nu mă îndoiesc de buna-credință a baronului von Goldring, dar am primit un avertisment — și Müller ridică semnificativ un deget — ce anume, nu vă pot spune. Afară de aceasta, în atribuțiile noastre intră, și dumneavoastră știți acest lucru, și verificarea fiecărui ofițer nou sosit, căruia îi este admis accesul la documentele secrete. De aceea m-am și adresat dumneavoastră, Herr General. Iar dumneavoastră sînteți dator să mă ajutați.

— Bine, Müller, dar ține seama că nu-i vorba de un individ oarecare, ci de baronul von Goldring, pe care Oberst Berthold îl cunoaște din copilărie! Mi-a spus-o chiar el. Iar Oberst Berthold este prieten cu Reichsminister Himmler. Afară de asta, Oberst Berthold lucrează în momentul de față la cartierul general al domnului Himmler! Închipuiește-ți acum că Berthold află despre această verificare a dumitale. Ei, ce zici?

— Da, dar noi avem instrucțiuni să verificăm absolut pe toți ofițerii, fără excepție! Și aseară, spre regretul meu, necunoscînd încă biografia amănunțită a locotenentului von Goldring, am telefonat șefului meu, avînd în vedere avertismentul primit — o, acum sînt sigur că-i o prostie! și mi s-a dat ordin drastic de a proceda numaidecît la o verificare. Vă asigur, Goldring n-o să afle nimic.

— Dar ce ne privește pe noi toată chestiunea asta? întrebă Ewers, cam enervat.

— Avem nevoie de ajutorul dumneavoastră — căută să-i explice Müller. Trebuie să-l trimiteți pe baron la Lyon, ca să putem pune în aplicare planul pe care l-am întocmit. Ar fi bine să-l trimiteți cu o corespondență oarecare la comandamentul corpului de armată. Restul ne privește pe noi. Rezultatele verificării am să vi le raportez personal. Nădăjduiesc, Herr General, că nu ne veți refuza sprijinul pe care vi-l solicităm și vă asigur că nimeni nu va afla nimic.

— Bine — se învoi Ewers. Dar mai mult decît atît să nu ne cereți. Cînd trebuie să-l trimit pe baron?

— Chiar astăzi. Trenul pleacă la ora șaisprezece și patruzeci de minute.

— Sper, Herr Maior, că n-o să ne mai tulburați cu chestiuni privitoare la ofițerul meu?

— Vă mărturisesc că și pe mine mă neliniștește povestea asta, mai ales după ce mi-ați vorbit de legăturile lui von Goldring cu Oberst Berthold. Dar nu mai pot da îndărăt, cu atît mai mult că am primit ordinul categoric al șefului meu, cu care am și întocmit planul acestei mici operații. Atunci, rămîne așa cum ne-am înțeles! Să trăiți!

Müller se înclină și ieși din birou.

— Nu-mi prea place mie istoria asta, Hauptmann — spuse Ewers înciudat, cînd uşa se închise în urma lui Müller. Dar nici n-avem dreptul să ne opunem. În orice caz, Goldring nu trebuie să afle nimic de verificare. Altfel, avînd sprijinul lui Berthold, ne-ar putea face multe neplăceri. Or, a avea de-a face cu domnul Himmler este egal cu a sta pe un butoi cu praf de puşcă, ţinînd un fitil aprins în mînă.

— E limpede, o nucă ca Goldring nu-i pentru dinţii lui Müller.

— Cu toate astea, trebuie să-l trimitem chiar astăzi la Lyon.

— Goldring e ofiţer cu însărcinări speciale şi dacă-l trimitem la comandamentul corpului de armată numai cu o corespondenţă oarecare, el nu va bănui nimic. Mai mult încă, nici n-o să ştie ce se află în plic. Restul nu ne priveşte.

— Atunci, pregăteşte corespondenţa şi încredinţeaz-o lui Goldring, ca din partea mea, cu ordinul de a o duce la Lyon. Numai vezi, să nu scapi vreo vorbă.

— N-aveţi grijă, Herr General.

La intrarea hotelului „Temple", Heinrich dădu peste o ţărancă bătrînă. N-ar fi observat-o, fără îndoială, dacă nu l-ar fi învăluit cu o privire lungă şi prietenoasă şi nu i-ar fi dat bună ziua cea dintîi.

— Bonjour, monsieur!

— Bonjour, madame! îi răspunse Heinrich uimit. Ştia din experienţă că francezii evită să dea bună ziua nemţilor.

Heinrich intră în hotel, cu gîndul să urce în odaia lui, dar madame Tarval îl opri. De rîndul acesta, nu-i mai flutura pe buze zîmbetul profesional de hotelieră. Faţa femeii părea tulburată, buzele îi tremurau, în schimb ochii larg deschişi, întrebători, priveau cu o prietenie neobişnuit de caldă.

— Ce zi înăbuşitoare, domnule baron! spuse madame Tarval cu simpatie.

— Aşa-i, iar eu nu-s deprins cu o asemenea căldură în acest anotimp — încuviinţă Heinrich.

— Poate doriţi să luaţi ceva răcoritor?

— Dar cam ce aveţi?

— Pentru dumneavoastră am o sticlă de şampanie minunată.

Heinrich intră în hol, iar madame Tarval dispăru undeva, grăbită. Peste cîteva clipe, se întoarse cu o cupă şi o sticlă de şanpanie.

— Într-adevăr, madame, e un vin excelent! îl lăudă Heinrich, după ce sorbi din cupă. Acum înţeleg de ce faima şampaniei franţuzeşti s-a răspîndit în toată lumea.

— Îmi pare rău că-i ultima sticlă. O păstram pentru o împrejurare excepţională.

— În cazul acesta ar fi trebuit s-o beţi în familie, aşa că nu înţeleg...

— O, domnule baron, ziua de azi este una dintre cele mai fericite zile pentru mine!

— N-aş vrea să fiu indiscret, dar beau cu plăcere pentru ziua asta atît de fericită pentru dumneata. Dar de ce nu ţi-ai turnat şi dumneata un pahar?

Madame Tarval mai aduse o cupă şi Heinrich i-o umplu. Vinul auriu începu să scînteieze şi să fîsîie în paharul de cristal.

— Şi pentru ce să toastăm, madame?

— Înainte de toate, domnule baron, vreau să beau în sănătatea dumneavoastră. Numai datorită dumneavoastră... numai dumneavoastră... — glasul doamnei Tarval începu să-i tremure. Atunci îşi roti privirea împrejur, deşi în hol nu era nimeni, şi urmă: O, domnule baron, mi-aţi făcut un bine pe care n-am să-l uit niciodată!

Neînţelegînd nimic, Heinrich se uită mirat la stăpîna hotelului. Femeia se aplecă şi cu glasul scăzut, conspirativ, ca şi cînd s-ar fi temut să n-o audă cineva, îi şopti:

— Da, da, mi-ați făcut un bine pe care n-am să-l uit niciodată, niciodată! Îmi pare rău că nu pot s-o spun în gura mare! O, monsieur, îmi dau seama că în aceste vremuri afurisite trebuie să-ți ții limba! Totuși, vă rog să nu uitați un lucru: că madame Tarval știe să fie recunoscătoare. Și oricînd, oricînd...

— Îmi pare rău că trebuie să te dezamăgesc, madame — o întrerupse Heinrich uluit — dar îți dau cuvîntul meu de onoare că habar n-am despre ce e vorba.

— Vă înțeleg, domnule baron, vă înțeleg! Fiți sigur că am să tac, am să tac... am să tac pînă va sosi ceasul... ca să strig în gura mare...

— Madame Tarval, văd că ești foarte emoționată. De aceea, să amînăm discuția asta... pînă va veni vremea despre care vorbești.

Heinrich se ridică și voi să pună pe măsuță banii pentru șampanie.

— Astăzi sînteți oaspetele meu, domnule baron!

Uimit de purtarea doamnei Tarval, de atitudinea prietenoasă a bătrînei țărănci, pe care o întîlnise la intrarea hotelului, Heinrich se plimbă mult timp prin odaia sa, întrebîndu-se cam ce-ar putea să însemne toate astea. Dar nu izbuti să se lămurească. „Poate că și pentru mine ziua de azi o să fie o zi fericită" — își zise el în cele din urmă și aducîndu-și aminte că se înțelesese în ajun cu Monica să înceapă prima lecție chiar în dimineața aceea, se apucă să studieze dicționarul.

Dar Monica era departe de casă. În vremea asta ea se afla în curtea uzinei electrice, de care am mai vorbit și aștepta cu nerăbdare pe François, furioasă că acesta se lasă așteptat așa de mult.

— Ți-am poruncit doar să nu vii aici decît în caz de nevoie — începu François, dar văzîndu-i fața tulburată, o întrebă nerăbdător: Ce s-a întîmplat?

— Ceva extraordinar!

— Da' ce anume? insistă François neliniștit.

— Acum o jumătate de oră a venit într-un suflet la noi madame Durelle și ne-a povestit că a văzut cu ochii ei cum un ofițer neamț a dat peste Pierre Corville și peste Jean al nostru pe dealul unde își are via...

— Doamne Dumnezeule! va să zică Jean și Pierre sînt arestați — gemu François.

— Stai puțin! Nu sînt arestați! Ofițerul i-a lăsat să plece... Ba la despărțire le-a tras și o morală pentru că-s nesocotiți!

— Cu-u-um?! Ce, ai căpiat? Sau madame Durelle a ta și-a pierdut mințile?

— Madame Durelle e în toate mințile și se jură pe toți sfinții că n-a scornit nimic. Mai mult încă, l-a recunoscut pe ofițerul german.

— Și cine-i?

— Baronul Goldring! L-a văzut la noi în restaurant. Vezi tu, mama cumpără vinul de la madame Durelle, de aceea vine des pe la noi.

— Iarăși Goldring!

François se lăsă pe bancă și începu să-și frece îngîndurat nasul lung. Monica îi urmărea cu înfrigurare expresia chipului, dar în afară de uimire, nu văzu nimic.

— Cum îți explici toate astea? — nu se mai putu stăpîni Monica.

— Deocamdată, în nici un fel. Am să încerc să-l văd pe Jean chiar astăzi și o să-l întreb, și dacă-i adevărat, atunci...

— Atunci ce?

— Deocamdată, nu pot să-ți răspund. De altfel, nici eu nu pricep nimic... Auzi dumneata, un ofițer fascist, pe deasupra și baron, să pună mîna pe doi maquisards-i și apoi să le dea drumul... Nu, mie unul nu prea îmi miroase a bine. Să știi că vor să ne însceneze ceva, să ne cîștige încrederea... Trebuie să fim foarte prudenți, să nu ne grăbim să tragem concluzii... De azi înainte, să urmărești cu și mai multă aten-

ție pe acest Goldring și să fii cu ochii în patru. Și fiindcă veni vorba, cum merge prietenia ta cu dînsul?

— M-a rugat să-l ajut să învețe franțuzește.

— Și ai acceptat, bineînțeles?

— Trebuia să accept, avînd în vedere ordinul tău categoric.

— Ce atitudine are cu tine? Cum se poartă? Ai izbutit să afli ceva?

— Nu. Altfel e foarte rezervat și politicos. Nu pare să aibă de gînd să-mi facă curte.

— Atunci despre ce vorbiți?

Monica îi repetă conversația ei cu Heinrich cu privire la limba franceză și la viitorul Franței. François mai puse fetei cîteva întrebări în legătură cu Goldring, dar răspunsurile nu păreau să-l fi lămurit.

— Enigmatică persoană, baronul ăsta! zise el ridicîndu-se. În orice caz, trebuie să atragem atenția oamenilor noștri, ca nu cumva să-l împuște din greșeală. S-ar putea să fie cu adevărat un antifascist și să vrea să ne ajute. Dar toate astea trebuie bine verificate. Deocamdată, fii prudentă și folosește lecțiile de limba franceză ca să afli de la el cît mai multe.

— Am înțeles.

— Să previi pe mama și pe madame Durelle să nu cumva să scape vreo vorbă. Iar tu să te prefaci că nu știi nimic.

François împinse bicicleta de la spate și adăugă în glumă:

— Și vezi să nu te îndrăgostești de baronașul ăsta drept recunoștință că l-a lăsat liber pe frate-tău.

Încîntată, Monica îl fulgeră cu o privire și apăsă pe pedale.

Îndată ce se sfîrși masa de prînz și toți se ridicară de la locurile lor, Lütz se apropie de Goldring.

— Am o misiune importantă din partea generalului pentru dumneata! Va trebui să pleci la Lyon. Să mergem la comandament și acolo am să-ți explic totul.

În drum spre comandament, Lütz, totdeauna vorbăreț, acum tăcea. Văzînd că-i prost dispus, nici Heinrich nu deschise gura.

Dar nici cînd au ajuns în birou, Lütz nu-i vorbi chiar de la început de misiunea generalului. Pe Heinrich, purtarea ciudată a adjutantului începu să-l cam neliniștească.

— Și în ce constă misiunea generalului, Herr Hauptmann? întrebă el pe un ton oficial.

Lütz se uită la ceas.

— Baroane, ai la dispoziție o oră și patruzeci de minute. La ora șaisprezece și patruzeci pleacă un tren spre Lyon, pe care va trebui să-l iei ca să duci un document important al comandamentului corpului de armată. Plicul e pregătit. Ți-l dau chiar acum.

Lütz scoase din casa de fier un plic mare cu cîteva peceți de ceară roșie și i-l întinse. Heinrich îl examină cu atenție ca să vadă cum e lipit și sigilat și constatînd că totul e în ordine, îl vîrî în buzunarul dinăuntru al tunicii.

— Se va executa, Herr Hauptmann — îi zise Heinrich cu nepăsare, iscălindu-se în condica întinsă de Lütz.

Lui Heinrich i se păru că adjutantul i-a aruncat o privire întristată.

— Astăzi sînteți prost dispus, Herr Lütz, nu-i așa? îl întrebă Heinrich cu prietenie.

Lütz făcu o mutră scîrbită, dădu din mînă și începu să măsoare biroul în lung și în lat.

— Uite ce este, Goldring — zise el deodată, oprindu-se în fața lui Heinrich și privindu-l drept în ochi. Dumneata ai să pleci singur, fără pază. Vezi, ai grijă, fii prudent și cu ochii în patru pe drum. Nu uita că documentul este secret și că trebuie să-l păstrezi ca lumina ochilor. Să-l înmînezi numai

șefului de stat-major sau adjutantului său. Și să iei negreșit dovadă de primire.

— Îmi dați instrucțiuni ca și cînd m-ați trimite într-o recunoaștere importantă pe front, nu într-o delegație obișnuită — glumi Heinrich.

— S-ar putea ca în curînd să nu fie ușor de hotărît ce este mai greu, să lucrezi în spatele frontului sau... să lupți pe front. De aceea, repet încă o dată : prudență, prudență și iar prudență.

— Am să țin seama de sfaturile dumneavoastră, Herr Lütz. La revedere.

Cei doi ofițeri își strînseră mîinile cu putere.

În timp ce se pregătea de drum, Heinrich se gîndea neîncetat la purtarea ciudată din ziua aceea a unor oameni. Mai întîi, țăranca cea bătrînă, apoi madame Tarval și aluziile ei enigmatice, iar mai adineauri proasta dispoziție a lui Lütz și insistența lui de a fi prudent... Ce stranie a fost atitudinea adjutantului ! La drept vorbind, de ce să-l trimită pe el, ofițer cu însărcinări speciale, și nu pe ofițerul curier al comandamentului ? Și dacă documentul e așa de important, de ce nu i se dă o pază, așa cum prevede regulamentul ? Nu, nu-i lucru curat ! Desigur, Lütz știe despre ce este vorba, dar a ezitat să-i spună. Și faptul acesta e simptomatic. Doar între dînșii sînt raporturi bune, camaradorești, și dacă el tace, înseamnă că așa i s-a ordonat... Ei, ce să-i faci ! Pentru orice eventualitate, e bine să fie pregătit să înfrunte ce-i mai rău.

Heinrich mai examină o dată plicul cu atenție, îl vîrî cu băgare de seamă într-o cutie de celuloid și-l băgă în buzunarul dinăuntru al tunicii, avînd grijă să încheie nasturele. După aceea își luă walterul și-l puse împreună cu bricheta în buzunarul drept al pantalonilor.

Era gata să iasă, cînd Monica bătu la ușă.

— Da' cu lecția noastră cum rămîne ? se miră ea, văzîndu-l gata de drum.

— Îmi pare rău, mademoiselle, dar trebuie s-o amînăm pînă la întoarcerea mea de la Lyon.

— Cum, pleci ? Așa, pe neașteptate ? Cu vreo treabă foarte urgentă, desigur ?

— Nu. Mi-am luat o pemisie de două zile, vreau să văd un camarad. Ce să-ți aduc de acolo, mademoiselle ? Sînt gata să-ți fac orice comision ?

— Îți mulțumesc foarte mult pentru amabilitate, dar n-am nevoie de nimic. Îți urez drum bun și să te întorci cît mai repede.

— Aș vrea să știu : e o urare sinceră, sau e un tribut adus politeței ?

— Foarte sinceră — răspunse Monica fără să șovăie. Obrajii i se colorară un pic, la gîndul că dorește cu adevărat ca acest ofițer al armatei dușmane să se întoarcă cît mai repede și, ca și cînd ar fi vrut să se justifice — parcă față de Heinrich, parcă față de ea însăși — se grăbi să adauge : Doar nu mi-ai făcut nici un rău !

— Dar nici vreun bine !

— Dumneata ai o atitudine binevoitoare față de noi, francezii, și asta-i mult ! Am impresia că nu ești ca ceilalți...

— Ești o fată minunată, Monica, și-ți doresc din toată inima o viață tot atît de frumoasă, cum e și făptura dumitale. Te sfătuiesc însă să nu ai prea multă încredere, mai ales în oameni binevoitori. Încrederea adeseori îți joacă feste. De altfel, nu-i de ajuns să te arăți binevoitor, ca să-ți dovedești prietenia. Trebuie și fapte. Nu ești de aceeași părere ?

— Omul care vrea să-ți fie prieten, oricînd poate să treacă de la vorbă la faptă — îi răspunse Monica cu glas scăzut.

În ochii fetei, îndreptați spre Heinrich, se citea și așteptare, și îndoială. Și puțină teamă. Dar dacă se înșală și are în fața ei un dușman și nu un prieten ? Cum ar putea să ghicească, ea, atît de lipsită de experiență în ale vieții ?

Heinrich se prefăcu că nu bagă de seamă și nu înțelege sensul acestei priviri. Doar nici el nu știa pe cine are înaintea sa: o fată frumoasă, fiica hotelierei, sau...

— Mai vorbim noi despre toate astea, Monica, la lecția viitoare. Acum mi-e frică să nu pierd trenul.

Și strîngînd cu putere mîna fetei, ieși.

Forfota de pe peroanele gărilor de dinaintea plecării și priveliștea șinelor de cale ferată care aleargă spre depărtări, trezeau totdeauna în sufletul lui Heinrich un sentiment dureros de înfrigurată așteptare. Acum, sentimentul acesta îl cuprinse cu și mai multă putere. Încă o călătorie în necunoscut! Totuși — se întreba el — ce a provocat această neașteptată trimitere în delegație la Lyon? Și ce o fi însemnînd purtarea stranie a lui Lütz la despărțire? A avut grija să-i repete că documentul are o importanță extraordinară, i-a recomandat să fie prudent, iar despre pază n-a suflat o vorbă. Nu, e de neînțeles, orice s-ar spune, e de neînțeles! Însă pînă la Lyon e cale lungă, va avea timp să le cumpănească pe toate.

Heinrich își încordă voința, își birui sentimentul de neliniște care nu-l părăsea și cu pași repezi se îndreptă spre vagonul ofițeresc. Ordonanța îl și aștepta cu o valiză mică într-o mînă și cu un teanc de ziare în cealaltă.

— Du-le în compartiment și apoi poți să pleci — îi ordonă el.

Dar soldatul se frămînta pe loc, oarecum încurcat.

— Aveți o scrisoare, Herr Leutnant! A adus-o un băiețaș îndată ce v-ați dat jos din mașină. Ați luat-o înainte și n-am mai putut să...

Fără să mai asculte justificările ordonanței, Heinrich bagă cu nepăsare plicul în buzunar.

— Bine, bine, du-te!

Și abia cînd ajunse în compartiment, cercetă cu atenție plicul. Într-adevăr, era adresat lui. Scrisul părea străin, totuși se vedea cît de colo că-i prefăcut, altfel literele n-ar fi stat răsturnate pe spate și n-ar fi fost scrise cu atîta grijă. Interesant!

Biletul nu purta nici o semnătură.

„Ești urmărit. Fii cu băgare de seamă!“ îl vestea corespondentul necunoscut.

Întorcînd mașinal biletul pe partea cealaltă, Heinrich mai văzu cîteva cuvinte adăugate cu creionul:

„Atenție la căpitanul cu ochiul bandajat!“

Ce să însemne asta? Încă un avertisment din partea lui Lütz? Nu. Misterele nu-s în firea lui! S-ar putea să-l fi scris Monica? Era cam emoționată la ultima lor întîlnire, ba chiar tulburată. Nu cumva vroia să-i atragă atenția asupra primejdiei ce-l aștepta și nu se putea hotărî? Ce presupunere absurdă! De unde să cunoască ea primejdiile care-l amenință?

Dar dacă avertismenul vine din alt izvor? De la prietenii lui adevărați? Nu încape îndoială că înaltul comandament rus a fost prevenit că se pune la cale operația „Pumnul de fier“ de cineva! Acest cineva a lucrat alături de dînsul, e un agent secret ca și el. Poate că și acum e pe undeva, pe aproape... Dar nu, nici asta nu pare verosimil. Un agent adevărat n-ar fi acționat cu atîta imprudență și naivitate...

Ceea ce-i mai ciudat, este că avertismentul anonim coincide cu trimiterea lui în delegație la Lyon. Nu cumva aici e enigma? Într-adevăr, misiunea aceasta neașteptată, dată de general... atitudinea echivocă a lui Lütz... acum biletelul ăsta... S-ar părea că sînt verigile unui lanț, al cărui capăt nu-l poate apuca de loc.

În orice caz, înainte de a ajunge la o concluzie precisă, trebuie stabilit dacă într-adevăr e urmărit. Și dacă-i așa...

Heinrich aprinse o țigară și ieși din compartiment. La celălalt capăt al vagonului, un grup de ofițeri discutau ceva cu aprindere.

Unul dintre ei purta o bandă neagră peste un ochi — avea gradul de căpitan.

La ura nouăsprezece și douăzeci de minute, Heinrich coborî în stația Chambéry. Trebuia să schimbe trenul, dar la comandatura gări i se spuse că trenul spre Lyon pleacă abia a doua zi dimineața, la opt. După ce i se plînse că mersul trenurilor nu-i bine întocmit, comandantul militar al gării sfătui pe domnul ofițer să se odihnească și-i recomandă un hotel din spatele gării.

Ca de obicei, în fața comandaturii se îmbulzeau o mulțime de militari.

„Desigur că și paznicul meu, cel cu un singur ochi, trebuie să fie pe-aici" — își zise Heinrich. Și chiar în clipa aceea, zări făptura cunoscută a celui care purta peste ochiul drept un bandaj negru. Cu capul aplecat pe o parte, păsărește, omul cerceta pe rînd pe toți călătorii cu privirea sa lunecătoare.

Heinrich chemă un hamal și-i dădu valiza.

— Așteaptă-mă aici, eu mă reped pînă la bufet.

Capul aplecat pe o parte al căpitanului încremeni într-o poziție încordată — trăgea cu urechea, se vede.

„O să-și facă apariția numaidecît" — își zise Heinrich, apropiindu-se de tejgheaua bufetului. În timp ce-și cumpăra țigări, trăgea cu coada ochiului la ușă, și într-adevăr, nu trecu mult și văzu ivindu-se mutra antipatică a urmăritorului său.

„Mă cam plictisește individul — se gîndi el, enervat. Ține numaidecît să mă facă atent că sînt urmărit! De, chiar și un agent fără experiență s-ar pricepe să fileze mai discret. Nu, hotărît lucru, asta nu se cheamă urmărire! Mai curînd e un joc calculat, un fel de tortură prin urmărire, un atac psihologic sui generis. Se vede că cineva are interes să mă bage în sperieți, să mă scoată din sărite. Dacă dumnealor ar avea probe concludente împotriva mea ar acționa altfel... Prin urmare, atuurile sînt în mîinile mele. Și cel mai important dintre ele este indiferența totală pe care trebuie s-o manifest față de forfoteala lor șoricească în jurul meu. Să mă prefac că nu știu nimic și că nu observ nimic. Trebuie să-mi păstrez forțele pentru a respinge lovitura cea mare".

Peste zece minute, Goldring traversă liniștit piața din spatele gării și intră în holul hotelului.

După ce luă o cameră la primul etaj, lîngă scară, coborî din nou și se îndreptă spre restaurant.

— Ceva gustări, un biftec și o ceașcă de cafea tare — zise el chelnerului, fără să-și arunce ochii pe lista de bucate, pe care i-o întinsese.

— Și ce vin doriți să vă servesc?

— Nici un fel. Mă rog, unde aș putea să mă spăl pe mîini?

Chelnerul arătă spre o ușă din fundul sălii.

Camera de toaletă era murdară și mirosea a amoniac, și Heinrich petrecu cu greu acolo cele cinci minute pe care și le planificase dinainte.

Cînd se întoarse la măsuța lui, așteptările i se împliniseră. Găsi sub șervet un bilet îndoit în patru. Aceleași litere răsturnate pe spate, aceeași hîrtie. Numai conținutul era ceva mai lămurit și mai cuprinzător.

„Trebuie să stăm de vorbă, neapărat. Te aștept în sala de biliard. Am să țin în mînă o pălărie cenușie, plușată. Vreau să te ajut. Un prieten".

Heinrich ridică din umeri, nedumerit, și chemă chelnerul:

— Fii bun și fă ordine pe masă. Eu nu-s obișnuit să mănînc într-o cocină de porci — strigă Heinrich enervat și, cu un gest disprețuitor, dădu un bobîrnac bilețelului.

— Herr Leutnant, vă rog să mă credeți...

— Repet: ia gunoiul de pe masă!

Aruncînd priviri neliniștite spre maître d'hotel, chelnerul mototoli biletul cu ghinion și începu, în grabă, să curețe

masa cu șervetul. Heinrich învălui încăperea cu o căutătură plictisită. Cineva dintre cei din sală îl urmărea pe furiș. Cu atît mai bine! Acum autorul misterios al biletelor se va putea încredința că loviturile n-au nimerit în plin. Baronul von Goldring a aruncat anonimele ca pe niște gunoaie, ca tot atunci să și uite de ele.

Îndată ce termină de mîncat, Heinrich, obosit de toate întîmplările zilei, urcă în odaia lui.

În sfîrșit, se va putea odihni. Își scoase tunica, făcu cîțiva pași prin cameră, se uită după draperii, în dulap. Nimeni! Acum trebuie să încuie ușa și, pentru orice eventualitate, să-și scoată revolverul din toc și să-l vîre în buzunarul drept al pantalonilor.

Zgomotul unor pași ușori în coridor îl făcu să-și ciulească urechea. Să fie fata de serviciu? Nu; ea ar fi ciocănit. Iar cel ce stătea în dosul ușii, încerca s-o deschidă, silindu-se să nu facă nici cel mai mic zgomot.

Cu o iuțeală uimitoare, Heinrich își vîrî mîinile în buzunarele pantalonilor și rămase în mijlocul camerei, așteptînd.

Ușa se deschise surprinzător de repede și tot atît de repede se închise la loc. În prag stătea un bărbat înalt, îmbrăcat cu un palton cenușiu și cu o pălărie plușată, de asemenea cenușie.

„A, asta-i tipul care mi-a fixat o întîlnire în sala de biliard!" îi fulgeră prin minte lui Heinrich, și-și încleștă mîna pe mauser.

— Dumneata ești baronul von Goldring? — îl întrebă necunoscutul pășind înainte.

— Cînd te-ai năpustit în camera mea, știai desigur cine sînt. Nu socotești că înainte de toate ar trebui să-ți ceri scuze, să spui cine ești și să-mi explici pentru ce ai năvălit aici cu atîta nerușinare?

— Baroane, să nu ne pierdem vremea cu formalități banale! Cu atît mai mult că și pentru mine, și pentru dumneata, timpul e măsurat. Ca să-ți explic totul pe scurt, îți spun un singur lucru: sînt un prieten care vrea să te ajute și care caută de mult să te întîlnească. Dumneata te-ai eschivat de la întrevederea pe care ți-o propusesem, și de aceea a trebuit să vin singur... Acum cred că o să-mi dai voie să stau jos? Și fără să aștepte să fie poftit, necunoscutul se îndreptă spre masa de lucru și se așeză pe scaunul de lîngă ea.

Heinrich luă loc de cealaltă parte a mesei și puse înaintea sa pachetul de țigări.

— Cred că cel mai cuminte lucru ar fi să intrăm de-a dreptul în chestiune — zise musafirul nepoftit. Ești de acord?

— Te ascult — îi răspunse Heinrich cu răceală, vîrîndu-și încet mîna în buzunarul drept al pantalonilor.

Necunoscutul urmări cu o privire atentă mișcarea. Heinrich scoase încet bricheta, își aprinse țigara și o vărî din nou în buzunar. Atunci, necunoscutul se așeză mai bine, se lăsă pe spetează scaunului și-și întinse picioarele.

— N-am să încerc să fac analiza situației politice — începu el. O vezi și dumneata tot atît de limpede ca și mine: Germania merge încet, dar sigur, spre dezastru. Ea și-a epuizat toate forțele și nu va mai putea să învingă coloși ca Uniunea Sovietică, Statele Unite ale Americii și Anglia.

Necunoscutul tăcu și se uită la Heinrich, așteptînd, se vede, replica lui, dar acesta îi aruncă doar atît:

— Continuă!

— Văd, baroane, că nu protestezi. Prin urmare, ești de acord cu mine. Așadar, crahul Germaniei este inevitabil. Se apropie ziua cînd i se va da lovitura de grație. Bineînțeles, îți dai și dumneata seama că problema timpului, în evenimentele ce se pregătesc, are o însemnătate capitală. De aici putem trage o singură concluzie: cu cît vor fi mai consolidate forțele care luptă împotriva fascismului, cu atît mai curînd i se va da lovitura care va hotărî rezultatul războiului.

— Ai venit aici, să-mi ții o conferință despre situația internațională?

— Am venit aici ca să-ți propun o colaborare, domnule baron von Goldring!

— Colaborare, cu cine și împotriva cui? și Heinrich îl privi drept în ochi. Necunoscutul îi răspunse la privire cu un zîmbet larg și prietenos de „băiat bun".

— Grozav îmi ești de simpatic, baroane! Dar să punem o dată punctul pe „i". Eu, unul, lua-m-ar naiba, n-am de gînd să mă joc mai departe de-a ascunselea! Mă întrebi ce fel de colaborare îți propun! Îți răspund fără înconjur: colaborare cu serviciul de informații englez.

— Mie îmi propui? Mie, ofițer german?!

— Da, dumitale, informator rus, despre a cărui activitate sîntem foarte bine informați.

— Dă-mi voie să te întreb: din ce surse? și în glasul lui Heinrich se simțea mai curînd ironie decît uimire sau indignare. Ghicise de mult jocul celuilalt și acum chibzuia liniștit toate variantele posibile ale comportării lui în clipele următoare.

— De la o vreme, serviciile noastre de contrainformații lucrează în strîns contact. Altfel, nu s-ar putea încerca deschiderea celui de-al doilea front. Ca să-ți dovedesc că sîntem bine informați, am să-ți dau unele amănunte, pe care le cunoști și dumneata. Bunăoară, despre activitatea tatălui dumitale, Siegfried von Goldring, despre moartea lui, despre treptata dumitale integrare în socialism, cum spun rușii, în sfîrșit, despre activitatea pe care o desfășori aici...

— Le ce fel de activitate faci aluzie? Aș vrea să-mi precizezi.

— La subminarea operației „Pumul de fier", de pildă. Păcat însă că ai lucrat cam imprudent și Gestapoul a început să se intereseze de dumneata. Ca să eviți un dezastru, trebuie să te faci nevăzut cît mai e vreme. De această primejdie te avertizasem și te avertizăm și acum.

— Și ce-ai putea să-mi propui? Heinrich se miră cît de liniștit îi suna glasul.

— În sfîrșit, văd că discuția noastră începe să capete o bază realistă! exclamă cu bucurie agentul provocator. Heinrich nu se îndoia că avea în fața lui un agent provocator al Gestapoului. — După cum am mai spus, îți propunem o colaborare. Bineînțeles, e nevoie de asentimentul comandamentului dumitale. Trebuie să-i ceri aprobarea chiar mîine. Și eu nu mă îndoiesc că ți se va aproba, pentru că rușii au tot interesul ca cel de al doilea front să se deschidă cît mai repede. Cînd o să fii gata să pășești la îndeplinirea noilor dumitale îndatoriri, noi îți vom indica ce ne interesează în chip mai deosebit. După cum vezi, am dat toate cărțile pe față, poate c-am fost chiar prea sincer față de dumneata. De aceea, socotesc că am dreptul să-ți cer unele garanții. Una din ele ar fi să-mi încredințezi plicul pe care-l duci la Lyon. Am să ți-l înapoiez exact peste o oră, în starea în care se află acum, și te asigur că nimeni n-o să bănuiască că documentul din plic a fost citit. În schimbul acestei mici amabilități, îți făgăduiesc să te pun în legătură chiar astăzi cu un grup de partizani care, în caz de eșec, te vor ajuta să treci la maquisards-i. Nu te mira, împotriva tuturor regulilor îndeletnicirii de informator, unii dintre agenții noștri, printre care și eu, sînt în legătură cu partizanii; așa cere situația ce s-a creat în Franța.

Heinrich asculta în tăcere pe vizitatorul său. Cu greu ar fi ghicit cineva că în vremea asta, în creierul lui se îmbulzeau cu înfrigurare tot felul de gînduri.

„Nu, ei nu știu absolut nimic! Pentru ei, eu continuu să rămîn Heinrich von Goldring! Nu au nici cea mai mică probă, altfel n-ar fi recurs la această absurdă înscenare. Chiar faptul că știu de existența plicului e o dovadă împotriva lor: mai mult, demonstrează că trimiterea mea în delegație la Lyon a fost pusă la cale. Dumnealor vor să-mi verifice devotamentul față de Vaterland? Bine, am să li-l dovedesc chiar acum!"

— Ai venit aici, să-mi ții o conferință despre situația internațională ?

— Am venit aici ca să-ți propun o colaborare, domnule baron von Goldring !

— Colaborare, cu cine și împotriva cui ? și Heinrich îl privi drept în ochi. Necunoscutul îi răspunse la privire cu un zîmbet larg și prietenos de „băiat bun".

— Grozav îmi ești de simpatic, baroane ! Dar să punem o dată punctul pe „i". Eu, unul, lua-m-ar naiba, n-am de gînd să mă joc mai departe de-a ascunselea ! Mă întrebi ce fel de colaborare îți propun ! Îți răspund fără înconjur : colaborare cu serviciul de informații englez.

— Mie îmi propui ? Mie, ofițer german ? !

— Da, dumitale, informator rus, despre a cărui activitate sîntem foarte bine informați.

— Dă-mi voie să te întreb : din ce surse ? și în glasul lui Heinrich se simțea mai curînd ironie decît uimire sau indignare. Ghicise de mult jocul celuilalt și acum chibzuia liniștit toate variantele posibile ale comportării lui în clipele următoare.

— De la o vreme, serviciile noastre de contrainformații lucrează în strîns contact. Altfel, nu s-ar putea încerca deschiderea celui de-al doilea front. Ca să-ți dovedesc că sîntem bine informați, am să-ți dau unele amănunte, pe care le cunoști și dumneata. Bunăoară, despre activitatea tatălui dumitale, Siegfried von Goldring, despre moartea lui, despre treptata dumitale integrare în socialism, cum spun rușii, în sfîrșit, despre activitatea pe care o desfășori aici...

— Le ce fel de activitate faci aluzie ? Aș vrea să-mi precizezi.

— La subminarea operației „Pumul de fier", de pildă. Păcat însă că ai lucrat cam imprudent și Gestapoul a început să se intereseze de dumneata. Ca să eviți un dezastru, trebuie să te faci nevăzut cît mai e vreme. De această primejdie te avertizasem și te avertizăm și acum.

— Și ce-ai putea să-mi propui ? Heinrich se miră cît de liniștit îi sună glasul.

— În sfîrșit, văd că discuția noastră începe să capete o bază realistă ! exclamă cu bucurie agentul provocator. Heinrich nu se îndoia că avea în fața lui un agent provocator al Gestapoului. — După cum am mai spus, îți propunem o colaborare. Bineînțeles, e nevoie de asentimentul comandamentului dumitale. Trebuie să-i ceri aprobarea chiar mîine. Și eu nu mă îndoiesc că ți se va aproba, pentru că rușii au tot interesul ca cel de al doilea front să se deschidă cît mai repede. Cînd o să fii gata să pășești la îndeplinirea noilor dumitale îndatoriri, noi îți vom indica ce ne interesează în chip mai deosebit. După cum vezi, am dat toate cărțile pe față, poate c-am fost chiar prea sincer față de dumneata. De aceea, socotesc că am dreptul să-ți cer unele garanții. Una din ele ar fi să-mi încredințezi plicul pe care-l duci la Lyon. Am să ți-l înapoiez exact peste o oră, în starea în care se află acum, și te asigur că nimeni n-o să bănuiască că documentul din plic a fost citit. În schimbul acestei mici amabilități, îți făgăduiesc să te pun în legătură chiar astăzi cu un grup de partizani care, în caz de eșec, te vor ajuta să treci la maquisards-i. Nu te mira, împotriva tuturor regulilor îndeletnicirii de informator, unii dintre agenții noștri, printre care și eu, sînt în legătură cu partizanii ; așa cere situația ce s-a creat în Franța.

Heinrich asculta în tăcere pe vizitatorul său. Cu greu ar fi ghicit cineva că în vremea asta, în creierul lui se îmbulzeau cu înfrigurare tot felul de gînduri.

„Nu, ei nu știu absolut nimic ! Pentru ei, eu continuu să rămîn Heinrich von Goldring ! Nu au nici cea mai mică probă, altfel n-ar fi recurs la această absurdă înscenare. Chiar faptul că știu de existența plicului e o dovadă împotriva lor : mai mult, demonstrează că trimiterea mea în delegație la Lyon a fost pusă la cale. Dumnealor vor să-mi verifice devotamentul față de Vaterland ? Bine, am să li-l dovedesc chiar acum !"

Frecînd încet între degete o țigară, Heinrich vîrî mîna în buzunar. Agentul Gestapoului luă și el o țigară și începu să o răsuccască în mînă, așteptînd ca Goldring să-și scoată bricheta. Dar cînd provocatorul bägă țigara în gură și se aplecă înainte ca s-o aprindă, văzu înaintea nasului țeava unui revolver, în loc de brichetă.

Tot ce urmă se petrecu literalmente în răstimp de o clipă. Gestapovistul izbi din răsputeri cu piciorul în masă și folosindu-se de faptul că Goldring își pierduse echilibrul și lăsase în jos mîna în care ținea revolverul, țîșni din cameră. Cînd Heinrich ieși în goană pe ușă, provocatorul alerga cît îl țineau picioarele de-a lungul coridorului.

Două împușcături răsunară una după alta, se auzi un țipăt desperat, urmat de zgomotul provocat de căderea unui corp greu.

Heinrich întoarse capul. In coridor nu era nimeni. Dar chiar atunci se auziră pași și numaidecît se ivi un ofițer în uniformă de SS, însoțit de un Feldwebel și de doi soldați.

„Erau gata pregătiți" — își zise Heinrich.

— Nu mai trage! Sîntem o patrulă! strigă ofițerul de departe.

— Actele dumneavoastră! glasul lui Heinrich sună hotărît.

Gestapovistul își scoase actele și i le arătă. Soldații se repeziră la cel ce zăcea pe dușumea. Mai era în viață, dar își pierduse cunoștința.

— Ce s-a întîmplat?

— Un agent dușman cu legături printre partizanii francezi, s-a strecurat în hotel și... a căpătat ceea ce merita — zise Heinrich furios, vîrîndu-și revolverul în buzunar.

In camera lui, baronul von Goldring repetă cu exactitate tot ce-i spusese necunoscutul. Feldwebelul scrise declarația și-l rugă pe Goldring s-o semneze.

— Aveți grijă să încuiați bine ușa, la noapte — îl sfătui ofițerul la despărțire.

— Ar trebui să dați mai multă atenție pazei hotelului. Auzi dumneata, agenți străini să intre într-un hotel rezervat ofițerilor ca la ei acasă! Asta-i curată bătaie de joc! i-o trînti Heinrich cu indignare, deși abia se stăpînea să nu izbucnească în hohote de rîs.

MAIORUL MÜLLER ÎNCEARCĂ SĂ SE ÎMPRIETENEASCĂ CU GOLDRING

Generalul Ewers era gata să plece la masă, la cazino, cînd Lütz intră în birou și-i raportă:

— Herr Müller roagă să fie primit.

— De ce s-o fi înnădit la noi? întrebă Ewers nemulțumit. Iar a mai scornit ceva? Poate are de gînd să mă verifice și pe mine.

— Se prea poate, dar mai curînd pe mine...

— Să intre!

— Iar cu vești neplăcute, Müller?

— Dimpotrivă, domnule general! De rîndul acesta vă aduc o veste bună — îi răspunse Müller luînd loc.

Dar deși declarase că a venit cu o veste bună, maiorul avea o mutră destul de acră.

— Ieri ne-am pus în aplicare planul, adică l-am verificat pe locotenentul von Goldring, ofițerul dumneavoastră cu însărcinări speciale.

— Ei, și? întrebă generalul curios.

Müller îi povesti pe larg și întocmai tot ce se petrecuse în camera hotelului din Chambéry, fără să-i ascundă nici amănuntul că magnetofonul înregistrase cu exactitate toată convorbirea.

— Langheim s-a ales cu două gloanțe în plămînul drept. Acum e la spital și, după cum se pare, nu va ieși curînd de acolo...

Generalul rîse din toată inima, Lütz îi ținu isonul.

— Ei, domnule Müller! Acum te-ai convins de loialitatea lui Goldring?

— Pe deplin!

— Herr Hauptmann, întocmește chiar astăzi o propunere pentru decorarea locotenentului von Goldring cu „Crucea de fier", clasă a doua.

— Jawohl, Herr General! îi răspunse Lütz.

— Sînt sigur că locotenentul nu știa că are în față pe Obersturmbannführerul de SS Langheim. Nu-i așa, domnule Müller?

— Da, domnule general. Și eu sînt încredințat că dacă baronul ar fi bănuit cu cine stă de vorbă, verificarea nu s-ar fi încheiat cu vărsare de sînge. În schimb, acum sîntem convinși de loialitatea locotenentului von Goldring.

— Domnule Müller, n-ai vrea să iei masa cu noi? îl invită Ewers.

Istorisirea maiorului Müller cu privire la rezultatele verificării lui von Goldring înveselise pe general.

— Va fi o onoare pentru mine, domnule general — răspunse Müller, și se înclină.

În timpul prînzului, care spre deosebire de multe altele trecu în veselie și însuflețire, nu se vorbi decît despre curajul lui von Goldring. Spre sfîrșitul mesei, generalul era așa de bine dispus, că ținu un toast pentru succesul ofensivei dezlănțuite pe frontul de răsărit, care va îngădui multora din cei de față să viziteze Moscova încă în cursul anului.

Heinrich nu se aștepta de loc ca vestea privind întîmplarea de la Chambéry să ajungă atît de repede la Saint-Rémy. Fapt e că faima i-o luase înainte. Cînd se întoarse din delegație și se duse la comandament, la intrare îl opri Oberleutnant Feldner, unul dintre ofițerii de stat-major.

— A-a, dumneata ești, domnule baron! îi zise acesta cu prietenie și respect. Bine ai venit! Noi am și auzit de faptele dumitale eroice și sînt bucuros că te pot felicita cel dintîi.

— Despre ce fapte vorbești? îl întrebă Goldring, nedumerit încă.

— Lasă modestia! Ieri, la sfîrșitul mesei, generalul a istorisit ofițerilor fapta dumitale eroică. Iar lui i-a adus-o la cunoștință Herr Müller.

— A-a, despre asta-i vorba... Îți mulțumesc pentru felicitări.

Heinrich intră în hol și se pregătea să urce scările, cînd deodată atenția i-a fost atrasă de un soldat care, văzîndu-l, sări în picioare și luă poziția de drepți. Era un tînăr de vreo nouăsprezece-douăzeci de ani, blond, slăbuț, cu ochi albaștri, inteligenți. Expresia ochilor lui senini îl făcu să se oprească. În privirea lor era atîta tristețe, desperare chiar, că era greu să nu bagi de seamă. La picioarele soldatului zăcea un sac cu efecte militare.

— Cine ești dumneata? îl întrebă Heinrich.

— Sînt Gefreiter Kurt Schmidt, Herr Leutnant — îi răspunse răspicat soldatul.

— Din ce unitate ești?

— Pînă acum am făcut parte din compania a doua, batalionul doi, regimentul o sută șaptesprezece, dar am primit ordin să plec pe frontul de răsărit.

În ochii tînărului soldat, care părea un băiețaș, tremurau lacrimi.

— Și de ce ești trimis pe frontul de răsărit?

— Mi-a făcut raport comandantul companiei, Oberleutnant Feldner.

— Cu ce te-ai făcut vinovat față de Oberleutnant?

— Acum patru zile, Her Oberleutnant era cam cu chef. Și nu știu cum i s-a părut că nu l-am salutat cum se cuvine, deși vă dau cuvîntul meu de cinste că l-am salutat după regulament. Atunci a început să-mi comande: „Culcat!",

„Drepți!", „Culcat!", „Drepți!"... Eu i-am executat ordinul, atît cît m-au ținut puterile. Dar fiind cam debil, am obosit curînd și la un moment dat nu m-am mai putut ridica de jos... Dumnealui m-a înjurat și pe urmă mi-a făcut raport că n-am vrut să-i execut ordinul și a cerut să fiu trimis pe frontul de răsărit.

— Spune-mi, ceea ce mi-ai povestit e adevărat?

— E sfîntul adevăr, Herr Leutnant! Jur ca în fața lui Dumnezeu! Tînărul îl privi așa de rugător, că lui Goldring i se făcu milă de băiețandrul îmbrăcat în manta ostășească.

— Și ți-e frică tare de frontul de răsărit?

— Acolo au pierit cei doi frați ai mei, Herr Leutnant. Mama nu mă mai are decît pe mine. Cînd o afla c-am fost trimis pe frontul de răsărit, o să se prăpădească.

— Da' de ce n-ai raportat toate astea domnului general?

— Nici comandantul regimentului n-a vrut să stea de vorbă cu mine...

— Ordinul de mutare e la dumneata? îl întrebă Heinrich după ce se gîndi puțin.

— Iată-l. Mi s-a ordonat să aștept aici o mașină de ocazie spre Chambéry.

— Uite ce este, Kurt. Am să vorbesc cu domnul general. Dar trebuie să motivez în vreun fel cererea mea ca dumneata să fii lăsat aici. Dacă te învoiești, pot să-i spun că doresc să te iau ca ordonanță. Ai vrea?

— Am să execut toate ordinele dumneavoastră și am să muncesc ca nimeni altul!

— Dă-mi actele dumitale și așteaptă-mă aici.

Cu mîinile tremurătoare, soldatul își scoase repede hîrtiile din buzunar, ca și cînd s-ar fi temut ca ofițerul să nu se răzgîndească, și i le întinse.

Heinrich urcă la etaj și intră în biroul lui Lütz.

— A-a, Goldring, sînt foarte bucuros să te văd! Lütz îi ieși în întîmpinare și-i strînse mîna cu putere. Generalul te roagă să poftești numaidecît la dumnealui.

După ce dădu căpitanului dovada de predarea plicului, Heinrich intră la general.

— Povestește-mi, Leutnant, cum s-au petrecut toate — îi ceru Ewers cu însuflețire, îndată ce-l văzu intrînd.

Heinrich îi istorisi totul, pînă în cele mai mici amănunte.

— Te-am propus la „Crucea de fier" clasa a doua — îi spuse Ewers.

— Vă sînt adînc recunoscător, Herr General. Chiar astăzi am să-i scriu lui Oberst Berthold, să-i comunic vestea. Sînt sigur că și dumnealui o să fie recunoscător pentru grija ce-mi purtați.

Cuvintele acestea făcură plăcere generalului.

— Transmite lui Berthold salutări cordiale din partea mea — îi ceru el.

— Herr General, îngăduiți-mi să vă fac o rugăminte.

— Poftim.

— În hol așteaptă un soldat care trebuie să plece pe frontul de răsărit, în urma raportului făcut de Oberleutnant Feldner. Mi-e penibil să vă vorbesc despre aceasta, Herr General, dar vă asigur că Oberleutnant Feldner a comis o nedreptate, mai ales dacă ținem seama de faptul că soldatul e foarte debil și că cei doi frați ai lui și-au pierdut viața pe frontul de răsărit. Cum eu am nevoie de o ordonanță, v-aș ruga să aprobați să-l iau pe dînsul.

— Asta-i tot? Generalul părea decepționat că ofițerul — care s-a distins atît de mult — i-a cerut un serviciu atît de neînsemnat.

El luă actele lui Kurt din mîna lui Heinrich, tăie vechea rezoluție de pe una din hîrtii și cu un scris mare, citeț, puse alta deasupra: „Rămîne în cadrele comandamentului, ca ordonanță la locotenentul baron von Goldring".

— Vă sînt foarte recunoscător, Herr General! Și acum, după ce mi-ați îndeplinit atît de repede prima mea rugăminte, îngăduiți-mi să vă mai adresez una...

— S-ar putea să ți-o împlinesc și pe a doua — zîmbi Ewers.

— În cazul acesta, vă rog să primiți din partea mea zece sticle de șampanie, o șampanie veche franțuzească. Am făcut rost la Lyon special pentru dumneavoastră. Într-o zi, Hauptmann Lütz a spus, fără să vrea, că vă place șampania bună.

Ewers rîse cu poftă.

— Rugămintea aceasta am să ți-o împlinesc cu și mai multă plăcere decît prima.

— Pot să plec? întrebă Heinrich.

— Da, poți să pleci. Numai vezi, nu uita să-mi înaintezi un raport prin care să ceri o permisie de o săptămînă pentru interese familiale.

— Vă mulțumesc, vă mulțumesc foarte mult, Herr General! De cînd mă gîndesc la o permisie, dar n-am îndrăznit să vă rog!

Cînd Heinrich coborî în hol, Kurt Schmidt sări în picioare și, uitînd de disciplină, se repezi la locotenent.

— Ei Kurt — îi zise Heinrich — de azi înainte ești ordonanța mea!

Bucuria care lumină chipul tînărului soldat i se transmise și lui Heinrich. Acesta se uita cu un zîmbet prietenos cum adolescentul, îmbrăcat în manta ostășească, își frămînta cu putere boneta în mîini, ca și cînd se silea să și-o vîre în carnea palmelor.

— Nu știu cum aș putea să vă arăt recunoștința mea, Herr Leutnant — abia putu să îngîne Kurt Schmidt. Obrajii îi ardeau, iar ochii, plini de lacrimi, nu-și mai luau privirea îndatoritoare de la ofițer.

— O să-ți arăți recunoștința, îndeplinindu-ți cum se cuvine îndatoririle — îi răspunse Heinrich. Iar acum, du-te de caută pe Fritz Seller, vechea mea ordonanță, ca să-ți arate ce ai de făcut. Întreabă la plutonul trupei unde ai să locuiești și apoi vino la hotelul „Temple", peste drum de comandament.

Heinrich o luă spre hotel, dar cînd se afla la jumătatea drumului, un furier îl ajunse din urmă.

— Aveți o scrisoare, domnule locotenent!

Cu un gest nepăsător, Goldring o băgă în buzunar și numai cînd ajunse în camera lui, văzu că era de la Berthold.

„Dragul meu — scria Berthold — mi-e dor de tine ca de copilul meu. Nu ți-am scris de mult, fiindcă am fost foarte ocupat. Sînt șeful unui serviciu la cartierul general. Acum trei zile, am fost avansat la gradul de general-maior (Gruppenführer), totuși, deocamdată nu pot să te iau la mine. Dar îndată ce se va ivi o ocazie, am s-o folosesc. Frau Else și sora Lorre doresc să te vadă și-mi cer să intervin pe lîngă generalul tău să-ți dea un concediu... Nădăjduiesc că prietenul meu, Ewers, va face acest lucru pentru mine. Dacă te refuză cumva, scrie-mi. Și în general ai putea să-mi scrii mai des.

Al tău Wilhelm Berthold".

După ce citi scrisoarea, Heinrich se dezbrăcă repede și se vîri în pat. Abia acum își dădu el seama cît era de obosit. Și asta nu numai datorită nopții petrecute la Chambéry, care îl silise la un uriaș efort nervos, ci și datorită zilei de azi. Trebuie să pară vesel și nepăsător, în vreme ce ziarele din Lyon, pline de corespondențe, de fotografii și comunicate de pe frontul de răsărit, anunță că a început marea ofensivă a armatelor hitleriste, care, după cum relatează presa, se desfășoară cu impetuozitate și fără întrerupere. Ce-i drept, trebuie să facem o substanțială reducere cunoscutelor exagerări ale lui Goebbels, totuși, comunicatele au, desigur, și o părticică de adevăr. Așadar, hitleriștii sînt în plină ofensivă! Cu cîtă plăcere ar lăsa el totul baltă și îmbrăcîndu-și mantaua simplă de ostaș al Armatei Roșii, ar lua în mînă pușca automată! Deocamdată, e nevoit să citească comunicatele victorioase de pe front și să se prefacă mulțumit, sau să închine

pentru victorie cînd îi vine să-și smulgă pistolul din toc și să-l descarce în toți acei cu care stă la masă. Dar n-are ce face, trebuie să execute ordinul ce i s-a dat, să-și joace rolul mai departe și... să aștepte.

Nici un om de pe fața pămîntului nu simte mai acut ca dînsul ce înseamnă cuvîntul acesta înspăimîntător „așteptare".

Cînd un om călătorește cu trenul și e foarte grăbit, i se pare că drumul e plictisitor și că trenul merge ca melcul. Ce n-ar da el atunci, numai să ajungă o dată la destinație! Ar accepta chiar să i se scurteze viața cu cele cîteva ceasuri necesare drumului.

Cînd un tînăr vine la întîlnire și vede că fata încă n-a sosit, clipele i se par o veșnicie. Cu cîtă plăcere și-ar scurta viața îndrăgostitul, renunțînd la clipele acelei chinuitoare și nesigure așteptări!

Dacă soarta ar fi ascultătoare și s-ar supune voinței oamenilor, viața multora dintre ei ar fi mult mai scurtă. Oamenii și-ar scurta-o singuri, numai să ajungă cît mai repede la țintă, să scape de clipele, de ceasurile, de zilele chinuitoarei așteptări.

Cît despre Heinrich, și-ar da bucuros, fără să stea pe gînduri, o jumătate din viață, numai să se afle acum în patrie.

Ce prostii îi mai trec prin minte! „Dacă soarta ar fi ascultătoare..." Trebuie s-o silim noi să ne asculte!

Iar pentru a ajunge aici, nu trebuie să filozofăm, ci să luptăm, să folosim fiecare clipă, și dacă e nevoie, să așteptăm, să așteptăm cu dinții strînși, pășind cu nepăsare pe marginea prăpastiei, în care ne putem prăbuși în orice moment. Iată, chiar și acum dușmanul s-ar putea năpusti în odaia lui, și... totul s-ar sfîrși.

Și totuși situația lui nici pe departe nu este atît de grea ca a celor care muncesc sub pămînt undeva, aici, aproape de Saint-Rémy. Dacă va fi prudent, el va ajunge să vadă ziua luminoasă a victoriei. Totul depinde numai de el, de îndrăzneala, de abilitatea și de priceperea lui. Dar ce-ar putea să facă ei pentru salvarea lor, adică rușii, francezii, cehii, polonezii, nenorociții aceștia aruncați în subterane, lipsiți de orice speranță de a mai vedea vreodată soarele, de a mai respira aer proaspăt, de a admira frumusețile naturii, fără nici o speranță de a se mai întoarce în patrie, de a-și revedea prietenii, cunoscuții și pe cei dragi?

Ba pe deasupra, nenorociții aceștia trebuie să muncească pentru dușman, să-i mărească puterea armelor cu noi aruncătoare de mine, și mai distrugătoare, conștienți fiind că fiecare aruncător de mine înseamnă grăbirea propriei lor morți, a celei mai înspăimîntătoare dintre morți, sortită tuturor celor aruncați în întunericul de sub pămînt.

Ce noroc că Lütz a amintit atunci despre existența acestei uzine subterane! Iată pentru ce trebuie el să lupte! Să nu mai existe asemenea lagăre ale morții. El n-are dreptul să obosească și nici dreptul de a se odihni. De asemenea, nu are dreptul să aibă nervi. Pentru că fiecare misiune dusă la bun sfîrșit înseamnă grăbirea ceasului victoriei și răzbunarea tuturor acelora care poate chiar în clipa asta cînd el se odihnește sînt arși în crematoriul de sub pămînt.

Nu, el nu trebuie să știe ce-i odihna!

Heinrich sări din pat și începu să se îmbrace.

În timp ce cobora scările, își aduse aminte de făgăduiala făcută generalului și intră în restaurant.

— Bonjour, madame!

— A-a, v-ați întors! Credeam că o să sosiți azi dimineață și eram îngrijorată. Mă temeam să nu vi se fi întîmplat ceva. Luați loc! Vă rog!

— Madame Tarval, am o mare rugăminte la dumneata. Dacă mi-o împlinești, am să-ți fiu adînc recunoscător.

— Știți foarte bine, domnule baron, că pentru dumneavoastră sînt gata să fac tot ce-mi stă în putere.

— Am nevoie de zece sticle de șampanie, dar o șampanie bună, cel puțin ca aceea cu care m-ai ospătat înainte de plecarea mea.

— Eu nu mai am, dar știu unde se poate găsi. În cel mult o jumătate de oră, cele zece sticle de șampanie au să fie aici.

— Să le împachetezi bine, iar eu am să trimit pe noua mea ordonanță să le ducă unde trebuie.

Heinrich se întoarse ca să plece, dar în clipa aceea se deschise o ușă laterală și în sală năvăli ca o furtună Monica.

— Mamă! Știi ceva, eu... — începu ea chiar din ușă, dar văzîndu-l pe Heinrich tăcu și se înroși.

— Bună ziua, mademoiselle Monica. Ce mai faci?

— Bine. Numai că-i cam supărată că lecțiile dumneavoastră n-au un program hotărît — răspunse mama în locul fetei.

— Mamă! făcu fata pe un ton de dojană.

— De azi înainte am să fiu un elev sîrguitor. Iar pentru ca micа mea profesoară să nu întîrzie la lecții, iată ce i-am adus de la Lyon...

Heinrich scoase din buzunar o cutiuță, luă mîna Monicăi și-i prinse la încheietură un ceas micuț.

— Ce înseamnă asta? și Monica își trase mîna.

— Modemoiselle, te rog să nu-l socotești ca un dar, ci ca o modestă răsplată pentru timpul pe care-l pierzi cu mine. De altfel, ar fi ciudat ca dumneata să dai lecții unui ofițer german, așa, pe gratis, numai din simpatie pentru el.

— Bine, dar...

Replica lui Heinrich o descumpănise de-a binelea. Într-adevăr, ce rost avea să-și piardă ea timpul dînd lecții acestui ofițer? Te pomenești că-i trece prin minte că el îi face cine știe ce cinste și plăcere! Pe de altă parte, trebuie să lege o prietenie cu baronul... Altfel n-o să afle niciodată nimic. Ce-i de făcut?

Fără să vrea, fata aruncă o privire întrebătoare mamei sale.

— Mai bine, mulțumește-i domnului baron — îi zise madame Tarval.

— Vă mulțumesc, domnule baron — murmură Monica.

— Dacă ești liberă, astăzi am putea începe lecția la ora șase.

— Atunci să ne potrivim ceasurile. Uite, între al meu și al dumitale e o diferență de aproape cinci minute. Care dintre noi doi e grăbit să trăiască și care rămîne în urmă?

— Nu încape îndoială că eu sînt cel grăbit. Cu puțin înainte de a coborî aici în restaurant, îmi ziceam că aș renunța bucuros la jumătate din viața mea, dacă aș putea grăbi pasul vremii.

— De ce? îl întrebă Monica cu un aer grav.

— Ca să ajung mai repede la țintă.

— La care țintă?

— Poate c-am să-ți spun odată, mademoiselle, dar încă n-a sosit momentul — îi răspunse Heinrich, mai în glumă, mai în serios, și înclinîndu-se înaintea mamei și a fetei, ieși.

În fața comandamentului, Heinrich văzu o mașină, iar lîngă mașină pe Ewers și pe Lütz. Atunci grăbi pasul.

— Domnule general, îngăduiți-mi să vă transmit salutări din partea domnului general-maior Berthold.

— Cum, a fost avansat?

— Da. Am primit mai adineauri o scrisoare de la dumnealui. Îmi scrie că face serviciu la cartierul general al domnului Himmler.

— Oho! făcu Ewers cu înțeles. Te felicit din toată inima.

Generalul îi strînse mîna îndelung, ca și cînd baronul von Goldring, și nu Berthold, avea marea cinste de a face serviciu la cartierul general al lui Himmler.

— Eu și Hauptmann Lütz plecăm în interes de serviciu, așa că fii bun să aduci la cunoștință tuturor ofițerilor să nu

ne aştepte la masă — îl rugă Ewers, după ce se aşeză în automobil.

— Atunci, daţi-mi voie să vă invit la masa de seară. Restaurantul hotelului „Temple" are o bucătărie minunată.

— Primesc invitaţia cu multă plăcere. Tot trebuie să sărbătorim întoarcerea dumitale victorioasă. Ce zici, Lütz?

— Am mai cinat de cîteva ori cu baronul şi trebuie să mărturisesc că-i un mare cunoscător al bucătăriei franceze.

— Pentru ce oră să comand cina? întrebă Heinrich.

— Noi ne întoarcem la opt — îi răspunse generalul.

— Herr Leutnant — se adresă Lütz lui Goldring — iată cheile de la casa de fier. În despărţitura de sus ai să găseşti o mapă cu hîrtii. Trebuie să le studiezi. Instalează-te în biroul meu şi citeşte-le. Numai vezi să nu pierzi cheile. Să te iscăleşti pe fiecare document citit.

Heinrich se încruntă.

— Vă mărturisesc, Herr Hautpmann, că dintre toate genurile de literatură, cel mai puţin îmi place acela cu care aveţi de gînd să mă delectaţi.

Generalul izbucni în rîs şi ordonă şoferului să pornească.

Mapa despre care îi vorbise Lütz purta inscripţia: „Strict secret". După ce se încuie în birou, Heinrich începu să cerceteze hîrtiile din mapă. Cele mai multe nu prezentau aproape nici un interes. Le parcurse repede, punîndu-şi jos semnătura. Dar unul din documente îi reţinu atenţia. Erau instrucţiuni cu privire la metodele de apărare antitanc cu desenele respective. Se refereau la tancurile pitice „Goliat", care aveau menirea să distrugă tancurile duşmanului şi să reducă la tăcere punctele de sprijin fortificate. Tancul „Goliat" era dirijat prin radio, era foarte manevrabil, purta un exploziv de o putere fantastică şi putea dezvolta o viteză de nouăzeci de kilometri pe oră. Dacă se ciocnea cu un alt tanc sau se izbea de o cazemată, exploda şi într-o clipă distrugea obstacolul de care se lovea. Era o invenţie nouă. Heinrich scoase cîteva copii fotografice de pe instrucţiuni şi de pe desenele anexate la ele.

Acum putea să închidă mapa şi să încuie casa de fier.

Dar n-avea chef să meargă acasă. Ce-ar fi să facă o mică plimbare? Iar la ora şase punct, îşi va lua dicţionarele şi caietele şi împreună cu Monica se vor apuca de lecţie. Cînd va face vreo greşeală, sau nu va pune accentul cum se cuvine, micuţa lui profesoară se va încrunta cu severitate. La sfîrşitul lecţiei, vor schimba cîteva cuvinte, dar mai curînd se vor lua la harţă. Şi amîndoi îşi vor tăinui gîndurile adevărate. La drept vorbind, discuţiile lor amintesc mai curînd luptele între cavalerii de altădată, iar ei — profesoara şi elevul — doi cavaleri care stau faţă în faţă, cu spadele încrucişate, căutînd să prindă momentul prielnic pentru a da lovitura de graţie.

Nu-i mai puţin adevărat că în ultimul timp Monica devenise mai prietenoasă, ba chiar şi privirea ei pare mai altfel, nu ştiu cum. Or, tocmai aceasta îl neliniştea cel mai mult pe Heinrich. Îşi dădea seama că fata îi place, că-i place chiar foarte mult. Dar are dreptul el să se gîndească la astfel de lucruri acum? Să zicem că Monica e convinsă că el nu-i duşmanul poporului ei, ci dimpotrivă — un prieten adevărat, un tovarăş de idei cu toţi aceia care luptă pentru libertatea Franţei — are el dreptul să accepte ca prietenia lor să se transforme în ceva mult mai mare, în dragoste? Doar nu poate s-o ia de nevastă! Atunci ce-ar putea nădăjdui? Un roman de scurtă durată? Nu, aşa ceva nu ar admite niciodată. Fata aceasta drăguţă şi încîntătoare merită o fericire adevărată. Iar el, el n-ar putea decît s-o tîrască în prăpastie...

Colac peste pupăză, Berthold îl socoteşte, şi asta pe faţă, drept viitorul logodnic al fiicei sale. Bineînţeles, deocamdată nu-şi va decepţiona şeful. Asta ar însemna să strice raporturile lui cu un om atît de influent. O asemenea greşeală n-o să facă el, în nici un caz. Sub protecţia unui om care conduce o direcţie la cartierul general al lui Himmler, te poţi simţi în siguranţă. Atitudinea binevoitoare a lui Ewers e foarte expli-

cabilă. El știe că Heinrich von Goldring trece drept fiul adoptiv al unui gestapovist marcant. Așa că n-are încotro, trebuie să întrețină în Berthold speranța unei căsătorii între el și Lorre.

— Ce-ar mai rîde Monica dacă ar citi măcar una din scrisorile Lorrei, pline de un sentimentalism de mic burghezã, dublat de prostia și îngîmfarea unei fiice de înalt demnitar! Iată, o fată ca aceea are totul, pe cînd Monica cea frumoasă și cuminte e nevoită să servească într-un restaurant pe ofițerii germani, mai totdeauna beți. Și încă avînd un caracter ca al ei! Ce-i drept, a știut să se impună, încît clienții se cam tem de dînsa. Dar ar fi de ajuns să facă un singur pas imprudent, pentru ca credința în inaccesibilitatea ei să se clatine și atunci aceiași ofițeri și-ar da frîu liber gurii și mîinilor... De aceea, nimeni nu trebuie să afle că Monica îi dă lecții și, în general, numele lui nu trebuie să fie legat de al ei. Dacă i se va întîmpla ceva lui, Gestapoul are s-o înhațe și pe dînsa, și cine știe cum se sfîrșește totul. Poate că ar izbuti să le dovedească că n-are nici o legătură cu activitatea lui. Dar cum o scoate la capăt cu relațiile ei cu partizanii, în caz că există? De altfel, el nu se îndoiește nici o clipă că Monica este în legătură cu partizanii. O fată ca Monica, mîndră, independentă, o adevărată patriotă, nu poate sta deoparte, nu poate să nu ia parte la lupta poporului său împotriva dușmanului. El e încredințat că-i așa. Dar ce să facă ca să fie absolut sigur? Mica lui profesoară e în gardă totdeauna, mai mult întreabă decît istorisește... Și ce bine ar fi ca prin intermediul Monicăi să poată intra în legătură cu conducătorii mișcării de partizani din partea locului! Ar avea folos și ei, și el. De aici rezultă că și de azi înainte trebuie să păstreze cu Monica raporturi de prietenie, dar numai de prietenie; deci să-și calce pe inimă și să fie totdeauna calm și egal. Și ce greu este acest lucru, mai ales cînd n-ai decît douăzeci și doi de ani și cînd în fața ta ai o fată bună și frumoasă, care, pe deasupra, îți place atît de mult! Dar, e mai bine pentru amîndoi.

După ce luă această hotărîre, Heinrich se simți mai liniștit și în timpul lecției avu o atitudine mult mai calmă și mai egală ca altcori. Aceasta o cam miră pe Monica și chiar îi atinse întrucîtva amorul propriu. Se arăta și ea mai rezervată, și lecția, pe care amîndoi o așteptaseră cu atîta nerăbdare, se scurse într-o atmosferă glacială, de plictiseală.

Ceva mai tîrziu, la ora opt fix, într-un separé simpatic al hotelului „Temple", se adunară pentru cină generalul Ewers, Oberst Kunst — șeful de stat-major al diviziei, un bărbat rece și pedant — Hauptmann Lütz și Goldring.

Văzînd ce frumos era pusă masa, cum erau aranjate gustările și vinurile, Ewers îl bătu pe umăr pe Heinrich, mulțumit.

— Se cunoaște că ești un adevărat ofițer cu însărcinări speciale, baroane! Te pricepi să ghicești chiar și gusturile șefului tău.

În ceea ce privește pe madame Tarval, se întrecuse pe sine însăși. Bucatele se succedau unele după altele și la fiecare fel se servea alt vin. Ewers, care se lăuda de obicei că suferă de ficat, se dovedi un mare gurmand și un bun cunoscător de vinuri. Lăudă mult bucătăria doamnei Tarval și priceperea ei în alegerea vinurilor. De felul lor, Kunst și Lütz nu se puteau plînge că n-au poftă de mîncare și acum mîncau cît patru, iar Heinrich avea mereu grijă ca pahărelele și cupele să nu rămînă goale.

Ca desert, madame Tarval servi fructe, coniac și brînzeturi tăiate în felioțe subțiri. Cutia cu havane se afla de mult pe masă.

Chiar după primele pahărele de coniac, convorbirea se însufleți, încît pînă și Oberst Kunst, tăcut de obicei, prinse chef de vorbă. Dar, ca totdeauna de altfel, vorbea anapoda. Ceea ce spunea, nu se potrivea de loc cu buna dispoziție a comesenilor.

— Vreau să vă spun, Herr General, că în sectorul diviziei noastre, între localitățile Saint-Julien și Lanterno, au dispărut astă-noapte doi ofițeri SS: Hauptmann Weissner și Leutnant Reicher — începu el cu un zîmbet timp de om beat. Nu v-am raportat mai devreme, ca să nu vă stric dispoziția înainte de masă.

— Cum așa, au dispărut?! se miră Ewers.

— Cei doi ofițeri plecaseră astă-noapte din satul Lanterno, urmînd să sosească la o anumită oră la Saint-Julien, unde-i aștepta maiorul Müller. Acestuia i se comunicase ora plecării și cînd văzu că ofițerii nu sosesc, îngrijorat, a dat un telefon la Lanterno. De acolo i s-a răspuns că au plecat de mult cu o mașină. Și mai tulburat, Müller a trimis înaintea celor doi ofițeri cîțiva motocicliști, dar aceștia n-au dat nici de ofițeri, nici de automobilul lor. Atunci, la postul numărul unsprezece s-a dat alarma. S-a trimis o companie în căutarea ofițerilor și abia azi dimineață au găsit automobilul cu care plecaseră Weissner și Reicher. Zăcea răsturnat departe de drum, tocmai pe malul rîulețului. Pînă la această oră, ofițerii dispăruți n-au fost găsiți. Însă căutarea lor continuă, de aceea am dat ordin să se mai trimită o companie de ostași.

— La naiba — drăcui Ewers — parcă văd că în curînd n-o să mai putem ieși noaptea din casă! Trimiteți mai mulți oameni în căutarea dispăruților. Cei vinovați să fie găsiți cu orice preț. Iar după ce vor fi descoperiți, să fie pedepsiți cît mai aspru, ca să le piară pofta și altora pentru asemenea isprăvi.

Vestea lui Kunst strică dispoziția oaspeților lui Goldring.

— E vremea să mă duc să mă odihnesc — zise Ewers, aruncîndu-și ochii la ceas, și se ridică.

Spunînd acestea, scoase portofelul din buzunar cu gîndul să-și plătească partea, dar Heinrich îl opri.

— Masa a și fost achitată.

— Da?! făcu generalul și cu o vădită satisfacție își vîrî portofelul în buzunar. Atunci îți mai mulțumesc o dată, baroane. Totul a fost cît se poate de bine. Kunst — se adresă el șefului de stat-major — nu ți se pare că baronul von Goldring poartă cam de mult epoleții de Leutnant și că cei de Oberleutnant i-ar sta mai bine?

— Sînt cu totul de părerea dumneavoastră, Herr General — încuviință colonelul.

— Atunci fă chiar mîine raportul cu propunerea respectivă.

Generalul se întoarse spre Heinrich:

— Cînd ai de gînd să pleci în concediu?

— Mai întîi, vreau să iau parte la căutarea ofițerilor dispăruți, ca să nu zic morți, ferească Dumnezeu!

— Lăudabilă intenție, chiar foarte lăudabilă. Să nu-ți părăsești camarazii la nevoie este datoria oricărui ofițer. A oricărui ofițer german — accentuă Ewers.

De trei zile continua căutarea ofițerilor gestapoviști dispăruți în împrejurări atît de misterioase. La cercetări lua parte și Heinrich. De cînd aflase vestea vertiginoasei ascensiuni a lui Berthold, generalul Ewers începu să manifeste o atenție și o simpatie și mai accentuată față de ofițerul său cu însărcinări speciale. Din ordinul său, se puse la dispoziția lui Goldring, spre folosință personală, un automobil nounouț „Opel-Kapitän".

Aceasta îi ușura mult sarcina pe care și-o luase. În tovărășia lui Kurt, care pe lîngă îndatoririle de ordonanță îndeplinea acum și pe aceea de șofer, Heinrich cercetă aproape metru cu metru drumul dintre satele Lanterno și Saint-Julien, dar nu dădu de urma celor dispăruți. Nici Müller nu se putea lăuda cu succese mai mari. În fiecare zi, șefii lui direcți îl întrebau de mersul cercetărilor și de fiecare dată era nevoit să răspundă la fel:

— Nimic nou.

După ultima verificare, cu rezultate atît de favorabile pentru baron și atît de nefaste pentru agentul provocator, Müller căpătă o încredere desăvîrșită în Goldring. Dar ceea ce contribui mai ales la întărirea acestei încrederi a fost faptul că generalul-maior Berthold devenise șeful direct al lui Müller. Ar fi fost de ajuns ca Goldring, în rîndurile lui către părintele său adoptiv, să-și arate cea mai mică nemulțumire la adresa lui Müller, ca acesta să fie aruncat pe frontul de răsărit. Or, o asemenea perspectivă nu putea stîrni entuziasmul vechiului gestapovist, deși îi plăcea să se laude cu faptele sale eroice și nu pierdea nici o ocazie să povestească cum a luat el parte la putsch-ul fascist din 1933, cînd Hitler însuși îi strînsese mîna.

Iată de ce, în ultimele două zile Müller nu se mai dăduse jos din mașina lui Goldring și se folosise de cel mai mic prilej ca să-i dea a înțelege cît de mult îi prețuiește energia și însușirile excepționale.

Astăzi, Müller și Goldring se întorseseră la comandament după ora două. Ofițerii luaseră masa, așa că nu mai avea rost să intre la cazinou. Dar nici nu regretau că au pierdut prînzul — nu le era foame. Obosiți de drum, istoviți și vlăguiți de căldura dogorîtoare, se hotărîră să se ducă la cafeneaua de vară și să bea cîte un pahar de secta[1] rece.

Dar băutura răcoritoare nu-l învioră pe Müller. Ai fi zis că-i clocotesc toate măruntaiele. Mai mult ca oricînd, semăna cu un ogar, nervos și înfuriat că a pierdut urma.

— Cum se poate, baroane, să nu-i găsim? se văicărea Müller. Îți spun drept, mi-e și rușine să mai pun mîna pe telefon. Ce să le spun?

— Doi oameni nu pot să dispară fără urmă. O urmă, cît de mică, trebuie să existe. Și din moment ce există, avem s-o găsim — îl liniști Heinrich. Să mai scadă puțin căldura

[1] Secta — vin vechi de mere. (n.a.)

asta înăbușitoare, să ne odihnim un pic și o să pornim din nou la drum. Poate că de rîndul acesta soarta ne va ajuta.

— Să sperăm.

Müller se ridică și-și luă rămas bun de la tovarășul său de drum, după ce mai întîi se înțeleseseră să se întîlnească mai tîrziu.

Heinrich rămase la masă, sub umbrar.

La ora aceea, nu era mai nimeni pe stradă, toată lumea se retrăsese la umbră. De aceea, făptura atît de cunoscută a Monicăi îi atrase numaidecît atenția. Fata mergea pe trotuarul celălalt al străzii și vorbea cu însuflețire cu un francez, înalt și slab, ce părea să aibă vreo treizeci de ani. O ținea de braț și-i povestea, se vede, ceva foarte hazliu. Bărbatul își încrețea mereu nasul lung și izbucnea în răstimpuri într-un rîs zgomotos, uitîndu-se în ochii fetei. Un sentiment neplăcut de invidie înțepă inima lui Heinrich.

El întoarse capul ca să nu mai vadă nici pe Monica, nici pe veselul ei însoțitor și deodată surprinse privirea iscoditoare, îndreptată asupra sa, a unui francez în vîrstă, care stătea la a treia măsuță de la intrare, așezată pe aceeași diagonală cu a lui. Individul nu-și lua ochii negri, ca două sticle opace, de la Heinrich. Îl privea atent, fără să clipească, în vreme ce colțurile gurii lui încleștate îi zvîcneau.

O chelneriță se apropie de măsuța la care ședea francezul și pentru cîteva clipe, pînă făcu plata, el își mută privirea în altă parte. Dar numai pentru cîteva clipe, apoi își ațintă din nou ochii asupra lui Heinrich.

Intrigat de purtarea și de grimasele acestui om ciudat, Heinrich se uită mai atent la necunoscut. Încredințîndu-se că ofițerul neamț l-a observat, francezul își roti privirea împrejur, ca și cînd ar fi vrut să se asigure că nu-i spionat, scoase din buzunar un plic, îl puse pe masă și ciocăni într-însul cu degetul, dînd a înțelege că-i pentru Heinrich. Apoi își mai roti o dată privirea împrejur și ieși.

„Altă cursă!" îi trecu prin gînd lui Goldring.

După ce puse banii pe masă, se ridică și el, trecu alene pe lîngă măsuța la care stătuse francezul, luă pe furiș plicul și-l vîrî la piept.

Oboseala îl părăsi dintr-o dată. Se simți iarăși stăpînit de încordarea aceea care face ca creierul să lucreze iute, cu o precizie matematică.

Cîteva minute mai tîrziu se și afla în camera lui. După ce porunci lui Kurt, care ședea în antreu, că dorește să nu fie tulburat, încuie ușa și scoase plicul. Nu avea pe el nici adresă, nici vreun semn oarecare. Heinrich îl suci în mîini de cîteva ori, apoi îl tăie cu bagare de seamă la o margine. Un bilet împăturit în patru căzu pe dușumea. Ceea ce citi, îl uimi și-l tulbură la culme.

Biletul era scris într-o nemțească stîlcită, dar cu un scris lămurit, aproape caligrafic. Corespondentul necunoscut scria: „Sînt francez, dar vă sînt devotat din tot sufletul vouă, germanilor. De aceea, socotesc de datoria mea să vă ajut într-o anumită chestiune. Nu știu cui am să-i dau biletul ăsta și de aceea îl scriu, fără să mă adresez cuiva anume. Să viu la comandament, nu pot. Cei din partea locului mă bănuiesc deja că simpatizez cu germanii și dacă s-ar convinge că vă ajut, maquisards-ii m-ar ucide. Am scris biletul cu gîndul să-l înmînez la cea dintîi ocazie unui ofițer german, care să-l predea, la rîndul lui, cui se cuvine.

Știu că de cîteva zile sînteți în căutarea a doi ofițeri germani, prinși de maquisards-i. Nu i-ați găsit și nici n-o să-i găsiți, fără ajutorul meu. Amîndoi au fost uciși, iar trupurile lor sînt îngropate sub stejarul singuratic ce se află la răsărit de locul unde ați găsit automobilul. Ofițerii au fost asasinați de patru maquisards-i. Pe doi dintre ei îi cunosc. Sînt Georges Marotte și Pierre Cartrand, din satul Pont-et-Mâfre. Pe ceilalți doi nu-i cunosc, dar i-aș putea recunoaște. Cred că dacă i-ați aresta pe cei pe care i-am numit, ați putea afla de la dînșii cine sînt ceilalți doi. Sînt gata să vă servesc oricînd ajutorul meu v-ar putea fi de folos. Să nu mă chemați la dumneavoastră, pentru că asta ar însemna moartea mea. Căutați alt mijloc. Bunăoară, arestați-mă și după ce stăm de vorbă, îmi dați drumul. V-aș mai putea da cîteva informații, care sînt sigur că v-ar interesa. Sper că mă veți răsplăti cum se cuvine pentru serviciul ce vi-l fac. Adresa mea este: satul Poterne, Julien Levêque".

Biletul nu purta dată. Heinrich căzu pe gînduri.

Ce să însemne asta? Să fie o scrisoare a vreunui complice benevol al Gestapoului, sau o cursă? Dacă-i o cursă, atunci e și mai grosolană decît aceea de la Chambéry. Și apoi, ce nevoie era ca biletul să-i fie înmînat la cafenea, unde puteau fi martori nedoriți? Oare nu trecuse cu bine prima verificare? Nu, mai curînd pare să fie un denunț banal. În cazul acesta, de ce n-a aruncat biletul pe furiș, cînd era și Müller la masă? Ticălosul ar fi fost sigur sută la sută că denunțul lui va ajunge la comandamentul german.

Dar dacă e o cursă totuși? Să zicem că nu arată nimănui bilețelul... Atunci ar putea fi învinuit că l-a dosit dinadins, și iarăși s-ar porni să-l verifice, să-l iscodească și, cine știe, s-ar putea întîmpla să iasă la iveală cine este cu adevărat acela care se ascunde sub numele baronului von Goldring. Nu, așa ceva nu poate risca. Trebuie să caute o ieșire. Dar în ce fel? Să predea scrisoarea lui Ewers? Nu încape îndoială că acesta o s-o dea lui Müller și asta ar însemna să condamni la moarte cel puțin doi patrioți francezi. Poate ar fi bine să avertizeze pe partizani? Dar cum? Nu, o să procedeze altfel. Va preda bilețelul generalului, numai că...

— Kurt — își strigă Heinrich ordonanța. Poftește numaidecît pe mademoiselle Monica și spune-i că sînt liber. După ce va veni, să te duci la comandament și să întrebi pe ofițerul de serviciu dacă nu mi-a sosit vreo scrisoare. Să-mi dai un telefon chiar de acolo. Ai înțeles?

— Am înțeles. Voi executa întocmai.

Kurt ieși.

Heinrich mai citi o dată biletul și-l îndoi cu băgare de seamă, așa fel ca vorbele „ofițerii au fost asasinați de patru maquisards-i", să se afle sus, ca să poată fi ușor citite. Acum nu-i rămînea decît să pună biletul mototolit pe masă, în fața fotoliului în care se așază de obicei Monica.

— Vai, ce mult ai fumat! se strîmbă Monica, nemulțumită, cînd intră în odaie.

— Nu-ți plac fumătorii?

— Nu-mi plac oamenii care nu cunosc măsura.

Monica se duse la fereastră și o deschise larg.

— Dar el cunoaște măsura?

— Care el?

— Acela care mergea astăzi pe stradă cu dumneata. Un bărbat înalt, slab și, după cum mi s-a părut, foarte hazliu.

— A-a, m-ai văzut cu... — Monica își mușcă buza și tăcu.

— Ți-e teamă să-i spui numele?

— Nu că mi-e teamă, dar numele lui nu ți-ar spune nimic. Și apoi nu-i „el", ci un foarte bun prieten al meu...

— Aș vrea să știu, ai să-mi prezinți vreodată pe prietenii dumitale? Și Heinrich se uită la fată cu ochi iscoditori.

— Dacă ai să meriți... — îi răspunse Monica cu tîlc.

— O, atunci chiar astăzi am să caut să găsesc un astfel de prilej — zise Heinrich, apăsînd asupra fiecărui cuvînt. Va să zică, ne-am înțeles?

— Ne-am înțeles. Și acum să începem lecția.

Monica se așeză în fotoliu. Heinrich se duse în fundul camerei ca să-și ia țigările lăsate dinadins pe noptieră, iar cu coada ochiului urmărea ce face fata. După felul cum se încordase toată făptura ei și cum îi încremenise capul, puțin aplecat înainte, înțelese că citise fraza din bilet.

„De ce nu mi-o fi dînd telefon Kurt?" se întrebă el, dar chiar atunci zbîrnîi telefonul. Monica tresări. Heinrich luă receptorul.

— Vă ascult... Da... Vin îndată. Mademoiselle, îți cer iertare — se scuză el. Trebuie să mă reped pentru cinci minute la comandament. Așteaptă-mă aici, ca să nu te mai caut. Ce zici?

— Bine, numai nu întîrzia — se învoi Monica bucuroasă.

Înainte de a ieși din cameră, Heinrich băgase de seamă că fata se făcuse albă ca varul și că era din cale-afară de tulburată.

Heinrich se întoarse și, o dată cu el, și Kurt, dar nu peste cinci minute, ci peste zece.

Monica nu mai era în odaie, dar pe dicționar găsi un bilețel cu cîteva rînduri: „Au trecut cinci minute, așa că plec. Nu-i politicos să lași o fată să te aștepte, mai ales cînd ești așteptată de prieteni veseli. S-ar putea să ți-i prezint cîndva".

Heinrich rupse bilețelul în bucăți mici.

— Kurt, du-te jos și roagă pe proprietăreasă să-ți dea un fier de călcat fierbinte și spune-i domnișoarei să mă ierte că am întîrziat și că o aștept.

Kurt se întoarse numaidecît cu fierul de călcat. Pe Monica n-o găsise. Madame Tarval îi spusese că a apucat-o durerea de cap din cauza fumului și că a plecat cu bicicleta să ia aer.

Că Monica citise biletul, nu putea fi nici o îndoială. Nu mai era împăturit cum îl lăsase Heinrich. Și nici nu se mai afla în același loc. De altfel, și rîndurile din bilețel erau elocvente. Cît de inteligent erau scrise! N-aveai de ce să te agăți și, totuși fiecare cuvînt avea tîlcul lui... Un prieten îl putea înțelege, un dușman, nu... Și nici nu se iscălise. Ca o adevărată conspiratoare.

S-a dus să se plimbe! O durea capul, cum spune maică-sa. Acum e sigur că partizanii au să fie înștiințați: prin urmare, poate să dea scrisoarea lui Ewers.

Heinrich se apucă să calce cu fierul biletul mototolit.

— Parcă nu puteam să fac eu treaba asta, Herr Leutnant? zise Kurt, pe un ton ofensat. Intrase în odaie ca să pună în dulap tunica pe care o periase.

— Sînt lucruri, Kurt, care nu pot fi încredințate nimănui.

— Mie îmi puteți încredința orice. Pentru că nu există om pe lume, care să vă fie mai credincios ca mine. Poate doar mama mea...

— Dar ce legături are mama ta cu mine, Kurt?

— Mi-a scris un răvaș... Dar mai bine să vi-l citesc. Kurt scoase scrisoarea din buzunar și bîlbîindu-se de emoție, începu să citească: „În fiecare seară mă rog lui Dumnezeu să-i dea sănătate locotenentului tău, pentru că te-a scăpat de la o moarte sigură și o dată cu tine, m-a scăpat și pe mine. Doar numai pe tine te mai am pe lumea asta. Să-i slujești cu credință, așa-ți poruncește mama ta. Binele trebuie răsplătit cu bine! Altfel, dragul meu copil, Dumnezeu o să te pedepsească și pe tine, și pe mine..."

— Kurt, ai o mamă bună, care văd că te iubește foarte mult. Transmite-i din partea mea multe plecăciuni și scrie-i că-i îndeplinești porunca în chip strălucit.

— I-am și scris că sînt gata să trec prin foc și prin apă pentru dumneavoastră. Și, credeți-mă, că așa am să fac fără să șovăi.

— Nu cred că o să ai prilejul să sari în foc din porunca mea, dar s-ar putea să-ți dau să execuți unele însărcinări despre care nu trebuie să știm decît noi doi.

— Sînt gata să le îndeplinesc chiar acum.

— Nu, deocamdată nu-i nevoie. Și s-ar putea nici să nu fie nevoie. Și acum, dă-mi tunica.

Heinrich își schimbă hainele, cu gîndul să se ducă la general și să-i dea scrisoarea lui Julien Levêque, dar aruncîndu-și ochii la ceas, se așeză în fotoliu și luă o carte.

„N-au trecut decît douăzeci de minute. E prea puțin! Trebuie să aștept pînă se întoarce Monica".

Müller era în al șaptelea cer. Ce noroc! Cel mai tîrziu mîine dimineață va raporta șefului său că trupurile celor uciși au fost găsite și criminalii pedepsiți. Da, îi va pedepsi atît de aspru, încît toată regiunea o să vorbească numai despre asta. În raportul pe care-l va înainta, va trebui să aibă grijă să sublinieze activitatea desfășurată de locotenentul Goldring, dar în așa fel, ca să lase impresia că nu cunoaște amănuntele biografice ale baronului și legăturile lui cu Berthold. Asta va fi în avantajul lui. Șeful își va da seama că Müller e obiectiv față de ofițerii cei tineri și capabili. Și desigur, cu cel dintîi prilej, o să-i spună sau să-i scrie și lui Goldring, ceea ce va cimenta și mai mult prietenia dintre ei.

Iar Müller caută prietenia lui Goldring, așa cum caută drumul ce duce spre glorie și spre o carieră strălucită. Și pe bună dreptate, doar drumul acesta nu-i așa de neted, încît să poți ajunge la capătul lui — fie pe jos, fie tîrîndu-te — fără ajutorul nimănui. Are și el unele merite, e adevărat, cîndva a luat parte la putsch, dar lucrul acesta a început să se uite. De mult ar fi trebuit să schimbe epoleții de maior și să-și lărgească cîmpul de activitate! Sectorul diviziei este un sector important, nimic de zis, dar e mai bine să stai la Paris sau în împrejurimile lui, decît să lîncezești într-un orășel de provincie ca Saint-Rémy.

Müller încercă să-și închipuie impresia ce avea să producă raportul asupra șefului său. Își făcuse în minte planul cum să-l scrie: fără poliloghie, totuși așa fel ca să se vadă ce greutăți nemaipomenite a trebuit să biruiască în timpul căutărilor. În încheiere, va întreba ce să facă cu familiile asasinilor. Firește, știe și singur ce are de făcut. Dar fiindcă asasinii au fost descoperiți, deci treaba terminată, poate să facă pe naivul și să ceară, chipurile, instrucțiuni șefului său, ca să zică și el că a luat parte la operația împotriva maquisards-ilor și, la rîndul lui, să menționeze acest lucru în rapoartele sale către Himmler. Nici vorbă, soarta însăși îl

răsfață, de vreme ce a binevoit să trimită la statul-major al diviziei pe baronul acesta tinerel și isteț. De altfel, e cuminte să nu-l îndepărteze pe Goldring de la căutarea și înscenarea arestării lui Levêque.

Müller își frecă mulțumit mîinile, aducîndu-și aminte cu cîtă diplomație și siretenie se comportase el la consfătuirea din biroul generalului Ewers. Bunăoară, declarația pe care o făcuse:

„Eu unul sînt împotrivă ca locotenentul Goldring să-și rişte viața luînd parte la arestarea asasinilor. Nu încape îndoială că aceştia se vor apăra cu înverşunare. Propun să i se încredințeze arestarea lui Julien Levêque. Înscenarea aceasta nu-i legată de nici o primejdie. Cu atît mai mult că locotenentul îl cunoaște, ceea ce va ușura procedura arestării, scutindu-se de eventuale erori. Operația de la Pont-et-Mâfre o iau asupra mea".

Cine ar putea spune că n-a vorbit inteligent, cu schepsis? Și Ewers, și șeful de stat-major l-au susținut. În felul acesta, eroul principal al operației principale va fi dînsul, iar Goldring va rămîne pe planul al doilea.

Dar fiindcă veni vorba, locotenentul ar fi trebuit să se întoarcă. E ora nouă trecute, or el a plecat la șapte. Ca să faci cu mașina șaizeci de kilometri... Da, de mult ar fi trebuit să se întoarcă! Dar dacă.. Și Müller simți că-i îngheață sîngele în vine la gîndul că Goldring ar putea să aibă soarta celor doi ofițeri. Atunci adio carieră, adio Franța! Berthold n-o să-i-o ierte. În cel mai bun caz, va trebui să plece în Rusia.

Müller sări de pe scaun și apăsă din răsputeri pe butonul soneriei.

— Trimite imediat o grupă de motocicliști înaintea locotenentului Goldring! strigă el adjutantului, cînd acesta intră în birou.

Dar nici n-apucară bine motocicliștii să-și pună mașinile în mișcare, că în fața clădirii în care era instalat serviciul SS, se opri Opel-Kapitän-ul lui Goldring. Müller îl zări de la fereastră și se grăbi să se așeze la masa de lucru, aplecîndu-se asupra schiței viitoarei operații. „Lasă să vadă că nu-mi pierd vremea de pomană".

Și chiar cînd se auziră ciocănituri în ușă, el nu răspunse îndată. Abia după ce ele se repetară, strigă:

— Intră!

Cînd văzu în pragul ușii silueta zveltă a lui Goldring, Müller simulă că se ridică.

— Ei, ți-a mers în plin, baroane?

— Nu tocmai — îi răspunse Goldring cu răceală, întinzîndu-i o hîrtiuță.

— Ce-i asta? întrebă Müller, nedumerit, deși își dăduse seama din primul moment despre ce este vorba. De multe ori avusese în mînă asemenea bilețele și cunoștea bine conținutul lor.

— Moarte trădătorilor, moarte celor ce trădează poporul francez... Cam așa scrie acolo, nu? spuse Goldring obosit și se lăsă într-un fotoliu.

— Prin urmare, Julien Levêque...

— A fost ucis cu două gloanțe trase în piept, cu o oră înainte de sosirea noastră.

— Ucigașul a fost prins?

— Nimeni nu l-a văzut.

— Desigur că Levêque a fost urmărit.

Müller își șterse de pe frunte sudoarea, rece ca roua.

— Într-adevăr, după cît îmi aduc aminte, chiar el scria în bilețelul său că oamenii din sat nu-l prea au la stomac, că-l cam bănuiesc — zise Heinrich cu nepăsare. Așa că se prea poate să fi fost urmărit pas cu pas.

— În cazul acesta, toată afacerea poate să eșueze. Cei care și-au dat seama că la mijloc e un denunț, au dat desigur de veste maquisards-ilor — gemu Müller, îngălbenindu-se.

— În locul dumneavoastră, eu n-aș pierde nici o clipă — îl sfătui Goldring.

— Ai dreptate, ai dreptate! începu să se agite Müller și se repezi la ușă, strigîndu-și adjutantul: Alarma, să se dea alarma imediat!

Nu se scurseră nici cinci minute și detașamentul de SS încărcat în camioane trecu în goană pe strada principală, îndreptîndu-se spre Pont-et-Mâfre.

...Müller se întoarse a doua zi dimineață. Avea o înfățișare jalnică. Singurele trofee aduse din această expediție erau cadavrele ofițerilor dezgropați. Zăceau în camionul din față. Ceea ce scrisese Levêque era adevărat: ofițerii uciși fuseseră găsiți sub stejarul singuratic. Locul unde fuseseră îngropați era bine camuflat. În ceea ce privește pe cei doi maquisards-i, complici la uciderea ofițerilor germani și despre care scria Levêque în biletul lui, aceștia n-au fost găsiți. Nu mai erau în sat. Mai mult încă, dispăruseră și familiile lor, ba chiar și rudele apropiate.

Cînd Lütz îi spuse lui Goldring că Müller n-a avut succes, acesta oftă a părere de rău, dar numaidecît fața i se lumină:

— Ei, acum pot pleca în concediu!

— Generalul te roagă să mai aștepți o zi-două — îl dezamăgi Lütz.

— Nu știți de ce?

— Nu, cred că o să-ți spună chiar el — se feri Lütz să-i dea un răspuns direct.

Dar Ewers nu-i spuse nimic. Iar Heinrich nu-l întrebă.

Trecuseră două zile de la expediția nereușită a lui Müller și problema concediului rămînea tot nerezolvată. A treia zi, înainte de prînz, lui Heinrich îi veni pofta să facă o plimbare cu mașina. Nu i se dăduse nici o însărcinare în ziua aceea, totuși îi aduse la cunoștință lui Lütz intenția sa.

— Bine, pleacă — se învoi adjutantul. Numai vezi să nu întîrzii la masă. Generalul mi-a spus să-ți atrag atenția în chip special să fii la vreme la cazinou.

— Atunci, am să-mi amîn plimbarea. Cine știe, poate că generalul o să aibă nevoie de mine înainte de prînz. Mă rog, nu știți despre ce-i vorba?

Lütz dădu din umeri.

— Her Hauptmann, nu vi se pare că de la o vreme aveți o atitudine necamaraderească față de mine?

— Ce te face să crezi că am o atitudine necamaraderească?

— Faptul că evitați să-mi dați răspunsuri deschise la întrebările mele. Știți foarte bine de ce generalul mi-a amînat plecarea în concediu și totuși nu vreți să-mi spuneți. De asemenea, știți de ce trebuie să fiu neapărat la cazinou și păstrați tăcere. Apoi, zîmbetul acesta enigmatic... În loc să-mi răspundeți, dumneavoastră dați din umeri...

— Dragul meu baron! Eu sînt pentru surprizele plăcute! Dacă ar fi vorba de ceva neplăcut, ți-aș fi spus, fără să mă rogi.

— Ei, dacă-i așa, îmi retrag cuvintele.

Heinrich află în ce consta surpriza plăcută la care făcea aluzie Lütz, îndată ce se adunară toți ofițerii la masă. După ce le dădu bună ziua, generalul, pe un ton solemn, aduse la cunoștință ofițerilor că înaltul comandament a binevoit să confere locotenentului von Goldring „Crucea de fier" clasa a doua și totodată să-l înalțe la gradul de Oberleutnant.

Toți se repeziră să-l felicite. Heinrich trebui să strîngă nenumărate mîini și să audă tot atîtea aluzii transparente, cum că două evenimente importante ca acestea ar trebui sărbătorite.

Cu învoirea generalului, Heinrich trimise după vin și masa se transformă într-o beție grandioasă. Tînărul Oberleutnant nu mai văzuse în viața lui un asemenea chef. Toată lumea a băut — și cei tineri, și cei bătrîni. Curînd, ofițerii uitară de disciplină, ba chiar și de prezența generalului. Heinrich a fost nevoit să trimită după vin și coniac încă de trei ori. O parte dintre ofițeri erau beți turtă. Nici Ewers nu

se ţinea chiar aşa de bine pe picioare, totuşi era destul de stăpîn pe el ca să-şi dea seama că trebuie să se retragă, ca să nu-şi piardă prestigiul.

După plecarea lui Ewers, a şefului de stat-major şi a încă cîtorva dintre ofiţerii superiori, beţia se transformă într-o adevărată orgie. Numai Heinrich şi întrucîtva Lütz, mai erau cu mintea limpede.

Cu un urlet sălbatic, întîmpinară ofiţerii pe locotenentul Kronberg, care dispăruse în chip misterios, îndată ce se retraseseră cei mari.

— Herr-schaften! Herr-schaften! ţipă Kronberg, sărind pe masă. Mai multe dame au venit să salute pe stimatul Oberleutnant baron von Goldring.

— Lăsaţi în jos storurile de la ferestre! strigă cineva.

Cei mai puţin ameţiţi se repeziră la ferestre, iar toţi cei care se mai ţineau pe picioare se năpustiră în întîmpinarea aşa-ziselor dame, care îşi făceau apariţia în sală. Pe chipurile lor, cu ochi speriaţi, abia se desluşeau zîmbete încremenite. Nişte fiinţe respingătoare şi jalnice, caraghioase totodată, îmbrăcate în rochii pompoase şi decoltate, care le scoteau cu cinism în evidenţă farmecele.

Un sentiment de scîrbă şi de compătimire îl făcu pe Heinrich să se cutremure. Indignat, se retrase cît mai în fundul sălii. Lütz îl urmă.

— Ospăţul zeilor — zise Lütz, şi arătă cu capul în direcţia ofiţerilor, care trăgeau de dame. Apoi, zîmbind dezgustat, adăugă: Spune-mi, baroane, nu ţi se pare că nimic nu-i mai respingător decît omul care, pierzîndu-şi controlul, lasă frîu liber instinctelor bestiale?

— De aceea aţi băut aşa de puţin?

— Nu-mi place să beau într-o societate prea numeroasă, de altfel, am văzut că şi dumneata sorbeai numai din cînd în cînd cîte o înghiţitură.

— Am nişte dureri de cap cumplite.

— Şi eu de asemenea.

— Atunci, ce-ar fi s-o ştergem pe nesimţite? îi propuse Heinrich.

— Foarte bucuros — se învoi Lütz.

Heinrich căută pe administratorul cazionului, îl rugă să-i facă socoteala pentru tot cît se băuse şi apoi, împreună cu Lütz, ieşi pe uşa de serviciu.

În dimineaţa aceea, Monica era nervoasă şi îmbufnată. Cînd mamă-sa o întrebă ce are, nu-i răspunse. Nici cu cei cîţiva cetăţeni, clienţii lor obişnuiţi, veniţi la madame Tarval să bea un pahar-două de vin vechi cu prilejul sărbătorii religioase, Monica nu era mai atentă. Francezii evitau să vină la restaurant seara, cînd de obicei localul era plin de ofiţeri nemţi. De aceea îşi făceau drum dimineaţa sau în cursul zilei.

Dar astăzi n-avuseseră noroc, deşi era devreme. Nici n-apucaseră să bea cîte un pahar de vin, că în faţa hotelului se opri un camion şi şase soldaţi nemţi, cu capete de mort pe epoleţi, intrară în restaurant. Cînd văzură pe oaspeţii nepoftiţi, şi încă SS-işti, francezii îşi întrerupseră conversaţia însufleţită. Fiecare vorbea în şoaptă cu vecinul, străduindu-se să nu privească în partea în care se lăfăiau soldaţii nemţi.

Se vede că SS-iştii mai cinstiseră şi în altă parte, pentru că prea îşi făceau de cap. Aruncau vorbe ofensatoare la adresa altor clienţi, făceau spirite necuviincioase pe seama doamnei Tarval, în vreme ce, fără să ia vreo gustare, beau cu nemiluita rachiu de drojdie, „grappe", cum i se spune prin partea locului.

În mai puţin de o jumătate de oră, soldaţii erau beţi turtă.

— Ei tu, mai adu o sticlă de grappe! strigă un soldat voinic, roşcovan, bătînd cu pumnul în masă.

— Dă-le o sticlă de rachiu și du-te numaidecît sus în odaia ta, ca să nu te mai vadă — îi porunci Monicăi madame Tarval, care pregătea o salată.

Monica puse pe masă sticla comandată și se întoarse să plece, cînd deodată SS-istul cel roșcovan o apucă de mîini și o așeză cu de-a sila pe genunchii săi.

— Lasă-mă! strigă Monica, smucindu-se.

SS-istul izbucni în hohote de rîs și o cuprinse zdravăn de mijloc. Tovarășii lui de drum rîseră și ei în hohote.

— Lasă-mă, cînd îți spun! strigă Monica cu desperare.

Strigătul acesta îl auzi Heinrich, care tocmai atunci intra în hol împreună cu Lütz și cu Müller. Fără a mai sta pe gînduri, Heinrich se năpusti în restaurant. Îi ajunse o singură privire, ca să-și dea seama ce se petrece. Cu o mișcare îndemînatică, antrenată, el apucă mîna SS-istului de încheietură și i-o strînse ca în clește. Roșcovanul începu să urle de durere, sări în picioare și făcu un pas înapoi. Dar prea tîrziu: cu mîna dreaptă îndoită, Heinrich îl lovi din răsputeri în maxilar. SS-istul căzu jos, răsturnînd măsuța.

Tovarășii de drum ai roșcovanului se aruncară asupra lui Heinrich, dar în aceeași clipă în fața ochilor lor licări țeava de oțel a pistolului.

— Afară! strigă el furios.

De după spinarea lui Heinrich apărură Lütz și Müller, cu pistoalele în mînă.

— Văzînd trei ofițeri înarmați, iar printre ei și un gestapovist, SS-iștii se repeziră spre ușă, îmbrîncindu-se unul pe altul.

— Herr Hauptmann — se adresă Heinrich lui Lütz. Era calm, ca și cînd nu s-ar fi întîmplat nimic. — Dumneavoastră știți care-i camera mea, conduceți-l pe Herr Müller. Eu am să mai întîrzii puțin, să comand ceva.

Încredințîndu-se că autocamionul cu cei șase soldați beți a plecat, Lütz și Müller urcară la etaj, în odaia lui Heinrich. Monica se retrăsese și ea în odaia ei. Lacrimi de ofensă îi mai tremurau pe gene. Cînd trecu pe lîngă Heinrich, îi aruncă din fugă „Îți mulțumesc" și dispăru în dosul ușii.

Heinrich se apropie de tejghea.

— Madame Tarval, te rog să-mi trimiți în cameră o sticlă de coniac bun — o rugă el și punîndu-i dinainte o sumă de bani, adăugă: Asta-i pentru ceea ce au consumat ticăloșii pe care i-am dat afară. Doar nu ți-au plătit...

Madame Tarval începu să dea din mîini.

— Lăsați, lăsați! Și așa vă sînt îndatorată!

Fără să ia în seamă protestele doamnei Tarval, Heinrich se aplecă peste tejghea și aruncă banii în sertar.

Pe cînd se îndrepta spre odaia lui, unul din clienți se apropie de dînsul.

— Monsieur l'officier, îngăduiți-mi să închin un pahar pentru umanismul dumneavoastră nobil — și se înclină.

Toți cei de față se ridicară în picioare, cu paharele în mînă.

Heinrich se întoarse la bufet, luă din mîinile doamnei Tarval un pahar de vin și la rîndul lui se înclină către francezi.

Toți goliră paharele.

Apoi Heinrich ieși.

Cu vreo douăzeci de minute înainte de plecarea trenului, în timp ce Kurt cobora bagajele, Heinrich intră în restaurant, ca să-și ia rămas bun de la madame Tarval și de la Monica.

— Plec în concediu pentru o săptămînă și am venit să mi iau rămas bun de la dumneata și de la mademoiselle Monica.

— O, sînteți foarte amabil, monsieur le baron. Întoarceți-vă cît mai repede, noi vă așteptăm. Acum mă duc s-o chem pe Monica.

Și după ce-și luă rămas bun de la Heinrich, madame Tarval plecă să-și caute fata. Heinrich se așeză la o măsuță. Trecu un minut-două, dar Monica nu se arăta. În sfîrșit, cînd pierduse orice speranță, fata se ivi pe neașteptate.

— Voiați să mă vedeți, monsieur von Goldring? îl întrebă ea cu răceală.

— Ce înseamnă tonul ăsta oficial? Cu ce ți-am greșit, de nu vrei să te uiți la mine?

Fata stătea cu ochii în pămînt, palidă și încruntată.

— Dimpotrivă, îți sînt foarte recunoscătoare pentru fapta dumitale cavalerească...

— Plec în concediu și am vrut să-mi iau rămas bun de la dumneata.

— Dar de la damele cu care ai sărbătorit atît de furtunos epoleții cei noi și „Crucea de fier", ți-ai luat rămas bun?

În tonul exagerat de nepăsător cu care fusese pusă întrebarea se simțeau accente de amărăciune.

— Monica, buna mea profesoară, nici nu m-am uitat la ele! Îndată ce-au apărut, eu și Hauptmann Lütz ne-am dus acasă.

— Îmi face impresia că te justifici în fața mea.

— Iar mie, că-mi faci reproșuri...

— În calitate de profesoară, se înțelege — zîmbi, în sfîrșit, Monica.

— Iar eu mă justific în calitate de elev. Și acum aș vrea să știu ce îndrumări îmi dai pentru timpul concediului.

— Ce nevoie ai de îndrumările mele? Doar te duci la mama adoptivă și... la sora dumitale. Sînt sigură că au să-ți poarte de grijă.

— De ce-ai făcut o pauză înainte de cuvîntul „soră"?

— Nu înțeleg cum poți spune soră unei fete necunoscute. Doar chiar dumneata mi-ai povestit că n-ai văzut-o de cînd aveai șapte ani. Și apoi eu știu că surorilor nu li se fac daruri atît de scumpe.

— Va să zică, nu-mi faci nici o urare la despărțire?

— Ba da, să fii băiat de treabă și... să te întorci cît mai repede!

— Am să-ți împlinesc amîndouă dorințele cu multă bucurie...

Heinrich strînse cu putere mîna Monicăi și ieși repede.

„Nu cumva mă iubește?" se întrebă Heinrich în drum spre gară. Și gîndul acesta îl bucura, dar îl și întrista.

PESCARI ȘI PEȘTIȘORI

Era seara tîrziu, cînd Berthold primi telegrama prin care Goldring își anunța sosirea la München. Tocmai se pregătea să plece acasă, să se odihnească după o zi de muncă la cartierul general.

Berthold aștepta de mult această telegramă și făcuse tot ce se putea ca să grăbească venirea lui Heinrich la München. Dar acum pica la un moment foarte nepotrivit. Îi era cu neputință să plece la familie și-și punea întrebarea dacă Else și Lorrchen au să știe să facă față acestei vizite.

Cu telegrama în mînă, Berthold se lăsă în fotoliul adînc din fața biroului și căzu pe gînduri. Cîte planuri nu făcuse, cîte dorințe și speranțe nu pusese în venirea lui Heinrich, și acum, poftim! Sosește într-un moment cînd nu poate pleca acasă nici măcar pentru o zi.

În legătură cu apropiata sosire a lui Goldring, Berthold scrisese în cîteva rînduri nevestei-si. Rămăsese stabilit că o să vină negreșit acasă. Și iată că trebuie să-i telegrafieze să nu-l mai aștepte... Oare nu s-ar putea născoci ceva? Adică toate planurile lui să se ducă dracului numai pentru că la cartierul general este mai mult de lucru ca oricînd? Doar în lungul vieții lui, pe care o petrecuse numai la serviciul de spionaj, nu sacrificase niciodată interesele slujbei intereselor familiale.

Se împliniseră douăzeci și opt de ani de cînd Berthold se afla la serviciul de spionaj. Să fie chiar douăzeci și opt de ani de atunci? Și totuși își amintea așa de limpede amănuntele zilei cînd el, abia ieșit de pe băncile școlii de ofițeri, pleca la Viena ca să transmită regulat informații șefului său, Oberleutnant Brandt, cu privire la starea de spirit și la atitudinea ofițerilor de la statul-major al armatei austro-ungare.

Cîte nădejdi nu avea el pe atunci că va face o carieră strălucită, cît de plin îi era sufletul de romantism! Wilhelm Berthold era agent informator după obîrșie, după pregătire, după profesiune. Vînătoarea de oameni — creduli, sinceri și cu inima deschisă, sus-puși și totodată puțin cunoscuți, dar care, datorită posturilor ce ocupă sînt la curent cu secretele de stat — neamul Bertholzilor o socotea tot atît de importantă și cel puțin tot atît de onorabilă, ca și profesiunea de medic, de profesor de teologie, sau de inginer de mine. Așa că înainte de a pleca la Viena, tînărul Willy s-a dus mai întîi la biserică, însoțit de mamă-sa, unde a înălțat rugi fierbinți lui Dumnezeu să-i dea putere și să-l ajute în munca grea de spion, a cărei reușită depinde de numărul proștilor naivi.

Pînă în anul 1916, tînărul Berthold n-avusese nici un motiv să se plîngă de soartă. Îi fusese binevoitoare, și această bunăvoință se manifestase în nenumăratele referințe elogioase ale lui Brandt cu privire la activitatea sa. Dar în 1916, Willy Berthold, pe atunci căpitan, comisese o greșeală de neiertat. Nu recunoscuse într-un ofițer, care ocupa un post înalt în statul-major al armatei austro-ungare, pe un spion german și, într-un raport, îi descrise activitatea în culori foarte întunecate.

După întîmplarea aceasta, steaua lui Berthold apusese pentru multă vreme. E drept, nu fusese concediat din serviciu, dar nici nu i se mai dădea vreo considerație. I se încredințau numai misiuni pe care le-ar fi putut îndeplini cu ușurință cel mai ageamiu copoi. Berthold suporta în tăcere atitudinea disprețuitoare a șefilor față de el. În 1918 soarta păru că-i zîmbește din nou. Survenise necesitatea de a recruta un întreg contigent de agenți, din cele mai variate categorii, care urmau să fie exportați în Ucraina ocupată. Și atunci, Siegfried von Goldring, prietenul său din copilărie și colegul său de la școala de spioni, și-a adus aminte de dînsul. Titlul de baron îi deschidea nu numai ușile cabinetelor mai-marilor săi, ci și ușile saloanelor soțiilor acestora. Goldring și Berthold plecaseră împreună în Ucraina, deși primiseră misiuni deosebite. Siegfried trebuia să se ocupe de transporturi și să recruteze agenți, iar Willy avea însărcinarea să adune date cu privire la situația economică a Ucrainei de sud.

Ca să-și răscumpere păcatul cel vechi, Willy Berthold muncea fără preget, uitînd ce-i odihna. El studia arhivele zemstvelor, analele statistice, dările de seamă prăfuite cu privire la prospecțiuni geologice. Dar în toamna lui 1918, cînd armata germană și-a luat tălpășița din Ucraina revoluționară, Berthold fusese nevoit să dea bir cu fugiții, dar nu uitase să ia cu dînsul o icoană de mare preț a maicii domnului, pe care o furase în grabă din mănăstirea Kozelsciansk, precum și darea de seamă întocmită de el, asupra situației economice a Ucrainei de sud. Pietrele de pe icoană, cum s au dovedit mai tîrziu, erau false, iar în darea lui de seamă nu și-a mai aruncat ochii nimeni. Germania era în pragul falimentului și nimănui nu-i mai ardea de așa ceva.

Cariera agentului ereditar s-ar fi sfîrșit atunci dacă nu și-ar fi adus aminte de el Oberleutnant Brandt, fostul lui șef. Berthold, care nu era obișnuit ca superiorii lui să-i dea atenție, se pomenise, nici el nu știa cum, în postul de adjutant al lui Brandt și totodată soțul fiicei lui. Else, a cărei singură zestre era înaltul post al tatălui ei. Dar peste doi ani Brandt a murit, apucase însă să-și vadă nepoata — Lorrchen, căreia i-a lăsat drept moștenire colecția sa de mărci poștale, adunată în decursul a o jumătate de veac.

Berthold își iubea fata nemărginit de mult, atît de mult, cum poate iubi numai un om care în toată viața lui n-a știut

ce înseamnă a avea măcar o simpatie pentru cineva, nicidecum un atașament profund. Era un om închis și privea raporturile cu oamenii, numai din punctul de vedere al folosului ce ar aduce carierii lui. Așa ajunsese el soțul Elsei, pe care n-o iubise niciodată și față de care rămăsese străin și astăzi. Numai Lorre îi lega pe soții Berthold, și viitorul ei îngrijora deopotrivă pe amîndoi.

Mica Lorrchen era o fetiță de o rară drăgălășenie, cu niște mînuțe și picioruțe dolofane, cu obrăjori rumeni și bucle aurii. Vrăjiți de frumusețea ei, părinții nu băgau de seamă cum i se schimba treptat înfățișarea. Lorre se lungea și totodată i se lungeau și trăsăturile feței, slutind-o. La vîrsta de doisprezece-treisprezece ani, ajunsese o fetișcană foarte stîngace și pe deasupra și cu apucături dintre cele mai urîte. Îi plăcea să asculte la uși, să spioneze pe cei mari. Cunoștințele ei în domeniul unor anumite intimități erau mult mai întinse decît la alte fete de vîrsta ei.

Și tocmai la această vîrstă, Lorre era irezistibil atrasă de băieți. Profitînd de indulgența mamei și de absențele dese ale tatălui ei, care călătorea mult în interes de serviciu, fetișcana aducea acasă cîrduri întregi de băieți, colegi de școală cu ea, pe care îi trata cu dărnicie cu tot felul de dulciuri șterpelite din bufet, apoi născocea jocuri cu sărutări, prea dubioase ca Frau Else să nu-și dea seama, în sfîrșit, de caracterul lor. Îngrijorată, mama interzisese fetei să mai primească acasă pe tinerii ei prieteni, dar prin aceasta făcuse și mai rău. Lorre își strămută jocurile vesele în curtea vilei, unde purtarea copiilor era mult mai greu de supravegheat. Temîndu-se să mărturisească soțului ei că n-a fost în stare să-și supravegheze fata, Frau Else nu-i spuse nimic, dar într-o zi, Berthold văzu el însuși, de la fereastră, cum se juca cu băieții unica lui fată. De atunci, Lorre ieșea la plimbare numai cu mama și orele de întoarcere de la școală erau riguros controlate. E drept, fata se încăpățîna, protesta, făcea scene de isterie, dar voința tatălui rămînea neînduplecată.

Măsurile acestea înțelepte păreau a exercita o influență favorabilă asupra Lorrei. Acum, fata avea o purtare mai egală. De altfel, se schimbase foarte mult și ca înfățișare. Bobocul se transformase într-o floare somptuoasă, chiar prea somptuoasă pentru anii ei.

Acum, Lorre era atrasă mai mult de fete. Schimba cu ele caiete în care copiau versuri, iar în timpul vacanțelor își scriau scrisori lungi și înflăcărate, pline de jurăminte de credință veșnică.

Părinții, liniștindu-se, nu mai puteau de dragul copilului lor. Îi admirau ochii albaștri, visători și cozile lungi, groase, aurii. Nasul prea cărnos se sileau să nu-l vadă, mîngîindu-se cu speranța că se va mai cizela cu vremea.

E drept, din cînd în cînd Lorre o lua iarăși razna. Atunci o apucau din nou toanele, devenea irascibilă, copleșea pe cei din jurul ei cu izbucniri de duioșie neașteptată sau cu explozii de furie tot atît de neînțeleasă. Îngrijorați, soții Berthold cerură sfatul medicului, dar toți le repetau același lucru :

— E un fenomen obișnuit al vîrstei de tranziție : după ce se va mărita și va naște un copil, totul va intra în normal.

Berthold visa de mult ca Lorrchen să se mărite și să nască un băiat, care să continue astfel neamul lor, ale cărui rădăcini se pierdeau undeva în negura veacului al XVII-lea, altminteri era în primejdie de a se stinge o dată cu dînsul. Totuși, trebuie să recunoaștem că părintele iubitor făcuse tot ce putuse pentru ca viitorul ginere să nu-i scoată ochii fiicei lui că a avut o zestre de nimica, așa cum făcuse el cu Frau Else.

Zestrea Lorrei nu era de loc de neglijat. În anul 1933, după putsch-ul hitlerist, Berthold primise în dar o vilă la München, care aparținuse unui evreu, profesor de muzică. Mai tîrziu, datorită legăturilor lui cu Himmler, Wilhelm primise în dar două fabrici de pîine. De altfel, chiar și prezența sa pe frontul de răsărit o socotise ca o ocazie rară de

a asigura viitorul Lorrei și propriile sale bătrîneți. Dar să nu credeți că se repezea la fleacuri, ca alții, adică la îmbrăcăminte, mobilă sau pachete de alimente. Toți ofițerii din subordinele lui știau că cel mai nimerit dar pentru șeful lor era argintul, argintul străvechi, rusesc. Îl căutau în chip special pentru șeful biroului I-Z și cînd Berthold primea vreun serviciu de masă, înainte de a-l trimite acasă nevestei lui, îl cerceta cu plăcere, pe îndelete, singur, fără martori. Încă din tinerețe, Berthold, care se credea drept un fin cunoscător în obiecte de artă, achiziționa copii ieftine după sculpturi celebre, și-și împodobea camerele locuinței cu covoare de fabrică. Acum își putea satisface pasiunea pentru sculpturi și covoare, să se despăgubească pentru timpul cît fusese nevoit să se mulțumească cu imitații în loc de opere de artă originale. Cu vremea, pofta îi crescuse și gustul i se rafinase. Nu mai lua decît sculpturi și covoare din muzee. În felul acesta, avea o garanție sigură că în colecțiile lui nu vor intra copii sau obiecte de mîna a doua. Și cu meticulozitatea lui caracteristică, înainte de a expedia acasă noua „achiziție", Berthold cu mîna lui lipea pe fiecare statuetă sau atîrna de fiecare covor cîte o etichetă, în care erau trecute toate datele ce putuse obține: denumirea statuetei, numele autorului, secolul în care fusese țesut covorul respectiv, chiar și adresa muzeului de unde fusese „achiziționat" obiectul. Toate aceste cartonașe Frau Else, din ordinul lui bărbatu-său, le păstra cu grijă, așa cum păstrează oamenii ordonați tot ce la bătrînețe le-ar putea constitui o sursă de existență.

De două ori pe săptămînă, Frau Else comunica lui Berthold noutățile de acasă. Bineînțeles, obiectul principal al scrisorilor era Lorre — sănătatea, purtarea și starea ei de spirit. Ca să nu-și neliniștească soțul, copleșit de treburi, Frau Else evita să i se plîngă. Totuși, din ce în ce mai des, se strecurau în rîndurile ei aluzii destul de fățișe, că lucrurile nu stau tocmai bine cu Lorre... La insistențele categorice ale lui Berthold, care-i cerea să-i scrie lămurit ce-i cu Lorre, Frau Else îi răspunse printr-o scrisoare lungă, în care Lorre era prezentată sub un aspect cu totul neașteptat.

Astfel ieși la iveală că pasiunea Lorrei pentru ferma din apropierea Münchenului, pe care Berthold o cumpărase cu un an în urmă, nu se datora atracției pentru gospodărie, comună tuturor femeilor germane, ci cu totul altor cauze. Ferma fusese cumpărată aproape pe nimic. Berthold punea mari nădejdi în ea; și nu numai pentru că trimisese acolo vaci olandeze minunate, de rasă, cît mai ales pentru că venitul principal trebuia să provină din munca gratuită. Pe cînd se găsea pe frontul de răsărit, Berthold expediase la fermă nouă fete bieloruse, chipurile pentru că aveau legături cu partizanii.

La început, Lorren nu se sinchisise de noua achiziție a tatălui ei, dar de la o vreme se ducea tot mai des la ferma, ba chiar își cumpărase o cravașă lungă pentru cîinii folosiți la pază.

Și, bineînțeles, Frau Else nu-și făcea griji văzînd că fata ei se pregătește să plece la drum. Dimpotrivă, se lăuda față de prietene că Lorre va ajunge o gospodină foarte bună. Dar într-o zi, fusese nevoită să plece la fermă în urma fetei și ceea ce văzuse acolo o uimise și o speriase cumplit... Se înțelege, nu faptul că Lorre snopea în bătăi pe fetele bieloruse o îngrozise. Pentru Frau Else, ele erau animale obișnuite de muncă, și e știut că animalele trebuie îndemnate cu biciul, și nici lacrimile și gemetele lor n-o impresionaseră. Ea se oprise ca lovită de trăsnet cînd văzu chipul fetei sale: ai fi zis că arde de o desfătare supraomenească. Ochii visători ai Lorrei, cu pupilele dilatate, păreau a fi ai unei demente. După cum află Frau Else, aceasta nu era o explozie de furie întîmplătoare. Fata se ducea înadins la fermă ca să schingiuiască muncitoarele în bătăi.

Berthold fusese nevoit să ceară o permisie superiorilor săi, ca să se repeadă la München, pentru a se convinge personal de cele ce-i scria nevastă-sa și, în caz de nevoie, să

facă un consult de medici, care să cerceteze sănătatea Lorrei din toate punctele de vedere.

De rîndul acesta, concluziile medicilor nu mai erau chiar așa de optimiste. Ei stăruiau în părerea că fata trebuie măritată cît mai curînd, dar îi interziseseră în chip categoric vizitele la fermă, care îi puteau dezvolta înclinații spre sadism, ceea ce ar fi putut duce la un dezechilibru psihic și sexual.

Astfel, părinții se găsiră în fața problemei de a-și mărita fata cît mai repede. Lorre trebuia să aibă un soț, copii, să trăiască o viață perfect normală. „La naiba — își zicea tatăl — neamul Berthold trebuie să aibă un urmaș sănătos!"

E ușor de zis: „mărită fata!"...

Firește, Berthold ar fi putut găsi un candidat mai mult sau mai puțin onorabil chiar printre subalternii lui. Să ia, de pildă, un sublocotenent sărac, șters și să-l promoveze ca pe urmă să-l facă ginerele său. Dar el știa din propria sa experiență că o asemenea dependență față de viitorul socru nu putea stimula sentimente drăgăstoase pentru o nevastă impusă cu sila. Trebuia să recunoască că Else a lui, deși nu prea cunoscuse lipsurile — iar în ultimii ani se putea socoti chiar bogată — totuși niciodată nu fusese fericită. De altfel, nici Wilhelm Berthold nu-și aflase fericirea în viața sa conjugală. Cînd ieșeau în lume, erau politicoși și atenți unul cu altul, dar îndată ce rămîneau între patru ochi, nu știau despre ce să vorbească, erau reci și se simțeau străini, mai ales cită vreme nu era vorba de Lorre. Într-adevăr, Lorre, micuța Lorrchen, era singura lor mîngîiere.

Berthold, totdeauna rece și calculat, devenea visător, îndată ce începea să făurească planuri cu privire la viitorul fetei. În prima lui călătorie la München făcuse tot ce-i stătea în putere ca s-o introducă pe Lorre în înalta societate a orașului. Și nu era vina lui că Else nu știuse să cimenteze aceste legături. Oricum ar fi, drumul spre saloanele unde Lorre ar fi putut să-și găsească alesul, rămînea închis și Berthold era neliniștit la gîndul că va trebui să renunțe la o parte din planurile lui în legătură cu măritișul fetei. Cu atît mai mult ca Lorre, oricît ar părea de ciudat, se slutise considerabil. Fața i se rotunjise din cale-afară, iar nasul i se făcuse și mai gros, ceea ce făcea ca ochii să pară mult mai mici decît erau în realitate. Numai părul rămăsese ca înainte — bogat, auriu.

Apariția neașteptată a lui Heinrich Goldring în biroul său de lucru, Berthold, pe atunci colonel, o interpretase chiar de la început ca pe un dar al soartei. Într-adevăr, faptul că tînărul baron, fiul răposatului său prieten și posesorul a două milioane de mărci, a nimerit la el și nu la altcineva, nu putea fi explicat decît printr-un concurs fericit de împrejurări. Mișcat de întîlnirea cu fiul lui Siegfried, Oberst Berthold era foarte sincer cînd îi făgăduise lui Heinrich să-i țină loc de tată. Abia noaptea, cînd chibzuise și calculase totul, înțelesese ce inspirație genială avusese.

Nici vorbă, un mire mai potrivit pentru Lorre n-ar fi putut găsi. E tînăr, are merite la activul lui față de patrie. E drept, e cam violent pentru un agent informator, judecînd după diferendul pe care l-a avut cu Schulz, dar nu încape îndoială că lucrînd în acest domeniu se va forma cu timpul. Goldring are toate motivele să se aștepte la o carieră strălucită... Dar principalul — că-i bogat și pe deasupra e și baron! E drept, astăzi nu se mai dă importanță titlurilor, totuși nu strică ca Lorre să ajungă baroneasă. Unde mai pui că e și bine zidit, frumos chiar: are o frunte înaltă, nasul fin, puțin coroiat, ochii căprui, inteligenți și un trup bine proporționat. Nu, nici cea mai mofturoasă și mai dificilă dintre fetele candidate la măritiș n-ar refuza un asemenea logodnic.

Berthold se grăbi să-și împărtășească planurile și speranțele nevestii-si, cerîndu-i să se arate cît mai afectuoasă cu fiul lor adoptiv. Lorre n-avea nevoie să fie sfătuită. Își manifestase chiar de la început entuziasmul că are un frate ofițer și, pe deasupra, cu un trecut atît de romantic. Între Heinrich,

Frau Else și Lorre se încinseseră o corespondență foarte însuflețită. Așadar, totul mergea cum nu se poate mai bine.

În planul pe care-l întocmise, Berthold dădea o foarte mare importanță celei dintîi întîlniri a lui Heinrich cu Frau Else și Lorre. Chibzuise dinainte toate amănuntele ei și distribuise rolurile ca un regizor priceput. Se înțelege, rolul principal și-l rezervase sieși și trebuie să spunem că Berthold nu era numai un bun actor, ci și un bun îndrumător al evenimentelor. Și acum, poftim, toate planurile i se duc de rîpă și asta numai pentru că Heinrich sosește la München într-un moment cînd el nu poate fi acolo.

Dar ce-ar fi să ceară o permisie pentru o zi? Numai pentru o zi!

Berthold trecu în revistă toate lucrările urgente care urmau să fie rezolvate în cursul zilelor de mîine și de poimîine. Nu, altfel trebuie să facă: să lucreze toată noaptea și mîine toată ziua, iar mîine seara să ceară o învoire pentru o zi și imediat după aceea să plece la München. Șoseaua e în perfectă stare, n-a fost avariată de bombardamente, iar Rénault-ul franțuzesc îl va duce acasă în cel mult opt-nouă ore. În felul acesta, va avea la dispoziție o zi întreagă. Și cîte nu poate să facă omul într-o zi! Să răstoarne munți! Totuși, pentru orice eventualitate, e bine s-o anunțe pe nevastă-sa printr-o telegramă că nu poate veni acasă.

Telegrama soțului tulbură foarte mult pe Frau Else. Heinrich sosise abia de o zi și ea nu mai putea de oboseală. Dar nu din vina tînărului, nu! Ea împărtășea întru totul părerea lui Willy cu privire la politețea și buna creștere a tînărului baron. Mai mult, Heinrich îi făcuse o impresie atît de bună, că din proprie inițiativă, fără îndrumările și sfaturile soțului său, folosise toate mijloacele ca ofițerul acesta zvelt, scos ca din cutie, cu trăsături atît de fine, posesorul a două milioane de mărci la o bancă elvețiană, să devină logodnicul și apoi bărbatul fiicei ei.

Heinrich sosise dimineața. Nu era așteptat. Frau Else nu apucase să spună Lorrei cum să se poarte cu așa-zisul ei frate, și fata se purta cum o ducea capul, făcînd, după cum i se părea mamei, greșeală peste greșeală. Se înțelege, faptul că Lorre și Heinrich se considerau frați îi scutea de tot formalismul convențional, cerut de regulile unei bune-cuviințe. Heinrich avea dreptate cînd declarase chiar de la început că nu poate spune „dumneata" surioarei lui. De asemenea, era foarte firesc să se sărute după ce-și strînseseră mîna. Doar se socoteau frate și soră. Totuși, ochiul atent și experimentat al mamei nu putuse să nu observe că Lorre a fost aceea care a prelungit sărutarea și că-și manifestase cam cu patimă sentimentele de soră. Aceasta l-ar putea îndepărta pe baron sau, dimpotrivă, i-ar putea grăbi victoria seducînd o fată care se aruncă singură de gîtul unui bărbat. Și atunci, adio planuri și speranțe!

Nu, pînă la sosirea lui Willy, Frau Else nu poate lăsa singuri pe Lorre și pe Heinrich. Așa fiind, și-a lăsat gospodăria baltă și îi însoți pe tineri pretutindeni, umblînd de dimineața și pînă seara. După micul dejun, vizitară cîteșitrei grădina din jurul vilei, apoi se plimbară pe străzile orașului și pînă la prînz izbutiră să facă și o plimbare cu mașina. Heinrich se așezase la volan iar Lorre, entuziasmată de măiestria lui de șofer, îl lăudă cu atîta pasiune, încît îl făcu să-i făgăduiască că o s-o învețe și pe ea să conducă. Se înțelege, nu era nimic neobișnuit, nimic nepermis în toate acestea, dacă Lorre ar fi știut să se poarte. Dar nu te puteai bizui pe ea și Frau Else trebui să-i însoțească, cu toate că se simțea foarte obosită și nu era sigură dacă va fi în stare să-i întovărășească și a doua zi. Ce-i drept, baronul e rezervat și politicos cu Lorre, dar poți să știi cum o să se poarte cînd or rămîne singuri?

Frau Berthold trăgea nădejde că soțul ei va sosi în noaptea aceea și atunci toată greutatea și răspunderea vor cădea

pe umerii lui. Cînd colo, sosi telegrama, care o vestea că nu poate veni.

Trebuia să acționeze singură. După masă, sub pretextul că Heinrich e obosit după drum și trebuie lăsat să se odihnească, și că ele au de examinat darurile ce le-a adus baronul, Frau Else își chemă fata în odaia ei. Lorrchen primi bucuroasă, mai ales că n-apucase să vadă ca lumea tot ce le adusese Heinrich. Ea începu să probeze pantofii, rochiile, căută să se încredințeze dacă o prinde culoarea stofelor și a mătăsurilor, dacă îi vin bine mărgelele scumpe și toate poveștele mamei îi intrau pe o ureche și-i ieșeau pe cealaltă, cum se spune. Frau Else era desperată, văzînd că vorbele ei nu ajung la conștiința fetei. Va trebui să ia măsuri mai serioase.

— Nu uita că astăzi ți-e frate, dar mîine ți-ar putea fi logodnic, iar mai tîrziu poate chiar și soț.

Auzind asemenea vorbe, Lorre se lăsă pe scaun uimită, dar numaidecît sări în picioare și se aruncă de gîtul mamei.

— Doamne, tare mai ești naivă! Un copil și pace — spuse Frau Else, emoționată, mîngîindu-și fata pe cap.

Într-adevăr, mama procedase cu înțelepciune dînd cărțile pe față. Lorre luă deodată un aer serios și-i ascultă cu luare-aminte sfaturile. O să ajungă baroneasa von Goldring, soția acestui frumos ofițer!... De azi înainte n-o să mai iasă din cuvîntul mamei și o să-i povestească vorbă cu vorbă tot ce o să-i spună Heinrich între patru ochi. Acum își dă și ea seama că părinții vor s-o vadă fericită. De aceea, o să le îndeplinească cu sfințenie toate poruncile...

Heinrich se dezbrăcă și se vîrî cu plăcere în pat. Era grozav de obosit. Abia acum înțelese el ce înseamnă să petreci o jumătate de zi în tovărășia unei fete prostuțe și a unei mame grijulii, care se silește să pescuiască un logodnic pentru fiica ei. Orice s-ar spune, e mult mai bine să ai de-a face cu Berthold. E mult mai înțelept și mai cu tact. Comedia asta e de-a dreptul dezgustătoare, dar n-ai ce face. Trebuie să caute s-o lungească cît mai mult sub diferite pretexte, ca să nu strice relațiile lui cu Berthold, mai ales acum cînd a ajuns un personaj atît de important. Să fii nevoit să stai în mijlocul atîtor bogății furate!... Cu cîtă mîndrie îi arăta Frau Else trofeele soțului său cărate din muzeele rusești! Cu cîtă insistență căuta să-i atragă atenția în timpul prînzului asupra serviciului de masă din argint vechi rusesc! Cu siguranță că tot ce-i în vilă provine din furt și jaf... Se prea poate că din toate lucrurile de pe vremuri n-a rămas decît statueta lui Bismark. I-au pus-o dinadins în odaie ca să-și aducă aminte de copilăria lui, iar azi dimineață Lorre i-a dat-o în dar, drept semn în amintirea întîlnirii lor. Și aducîndu-și aminte de ziua cînd se prezentase pentru întîia oară lui Berthold și cînd acesta îi vorbise de statuetă, Heinrich zîmbi. Cînd te gîndești cîtă importanță au asemenea detalii în meseria lui!

— Ei, la revedere, domnule Bismark! se adresă Heinrich întemeietorului celui de-al doilea Reich, apoi se întoarse pe partea cealaltă, trase pătura peste cap și adormi adînc, cum doarme omul după o muncă istovitoare.

Abia seara îl trezi fata din casă, Ana.

— Cum se poate să dormi așa de mult, leneșule! îi strigă Lorre de după ușă. Eu și cu mama sîntem treze de trei ceasuri! Îmbracă-te repede! Musafirii au și sosit, iar cel mi cinstea căruia i-am poftit, tot mai doarme!

— Peste cîteva clipe sînt la dispoziția ta.

Într-adevăr, nici nu trecură cinci minute și Heinrich, mioriat după un somn bun, se ivi în fața Lorrei, îmbrăcat în uniforma de gală. Fata se gîndise și ea să se gătească. Își pusese o rochie albă scumpă și-și prinsese un trandafir roșu la piept. Cozile aurii îi atîrnau în față pînă aproape de genunchi.

— Ești o adevărata Margareta! Ca Margareta de care se îndrăgostise nebunește Faust.

Lorre se supără.

— Nu-mi vorbi de lucruri rușinoase, Heinrich! Faust a nenorocit-o pe Margareta și apoi ea nu avea o purtare de fată cumsecade.

Heinrich abia se stăpîni să nu izbucnească în rîs.

— Ce tot spui, Lorre, eu mă gîndeam cu totul la altceva, la frumusețea Margaretei, la cozile ei lungi, și nicidecum la felul cum se purta.

— Atunci, te iert... Și Lorre strînse cu putere mîna lui Heinrich și deschise ușa care dădea în sufragerie.

Orbit de lumina strălucitoare, Heinrich nu izbuti să deslușească în primul moment pe toți oaspeții. Văzu numai că sînt foarte mulți. Trebui să se ducă să strîngă mîna fiecăruia, mai bine zis fiecăreia, pentru că nu erau decît femei, soțiile și fiicele unor ofițeri din Gestapo. Erau și bătrîne, și tinere, și slabe, și grase, blonde și roșcate, frumoase și urîte. De altfel, toate aveau ceva comun și abia mai tîrziu pricepu Heinrich că ceea ce aveau comun era expresia de curiozitate, aceeași pe toate fețele întoarse spre dînsul. Numai una dintre ele se deosebea de celelalte. Poate pentru că la început nu-i dăduse nici o atenție.

Era o fată încîntătoare, de vreo douăzeci și opt de ani, cu părul tuns scurt, cu fața palidă, ca de marmură și ochi mari, albaștri. Sprîncenele ei negre, lungi, care-i ajungeau pînă la tîmple și se îmbinau la rădăcina nasului și genele tot atît de negre contrastau în chip impresionant cu privirea ochilor ei albaștri, accentuîndu-le totodată expresia oarecum ciudată. Fata purta uniforma de Obersturmführer SS. O „cruce de fier" nou-nouță era prinsă deasupra buzunarului stîng al tunicii de gală, croită impecabil.

— Verișoara mea, Obersturmführer Bertina Grausammel, comandanta unui lagăr de prizonieri ruși din Prusia Orientală — își prezentă Lorre vara, pe un ton pe jumătate solemn, pe jumătate glumeț.

„Trebuie să fie cocainomană, judecînd după pupilele ei dilatate" — se gîndi Heinrich, strîngînd mîna mică, dar puternică a Bertinei.

Lorre așeză pe Heinrich între ea și Bertina și mai toată seara au stat împreună.

La început, Bertina nu se arătă prea prietenoasă, dar după cîteva spirite reușite și complimente strecurate de Heinrich cu tact, ca se înveseli, îi răspunse la glumă tot cu glumă și dansă cu plăcere cu el. Fiind singurul cavaler, Heinrich era obligat să invite la dans toate doamnele și domnișoarele. În timpul unui dans, Bertina îi spuse aproape pe față că nu-l felicită pentru gustul pe care l-a arătat în alegerea logodnicei.

Toată seara Heinrich i-a făcut curte Lorrei, fără s-o uite și pe Bertina, cu care se înțeleseseră să se întîlnească a doua zi dimineață, ca să facă o plimbare cîteșitrei în afara orașului.

În cele trei zile care urmară, Lorre, Bertina și Heinrich au fost nedespărțiți. Făcură excursii cu mașina prin împrejurimile orașului, vizitară Münchenul, se duseră la teatru, la un concert.

La început, Frau Else se bucură că prezența Bertinei o scutește de zbuciumul inutil, legat de nevoia de a supraveghea pe cei doi tineri. Dar curînd își dădu seama că făcuse o greșeală. Bertina cocheta pe față cu Heinrich și oricît ar fi fost de orbită de dragostea ei pentru fată, avea destul discernămînt să recunoască cu obiectivitate că Lorre nu putea concura cu vară-sa. Și Frau Else fu din nou nevoită să-și reia îndatoririle grele și meticuloase de mamă care vrea cu orice chip să-și mărite fata. De altfel, și atitudinea lui Heinrich începuse s-o neliniștească. E drept, Heinrich se învîrtea în jurul Lorrei, îi făcea complimente, era foarte amabil cu ea, dar atît: alte sentimente decît cele de frate, nu trăda. Poate că din pricina Bertinei?! Prea o tratează ca pe o rudă! Îi spune verișoară, în timpul excursiilor conduc pe rînd

autosnobilul, în vreme ce Lorre stă singură în fund și se plictisește.

Nu știa Frau Else și nici n-avea de unde să știe că de fapt Heinrich ura deopotrivă și pe Lorre și pe Bertina. Ura aceasta izbucnise pe neașteptate după serata dată de familia Berthold. A doua zi dimineață, așa cum se înțeleseseră, Bertina veni la Lorre și-i aduse în dar o cravașă — un dar cam prea original pentru o fată tînără. Cum se văzu mai tîrziu, cravașa era făcută după comanda specială a Bertinei. Îndată ce o luă în mînă, Lorre, cuprinsă de o exaltare sălbatică, se repezi la verișoară, o cuprinse de după gît și începu s-o înăbușe cu sărutări. Apoi, chiar acolo în odaie, se apucă să plesnească din cravașă, ca și cînd ar fi biciuit pe cineva. Uitîndu-se la „surioara" sa, Heinrich trebui să facă apel la toată puterea lui de stăpînire de sine ca să n-o bată. Chipul fetei, ochii, nările umflate și întreaga ei făptură mărturiseau o plăcere sadică și sălbatică, de care fusese cuprinsă îndată ce se văzu în stăpînirea sălbaticului bici.

— Este copia fidelă a cravașei cu care umblu eu prin lagărul meu — explică Bertina, urmărind cu un zîmbet pe verișoara ei.

Heinrich dădu din cap, dar nu zise nimic.

— Aș vrea să-mi dai adresa dumitale, să ne scriem unul altuia, ce zici? îi propuse Bertina, îndată ce Lorre alergă la mamă-sa să-i arate darul.

Heinrich îi spuse mașinal adresa, gîndindu-se la altceva. Înaintea ochilor lui tot mai stăruia expresia de adineauri de pe chipul Lorrei, schimonosit de turbare, scîrbos de respingător.

— Mama nu-mi dă voie să mă duc la fermă — spuse Lorre aproape plîngînd, cînd se întoarse.

— Dar de ce trebuie să te duci la fermă? o întrebă Heinrich, nedumerit.

— Ca să-mi încerc darul. La noi, la fermă, lucrează cîteva rusoaice.

Heinrich smulse cravașa din mîna Lorrei, dar își veni în fire numaidecît și se prefăcu că a luat-o ca s-o examineze. Pe dinafară părea o biciușcă obișnuită, dar printre șuvițele ei de piele era împletită și o sîrmă de oțel. Heinrich ridică cravașa și lovi din răsputeri speteaza unui fotoliu.

— Ia priviți, a plesnit pielea fotoliului! exclamă Lorre triumfătoare.

Toți se aplecară. Într-adevăr, pielea de pe speteaza fotoliului plesnise în locul unde căzuse lovitura.

— Știi ceva, Heinrich, eu te-aș lua bucuroasă la mine, la lagăr, ca supraveghetor — îi spuse Bertina, privindu-l cu înțeles.

— Deseori ești nevoită să recurgi la cravașă?

Bertina începu să-i povestească cu de-amănuntul rînduielile din lagărul ei. Doar era între ai săi și nu avea de ce să se ferească. Dimpotrivă, Fräulein Grausammel se străduia din răsputeri să-i demonstreze cît mai convingător asprimea ei de gestapovistă, comandantă de lagăr de prizonieri.

Heinrich asculta cu pumnii strînși și dinții încleștați mărturisirile înspăimîntătoare. Din cînd în cînd, arunca priviri scurte spre Lorre, care stătea cu ochii pironiți asupra verișoarei, ca să nu scape nici un cuvînt din ceea ce istorisea calăul în fustă. Din clipa aceea, îl cuprinse o ură nemărginită pentru Bertina și pentru Lorre. Cu cîtă plăcere ar lăsa el totul dracului și ar pleca la Saint-Rémy, la Monica! Deși se afla departe, totuși cît de apropiată și de neînchipuit de scumpă îi era ea în clipa asta — draga și buna lui Monica, pură chiar și în ura ei pentru dușmani!

Dar el nu putea să lase totul și să plece la Saint-Rémy.

Frau Else și soțul său schimbau mereu telegrame între ei și se părea că azi-mîine va sosi și Berthold la München. Așadar, trebuia să rămînă, să joace mai departe rolul de îndrăgostit. Un rol respingător, nespus de respingător, dar trebuia. De cîteva zile, Frau Else, cu un eroism care nu era în firea

ei, însoțea pe tineri la toate plimbările, lua parte la distracțiile lor, ba chiar făcea pe tapeurul cînd dansau.

Chiar și Berthold, care sosi la München noaptea tîrziu, în ajunul plecării lui Heinrich, fu nevoit să-l recunoască. După ce ascultă raportul amănunțit al nevesti-si cu privire la comportarea tinerilor, la măsurile pe care le luase ca să apere interesele fiicei lor de asalturile frumoasei verișoare, Wilhelm Berthold atinse delicat cu degetul fața ei rotundă, și-i zise:

— O, mein Kätzchen!

Și „pisicuța" era cît pe ce să se topească văzînd această manifestare de duioșie conjugală, cu care nu era obișnuită.

A doua zi dimineață, abia sfîrșise Heinrich cu bărbieritul și îmbrăcatul, cînd în odaie intră Berthold, vesel și agitat. Întîlnirea dintre tatăl și fiul adoptiv a fost sinceră și cordială.

— Totul merge bine, totul merge bine! repetă generalul, frecîndu-și mîinile, vorbele lui preferate.

— Îmi place cum vă stau epoleții cei noi, Herr General!

— Totul merge bine, băiatul meu! Ofensiva noastră din Rusia se desfășoară în chip strălucit. Încă un efort-două, și colosul de la Răsărit va îngenunchea în fața Germaniei. Atunci războiul va lua sfîrșit. La drept vorbind, încă nu-i vremea să facem planuri, totuși cred că n-ar strica să ne gîndim cum ne vom organiza viața după victorie!

— Și cînd mă gîndesc că victoria aceasta va veni fără să fi luat și eu parte la ea! oftă Heinrich.

— Să nu-ți pară rău, să nu-ți pară rău, dragul meu! Rușii se bat cu desperarea unui condamnat la moarte. Trenuri după trenuri cu răniți se scurg dinspre răsărit spre apus. Ce să mai vorbim, pierderile noastre sînt uriașe. Însă totul se va sfîrșit cu bine. De aceea, aș vrea să știu, băiatul meu, ce gînduri ai cu privire la viitorul tău?

— Cariera mea depinde în întregime de bunăvoința și de sfaturile dumneavoastră părintești.

— În privința asta, poți conta oricînd pe mine. Dar cum stai cu afacerile tale amoroase? Sînt sigur că multe franțuzoaice așteaptă cu nerăbdare întoarcerea ta la Saint-Rémy. Nu-i așa?

— Eu îmi respect cuvîntul pe care i l-am dat Lorrei, de a nu face cunoștință decît cu prietenele ei.

— Dar fata aceea, cum o cheamă... fiica proprietăresei hotelului în care stai? Precum vezi, sînt foarte bine informat.

„Nu cumva Müller este acela care îi aduce totul la cunoștință?" se întrebă Heinrich.

— Herr General, vă asigur că în afară de lecțiile de limba franceză...

— Ascultă, Heinrich, sînt și eu soldat și bărbat ca și tine, și-mi dau seama că avem nevoie cîteodată de distracții, de cunoștințe, determinate... cum să-ți spun... de anumite necesități fiziologice... Hai, nu te înroși, eu îți sînt tată și prin urmare pot discuta cu tine, deschis și pe față. Nu-s împotriva așa-ziselor profesoare, la altceva însă mă refer. Vreau să știu ce planuri ai pentru viitor, vorbesc de planuri serioase, se înțelege. La vîrsta ta se cuvine să te gîndești la problema asta.

— M-am și gîndit.

— Dacă nu-i un secret, spune-mi și mie.

— Eu n-am secrete față de dumneavoastră. Viitorul meu e legat de familia dumneavoastră, de viitorul Lorrei.

Berthold sări de pe fotoliu și începu să se plimbe prin odaie, cum făcea totdeauna cînd era emoționat.

— Ai vorbit cu dînsa?

— Nu.

— De ce?

— Lorre e un copil încă, un copil naiv. S-ar putea să nu fie în stare să deosebească o pasiune trecătoare de o dragoste adevărată...

— Ai dreptate... Și ce-ai hotărît?

— Acum ne cunoaștem. Lorre a putut să-și dea seama întrucîtva de caracterul meu, așa că de azi înainte o să ne

scriem mai des. Iar la iarnă, cînd îmi vine rîndul la concediu, am să vin iarăși la München ca să vorbim mai serios.

Berthold stătu cîteva clipe pe gînduri. N-ar fi bine să insiste puțin, să grăbească evenimentele? Nu, n-ar fi cuminte și nici politicos — și generalul împărtăși părerea lui Heinrich.

— Ai dreptate, Heinrich, ai judecat bine! Bravo, sînt cu totul de părerea ta... Stai să ne înțelegem: la patru februarie e ziua de naștere a Lorrei. Poate ar fi potrivit...

— Credeți că discuția mea cu Lorre cu privire la viitorul nostru, va fi un dar pentru ea?

— O, desigur!... În orice caz, am să caut să-i demonstrez că așa este — se corectă generalul. Și acum, să mergem să ne luăm micul dejun.

Berthold îl cuprinse de mijloc și-l duse în sufragerie, unde îi așteptau Lorre și Frau Else. Bertina lipsea, deși îi șoptise lui Heinrich aseară că va veni negreșit să ia cu el micul dejun pentru ultima oară.

Ultima zi de concediu, Heinrich o petrecu în familie. Toți erau veseli și bine dispuși. Și în timpul plimbării și în sala de biliard, unde fata ponta pe mîna lui Heinrich, iar Frau Else pe a lui Willy al ei, și la masa de prînz, generalul nu-i spunea lui Heinrich altfel decît băiatul meu, dar fără să uite să-i facă cu ochiul nevesti-si. Se simțea întocmai ca un pescar care, după o lungă și chinuitoare așteptare, a prins în sfîrșit un biban uriaș. De altfel, nici Heinrich von Goldring n-avea motive să fie nemulțumit. Logodna se amînase cu cîteva luni, și ce nu se poate întîmpla în răstimpul ăsta? Deocamdată, și-a asigurat sprijinul nelimitat al viitorului său socru. Și de, nu orice ofițer are norocul să aibă ca protector un general din Gestapo, care pe deasupra e și prieten cu Himmler. Dar vom vedea la urmă cine-i de fapt pescarul și cine-i peștișorul!

Cît privește pe Frau Else și pe Lorrchen, amîndouă se topeau pur și simplu de fericire. „Se vede că discuția de dimineața între el și Berthold nu mai este un secret pentru ele" — își zise Heinrich.

Toată familia Berthold îl petrecu pe Heinrich la gară. Despărțirea a fost oarecum tristă. Frau Else își ștergea ochii uscați cu batista, iar Lorre se aruncă de gîtul ofițerului și izbucni într-un plîns neprefăcut.

Bertina nu veni nici la gară.

LA HOTARELE MORȚII

Ca totdeauna sîmbătă, Monica se apucase să facă curățenie generală în odaia ei. Spălase și frecase tot ce era de spălat și de frecat și acum, cu o flanelă albă, moale, ștergea praful de pe bibelouri. Suveniruri atît de scumpe și de dragi inimii ei! Iată, bomboniera asta frumoasă i-a dăruit-o tata, cînd împlinise opt anișori. Ce mîndră era ca pe atunci că pe fundul bombonierii, în loc de bomboane, se afla un medalion adevărat, de aur. Nimănui nu-i trecuse prin cap în ziua aceea — nici mamei, nici lui Jean și mai puțin ei înșăși — că peste cîțiva ani va trebui să așeze în el o fotografie micuță — ultima fotografie a tatălui ei.

Iar acest serviciu de toaletă l-a primit de la mama, la confirmare. Doamne, ce departe în urmă au rămas toate astea! Și ce prostuță era ea pe atunci! Îmbrăcată cu o rochie albă, cu flori albe în mînă, i se părea că-i o regină, stăpîna lumii. Doar pentru ea străluceau soarele de-ți lua ochii, pentru ea înfloriseră narcisele care-i încununau fruntea, împrăștiind miresme atît de suave, pentru ea cînta orga, răspîndind acorduri atît de grave și de solemne.

În ziua aceea, Monicăi i se părea că zboară, că are aripi. Numai că Jean o sîcîia mereu, poreclind-o „mireasa lui Cristos" și susținînd că n-are voie să se uite la băieți nici măcar cu coada ochiului. Și el îi pregătise un dar, un mic

bust de bronz al lui Voltaire. Ce haz făcuse de darul ăsta unchiul André, bărbatul surorei mamei! Spunea că nu era un dar potrivit pentru un asemenea eveniment. Se încinsese o discuție aprinsă între el și Jean cu privire la Voltaire. Jean căuta să demonstreze că Voltaire e mintea cea mai strălucită a Franței, iar unchiul André susținea că nu-i decît un cinic inteligent, care, în vorbe proslăvea rațiunea și libertatea, dar ca unul ce nu mai avea nimic sfînt într-însul, căuta să intre în grațiile aristocraților și mecenilor...

O, acum Monica e întru totul de părerea unchiului André. Îl urăște pe Voltaire, pentru că și-a bătut joc cu cinism de Jeanne d'Arc, idolul ei. Și de bună-seamă că Voltaire n-avea nimic sfînt, n-avea pic de dragoste pentru Franța, dacă a fost în stare să-și bată joc în chip atît de brutal de eroina Franței!

În odăița Monicăi, atîrna de perete o reproducere a tabloului în care Jeanne este înfățișată în fruntea oastei, în armură și cu spada în mînă. În fiecare seară, înainte de a se culca, Monica se uită rugător la această reproducere, căutînd sprijin la nemuritoarea fecioară din Orléans.

Și Monica visează să facă fapte eroice pentru gloria Franței, pentru gloria patriei, pentru că, întocmai ca și Jeanne d'Arc, urăște pe dușmanii poporului său. Ce n-ar fi în stare să facă ea ca să elibereze pămîntul drag al țării de ocupanți! În nopțile lungi de insomnie, zvîrcolindu-se în pat, Monica caută cu înfrigurare în minte mijloacele prin care s-ar putea răzbuna pe cuceritori, grăbind, în felul acesta, ceasul victoriei. Și ce nu-i trece prin gînd în astfel de momente! Cele mai extraordinare fapte eroice! Dar visurile se spulberă îndată ce aude pașii santinelelor, care măsoară trotuarul din fața comandamentului. În tăcerea nopții, pașii aceștia grei și răsunători o izbesc în piept și în creier ca niște ciocane, tulburîndu-i liniștea.

A doua zi dimineață, după o noapte de nesomn, Monica trebuia s-o ajute pe mamă-sa și să servească la restaurant chiar pe aceia pe care-i urăște cu atîta înverșunare. E drept, face toate acestea din ordinul lui François. Adeseori ofițerii, amețiți de băutură, discută între ei mai deschis decît ar trebui. Și ajunge un cuvînt, ca partizanii să-și dea seama ce operație se pregătește împotriva lor și a populației. Dar ce puține cuvinte de astea a putut transmite ea lui François!

Fratele ei Jean se află acum undeva în munți, la maquisards-i. Și Monica voise să plece cu Jean, dar François îi interzisese categoric să părăsească Saint-Rémy; era încredințat că n-ar putea găsi un agent de legătură mai bun. Cu atît mai mult acum, de cînd s-a instalat în hotelul mamei Heinrich...

Monica se surprinde zicîndu-i pe nume baronului von Goldring, ofițer de stat-major în armata germană, și se înroșește. În ultimul timp nu se mai recunoaște pe ea însăși. Pînă nu de mult, totul era simplu și limpede: Monica trebuia să dea lecții lui Goldring, să se împrietenească cu dînsul și să se folosească de limbuția lui. Ea care nu zîmbise niciodată unui ofițer neamț, nici măcar cu un zîmbet de chelneriță, trebuise să admită să ducă conversații de ore întregi cu acest baron spilcuit, să-l salute cu amabilitate, ba chiar să-i arunce din cînd în cînd priviri cochete. O, cît de neauferite erau toate acestea la început!

După lecții, Monica alerga în odaia ei și se arunca pe pat. Ce bine că avea această mică cetățuie — cămăruța ei — această lume cunoscută din copilărie, lucrușoarele ei pașnice, care o înconjurau ca niște buni prieteni, zicîndu-i parcă: „Aici poți să te simți în voie. Nu-i nimic că uneori nu ne iei în seamă, că nu mai îmbraci rochiile frumoase, care-ți plăceau așa de mult, că nu mai deschizi capacul pianului, la care altădată te așezai să cînți cu atîta plăcere. Acum nu mai pui pe masă flori proaspete, de care înainte nu te puteai lipsi. Noi știm că de cînd a început ocupația, nu te-ai mai dus nici la cinema, nici la teatru și bănuim de ce. Ți-e inima cernită, asta-i! Dar să știi că noi te prețuim și sîntem mîndre de tine, mica noastră Monica! Tu nu ne-ai trădat, nici pe noi,

nici casa ta, nici orașul tău, nici scumpa noastră Franță! Noi știm că trebuie să te porți așa fel ca să te întorci în mijlocul nostru liberă și fericită".

In vremea asta, Jeanne d'Arc o privea din perete, zîmbindu-i prietenește.

De la o vreme, Monica se ferește să privească tabloul cel drag. Parcă s-ar teme ca Jeanne să nu pătrundă prea adînc în inima ei, să-i afle taina pe care însăși Monica încearcă să și-o ascundă.

Din ziua cînd madame Durelle îi povestise că Goldring i-a făcut scăpați pe Jean și pe un alt maquisard, fata, fără să vrea, își schimbase atitudinea față de ofițer. Nu că ar fi avut un sentiment mai cald pentru el — doar nu știa de loc din ce motive făcuse gestul acesta. Felul lui de a fi îi trezise curiozitatea. Cine o fi el și de ce are o purtare cu totul diferită de a celorlalți? Întoarsă la ea în odaie, Monica caută să reconstituie în minte fiecare gest, fiecare cuvînt al lui Heinrich.

Într-adevăr, el nu-i ca toți ceilalți, dar parcă asta are vreo însemnătate? Și într-un fel și într-altul — tot dușman rămîne! Dar dacă nu-i dușman? Nu încape îndoială că și printre nemți sînt destui antifasciști, care sînt nevoiți să-și ascundă faptele și să nu-și dea pe față convingerile. Cine știe, poate că și Heinrich așteaptă, ca și dînsa, ziua luminoasă a zdrobirii fascismului? Poate că încearcă chiar s-o grăbească? Doar e lucru limpede că dinadins a lăsat-o singură în cameră ca să citească scrisoarea ticălosului de Levêque. Și cum îi dădea a înțelege că ar vrea să facă cunoștință cu prietenii ei! N-ar fi exclus să fi avut de gînd să intre în legătură cu maquisards-ii prin mijlocirea ei...

Dar dacă François are dreptate cînd susține că atitudinea lui Goldring ar putea fi o cursă diavolească?! Dacă ochii aceia mari, căprui, care o privesc totdeauna cu atîta căldură, tainuiesc cea mai crudă perfidie gestapovistă? Dîndu-i să citească scrisoarea lui Levêque, a ajutat-o să salveze pe cei

doi maquisards-i pomeniți într-însa și pe familiile lor. Ei, și ce-i cu asta? Și-au permis luxul să cruțe viața celor doi partizani pentru ca mai tîrziu, cîștigîndu-le încrederea, să ia viața cîtorva sute.

Nu, nu se poate! După logica lucrurilor s-ar putea să fie și așa, totuși există ceva mai presus de logica obișnuită. Intuiția, de pildă. Și intuiția îi spune că Heinrich nu-i capabil de o crimă, de o trădare. Da, există și logica inimii...

Deodată gîndul care-i trecuse prin minte o înspăimîntă. Nu cumva e îndrăgostită de acest ofițer din armata dușmană? Vroia să-l facă pe el să se îndrăgostească de ea și cînd colo s-a îndrăgostit ea de dînsul! Hai, fii cinstită, fii cinstită cu tine însăți! Doar nimeni n-o să afle, n-o să știi decît tu... Nu-i așa că te-a durut cînd ai aflat că la petrecerea dată cu prilejul decorării lui Heinrich au luat parte și cîteva femei?... Nu-i așa că te-ai bucurat cînd François ți-a făgăduit să prevină pe maquisards-i să cruțe viața lui Goldring? Așa-i că ai fost îngrijorată cînd a plecat la Lyon, fiindcă partizanii de acolo nu fuseseră înștiințați? Iar acum suferi cumplit numai la gîndul că Heinrich e la München și că stă sub același acoperiș cu o fată tînără, fie ea chiar și un fel de soră?! A, va să zică ești geloasă, tremuri pentru viața lui, îl aștepți reîntoarcerea cu nerăbdare... O, e înspăimîntător, e inadmisibil, așa ceva nu se poate!

Monica sare în sus, se repede la fereastră și dintr-o smucitură o deschide larg. Dar ce-i asta? E mașina lui! Inima fetei începe să bată cu putere. Îndată o să iasă din mașină și o să se îndrepte spre hotel. Dar nu, Heinrich o ia spre comandament, iată-l, a și ajuns, a dispărut în interior...

Încet, încet de tot, Monica se lasă pe un scaun. Fața îi e liniștită, numai că-i prea palidă. Ochii i s-au mărit de spaimă, iar inima îi zvîcnește dureros, gata să-i sară din piept.

Da, îl iubește! S-a îndrăgostit de un dușman, de un ofițer neamț! Cui să-i destăinuiască toate astea, cui să-i ceară un

sfat? Mamei? O nu, nu, mama n-ar putea să-i dea un sfat. Ea îl adoră pe Heinrich, de cînd știe că l-a lăsat pe Jean să scape. Atunci, poate lui François? O nu, pentru nimic în lume! Ar muri de rușine dacă cineva ar afla de dragostea ei! Ce păcat că nu-i acum aici unchiul André Renard!

Monica își întoarce privirea rugătoare spre Jeanne d'Arc, ultima ei nădejde, dar fecioara din Orléans tace. O privește cu asprime, mustrător, și fata își lasă capul pe prichiciul ferestrei și izbucnește în hohote de plîns.

Ca toate fetele din lume, Monica credea că dragostea este o fericire nemărginită, dar, după cum se văzu, uneori dragostea poate să însemne și durere. O mare durere.

Monica nu știa, nici n-avea de unde să știe, că peste cîteva zile, acela care-i pricinuia atîta suferință, va avea de ales — să-și tragă un glonte în cap chiar în clipa aceea, sau să mai aștepte un pic.

Lütz îl întîmpină pe Goldring cu o bucurie vădită.

— Îmi pare tare bine că te-ai întors, Heinrich! Îți simțeam lipsa.

— Și mie mi-a fost dor de dumneata, Karl. Numai cu dumneata pot vorbi deschis și fără reticențe.

— Parcă am fi doi îndrăgostiți și în vremea asta generalul te așteaptă. De cîteva ori m-a întrebat dacă te-ai întors. Într-adevăr, Ewers se bucură cînd îl văzu pe Heinrich.

— Cum se mai simte prietenul meu, generalul Berthold?

— Foarte bine. Mi-a ordonat să vă transmit salutări cordiale, urări de sănătate și succes.

— Mulțumesc foarte mult. Ei, ce noutăți îmi aduci de la Berlin, de la München?

Fără să asculte cu prea multă atenție ceea ce-i istorisi Heinrich cu privire la cele văzute și auzite, generalul trecu repede la chestiuni de serviciu.

— Trebuie să-ți mărturisesc că am așteptat cu nerăbdare întoarcerea dumitale. Iată ce este. E vorba de o însărcinare delicată, pe care numai dumneata, cu iscusința pe care o ai de a cîștiga simpatii, o poți duce la bun sfîrșit.

— Cred că exagerați, Herr General!

— De loc! După cum știi, pînă în prezent, divizia noastră, aflîndu-se în spatele frontului, era considerată ca o unitate de rezervă. De aceea nouă nu ni s-a dat noul armament automat cu care au fost dotate unitățile de pe front.

Heinrich asculta cu atenție.

— Acum însă situația se schimbă. Avem informații că Anglia grăbește pregătirile în vederea deschiderii celui de-al doilea front. În legătură cu aceasta și unitățile noastre din spatele frontului, ca să zic așa, încep să se reorganizeze. Am și primit ordin să ne completăm armamentul. Divizia noastră, potrivit ordinului de repartiție, își va primi cota respectivă de armament, de la centrul de distribuție Bonneville, unde se și fabrică. Bineînțeles, în prima urgență, armamentul se expediază pe front, iar unităților din spate li se dă doar ceea ce prisosește. Eu însă aș vrea să căpătăm cît mai repede noul armament, ca să ne deprindem din timp să-l mînuim, și la nevoie să fim în măsură să pregătim englezilor și americanilor un nou Dunkerque. M-ai înțeles?

— Cît se poate de bine.

— Misiunea dumitale este să grăbești expedierea armamentului repartizat diviziei noastre, ceea ce trebuie să obții cu orice preț. Documentele necesare și banii, și e bine să știi că pentru delegația aceasta vei avea nevoie de o sumă mărișică, au și fost pregătiți. Eu te rog să pleci chiar mîine. Ai înțeles?

— Da, Herr General. Și cînd armamentul va fi gata de expediat, cine îl va însoți în timpul transportului?

— Cînd armamentul va fi gata de expediat, să-mi dai de știre prin centrala corpului de armată. Însă nu uita că convorbirea ar putea fi interceptată. De aceea, să ne înțelegem

dinainte : îmi comunici că ai cumpărat cantitatea de țigări trebuitoare și că ai nevoie, să zicem, de o sută de lăzi. Asta va însemna că ni s-a repartizat armamentul și că ai nevoie de o sută de oameni, sau cîți vei crede că-i necesar, pentru pază. Să asiști, te rog, la încărcare și să te întorci fie chiar cu eșalonul, fie cu mașina. Cred că o să pleci cu mașina dumitale, nu ?

— Da, Herr General.

— Atunci, pe lîngă ordonanță, mai ia doi soldați pentru pază.

— Îngăduiți-mi să nu fac așa. Cu cît o să am o pază mai numeroasă, cu atît o să atrag mai mult atenția teroriștilor francezi.

— Ai dreptate. Totuși, la Bonneville să fii prudent, maquisards-ii de acolo sînt foarte activi — îl preveni generalul.

— Pot să plec mîine ?

— Da, astăzi odihnește-te, doar abia ai sosit de la drum, pregătește-ți bagajul, iar mîine dimineață, poți să pornești. Nădăjduiesc să capăt cît de curînd vești bune de la dumneata.

— Am să fac tot ce este cu putință, Herr General.

Însărcinarea dată de Ewers coincidea așa de bine cu planurile lui Heinrich, încît acesta se sperie oarecum.

„Îmi merge prea bine — se gîndea Goldring, pregătindu-și geamantanul — iar Fortuna, după cum se știe, e o doamnă capricioasă... Tot drumul m-am frămîntat cum să fac să ajung la Bonneville și poftim, sînt trimis în delegație chiar la Bonneville. Oare ce misiune mă așteaptă acolo ?... Fără îndoială, una foarte importantă, altfel aș fi fost prevenit... Dar poate că nu vor să mă agit dinainte, sau poate că încă mai studiază situația... Oricum ar fi, trebuie să fiu pregătit să înfrunt tot ce-i mai rău".

Heinrich își învălui odaia cu o privire, ca și cînd o vedea pentru întîia... și ultima oară. S-ar putea să nu se mai întoarcă... De asemenea, s-ar putea să n-o mai vadă pe Monica... Niciodată n-o să afle că a avut alături de ea un prieten. Chiar și aluzia pe care se pregătea să i-o strecoare are s-o ia drept încercarea imprudentă a unui ofițeraș de stat-major și o să fie mîndră că a izbutit cu atîta ușurință să-l facă să-și dezlege limba... Dar de ce nu vine ? Să n-o fi găsit Kurt ? Poate nu-i în oraș. Ce-i de făcut ? Nu poate pleca fără să-i spună scopul delegației ce i s-a dat. Doar nici nu-i trece prin minte să lase ca armamentul să ajungă la divizie... Ce-ar fi să se ducă s-o caute singur ?

Heinrich se pregătea să coboare, dar chiar atunci se auzi o bătaie în ușă. Asta-i Monica ! Numai ea bate așa : trei ciocănituri ușoare, scurte. Într-adevăr, în prag se ivi Monica. Heinrich băgă de seamă numaidecît că ochii i-s înroșiți, iar fața îmbujorată. Un sentiment de milă și de neliniște îi strînse inima.

— Monica, dumneata... ai plîns, nu-i așa ? Ce s-a întîmplat ? întrebă el îngrijorat, fără să lase mîna fetei și căutînd s-o privească în ochi.

— N-am plîns — zise Monica și își mută privirea în altă parte. Am ajutat-o pe mama să pregătească o salată și din pricina cepei mi s-au înroșit ochii...

— O, ce proză ! Mi-ar fi plăcut ca ochii dumitale să se fi înroșit vărsînd lacrimi pentru că plec iarăși la drum... Unde mai pui că trebuie să stau destul de mult la Bonneville.

— La Bonneville ? și Heinrich simți cum tresare mîna fetei în palma lui.

— Dar de ce ești atît de mirată ?

— Nu, așa... Știi, am acolo o verișoară...

— Și-i așa de înspăimîntătoare că trebuie să-mi fie frică de ea ?

— Nu de ea, ci de maquisards-i... A fost la noi acum două zile și ne-a povestit că la ei nu-i liniște de loc.

— Ei și ?

— Am vrut să te previn, asta-i tot.

— Îți mulțumesc, ai un suflet foarte bun... Să te întreb ceva. De ce nu vii și dumneata la Bonneville, ca să-ți vezi verișoara? Te-aș duce cu mașina și la dus și la întors.

— Ce tot spui! Nu pot s-o las pe mama și să plec. Are atîtea pe cap și-i singură.

— Atunci uite cum facem. Îndată ce încarc armamentul...

— Armamentul? Care armament? se miră Monica.

— Poftim, m-a luat gura pe dinainte! făcu Heinrich cu ciudă. Sînt ofițer de stat-major, dar gura îmi merge ca la o precupeață.

— Va să zică, e un secret? Și te temi că am să...

— Nu, nu, am toată încrederea în dumneata, dar te rog foarte mult să nu scapi cumva o vorbă, altfel armamentul o să cadă în mîna maquisards-ilor, în loc să ajungă la divizie. Iar maquisards-ii, de cîtva timp, se interesează foarte mult de armament. Cînd au să mai afle că e și automat... Ce-i drept, numai eu am să știu cînd va fi expediat... Dar ce ne-a venit să vorbim de lucruri care nu-s de loc pentru niște urechiușe trandafirii ca ale dumitale... Atunci cum rămîne cu plecarea la Bonneville?

— Știu eu, poate că... — șovăi Monica. Ludvine ar fi foarte bucuroasă.

— Atunci ne-am înțeles. Cînd treburile mele au să se apropie de sfîrșit, am să-ți trimit o telegramă și am să te aștept în gară.

— Nu vreau să fiu văzută cu un ofițer german și încă la Bonneville, unde nu mă cunoaște nimeni.

— Pe fața mea nu scrie că sînt german, și-ți făgăduiesc să-mi fac rost de haine civile pentru ziua cînd ai să sosești. De la Bonneville vom veni împreună cu mașina... Ne-am înțeles?

— Ne-am înțeles — se învoi Monica, mai șovăind însă — atunci aștept telegrama dumitale. Deocamdată îți urez drum bun.

A doua zi dimineață, cînd Saint-Rémy dormea încă, Heinrich și Kurt plecară spre Bonneville. Heinrich își făcu socoteală că mergînd cu nouăzeci de kilometri pe oră, vor ajunge la destinație la amiază. Kurt conducea repede, săgeata vitezometrului trecea adesea de o sută.

— Unde am mai mers eu pe un drum ca ăsta? căuta să-și aducă aminte Heinrich. Într-adevăr, mai văzuse undeva un peisaj asemănător. Munți ca aceștia, neuniți într-un lanț, împrăștiați parcă de mîna uriașului din poveste. Stau unul în spatele celuilalt, formînd văi strîmte, pline de o vegetație bogată, prin care aleargă susurînd șuvoaie de munte, înguste dar vijelioase, limpezi ca lacrima. La poalele munților se mală păduri dese, care pe măsură ce urcă spre piscuri devin tot mai uniforme și mai scunde. Poieni rotunde, înconjurate din toate părțile de pădure, răsar pe neașteptate. În Ucraina de apus, poienițele acestea se numesc polonine. A, da, un drum ca ăsta a străbătut el înainte de război, pe cînd mergea de la Stanislav la Iaremcia. Ce mult e de atunci...

Heinrich aruncă o privire bănuitoare lui Kurt, ca și cînd acesta ar fi putut să-i audă gîndurile. Dar Kurt ședea cu mîinile bine înțepenite pe volan și cu privirea ațintită în depărtare. Era răcoare, dar fața șoferului se acoperise cu broboane de sudoare. Temîndu-se să ia mîna de la volan, el sufla ca să îndepărteze picăturile de sudoare ce-i lunecau spre buze.

— Ia lasă-mă acum pe mine! Tu odihnește-te!

Heinrich trecu la volan. Așa era mai bine. Drumul șerpuit cerea o mare încordare a atenției. N-aveai timp să te gîndești, și asta era principalul. Astăzi trebuia să fie mai liniștit și mai echilibrat ca niciodată. S-ar putea ca îndată ce va sosi la Bonneville să i se dea o misiune pe care va trebui s-o îndeplinească tot astăzi.

Drumul devenea din ce în ce mai greu, cotiturile se înmulțeau și Heinrich era nevoit să schimbe mereu viteza, fie

pentru a înfrunta urcușuri repezi, fie pentru a coborî cu frînele strînse.

Abia pe la cinci după amiază ajunseră la Bonneville. La hotelul rezervat ofițerilor germani nu era liber nici un apartament de două camere, cel puțin așa susținea portarul. Dar o bancnotă cu cifră mai mărișoară, vîrîtă în actul de identiate, schimbă imediat situația. Nu trecură nici cinci minute că Heinrich și Kurt se pregăteau să facă o baie.

— Spală-te tu mai întîi, după aceea du-te să te interesezi unde găsim un restaurant mai ca lumea — îi ordonă Heinrich.

Goldring nu se înșelase cînd presupusese că îndată ce va sosi la Bonneville, va fi pus în curent cu noua misiune ce urma a i se încredința. Într-adevăr, în timp ce Kurt căuta un restaurant, Heinrich fusese înștiințat asupra situației amenințătoare ce se crease la Bonneville.

Orășelul acesta și întregul departament de la poalele Alpilor ajunsese centrul mișcării partizanilor din sudul Franței. O bună bucată de vreme, lupta înverșunată a Gestapoului împotriva partizanilor nu dăduse nici un rezultat. Dimpotrivă, represaliile împotriva populației băștinașe, care adesea n-avea nici o vină, nu făceau decît să îngroașe rîndurile partizanilor.

Dar în primele zile ale lunii februarie 1942, se întîmplă un fapt cu totul neașteptat: unul dintre cei mai activi membri ai organizației ilegale și totodată cel mai bun agent de legătură, un oarecare Déjeuner, un om întotdeauna bine dispus, cu limba ascuțită și iubit de toată lumea — se dovedi a fi un agent provocator. La început, nimănui nu-i venea a crede că Déjeuner, care fusese adesea inspiratorul și inițiatorul unor diversiuni și își asuma cu plăcere cele mai complicate misiuni, putea fi trădător. Dar într-o zi, după arestarea celor trei conducători ai mișcării de rezistență, Déjeuner își aruncă masca și îmbrăcă din nou tunica de SS-ist, pe care o părăsise cu cinci ani în urmă, cînd, din însărcinarea Gestapoului, sosise la Bonneville dîndu-se drept un muncitor de la Paris.

Trădarea lui Déjeuner făcu un mare rău mișcării. O bună parte din membrii ei activi fuseseră arestați, totuși nu s-a ajuns pînă la o zdrobire totală a organizației. Acei dintre conducătorii mișcării de rezistență care rămaseseră liberi, izbutiră într-un timp scurt să schimbe casele conspirative, adresele, numele de familie și chiar și locuințele mai multor membri ai mișcării.

Partizanii organizară o adevărată vînătoare împotriva lui Déjeuner. E drept, acum își spunea pe numele lui adevărat — Willy Meyer. Chiar în prima săptămînă după demascarea agentului provocator, s-a tras de cinci ori asupra lui Déjeuner-Meyer. Era pîndit pe străzi și la locuința sa, pe care trebuise s-o schimbe de trei ori, și în cele din urmă, pe cînd se afla într-un restaurant, o chelneriță i-a descărcat două gloanțe în piept.

Grav rănit, Meyer a fost transportat din Bonneville la un spital și timp de cîteva luni nu s-a mai auzit nimic de el. Dar care n-a fost uimirea partizanilor din partea locului, cînd au aflat că Déjeuner-Meyer a apărut din nou pe străzile orașului, de data aceasta în rolul de adjutant al colonelului Gartner, noul șef al Gestapoului! Toată lumea știa că agentul provocator cunoștea pe cei mai mulți dintre membrii mișcării de rezistență. Și acei dintre ei, care pînă atunci umblau liniștiți pe străzile orașului, deghizați în vînzători de ziare, zarzavagii sau lăptari, trebuiră să se ascundă ca să nu dea ochii cu agentul provocator.

La toate acestea, se adăugară și complicațiile pricinuite de activitatea colonelului Gartner — un vechi și încercat gestapovist pe care cei mari îl trimiteau totdeauna acolo unde situația era mai grea. Chiar de la început, Gartner desființă garda de la comenduire și patrulele de noapte, cîștigînd oarecare popularitate prin măsurile de îmblînzire a regimului. Nu numai atît, colonelul puse în libertate mai mulți deținuți, din-

tre care o bună parte erau criminali de rînd. Pe unii dintre ei Gartner îi cumpără, înregimentîndu-i ca agenți în solda sa.

Cu cîteva zile în urmă, partizanii izbutiseră să pună mîna pe un raport al lui Gartner către șefii lui de la Berlin, în care acesta făgăduia să lichideze în viitorul cel mai apropiat pe cei mai importanți dintre conducătorii mișcării de rezistență și lăsa să se înțeleagă că a avut norocul să dea de urma unei organizații care activa chiar în rîndurile armatei germane. Gartner se arăta foarte mulțumit de Meyer, cu ajutorul căruia izbutise să organizeze o supraveghere secretă asupra celor mai marcanți membri ai mișcării de partizani.

Oberst Gartner lucra extraordinar de prudent. După încercarea neizbutită a maquisards-ilor de a arunca în aer clădirea în care se instalase Gestapoul, nimeni nu mai știa unde îi era biroul, iar pe stradă apărea totdeauna însoțit de cîțiva gestapoviști înarmați cu arme automate și de Déjeuner-Meyer, de care nu se despărțea niciodată.

Gartner lua masa la restaurantul „Savoie", rezervat numai ofițerilor, păzit și ziua și noaptea.

Nevoia de a lichida cît mai curînd pe Gartner și pe Meyer se făcea tot mai simțită. Nu era nici o urmă de îndoială că mai devreme sau mai tîrziu, întreg statul-major al partizanilor va fi demascat.

Heinrich se adîncise în gînduri și nici nu auzi cînd se întoarse ordonanța.

— Ei, ce mai este nou, Kurt?

— Toți cei pe care i-am întrebat, mi-au recomandat restaurantul „Savoie", rezervat pentru ofițeri.

— E departe de aici?

— Pe strada cealaltă.

Peste zece minute, Goldring se afla la restaurant. Pînă mai zilele trecute, localul era ținut de un francez, dar după ce patronul a fost arestat, restaurantul a trecut în seama unui invalid hitlerist.

„Intrarea permisă numai ofițerilor germani" — citi Heinrich pe ușa păzită de o santinelă.

În fața tejghelei se afla un neamț gros, ras pe cap și cu mustăți roșcate, dese.

— Nu cumva am onoarea să vorbesc cu patronul restaurantului? îl întrebă Goldring.

— Da, Herr Oberleutnant! îi răspunse acesta milităreste. Schwalbe, patronul restaurantului.

— Herr Schwalbe, am sosit mai adineauri, dar am și aflat că cel mai bun restaurant din oraș e al dumitale. Nădăjduiesc că n-ai nimic împotrivă să iau masa la dumneata vreo două-trei săptămîni?

— O, cu multă plăcere! Vă asigur că acela care v-a recomandat restaurantul meu, n-a greșit.

— În cazul acesta, să facem cunoștință. Oberleutnant baron von Goldring.

— Sînt fericit să salut un oaspete atît de distins.

— Ce-ar fi ca în cinstea cunoștinței noastre să bem cîte un pahar de vin bun? îi propuse Goldring.

— Voi fi foarte onorat — și Schwalbe se îndreptă șchiopătînd spre bufet. În locul piciorului stîng avea o proteză. După ce puse pe tavă o sticlă de vin, veni la măsuța la care ședea Goldring.

Heinrich scoase din buzunar o cutie de havane scumpe și o puse pe masă.

— O, ce minunăție! exclamă Schwalbe entuziasmat, luînd o havană — astăzi rar ai norocul să fumezi o havană veritabilă.

Heinrich aprinse un trabuc, iar pe celelalte le împinse spre Schwalbe.

— Poftim. Ia-le. eu pot să mai fac rost! Proprietăreasa hotelului din Saint-Rémy, unde stau, și-a făcut provizie pe cîțiva ani.

— E cel mai mare dar pe care mi-l puteți face. Aveți de gînd să stați un timp mai îndelungat la noi?

— Vreo două-trei săptămîni, poate o lună. Heinrich ridică paharul. Schwalbe făcu la fel. În sănătatea dumitale! zise Heinrich.

— Beau pentru cunoștința noastră! se înclină Schwalbe. Herr baron, eu zic să comandați dinainte meniul, iar masa sau séparé-ul vi-l puteți alege după plac.

— Prefer să iau masa într-un séparé și dacă ai timp, aș vrea să-l văd chiar acum.

— Poftiți pe ușa asta, din spatele bufetului.

Însoțit de patronul restaurantului, Heinrich se trezi într-un coridor lung, cu mai multe uși pe dreapa și pe stînga.

— Pot să intru aici? întrebă Goldring, punînd mîna pe clanța unei uși.

— Nu, aici nu se poate. Séparé-ul ăsta e ocupat în fiecare zi între orele două și patru de Oberst Gartner și de adjutantul lui. Dar dumneavoastră la ce oră luați masa?

— La ora unu. Numai că mie nu-mi place să mă grăbesc și de aceea séparé-ul ăsta nu-mi convine.

— Atunci, alegeți-vă altul. Și patronul deschise prima ușă din stînga, de peste drum de séparé-ul lui Gartner.

— Da, aici îmi place — se învoi Goldring, plimbîndu-și privirea prin camera luxos mobilată.

După ce comandă prînzul pentru a doua zi, Heinrich se duse la hotel și rămase toată seara în camera lui, frunzărind ziarele, dar mai ales chibzuind planul acțiunilor lui viitoare.

...A doua zi dimineață, Goldring se afla în biroul ofițerului însărcinat cu repartiția noului armament automat. După ce-l ascultă, fără să-și arunce o singură dată ochii pe delegația lui, ofițerul îi declară că nu-i poate spune nici măcar aproximativ data cînd îi va putea livra armamentul. O aluzie destul de străvezie la un onorariu în bani îmbună simțitor pe ofițerul intransigent. Iar cînd Goldring îi puse dinainte, cu un gest degajat, un pachet de bancnote noi-nouțe, adăugînd că acesta nu-i decît un aconto, ofițerul deveni pe loc prietenos și amabil.

— Ce spuneți, cred că două săptămîni nu-i un termen prea lung? îl întrebă el politicos.

— Nu, termenul îmi convine — îi răspunse Goldring.

Cam la o jumătate de oră de la convorbirea cu ofițerul, Goldring chemă pe Ewers la telefon și-i raportă că s-ar putea ca „țigările" să fie achiziționate în cel mult două săptămîni. Generalul era în culmea bucuriei.

— Am să te decorez! Ai să primești o nouă decorație, baroane! Îți dau cuvîntul meu! strigă Ewers în receptor.

La ura unu precis, Goldring se afla la restaurant. Masa i-o servi o nemțoaică, care își dăduse toată silința să ascundă sub stratul de fard și de pudră, dacă nu acțiunea distrugătoare a timpului, cel puțin urmările unei tinereți furtunoase, petrecute prin restaurante.

Cele două-trei complimente aruncate de Goldring au fost pe placul chelneriței. Sporovăia într-una, făcînd aluzii foarte transparente la singurătatea ei. Cînd, în sfîrșit, strînse masa și plecă, Heinrich întredeschise puțin ușa dinspre coridor și rămase mai departe în séparé, sorbindu-și tacticos coniacul.

La ora două fără zece minute, doi gestapoviști intrară în séparé-ul lui Gartner, dar după cîteva clipe ieșiră în coridor. Văzînd ușa întredeschisă a camerei de peste drum, cei doi intrară fără să bată.

— Ce înseamnă această invazie? îi întrebă Goldring pe un ton ridicat.

— Herr Oberleutnant, avem datoria să vă verificăm actele — răspunse cel mai mare în grad, cu galoane de Feldwebel.

Cu un gest nepăsător, Heinrich își scoase carnetul de identitate și-l aruncă pe masă. Feldwebel-ul citi cu atenție prima pagină.

— Iertați-mă, Herr Baron! Dar asta-i datoria noastră — zise el respectuos, înapoindu-i carnetul.

— Bine, dar să țineți seama că timp de două-trei săptămîni voi lua masa la ora aceasta și că odaia e rezervată de mine.

— Vă rog ! Și nouă ne convine asta.

Exact la ora două, apăru în coridor făptura adusă de spate a lui Oberst Gartner, însoțită de adjutantul său și de doi gestapoviști zdraveni.

Heinrich mai stătu cîteva clipe și ieși.

A doua zi, lucrurile se repetară întocmai. La ora două fără zece minute apărură cei doi gestapoviști, care cercetară încăperea și ieșiră. Deschizînd puțin ușa camerei în care se afla Heinrich, Feldwebel-ul îl salută și plecă. La ora două precis, își făcu apariția Gartner, însoțit de adjutant și de garda sa personală.

Și de data aceasta, chelnerița se foi îndelung pe lîngă masă, dar Heinrich îi răspundea cu răceală. „Trebuie s-o deprind să nu stea prea mult în séparé" — își zise el. În ziua aceea, Heinrich își prelungi masa. La ora trei, cînd ieși în coridor, lui Gartner i se servea desertul.

Așa se repetă cinci zile de-a rîndul.

A șasea zi, Heinrich se trezi înainte de revărsatul zorilor și nu mai putu să adoarmă. Zadarnic încerca să-și mute gîndurile de la ceea ce urma să se petreacă în ziua aceea. Cu băgare de seamă, ca să nu-l trezească pe Kurt, Heinrich se dădu jos din pat și-și cusu un buzunărel pe dinăuntrul cămășii. Browning-ul lui negru, mic, intra cu ușurință într-însul. Heinrich îl vîrî și-l scoase de mai multe ori. Da, iese foarte lesne. Va reuși să-l scoată. Ce-ar fi să scrie cîteva rînduri Monicăi și să i le trimită prin Kurt? Heinrich îi scrise un bilet, dar numaidecît îl rupse în bucățele. Va avea ea destule neplăceri și fără de asta, în caz de eșec. Doar Müller fusese de față cînd i-a luat el apărarea, atunci cînd cu soldații aceia beți. Parcă-i trebuie mai mult ca să se lege de fată !

Kurt se trezi.

— Mașina noastră e în ordine?

— În ceu mai perfectă ordine.

— S-ar putea să facem o plimbare, după masă. Să fie pregătită de drum.

La ora unu fix, Heinrich intră în restaurant.

— Veniți totdeauna cu atîta exactitate, încît ne-am putea pune ceasul după sosirea dumneavoastră — îi spuse Schwalbe, uitîndu-se la pendula mare de deasupra bufetului.

— Merge exact? întrebă Heinrich.

— O verific în fiecare zi după radio.

— E vremea să-mi iau prînzul.

Heinrich intră în séparé-ul său și după el sosi în fugă și chelnerița. Ca totdeauna, ea așteptă ca baronul să-și sfîrșească peștele.

— Ia spune-mi, îți place vinul proaspăt adus din beci? o întrebă Heinrich.

— Și încă cum !

— Atunci, adu-mi o sticlă, dacă aveți. Dar vezi să n-o ștergi de praf. Ai s-o deschizi în fața mea.

— N-aveți nici o grijă ! Știu eu cum trebuie servit vinul.

În sfîrșit, izbutise să scape de muierea aceea sîcîitoare. Totuși, trebuia să se grăbească, fiindcă se putea întoarce din moment în moment. Heinrich scoase din buzunar o mică bombă cu două mustăcioare metalice, îi așeză săgeata focosului pentru ora două și treizeci și cinci de minute și ieși în coridor. Ca de obicei, la ora aceea nu era nimeni. O clipă mai tîrziu, Heinrich se afla în séparé-ul lui Gartner. N-avu nevoie decît de cîteva secunde ca să fixeze bomba sub placa mesei.

Cînd chelnerița se întoarse gîfîind cu sticla de vin, Heinrich își sfîrșea liniștit peștele.

După ce bău două pahare de vin bun, chelnerița deveni și mai îndrăzneață ca de obicei. Ca să scape de ea, Heinrich trebui să-i făgăduiască că o s-o plimbe cu mașina prin împrejurimile orașului. Mînca foarte încet. Sfîrși primul fel cînd ceasul arăta ora două fără un sfert.

Mai trecură cinci minute, dar gestapoviștii care apăreau înainte de sosirea lui Gartner, nu se arătaseră încă. Nu se ivirā nici la ora două, nici chiar la ora două și un sfert. Între timp, Heinrich își sfîrșise prînzul și acum sorbea din coniac, dar fără să-i simtă gustul. Se vede că Gartner n-o să vină astăzi la masă. O clipă, îi trecu prin minte că ar trebui să ia bomba, dar îndepărtă gîndul cu hotărîre. În sfîrșit, sosi ora cînd clienții restaurantului își luau prînzul și în coridor se auzeau mereu pași. Așadar, bomba va exploda și Gartner va fi și mai prudent ca pînă acum.

Se făcuse două și douăzeci și cinci de minute, dar gestapoviștii tot nu se arătau.

Heinrich își puse chipiul, își potrivi tunica și se îndreptă agale spre ușă. Pe cînd intra în sala comună dădu peste cei doi gestapoviști. Aceștia îl salutară și intrară în coridor. Heinrich se apropie de bufet și-și aruncă privirea la pendulă — era ora două și douăzeci și șapte de minute. Prin urmare, dacă și astăzi Gartner va sosi cu zece minute în urma celor doi gestapoviști, va întîrzia numai cu două minute...

Creierul îi lucra cu încordare și precizie. Gartner venea la restaurant totdeauna pe partea dreaptă a străzii. Heinrich îi va ieși înainte exact la ora două și jumătate și acolo în stradă îl va ucide cu revolverul. După aceea, fie ce-o fi. Dar cum de n-a cercetat el curtea de peste drum de restaurant, să vadă dacă n-are vreo ieșire prin fund?

Ceasul arăta ora două și treizeci de minute.

Nici prin cel mai mic gest nu are voie să se trădeze că e grăbit. După ce salută politicos pe Schwalbe, Heinrich se îndreptă fără grabă spre ieșire și chiar în ușă se ciocni nas în nas cu Gartner și cu adjutanul lui. În urma lor veneau doi gestapoviști. Heinrich duse mîna la cozoroc, îi lăsă să treacă și-și aruncă ochii la ceas.

Era două și treizeci și două de minute. Va avea timp Gartner să intre în séparé? Da sau nu? Trebuie să se depărteze puțin și după aceea să se întoarcă.

Heinrich traversă strada. Numără treizeci de pași lungi, mai lungi parcă decît treizeci de kilometri și abia după aceea auzi o puternică explozie.

Cîteva clipe mai tîrziu, Heinrich se afla în restaurant. Clienții din sala cea mare intraseră într-o panică de moarte, dar nimeni nu fusese rănit. Numai o parte din peretele de lîngă bufet se prăbușise peste o măsuță neocupată. Prin spărtura uriașă se vedeau plutind nori de praf și de fum în séparé-ul lui Gartner.

Împreună cu alți clienți, Heinrich alergă spre locul exploziei. O singură privire i-a fost de ajuns ca să-și dea seama că de azi înainte nici partizanii și nici locuitorii orașului Bonneville nu vor mai trebui să se teamă de Gartner și de adjutantul lui.

Heinrich ieși din restaurant și trecu pe partea cealaltă a străzii. Chiar atunci apăru în goană de după colț un camion încărcat cu gestapoviști.

Fără să mai întoarcă privirea înapoi, Heinrich se îndreptă încet spre hotel.

— Mergem la plimbare? îl întrebă Kurt. Mașina e în fața hotelului.

— Ți-am dat eu ordin să aduci mașina în fața hotelului?

— Nu, dar am crezut că doriți să mergeți la plimbare îndată după masă.

— Nu mă mai duc nicăieri. Acum cîteva minute, puțin a lipsit să nu pornesc într-o plimbare din care nu m-aș mai fi întors niciodată — zise Heinrich obosit.

— Cum așa? se înspăimîntă Kurt.

— A explodat o bombă la restaurant, chiar în fața odăii în care îmi iau eu masa.

— Va să zică bubuitura care s-a auzit mai adineauri...

— Da, da, a fost un atentat... Au fost uciși cîțiva gestapoviști printre care și Oberst Gartner... Mă duc în camera mea, să încerc să dorm puțin, iar tu stai aici în odaia ta și nu lăsa pe nimeni. Numai dacă cineva stăruie cu tot dina-

dinsul să stea de vorbă cu mine, numai atunci să mă trezești. Ai înțeles?

— Am înțeles, să trăiți!

Fără să se dezbrace, Heinrich se lungi pe divan. Se simțea istovit după încordarea nervoasă prin care trecuse. Închise ochii, dar își dădu seama că nu va putea să adoarmă. Un gînd îi sfredelea creierul. Va fi sau nu va fi bănuit de atentat? Dacă va fi bănuit, va fi arestat negreșit. Și chiar dacă mai tîrziu au să-l pună în libertate, nu se va mai bucura de aceeași încredere. Și asta va fi egal cu eșuarea misiunii lui. Prin urmare, dacă vor veni de la Gestapo, nu trebuie să cadă în mîna lor, va trebui să tragă... Heinrich se ridică și mai verifică o dată mauserul și pistolul său automat. Ca totdeauna, amîndouă erau în perfectă ordine. Gestapoviștii îi vor plăti scump viața. Totuși...

Iar că va fi chemat la interogatoriu, nu poate fi nici umbră de îndoială, doar șase zile în șir a luat el masa peste drum de séparé-ul unde s-a produs explozia. Firește, Schwalbe va declara că Goldring și-a ales singur séparé-ul, ceea ce, fără doar și poate, va da loc la suspiciuni. Totuși, probe evidente nu există. S-ar putea deci ca cei de la Gestapo să vină cu gîndul să-l interogheze numai ca martor. Și dacă va începe să tragă într-înșii se va trăda, și atunci adio orice nădejde de scăpare... Iar el trebuie să afle cu orice preț ce este cu uzina subterană de armament. Misiunea aceasta întrece în importanță lichidarea lui Gartner... De aceea, nu va trage... deși bănuieli se pot ivi și în timpul interogatoriului. S-ar putea să fie arestat chiar în cabinetul judecătorului de instrucție și atunci nu va mai avea putința să-și folosească pistolul automat. De altfel, nici nu-i cazul să-ți iei automatul cînd te duci la judecătorul de instrucție! Aceasta i-ar putea întări bănuielile. Așadar, trebuie să-și ia numai mauserul și browningul. E puțin, dar altfel nu se poate.

Heinrich lăsă storurile în jos, se dezbrăcă și se vîrî în pat. Kurt îl trezi spre dimineață.

— Herr Oberleutnant — îl strigă el încet, scuturîndu-l ușurel de umeri — au venit la dumneavoastră...

— Cine?

— Doi de la Gestapo — îi spuse în șoaptă Kurt, speriat.

— Spune-le să aștepte să mă îmbrac — îi ordonă Heinrich cu glas tare ca să se audă în camera vecină, și sări din pat.

Kurt ieși.

„Mă așteaptă. Dacă ar fi venit cu gîndul să mă aresteze, ar fi intrat împreună cu ordonanța". Gîndul acesta îl liniști întrucîtva. Heinrich se îmbrăcă mai încet ca de obicei.

Intrînd în odaia lui Kurt, Heinrich ridică brațul, dînd salutul nazist. Cei de la Gestapo îi răspunseră la fel.

„După regulament, unui arestat nu i se răspunde la salut" — îi trecu prin minte.

— Ce doriți?

— Herr Maior Lemke a dat ordin să vă prezentați imediat la domnia sa pentru a da informații în legătură cu explozia de la restaurantul „Savoie" — îi răspunse Feldwebel-ul.

„A dat ordin?" s-ar fi cuvenit să spună „v-a rugat".

— De ce sînteți doi și de ce sînteți înarmați?

— Încă-i noapte, și nu-i fără primejdie să umbli prin oraș, fie pe jos, fie în vehicul — îi răspunse gestapovistul cu epoleți de subofițer. Heinrich se uită la ceas și-și notă timpul: era cinci și patruzeci de minute.

— Bine, să mergem.

Baronul își puse pelerina și se îndreptă spre ușă.

— Am ordin să aduc și ordonanța — adăugă Feldwebel-ul.

„Asta-i prost, chiar foarte prost!"

— Nu-ți lua arma — îi ordonă subofițerul lui Kurt, cînd acesta puse mîna pe automat.

— Mă întreb, nu-i imprudent să lași o armă într-o cameră goală de hotel? zise Heinrich.

— Hotelul acesta e foarte bine păzit. Subofițerul luă automatul din mîna lui Kurt, care se fîstîcise, și-l puse pe un scaun.

— Să mergem! și Heinrich ieși cel dintîi din cameră. În urmă Kurt și în coadă cei doi gestapoviști.

În fața intrării îi aștepta un automobil mare de șapte locuri. Alți doi gestapoviști stăteau lîngă mașină. Văzîndu-l pe Heinrich, aceștia se așezară numaidecît în față.

Feldwebel-ul deschise portiera din spate, ridică strapontinele din mijloc și făcu semn lui Heinrich și lui Kurt să se așeze pe ele. Plutonierul și subofițerul luară loc în fund. Amîndoi își țineau automatele în mînă.

„Seamănă a arestare. Oare n-am făcut o greșeală consimțind să mă duc la interogatoriu? Ei, acum e prea tîrziu Voi vedea eu acolo ce am de făcut. Îmi pare rău de Kurt, o să piară de pomană, bietul băiat!"

Tot felul de gînduri îi fulgerau prin minte. Nu-i era teamă. Dimpotrivă, era tot atît de concentrat ca și cu o zi înainte, cînd se afla la restaurant în fața bufetului și se uita la pendulă, numărînd secundele.

Drumul pînă la judecătorul de instrucție al Gestapoului nu dură nici cinci minute, dar lui Heinrich i se păru că mergeau de cine știe cînd.

În fața ușii judecătorului de instrucție stătea o santinelă cu pușcă automată. Kurt voi să intre după Heinrich, dar santinela îl opri.

Heinrich intră singur. Se opri în prag și cuprinse într-o privire biroul spațios și bine mobilat. „De aici n-ai cum să scapi, gratii la ferestre, ușă bine ferecate".

În fața unei mese mari de lucru, ședea într-un fotoliu scund maiorul Lemke. Heinrich avusese timp să-i citească numele pe ușă. Fără să-i dea bună ziua, maiorul îi arătă tăcut spre fotoliul din fața lui. Heinrich se așeză. Cîteva clipe se uitară în tăcere unul la altul. Heinrich îl privea chiar cu oarecare curiozitate, pentru că un asemenea chip cu greu putea fi uitat. Avea o față îngustă, prelungă, care se sfîrșea pe neașteptate printr-o gură cu buze foarte subțiri. Bărbie n-avea de loc. Gîtul începea de la gură. Mărul lui Adam, exagerat de mare, aci se ridica pînă aproape de gură, aci se lăsa înăuntrul gulerului înalt al cămășii lui cafenii. Maiorul fuma o țigară de foi ieftină și în același timp ciocănea cu degetele în masă. Pe unul din degete strălucea palid un inel de argint cu cap de mort, pe un altul o verighetă groasă de aur. „Cum de s-a găsit o femeie să ia de bărbat o asemenea pocitanie?" îi trecu lui prin minte, și zîmbi, cuprins deodată de veselie.

— Îmi îngăduiți să aprind o țigară? îl întrebă el cu nepăsare.

Judecătorul de instrucție îi împinse în tăcere cutia cu țigări de foi.

— Aș prefera să fumez din ale mele — și Heinrich făcu o mișcare ca să vîre mîna în buzunarul paltonului, dar chiar în clipa aceea răsună un glas puternic:

— Înapoi!

Lemke stătea în fața biroului și se uita cu atenție înspre fundul cabinetului său. Heinrich întoarse capul. Un dog uriaș își rînjea colții, urmărindu-i mișcările.

— Dacă dulăul acesta rămîne aici în cameră, n-am să vă răspund la nici o întrebare — declară Heinrich hotărît.

— Și de ce, mă rog?

— Nu pot suferi cîinii, de orice rasă ar fi.

Lemke apăsă pe un buton.

— Ia-l de aici! ordonă el scurt.

Santinela dădu cîinele afară. Heinrich scoase din buzunar cutia de havane și-și aprinse fără grabă o țigară.

— De unde faci rost de havane? îl întrebă Lemke liniștit.

— Îmi place să cred că nu m-ați trezit din somn în toiul nopții și m-ați adus aici, escortat de doi soldați înarmați, ca să mă întrebați de adresa furnizorului meu de havane?

Obrazul stîng al maiorului zvîcni.

— Dumneata știi ce s-a petrecut la restaurantul „Savoie"?

— Nu numai că știu, dar am văzut cu ochii mei consecințele exploziei. Însă am plecat numaidecît...

— De ce?

— N-am putut să mai văd atîta sînge.

Un zîmbet disprețuitor schimonosi chipul lui Lemke.

— Herr Oberleutnant nu luptă decît în spatele frontului și se vede că sîngele...

Heinrich îl întrerupse înfuriat:

— Herr Maior, vă asigur că în scurta mea existență am văzut mai mult sînge decît dumneavoastră!

„Oare fac bine că-i vorbesc cu atîta asprime?" Și uitîndu-se în altă parte, Heinrich adăugă pe alt ton:

— Numai că acela era sîngele dușmanilor, pe cînd acesta e alor noștri.

— Ai venit aici în delegație?

— Da.

— De cîte zile?

— Astăzi se împlinesc opt zile.

— De cînd iei masa la „Savoie"?

— Chiar de a doua zi.

— Cine ți l-a recomandat?

— Am trimis ordonanța să se intereseze care-i restaurantul cel mai bun și cineva i l-a recomandat pe acesta — își aduse aminte Heinrich.

— Verifică! zise Lemke liniștit.

Dar imediat se încredință că vorba „verifică" nu-i fusese adresată lui ci unui locotenent, care ieși de după o draperie și dispăru în dosul ușii.

„Caută să mă impresioneze cu fel de fel de surprize. Ei, ce să fac, trebuie să mă aștept și la altele" — își zise Heinrich, zîmbind. Lemke nu-și lua ochii de la el.

— La ce oră iei prînzul?

— Totdeauna la ora unu.

— Și cînd îl sfîrșești?

— Depinde de foamea mea și de numărul felurilor de bucate.

— La ce oră ai părăsit ieri restaurantul?

— Nu mai țin minte.

— Unde te aflai în clipa exploziei?

— La cîțiva pași de ușa hotelului. Mergeam spre casă.

— La cîte minute după ora două s-a produs explozia?

— Nu știu, nu m-am uitat la ceas, dar cînd am ajuns la mine la hotel, era trei fără cinci minute.

Maiorul zîmbi cu răutate.

— Goldring, nu ți se pare că...

— Herr von Goldring — îl corectă Heinrich.

Lemke se smuci în fotoliu ca și cînd ar fi vrut să se ridice. Ochii lui mici, răutăcioși, se pironiseră pe chipul lui Heinrich, care, fără să-și ascundă disprețul, se uita la rîndul lui la Lemke.

„Poate c-ar trebui să sfîrșesc cu jocul ăsta! Să mă mulțumesc cu lichidarea maiorului și a celor doi-trei SS-iști, care îi vor sări în ajutor. Două gloanțe să-mi las mie. Nu strică să am o rezervă. Adică nu, să mai aștept puțin".

Heinrich puse în scrumieră havana neterminată și scoase alta din buzunar.

„Să știe că am obiceiul să-mi vîr mereu mîna în buzunar".

— Mi se pare că Herr Oberleutnant începe să se enerveze. Acum în glasul lui Lemke nu mai era ironie, ci batjocură fățișă.

— Nu, sînt furios, nu enervat — îl corectă Heinrich.

— Dar nu ți se pare curios ca un ofițer, un ofițer german, să vină la locul exploziei și să nu-și arunce ochii la ceas, cu toate că știa perfect de bine că acest amănunt e de o importanță capitală?

— Nu mă așteptam să fiu unicul izvor de unde veți aduna informații cu privire la ora exploziei.

— Te înșeli, avem nenumărate izvoare! Mult mai multe decît bănuiești dumneata.

— Cu atît mai bine pentru dumneavoastră.

— Pentru dumneata nu?

— Îmi căutați nod în papură.

— Actele dumitale! răcni Lemke, bătînd cu pumnul în masă.

„Gata! A sosit momentul! Altfel ar putea fi prea tîrziu".

Heinrich se ridică și el din fotoliu, puse havana în scrumieră și începu să-și descheie încet nasturii tunicii ca să-și scoată actele.

„Dacă se apucă să le cerceteze, îl împușc" — se hotărî el, uimit de propriul lui calm.

Apoi își scoase carnetul de identitate și-l puse pe masă.

„În clipa cînd se va apleca deasupra lui..."

Dar Lemke luă carnetul și nu se apucă numaidecît să-l cerceteze. Fără să-și ascundă furia turbată, stăteau amîndoi față în față și se priveau drept în ochi.

Deodată ușa se deschise fără zgomot și în prag apăru locotenentul, care cu puțin înainte ieșise de după draperie. Lemke îi aruncă o privire întrebătoare.

— Ordonanța confirmă — raportă el încet.

„Încă un candidat pentru lumea cealaltă... Totuși să aștept să vină mai în față. Deși, dacă-i vorba să acționez iute..."

— Leutnant Goldring, pentru ce faptă ai fost decorat cu „Crucea de fier" clasa a doua?

— Nu vă privește!

„Acum e totuna. Numai să vină locotenentul ceva mai aproape și atunci..."

— Herr Leutnant, verifică dumneata actele acestea — zise Lemke, înciudat, și fără să-și ia ochii de la Heinrich, băgă mîna în sertarul biroului.

„Nu cumva i-a venit în minte să-și ia revolverul?" se întrebă Heinrich îngrozit.

Locotenentul se apropie de masă, luă actele lui Goldring și se trase la o parte.

Heinrich vîrî mîna în buzunar. Lemke tresări, tot trupul i se încordă. Baronul își scoase liniștit cutia cu havane.

— Herr Maior, Herr Maior! glasul locotenentului răsuna a mirare și spaimă.

— Ce s-a întîmplat? Lemke întoarse pentru o clipă capul.

„Să trag, să trag acum! Dar ce-o fi cu locotenentul?"

Locotenentul, care-i verificase actele, întinse în tăcere maiorului carnetul de identitate al lui Goldring.

Între filele carnetului se afla o fotografie a generalului-maior de SS Berthold, cu dedicația: „Lui Heinrich von Goldring, de la tata".

— Herr General-Maior Berthold e tatăl dumitale?

Dacă ar fi răsunat o împușcătură, ea n-ar fi produs mai multă stupoare ca această fotografie.

— E tatăl dumitale? își repetă întrebarea Lemke, uluit.

— Terminați o dată comedia asta — zise Goldring și sări în picioare. Cutia de țigări de foi a lui Lemke zbură în celălalt colț al cabinetului. Cu ce drept mă treziți în toiul nopții și mă țineți aici la interogatoriu de mai bine de o oră?

— Dar, Herr Goldring...

— Nici un „dar"! Dați ordin să vie mașina să mă ducă la hotel! Chiar mîine Berthold va afla toată povestea asta.

„Ofensivă, numai ofensivă! Desperată, năprasnică, așa cum se cuvine unui fiu de general de Gestapo".

— Dar Oberst Gartner a fost ofițer cu însărcinări speciale pe lîngă generalul Berthold — mormăi Lemke.

— Știam asta și fără să mi-o spuneți dumneavoastră!

Heinrich simți cum o bucurie nesfîrșită, greu de exprimat prin cuvinte, îi umple toată ființa... „Totuși, «puțină fiere strică multă miere», spune proverbul. Să-i ia naiba de imbecili!"

— Bine, dar noi nu știam — se amestecă și locotenentul.

— Dați-mi un păhărel de coniac! Heinrich se lăsă greu în fotoliu. I se părea că dintr-o clipă în alta va izbucni într-un hohot de rîs nestăvilit, sau se va porni să-și cînte cîntecul preferat chiar acolo, în cabinetul de instrucție al Ges-

tapoului. Şi ca să nu-şi trădeze bucuria, îşi acoperi ochii cu palma.

— Herr Baron, Herr Baron — auzi el un glas domol şi respectuos.

Heinrich îşi luă palma de la ochi. În faţa lui stătea locotenentul cu o tavă pe care se afla o sticlă de coniac şi cîteva pahărele. Sticla era începută.

„Ehei, dar coniacul care îl beau dumnealor nu-i de lepădat!" îşi zise Heinrich, aruncîndu-şi ochii la etichetă.

Locotenentul umplu un păhărel. Heinrich îl goli dintr-o sorbitură, scoase din buzunar cutia de havane şi o întinse locotenetului. Acesta luă o havană, dar cu atîta grabă, încît Heinrich trebui să strîngă din dinţi să nu izbucnească în rîs. Lemke se aplecă peste birou şi luă şi el o havană. Cîteşi trei le aprinseră de la bricheta lui Heinrich.

— Acum, că v-aţi liniştit puţin, Herr Oberleutnant von Goldring...

„Parcă mai adineauri eram numai Goldring ?..."

— ... vă rog să ne înţelegeţi şi pe noi. Un personaj ca Oberst Gartner e ucis şi singurul om care iese din restaurant cu puţin înainte de explozie eşti dumneata...

Se auzi zbîrnîind telefonul.

— E Berlinul! şi maiorul se repezi la telefon. Ordonaţi!

— Iarăşi e generalul Berthold! E a treia oară că ne cheamă astăzi — şopti Lemke, acoperind receptorul cu palma. Îmi pare rău, dar n-a intervenit nimic nou.

Heinrich întinse mîna spre receptor.

— Herr General-Maior. Oberleutnant von Goldring vrea să vorbească cu dumneavoastră. Da, e aici.

Lemke trecu receptorul lui Heinrich, dar cu un gest atît de prevenitor, c-ai fi zis că în faţa lui se afla însuşi generalul.

— Da, eu sînt... În delegaţie. Ce caut aici şi la o oră atît de tîrzie? Goldring aruncă o privire la maior şi la locotenent. În privirile lor, în gesturile lor, în fiecare trăsătură a obrajilor schimonosiţi de frică, Heinrich citi implorare. Cum aş putea să stau cu braţele încrucişate cînd teroriştii ucid pe unul din ofiţerii părintelui meu? Se înţelege că am să-i ajut... Dar ce-i cu Lorre? Sărutaţi-o din partea mea... Şi în calitate de frate, şi de logodnic... Numai să nu-i spuneţi, vreau să i-o spun eu, personal. La revedere, pe curînd...

Heinrich puse receptorul în furcă.

— Herr Baron von Goldring, te rog foarte mult să uiţi incidentul de astăzi — se scuză Lemke. Sper că relaţiile noastre, care au început atît de neplăcut...

— Mi-au dat prilejul să stau de vorbă cu tata, şi asta a constituit întrucîtva o compensaţie — îl întrerupse Heinrich, vesel.

— Închipuieşte-ţi numai ce am fi păţit noi, dacă ai mai fi întîrziat cîteva minute la restaurant şi ai fi pierit în explozia aceea — zise Lemke, îngrozindu-se la acest gînd.

— Ştiţi ceva, sînt tare obosit! Vă rog să daţi ordin să vină maşina.

— O, cu plăcere! Nădăjduiesc totuşi că nu-ţi vei uita fagăduiala şi ne vei ajuta?!

— Am să fac tot ce-mi va sta în putinţă. Heinrich se înclină şi ieşi.

Peste un sfert de oră dormea dus...

MONICA PLEACĂ LA BONNEVILLE

Ar fi greu s-o bănuieşti pe madame Tarval că ar avea cine ştie ce idealuri înălţătoare, mai ales din acelea care i-ar cere sacrificii materiale de un fel sau altul. Pînă nu de mult, singurul ei ideal era, dacă nu să dea o dezvoltare mai amplă hotelului şi restaurantului, cel puţin să le menţină la

nivelul la care le moștenise de la bărbatul său. Și trebuie să spunem că se arătase o demnă urmașă a răposatului și-i continuase cu pricepere opera. Nu-i mai puțin adevărat că la înflorirea acestei afaceri, contribuiseră nu numai însușirile ei de gospodină, dar și unele împrejurări mai deosebite. Saint-Rémy, renumita stațiune climaterică, era plin de vizitatori tot anul, cu excepția cîtorva săptămîni de la sfîrșitul toamnei. Vilegiaturiștii foloseau cu plăcere pensiunea doamnei Tarval, care se pricepea să creeze o atmosferă plăcută, ceea ce i-a adus faima de pensiune serioasă, în care te simți bine. Se prea poate că la această impresie contribuia și faptul că cei doi copii ai ei — Jean și Monica — nu se foiau printre picioarele celor ce veneau să se odihnească, ci își ajutau mama după puteri. Madame Tarval era de principiu că încă de mici, copiii trebuie să se deprindă cu gîndul că în viață nimic nu se obține ușor.

Jean și Monica se făcură mari. Totul părea să meargă bine și mama plănuise dinainte cum să asigure viitorul copiilor ei. Fetei îi va lăsa restaurantul, iar băiatului — hotelul.

Dar războiul îi dădu peste cap toate planurile. E drept, hotelul nu era gol niciodată. Cea mai mare parte din camere erau ocupate de clienți permanenți, refugiați de la Paris și din nordul Franței. Refugiații nu se grăbeau să se întoarcă la casele lor, unde regimul de ocupație era mult mai sever. La Saint-Rémy, regimul de ocupație era camuflat cu o frunză de smochin, ca să zicem așa — convenția dintre comandamentul german și guvernul de la Vichy privitoare la „paza departamentului". Cu toate că refugiații foloseau și restaurantul, acesta nu mai dădea veniturile de altădată. Afacerile doamnei Tarval se clătinau. Una-i vilegiaturistul care vine să se distreze, punînd deoparte bani în acest scop, și cu totul altceva este locatarul permanent, care tremură pentru fiecare bănuț, fiindcă nici el nu știe cîtă vreme au să-i ajungă rezervele de care dispune și nici cînd va putea, în sfîrșit, să se întoarcă acasă. Afară de aceasta, madame Tarval trebuia s-o ajute regulat pe mama ei, care stătea împreună cu cealaltă fiică — Louise — în satul Travelcy. Înainte de război, Louise, care era mai mică decît doamna Tarval, locuia la Paris, unde soțul ei André Renard era inginer aeronautic. Dar în 1939, André Renard fusese mobilizat într-o unitate de aviație și fără îndoială a căzut pe front, deoarece Louise nu primise de la el nici un semn de viață. Nu mult după aceea, hitleriștii confiscaseră toată averea lui André Renard și Louise fusese nevoită să părăsească Parisul și să se mute la maică-sa, într-un sătuc, aflat la treizeci de kilometri de Saint-Rémy.

Bineînțeles, ar fi fost mai bine să stea toți la un loc. Louise și-ar fi ajutat sora la restaurant. Dar madame Tarval nu admisese această soluție, și nu pentru că nu-și iubea sora, ci dintr-un sentiment de elementară prudență. Dacă hitleriștii ar fi aflat că soția lui Renard stă la sora ei, fără îndoială că și restaurantul, și stăpîna lui ar fi fost socotite suspecte. Ofițerilor nemți li s-ar fi interzis să frecventeze restaurantul, ceea ce ar fi zdruncinat și mai mult afacerile doamnei Tarval. Oricum ar fi fost, dar cea mai mare parte din venituri le avea de la acești clienți permanenți. De aceea, nici prin gînd nu-i trecea să-și aducă sora lîngă ea. Chiar și faptul că purta corespondență cu Louise, madame Tarval îl ascundea cu grijă, mai ales după ce Jean plecase la maquis.

Într-adevăr, micul ei Jean, unicul ei fiu, fusese nevoit să ia calea maquis-ului. Din ziua aceea, madame Tarval nu-și mai afla liniștea. Bine că n-au aflat cei de la Gestapo! Pentru ei, Jean nu s-a mai întors de pe front — pierise într-o luptă sau căzuse prizonier. Dar ce se va întîmpla cînd vor afla? Doar într-un rînd puseseră mîna pe el în munți. Noroc că a dat peste baronul ăsta. Se vede că rugăciunile ei de mamă au făcut ca baronul să-i dea drumul. Altfel, cum se poate explica gestul lui ciudat? Să-și fi dat seama că-i fratele Monicăi? Nu, nu se poate. Cît despre Jean, cum a fost,

așa a rămas — un băiat naiv și nepăsător. Deși-i mai mare ca Monica, e mai ușuratic ca o fată fără minte.

Monica e altfel, te poți bizui pe ea. E drept, urăște pe nemți și uneori se poartă mult prea brutal cu ei, totuși nu întrece măsura. Iată, a consimțit să dea lecții de limba franceză baronului von Goldring. Nu-i mai puțin adevărat că baronul nu seamănă de loc a neamț. E politicos ca un francez vertitabil și foarte, foarte inimos. Din ziua aceea, cînd i-a dat drumul lui Jean, madame Tarval descoperă la el mereu noi calități. Numai un cavaler adevărat e capabil de o asemenea faptă. Jean i-a trimis vorbă prin Monica, că a fost uluit de întîmplarea aceea de pe platou. Dar de unde o fi aflat fata că Jean e maquisard? Madame Tarval își aduce aminte de nenumăratele plimbări cu bicicleta ale Monicăi și o apucă căldurile. Dar dacă și ea e în legătură cu partizanii?

Și biata femeie începe să cîntărească și să analizeze tot ceea ce înainte nu luase în seamă.

Într-adevăr, de multe ori, în timpul zilei, cînd treaba e în toi, Monica lasă totul baltă și sub pretextul că o doare capul, pleacă undeva cu bicicleta... Dar salutările de la Jean?... Cam prea des îi transmite Monica salutări! Sau vorbele astea: „Mamă, dacă te întreabă cineva, îi spui că François e logodnicul meu". La început, madame Tarval le-a luat drept glumă și a rîs. Auzi, François cel cu nasul lung să fie logodnicul unei fete așa de frumoasă ca Monica ei! Dar acum doamnei Tarval nu-i mai arde de rîs. Puțin cîte puțin începe să-și dea seama că fata îi ascunde ceva. Ferească Dumnezeu să se afle! Jean e în munți, e în siguranță oarecum, pe cînd pe Monica o pot înhăța în orice clipă. Ducă-se naibii de gînduri, poți înnebuni din pricina lor!

Și madame Tarval căuta să se amăgească, gonea din minte bănuielile înspăimîntătoare, rîdea de ea însăși că-i fricoasă și totuși neliniștea n-o părăsea.

Madame Tarval nu-i spuse nimic Monicăi despre bănuielile ei, nici măcar nu-i făcu vreo aluzie. Îi cunoștea prea bine firea, aprinsă și îndărătnică totodată. Dacă ar încerca s-o prevină, ar provoca o explozie de furie și de reproșuri. Monica nu se împăca de loc cu gîndul că sînt nevoite să trăiască din veniturile restaurantului pe care-l frecventează și nemții. Cine știe, ca să-și arate independența e în stare să facă vreo prostie. Nu, mai bine să închidă ochii, să-și ascundă capul în nisip, ca struțul în fața primejdiei și să aștepte terminarea războiului, care o dată și o dată tot trebuie să ia sfîrșit.

Abia după ce Monica primi nu se știe de unde o telegramă și-i declară că pleacă la Bonneville, madame Tarval își dădu seama de greșeala fatală pe care o făcuse. Ea încuie ușa, vîrî cheia în buzunar și-i spuse hotărît:

— N-ai să pleci nicăieri!

— Mamă, trebuie să plec!

— N-au decît să trimită pe altcineva! Pentru întîia oară îi dădea a înțelege Monicăi că-i la curent întrucîtva cu treburile ei. Nu-i pentru o fată, să alerge pe drumuri cu nu știu ce însărcinări misterioase.

— Ba tocmai că-i pentru o fată! Numai eu pot afla de la Goldring... — Monica se opri pe neașteptate.

— Ce trebuie să afli de la Goldring? Ce să afli? Te întreb! N-auzi? Dacă nu-mi spui, mă duc chiar acum la general...

— N-ai decît să te duci. Nu uita să adaugi că Jean al nostru e în maquis. Și atunci au să-i împuște pe toți ca pe niște pui de găină; doar știi foarte bine că n-au arme, iar tu îi împiedici de a-și face rost. Ei, de ce stai? Du-te o dată! Arată-le că ești o franțuzoaică adevărată, cum era și Levêque. Dar ține minte: n-o să ne mai ai, nici pe mine și nici pe Jean.

Auzind de arme, madame Tarval se lăsă pe un scaun și se îngălbeni așa de tare, că Monicăi i se făcu milă de ea.

— Mămico! Ea o cuprinse cu gingășie pe după gît. Îți dau cuvîntul meu că nu mă amenință nici o primejdie! Îți jur! Pentru mine n-o să fie decît o plimbare plăcută. Cel mult, am să strecor cuiva la ureche cîteva vorbe, și asta-i tot.

Dar nu era lucru ușor s-o liniștești pe madame Tarval. Plîngea, se ruga, o amenința și iar plîngea. Monica o trata ca pe o bolnavă, cu toate astea nu ceda de loc, rămînea tare în hotărîrea ei. Și în duelul acesta dintre mamă — care se străduia să-și ferească copilul de o primejdie de moarte — și fiică — care era gata să-și jertfească viața pentru binele poporului său — învinsese fata. Nu-i rămînea doamnei Tarval decît să se supună soartei.

Monica nu-i mai telegrafie lui Heinrich ca să-și anunțe sosirea. Nu voia să fie văzuți împreună în gară, unde foiau totdeauna polițiști și gestapoviști. Numai după ce sosi la Bonneville, la vară-sa, îi trimise la hotel o telegramă prin care îi fixa locul și ora întîlnirii.

Heinrich se ținu de cuvînt. Veni la întîlnire în haine civile și fata își zise că îl prind mult mai bine decît uniforma aceea nesuferită de ofițer german. O clipă, Monicăi i se păru că bariera dintre ea și Heinrich a dispărut, atît de bine se simțea mergînd cu el alături, sprijinită de brațul lui cald și puternic. Nici nu-i venea să vorbească. Pare-se că Heinrich își dădu seama de starea ei sufletească, pentru că tăcea și el. Deodată Monica își închipui că nu mai este război, că n-a fost și nici nu va fi vreodată, și că n-are de ce să-și ascundă sentimentele. Doar între ea și Heinrich sînt raporturi firești, cum sînt de mlte ori între oameni. Dar ca un făcut, la fiecare pas dădeau peste patrule, și bocănitul greu al cizmelor îi amintea, cine știe de ce, zgomotul înăbușit al celor dintîi bulgări de pămînt aruncați peste sicriu. Nu, nu era o reverie! Era realitatea hîdă care îi amintea la fiecare pas de ocupație și că a venit la Bonneville, nu pentru a se întîlni cu iubitul ei, ci pentru a culege informații atît de necesare celor din maquis.

„Acum, mai mult ca oricînd, avem nevoie de armament" — îi răsunau mereu în urechi vorbele pe care i le spusese François în ajunul plecării ei. Dar parcă ea nu știa asta? Nu-i nici o îndoială că au mare nevoie de armament, și ea va face tot ce-i stă în putință ca transportul de arme să ajungă în mîinile partizanilor. „Dar din pricina asta, Heinrich ar putea avea neplăceri, și încă foarte mari" — îi trecu deodată prin minte. Sărmanul, iată, merge alături de dînsa, fără să spună o vorbă, însă ea simte că și el e fericit. Cu cîtă căldură îi străluciseră ochii cînd o zărise în colț, la întretăierea celor trei străzi! Ce-ar face el oare dacă i-ar ghici acum gîndurile? Ar opri o patrulă și i-ar ordona s-o ducă la Gestapo. O nu, nu se poate! Chiar dacă i-ar citi gîndurile, tot n-ar face asta. Să presupunem că Heinrich ar fi arestat, pentru că armamentul n-a ajuns la destinație — nici atunci n-ar trăda-o. Monica simte acest lucru cu toate fibrele ființei sale. Totuși, ea nu poate să-și deschidă inima în fața lui, pentru că chiar de-ar exista numai o îndoială de unu la sută, de unu la mie, ea nu are dreptul să riște totul din pricina sentimentelor ei. Chiar dacă el ar primi ordin să însoțească trenul?...

Monica tresări la gîndul că Heinrich ar putea primi un asemenea ordin.

— Ți-e frig, Monica? o întrebă el plin de grijă.

— Da, puțin — îi răspunse fata aproape mașinal, deși toamna tîrzie era neobișnuit de blîndă.

— Hotelul la care am tras e la doi pași de aici. Ce-ar fi să intrăm să ne încălzim și să ne odihnim un pic?

Monica clătină din cap:

— Ce tot spui!

— Bine, dar de cîte ori n-am rămas singuri și, dacă nu mă înșel, nu ți-am dat motive să te ferești de mine! Unde mai pui, că la ora asta trebuie să fim acasă fiindcă aștept o veste foarte importantă...

— Ți-ai terminat treburile?

— Mi le-am terminat pe toate. Mai am de vorbit cu cineva la telefon, cu privire la ora de plecare a eşalonului, şi pe urmă sînt complet liber. Îţi făgăduiesc că n-ai să te plictiseşti decît cel mult două minute...

– Bine, dar... — şovăi Monica.

— A, nu vrei să ne vadă cineva împreună la hotel? ghici Heinrich.

— Da. Nu uita că aici nu mă cunoaşte nimeni şi s-ar putea crede că sînt o fată din acelea... Doar hotelul e pentru ofiţeri.

— Strada asta nu-i chiar aşa de umblată. Totuşi, dacă dăm peste cineva, o să aşteptăm puţin.

Monica dădu din cap tăcută şi grăbi pasul, ca şi cînd ar fi vrut să scape cît mai repede de neplăcerea ce-o aştepta.

Kurt era în cameră.

— Oricine ar veni, nu sînt acasă — îi ordonă Heinrich din mers făcînd loc Monicăi să intre în odaie.

Ca totdeauna, în cele dintîi clipe de revedere, tăcerea era stînjenitoare. Pentru a o risipi, Monica începu să-i istorisească cum a călătorit, străduindu-se zadarnic să-şi coloreze povestea cu imagini interesante, din care pricină se simţea şi mai stînjenită. De altfel şi Heinrich era tot atît de tulburat cît şi Monica. Explozia de la restaurantul „Savoie" îl ajută să lege o conversaţie mai însufleţită. Fata îl asculta cu ochii în pămînt, se temea să nu-i surprindă în privire ceva mai mult decît o simplă curiozitate. Dar cînd Heinrich îi spuse în treacăt că puţin a lipsit să nu fie şi el ucis, fata tresări.

— Mereu mi-e frig — se dezvinovăţi ea.

— Să-ţi dau ceva să-ţi pui pe umeri? îi propuse el şi voia să-şi scoată haina, dar chiar atunci se auzi o ciocănitură în uşa odăii în care se afla Kurt. Heinrich duse degetul la buze, arătîndu-i prin aceasta că trebuie să tacă.

— Herr Oberleutnant e acasă? se auzi un glas răguşit.

— Nu, a plecat nu ştiu unde.

— Da' tu ce cauţi aici, Schmidt? Parcă trebuia să pleci pe frontul de răsărit? întrebă acelaşi glas răguşit.

— Oberleutnant von Goldring a cerut să fiu lăsat la comandament, m-a luat ca ordonanţă la dumnealui.

— Se vede că nu ştie ce poamă îmi eşti! Dar lasă că am să-i spun eu... Şi acum ascultă, dar bagă de seamă să nu încurci lucrurile cumva! Să-i spui ofiţerului tău că trenul numărul şapte sute optzeci şi şapte pleacă mîine la ora opt seara. Dacă vrea să meargă cu noi, să ne dea de ştire, ca să-i oprim un compartiment. Ai priceput? Totuşi, am să-i dau mîine dimineaţă un telefon. Nu de altceva, dar prost cum eşti, parcă văd că o să i le spui toate pe dos!

— N-o să le spun pe dos, Herr Oberleutnant! Am să i raportez îndată ce s-o întoarce sau o da un telefon.

Se auzi trîntindu-se uşa odăii în care avusese loc convorbirea.

— Ai de gînd să pleci şi dumneata cu trenul ăsta? Monica ar fi vrut să-şi ascundă tulburarea, dar nu izbuti. Ea se citea în ochii ei, se simţea în glasul ei, răzbea din toată faptura ei, încordată în aşteptarea răspunsului.

„Draga mea conspiratoare, ce lipsită de experienţă eşti!" era cît pe ce să-i spună Heinrich, dar se stăpîni şi-i răspunse cu nepăsare:

— Sînt sigur că Feldner şi cei douăzeci de soldaţi ai lui au să se descurce şi fără mine. Chiar sînt cam mulţi pentru şase vagoane. Noi vom pleca cu maşina. Doar aşa ne-a şi fost vorba, nu? Mîine dimineaţă ne vom plimba prin oraş, iar după-amiază o să plecăm.

— O nu, trebuie să mă întorc chiar astăzi. I-am făgăduit mamei, nu se simţea bine de loc.

— Dar cum rămîne cu verişoara? Aproape că nu v-aţi văzut!

— I-am adus un pachet de la mama. De altfel, n-aveam chiar aşa de multe să ne spunem, doar a fost la noi mai zilele trecute.

— Atunci îl înștiințez pe Feldner că plec cu mașina. Iar dumneata, pregătește-te de drum! Unde să vin să te iau?

— Peste două ore am să te aștept în colț, la încrucișarea celor trei străzi, unde ne-am întîlnit azi dimineață. Îți convine?

— Se înțelege. Ba o să am timp să te conduc la verișoara dumitale.

— O nu, nu-i nevoie! se neliniști Monica. Ne-ar putea vedea prin fereastră și cine știe ce ar putea crede.

Heinrich o privi lung și zîmbi. Fata își lăsă ochii în pămînt.

După plecarea Monicăi, baronul îl anunță pe Felduer că părăsește Bonneville-ul astăzi cu mașina și-i dădu ultimele instrucțiuni cu privire la paza eșalonului. Îi mai rămînea vreme să treacă și pe la Lemke. Acesta îl primi cu multă prietenie și politețe. Dar nu s-a putut lăuda că a dat de urma celor ce puseseră la cale atentatul de la „Savoie".

Heinrich își arătă părerea de rău că nu poate să-i ajute în căutarea criminalilor, fiind nevoit să plece.

Două ore mai tîrziu, cînd Heinrich sosi cu mașina la locul convenit, cernea o ploaie deasă de toamnă.

Monica nu venise încă și, ca să nu atragă atenția nimănui, Heinrich se hotărî să nu oprească la colț, ci să meargă mai departe.

După ce parcurse vreo două cvartale, zări silueta cunoscută, mergînd cu o blondină înaltă, îmbrăcată cu o pelerină de ploaie. Necunoscuta își luă rămas bun de la Monica și încerca cu de-a sila să-i pună pelerina pe umeri. Heinrich voi să oprească, dar dîndu-și seama că-i în uniformă, trecu mai departe, întoarse și reveni la locul convenit. Monica îl aștepta.

— Păcat că n-ai vrut să iei pelerina! Ne-ar fi prins bine la amîndoi.

— Prin urmare, prin urmare... — îl fulgeră ea cu o privire furioasă — cine ți-a dat voie să mă urmărești?!

— V-am văzut fără voia mea. Totuși, binecuvîntez întîmplarea asta pentru că m-am putut convinge că persoana în chestiune era într-adevăr o verișoară, și încă o verișoară frumoasă, și nu un „văr" oarecare.

— Ai avut timp să observi și amănuntul ăsta?

— Desigur, am ochi ageri. De altfel, observ o mulțime de lucruri, pe care dumneata nici nu le bănuiești, draga mea profesoară!

Curînd după aceea, mașina alerga pe drumul ce ducea la Saint Rémy. Ploaia nu mai contenea. Trebuiră să se înfășoare amîndoi în pelerina lui Heinrich. Stropi reci pătrundeau prin ferestruile prost închise.

Plecară după amiază din Bonneville și acum Kurt gonea din răsputeri ca să poată ajunge la Saint-Rémy pe lumină. Nu era lipsit de primejdie să călătorești noaptea prin locurile acelea.

Dar pasagerii lui Kurt nu băgau de seamă nici viteza cu care mergeau, nici ploaia care nu mai contenea. Stăteau tăcuți, lipiți unul de altul. Nu mai vroiau și nu le mai trebuia nimic, afară de senzația aceea de apropiere și de căldură pe care o simțeau amîndoi deopotrivă. Și ce n-ar fi dat ei să poată goni așa la nesfîrșit, mereu înainte, spre veșnicie, acolo unde poți fi ceea ce ești, unde în locul jocului convențional, al frazelor în doi peri, în locul aluziilor, poți spune deschis, din toată inima, vorbele acelea unice, care erau gata să se desprindă de pe buzele lor, dar pe care amîndoi se temeau să le rostească:

— Te iubesc!

Lütz se înșela cînd susținea că la cîțiva kilometri de Saint-Rémy se află o uzină subterană de armament, care fabrică mine și aruncătoare de mine. De altfel, spusese ceea ce știa numai el, generalul Ewers și încă cîțiva ofițeri din comandament. Chiar și Müller, șeful serviciului SS, era încredințat că clădirile prizărite din apropierea drumului ce ducea spre platou servesc de intrare în uzina de armament. Nici unul din cei ce cunoșteau această „taină" nu bănuia că, de fapt, păzesc niște clădiri pustii, construite în scopuri de mascare. Comandamentul german avusese grijă să ia toate măsurile ca să se păstreze cel mai strict secret asupra locului adevărat unde se afla acest obiectiv militar, de o importanță excepțională.

Într-adevăr, prin părțile acelea exista o uzină de armament. Sub pămînt trudeau prizonieri din toate țările cotropite de Hitler. Numai că ea nu se afla în apropiere de Saint-Rémy, ci la douăzeci și cinci de kilometri de orășel, în Valea Blestemată, cum îi spuneau cei din partea locului.

Numele acesta îi fusese dat de către ciobani. Cei ce o botezaseră astfel erau departe de a se gîndi că va veni o zi cînd își va merita pe deplin porecla. Îi spuseseră așa de ciudă că nu puteau pătrunde pînă la ea, de necaz că pășuni minunate rămîneau nefolosite. Fără să asculte de sfatul celor bătrîni, ciobanii tineri și lipsiți de experiență își mînau uneori turmele pînă la marginea stîncilor prăpăstioase, care

înconjurau valea din toate părțile. Dar încercările lor de a găsi un povîrniș mai puțin abrupt au fost zadarnice.

Oricine se uita de sus în valea aceasta, avea impresia că o mînă de gigant a tras cu un compas uriaș un cerc și apoi a cioplit în jurul lui stînci verticale, așa fel ca piciorul omului să nu poată călca niciodată pe minunatul covor verde așternut pe fundul neted al fîntînii fără pereche. Turiștii veneau să privească această operă a naturii, dar nu îndrăzneau să coboare în vale, deoarece pe stîncile arse de vînturi și spălate de ploi nu creștea absolut nimic.

Și Valea Blestemată continuă să rămînă neatinsă pînă la sfîrșitul anului 1941.

Pe vremea aceea, teoria Blitzkrieg-ului, potrivit căreia Rusia Sovietică trebuia să îngenuncheze în fața învingătorului, nu mai era chiar atît de sigură. Și deși comandamentul suprem al armatei hitleriste nu renunțase încă la această teorie, totuși, după înfrîngerea din preajma Moscovei, multă lume înțelesese că războiul poate lua un caracter de durată și că, pentru a porni o nouă ofensivă, e nevoie de o pregătire serioasă și amănunțită. Firește, rolul hotărîtor în această pregătire trebuia să-l joace dotarea armatei cu noi arme, mai ales cu „surprizele" care se fabricau în uzinele de armament și care, după socotelile hitleriștilor, urmau să demoralizeze spatele frontului dușman.

Dar atacurile aviației sovietice și aliate se intensificau tot mai mult. Deci trebuia să se ia măsuri ca întreprinderile cele mai importante care lucrau pentru război să fie ferite de bombardament.

Iată de ce, după înfrîngerea suferită în preajma Moscovei, apărură în sud-vestul Franței și în nordul Italiei numeroase echipe de specialiști îmbrăcați în uniformă militară care căutau locuri potrivite pentru construirea de uzine de război subterane.

O astfel de echipă dăduse din întîmplare peste Valea Blestemată.

Din primele zile ale lunii ianuarie 1942, huruitul camioanelor grele nu mai încetă în Saint-Rémy. Treceau în goană prin orășel în șiruri nesfîrșite, totdeauna mascate cu grijă. Cînd ajungeau la construcțiile despre care Lütz credea că țin de uzina subterană, făceau popas pentru un timp oarecare și iar o luau undeva spre sud, cotind pe o șosea nou construită. Unde ducea șoseaua, nimeni nu știa. Chiar și mașinilor militare le era interzis să apuce pe acest drum. În zadar se căzniseră maquisards-ii să dea de taina șoselei; cazemate așezate de-a lungul ei îi păzeau cu strășnicie accesul.

Către sfîrșitul lunii martie, tuneluri lungi străpungeau masivul muntos spre răsărit și apus de Valea Blestemată, iar în vara aceluiași an, la o mare adîncime sub fundul ei, intrau în funcțiune cele dintîi ateliere ale uzinei.

Acum valea își îndreptățea numele. Puteai s-o numești blestemată, fără să mai stai pe gînduri.

Paul Chénier, sau mai bine zis, omul care se ascunde sub acest nume, nu văzuse niciodată Valea Blestemată. Auzise însă de la nevastă-sa, care era dintr-un sătuc din apropiere de Saint-Rémy. Îi reținuse numele numai pentru că se certase în ziua aceea cu Louise; rîsese de obiceiul celor din sud de a da nume pompoase la toate fleacurile și tînăra lui nevastă se făcuse foc. Era prima lor ceartă. În aceeași seară, se legaseră amîndoi prin jurămînt să nu se mai certe niciodată și, bineînțeles, îl călcaseră de nenumărate ori. Dar nici unuia dintre ei nu i-ar fi trecut prin minte vreodată că Valea Blestemată, care fusese pricina celei dintîi certe, va juca un rol atît de nefast în viața lor.

Prizonierul nr. 2948 își mușcă buza ca să nu facă să răsune tot dormitorul de gemetele lui. Amintirea aceasta de demult, lumină pentru o clipă întunericul dar se topi numaidecît ca un miraj cu toată silința lui Paul de-a o reține. Oare toate astea au existat cîndva, aievea? se întrebă el.

Din clipa cînd fusese vîrît în subterană, Paul Chénier pierduse simțul realității. Tot ce se întîmplase după aceea semăna mai curînd cu un delir.

Cine ar putea crede că într-o vale pașnică există o uzină subterană cu cîteva mii de muncitori, care nu văd și nici nu vor mai vedea vreodată lumina soarelui? Dar convorbirea lui de astăzi cu bătrînul general? Cui i-ar putea trece prin minte ceva asemănător?

Paul Chénier își închide o clipă ochii, apoi îi deschide din nou. Nu, el e în viață, și nici nu doarme — prin urmare și discuția lui de astăzi cu generalul a fost o realitate. Trebuie să-și reconstituie în minte cum s-a petrecut totul.

...E introdus într-un birou, care se află tot aici, sub pămînt, pentru că n-are ferestre. Soldatul care l-a însoțit l-a vîrît înăuntru și a plecat. O cameră mare, spațioasă. O masă de lucru, alături de ea, o altă masă, mai simplă, încărcată cu tot felul de schițe. Pe masa de lucru, o cutie cu țigări de foi. O, cum s-ar repezi să înșface o țigară și s-o aprindă! N-a mai pus țigară în gură din ziua cînd a ajuns în iadul ăsta... Oare cît o fi trecut de atunci? O lună, două? Paul nu-și poate da seama. Și el, și tovarășii lui de dormitor au pierdut socoteala zilelor și a săptămînilor. Cînd vorbesc între ei, spun: asta s-a petrecut cu un schimb în urmă, sau cu două schimburi în urmă. Nimeni nu știe în ce zi a săptămînii se află.

Paul întoarce capul ca să nu mai vadă țigările; și, în clipa aceea, privirea lui întîlnește doi sfrădeluși ascuțiți. Doi ochi rotunzi, lipsiți de gene, se pironesc, fără să clipească, în pupilele lui. Pe fața hîdă și bătrînă, veștedă ca o frunză uscată, numai ochii sînt vii.

— De ce te-ai oprit în mijlocul camerei? îl întrebă bătrînul cu epoleți de general pe umeri, apărînd pe neașteptate dintr-o firidă.

— N-am vrut să mă apropii de masă. Văd întinse o mulțime de schițe. S-ar putea să fie secrete...

Un fel de rîs, asemănător cu un croncănit răgușit, răsună undeva, pe aproape. Neînțelegînd de unde vin aceste sunete, Paul își rotește privirea prin cameră, dar în afară de ei doi nu mai e nimeni. Deodată își dă seama că rîde generalul. Dar rîde într-un chip ciudat. Buzele lui veștede, bătrînești, rămîn nemișcate, nici un mușchi de pe față nu i se clintește, iar ochii nu-și schimbă expresia. Numai nările largi ale nasului său învîrstat cu vinișoare stacojii îi tremură ușor, iar burta mare, bolnăvicios de mare, îi tresaltă într-una, încît te aștepți ca dintr-o clipă în alta să-i sară toți nasturii de la tunică.

— Ce pagubă am avea noi și ce folos ai trage dumneata, dacă ai afla secretele uzinei noastre? Le-ai transmite prietenilor dumitale? Le-ai vinde unui stat străin?

Paul tace, la drept vorbind nici nu i se cere un răspuns.

— Dumneata poți să știi tot despre uzina noastră. Înțelegi, tot! Poate că ești curios să afli unde se găsește? Poftim! În munții din sud-vestul Franței, sub Valea Blestemată, cum i se spune pe aici...

Paul strînge din dinți ca să nu strige.

— Poate te interesează ce fabricăm? urmează generalul, înăbușindu-se de rîs și burta îi tresaltă încă și mai tare. Pot să-ți spun și asta. Dispozitive optice pentru lansarea automată a bombelor... Și acum sînt sigur că ai să mă întrebi de ce sînt atît de sincer cu dumneata?

Ochii generalului scînteiază sinistru și toate cutișoarele de pe fața lui încep să tremure și să joace.

— Un singur lucru aș vrea să vă întreb, monsieur le général, cu ce drept mă țineți aici? Eu nu-s nici prizionier, nici criminal. Am fost angajat cu contract la fabrica de avioane, la o fabrică de avioane franceză. Într-o noapte au venit niște necunoscuți și mi-au cerut, ca din partea direcției, să merg numaidecît cu ei pentru o consultare urgentă. Cînd am ieșit din oraș, m-au urcat cu sila într-un automobil închis și m-au dus într-o direcție necunoscută. Protestez

monsieur le général, împotriva acestor samavolnicii, împotriva încălcării celor mai elementare legi, împotriva încălcării drepturilor omului.

— Ajunge! și curmîndu-și rîsul, generalul bate cu pumnul în masă. Legi, drepturile omului... păstrează expresiile astea pentru mitingurile dumitale. Sîntem oameni în toată firea și ne putem lipsi de această demagogie. Singurul drept neîndoielnic, care există pe pămînt, este dreptul forței, iar forța, cred că te-ai convins și dumneata, e de partea noastră. Dumneata ești un talentat constructor de avioane și noi avem nevoie de dumneata. De aici rezultă drepturile noastre și obligațiile dumitale. Ai înțeles?

— Nu tocmai. Codul dumneavoastră de morală are o lăcună esențială, o greșeală de calcul, ca să zic așa. Dumneavoastră puteți recurge la constrîngerea fizică și ați și recurs la ea. Dar ca să mă constrîngeți să vă pun la dispoziție talentul de care vorbeați...

— De ce ne socotești atît de naivi? Nici nu poate fi vorba de o greșeală de calcul. Cînd am recurs la măsurile acestea extreme, ne-am condus după cel mai precis calcul. Și anume: să-l punem pe om în cele mai grele condiții, să ucidem în el cea mai mică speranță de scăpare, cred că ai avut timp de ajuns să cunoști rînduielile noastre și să vizitezi crematoriul, ca pe urmă să-i oferim o mică și unică șansă de scăpare.

Cu o plăcere sadică, generalul lungește înadins ultimele cuvinte, dar fără să-și ia ochii de la fața interlocutorului său, vrînd pesemne, să ghicească ce impresie au făcut asupra lui. Dar Paul își încordează toate puterile ca să nu-și trădeze nici desperarea, nici furia turbată.

— Și care este șansa aceea? întrebă el cu un glas liniștit, atît de liniștit că se miră el însuși de calmul lui.

— Ha-ha-ha! Ai vrea să-mi dau cărțile pe față așa, dintr-o dată! Dar la urma urmei, de ce nu le-aș da! Doar ești lipsit de putința de a istorisi vreodată cuiva ce-ai văzut, în uzina noastră, ce-ai să mai vezi de aici înainte, sau ce am să-ți mai spun eu. Poate doar lui Dumnezeu pe lumea cealaltă! Nu uita că dumneata nu mai ești Paul Chénier, ci numărul două mii nouă sute patruzeci și opt și că, de aici nici morții nu ies la suprafață.

— Așadar, unica șansă de scăpare de care-mi vorbeați, de fapt, este egală cu zero?

— Pentru toată lumea, afară de dumneata și încă cîțiva ca dumneata. Se înțelege, dacă o să judeci lucrurile logic... Dar stai jos, ia și o țigară de foi. O țigară bună te ajută să judeci logic.

Generalul împinge cutia cu țigări de foi spre Paul și-i întinde bricheta. După ce și-o aprinde Chénier trage cu nesaț fumul în piept și deodată simte că tot ce-i în jurul lui începe să se învîrtească.

— N-ai fumat de mult, se vede? aude el ca din depărtare glasul scîrțîit al bătrînului. Nu-i nimic, îți trece îndată. Generalul vorbește pe un ton ca și cînd el și Chénier sînt cunoștințe vechi și acum stau la taifas.

Paul mai trage un fum în piept și capul i se limpezește. „Să nu-mi trădez tulburarea, să mă stăpînesc, să ascult cu atenție ce spune vipera asta bătrînă... Ei au nevoie de mine și faptul acesta trebuie să-l exploatez. Principalul este să cîștig timp și să caut, să caut fără odihnă, o ieșire!“ repetă în gînd Paul Chénier.

— Am putea să-ți facem rost de țigări de foi — zice generalul ca în treacăt.

— Pentru asta m-ați chemat, să aud o propunere atît de plăcută? întreabă Paul pe un ton batjocoritor.

— În parte și pentru asta. Am putea să-ți îndulcim întrucîtva regimul, dacă am vedea că ești un om înțelept.

— Să admitem că sînt un om înțelept...

— Atunci ar trebui să-ți faci următorul raționament: victoria Germaniei este singura mea șansă de scăpare, cu condiția să contribui și eu la această victorie, pentru că în

caz de înfrîngere, uzina va sări în aer și o dată cu ea voi sări și eu...

— Monsieur le général, n-ar fi mai bine să ne lipsim de aceste excursii psihologice și să-mi spuneți pe șleau ce doriți de la mine?

— Bine, să vorbim deschis. Văd că ești un om serios. Uite cum stau lucrurile: noi nu sîntem mulțumiți cum lucrează aparatele de ochire de pe avioanele noastre de bombardament. De aceea, am adunat aici cîțiva ingineri dintre cei mai buni. Pe noi nu ne interesează naționalitatea lor, convingerile lor politice și alte fleacuri, care au atîta importanță sus, la suprafață. Și de la ei, și de la dumneata, noi nu cerem decît un singur lucru: să ne ajutați să rezolvăm unele dificultăți tehnice pe care le întîmpinăm în procesul de perfecționare al aparatelor despre care am vorbit. Calculele tehnice precum și desenele necesare ai să le primești mîine de la inginerul-șef. Îți punem la dispoziție o bibliotecă, ajutoare și o să ai acces liber la toate atelierele uzinei. Pînă într-o lună, să-mi prezinți neapărat propunerile dumitale. Noi le vom studia și dacă vom vedea că te găsești pe calea cea justă, condițiile noastre vor căpăta putere și noi îți garantăm viața și libertatea; dar asta numai după ce uzina își va pierde calitatea de a fi secretă, adică după victorie. Iată în ce constă șansa aceea unică, despre care ți-am vorbit...

...Paul Chénier se întoarse încetișor pe patul lui îngust, de lemn, silindu-se să nu atingă pe vecin. Dar Stah Leșcinski nu dormea.

— Ei, ce-ai hotărît? întrebă el în șoaptă, lipindu-și buzele de urechea lui Paul.

— Ți-am spus doar că am să rup schițele în bucățele și am să le arunc în mutra inginerului-șef.

— Prostii! făcu Stah. Ești obligat să iei hîrtiile ce au să ți se dea și să înveți pe de rost toate detaliile tehnice, tot ce se referă la aceste aparate de ochire.

— Ca să le istorisesc mai tîrziu lui Dumnezeu, cum spunea generalul?

— Nu, ca să le transmiți cui trebuie la suprafață, dacă vom izbuti să te facem scăpat de aici.

— Nu știu de ce ne-om mai fi mîngîind noi cu speranțe iluzorii! După discuția mea cu generalul, m-am convins definitiv de asta. Dacă ar exista cea mai mică posibilitate de a fugi, nu mi s-ar fi încredințat schițe cu un caracter atît de secret.

— Bine, dar piesele sînt împachetate și după aceea așezate pe transportor, și eu nu cred că sînt lăsate aici, sub pămînt. Mai mult ca sigur că lăzile sînt expediate cu trenul undeva, în alt loc. Termenul de o lună ce ți s-a acordat trebuie folosit ca să găsim un mijloc, cu cele mai reduse riscuri pentru viața ta... La secția de împachetare lucrează doi de-ai noștri: André Susain și Watslav Wașek. Am să mă sfătuiesc cu ei chiar astăzi.

— Vezi să nu dăm peste cap toată organizația noastră.

— Păi de aceea am creat-o, ca să luptăm. Iar lupta înseamnă risc și datoria noastră este să-l micșorăm la minimum. De fapt, asta-i treaba comitetului, nu a ta.

— Dar de ce eu să fiu acela care să folosesc această șansă de scăpare? Tu, Jules, André puteți să faceți mult mai mult decît mine. Voi aveți legături întinse, un stagiu îndelungat în munca ilegală, pe cînd eu nu sînt decît un simplu membru al mișcării de rezistență.

— În împrejurarea de față, Paul Chénier poate să facă cel mai mult pentru cauza comună. Tu ești inginer, iar sarcina noastră principală este să transmitem cui se cuvine secretul noului armament. De aceea, în numele comitetului îți ordon: lasă-i să creadă că te apuci cu amîndouă mîinile de paiul pe care ți-l întinde generalul...

— Dacă îmi ordoni ca președinte al comitetului...

— Stai puțin! Mai întîi verifică-te și vezi dacă ai destulă barbăție să iei asupra ta un asemenea risc. Cumpănește bine

totul. Noi nu știm și nici nu vom afla vreodată unde ajung lăzile cu piese. Se prea poate ca lăzile să mai fie o dată verificate înainte de a fi încărcate în vagoane. Nu uita de asemenea, că adăpostul tău vremelnic, după cum sperăm, ar putea totuși deveni mormîntul tău. Ține seama că noi n-avem nici cea mai mică idee cum sînt transportate lăzile. Și apoi stau și mă gîndesc: cum o să ieși din ladă? Ești gata să primești o sarcină ca asta?

— Sînt gata să execut orice sarcină îmi încredințează comitetul ilegal.

— Atunci chiar de mîine începem să întocmim planul și să facem pregătirile trebuitoare în vederea realizării lui. Tu să te ții deoparte, ca să nu stîrnești suspiciuni. Misiunea ta este să-ți întipărești în minte tot ce-ar putea fi de folos la suprafață prietenilor noștri... Și acum, dormi! Trebuie să avem capul limpede.

Stah se trase mai la o parte de vecinul său de pat și adormi numaidecît.

Dar Paul Chénier mai stătu multă vreme cu ochii deschiși. Tavanul de beton care atîrna chiar deasupra paturilor de scînduri, i se părea căpacul unui sicriu. Oare singurul mijloc de a ajunge la suprafață să fie ăsta — a se lăsa împachetat într-o ladă? Dar chiar și în acest caz, ar avea el șanse să vadă lumina zilei și să dezvăluie oamenilor tainele Văii Blestemate? Poate că ar avea, dar foarte mici... Una la sută, poate și mai puțin. Ce siguranță poate avea el că nu se va sufoca înainte de a ieși la lumina zilei? Doar nu este exclus ca lada în care va fi împachetat să fie așezată jos, pe podea, sub celelalte. Și atunci... Paul tresări și-și smulse gulerul cămășii, ca și cînd simțea că se înăbușe. Nu cumva îi e frică? Firește că-i este frică! Dar să-ți fie frică, nu înseamnă că ești un laș. Doar de bună voie și pe deplin conștient a primit el să fie așezat de viu într-un sicriu întunecos. Nu, nu încape îndoială, el va ieși de aici și va duce la îndeplinire misiunea ce i se va încredința.

Paul se ridică puțin, se sprijini într-un cot și învălui dormitorul într-o privire. Undeva, la capătul pasajului dintre cele două rînduri de paturi suprapuse, licărea un bec mic electric. Lumina lui firavă smulgea din întuneric paturile de lîngă ușă și trupurile ghemuite pe ele. Acela e prizonierul nr. 1101! Către seară începuse să fie scuturat de friguri. Desigur că mîine dimineață n-o să se mai poată scula. Și atunci, o singură cale îl așteaptă. Nu, trebuie să iasă de aici! Și nu ca să-și salveze propria sa persoană! Datoria lui este să smulgă din mîinile dușmanului arma asta înspăimîntătoare. Și dacă există o șansă cît de mică de a izbuti, trebuie s-o folosească.

În timp ce adormea, chipul Louisei îi apăru din nou pentru o clipă. Desigur că o fi plecat din Paris și acum stă la mamă-sa, la cîțiva kilometri de aici. Dacă ar ști ea cît de aproape sînt unul de altul și totuși cît de nesfîrșit de departe! Iată, curînd au să se împlinească trei ani de cînd nu s-au mai văzut. Înainte de ocuparea Parisului de către nemți, comunistului André Renard i s-a propus să-și schimbe numele și să se angajeze la fabrica de avioane confiscată de hitleriști. Așa s-a făcut că André Renard — Paul Chénier s-a găsit în situația de a nu putea scrie nevesti-si nici măcar un rînd. Iar mai tîrziu, fusese ridicat și adus aici, sub pămînt.

ZILE GRELE PENTRU GENERALUL EWERS

De cînd bătălia de pe malurile Volgăi începuse să ocupe locul de frunte în comunicatele comandamentului german, generalul Ewers își pierduse liniștea. E drept că nu-și schimbase de loc programul. Bărbierit cu grijă ca de obicei, cu

aceeași ținută dreaptă, ostășească, apărea fix la ora zece la comandament și fix la ora unu la dejun la cazinou. Uneori făcea și cîte o glumă pe seama vreunui ofițer, dar în spatele acestor obiceiuri bine statornicite, se ascundea acum un alt om — dezorientat, lipsit de calm. Numai Lütz, care venea mai des decît ceilalți în contact cu generalul, putuse să observe această schimbare. Acum, Ewers stătea ore întregi aplecat deasupra hărții frontului de la Stalingrad și însemna pe ea cele mai mici fluctuații.

Generalul Ewers era în dizgrația comandamentului hitlerist. Ea a fost provocată de un articol destul de cuprinzător, publicat de el într-o revistă încă în anul 1938. Făcînd analiza tacticii și a diplomației de pe vremea kaiserului, Ewers căuta să demonstreze că numai credința greșită că Germania poate lupta pe două fronturi — și pe cel de apus și pe cel de răsărit — a dus imperiul german la dezastre... În sprijinul acestei afirmații, Ewers cita pe Bismarck, care se temuse totdeauna de un război pe două fronturi, preconizînd o politică de bună înțelegere cu Rusia.

Articolul fusese scris într-un moment foarte nepotrivit. Chiar în vremea aceea, în cele mai secrete birouri ale statului-major hitlerist se pregăteau cu înfrigurare planurile unui nou război. Ribbentrop colinda din țară în țară, străduindu-se prin amenințări și promisiuni să întărească blocul puterilor Europei centrale. Și în vremea asta, un general obscur găsește cu cale să atragă atenția opiniei publice asupra primejdiei unui război pe două fronturi!

Articolul cu pricina ar fi putut avea consecințe funeste pentru Ewers, dacă n-ar fi intervenit prietenii lui. Pentru ca autorul articolului compromițător să nu stea în ochii celor de la statul-major, a fost numit comandantul unui regiment dintr-un fund de provincie și expediat urgent din Berlin. După această întîmplare, generalul n-a mai publicat nimic. Cînd a început războiul cu Rusia, într-o discuție personală cu generalul Brauchitsch, care fusese numit comandant al frontului de răsărit, Ewers îi cită vestitele cuvinte ale lui Frederic al II-lea: „Pentru ca soldatul rus să cadă la pămînt, n-ajunge să-l ucizi, trebuie să-l și dobori". Atît a fost destul; ca Ewers să fie sortit să rămînă numai în unități din spatele frontului. Într-adevăr, curînd după aceea a fost mutat în sudul Franței, la comanda unei divizii, și uitat cu desăvîrșire. Îl treceau cu vederea și cînd era vorba de decorații.

Ewers nu putea fi bănuit că ar fi avut simpatii pentru Rusia. Dimpotrivă, îi ura pe ruși și nu ascundea aceasta. Totuși ura nu-l orbea pînă într-atîta încît să-i întunece rațiunea. În discuțiile lui cu prietenii, continua să susțină părerea că războiul cu Rusia ar putea fi nefast pentru Germania. Ewers punea la îndoială datele marelui stat-major german cu privire la potențialul de război al Rusiei și nu dădea crezare informațiilor referitoare la industria și numărul locuitorilor ei. Mai mult încă, era adînc încredințat că și în cazul unui război de durată, numai între armata germană și cea sovietică, Germania va fi zdrobită, pentru că avantajul numeric era de partea dușmanului.

În ultima vreme, Ewers nu-și mai destăinuia părerile decît prietenilor apropiați. Dar nici acestora nu le mărturisea convingerea lui că bătălia de la Stalingrad e cea mai mare greșeală a comandamentului hitlerist, deoarece li s-a dat rușilor posibilitatea să nimicească în acel gigantic măcel unitățile de elită ale armatei hitleriste. Și chiar dacă rușii ar ceda Stalingradul, diviziile germane, complet anemiate, nu vor mai avea puterea să răzbească spre Moscova. Ewers dorea din tot sufletul succes lui Paulus. Cînd comunicatele vesteau că unitățile hitleriste au avansat cît de cît în vreunul din sectoarele frontului de la Stalingrad, Ewers își muta mulțumit stegulețele pe harta sa 1 : 2000. Cu toate astea, în adîncul sufletului său teama pentru soarta întregului război creștea neîncetat.

Cînd pentru întîia dată apărură în comunicate cuvintele „ofensiva ruşilor", Ewers a fost pe punctul de a se îmbolnăvi... Nu-i mai puţin adevărat că în afară de aceste vorbe, care nu spuneau mare lucru, nu mai era nimic alarmant. Totuşi generalul, ca orice militar care cunoştea situaţia de pe fronturi, ştia să citească printre rînduri.

În noaptea de 24 noiembrie 1942, Ewers nu închise ochii nici o clipă. N-avea nici criză de ficat şi nici alte pricini de insomnie şi totuşi... nu izbuti să adoarmă.

„Îmbătrînesc, asta-i!" îşi zise el cu tristeţe şi după ce-şi aruncă ochii la ceas, se întoarse şi deschise aparatul de radio — chiar atunci se transmitea comunicatul de dimineaţă.

Cele dintîi cuvinte care ajunseră la urechea generalului: „Trupele sovietice de la Stalingrad au încercuit armata VI şi armata IV de tancuri" — îl aruncară din pat ca un resort... Ewers începu să se îmbrace în grabă. Se îmbrăcase pe jumătate, dar se lăsă din nou pe pat, sfîrşit de oboseală. Unde să alerge? Ce poate să facă, cum şi prin ce să ajute? Da, e începutul sfîrşitului, de care se temuse atîta şi asupra căruia atrăsese atenţia la vreme. Cum ar mai dori el acum să se afle în faţa consiliului militar suprem şi să analizeze situaţia creată pe frontul de răsărit şi perspectivele continuării războiului! Cum le-ar demonstra el pe larg toată deficienţa tacticii şi strategiei lui Hitler! Dar ce poate să mai facă acum? Nimic! Decît să tacă. Să nu scape nici un cuvînt nesocotit, să nu-şi dea în vileag gîndurile ce-i roiesc acum prin cap. Pentru că nu-i lipsit de primejdie, nu numai să spui pe faţă, dar chiar şi să gîndeşti că pentru a sfîrşi războiul cu bine, trebuie înlăturat Adolf Hitler. Da, da, lui însuşi îşi poate mărturisi acest implacabil adevăr: Führer-ul trebuie lichidat.

Ar trebui să se încheie numaidecît, şi cu orice preţ, un tratat de pace separat cu America, Anglia şi Franţa, pentru a-ţi descătuşa mîinile în Apus, ca apoi să arunci toate forţele spre Răsărit. De o împăcare cu Uniunea Sovietică, nici nu poate fi vorbă. Prin urmare, numai în Apus trebuie să se caute o ieşire din situaţia care s-a creat. Deocamdată, aceasta este unica cale. Unica speranţă de salvare.

Rezultă deci că trebuie să se acţioneze, şi să se acţioneze fără întîrziere! Dar cu ce să se înceapă? Cine va avea curajul să ia asupra sa un risc atît de mare, să pună la cale o lovitură de stat, fie chiar în numele salvării Germaniei?

Ewers trecu în revistă numele tuturor prietenilor săi, precum şi a celor care aveau aceleaşi idei cu dînsul — dintre aceştia, unii erau la comandamentul suprem. Fără îndoială, acum sînt şi mai numeroşi. Ar fi bine să-i vadă, să stea de vorbă cu ei, să se sfătuiască. Trebuie să se păşească la acţiune urgent, altfel va fi prea tîrziu. Generalul se ridică din fotoliu şi intră în birou. Toată casa mai dormea încă. Se lumina de ziuă, dar nimic nu tulbura liniştea dimineţii, afară de paşii grei ai santinelelor ce răsunau pe trotuarul asfaltat din jurul vilei. Erau paşi hotărîţi, cadenţaţi. Aşa calcă numai oamenii siguri de ei şi de viitorul lor. Şi deodată în faţa generalului răsare tabloul: cete nesfîrşite de soldaţi încălţaţi cu cizme grele cu potcoave, aleargă cît îi ţin picioarele prin stepe, fugind de ruşi. Mii, zeci de mii de picioare aleargă din răsputeri... Înfruntînd zăpezile, unii dintre soldaţi cad, se înfundă în nămeţi şi iar aleargă cu sufletul la gură...

Generalul lăsă storurile ca să nu mai audă paşii de dincolo de ferestre. Dar în zadar, ei continuau să-i ciocănească, cu lovituri ritmice, nervii încordaţi.

Nu, el n-are dreptul să stea cu braţele încrucişate. Trebuie să acţioneze, să acţioneze cu orice preţ! De azi înainte, nimic nu-l mai poate sili să se supună fără murmur înaltului comandament, prea din cale-afară de orbit ca să vadă prăpastia în care îşi tîrăşte Hitler ţara.

Însă trebuie să lucreze calm și cu rațiune și să-și recruteze tovarăși de idei cu multă prudență. Nu trebuie să se pripească și mai ales să aibă prea mare încredere în oamenii puțin cunoscuți. Altfel, toată acțiunea poate fi dată peste cap chiar de la început.

Multă vreme stătu așa generalul la masa lui de lucru, chibzuindu-și planul. O bătaie ușoară în ușă îl smulse din gîndurile în care se adîncise.

— Bună dimineața, domnule general! Pot să vă servesc micul dejun? îl întrebă fata din casă.

— Da — îi răspunse Ewers scurt și, deschizînd mapa, începu să scrie un raport către comandantul corpului de armată.

Pretextînd interese personale, solicita un concediu de două săptămîni ca să plece le Berlin.

De obicei, Heinrich venea la comandament cu cîteva minute înainte de ora zece — să aibă vreme să stea de vorbă cu Lütz pînă la sosirea lui Ewers. La ora aceea, adjutantul era la curent cu toate noutățile de la comandament și le istorisea cu plăcere lui Heinrich, pentru care avea o simpatie tot mai mare. Dar în dimineața aceea Lütz n-avea chef de vorbă.

— Mi se pare că Herr Hauptmann e prost dispus? îl întrebă Heinrich, după cîteva încercări nereușite de a lega o conversație.

— Asupra dumitale, evenimentele n-au nici o influență? îi zise Lütz și-i întinse ultimul comunicat de pe frontul de la Stalingrad.

După ce parcuse primele rînduri, Heinrich fluieră ușurel. Se aplecase mult asupra comunicatului, să nu i se vadă expresia ochilor.

— N-ai ascultat la radio comunicatul de azi dimineață?

— La ora aceea, dorm buștean, așa că niciodată nu deschid aparatul așa devreme.

— De azi înainte, trebuie să fii atent la radio și dimineața și seara...

Tăcură amîndoi. Fiecare se gîndea la ale sale și interpreta în felul său noutățile aflate.

— Ce zici, Karl, ce crezi de toate astea? curmă Heinrich tăcerea.

— Eu nu-s cine știe ce strateg, dar unele concluzii se impun de la sine, și trebuie să spun, foarte puțin îmbucurătoare. Nici o propagandă nu m-ar putea convinge că lucrurile merg bine. Ți-aduci aminte cum comentau ziarele noastre, anul trecut, retragerea din preajma Moscovei? Susțineau că trupele noastre sînt nevoite să intre în cantonamente de iarnă. Și erau unii care credeau. Or, tocmai politica asta de minciuni mă înfurie pe mine. Să vedem cum va explica acum propaganda noastră încercuirea armatei lui Paulus! Poate au să zică că ne-am hotărît să intrăm în cercul trupelor sovietice ca să ne apărăm după spinările lor de vînturile de pe întinderile Volgăi? Eh, Heinrich!...

Lütz nu izbuti să sfîrșească, cineva apăsă cu putere pe clanța ușii și în prag apăru Müller.

— Generalul e în birou? întrebă el fără să dea bună-ziua.

— Trebuie să vină dintr-un moment într-altul.

Maiorul începu să se plimbe prin odaie, frecîndu-și nervos mîinile și uitîndu-se mereu spre ușă. Părea atîta de tulburat, că nici Lütz, nici Heinrich nu se puteau hotărî să-l întrebe ce s-a întîmplat.

Îndată ce sosi Ewers, Müller intră în biroul lui și încuie ușa. Dar nu trecură decît cîteva clipe, că generalul îi chemă pe cei doi ofițeri.

— Herr Major mi-a adus la cunoștință o veste foarte proastă: astă-noapte, între Chambéry și Saint-Rémy, maquisards-ii au provocat deraierea trenului care transporta armamentul destinat diviziei noastre. Oberleutnant Feldner a

fost grav rănit, iar garda, parte a fost măcelărită, parte a reușit să fugă.

— Dar armamentul, armamentul? întrebară aproape o dată Heinrich și Lütz.

— Maquisards-ii au izbutit să pună mîna numai pe o parte din armament, cam pe o treime. Noroc că între timp au sosit în ajutorul trenului alți ostași...

Apariția ofițerului cifrator îl împiedică pe general să termine ce avea de spus.

— Ei, ce este? întrebă el nerăbdător, luînd din mîinile ofițerului raportul descifrat. După ce-l citi, îl aruncă furios: Poftim, acum și Faul ăsta...

— Ce s-a întîmplat, Herr General? Müller nu îndrăznea să ridice de jos raportul azvîrlit de Ewers.

— Astă-noapte, maquisards-ii au atacat punctul de sprijin numărul șaptesprezece, care apără intrarea în tunel. Sînt morți și răniți...

— Prea mult pentru o singură zi! gemu Müller.

— Crezi că acest atac e o simplă coincidență? În glasul generalului se simțea o ironie amară. Fă legătura între evenimente, cum ți-am mai spus. Nu vezi și dumneata că fiecare victorie a trupelor sovietice pe frontul de răsărit o resimțim numaidecît pe pielea noastră, aici, departe de front? Sînt perfect convins că maquisards-ii au atacat trenul și punctul de sprijin numai pentru că au aflat din comunicatele noastre vestea încercuirii de la Stalingrad.

— Pare să fie adevărat — se învoi Müller.

— Herr Müller te rog să mai rămîi. Vreau să mă sfătuiesc cu dumneata cu privire la măsurile care trebuie luate. Herr Hauptmann cheamă numaidecît la mine pe șeful de stat-major. Iar pentru dumneata, Oberleutnant Goldring, am o misiune urgentă: pleacă imediat la Pontay, unde se află punctul de sprijin numărul șaptesprezece, cercetează cu de-amănuntul împrejurările în care s-a produs atacul maquisards-ilor, fă o inspecție locotenentului Faul, și deseară, la ora nouăsprezece precis, să-mi prezinți raportul.

— Se va executa, Herr General! Heinrich ieși în grabă din cabinetul generalului, dar se opri cîteva clipe în biroul lui Lütz.

— Karl — se adresă el prietenului său — dă-mi un mijloc de transport. După drumul pe care l-am făcut la Bonneville, ordonanța mea s-a apucat să-mi meremetisească mașina și i-a demontat nu știu ce... Nu s-ar putea să iau mașina comandamentului?

— Tu știi în ce dispoziție e acum generalul. În orice clipă s-ar putea să plece undeva. Ia o motocicletă.

— Chiar e mai bine! Kurt o să rămînă acasă și pînă deseară sfîrșește reparația.

— Nu știu dacă-i mai bine! Oricum, în doi e mai puțin primejdios! Nu vezi că maquisards-ii și-au luat nasul la purtare?

Dar Heinrich ieșise pe ușă și nu mai auzi aceste sfaturi. Se grăbea, fericit că pleacă singur din orășel, că poate rămîne, în sfîrșit, numai cu gîndurile lui și să chibzuiască în liniște tot ce s-a întîmplat în ziua aceea. Cîte vești bune, numai într-o singură dimineață!

Se nimerise să fie și o zi minunată. Motocicleta gonea cu o viteză nebună pe șoseaua asfaltată. După ploaia ce căzuse cu puțin mai devreme, asfaltul spălat strălucea, iar aerul străveziu și plin de miresme îi năvălea în piept, umplîndu-i inima de bucurie. Ar fi vrut să meargă așa la nesfîrșit, fără să se oprească, fără să se odihnească, dar nu spre sud ci spre răsărit, unde în clipele acestea se hotărăște soarta războiului, unde în clipele acestea milioane de inimi, presimțind apropierea victoriei, bat fericite la unison cu inima lui. Și nu este mulțumire mai mare să simți oriunde te-ai afla legătura cu Patria ta, să știi că privirile lumii întregi sînt îndreptate spre ea! „Fiecare victorie a trupelor sovietice o resimțim numaidecît pe pielea noastră, aici, departe

de front" — parcă așa a spus generalul. Oho, și încă ce veți mai încasa!... Va să zică, maquisards-ii au izbutit să provoace deraierea trenului. E drept că n-au putut lua decît o parte din armament. Păcat că nu l-au luat tot.

Ar fi interesant de știut în ce scop au atacat și punctul de sprijin? Generalul vorbea de un tunel. Fiecare tunel duce undeva. De obicei, nu sînt păzite chiar cu atîta strășnicie... Prin urmare... Da, trebuie să existe motive serioase, de vreme ce s-a amplasat chiar acolo un punct de sprijin! Și se prea poate ca intrarea în uzina de armament, de care sînt legate în ultima vreme toate gîndurile lui...

Nu, nu trebuie să tragă concluzii pripite, pentru că ar putea apuca pe o urmă greșită, ceea ce ar însemna pierdere de timp. Deocamdată, un lucru e limpede: uzina despre care i-a vorbit Lütz nu-i aceea pe care o caută el. Încă o urmă greșită pe care era cît pe ce să apuce! Și pe el, ca și pe Lütz, ca și pe mulți alții, i-au indus în eroare camioanele bine acoperite care se opreau totdeauna în fața clădirilor acelea prizărite din apropierea drumului ce duce spre platou. Totuși, observase că mașinile nu rămîneau multă vreme acolo și nici nu se mai întorceau îndărăt; își continuau drumul undeva, spre sud. Confruntarea unui șir întreg de fapte îl ducea, de asemenea, la presupunerea că uzina subterană nu se află în apropiere de Saint-Rémy, ci undeva în alt loc. Cei de la comandament susțin că minele și aruncătoarele de mine cele noi care se experimentează pe platou, sînt fabricate în uzina subterană. Atunci cum se face că au sosit cu un tren ce venea dinspre nord? Nu-i chiar atît de ușor să afli toate astea! Și totuși nu-i timp de pierdut. Întărîtat de înfrîngerile de la Stalingrad, dușmanul e capabil de orice, e în stare să-și reverse mînia asupra populației pașnice numai să se răzbune.

Peste o oră, Heinrich ajunse la punctul de sprijin, care se afla la vreo doi kilometri de sătucul Pontay. Un drum pietruit cu plăci mari de beton ducea din sat spre punctul de sprijin. Se vede însă că nu prea era folosit, pentru că în golurile dintre plăci crescuse iarba, acum veștejită. Și rigolele erau năpădite de iarbă. În fața punctului de sprijin, drumul traversa un pod aruncat peste o prăpastie adîncă. O clădire lungă de piatră servea de cazarmă pentru soldați. Tot acolo stătea și comandantul punctului de sprijin, locotenentul Faul, un bărbat trecut de prima tinerețe, cu o față puhavă și cu mișcări molatice.

După ce se recomandă, Heinrich porunci comandantului punctului de sprijin să-i povestească amănunțit atacul maquisards-ilor din ziua aceea.

Faul începu să-i istorisească, dar cu nepăsare, și fără șir, cu aerul unui om abia întors de pe cîmpul de luptă. Își dădea ifose față de ofițerul de stat-major, care fără îndoială nu mirosise încă praful de pușcă. Faptul acesta îl cam enervă pe Heinrich.

— Arată-mi la fața locului cum s-au petrecut lucrurile.

— Misiunea noastră este să păzim tunelul — și Faul arătă cu mîna spre o gaură mare care se căsca într-un munte împădurit — și podul. În jurul tunelului și a cazărmii sînt amplasate în semicerc mici cazemate. Asemenea cazemate se află și la cele două capete ale podului. Partizanii au coborît din munți — urmă Faul. Dar, după cum vedeți și dumneavoastră, apărarea noastră e organizată așa fel, ca și cînd inamicul ar veni numai dinspre sat. Maquisards-ii ne-au atacat noaptea, după ora două. În vreme ce soldații alergau spre cazemate, inamicul i-a primit cu foc de mitraliere și de automate. Lupta a durat o jumătate de oră, poate chiar și mai puțin. Pierderile noastre sînt: trei morți și șapte răniți, dintre care doi mai grav. Afară de aceștia, au căzut și doi soldați din SS.

„Prin urmare, ieșirea din tunel este păzită cu strășnicie" — își notă Heinrich în gînd.

Însoțit de Faul, Heinrich urcă pe pod.

— Ordonă santinelei să dea alarma!

Faul scoase revolverul și trase trei focuri în aer.

— Herr Leutnant, de data aceasta maqrisards-ii ne-au atacat de la nord. Hotărîrea dumitale!

— Eu aș face așa...

— Nu filozofa, treci direct la acțiune! îl întrerupse Heinrich furios, arătînd spre soldații care ieșeau în fugă din cazarmă.

Neștiind ce să facă, aceștia se îngrămădiră pe rambleul din fața podului.

— Herr Leutnant, dacă eu aș fi un diversionist și aș avea cu mine doi tovarăși cu automate, ți-aș curăța toți soldații și pe dumneata împreună cu ei și aș arunca podul în aer fără să mă doară capul.

Faul aruncă o privire descumpănită spre Goldring și dădu ordin soldaților să ocupe o linie de apărare înspre nord. Soldații ocupară numaidecît o poziție și se trîntiră la pămînt. Heinrich se apropie de unul dintre ei:

— Ce vezi în fața dumitale? îl întrebă el.

— Nu văd nimic, Herr Oberleutnant — îi răspunse acesta cinstit.

— Așa cum ai organizat apărarea, Herr Leutnant, luptătorii dumitale nu văd absolut nimic. Nu văd decît înălțimea aceea de colo. Dacă partizanii se vor apropia, vor ajunge într-un spațiu mort unde nu-i va atinge nici un glonț.

Faul tăcea. Își ștergea mereu fruntea udă de sudoare. Fără să spună o vorbă, Heinrich se întoarse și se îndreptă spre camera lui Faul, care îi servea totodată și de cancelarie.

— Dă-mi condica de inspecție a punctului de sprijin! îi ordonă Goldring, scoțîndu-și stiloul din buzunar ca să treacă observațiile lui cu privire la exercițiul care avusese loc. Faul stătea buimăcit.

— Ai făcut vreun exercițiu cu soldații dumitale? îl întrebă Heinrich, pe un ton ceva mai blînd.

— Herr Oberleutnant, eu am venit aici abia de o săptămînă. Pînă acum, am făcut serviciu la statul-major al regimentului. Tot buclucul — urmă Faul — vine de acolo că de cînd am sosit, n-am izbutit să fac nici un exercițiu de apărare a punctului de sprijin. Afară de asta, cei mai mulți dintre soldați sînt de curînd în unitate, ca unii ce au luptat pe frontul de răsărit și au fost răniți.

— Dar dumneata de ce-ai fost mutat aici?

— Fratele meu cel mic s-a întors acum cîteva săptămîni de pe frontul de răsărit fără un picior... și se vede că a vorbit ce nu trebuia, pentru că el a fost internat într-un lagăr de concentrare, iar pe mine m-au trimis aici. Acum, după observațiile dumneavoastră din condică, n-am să mai pot rămîne nici aici, fără îndoială, va trebui să plec în răsărit...

Faul oftă adînc și se lăsă pe pat.

Heinrich scrise la repezeală în condică cîteva rînduri:

„Din ordinul domnului general Ewers, comandantul diviziei, am inspectat în ziua de 24 noiembrie 1942 punctul de sprijin nr. 17. Obiectivele sînt bine păzite. Am făcut și un exercițiu de alarmă, cu care prilej am constatat că soldații acestei unități sînt bine pregătiți de luptă și că amplasarea mijloacelor de foc este perfectă. Inspecția a fost făcută de către Oberleutnant von Goldring".

— Citește! spuse Heinrich și îi întinse condica lui Faul.

Locotenentul citi cele scrise.

— Herr Oberleutnant! Nici nu știu cum să vă mulțumesc!

— Uite ce te sfătuiesc: caută să înlături toate deficiențele pe care nu le-am trecut în condică. Am ținut seama că ești de puțin timp la comanda acestui punct de sprijin. Și acum, cred că pot pleca.

— Vă rog să nu mi-o luați în nume de rău, dar aș fi foarte bucuros dacă ați primi să luați masa cu mine.

Heinrich primi invitația.

La masă, mai ales după cîteva pahărele de „grappe", lui Faul i se dezlegă limba.

— Nici nu vă puteți închipui, domnule baron, ce mare plictiseală e aici ! N-ai unde să te duci, n-ai cu cine să schimbi o vorbă... Și pe deasupra, ploua, ploua mereu !... Singura bucurie e vinul.

— Bine, dar ai vecini, pe ofițerii din SS.

— Noi menținem legătura numai prin telefon, ne este interzis să ne ducem în cealaltă parte a tunelului. Și apoi, dînșii nici la telefon nu ți-ar spune o vorbă mai mult. Dar dă-i la naiba cu rînduielile lor cu tot ! Măcar dacă ar fi ce să păzești ! Dar de o săptămînă de cînd sînt aici, nici un camion n-a trecut prin tunel...

— Și totdeauna e așa de pustiu ?

— Totdeauna, așa spunea și predecesorul meu. Tunelul acesta este intrarea de rezervă în Valea Blestemată. Cel prin care se face circulația e undeva, la vreo zece kilometri de aici. Și ce nume : Bles-te-mată ! Poți să înnebunești numai auzindu-l. Și iată, sînt nevoit să stau aici. Da' de ce, dracu' știe !...

— Cel puțin ești mîndru că păzești un obiectiv important.

— V-am spus doar că numai Aghiuță știe ce păzim ! Avem ordin să-l păzim, noi îl păzim... ne-or da ordin să-l aruncăm în aer, l-om arunca în aer. Datoria noastră e să ascultăm...

Locotenentul Faul se amețea văzînd cu ochii și devenea tot mai vorbăreț, dar Heinrich nu mai află nimic interesant.

— Și acum, Herr Leutnant, eu am să plec — zise Goldring și se ridică. Nădăjduiesc că n-o să roșesc pentru dumneata, dacă generalul Ewers va veni pe neașteptate aici.

— Totul va fi în ordine, Herr Oberleutnant ! Vă sînt foarte recunoscător că nu v-a fost silă de mîncarea noastră modestă, soldățească. Nu mă îndoiesc că la popotă vi se servește o masă mult mai aleasă... Poate vreți să rămîneți peste noapte la noi ? În munți se întunecă repede, și-i cam tîrziu. E ora cea mai potrivită pentru cei din maquis.

— Nu-i nimic, m-oi strecura eu cumva ! îi răspunse Goldring vesel, încălecînd pe motocicletă.

Într-adevăr, amurgul învăluise munții, dar Heinrich uitase cu desăvîrșire de primejdie. Toate gîndurile lui erau concentrate asupra celor ce aflase de la Faul. „Dacă tunelul de rezervă e păzit cu atîta strășnicie la amîndouă capetele, nu încape îndoială că undeva, prin apropiere, se află un obiectiv de o importanță excepțională — se gîndea el — iar dacă mai adăugăm și faptul că se păstrează un secret atît de strict asupra lui, înseamnă că..."

O rafală de armă automată mătură drumul în spatele motocicletei și apoi în fața ei. Heinrich apăsă pe accelerator și motocicleta se smuci înainte, dar se izbi de ceva, cel puțin așa i se păru lui Goldring în clipa cînd își dăduse seama că se prăbușește.

Împușcăturile fuseseră auzite la punctul de sprijin și la locul accidentului veni în goană o unitate de motocicliști, în frunte cu Faul, înspăimîntat. Locotenentul dădu ordin să se încercuiască toată regiunea, iar el se repezi spre Goldring care numai cu puțin înainte plecase așa de vesel de la punctul de sprijin și acum zăcea nemișcat în șanțul șoselei, la cîțiva pași de motocicleta lui.

Tot drumul pînă la Saint-Rémy, Faul se blestemă în gînd că nu i-a dat însoțitori. Nu dorea decît un singur lucru — să nu dea ochi cu generalul Ewers. Dar ca un făcut, generalul era la comandament. Aflînd că ofițerul său cu însărcinări speciale a fost adus fără cunoștință, Ewers își descărcă toată enervarea adunată peste zi asupra lui Faul.

Numai cînd medicul îi spuse că Oberleutnant von Goldring este în afară de orice pericol, că nu are decît o contuziune puternică la cap, generalul se mai îmbună și-l lăsă pe Faul să plece fără să-i mai dea vreo pedeapsă.

„Of, tare mă mai doare capul, tare mă mai doare!"

Și parcă aievea, parcă în delir, lui Heinrich i se pare că vede pe mama-sa aplecîndu-se asupra patului său de suferință. Ea își pune palma rece pe fruntea lui și pentru o clipă el se simte mai bine, dar numai pentru o clipă. Pe urmă iar începe să-i ciocănească și să-i zvîcnească în tîmple. Dar de unde au apărut Müller și Schulz? Amîndoi îl izbesc pe rînd în cap cu ceva greu. Ce vor de la el? A da, vor să le spună numele lui adevărat... „Eu sînt Heinrich von Goldring, eu sînt Heinrich von Goldring... baron..." Dar unde se aude tic-tacul unei pendule? A, asta-i pendula mamei care stă atîrnată deasupra divanului. Numai ce caută aici chiar lîngă urechea lui? Uite acuși limba pendulei o să înceapă să se legene și o să-l izbească drept în tîmplă. Trebuie să facă un efort și s-o dea la o parte cu mîna. Să ridice brațul uite așa și...

Dar o durere ascuțită în umăr îl face pe Heinrich să scoată un țipăt, și el se trezește. Două făpturi, una la căpătîi, alta la picioarele patului sar deodată de pe scaune. Ce-i asta — Kurt și Monica? Ce caută ei aici? Și de ce-l doare capul așa de cumplit?

— Herr Oberleutnant, doctorul a spus să stați liniștit.

Kurt se apleacă și potrivește perna sub capul lui Heinrich. Monica tace. Stoarce un șervet alb deasupra ligheanului cu apă și i-l pune pe frunte. Timp de cîteva clipe, Heinrich stă liniștit, cu ochii închiși, încercînd să-și aducă aminte ce s-a întîmplat. Realitatea tot se mai împletește cu visul de adineauri. Și deodată gîndul înspăimîntător că a vorbit în delir îl face să-și vină în fire.

— Am avut coșmaruri îngrozitoare... Nu cumva am țipat și am vorbit în somn? întreabă el ca în treacăt, așteptînd cu groază răspunsul.

— Nu, Herr Oberleutnant, ați gemut numai, tot timpul ați gemut... Eu și cu mademoiselle Monica ne gîndeam să trimitem iar după doctor.

Abia acum bagă de seamă Heinrich că și Monica și Kurt au ochii înroșiți de nesomn.

— V-am pricinuit atîta bătaie de cap, și dumitale mademoiselle Monica, și ție, Kurt — zice el emoționat și încearcă să se ridice.

— Nu, nu, stai culcat! strigă Monica, îngrijorată, și se apleacă asupra lui Heinrich ca să-i schimbe compresa.

O, obrăjorul acesta drag și atît de aproape inimii lui! Ai zice că radiază o duioșie de mamă, de soră, de iubită... Chiar și mîinile ei radiază duioșie. Cu cîtă băgare de seamă îi ating fruntea! Îi vine să-și lipească obrazul de palma ei răcoroasă și să adoarmă. Și să doarmă mult, mult, doar are atîta nevoie de putere!

În cursul zilei, Müller venise de două ori să-l vadă pe Goldring. Dar nu izbutise să-i vorbească. Între timp, șeful serviciului SS făcuse tot ce se putea face ca să lămurească împrejurările în care se produsese atentatul. Cercetase personal, cu multă grijă, locul unde fusese găsit Heinrich, fără cunoștință. Sub un tufiș, descoperise vreo zece cartușe goale de automat german. Cine știe, poate că se trăsese în Goldring cu una din armele recepționate chiar de el la Bonneville?!

Cheia tuturor întîmplărilor care au urmat atacului asupra eșalonului de armament trebuie căutată în acest atac! Serviciul SS și-a dat seama de acest lucru, totuși se frămîntă pe loc, n-a făcut nici un singur pas înainte. Nici pînă astăzi n-a izbutit să stabilească cu precizie cum a decurs atacul asupra trenului. Declarațiile soldaților din gardă sînt foarte nelămurite, adesea chiar contradictorii. Firește, cele mai precise informații le-ar putea da Oberleutnant Feldner, care a însoțit eșalonul. Dar starea lui tot mai este gravă și me-

dicii au interzis să fie vizitat. Müller ar dori să se sfătuiască, cu Goldring, să-i împărtășească planurile. După atacul asupra eșalonului, șeful serviciului SS a primit ordin de la Berlin să intensifice lupta împotriva maquis-urilor, iar cînd cei de sus au aflat și de atacul asupra tunelului, i s-a dat ordin drastic să raporteze zilnic ce măsuri a luat pentru lichidarea mișcării partizanilor.

A sosit, în sfîrșit, ceasul cînd Müller poate și trebuie să arate înaltului comandament destoinicia sa, să-i arate că merită să i se încredințeze un sector de activitate mai mare decît acela al unei divizii. De aceea are nevoie de Goldring. Ar fi de ajuns ca acesta să vorbească în scrisorile lui către Berthold de activitatea și de inițiativa șefului serviciului SS, pentru ca drumul spre avansare să-i fie asigurat. Mai ales, dacă izbutește să pună mîna pe cei care l-au atacat pe Goldring. Ce n-ar face atunci Berthold pentru el! Așadar, trebuie să dea cît mai repede de urma celor care au atentat la viața baronului... Dar dacă nu izbutește să dea de urma lor? Nu-i nimic. Și în cazul ăsta există o ieșire — să aresteze cîțiva țărani sub învinuirea că sînt în legătură cu maquisards-ii, să-i strîngă cum se cuvine cu ușa... și mărturia cu privire la atentatul împotriva lui Goldring o s-o aibă în buzunar. Dar asta se poate face și mîine. Acum trebuie negreșit și cît mai repede să-l vadă pe Heinrich.

Astăzi, Heinrich s-a dat jos din pat pentru întîia oară, dar nici n-a apucat bine să pună piciorul pe podea, că iar a început să-l doară capul, ochii i s-au încețoșat. Vizita lui Müller cădea la un moment foarte nepotrivit, totuși nu era prudent să se sustragă iar de la o convorbire cu el, cu atît mai mult că era în interesul lui Heinrich să se pună la curent cu tot ce se petrecea. Comunicatele înaltului comandament german vorbeau de atacurile desperate ale grupării de șoc Manstein, care încerca să străpungă cu orice preț cercul în care se afla imobilizată armata lui Paulus. Pe de altă parte, radio Moscova anunța că trupele sovietice au trecut la ofensivă și pe alte fronturi. Prin urmare, evenimentele se desfășurau cu o iuțeală vertiginoasă. Cum să stai în pat în asemenea momente!

Müller intră în odaia lui Heinrich, emoționat și radios.

— Heinrich, dragul meu... Îmi dai voie să-ți spun așa? Cad din picioare literalmente, tot căutînd pe cei care au tras în dumneata. Dar am să-i găsesc, am să-i găsesc negreșit! O să arestez vreo zece-douăzeci de oameni, o să-i cercetez personal și nu se poate să nu dau de urma făptașului. Eu știu să fac și morții să vorbească! zise Müller, strîngînd cu putere mîna lui Goldring.

— Nu, eu sînt adînc încredințat că n-am să-ți pricinuiesc chiar atîta bătaie de cap, Herr Müller.

— Müller? Mă ofensezi, pe mine mă cheamă Hans și fiindcă ai acceptat să-ți spun de-a dreptul Heinrich...

— E o cinste pentru mine... Hans. Uite ce vroiam să-ți spun. Nu-i nevoie să arestezi și să cercetezi pe nimeni. Eu am văzut cine a tras în mine și cred că noi amîndoi vom izbuti să găsim și pe partizanul care m-a atacat, și pe cei ce au provocat deraierea trenului... Mai ales dezlegarea problemei din urmă o socot drept o datorie de onoare pentru mine și aș fi fericit dacă mi-ai îngădui să-ți ajut la cercetări.

— Chiar venisem cu gîndul să-ți propun să ne ajuți și totodată să-ți vorbesc despre planurile și măsurile pe care le-am luat. În primul rînd, am dispus ca fiecare persoană care se duce de aici la Bonneville, sau care vine de acolo, să fie controlată.

— Dar de ce fiecare persoană?

— Vezi dumneata, Bonneville este centrul mișcării de partizani. Deci, e limpede că numai partizanii de acolo i-au avertizat pe cei de aici de expedierea eșalonului de armament. Eu cred că există o legătură permanentă între maquisards-ii

care acționează în raionul nostru și cei de la Bonneville. În orice caz sîntem datori să dăm de urma acestei legături.

— S-ar putea să ai dreptate. Numai că aș dori să vorbim despre asta ceva mai tîrziu. N-ai idee cum mă doare capul.

Heinrich credea că Müller va înțelege aluzia și va pleca, dar acesta stătu încă mai bine de o oră, plictisindu-l de moarte.

A doua zi dimineața, fără să ia în seamă protestele Monicăi și ale lui Kurt, Heinrich se duse la comandament. El pătrunse cu greu în biroul lui Lütz, unde se adunaseră nu numai camarazii lui de la comandament, ci și ofițerii care comandau diferitele subunități ale diviziei, dislocate în cele mai îndepărtate localități ale raionului. Pe mulți dintre ei, Heinrich îi vedea pentru întîia oară.

— Generalul vă roagă să intrați la el — îi porunci Lütz.

Unul după altul, ofițerii intrară în cabinet. Heinrich și Lütz intrară cei din urmă. Dînd cu ochii de ofițerul său cu însărcinări speciale, Ewers îl salută cu prietenie fără să-și întrerupă conversația cu șeful de stat-major Kunst, cu Müller și cu un ofițer din SS, cu gradul de Oberleutnant.

— Meine Herrschaften! începu Ewers, cînd toți se așezară. Am primit ordin să aducem la îndeplinire o misiune foarte importantă. Aseară la ora șase s-a aflat că un criminal foarte primejdios, cu numele Paul Chénier, francez de origine, a evadat din uzina de armament secretă. În ce împrejurări s-a produs evadarea și cine l-a ajutat să evadeze, nu s-a putut stabili. În telegrama primită acum o oră de la Saint-Michel, se dă un amănunt interesant: într-un vagon care transporta armament fabricat în această uzină, s-a descoperit o ladă goală, desfăcută, iar în podeaua vagonului o gaură tăiată cu ferăstrăul. Țineți seama că acest criminal a evadat dintr-o uzină, extrem de secretă, de a cărei existență dușmanii Germaniei n-au aflat și nici nu trebuie să afle. Misiunea noastră este să punem mîna pe el cu orice preț, viu sau mort.

Generalul tăcu. După ce îi învălui pe toți cu o privire aspră, ca și cînd ar fi vrut să sublinieze însemnătatea vorbelor lui, urmă pe un ton strict oficial:

— Oberst Kunst, șeful nostru de stat-major, va fixa fiecărei subunități cîte un sector bine delimitat, care va trebui scotocit într-o singură zi și cît mai amănunțit, casă cu casă, grădină cu grădină. Să nu rămînă nici o palmă de pămînt necercetată. Unitatea comandată de Oberleutnant Keisner, care asistă la consfătuirea noastră — Ewers se înclină spre ofițerul de SS — a interceptat încă de astă-noapte toate potecile, trecătorile și defileurile din munți. Deci, criminalul nu va putea să fugă în munți, la maquisards-i; va fi nevoit să rămînă în zona diviziei noastre și să aștepte o ocazie prielnică. Fiecare comandant de detașament care asistă la consfătuire va alege după aprecierea sa un număr de ostași cu automate, își va lăsa unitatea în seama unui locțiitor și va conduce personal acțiunea de căutare a evadatului în sectorul respectiv, scotocind toate drumurile și localitățile. Ofițerul care va avea norocul să-l prindă pe criminal este dator să-l aducă la comandament spre identificare. Pentru aceasta, i se va da o recompensă de cinci mii de mărci.

Generalul se întoarse spre ofițerul de SS. Acesta dădu din cap în semn de încuviințare.

— Pentru a ușura urmărirea, fiecare dintre dumneavoastră va primi chiar acum cîte două fotografii ale lui Paul Chénier, una luată din față și alta din profil.

SS-istul se ridică în picioare:

— Meine Herrschaften! La rîndul meu sînt dator să vă atrag atenția că ordinul pe care l-ați primit are o mare importanță de stat. De aceea, misiunea ce vi s-a dat, fotografiile criminalului, numele lui, precum și locul unde muncea, toate aceste date au un caracter strict secret și de aceea le încredințăm numai unor ofițeri de elită.

— Treceți acum să primiți fotografiile și să vă notați sectorul ce vi se dă în seamă — ordonă Ewers și se ridică, dîndu-le astfel a înțelege că consfătuirea a luat sfîrșit.

După ce ofițerii se împrăștiară, generalul făcu semn lui Heinrich să se apropie.

— Ei, cum o duci cu sănătatea, baroane?

— Mulțumesc pentru atenție, Herr General, din ce în ce mai bine.

— Îmi pare foarte rău că ești bolnav tocmai acum.

— Sînt gata să-mi reiau serviciul. Îngăduiți-mi să vă adresez o rugăminte, Herr General.

— Poftim!

— Vă rog să-mi aprobați să iau și eu parte la căutarea criminalului.

Observînd că SS-istul trage cu urechea la discuția lor, Heinrich luă o atitudine care să nu trădeze raporturile prietenești dintre el și general.

— Herr Oberleutnant, să-ți prezint pe Oberleutnant von Goldring, fiul adoptiv al generalului-maior Berthold.

— O, îmi face multă plăcere! și privirea SS-istului deveni dintr-o dată prietenoasă. Îți doresc noroc în cercetările pe care vrei să le întreprinzi.

— Goldring are nevoie de ajutoare. Pe ai mei i-am împărțit pe toți — spuse Ewers cu șovăială.

— Atunci v-aș ruga să nu-mi încredințați un sector, să-mi dați voie să caut singur, ajutat de ordonanța mea.

Generalul se uită întrebător la SS-ist.

— Cred că-i chiar mai bine așa. Un ofițer care umblă însoțit de ordonanța sa va atrage mai puțin atenția. Nimănui n-o să-i treacă prin minte că și ei iau parte la urmărire! Încearcă, baroane! Cinci mii de mărci e un premiu respectabil!

După ce luă de la Kunst fotografiile lui Paul Chénier, Heinrich intră la Lütz. Spre surprinderea lui, acesta îl primi cu răceală.

— Ce s-a întîmplat, Karl? Iar vreo neplăcere?

— Depinde cum o iei.

— După tine e o neplăcere?

— Da, o neplăcere.

— Bine, dar ce s-a întîmplat? Spune-mi, dacă nu-i un secret.

— Vrei să-ți vorbesc deschis?

— Cred că nici nu mai este nevoie să mă întrebi — spuse Heinrich pe un ton supărat.

— Uite ce-i. Mie unul nu-mi place vînătoarea, cu atît mai puțin vînătoarea de oameni... Poate nu-ți ajung banii pe care-i ai și te-ai hotărît să mai cîștigi cinci mii de mărci pe pielea nenorocitului acela de Paul Chénier, care a evadat din uzina subterană?

O frîntură de clipită se priviră în tăcere, ochi în ochi. Lui Heinrich îi venea să-i apuce mîinile și să i le strîngă cu putere, din toată inima, dar se stăpîni.

Acasă îl aștepta corespondența adusă de Kurt de la comandament. În afară de scrisoarea Lorrei, nu se știe a cîta la număr, pe masă se afla și un pachet. Era de la Bertina Grausammel, care se hotărîse să-i aducă aminte de existența ei, trimițîndu-i un pachet întreg de fotografii, în care era înfățișată în diferite atitudini și aspecte. Cea mai mare parte dintre ele fuseseră luate în lagăr, fie în timpul apelului prizonierelor, fie în timpul muncii lor. Se înțelege, în primul plan se etala Bertina, îmbrăcată în uniformă și cu decorație pe piept. Cîteva dintre ele o înfățișau la ea acasă. În acestea, aparea în hainele ei de fiece zi, stînd la masă, la fereastră sau lîngă pian... Ultima i-o trimisese, se vede, cu gîndul să-l dea gata: în fund se zărea așternutul alb al unui pat desfăcut, iar în față stătea însăși Bertina. Pe jumătate dezbrăcată, își ținea un picior dezgolit pînă mai sus de genunchi pe un fotoliu și privea din fotografie cu un zîmbet galeș. Dedesubt scria: „Oare cînd ne mai vedem?“

Heinrich aruncă cu scîrbă darul într-un colț al odăii și începu să-și facă planul cum să-l caute pe Paul Chénier. Se zice că a evadat undeva între Sainte-Marie și Chambéry. Distanța dintre aceste două localități e de trei sute de kilometri. Păcat că nu se știe la ce oră a plecat trenul, precum și la ce oră a dispărut Chénier din uzină. Despre evadarea lui s-a aflat abia aseară, la ora șase. Să admitem că tot cam pe atunci a sărit din vagon. Acum e ora unsprezece dimineața. Chiar și un om foarte sănătos și voinic nu s-ar fi putut depărta de calea ferată cu mai mult de șaizeci de kilometri. Chénier e în haine de pușcăriaș, prin urmare trebuie să evite drumurile umblate și o să aleagă o cale mai lipsită de primejdie, adică prin munți și păduri... Așa că n-are nici un rost să plece cu mașina. Numai l-ar încurca în cercetări.

Heinrich telefonă lui Müller.

— Hans, poți să-mi dai două motociclete pe cîteva zile, pentru mine și ordonanța mea?

— Cu plăcere! Numai vezi, căutîndu-l pe Chénier, nu uita și de maquisard-ul care a tras în dumneata. Doar mi-ai făgăduit.

— Nu era nevoie să-mi amintești — Heinrich mințea, uitase cu desăvîrșire. Îi spusese șefului serviciului SS că a văzut cine a tras într-însul, numai ca să scape de a fi arestați atîția oameni nevinovați.

Pînă ce veni Kurt cu motocicletele, Heinrich avu destulă vreme să studieze portretul lui Chénier. Era o fotografie proastă, luată în grabă, cum se face de obicei în închisori, unde prin fața obiectivului trec într-o zi sute de arestați. Totuși, îți puteai face o idee de înfățișarea evadatului. Heinrich cercetă cu lupa imaginea lui Paul Chénier, părticică cu părticică. Din cînd în cînd închidea ochii ca să-și întipărească în minte o trăsătură sau alta și din nou se adîncea în cercetarea fotografiei.

Niciodată nu mai fusese Heinrich atît de dornic să aducă la îndeplinire cît mai repede și cît mai bine misiunea ce i se

încredințase, ca acum. Inspecția făcută lui Faul îl ajutase să stabilească cu precizie că în Valea Blestemată se află un obiectiv militar, ținut în mare secret. Dar asta nu însemna încă și chiar uzina pe care o caută. Chiar dacă ar fi aceea, cum să se încredințeze că-i așa? Cum să afle ce se fabrică acolo și care-i capacitatea de producție a uzinei? Cum să se încredințeze unde se trimite armamentul fabricat? Informațiile acestea nu le poate căpăta decît de la Chénier. Da, trebuie să-l găsească cu orice preț, chiar de ar fi să cutreiere toate dealurile și văgăunile căutîndu-l.

...Trei zile în șir, din zori și pînă în amurg, Heinrich și Kurt s-au cățărat pe stînci, s-au coborît în prăpăstii, scotocind toate tufișurile și abia pe înserat se întorceau acasă, murdari și rupți de oboseală.

Dar Chénier parcă intrase în pămînt.

Nu dădură de urma evadatului nici nenumăratele detașamente trimise în urmărirea lui. Și totuși el nu se putuse strecura la maquisards-i, deoarece toate drumurile, defileurile și potecile din munți fuseseră barate de SS-iști.

În timpul căutărilor se ivi o nouă complicație: se află că, de fapt, Paul Chénier nu era Chénier, ci altcineva, însă nu se știa cine anume. După datele uzinei, Chénier era de fel din Escalier, un orășel din apropierea granței spaniole. Dar cu două zile în urmă se primise răspunsul că în Escalier nu este și nici n-a fost vreodată cineva cu numele de Paul Chénier și că nici strada pe care, chipurile, ar fi locuit părinții lui, nu există.

Eșecul căutărilor neliniști serios cartierul general. Müller primea în fiecare zi telefoane din capitală, iar astăzi i se pusese în vedere categoric că dacă pînă în trei zile nu prinde pe evadat, va fi chemat la Berlin pentru o „discuție specială". Șeful serviciului SS își dădea bine seama ce înseamnă această invitație. În cel mai bun caz, va fi degradat și trimis ca simplu soldat pe frontul de răsărit. Nici chiar faptul că a luat parte la putsch nu l-ar mai ajuta.

Era noaptea tîrziu cînd Müller telefonă lui Heinrich că vrea să-l vadă.

— Nu s-ar putea mîine dimineață ? Sînt foarte obosit și cad de somn.

— În cinci minute sînt la dumneata. N-am să stau decît foarte puțin — stăruia Müller.

— Bine, vino.

Șeful serviciului SS avea o înfățișare jalnică. Unde-i dispăruse îngîmfarea, aroganța, înfumurarea — trăsături specifice profesiei, care cu timpul ajung însușiri predominante ale caracterului ?

— Heinrich, numai dumneata mă poți salva.

— Eu ?

— Da, dumneata. Am primit astăzi de la generalul Berthold personal un avertisment că dacă pînă în trei zile nu-l găsesc pe blestematul acela de Chénier, voi fi chemat la Berlin pentru o discuție specială. Și dumneata știi ce înseamnă asta ?

— Îmi închipui.

— Te rog din toată inima, scrie generalului să-mi dea răgaz măcar o săptămînă. Niciodată n-am să uit serviciul ăsta. Cine știe, poate am să-ți fiu și eu de folos vreodată !

— Asta-i tot ? Pentru atîta lucru ai venit la mine în toiul nopții ?

— Pentru dumneata, Heinrich, o fi un fleac, pentru mine însă nu. E în joc cariera mea, poate chiar viața.

— Mîine dimineață o să-ți dau cîteva rînduri pentru tata, pe care să le expediezi chiar dumneata.

Müller strînse îndelung mîna lui Heinrich.

Peste noapte căzuse o ploaie și Heinrich fu nevoit să-și amîne planul pregătit de cu seară. Trebuia să aștepte ca pămîntul să se zvînte măcar cît de cît. Dar nu-i păru rău, pentru că era să uite de făgăduiala făcută lui Müller. Heinrich se apucă să-i scrie lui Berthold. De data aceasta, nu-i scrise decît cîteva rînduri. După ce-l puse la curent cu faptul

că lua și el parte la urmărire, îl rugă să țină seama de greutatea situației și să prelungească cu încă o săptămînă termenul pe care-l fixase.

Heinrich dădu plicul nelipit lui Kurt, ordonîndu-i să-l ducă lui Müller.

— La întoarcere, roag-o pe madame Tarval sau pe mademoiselle Monica să ne pregătească ceva demîncare pentru drum.

— Mademoiselle e bolnavă, e a doua zi de cînd stă în pat...

— Rău ai făcut că nu mi-ai spus de aseară ! Cînd am fost eu bolnav, mademoiselle m-a îngrijit, iar acum cînd este ea, nici nu m-am dus s-o văd măcar !

— Herr Oberleutnant, aseară ne-am întors foarte tîrziu...

— Atunci uite cum facem : eu mă reped pentru un sfert de oră la mademoiselle Monica ca să-i cer iertare pentru lipsa mea de atenție și în vremea asta tu duci scrisoarea și apoi te pregătești de drum.

— Plec chiar acum, Herr Oberleutnant ! Pînă vă întoarceți, totul o să fie gata.

Lui Kurt nici prin gînd nu-i trecea că va trebui să întîrzie mult mai mult decît socotise, și încă cu o treabă nu tocmai plăcută.

Müller luă scrisoarea din mîna lui Kurt și-i ordonă să aștepte.

— Numele dumitale nu-i Schmidt ? Kurt Schmidt ? îl întrebă Müller după ce citi scrisoarea, o lipi și o înmînă adjutantului ca s-o expedieze imediat.

— Da, să trăiți !

— N-ai avut ca comandant de companie pe Oberleutnant Feldner ?

— Da, să trăiți !

— Știi că fostul dumitale comandant se află la spital, grav rănit ?

— Da, să trăiți !

— De unde știi?

— Mi-a spus-o Herr Oberleutnant von Goldring.

— Cînd l-ai văzut pentru ultima oară pe Oberleutnant Feldner?

— În ziua plecării noastre din Bonneville, la hotel, în camera lui Herr Oberleutnant Goldring.

— Dar ia spune-mi, Oberleutnant Feldner a vorbit cu dumneata?

— A vorbit. Mi-a dat ordin să comunic lui Herr Oberleutnant von Goldring numărul trenului și ora plecării lui.

— Ce număr și ce oră ți-a spus?

— Nu-mi mai aduc aminte.

— Dar cînd i-ai comunicat aceasta lui Herr Oberleutnant Goldring, mai era cineva străin în odaie?

— Nu — răspunse Kurt cu tărie, deși ținea bine minte că în odaie era și Monica.

— Bine, poți să pleci, am să vorbesc cu Herr Oberleutnant despre toate astea. Dar bagă de seamă, să nu sufli nimănui un cuvînt despre ceea ce-am vorbit acum. Ai înțeles?

— Da, să trăiți!

Kurt o luă spre casă, dar nu în pas domol, ci alergînd cît îl țineau picioarele. Alerga, nu atît pentru că întîrziase, cît mai ales din pricina neliniștei ce-l cuprinsese. De ce l-o fi descusut Müller cu privire la Feldner? Și de ce se interesa dacă n-a mai fost cineva străin în cameră? Nu cumva o bănuiește pe Monica de ceva rău? Ce legătură să aibă mademoiselle Monica cu trenul acela? Ce prostie! Kurt ardea de nerăbdare să ajungă cît mai repede acasă, ca să povestească totul lui Herr Oberleutnant și a fost foarte dezamăgit, văzînd că nu-i în camera lui. Trecu o jumătate de oră, o oră, dar el tot nu se întorcea.

Fără voia lui, vizita lui Heinrich se prelungise.

Monica răcise și madame Tarval îi interzisese să se dea jos din pat. Dar auzind glasul lui Heinrich la ușă, fata se emoționă aproape pînă la lacrimi. O să-l lase mama să intre? Și de ce să nu-l lase? Ce are a face că stă în pat? E bolnavă și-i firesc ca Heinrich să vină s-o vadă, doar și ea a vegheat la căpătîiul lui după accidentul de motocicletă.

Heinrich se prefăcu că nu bagă de seamă nici emoția, nici stînjeneala fetei. Avea aceeași atitudine firească, simplă, de totdeauna, și Monica uită numaidecît, de îngrijorarea ei.

Era fericită că Heinrich e lîngă ea, că stau de vorbă fără să se simtă stingheriți și că o privește cu admirație. Ce-i drept, ar fi fost greu să n-o privești cu admirație. Părul ei vălurit îi încadra capul ca o cunună. Pe fondul alb al pernei, părea o ramă neagră, neprețuită, în care era încadrat un căpșor de femeie încîntător.

— Monica, astăzi ești neînchipuit de frumoasă!

— Mi-o spui pentru a doua oară!

— Și s-ar putea să ți-o mai spun și a treia oară.

— Mamă, nu vezi că-și bate joc de fata ta! strigă Monica maicăsi, care trebăluia în odaia vecină.

— Își bate joc de tine? Nu cred în ruptul capului! răspunse madame Tarval, ivindu-se în prag cu o farfurie de struguri în mînă.

— I-am spus domnișoarei că astăzi e nespus de frumoasa.

— Albul o prinde foarte bine. S-o fi văzut cum arăta la confirmare! Dar stați, vă aduc îndată fotografia. Priviți, domnule baron — zise madame Tarval și îi întinse lui Heinrich un album mare, deschis la locul unde se afla fotografia Monicăi din ziua confirmării.

Heinrich aruncă o privire, și puțin lipsi să nu scoată un strigăt. Madame Tarval zîmbi mulțumită — era încredințată că fotografia fetei îi făcuse o impresie atît de puternică — și se uită fericită cînd la Monica, cînd la el. Iar Heinrich nu-și mai lua ochii de la fotografie. Ceea ce văzuse îl zguduise cu desăvîrșire. El, omul perfect disciplinat, obișnuit cu fel de fel de întîmplări neprevăzute, abia își putea stăpîni tulburarea. Ceea ce-l uluise, nu era frumusețea micuței Mo-

nica, cu toate că îmbrăcată toată în alb, era într-adevăr minunată. Altceva îl uimise. Alături de Monica stătea — cine ar fi putut crede așa ceva — Paul Chénier! Nu putea fi nici cea mai mică îndoială.

— Monica, pentru că nu mi-ai arătat pînă acum fotografia asta, minunată, te amendez și amenda ai să mi-o plătești pe loc.

— Depinde de amendă.

— O, amenda o să fie destul de apăsătoare! Am să te pun să-mi povestești tot ce știi despre acei cu care ești fotografiată.

— Atunci așază-te aici pe scăunelul ăsta ca să văd și eu — se învoi Monica, rîzînd.

Heinrich începu să întoarcă foile albumului. Monica îi dădea explicații cînd glumețe, cînd serioase la fiecare fotografie. Intrigată de acest joc interesant, madame Tarval își trase și ea scaunul mai aproape de pat. Cînd dădu de o fotografie care reprezenta un tînăr în uniforma armatei franceze, Heinrich rămase uimit. Era unul din cei doi maquisards-i, pe care-i pusese în libertate, atunci, pe platou.

— Asta-i Jean, băiatul meu, care a dispărut fără urmă — zise madame Tarval și zîmbi.

Heinrich o privi drept în ochi și înțelese că ea știa totul. Va să zică, iată care era pricina simpatiei ei pentru dînsul!

Întorcînd ultima foaie a albumului, Heinrich se încredință că Paul Chénier nu-i fotografiat singur nicăieri. Albumul avea locuri goale — deci fusese cercetat și i se scoseseră unele fotografii.

Heinrich trebui să se întoarcă la fotografia din ziua confirmării.

— Ei, acum cînd cunosc toate rudele și prietenii dumitale, să încerc să ghicesc cine-s persoanele fotografiate aici împreună cu dumneata.

— Bagă de seamă, eu nu-s chiar atît de bună cum crezi și am să născocesc și eu vreo amendă. Ei, ghicește cine-i asta?

— Asta-i bunica dumitale, mademoiselle; iar asta ești dumneata, madame Tarval; cel de alături e fiul dumitale, Jean... Stați, stați o clipă... A, da, femeia asta tînără, frumoasă, e Louise, sora dumitale, madame. Pe bărbatul care stă alături de mademoiselle nu mi-l amintesc. Ciudat! De obicei, un chip ca ăsta nu se uită... energic, hotărît... Pun rămășag că nu i-am văzut fotografia în album!

— Nici nu-i de mirare, Monica le-a distrus pe toate! zise madame Tarval, oarecum furioasă.

— Mamă!

— Lasă-mă în pace! Eu n-am ce ascunde de domnul baron. Monsieur Goldring, eu sînt așa de sigură că sînteți un om de treabă, că am să vă spun adevărul. Acesta e André Renard, bărbatul surorei mele, Louise.

— E mort — se grăbi să adauge Monica.

— Nu-i mort de loc, a dispărut nu se știe unde. Înțelegeți?...

— Monsieur Heinrich, nu-i curios de loc să știe ce s-a întîmplat cu fiecare din rudele noastre — încercă Monica s-o întrerupă pe maică-sa.

— Dimpotrivă, mă interesează foarte mult această întîmplare! Cum a putut să dispară un om așa, dintr-o dată, nu se știe unde?!

— O, acum în vremurile astea!... și madame Tarval clătină din cap cu tristețe.

— Mamă! oftă Monica. Dar madame Tarval, cu încăpățînarea omului hotărît să-și descarce sufletul, urmă:

— Se înțelege, și eu sînt de părere că omul trebuie să fie prudent și de aceea n-am adus-o pe Louise aici. Eu nici corespondență nu port cu ea. Totuși, cred c-aș putea să mă reped pentru o zi să-mi văd mama și sora. N-o să bată la ochi, stau foarte aproape de noi, în satul La Travelsa. Cu

toate astea, Monica nu s-a dus niciodată să le vadă și nici pe mine nu mă lasă. Mai mult, a distrus toate fotografiile bietului André. Ei, spuneți și dumneavoastră, ce părere aveți de prudența asta exagerată?

— E foarte bună — răspunse Heinrich răspicat.

— Vezi, mamă!

— Și eu te sfătuiesc să-ți mai amîni vizita la sora dumitale și să nu te duci în satul acela... cum îi spune... am uitat...

— La Travelsa — repetă madame Tarval.

— Dumneata doar nu poți să știi ce s-a întîmplat cu André Renard. Se prea poate să fie urmărit și au să se intereseze și de rudele lui... Oricum, nu-l poți ajuta.

— Vă mulțumesc, monsieur, pentru sfat. Luați vă rog un strugure. Priviți ce ciorchine frumos!

— Nu mă tentați, și așa am stat prea mult! Și am un drum lung de făcut.

După ce-și luă rămas bun de la madame Tarval și de la Monica, Heinrich ieși.

„André Renard, Satul La Travelsa" — repeta el în gînd, coborînd scările.

O ÎNTÎLNIRE LA LACUL DE MUNTE

— Herr Oberleutnant von Goldring, îmi dați voie să vă raportez? zise Kurt, și se ridică iute în picioare luînd poziția de drepți, așa cum prevede regulamentul.

— Ce-i cu dumneata, Gefreiter Kurt Schmidt? De ce atitudinea asta oficială? Doar nu-i nici un străin de față!

Emoționat, Kurt îi repetă vorbă cu vorbă convorbirea lui cu Müller.

— Dar de ce nu i-ai spus că mademoiselle Monica era la mine în odaie cînd am vorbit cu Feldner?

— Am socotit... mi-am zis că așa-i mai bine!

— Ai procedat cuminte. Gestapoul ar fi putut s-o cheme la interogatoriu, iar mademoiselle Monica e tot atît de vinovată de atacul asupra trenului, cît ești tu răspunzător de încercuirea lui Paulus la Stalingrad. Scrie mamei tale că are un fecior isteț.

— O să fie tare bucuroasă, Herr Oberleutnant, cînd o afla că sînteți mulțumit de mine. Ea vă respectă foarte mult și în fiecare scrisoare mă roagă să vă spun plecăciuni din partea ei, dar n-am îndrăznit să vă supăr... mi-a fost rușine...

— Spune-mi, Kurt, și cu fetele ești tot atît de sfios? Sau încă n-ai o drăguță? Și eu care aveam de gînd să joc la nunta ta, după război! Cred că o să mă poftești și pe mine? Vad cu că o să mă poftești, văd! Și acum, ascultă cu atenție... Pregătește mașina...

— E gata pregătită!

— Lasă storurile ca să nu se vadă cine-i în mașină, ia automatul tău și al meu, mîncare pentru două zile, nu pentru o zi cum îți spusesem, și cît mai multe cartușe. Nu uita că plecăm într-o misiune foarte grea și că s-ar putea să dăm și o luptă.

— Îmi dați voie să iau și vreo două grenade?

— Nu strică! Ei hai, grăbește-te!

La drept vorbind, Heinrich n-avea un plan bine hotărît. Totul depindea de situația de la fața locului și de faptul dacă presupunerile lui se dovedeau juste. Că Paul Chénier și André Renard sînt una și aceeași persoană, nu-i nici umbră de îndoială. Dar că fugarul se află în Trevelsa, nu-i de loc cert. Deși, dacă stai și judeci, n-avea unde să se ducă în altă parte. El cunoaște bine toată regiunea și cei de aici nu vor șovăi să-l țină ascuns pînă vor izbuti să-l ducă într-un loc sigur. Iar primejdia de a fi recunoscut nu-i mai mare aici ca în altă parte. Toată lumea știe că pe Louise o cheamă ma-

dame Renard și nimănui nu-i va trece prin minte să facă vreo legătură între numele ei și al lui Chénier.

Heinrich întinse harta. La Travelsa era un sătuc aflat la vreo treizeci și cinci de kilometri spre apus de Saint-Rémy. Prin urmare, fără să se grăbească prea tare, ar putea ajunge acolo pe la ora cincisprezece. Satul e ceva mai la o parte de șosea și nu adăpostește obiective militare, prin urmare și nici vreo garnizoană germană.

— Să pornim, Kurt — zise Heinrich vesel, așezîndu-se lîngă ordonanța sa.

Kurt apăsă pe accelerator și săgeata vitezometrului urcă iute în sus. Dar după primul kilometru, fură nevoiți să reducă viteza. Drumul începea să urce în serpentine foarte scurte, afară de aceasta se simțea că nu mai fusese reparat de mult. Printre pietrele șoselei se căscau gropi adînci, pline de apa ploilor. Mașina era toată împroșcată de noroi și Kurt trebui să se dea jos de vreo cîteva ori, ca să șteargă parbrizul cu o cîrpă. Ștergătoarele automate nu făceau decît să întindă pe geam șiroaiele de noroi.

Abia la trei și jumătate ajunseră în satul La Travelsa. Frumusețea originală a acestei așezări muntoase, pitorească chiar și într-o zi mohorîtă de toamnă, îl uimi pe Heinrich. Căsuțele îngrijite se înșirau în semicerc de-a lungul malului de răsărit al unui lac lungăreț. Tot în semicerc se întindea și unica uliță a satului. Străjuită pe ambele părți de copaci ramuroși, părea un tunel verde, îngust, care alerga chiar pe marginea lacului către o stîncă verticală ce atîrna deasupra apei. În spatele acestei stînci se înălța încă una, și mai mare. Pe malul celălalt, nenumărate steiuri de piatră se îngrămădeau într-o dezordine haotică, ca și cînd muntele uriaș din spatele lor ar fi înaintat năvalnic, sfărîmînd totul în calea lui.

Heinrich porunci lui Kurt să oprească la primărie, și abia atunci își aduse aminte că nu cunoștea numele mamei doamnei Tarval. Va trebui să întrebe, ceea ce nu intra de loc în planurile lui. Dar era prea tîrziu ca să mai dea înapoi.

— Bună ziua — salută el pe un bătrîn, care ședea la o masă și scria.

— Bonjour monsieur — îi răspunse mosneagul mohorît, aruncînd o privire piezișă lui Heinrich.

— Dumneata ești primar aici, în La Travelsa?

— Eu, din păcate.

— Am nevoie de un local pentru comandatura germană.

Bătrînul oftă adînc.

— Ai putea să-mi arăți casele în care au stat comuniști și în care stau acum familiile lor?

— Eu nu știu din ce partid făcea parte fiecare cetățean. N-am o asemena evidență.

— Dar o organizație a partidului național-socialist francez aveți aici?

— A apărut în sat unul de ăștia, se tot învîrtește de colo pînă colo. Iată-l, a văzut că ați venit și aleargă încoace.

Într-adevăr, un om venea în fugă pe uliță, închcindu-și din mers impermeabilul.

— E de aici, din sat? se interesă Heinrich.

— De fel, e de aici. Tată-su a fost un om foarte cumsecade...

Primarul își ridică ochii la Heinrich și își dădu seama că l-a cam luat gura pe dinainte.

— A murit săptămîna trecută și fecioru-su a venit să intre în stăpînirea averii.

În prag se auzi salutul nazist. Heinrich răspunse la fel.

Unicul reprezentant al partidului național-socialist francez în La Travelsa era o pușlama de vreo treizeci de ani. Pălăria dată pe ceafă îngăduia oricui să constate că monsieur Basel, cum se recomandase el, era pieptănat le fel cu Hitler. Mustățile lui negre, tunse scurt, de sub un nas lung, încovoiat în chip hazliu, păreau un punct mare, negru, sub un semn de întrebare.

— Aș vrea să vorbesc cu dumneata — îi zise Heinrich cu răceală.

— Vreți să spuneți că doriți să vorbiți cu mine în tête-à-tête? Am înțeles bine?

— Eu am să plec, așa că puteți sta de vorbă cît poftiți și despre ce poftiți — zise bătrînul, fără să se adreseze cuiva anume. Și după ce-și aruncă paltonașul vechi pe umeri, ieși din odaia care purta numele pompos de primărie.

— Primarul e un om foarte dubios. Dar am să-i vin eu de hac. N-aveți idee cît e de greu...

— Asta nu mă interesează — îl întrerupse Heinrich. Eu am nevoie și asta cît mai repede, de un local pentru comandatura germană.

— Cum, în La Travelsa o să fie comandatură germană? se bucură Basel. Ce veste plăcută! Închipuiți-vă, am fost silit să-mi părăsesc satul în care m-am născut, numai pentru că un francez cinstit nu-i lăsat să trăiască în liniște, aici. Am fost nevoit să las casa părintească și să mă mut la Pontay.

— De mult ai plecat de acolo?

— De vreo săptămînă.

— Am auzit că maquisards-ii au împușcat pe acolo un ofițer de-al nostru.

— Din păcate, e adevărat. Întîmplarea a avut loc chiar în ziua cînd am plecat din Pontay. Maquisards-ii ăștia îs niște tîlhari fără pereche. Credeți că aici nu-s? La mine acasă n-a rămas nici un geam întreg...

— Cum ți-am mai spus, eu am nevoie de un local pentru comandatură.

— Luați casa mea. De la moartea tatii, stau singur, și bucuros...

— Noi n-avem obiceiul să deranjăm francezii cinstiți. Sînt sigur că în sat aveți și oameni dubioși, cum ar fi, de pildă, familiile comuniștilor.

Basel își vîrî în gură un deget îngălbenit de tutun și se adînci în gînduri. Acum, nasul lui semăna și mai mult cu un semn de întrebare.

— Sînt! Aveți de unde alege! strigă el, în sfîrșit, cu bucurie. Apoi scoase din buzunar un carnețel, îl deschise și se așeză la masă. Sînt unsprezece familii!

— Ai întocmit lista din proprie inițiativă? îl întrebă Heinrich ca în treacăt.

— Eu sînt în slujba unei instituții de-a dumneavoastră — zise încet, cu o vădită satisfacție, Basel. E drept, misiunea mea este să supraveghez pe locuitorii din Pontay, însă fiindcă mă aflu aici, am socotit ca o datorie sfîntă...

— Dă-mi lista. Cine e trecut pe ea?

— Olivier Arnoux; ăsta a plecat din sat, nu se știe unde.

— Mai departe!

— Trei au plecat voluntari pe front și nu s-au mai întors. Numele lor...

— Mai departe!

— Aha, iată tocmai ce vă trebuie! Fiul bătrînului Gothard a luat parte la greva feroviarilor din Lyon. E adevărat, asta s-a petrecut înainte de război, dar eu îl bănuiesc că-i comunist...

— Mai e cineva?

— Din trei gospodării au dispărut flăcăii. Familiile lor spun că s-au dus la Bonneville să mai cîștige un ban, dar eu nu cred.

— Ăștia-s toți?

— Pe doi îi bănuiesc că mi-au spart geamurile...

— Păi așa se lucrează?! „Pe ăsta îl bănuiesc... acela a plecat din sat nu știu de ce"... Mie îmi trebuie fapte, fapte concrete și nicidecum bănuielile dumitale că nu știu care ți-a spart geamurile...

— Monsieur l'officier, sînt aici numai de o săptămînă... și țineți seama că din proprie inițiativă... Degetul, cu unghia

înnegrită de o lovitură, pe care-l purta pe rîndurile carnetului, îi tremura.

— Mai este o persoană suspectă, una madame Matranne.

— Și ea ți-a spart geamurile? îl întrebă Heinrich în zeflemea.

— Da' de unde! E bătrînă, abia își mișcă picioarele. Basel nu înțelesese ironia. Dar stă la ea fiică-sa, o pariziană...

— A, o pariziană! Și desigur, faptul acesta te face s-o crezi suspectă! Heinrich continua să zîmbească cu ironie, dar inima îi era gata să sară din piept de emoție. În sfîrșit, dobitocul îi spusese și ceva care merita să fie reținut.

— Ceea ce-i suspect, este purtarea ei. Spune că bărbatu-său a murit și totuși nu poartă doliu și nici madame Matranne nu poartă, deși e foarte evlavioasă și respectă toate obiceiurile vechi. De altfel, și despre ginerele doamnei Matranne, bărbatul Louisei, umblau fel de fel de zvonuri încă de pe vremea cînd stăteau la Paris. De pe atunci se spunea că-i comunist. Mai ales pe familia asta o țin eu sub supraveghere.

— Zici că-i comunist? Ei, asta-i ceva concret. Și au o casă mare?

— Ca toate casele de pe aici: două odăi și o bucătărie. Dar e departe, tocmai la marginea satului, drept lîngă stîncă.

— Deci un loc foarte potrivit pentru un post de observație! Urcă-te în mașină, ca să mergem să-mi arăți unde stă madame Matranne.

Pînă la casa unde locuia bătrîna cu fiică-sa, trebuiră să facă cam un kilometru și jumătate. În sfîrșit, ajunseră la o căsuță, care, cu unul din pereți se rezema de o stîncă.

— Dumneata, Basel, rămîi aici în mașină, iar tu, Kurt, vino cu mine!

Heinrich aruncă o privire la ferestre și la una din ele văzu fața speriată a unei bătrîne.

— Kurt — îi spuse Heinrich încet — vezi să nu iasă nimeni din casă. Dacă cineva încearcă să fugă, să tragi un foc în aer. Dar îți interzic categoric să tragi în vreun om. Ai înțeles?

— Da, să trăiți!

Heinrich își vîrî mîinile în buzunarele mantalei de ploaie, apucă strîns mînerul pistolului și se îndreptă spre ușă.

Îi deschise o femeie de vreo treizeci și cinci de ani, în care Heinrich recunoscu numaidecît pe sora doamnei Tarval. El se înclină, dar femeia se trase tăcută la o parte, făcînd loc ofițerului german să treacă înainte.

În antreu mai erau două uși. Heinrich împinse cu piciorul pe cea mai apropiată. O singură privire îi ajunse ca să-și dea seama că în bucătărioară nu se afla nimeni. Pe masă, se vedeau vase nespălate.

„Trei farfurii adînci și trei întinse" — își notă în minte Heinrich și împinse cealaltă ușă, tot fără să-și scoată mîinile din buzunare. Odaia în care intră era spațioasă și avea trei ferestre spre uliță. Într-un fotoliu de trestie rezemat de peretele opus ferestrelor, ședea o bătrînică. Se părea că împletește un ciorap, dar mîinile îi tremurau așa de tare, că andrelele se ciocneau și se agățau mereu una de alta.

Heinrich traversă odaia în tăcere și-și aruncă ochii în cealaltă încăpere, mult mai mică: avea două paturi.

— Cine mai stă cu dumneavoastră? întrebă el pe femeia cea tînără.

— Numai noi două.

— Dar cine a dormit ziua pe unul din paturi?

— Mama nu-i tocmai sănătoasă și din cînd în cînd simte nevoia să se odihnească.

Heinrich aruncă o privire la bătrînă, dar întoarse capul numaidecît. Doar o clipă își ridicase ea ochii la el și parcă îl arsese. În căutătura lor era desconsiderarea și disprețul glacial și liniștit al omului sigur de puterile lui și pătruns de hotărîre să lupte pînă la capăt.

— Caut un local pentru comandatură.

Bătrîna își lăsă mîinile pe genunchi și închizîndu-și ochii se rezemă de speteaza fotoliului. Degetele nu-i mai tremurau, dar tocmai imobilitatea lor de piatră arăta ce efort uriaș depunea această femeie bătrînă și slabă ca să-și ascundă tulburarea. Heinrich ar fi vrut să se aplece și să sărute degetele acelea zbîrcite. Dar el nu uita că atîta vreme cît nu știa nimic de André Renard și n-a dat peste urma lui, n-are nici măcar dreptul să-i arunce o privire blîndă, care s-o liniștească pentru cîteva clipe.

— Și n-ați găsit o casă mai bună ca a noastră?

Femeia cea tînără izbutise să-și recapete calmul. Glasul ei răsuna ironic.

— Stînca din spatele casei dumneavoastră e foarte potrivită pentru un post de observație. Dar în afară de aceste două odăi și de bucătărie nu mai aveți alte încăperi?

— După cum vedeți.

Heinrich învălui odaia cu o privire scrutătoare. De ce o fi stînd fotoliul bătrînei într-un loc atît de nepotrivit? De ce e așezat în mijlocul peretelui, ca și cînd ar fi pus acolo să ascundă ceva, și nu stă lîngă fereastră sau într-un ungher simpatic, cum le place atît de mult bătrînilor? În localitățile de munte, unde căsuțele se cuibăresc de obicei pe cîte un peticuț de pămînt sau de stîncă, fiecare metru de teren trebuie folosit cu chibzuială. Adesea, în ziduri se fac dulapuri secrete, dar „secretul" lor poate fi ghicit dintr-o privire. Tapetul ieftin se șterge repede în jurul ușilor. Dar aici, desenul și culoarea tapetului nu par a fi șterse. Așa-i deasupra fotoliului, dar cum o fi în spatele lui... poate n-ar strica să vadă!

Heinrich făcu un pas înainte, înșfăcă fotoliul de brațe, îl ridică fără nici o sforțare cu bătrînă cu tot, și-l puse ceva mai departe de locul unde se aflase. Femeile nici n-avură timp să se dezmeticească, de altfel nici Heinrich nu-și dădu seama cînd și-a scos revolverul, cînd a apăsat cu mîna stîngă pe un buton care abia se zărea pe tapet. Acționa condus de instinct, nu de rațiune.

O ușă se deschise. În fundul dulapului stătea, rezemat de perete, un bărbat...

Femeile țipară amîndouă deodată, cea tînără cu disperare, cea bătrînă amenințător. Într-adevăr, ea făcu un pas înainte și baricadă cu trupul ei slăbănog deschizătura dulapului.

— Ieși afară! spuse Goldring liniștit, fără să dea atenție bătrînei, dar ridicînd ceva mai sus revolverul.

Bărbatul încercă să se clintească din loc, dar gemu și-și mușcă buza. Atunci femeia cea tînără se repezi spre bărbatu-său, îl apucă de braț și-l duse cu băgare de seamă spre fotoliul în care cu cîteva clipe înainte stătuse mamă-sa. Bărbatul nu putea călca cu piciorul stîng.

— Cine ești dumneata?

— André Renard, inginer din Paris.

— De ce te ascunzi?

— Fiindcă am venit aici fără permis.

Chiar atunci se auziră pași în cerdac.

Heinrich îl împinse pe Renard în dulap, închise ușa îndărăt, împinse fotoliul la loc, se așeză în el cu picioarele întinse și începu să-și agite cravașa.

Cineva bătu în ușă și Basel se ivi în prag.

— Monsieur l'officier, pot să plec? întrebă el.

— Cheamă pe ordonanța mea!

Basel se întoarse numaidecît. În spatele lui venea Kurt.

— Kurt — începu Heinrich și urmă, apăsînd asupra fiecărui cuvînt. Omul ăsta e din Pontay și dacă nu mă înșel, am mai dat noi ochii cu el. Înțelegi ce vreau să spun? Și acum, ia-l pe arestat și bagă-l în mașină. Nu uita că răspunzi cu capul pentru dînsul.

— Monsieur l'officier, trebuie să fie o neînțelegere — se văicări Basel, uluit de întorsătura neașteptată pe care o luaseră lucrurile — eu... eu...

Dar Kurt nu-l lăsă să sfîrșească. El îl înșfacă de guler pe denunțător, îl trîi în sălită și de acolo în cerdac.

— Închideți ușa — porunci Heinrich Louisei.

Nemaiînțelegînd nimic, Louise răsuci mașinal cheia în broască. Între timp, Heinrich deschisese din nou ușa dulapului.

— Monsieur Renard — începu el autoritar — și eu și dumneata avem prea puțină vreme la dispoziție ca s-o irosim pe degeaba. Te rog să treci în odaia de alături. Doamnele să rămînă aici. Liniștește-le și spune-le categoric să vegheze cu grijă să nu fim tulburați.

André Renard dădu din cap spre nevastă-sa și spre soacră-sa și, fără să spună o vorbă, intră șchiopătînd în odaia vecină.

— Vă ascult, monsieur l'officier — zise el calm.

Heinrich scoase în tăcere din buzunar fotografia lui Paul Chénier.

— Îl cunoști?

Pe fața suptă a lui André Renard nu tresări nici un mușchi, numai ochii, care-i străluceau ca în friguri, se stinseră deodată, ca și cînd l-ar fi copleșit o oboseală de moarte.

— Ați venit să mă arestați? Atunci ce rost are toată comedia asta? Sau poate că încă nu sînteți pe deplin convins că în fața dumneavoastră se află Paul Chénier? Întemnițatul numărul...

André Renard își sumecă mîneca cămășii, întinse brațul stîng și aruncă o privire provocătoare lui Heinrich. Pe partea anterioară a antebrațului se vedeau patru cifre negre, imprimate în carne cu dangaua: 2948.

— Jucînd această comedie, cum spui dumneata, eu îmi risc capul. Îmi închipui că-ți dai seama că nu mi s-a dat această fotografie ca s-o admir. Îți atrag atenția că astfel de fotografii au primit toți comandații detașamentelor trimise în urmărirea lui Paul Chénier. Firește, eu am tot dreptul să-l arestez, dar n-am să fac asta. Și ca să te convingi că am venit la dumneata cu gîndul de a vorbi de la egal la egal, poftim! Heinrich își puse revolverul dinaintea lui Renard. Nu te teme, ia-l! Vezi dacă-i încărcat. Așa! Acum ești înarmat și la nevoie te poți apăra. Sînt ferm convins că mai curînd ai consimți să mori imediat în libertate, decît să trăiești în chinuri sub pămînt.

— Da, e mai bine să mori în picioare, decît să trăiești stînd în genunchi!

— Așa a spus Dolores Ibarruri!

Și pentru întîia oară, un zîmbet lunecă pe buzele lui André Renard. El făcu o mișcare, ca și cînd ar fi vrut să strîngă mîna lui Heinrich, dar în aceeași clipă se opri — o umbră de neîncredere îi licărea în ochi.

— Nu știu cine sînteți, apoi uniforma asta... Vă mărturisesc cinstit, că nu pricep ce vreți de la mine.

— Vreau să-mi spui tot ce știi despre uzina subterană de armament.

— Dar ce garanție am eu că informațiile pe care vi le-aș da vor fi spre binele poporului meu și nu în dauna lui?

— Garanția ți-o dă logica. Doar nu vreau să le obțin pentru comandamentul german, care-i mult mai bine informat decît mine și decît dumneata!

— Atunci pentru cine?

— Nu crezi că întrebarea asta e cam naivă? Nu-ți dai seama că nu pot răspunde la ea, chiar dacă aș dori-o din toată inima?

— Cred că aveți dreptate — spuse André Renard pe gînduri, ca și cînd ar fi chibzuit cu glas tare. Într-adevăr, informațiile mele n-ar interesa comandamentul german. Și dacă dușmanul n-are nevoie de ele, înseamnă că are nevoie un prieten, fie el necunoscut, totuși un prieten. Să admitem că o să dau în vileag tot ce știu. Atunci toate datele pe care vi le voi destăinui vor fi folosite împotriva nemților, și în acest caz s-ar putea ca nenorociții care se chinuiesc acolo, sub pămînt, să fie salvați... Dacă voi rămîne mut.... s-ar putea să

fiu prins și atunci nici un om de pe lumea asta nu va afla ceea ce știu eu.

— Ai judecat logic, dar mult prea încet. Nu uita că n-avem la dispoziție decît foarte puțin timp. Dumneata trebuie să te gîndești să te pui la adăpost, și apoi nici eu nu vreau să-mi risc capul. Dintr-o clipă în alta, ne-am putea trezi în sat cu vreun detașament. Toată regiunea a fost împărțită în sectoare, și fiecare sector dat în seama unei subunități militare. Dacă voi fi văzut stînd prietenește de vorbă cu dumneata...

— Dați-mi voie, poate că mai vreți să știți cine mi-a pregătit evadarea?

— Despre asta n-am să te întreb nimic!

— Hm, am impresia că mi-ați răsturnat toate argumentele. În sfîrșit... sînt gata să vă destăinuiesc tot ce știu.

Cînd ușa odăiței se deschise și André Renard împreună cu ofițerul german se iviră în prag, cele două femei păsiră o dată înainte. Buzele lor erau încleștate, numai ochii păreau a întreba: ei, ce este?

André Renard le zîmbi vesel. Același zîmbet vesel flutura și pe chipul ofițerului neamț. După uriașa încordare a nervilor, sosise, în sfîrșit, clipa destinderii. Înlănțuindu-și de gît bărbatul, Louise izbucni într-un hohot de plîns, iar bătrîna, sleită de puteri, căzu în fotoliu. Capul și mîinile îi tremurau.

— Sînt dator să cer iertare doamnelor, începu Heinrich emoționat. Singura mea scuză este că n-a fost rea-voință din partea mea. Și apoi, după cum vedeți, totul s-a sfîrșit cu bine.

— O, monsieur! Nu ne luați în nume de rău că și eu și mama nu sîntem politicoase cu dumneavoastră, dar știți, cînd o bucurie așa de mare... V-am primit ca pe un dușman, acum vă rugăm să stați cu noi ca un prieten.

— Mi-ar face plăcere să vă împlinesc rugămintea. Dar am întîrziat mai mult decît ar fi trebuit... Afară de asta, nu uitați că în automobil se află ticălosul acela de Basel! Trebuie să-l duc la Saint-Rémy și să-l reții acolo pînă cînd monsieur André va fi la adăpost de orice primejdie.

— Louise s-a și pus în legătură cu prietenii, și la noapte sau cel mai tîrziu mîine, vor veni să mă ia.

— Revolverul pe care ți l-am dat, oprește-l, o să-ți prindă bine. Eu mai am unul. Pentru orice împrejurare, iată și o sumă de bani.

— Nu, nu-mi trebuie...

— Și banii au să-ți prindă bine. Socotește-i tot ca pe o armă. Și acum, o ultimă rugăminte. Nimeni, nici chiar prietenii cei mai buni, nu trebuie să afle nimic de întîlnirea și de convorbirea noastră.

— Puteți avea încredere în cuvîntul meu. De asemenea, răspund și pentru nevastă-mea, și pentru bătrînica noastră.

— Monsieur, nici măcar un pahar de vin nu vreți să ciocniți cu noi? îl întrebă madame Matranne. Îmi dau eu seama că sînteți grăbit, dar asta nu va lua cine știe cît timp.

— Va trebui să conduc eu mașina, pentru ca ordonanța să poată păzi pe arestat. Iar noaptea, și încă după cîteva pahare de vin...

— Atunci, stați o clipă!

Cu o iuțeală uimitoare pentru vîrsta ei, bătrîna se repezi la scrin și scoase de acolo o cutie. Își păstra în ea lucrușoarele dragi: pachete de scrisori îngălbenite, legate cu grijă, o crenguță uscată de fleurs d'oranger, o pereche de mănuși albe din ziua nunții...

Din fundul cutiei, madame Matranne scoase o pipă veche, perfect afumată. Așa cum o ținea, aveai impresia că o mîngîia delicat, duios, cu degetele ei tremurătoare. Apoi își lipi ușurel buzele de lemnul afumat și întinse pipa lui Heinrich.

— Monsieur, vreau să vă dăruiesc ceea ce am eu mai scump. Pipa asta a fost a tatălui meu, care era un om curajos și avea un suflet nobil. El a căzut apărînd Comuna pe baricade, dînd dovadă de același curaj și noblețe.

— Am s-o păstrez, nu numai ca o amintire, ci și ca o relicvă sfîntă — îi răspunse Heinrich grav. Dați-mi voie, madame Matranne, să vă sărut așa cum își sărută un fiu mama.

Heinrich sărută obrajii zbîrciți ai bătrînei și inima i se strînse de durere. Oare va mai ajunge vreodată să-și lipească buzele ca și acum, de obrazul tatălui său?!

— Cîndva, odată ai să povestești mamei dumitale cum ai întîlnit o bătrînă franțuzoaică — începu ea, ștergîndu-și lacrimile — care te-a binecuvîntat ca pe copilul ei...

— Și să nu uiți să adaugi cum mi-ai redat viața... — spuse Louise, cu glasul stins.

Heinrich ieși în sălită.

— Ei, rămîi cu bine, André! Nu cred să ne mai vedem vreodată!

— Cum, și n-am să aflu cine sînteți?

— Un prieten!

— Atunci adio, prietene!

André și Heinrich se îmbrățișară și se sărutară.

La întoarcere, Heinrich conduse mașina cu viteză mare. Acum, cînd deținea, în sfîrșit, informații atît de prețioase asupra uzinei subterane, n-avea să piardă nici o clipă.

— Ei, cum a mers astăzi? îl întrebă Müller plin de speranță cînd Heinrich îi telefonă de la hotel.

— Regret, dar n-am nici o veste bună. Afară doar, că am pus mîna pe maquisard-ul care a tras asupra mea.

— Unde-i?

— Îl aduce îndată Kurt la dumneata. Cred că nu m-am înșelat, deși, știu eu... Ține-l cîteva zile la răcoare, să-l pătrundă bine spaima, și pe urmă ia-l la cercetat.

— Cu mine n-o să-i meargă, îl fac eu să recunoască — strigă Müller, sigur de el.

...Iar peste cîteva zile, desenele dispozitivelor optice pentru ochire automată în bombardamentele aeriene erau studiate la mii de kilometri de Valea Blestemată.

MÜLLER CÎȘTIGĂ PREMIUL

Generalul Ewers n-avea nici o răspundere pentru rezultatul urmăririi lui Paul Chénier. Era dator numai să pună la dispoziția maiorului Müller numărul necesar de soldați și de ofițeri. Detașamentele trimise în urmărire nu înaintau rapoarte diviziei cu privire la mersul operațiunilor și nici nu primeau de acolo instrucțiuni. Toate acestea cădeau în sarcina serviciului SS, adică a lui Müller. Se crezuse că urmărirea va dura o zi-două, dar trecuseră patru zile și nimeni nu dăduse de urma lui Paul Chénier. În adîncul sufletului său, Ewers era bucuros de acest insucces. Se înțelege, nu pentru că simpatiza cu evadatul. Generalul își dădea seama de răul imens pe care l-ar face Chénier Germaniei, dacă ar izbuti să divulge secretele uzinei subterane. Dacă fugarul ar fi căzut în mîinile lui, fără să șovăie o clipă. Ewers l-ar fi împușcat. Totuși, insuccesul SS-iștilor și al lui Müller compensau într-o oarecare măsură ofensa ce i se adusese. Generalul se simțise jignit cînd își dăduse seama că superiorii lui n-au încredere într-însul. Numai evadarea lui Paul Chénier îi deschisese ochii: și acum îi ascundeau locul adevărat unde se afla întreprinderea subterană. Recurseseră la ajutorul lui pentru urmărire, dar nici acum nu-i spuseseră ce anume produce uzina. Aceasta era o ofensă. Nemeritată, deci cu atît mai nedreaptă.

Din întîmplare, cam tot pe atunci îi sosi și răspunsul la raportul lui prin care cerea concediu, scris în noaptea aceea de pomină cînd aflase că un grup mare de forțe germane fusese încercuit la Stalingrad. În adresa de răspuns i se spunea deschis că și cererea de concediu și momentul ales sînt inoportune, deoarece „situația actuală a provocat greutăți suplimentare diviziilor amplasate în Franța".

Tonul răspunsului suna a reproș. Și Ewers trebui să înghită pilula, să se prefacă că n-a înțeles aluzia.

Între timp, veștile de pe frontul de răsărit erau tot mai puțin îmbucurătoare, iar propaganda lui Goebbels răstălmăcea evenimentele tot mai puțin convingător.

Dacă la început autorii nenumăratelor comentarii scriau cu entuziasm despre succesele grupului de șoc Manstein, care înainta cu viteză pentru a veni în ajutorul armatelor încercuite, acum, rușinați, nu mai pomeneau nimic de acest grup. În schimb, ridicau în slavă cu același entuziasm bărbăția și stoicismul trupelor încercuite. Toate acestea puteau induce în eroare pe oricine, dar pe generalul Ewers nu.

Și tocmai în ceasurile acestea, cînd trebuie să acționezi, să cauți căile de salvare a patriei, el e nevoit să stea cu mîinile în sîn într-un orășel depărtat din Franța și să se mulțumească cu comunicate contradictorii cu privire la situația de pe frontul de răsărit. Chiar foarte contradictorii! În timp ce radio Moscova anunța începerea unor ofensive victorioase în Caucazul de nord și în regiunea Leningradului, comunicatele cartierului general hitlerist se mărgineau să dea știri scurte, confuze, cu privire la „scurtarea liniei frontului"...

Cu gîndul, generalul era numai în răsărit, unde se hotăra soarta Germaniei, dar era silit să stea în spatele frontului, și să ducă un „război de proporții reduse", în care rareori cunoști pierderile dușmanului, dar le știi zilnic și exact pe ale tale. Iar pierderile acestea erau tot mai considerabile. La început, cînd se pornise acțiunea de urmărire a lui Paul Chénier, în sectorul diviziei era liniște. Nu se auzea nici o împușcătură, nu se produsese nici un atac al maquis-urilor împotriva soldaților germani. S-ar fi crezut că această liniște e permanentă. Cu greu ți-ai fi putut închipui că maquis-urile ar putea străpunge cordoanele unităților SS care blocaseră toate drumurile și defileurile. Dar acalmia fusese de scurtă durată. În noaptea a treia de la începerea urmăririi, maquisards-ii scoaseră din luptă șaisprezece soldați și patru ofițeri. Iar peste două zile, săvîrșiră un atac îndrăzneț asupra unei coloane de camioane care se îndrepta spre uzina subterană. De atunci, maiquisards-ii deveniseră tot mai activi și generalul era nevoit să semneze în fiecare zi rapoarte referitoare la nenumăratele incidente din zona diviziei. Bineînțeles, toate acestea nu putea să nu rețină atenția comandamentului corpului de armată. Ewers trebui să se justifice oarecum. În unul din rapoartele sale, el spuse deschis și pe față că activitatea partizanilor nu se datorește incuriei și lipsei sale de inițiativă, ci evenimentelor de pe frontul de răsărit. Ce-i drept, generalul regretă că și-a spus părerea cu atîta imprudență, și sentimentul de nemulțumire nu-l mai părăsi toată seara aceea. Iar a doua zi, nemulțumirea lui se accentuă. Corpul de armată îl anunță că s-ar putea ca un reprezentant al înaltului comandament să vină la Saint-Rémy.

În altă împrejurare, Ewers s-ar fi grăbit să dea dispozițiile cuvenite — ar fi anunțat pe comandanții în subordine de sosirea superiorului său și, în general, ar fi luat toate măsurile ca oaspetele să fie primit cu toată cinstea. Dar de data aceasta, strîmbă nemulțumit din nas și vîrî hîrtia în sertar, fără s-o mai arate adjutantului și șefului de stat-major.

Dar la Saint-Rémy nu sosi un reprezentant oarecare al cartierului general, ci însuși generalul feldmareșal Denuss. La o întîlnire atît de plăcută nu se așteptase Ewers. Denuss îi fusese profesor și mai ales tovarăș de idei. E adevărat, el nu publicase nimic în presă, cum făcuse imprudentul său elev, dar într-o discuție între patru ochi cu Ewers, pe care o avuseseră în preajma războiului cu Uniunea Sovietică, îi dăduse a înțelege că-i împărtășește pe deplin punctul de vedere și că nu crede cu putință o înfrîngere fulgerătoare a Rusiei, mai cu seamă dacă războiul se va purta pe două fronturi. Iată de ce se bucură Ewers atît de mult cînd în pragul cabinetului său se ivi făptura cunoscută a feldmareșalului. Dar bucuria îi crescu și mai mult cînd, după salutările scurte, oficiale, feldmareșalul îi spuse simplu, prietenește:

— Am venit la tine pentru o zi-două, să mă odihnesc. Așa că nu mă obosi cu deplasări și treceri în revistă.

— Am să fac tot ce-mi stă în putință pentru a vă crea condițiile necesare unei binemeritate odihne și voi fi fericit dacă scumpul meu oaspete și profesor va accepta să stea în vila mea — și Ewers se înclină, ducînd mîna la piept.

— Primesc cu dragă inimă invitația ta, dar nu vreau să stau singur. Cred că e loc pentru noi amîndoi.

— Nu știu dacă v-ar conveni apartamentul de la etaj, are cinci camere...

— Mie mi-ajung și două, dar cu condiția să stai alături de mine. Știi, cînd ajungi la bătrînețe, singurătatea pare mult mai apăsătoare. Iar de adjutanți, sînt sătul pînă peste cap...

În glasul lui Denuss se simțeau accente morocănoase, plîngărețe chiar, de om bătrîn, deși în aparență feldmareșalul părea sănătos și încă verde. Ewers îi propuse să cheme mașina.

— Nu, nu! se împotrivi Denuss. Din moment ce spui că vila ta e aproape, aș merge cu plăcere pe jos. Sînt sătul de automobile, de avioane și, în general, de toate mijloacele de transport mecanizate. Dacă n-ar fi război, m-aș retrage cu plăcere în vreun bîrlog de urs, unde nu se știe de existența lor.

— Bine, excelență, dar afară ninge! zise Ewers.

Denuss aruncă o privire pe fereastra largă.

— Și eu care speram să-mi încălzesc ciolanele mele bătrînești! Credeam că pe aici nu-i zăpadă niciodată. Cel puțin e cald în vila ta?

— Am să dau ordin să se facă focul în cămin.

Denuss stătu toată ziua culcat în pat, fără să citească ceva, frunzărind doar revistele ilustrate. La masa de seară, oaspetele nu bău decît un păhărel de coniac, iar dintre toate felurile de bucate, gustă numai puțin pește. Conversația lîncezea, cu toată silința lui Ewers de a o îndruma spre subiectul care-l interesa cel mai mult.

Un sentiment de dezamăgire pusese stăpînire pe general. Sperase o discuție deschisă și, cînd colo, feldmareșalul părea s-o ocolească. Poate că nu s-a odihnit îndeajuns după oboselile drumului, sau poate că-l stînjenește fata în casă, care intră mereu în sufragerie ca să mai aducă un fel de mîncare sau să schimbe farfuriile.

Ewers porunci să se tragă fotoliile mai aproape de cămin și dădu drumul slujnicei. Acum oaspetele și amfitrionul erau singuri. Nu-i mai stînjenea nimic. Dimpotrivă, și flăcările focului, și amurgul din odaie, și havanele minunate — totul îmbia la o conversație intimă. Și, într-adevăr, Denuss începu să vorbească.

— Hermann, ce crezi tu despre evenimentele de pe frontul de răsărit? îl întrebă el pe neașteptate.

Ewers nu încercă să se sustragă de la un răspuns deschis. Prea mult timp fusese lipsit de societatea cuiva, căruia să-i poată mărturisi liniștit gîndurile, ca să tacă acum, cînd avea prilejul să stea de vorbă cu un om inteligent și înțelept.

Denuss nu-l întrerupse. Cu ochii aproape închiși, privea la focul din cămin, dînd din cap în răstimpuri în semn de aprobare.

Un singur gînd nu se putu hotărî Ewers să i-l mărturisească — că salvarea Germaniei nu-i posibilă decît dacă e lichidat Führerul.

— Prin urmare, tu ești convins că nu există decît o singură soluție: un armistițiu neîntîrziat cu inamicii noștri de pe frontul din apus și din Africa?

— Sînt ferm convins!

— Nu, nici Anglia, nici Statele Unite n-or să accepte.

— Nu se știe încă.

— Dar ce crezi, în ce scop zburase atunci Hess în Anglia?

Ewers tăcu, deși răspunsul îi stătea pe limbă. Dar dacă face din nou o greșeală ireparabilă? Feldmareșalul nu-și spu-

sese încă părerea cu privire la evenimente. Denuss îi înțelese șovăiala și-i veni în ajutor:

— „Caporalul" s-a compromis în fața lumii întregi, guvernele Angliei și Statelor Unite n-au să vrea să ducă tratative cu el...

Se lăsă tăcere, dar foarte scurtă. Tot Dennus o întrerupse:

— Avem nevoie de un alt om. Bineînțeles, n-am venit la tine cu gîndul să mă odihnesc...

Ce n-ar fi dat Müller să audă măcar o frîntură din convorbirea care avea loc în fața căminului, în vila generalului Ewers, între amfitrion și oaspetele său — generalul feldmareșal Denuss, unul dintre cei mai bătrîni generali ai armatei hitleriste!

Dar șeful serviciului SS nici nu se afla în Saint-Rémy. În momentul acela el era preocupat de salvarea persoanei sale și nu de salvarea Germaniei. Și oricît ar părea de ciudat, își căuta această salvare în fundul unui rîu de munte care era scotocit cu de-amănuntul, sub supravegherea lui directă.

Vestea că Müller a împușcat un necunoscut îmbrăcat în haine de pușcăriaș tulbură pe toți aceia care luau parte la căutarea lui Paul Chénier. Se părea că glonțul șefului serviciului SS nimerise chiar în criminalul cel primejdios. După cum povestea Müller, totul se petrecuse astfel: în timp ce se întorcea aseară dintr-un sat de munte, se depărtase puțin de potecă, cînd deodată zări un om într-un tufiș din spatele unei stînci. Deși nu era sigur că a dat de urma criminalului, Müller și-a scos totuși revolverul. În clipa următoare, un individ îmbrăcat în haine de pușcăriaș, ieși de după stîncă și se repezi spre rîuleț. Müller n-avusese timp să-l prindă viu, pentru că stînca se afla chiar pe malul rîului și evadatul a izbutit să sară în apă. Ce putea face altceva decît să tragă? Dar pe întuneric, e greu să ochești, și Müller a fost nevoit să-și descarce toată banda de gloanțe a pistolului său automat ca să fie sigur că l-a ucis sau măcar l-a rănit. În orice caz, criminalul s-a cufundat în apă și n-a mai apărut la suprafață.

La locul întîmplării au fost aduși numaidecît mai mulți soldați. Ei scotociră cu cîngile metru cu metru fundul rîulețului, dar nu dădură peste cadavru. Fără îndoială, curentul vijelios al apei îl dusese mult mai departe de locul unde fusese ucis. A doua zi, dis-de-dimineață, își reluară căutările pe o scară mult mai întinsă. Cîteva echipe speciale efectuară simultan cercetări în josul apei, în diferite puncte. Müller conducea personal munca acestor echipe. Mai mult, dormise în automobil, cu toată vremea rea din munți. Dar rîul vijelios părea că-și bate joc de el — îi smulsese prada chiar de sub nas.

Era a șasea zi de cînd căutau trupul înecatului și ofițerii în discuțiile lor intime, tot mai des își exprimau părerea că în afacerea Chénier, Müller „și-a ascuns urmele în apă".

Dar care nu le-a fost mirarea cînd au aflat, în a șaptea zi, că trupul a fost găsit!

Nu trecu mult și în Saint-Rémy sosi ofițerul de SS care luase parte la consfătuirea din cabinetul generalului Ewers. Era însoțit de un civil. Fără să mai zăbovească, plecară amîndoi spre locul unde fusese pescuit cadavrul.

Examinarea preliminară confirma că mortul este Paul Chénier. E drept, curentul vijelios, rostogolind atîta timp trupul pe fundul pietros al rîului, îl stîlcise de tot, mai ales obrazul. Desfigurat de bolovani, umflat din cauza ședерii îndelungate în apă, chipul lui era așa de schimbat, încît de la început se văzu că nici nu poate fi vorba să fie confruntat cu fotografia lui Paul Chénier. Din aceeași pricină, nici amprentele dactiloscopice pe care le adusese colonelul de SS n-au fost de nici un folos — n-au putut fi confruntate cu amprentele digitale ale înecatului. Totuși exista o dovadă de netăgăduit, care te făcea să crezi că Müller împușcase cu adevărat pe cel ce evadase din uzina subterană — era numărul 2948, care se vedea lămurit pe brațul mortului. Iar hainele de pușcăriaș, identice cu acelea purtate de întemnițații

de la uzină, veneau să întărească şi mai mult prezumţia că fugarul, deşi mort, a fost totuşi prins.

Numai civilul avu oarecare îndoială, determinată de faptul că îmbrăcămintea înecatului era uzată, or uzina îi informase că Paul Chénier primise haine noi, îndată ce se învoise să studieze schiţele. Atunci Müller îi atrase atenţia că fugarul fusese nevoit să se cţăre pe munţi şi să rătăcească prin trecători zile de-a rîndul. În urma acestor explicaţii, civilul căzu şi el de acord : într-adevăr, în asemenea împrejurări, îmbrăcămintea putea nu numai să se ponosească, dar să se facă ferfeniţă.

Cu toate acestea, pentru indentificarea definitivă a mortului şi întocmirea procesului-verbal, se hotărî instituirea unei comisii speciale. În compunerea ei, în afară de ofiţerul de SS şi de civil, intrară Müller şi Heinrich von Goldring, acesta din urmă în calitate de reprezentant al comandamentului diviziei.

Heinrich nu era de loc în apele lui cînd porni spre locul unde urma să se adune comisia .Cîtă vreme durase căutarea cadavrului, fusese tot atît de nervos ca şi Müller. Dar dacă mortul e într-adevăr Paul Chénier, adică André Renard ? Să fie cu putinţă ca maquisards-ii să nu fi izbutit să-l ducă în munţi ? Ciudat ! Mai ales faptul că evadatul era îmbrăcat în haine de puşcăriaş. De neînţeles, absolut de neînţeles ! Cînd Heinrich îl văzuse pe Renard în La Travelsa, purta o cămaşă şi pantaloni de pijama. Dar poate că i se părusè numai ? Pantalonii aceia vărgaţi puteau să fie chiar pantalonii lui de puşcăriaş.Oare să nu fi venit la timp maquisards-ii şi André a fost nevoit să fugă în pripă, încît n-a mai avut vreme să-şi schimbe îmbrăcămintea ? Ar fi trebuit să se mai repeadă o dată pînă în satul La Travelsa ca să se încredinţeze personal că André Renard e la adăpost. Ce-i drept, nu se dusese din prudenţă, dar după cum se vede, făcuse o greşeală.

Şi toate acestea le-a plătit cu viaţa André Renard, bărbatul acela minunat, plin de curaj, care-i făcuse un serviciu atît de mare.

Încă de departe, Heinrich zări un mic grup de oameni pe malul rîuleţului. Se vede că membrii comisiei se şi adunaseră. Trebuia să se grăbească, dar picioarele parcă îi erau de plumb, iar inima îi bătea cu putere, gata să-i sară din piept. Nu, mai bine să meargă domol ca să-şi recapete expresia lui obişnuită, nepăsătoare, de totdeauna. Şi apoi, e baronul von Goldring, deci nu-i obligat să se grăbească. Să-şi dea şi ei seama că nu-i un oarecare, ci fiul adoptiv al lui Berthold !

Într-adevăr, membrii comisiei îl primiră cu mult respect. Un Oberleutnant oarecare nu se putea aştepta la atîta consideraţie şi numaidecît se apucară să examineze cadavrul. Se aplecă şi Heinrich asupra lui o dată cu ceilalţi. Statura e a lui André, faţa-i stîlcită şi jupuită, de nerecunoscut... numărul de pe braţ se potriveşte şi el cu al lui André — 2948 ! Adică, stai, stai — numărul parcă n-ar fi chiar la fel... Ei da, desigur ! La André el era tatuat mai aproape de încheietura mîinii, şi chiar şi cifrele arătau ceva mai altfel — cifra „2“, de pildă, n-avea codiţa asta mică !

Heinrich se aplecă şi mai mult, şi privirea lui căzu pe braţul drept al înecatului, întins de-a lungul trupului cu palma în jos. Una din unghii e neagră, cu sînge închegat dedesubt, Denunţătorul din La Travelsa pe care Heinrich îl predase şefului serviciului SS, îşi plimba pe lista suspecţilor un deget cu o unghie la fel cu asta.

„De-acea nu i-a spus Müller cum s-a sfîrşit cercetarea lui Basel !“

Heinrich îşi ridică ochii la Müller şi întîlni privirea lui îngrijorată. „Trebuie să mă prefac că n-am observat nimic. Altfel, ceilalţi membri ai comisiei vor băga de seamă tulburarea şefului serviciului SS !“ îşi zise el şi zîmbind prietenos se apropie de eroul zilei.

— Îngăduiți-mi, Herr Maior, să vă felicit din toată inima pentru succesul pe care l-ați obținut în căutarea lui Chénier.

Expresia de îngrijorare dispăru din ochii lui Müller și un zîmbet fericit i se ivi pe buze.

În aceeași zi, la cazinou, înainte de masă, Oberleutnant-ul de SS înmînă lui Müller cinci mii de mărci pentru capturarea evadatului, cu toate că n-a fost prins de viu. Plicul cu procesul-verbal al comisiei se și expediase la Berlin, la cartierul general.

— Hans, nu crezi că aș putea nădăjdui să iau o cină bună în contul dumitale? îl întrebă pe Müller Heinrich, cu un pic de ironie în glas, pe cînd ieșeau împreună de la cazinou, îndată după prînz.

— Cu multă plăcere! Dacă nu mă înșel, îți datorez o mică sumă de bani. Te rog foarte mult să-mi aduci aminte cît, știu că îm-am împrumutat în cîteva rînduri cu sume mici, dar nu țin minte dacă ți le-am înapoiat pe toate.

Müller era foarte bine dispus după încasarea celor cinci mii de mărci și acum ar fi fost gata să-și plătească chiar și datoriile, ceea ce, de altfel, nu făcea niciodată.

— Ca să-ți spun drept, am o memorie mult prea scurtă pentru asemenea mărunțișuri și nu mai țin minte ce datorii ai la mine, afară de ultima.

— Care anume? îl întrebă Müller liniștit.

— Tăcerea mea.

Müller se opri. Fața i se îngălbenise.

— Hai să mergem, hai să mergem, Hans! Doar noi sîntem prieteni, și între prieteni nu sînt secrete. Trebuie să recunosc însă că sînt pur și simplu entuziasmat de ingeniozitatea și inventivitatea dumitale. Să-l strecori pe Basel drept Paul Chénier!

Heinrich simți cum tresare cotul lui Müller în mîna lui.

— Ca să-ți spun drept, mie nu mi-ar fi trecut prin minte așa ceva!... Dar nu-ți pierde firea, Hans! Îți mărturisesc că mă săturasem pînă peste cap să mă tot cațăr prin munți, căutîndu-l pe Chénier, care nu se dădea de loc prins. Sînt cît se poate de mulțumit că datorită dumitale am scăpat de o corvadă atît de neplăcută.

— Ascultă, Heinrich, nu vrei să-mi spui și mie cum ai descoperit toate astea?

— E secretul meu, Hans.

Müller tăcea, părea că-și adună gîndurile.

— Heinrich, eu am să fiu sincer cu dumneata. Am să-ți spun un secret care te privește personal. Vrei?

— Te ascult cu toată atenția.

— Adică nu chiar direct pe dumneata, ci pe mademoiselle Monica, la care ții atît de mult. Noi am reușit să stabilim că înainte cu cîteva zile de atacul maquisards-ilor asupra eșalonului cu armament, ea a fost la Bonneville, unde a stat numai cîteva ore, după care s-a întors acasă, dar nu se știe pe ce cale. După informațiile noastre, în nici un caz nu s-a întors cu trenul. Afară de asta, Kurt Schmidt, ordonanța dumitale, a știut numărul trenului și ora plecării lui din Bonneville. Fă legătura între aceste două fapte și spune-mi dacă nu ți se par suspecte?!

Heinrich se gîndi o clipă și izbucni într-un rîs vesel:

— Dragă Hans, dacă serviciul pe care-l conduci va lucra și în viitor tot așa, nu-ți garantez bunăvoința superiorilor, oricît ți-aș lua eu apărarea în fața lui Berthold. La secretul pe care mi l-ai dezvăluit, mai adaugă și următoarele amănunte: cu două zile înainte de plecarea ei la Bonneville, mademoiselle Monica a primit o telegramă nesemnată, care suna așa: „Nu uita făgăduiala". Dacă serviciului SS îi va fi greu să afle cine i-a trimis-o, pot să-ți spun eu cu precizie: Heinrich von Goldring! După două ore de la sosirea ei la Bonneville, același Goldring a părăsit orașul cu automobilul, îndreptîndu-se spre Saint-Rémy, iar pe canapeaua din fund mai ducea un pasager, mai precis, o pasageră. Această pasageră nu era altcineva decît mademoiselle Monica... Sper că alte amănunte și mai intime nu te interesează.

Müller părea atît de descumpănit, atît de supărat, încît Heinrich izbucni în rîs.

— Și totuși îți sînt foarte recunoscător că mi-ai spus toate astea. Aș fi fost foarte necăjit dacă din pricina mea, mademoiselle Monica ar fi avut neplăceri. Ai cuvîntul meu de onoare că-ți sînt foarte recunoscător!

— Mă bucur că lucrurile s-au lămurit atît de ușor. Știi ceva, Heinrich, ce-ar fi să treci la SS? Cu capacitatea dumitale și legăturile pe care le ai, ai putea să faci o carieră strălucită. Noi amîndoi am lucra foarte bine împreună. Cred că ești de acord că mă pricep în meseria asta?

— Să nu crezi că nu m-am gîndit și eu, dar mi-e teamă că n-am să am destulă tărie de caracter. Mai ales dacă luăm în considerație unele cusururi ale firii mele, care deși se datoresc tinereții, totuși nu-s mai puțin supărătoare. Dumitale pot să-ți spun în secret unul din ele: îmi plac femeile frumoase!

Acum Müller izbucni în rîs.

— Crezi că noua profesie te-ar împiedica să iubești femeile frumoase? Dimpotrivă, dragul meu Heinrich! Orice femeie care-ți place e a ta fără nici o bătaie de cap. Nu trebuie să-ți pierzi vremea făcîndu-i curte...

— Am să mă mai gîndesc, Hans, am să mă mai gîndesc. Ca să-ți spun cinstit, propunerea asta mă interesează mult mai mult decît taina dumitale.

— Eu mai am una, care o să te uimească negreșit! Hai pînă la mine și ai să te convingi că-ți sînt un prieten adevărat.

Cotiră tăcuți într-o ulicioară, unde în mijlocul unei grădini dese se instalase, într-o casă izolată, serviciul SS.

Ajunși în biroul lui Müller, acesta deschise un dulap de fier, luă de pe un raft o mapă, scoase din ea un plic și i-l întinse lui Heinrich. Cu un gest nepăsător, baronul apucă plicul de un colț și aruncă o privire leneșă la stampila poștei.

— Montefleurs? Îți scrie cineva din Montefleurs? Așa trebuie să înțeleg, nu, Hans?

— N-aș spune că ai un prieten în orașul acela!

— Pot s-o citesc? Bineînțeles, dacă nu-i prea lungă.

— Nu-i decît o jumătate de pagină...

Heinrich dădu din umeri, scoase din plic o foaie împăturită, o desfăcu și se uită la semnătură. Dar scrisoarea era anonimă. Autorul necunoscut descria mai mult sau mai puțin exact împrejurările trecerii lui Goldring în armata germană și-și exprima părerea că el este acela care a transmis comandamentului rus planul operației „Pumnul de fier" și poate chiar și pe al operației „Plimbarea verde". Autorul scrisorii sugera ca Goldring să mai fie verificat o dată.

Heinrich se uită la dată. Scrisoarea fusese scrisă cu cîteva zile înainte de trimiterea lui la Lyon. Prin urmare, verificarea la care fusese supus în hotelul din Chambéry se datora acestei anonime.

El n-o mai reciti, ca să nu-i arate lui Müller că-i dă importanță. Ochiul lui experimentat reținuse toate caracteristicile scrisului. Un scris foarte cunoscut. Heinrich ghicise cine făcuse denunțul.

— Îți mulțumesc, Hans! M-am distrat puțin. Precum se vede, autorul scrisorii e un om foarte naiv. Ar fi mai rău dacă mîzgălitura asta ar cădea sub ochii lui Berthold, pentru că, ți-o spun numai dumitale în secret, el e lipsit de simțul umorului și ar putea-o socoti ca un act îndreptat împotriva lui personal. Și asta nu ți-ar ierta-o niciodată.

Müller începu să clipească din ochi, descumpănit.

— Doamne Dumnezeule! Crede-mă, Heinrich, că și eu am luat anonima asta tîmpită ca o simplă curiozitate și am păstrat-o numai ca să ți-o arăt dumitale! Dar acum, după ce am făcut haz...

Și fără să sfîrșească, maiorul scoase bricheta din buzunar și dădu foc scrisorii anonime cu atîta iuțeală, încît Heinrich n-avu timp să-l oprească.

— Nu trebuia să faci asta, Hans! Orice ai spune, era un document!...

— Nu-i înregistrat. Noi nu înregistrăm decît materialele pe care ni le trimit agenții noștri.

— Totuși e păcat! Autorul scrisorii ne-a înveselit și noi l-am răsplătit cu o neagră ingratitudine! Acum cred că ar fi timpul să amintești musafirului să se gîndească și la amfitrion. Doar n-ai dormit atîtea nopți și apoi ți-ai făcut atîtea griji cu comisia aceea...

— Ce tot spui, Heinrich! Totdeauna-s bucuros de societatea dumitale. Și sînt foarte mulțumit că ți-am putut da dovezi de afecțiunea sinceră ce-ți port.

— După cum ți-am dat-o și eu!

Întors acasă, Heinrich se repezi la unul din geamantanele lui, în care păstra cu sfințenie într-un plic darul maiorului Schulz — fotografia generalului Daniel, avînd drept fond o hartă. Dar pe Heinrich nu-l interesa fotografia. El începu să cerceteze cu atenție dedicația maiorului și să-i confrunte scrisul cu cel al anonimei.

Într-adevăr, nu te puteai înșela, denunțul fusese scris, după cum presupusese, de altfel, și Heinrich, de maiorul Schulz.

HEINRICH ADUCE LA ÎNDEPLINIRE SENTINȚA

— Dragă fată, tu nu știi să te porți! Uiți că ești cu logodnicul tău, care a venit la tine să bea un pahar de vin și mă privești cu niște ochi de ai zice că sîntem luați de zece ani și că te aștepți din clipă în clipă să-ți arunc sticla asta în cap.

— Eu nu te înțeleg, François, cum îți vine să glumești chiar și într-o împrejurare ca asta! Mai bine spune-mi, de ce vine Ludvine acum, cînd e atît de periculos?

Monica fusese surprinsă de vestea sosirei „verișoarei" din Bonneville și nu-și putea ascunde tulburarea.

— Hai, zîmbește... bea un pic de vin. Nu vezi că lumea a început să se uite la noi? Destul că am făcut o imprudență, venind la voi la restaurant. Ei, așa da! Acum arăți ca o fată care-i cu gîndul numai la dragoste... Te miri că Ludvine vine acum? Foarte simplu. Pentru că am pornit, în sfîrșit, o acțiune care seamănă cu o adevărată luptă împotriva ocupanților. Și în situația asta, legătura cu Bonneville trebuie să fie neîntreruptă.

— Dar o fi avînd permis?

— Ca și tine, habar n-am. Știu că vine Ludvine Décoque și că trebuie să-i ies înainte la gară. Asta-i tot.

— Și cînd vine, cu ce tren?

— Vine astăzi la ora șaisprezece și douăzeci.

— Bine, am să mă duc la gară s-o primesc.

— Avem s-o primim amîndoi. Dar nu împreună. Eu am s-o aștept pe peron, în dreapta intrării principale, iar tu în stînga. Acela dintre noi care o zărește primul, va merge o dată cu mulțimea alături de Ludvine, dar fără să arate c-o cunoaște. Celălalt, după ce va aștepta două-trei minute, va porni în urma ei, observînd dacă nu-i urmărită. Îndată ce va ajunge la încrucișarea dintre rue de Paris și rue de Raisins, cel care a văzut-o primul o să-i facă semn să se oprească la chioșcul cu răcoritoare. Nimănui nu poate să i se pară suspect că doi călători se opresc să bea cîte un pahar de limonadă. Celălalt, care observă, va trece înainte. Dacă se va convinge că nu-i urmărește nimeni, poate să li se alăture. Dar dacă i se pare ceva suspect, își va urma drumul mai departe. Ai înțeles, Monica?

— Am înțeles tot, afară de un singur lucru. Ce trebuie să facă acela care va bea limonadă cu Ludvine la chioșc?

— În caz de primejdie, își vede de drum, fără să întoarcă capul și nu se mai ocupă de Ludvine. O să avem prin apro-

piere oameni de-ai noștri, care au și primit instrucțiunile necesare.

— Atunci am să fiu la gară cu zece minute înainte de sosirea trenului.

— E prea devreme. Să vii la ora șaisprezece și nouăsprezece minute. Nu trebuie să fii văzută pe peron. Să te faci că ai venit la gară ca să cumperi reviste ilustrate. Și acum dă-mi lăbuța, să ne luăm rămas bun, cum se cuvine se facă niște îndrăgostiți adevărați. Pe urmă, eu o iau la picior...

François strînse îndelung mîna fetei, uitîndu-i-se în ochi, apoi strigîndu-i din prag că cel dintîi dans e al lui, își flutură bereta și dispăru pe ușă.

La rîndul ei, Monica îi făcu semn cu mîna și-i zîmbi, deși nu-i ardea de rîs.

O neliniștea foarte mult venirea „verișoarei", cum o prezentase ea lui Heinrich pe Ludvine Décoque. Cum se explică sosirea aceasta neașteptată, și încă acum cînd Gestapoul a introdus permise pentru cei care pleacă și care vin la Bonneville. Nu încape îndoială că Ludvine, ca și toți ceilalți călători, va trebui să stea în picioare cîteva ore în piața gării, înconjurată de soldați, așteptînd ca gestapoviștii să le verifice actele. Cine știe cum se va sfîrși pentru ea verificarea asta! Desigur că cei care au trimis-o încoace, au acceptat un asemenea risc numai pentru că au avut în vedere importanța misiunii ce i-au încredințat. Mai ales că n-au trecut decît trei zile, de cînd Monica îi trimisese o scrisoare. Pentru un străin, conținutul ei era cît se poate de inocent: o corespondență obișnuită între două mici burgheze, preocupate de multiplele lor treburi gospodărești. Monica îi scria că în Saint-Rémy ninge destul de des, ceea ce altădată nu se întîmpla, că suflă niște vînturi reci, urîcioase, că-i foarte greu cu alimentele și că prețurile sînt iarăși în urcare. Toate acestea trebuiau citite așa: în Saint-Rémy s-au întețit arestările, ceea ce nu se prea întîmpla înainte, că partizanii au devenit mai activi și că-i riscant să vii acum la Saint-Rémy...

Dacă după un asemenea avertisment au trimis-o totuși, înseamnă că Ludvine vine cu o misiune foarte importantă!

De altfel și evenimentele se precipită, încît în fiecare zi te poți aștepta la noi surprize. De cînd rușii au încercuit o armată germană la Stalingrad, atît Monica cît și mama ei ascultă la radio și emisiunile de dimineață și cele de seară. Dimineața, comunicatul comandamentului german, iar seara — transmisiunea din Londra în limba franceză, cînd reușesc să prindă unda respectivă.

Pînă acum, și pentru Monica, și pentru madame Tarval, Uniunea Sovietică era nu numai o țară necunoscută, dar și completamente enigmatică. Amîndouă spuneau: „Acolo totul e altfel decît la noi". Dar în ce consta diferența, nu știau și nici nu căutau să afle.

Și dintr-o dată, Rusia aceasta enigmatică începe să se apropie din depărtările ei neștiute. În cele din urmă, ea devenî pentru Monica o țară tot atît de scumpă ca și Franța. Se simțea îndatorată față de ruși și își plătea această datorie cu tot ce avea ea mai scump — cu dragostea ei curată, cu admirația și prețuirea ei pentru forța de neînvins a spiritului lor și prin dorința sinceră de a se înrola ea însăși în uriașa armată a luptătorilor pentru dreptate.

Fata citea cu o atenție neobosită tot ce se scria în ziare în legătură cu luptele ce se purtau pe întinderile îndepărtate ale Rusiei. Învățase de la François să citească printre rînduri, și acum știa că dacă se vorbea de eroismul excepțional al unităților germane care apărau o localitate sau alta, însemna că orașul respectiv a și fost eliberat de ruși sau în cel mai rău caz încercuit, iar cînd în comunicate se vorbea de o retragere planificată pe poziții dinainte pregătite, însemna că hitleriștii au fost siliți să părăsească totul și să se salveze prin fugă.

În timp ce citea ziarele, Monica arunca priviri recunoscătoare înspre colțișorul de pe etajeră, unde ceva mai la o parte, se afla singura carte — găsită din întîmplare în Saint-Rémy — care a putut s-o ajute să cunoască mai bine Rusia. Puțin, și totuși mult.

Era volumașul lui Romain Rolland despre Tolstoi... Îl uitase cîndva la ei unchiul André, și multă vreme zăcuse necitit de nimeni în balcon, într-un cufăr mare, în care madame Tarval ținea lucrurile netrebuitoare: lăcăte stricate, pălăriile ei vechi, prospecte de la diferite firme, clanțe rupte, rochițele Monicăi și pantalonașii uzați ai lui Jean. Într-o zi, căutînd ceva printre vechituri, Monica dăduse din întîmplare peste cartea aceasta, o luase la ea în odaie ca pe o comoară neprețuită, și toată noaptea și-o petrecuse citind-o, străduindu-se prin sufletul unui singur om să pătrundă sufletul întregului popor. Ce greu îi venise să înțeleagă ceea ce scria Romain Rolland! Nu citise nici un rînd scris de Tolstoi și trebuia să urmărească pe dibuite gîndurile marelui său compatriot. Nu-și putea da seama în fața cui se închina Rolland mai mult: în fața genialității artistului, sau în fața gigantului care toată viața lui, într-o frămîntare neîncetată a spiritului, a căutat cu pasiune adevărul... Totuși, cum a putut Tolstoi să propovăduiască neîmpotrivirea la rău?

Monica știe bine că trebuie să te împotrivești la rău, altfel te doboară. Pentru că răul are tot felul de arme: tunuri, bombe, automate, lagăre de concentrare, silnicie, perfidie, o crudă nepăsare față de oameni, față de inima omenească... Asta înseamnă că și oamenii mari greșesc. Atunci ce poate să facă ea, o fată simplă dintr-un orășel de provincie, cuibărit la poalele Alpilor? Și totuși, de ce-i bate inima cu atîta putere cînd citește despre țara aceasta rusească, necunoscută de ea? Doar nici poporul rus n-a acceptat neîmpotrivirea la rău; s-a ridicat împotriva asupritorilor săi și i-a doborît, iar acum a fost nevoit să ia din nou arma în mînă, ca să-și apere viața, ca să-și apere dreptatea.

Uneori Monica deschidea cartea acolo unde se afla portretul lui Tolstoi și multă vreme rămînea cu ochii ațintiți la chipul scriitorului. Oare ce vrea de la dînsa căutătura aceasta ciudată, interiorizată, care o privește drept în ochi? O căutătură aspră, ascuțită, pătrunzătoare, exigentă, care tîrnește în inimă o neliniște atît de mare? Același sentiment trebuie să-l fi stîrnit și în toți cei care l-au văzut în viață. Tolstoi a luptat pentru adevăr, pentru dreptate și dacă a greșit în alegerea căii spre acest adevăr, totuși îndemna oamenii să-l caute, să-l găsească. Fără îndoială, setea aceasta de adevăr e proprie tuturor rușilor. Poate tocmai asta i-a făcut să fie atît de dîrzi în luptă?

Dar parcă setea de adevăr nu există și în inima ei, n-o chinuiește de atîta timp?

Cît de simplu și de limpede era totul înainte pentru Monica! Avusese norocul să se nască într-o țară atît de minunată ca Franța, și-i era recunoscătoare soartei pentru darul acesta. Ea își iubește nemărginit de mult poporul, patria... Pentru Monica, cuvintele popor, Franța, erau noțiuni mult prea vaste ca să le poată pătrunde. Cît de uimită fusese ea cînd își dăduse seama într-o zi că despre Franța știe aproape tot atît cît și despre Rusia. Tot așa și despre francezi. Știe că există un Laval, un guvern la Vichy care a vîndut țara, că există ticăloși ca Levêque, care trădează pe oamenii cinstiți, ca să-și cîștige merite în ochii dușmanului. Dar există și un François, unchiul André, Jean și sute și mii de oameni care n-au vrut să se supună lui Hitler și hitleriștilor și au plecat în munți ca să ducă lupta cu dușmanul. Prin urmare, sînt două tabere de francezi și două Franțe? Dar poate nu două, ci chiar și mai multe? De ce din orășelul ei au plecat în maquis numai aceia cărora patria le dădea cel mai puțin? Au plecat cei care duceau tot greul, cei care cultivau cîmpiile, păsteau turmele în munți, cei care munceau în ateliere.

construiau drumuri pe povîrnișurile abrupte ale munților... Iar acei care se îmbogățeau din munca lor s-au ascuns prin găuri ca șoarecii și numai cîteodată, cînd nu-i nimeni prin apropiere, își ridică glasul pițigăiat ca să vorbească de patriotism, de dragostea lor pentru Franța... Să admitem că hitleriștii vor fi izgoniți... Ce va fi atunci? Păstorii se vor întoarce la turmele lor, podgorenii la viile lor, zidarii își vor relua sculele, muncitorii se vor apleca din nou asupra strungurilor, și șoarecii aceștia vor ieși din găurile lor și se vor apuca iar să sugă sîngele poporului, să deschidă noi magazine, să înființeze fabrici, să cumpere automobile luxoase, moderne? Și în orășelul lor vor veni iar vilegiaturiști grași, mofturoși și în Franța ei minunată totul va fi cum a fost. Minunată... Dar ești sigură de asta?

Cît de greu îți vine, Monica, să te trezești din somnul fără de nori al tinereții! În ce chinuri se naște la viață sufletul tău nou! Dacă te gîndești bine, nici n-ai cu cine să te sfătuiești! Poate doar cu François? Dar parcă el are timp să facă rînduială în căpșorul tău prostuț de fată? Ar glumi ca de obicei, și gata...

Totuși Monica se adresă lui François. Spre mirarea ei, de rîndul acesta el nu mai încercase să scape prin glume.

Între timp, evenimentele se precipitau și Monicai i se părea că undeva, în depărtările din zare, începe să se aprindă geana trandafirie a zorilor, prevestind o zi însorită după o noapte lungă și neliniștită.

Dar cine știe, poate că Ludvine aduce vești importante! Doar au trimis-o acei care conduc toată mișcarea de rezistență. Firește, François nu i-a spus nimic, dar Monica nu mai e un copil, își dă seama singură cum stau lucrurile: a fost de ajuns să comunice „verișoarei" numărul trenului și ora plecării lui din Bonneville, ca eșalonul să deraieze. Se înțelege. Ludvine la rîndul ei a transmis informația cui se cuvenea. De data asta ea vine cu instrucțiuni importante. François știe desigur despre ce este vorba, dar tot o mai socotește pe Monica drept o fetiță. De cîte ori îl ruga s-o ia cu el la vreo operație importantă, se mulțumea să-i zîmbească și să-i răspundă că nu se așteptase ca Monica să facă atît de mult pentru cauza comună. În ultimul timp, François și-a schimbat atitudinea și față de Heinrich. Acum nu-i mai cere să fie prudentă, iar odată a făcut o aluzie destul de fățișă, că și printre nemți sînt mulți antifasciști. Dar nu-i momentul să se gîndească nici la Heinrich, nici la însărcinarea cu care vine Ludvine. Acum trebuie să-și dea toată silința ca totul să iasă bine. Iată, se aude șuierînd locomotiva. Trebuie să iuțească pasul, ca să ajungă în gară în clipa sosirii trenului.

Monica intră pe peron și, fără să dea atenție gestapoviștilor care roiau peste tot, se apropie de chioșcul de ziare aflat în stînga intrării principale. După ce cumpără un ziar, luă de pe tejghea o revistă ilustrată și începu să se uite cu luare-aminte la moda de primăvară de pe ultimele pagini ale revistei.

Trenul intră în gară și se opri. Monica se făcu că examinează cu o curiozitate curat femeiască toaletele doamnelor, măsurîndu-le pe rînd din cap pînă în picioare. Dar în care vagon o fi Ludvine? Aha, la o fereastră a licărit chipul ei. Iată, coboară. E îmbrăcată cu un palton pufos, deschis la culoare, de croială modernă. Căciulița mică neagră contrastează plăcut cu părul ei auriu. E o doamnă elegantă. Nimănui nu i-ar trece prin cap, că... Doamne, dar ce-i asta?!

Monica își acoperă fața cu revista desfăcută și se uită pe deasupra ei la Ludvine.

Chiar așa... Trei gestapoviști o încadrează — unul în dreapta, altul în stînga și încă unul în spate. Ludvine e arestată! François o fi văzut? Și dacă a văzut, de ce nu-i sare în ajutor?

Monica face un pas înainte și întîlnește o privire aspră, prevenitoare. Însoțită de gestapoviști, Ludvine dispare pe ușa unui birou.

Cînd, escortată de gestapoviști, arestata trecu prin fața ei, Monica se putu stăpîni să nu scoată un țipăt și să nu facă vreun gest care s-o trădeze. În schimb simți că totul dinaintea ei începu să se învîrtejească. Ca să nu cadă, se rezemă de peretele chioșcului de ziare.

— Du-te acasă și nu mai fă prostii! ajunse la urechile ei ca din depărtare glasul furios, șoptit, al lui François.

Monica se întoarse și o luă încet spre ieșire.

În fața hotelului o ajunse din urmă François.

— Eu am să intru prin ușa din dos — zise el din mers și dispăru pe poartă.

Ceea ce se petrecuse, Monicăi i se părea un vis înspăimîntător. Îndată va intra în odăița ei, în mica ei cetățuie și coșmarul va dispare. Dar nu, nu-i miraj, e realitate, iată-l pe François stînd pe scaun; fața lui e palidă, trasă.

— François — începu fata cu nerăbdare — e cu putință oare să n-o putem scăpa pe Ludvine? Doar sîntem mulți! Să atacăm Gestapoul și s-o smulgem de acolo!

François zîmbi cu amărăciune.

— De aceea am și venit la tine, ca să te previn ca nu cumva să faci vreun gest, vreun pas imprudent sau să arunci o privire nesocotită! Arestarea Ludvinei poate să fie o simplă întîmplare, totuși nu-i exclus să fi dat de urma noastră. Trebuie să ne așteptăm la orice. Cercetează-ți hîrtiile, lucrurile. Nu uita că orice amănunt, orice fleac poate avea urmări foarte grave. Ai distrus biletul cu care ai plecat la Bonneville? Scoate tot din geantă și mai controlează o dată. Tu știi cum să mă găsești. De aci înainte, vom ține legătură prin vînzătorul de la magazinul de galanterie. Dacă or să mă ridice și pe mine, el o să știe cum să acționeze mai departe, am să-i las instrucțiuni. Ție nu ți-ar putea aduce decît două învinuiri: drumul tău la Bonneville și întîlnirile cu mine. Dar eu sînt logodnicul tău, deci e firesc să te întîlnești cu mine. Iar în ceea ce privește drumul la Bonneville... Stai puțin, poți să dai vina tot pe mine. Chipurile eram gelos și atunci ai plecat la Bonneville, ca să-ți petreci nestingerită, timpul cu Goldring. El are să confirme, pentru că în aparență așa reieșea. Cred că-i un om cumsecade. Dar mai înainte de toate, sînge rece! Culcă-te, odihnește-te și uită tot ce s-a întîmplat.

— Da' au s-o tortureze pe Ludvine!

— Nu numai pe Ludvine, s-ar putea întîmpla să tortureze și pe alții: pe mine, pe tine, pe cine vrei, dar pe toți nu ne pot ucide. Noi am știut ce ne așteaptă. Nu-i așa, fetița mea? Ți-am spus toate astea, pentru orice împrejurare. Sînt sigur că totul o să se sfîrșească cu bine. Ai să vezi că tot o să dansez eu la nunta ta.

Monica îl îmbrățișă și-l sărută apăsat.

— Și asta-i pentru orice împrejurare. Pentru tot ce-ai făcut pentru mine. Și... țin să știi că te poți bizui pe mine!

— Știu... — și glasul lui François tremură.

Dar îndată ce rămase singură, curajul o părăsi. Înaintea ochilor ei apărea mereu chipul Ludvinei, trupul ei zvelt, îmbrăcat cu un palton modern, de culoare deschisă și în jurul ei făpturile sinistre ale gestapoviștilor. Oare Ludvine n ar putea fi salvată? Să fie sortită să piară de mîna acestor călăi?

Monica simți cum un val rece se rostogolește peste trupul ei. Nu, nu poate să stea cu brațele încrucișate. Trebuie să întreprindă ceva. Mai întîi să distrugă toate scrisorile, apoi să mai revadă o dată fotografiile și să controleze ce-i în geantă. Ei uite, a cumpărat la Bonneville cîteva spelci de baga și mai sînt și acum împachetate într-o hîrtie cu firma magazinului. François avea dreptate să spună că orice fleac poate avea consecințe grave. Biletul de tren pentru Bonneville l-a distrus. Dar de ce să ascundă c-a fost acolo? Desigur că a fost văzută în tren. Dar dacă va fi întrebată unde a tras, ce să răspundă? La hotel, la Heinrich. Doar portarul hotelului s-a uitat lung la ea și fără îndoială, nu i-a uitat figura. Ar putea să-l ia de martor. Trebuie de asemenea să-l

previnä pe Heinrich să nu scape cumva o vorbă că a văzut-o cu „verișoara". Nu-i nevoie să-i dea toate amănuntele, să-i spună numai că „verișoara" a fost arestată pe cînd venea la ea și că la mijloc e o neînțelegere, desigur... Dar ce-ar fi să-l roage pe Heinrich să-l întrebe pe Müller ce-i cu Ludvine? Doar e foarte firesc să fie îngrijorată de soarta unei rude...

Monica se năpusti ca o furtună în vestibul, urcă din nou la etaj în aripa în care se afla camera lui Heinrich și fără să stea pe gînduri, bătu la ușă.

— Ce-i cu dumneata, Monica? Ești albă ca varul, iar mîinile îți sînt reci ca gheața.

Heinrich se îngălbenise și el, văzînd-o în starea aceea. Fără să-i răspundă, Monica se lăsă pe un scaun. Cu palmele lui fierbinți, Heinrich îi strîngea degetele reci. Fetei i se părea că mîinile lui puternice îi redau speranța. Nu, ea poate avea încredere în el, poate să-i spună tot adevărul. El trebuie s-o ajute s-o scape pe Ludvine.

— Heinrich, s-ar putea să n-am dreptul să-ți spun ceea ce-ai să auzi acum, dar mă găsesc la marginea deznădejdii. Verișoara cu care m-ai văzut la Bonneville a fost arestată aici în gară. Venea la noi... la mine. În fiecare clipă, s-ar putea să fiu și eu arestată. Nu mă întreba de ce și cum! Dacă ar fi taina mea, ți-aș mărturisi-o. Dar eu n-am dreptul să-ți spun nimic. Ce să mă fac? N-ai putea să mă ajuți?

Heinrich îi strînse degetele cu atîta putere, că fata era să scoată un țipăt.

— Monica, am să fac tot ce-mi stă în putință. Și n-am să te întreb nimic, afară de unele amănunte, care să mă ajute să mă orientez în toată afacerea asta. Dar... cam ce acuzații ți-ar putea aduce Gestapoul?

— Că am fost la Bonneville, că m-am întîlnit cu verișoara mea ...în caz că au aflat că am făcut această călătorie.

— Ei știu c-ai fost la Bonneville. Însă eu l-am convins pe Müller c-ai plecat ca să te întîlnești cu mine și după cît se pare m-a crezut. Iartă-mă că am spus așa, dar Müller făcea o legătură între drumul dumitale la Bonneville și atacul maquisards-ilor asupra eșalonului și a trebuit...

Monica se înroși toată.

— Te înțeleg. Îți mulțumesc, Heinrich! În caz de nevoie, pot să spun că am tras la dumneata?

— Nici vorbă. Numai nu uita un lucru: atunci cînd Kurt mi-a repetat convorbirea lui cu Feldner, dumneata nu erai în odaie. Ai să ții minte?... Și acum, cu privire la verișoară... Ar putea ea să te compromită?

— Chiar numai prin faptul că venea la mine...

— Da, înțeleg... Care-i numele verișoarei dumitale?

— Eu nu știu sub ce nume a venit ea încoace. Dar o cheamă... Cîteva clipe, Monica stătu la îndoială. Heinrich, eu am încredere în dumneata. Numele ei adevărat este Ludvine Décoque. Dar dacă și-a dat alt nume, dumneata trebuie să-l uiți.

— Aș putea să pretextez că din simpatie pentru proprietăreasa hotelului în care stau mă interesez de soarta unei rude a ei?

— Nu. Ludvine nu-i rudă cu noi.

— Asta complică situația. Totuși, am să încerc să aflu. Deși nu sînt sigur că am să izbutesc.

— Doamne Dumnezeule, să fie cu putință să piară, să nu existe nici cea mai mică speranță s-o salvăm? gemu Monica. Dacă chestiunea m-ar privi numai pe mine, m-aș duce personal la Gestapo, aș cere cu stăruință, nu m-aș lăsa...

— Nu, asta să n-o faci, Monica! Uite ce spun eu: să te duci la dumneata în odaie și să aștepți. Să nu ieși nicăieri, nici chiar în restaurant. Iar eu am să încerc să aflu cît de serioase sînt învinuirile aduse Ludvinei Décoque și am să te anunț numaidecît. Dar un lucru îți cer: să ai răbdare. Cu Müller trebuie să mă văd într-o ambianță mai mult sau mai puțin intimă, și asta nu se poate decît seara. Prin urmare, ne-am înțeles?

Monica dădu din cap în semn de încuviințare și-i întinse în tăcere mîna ei mică, cam aspră. Heinrich se aplecă și-și lipi obrazul de degetele ei calde.

— Am să fac tot ce-i posibil, chiar și imposibilul, numai că degețelele astea să nu mai tremure de emoție — îi șopti el.

După ce fata plecă, Heinrich îl chemă pe Kurt și-i porunci să ceară doamnei Tarval șase sticle de coniac, lămîi și zahăr, și să ducă pachetul la mașină.

— Unde plecăm, Herr Oberleutnant?

— Plec numai eu. Dar deocamdată, am să încerc să dorm puțin. Nu mă simt tocmai bine. Să nu mă trezești înainte de opt, se înțelege, dacă nu se întîmplă ceva mai deosebit. După ce am să plec, poți să te duci la cazarmă, eu am să mă întorc tîrziu.

— Am înțeles, Herr Oberleutnant!

Heinrich se lungi pe pat, nădăjduind că pînă în seară să-i treacă durerea de cap, dar nu izbuti să adoarmă. Îngrijorarea pentru Monica și îndoielile îi goneau somnul.

„Oare am eu dreptul să intervin în afacerea asta?" se întreba el pentru a nu știu cîta oară.

După explozia de la Bonneville, fusese avertizat că nu trebuie să se expună la riscuri. Reiese că are de gînd să încalce un ordin. Dar parcă era nevoie de ordin? Doar știe și el prea bine — cu cît mai tîrziu va fi descoperit, cu atît mai mult va putea face pentru Patrie, cu mult mai mult decît oricare altul, deoarece baronul von Goldring se bucură de toată încrederea. El poate să riște numai într-un caz cu totul excepțional. Totuși, cum să stea cu brațele încrucișate, cînd primejdia atîrnă asupra unor oameni cinstiți! Dacă Ludvine nu-i destul de tare și mărturisește că venea la Monica... la Monica, asupra căreia Müller a avut deja unele bănuieli...

Heinrich simte cum îi îngheață tot trupul la gîndul că fata ar putea ajunge în ghearele gestapoviștilor. Nu, el nu poate îngădui să se întîmple așa ceva! Cu atît mai mult că el a vîrît-o în acest laț. Dacă nu i-ar fi spus nimic despre trenul cu armament, ea nu s-ar fi dus la Bonneville, nu s-ar fi întîlnit cu verișoara și acum totul ar fi fost în ordine. Bine, dar el nu vroia ca armamentul să ajungă la destinație și numai prin Monica putea avertiza pe maquisards-i. Și dacă-i așa...

Heinrich sare din pat. Într-adevăr, cum de nu i-a venit în minte de la început ideea asta? Singura sursă de unde Monica putea să capete informații despre eșalon este chiar el. Heinrich von Goldring! Și dacă Monica va fi arestată, el va trebui să dea declarații în fața organelor respective și în consecință, va pierde încrederea de care se bucură și toate faptele lui vor fi privite cu suspiciune. Și atunci prăbușirea lui ca agent informator va fi inevitabilă.

Era poate pentru întîia oară în viața lui, cînd Heinrich se bucura că primejdia îl amenință și pe el. Așadar, e datoria lui să intervină pînă nu-i prea tîrziu, e datoria lui s-o salveze cu orice preț pe Ludvine Décoque.

La ora opt precis, cînd Kurt bătu în ușă, Heinrich era gata îmbrăcat. Ai fi zis că se pregătea să se ducă la un banchet.

După ce se încredință că sticlele de coniac sînt în mașină, Heinrich se așeză la volan și peste cîteva minute, pătrundea în curtea reședinței lui Müller. Santinelele lăsară mașina să intre, fără să-i mai ceară permisul. Știau foarte bine că Oberleutnant Goldring e omul casei.

Müller nu era singur în birou. În fața lui ședea un ofițer tînăr și foarte frumos, cu epoleți de locotenent.

— Dragă Heinrich, îți prezint pe locțiitorul meu, Leutnant Saugel. S-a întors acum din concediu. Ți-am mai vorbit eu despre el.

— Și trebuie să adaug că mi-ai vorbit numai de bine. Îmi pare foarte rău că împrejurările m-au împiedicat să te cunosc mai de mult, Herr Saugel.

Obrajii trandafirii ai locotenentului se aprinseră ca la o fată. De altfel, părul lui auriu, vălurit, ochii mari albaștri și buzele plinuțe ca de copil îl făceau să semene cu o fată. Numai bărbia, ascuțită și din cale-afară de prelungă, strica armonia trăsăturilor lui și-i făcea fața neplăcută, deși era frumoasă.

— Cărei împrejurări fericite datorăm prezența unui oaspete atît de scump? întrebă Müller, strîngînd cu amîndouă mîinile mîna lui Heinrich. Nu, serios, ce gînd fericit te-a făcut să te abați pe la noi?

— M-am deprins să-mi văd prietenii în fiecare zi, în cel mai rău caz, la două zile, ori astăzi e a treia de cînd nu te-am mai văzut, nici măcar la cazinou, la vremea prînzului. Prin urmare, venirea mea se datorește numai lipsei dumitale de atenție față de umila mea persoană.

— Dragul meu baron, mă ofensezi! Doar știi că țin la dumneata. Dar acum, am atîta de lucru! Ce să-ți spun, am înțepenit de tot, n-am timp nici să mă plimb.

— Vrei să spui că te stînjenesc? Pe fața lui Heinrich se putea citi o sinceră dezamăgire. Și eu care credeam că putem sta de vorbă... unde mai pui că am adus cu mine și cîteva sticle de coniac!

— Baroane, scumpule! Cum îți închipui că nu ți-aș spune-o deschis? Doar sîntem prieteni și între prieteni nu-i nevoie de atîta etichetă. Herr Saugel, încuie te rog ușa și dă ordin să nu fiu deranjat! Dar unde-s sticlele acelea vrajite?

— Sînt în mașină. Ordonă să fie aduse aici și totodată să se aducă și pungile cu lămîi și cele cu zahăr...

— Cîtă prevedere! O să spun numaidecît adjutantului... Adică nu, nu merge... Herr Saugel, fă-mi un serviciu prietenesc și adu dumneata singur toate astea în odaia mea. Între timp, eu am să pregătesc tot ce trebuie. Iar dumneata, Heinrich, vino, te rog, încoace!

Müller deschise ușa ce dădea în odaia vecină care-i servea și de dormitor și de sufragerie, în zilele cînd întîrzia la Gestapo. În afară de un divan lat, mai era acolo o masă nu prea mare și un bufet.

— Să ne lipsim de serviciile ordonanței, e mai intim așa — spuse Müller, așezînd pahărelele și farfurioarele pe masă.

— Da, e bine că n-o să fie nimeni străin, cred că astăzi o să mă îmbăt și eu. Sînt atît de indispus, că-mi vine să urlu ca un lup.

— Ce să mai vorbim, nu prea avem de ce ne bucura...

— Nu vezi în ce fundătură ne-au aruncat! Nici tu distracții, nici tu veselie... — se lamentă Heinrich.

Müller zîmbi cu înțeles.

— Bine, dar mademoiselle Monica? Te-ai și plictisit de ea?

— Dimpotrivă! Încă n-am ajuns să mă plictisesc! Ca orice fată cinstită, ea privește cu multă seriozitate raporturile noastre, cu mult mai multă seriozitate decît aș vrea eu. Cu dînsa nu merge fără preludiu, adică fără suspine, oftaturi și așa mai departe... Or eu nu vreau să atrag atenția printr-o curte pe față. Poate că nu știi, dar am pe cineva cu care trebuie să mă logodesc curînd.

Chiar atunci intră în odaie Saugel cu sticlele și le puse pe masă. Văzîndu-le, Müller plescăi din buze de plăcere.

— În cazul acesta, primul toast e pentru logodnica dumitale! Dar nu mi-ai spus cine-i viitoarea baroneasă?

— Lorrchen Berthold.

— Fiica generalului-maior Berthold? întrebă și Saugel. E o partidă minunată! Ochii lui albaștri străluceau, ca și cînd el ar fi urmat să se însoare cu fata lui Berthold.

Müller îi prezentă felicitări pe un ton reținut, accentuat, ceremonios.

— Pentru viitoarea baroneasă Lorrchen von Goldring! zise el ridicînd paharul.

Toți trei băură deodată. Heinrich se grăbi să umple pă-hărelele din nou.

— Vezi, baroane, Dumnezeu însuși vrea ca dumneata să treci cu serviciul la noi. Acum o să fii și mai legat de general, și sînt sigur că pentru dumneata o să facă orice. Ți-o spune un prieten, un vechi informator, care se pricepe puțin cum se face o carieră!

— Herr Müller are dreptate — îl susținu Saugel. Și închipuiți-vă numai, ce minunat am lucra noi trei!

— Am mai vorbit eu cu Hans despre asta... Stați puțin, să mai torn cîte unul. Nu-i bine să stea paharele goale... Și cum îți spuneam, am mai vorbit cu Hans despre asta și i-am arătat ezitările mele. Mi-e teamă că n-am talent pentru așa ceva. Or, munca în Gestapo cere însușiri, aș spune chiar, scînteieri excepționale.

— Ai dreptate — îl aprobă Müller cu plăcere. Totuși, eu cred că un candidat mai nimerit ca dumneata pentru departamentul nostru cu greu s-ar putea găsi. Unde mai pui că tatăl dumitale adoptiv și viitor socru te va ajuta în multe. Iată, Hauptmann Lütz, bunăoară, ar fi cu totul nepotrivit în departamentul nostru, pentru că-i prea moale...

— Herr Baron, Herr Müller vă dă un sfat cît se poate de bun. Eu, de pildă, sînt de doi ani și ceva la Gestapo, dar nu-mi închipui cum aș putea trăi dacă mi-aș schimba serviciul — mărturisi Saugel, care se cam ameți se.

Coniacul începea să-și facă efectul. Roșeața de pe obrajii delicați ai lui Saugel devenea tot mai aprinsă, iar ochii lui albaștri, aproape sinilii, se încețoșaseră. Müller era mai treaz, dar și el își descheiase gulerul și-și ștergea din ce în ce mai des fruntea asudată.

— Saugel este un judecător de instrucție înnăscut — îl lăudă Müller. E în stare să te țină la un interogatoriu de dimineața și pînă seara, dar își ajunge scopul. Este poetul interogatoriilor, ca să zic așa.

— Bine, dar un poet are nevoie de inspirație și, după cîte știu, inspirația nu vine în fiecare zi — remarcă Heinrich.

— O, atunci dumneata nu înțelegi sensul muncii noastre, plăcerea ei... Chiar ca te inspiră. Pe mine unul, mă îmbată ca și coniacul ăsta. Ba nu, mint! Parcă se poate compara o beție obișnuită cu plăcerea subtilă pe care ți-o dă senzația puterii depline asupra unui om? Să te prefaci naiv, îngăduitor, să-l lași pe cel pe care-l cercetezi să creadă că a scăpat din capcană și, fără veste, dintr-o singură lovitură, să i-o închizi chiar în fața nasului! Sau să schimbi tactica dintr-o dată, să-l zăpăcești, să nu-l lași să-și vină în fire, să-l faci să cadă în genunchi în fața ta, să te implore, să urle, să-ți sărute mîinile!... O, în asemenea clipe, te simți într-adevăr un supraom!

— Bestie bălaie! făcu Müller amețit și izbucni în hohote de rîs.

— Să știți că Nietzsche e dumnezeul meu! El a fost acela care ne-a vindecat pe noi germanii de idealismul bălos. În numele supraomului, n-au decît să piară sute, mii, milioane de oameni! De ce vă uitați așa la mine, Herr Baron? Ha-ha-ha! Dumneavoastră vă temeți să treceți peste linia care separă pe om de supraom... Dar destul să luați două-trei interogatorii, ca să vă convingeți că lucrul acesta nu-i chiar așa de greu, dacă sînteți un înnăscut aristocrat al spiritului, și nu un biet rob!

Saugel se amețea din ce în ce mai tare. Părul lui auriu se răvășise, ochii i se înroșiseră, degetele lungi ale mîinilor lui îngrijite, aci se strîngeau crispate în pumni, aci se desfăceau iar încet.

Heinrich abia se stăpînea să nu-l pocnească cu sticla în cap pe „aristocratul" spiritului.

— Ei, ce zici, Heinrich, ești de acord cu propunerea mea? îl întreba Müller, care se plictisise de flecăreala de om beat a ajutorului său.

— Trebuie să mă sfătuiesc cu tata, şi în caz că-mi dă consimţămîntul, cred că vom izbuti să-l convingem cîteşitrei pe generalul Ewers să mă lase să trec la Gestapo.

— Sînt sigur că Herr Berthold o să-ţi dea consimţămîntul, ba chiar şi binecuvîntarea. Aşa că propun să bem pentru consimţămîntul lui! Şi pentru ca s-o vedem cît mai repede în mijlocul nostru pe baroneasa Lörrchen von Goldring! toastă Müller, ridicînd paharul.

— Mi-e teamă că lucrul acesta nu se va întîmpla chiar aşa de curînd. Ne-am hotărît să facem căsătoria după ce se va sfîrşi războiul. Dar logodna va avea loc la începutul lunii februarie, cînd logodnica mea îşi serbează ziua naşterii.

— Şi vrei să mă convingi că pînă atunci o să fii tot atît de virtuos ca şi sfîntul Anton? îl întrebă Müller, zîmbind.

— Doamne, dumneata nu m-ai înţeles! Ce-i drept, trebuie să fii un adevărat sfînt ca să reziştî în faţa unei femei frumoase. Dar situaţia mea de logodnic mă obligă să fiu prudent şi, numai să rămînă între noi, să-mi tăinuiesc strengăriile! Deşi, la drept vorbind, n-am ce ascunde: aici, în Saint-Rémy, sînt constrîns să duc un regim...

Saugel se aplecă spre şeful său şi-i şopti ceva la ureche. Müller izbucni în hohote de rîs.

— Vrei să te distrezi puţin, sfinte Antoane? îl întrebă el deodată.

— Depinde cum...

— Herr Saugel, ai luat interogatoriul franţuzoaicei din Bonneville?

— Da, sînt la faza a doua — îi răspunse acesta cu nepăsare, sughiţînd.

— Nu înţeleg despre ce e vorba! şi Heinrich îşi ascuţi urechile.

— Herr Saugel are metoda lui de a lua interogatoriu, şi anume în trei faze. Prima, după cum ai auzit, e prelucrarea interioară, ca să zic aşa, a doua fază e prelucrarea exterioară, iar a treia, o combinaţie din primele două — îi explică Müller, rizînd.

— Şi ce rezultate a dat prelucrarea dumitale, Herr Saugel? A făcut mărturisiri? întrebă Heinrich şi simţind că glasul îi tremură, începu să tuşească.

Saugel se încruntă, nemulţumit.

— Deocamdată, nu, dar asta nu mă tulbură, abia am început faza a doua a prelucrării! Astăzi... cum se spune... aha! Astăzi a văzut numai floricelele, dar mîine o să guste şi fructele! Vă asigur că după ce le va simţi gustul, va mărturisi pe loc pentru ce şi la cine venea la Saint-Rémy.

— Dar poate că femeia nu-i vinovată?

— Dragă Heinrich — se amestecă Müller — dumneata, ca viitor colaborator al nostru, trebuie să ştii un lucru: că un om o dată intrat la Gestapo, nu mai are decît două căi de scăpare: spre lumea cealaltă sau spre lagărul de concentrare. Cum prin apropiere nu există nici un lagăr de concentrare, nu rămîne decît lumea cealaltă. În locul lui Saugel eu nu mi-aş pierde timpul cu femeia asta. Am un principiu: cu cît mai puţini francezi, cu atît mai puţini duşmani. Ce-i drept, pe asta e păcat s-o laşi să plece „nemîngîiată". E prea frumoasă!

— O femeie frumoasă, şi nu mi-o arăţi şi mie!

— Herr Saugel, baronul are dreptate. Dă ordin să fie adusă aici!

Clătinîndu-se, Saugel ieşi din odaie, deschise uşa biroului şi strigă sergentului de serviciu:

— Să fie adusă Ludvine Décoque!

Heinrich îşi dădu seama că tulburarea sa a ajuns la paroxism. Creierul îi lucra cu înfrigurare: să se prefacă că-i fermecat de frumuseţea femeii, să-i roage să-l lase singur cu ea, şi apoi să acţioneze în funcţie de împrejurări... Dar cum, în ce fel? Să simuleze o evadare de aici, e cu neputinţă. Să le propună acestor două jivine să-i plimbe cu maşina, luînd şi pe arestată cu dînşii, chipurile pentru distracţie? Poate că o unică soluţie. Dar pentru asta trebuie să-i îmbete şi mai

tare, ca să nu știe pe ce lume se află ! Saugel e aproape de starea aceasta, Müller însă...

Prefăcîndu-se că se clatină, Heinrich făcu vînt cu cotul paharului său, trase înfuriat o înjurătură și ceru cupe, ca să bea toți din cupe. Numai studenții ageamii beau coniacul cu păhărelul. Müller, care nici el nu se mai ținea pe picioare, aduse trei cupe mari și le umplu ochi. Saugel își bău paharul pînă la fund. Müller, cu un rîs de om beat, încercă și el să dea de dușcă paharul, dar îl apucă o tuse atît de cumplită, că abia izbuti să-și recapete răsuflarea.

— Nu știu ce naiba am, că totul mi se învîrtește înaintea ochilor — se plînse el, strîngîndu-și capul în palme.

— Ca să spun drept, și eu văd niște cercuri în fața ochilor — rîse Heinrich, prefăcîndu-se că-i beat. Nici nu se atinsese de paharul lui, gîndindu-se, pe bună dreptate, că ceilalți doi n-au să bage de seamă.

Se auziră pași și un soldat înarmat introduse în odaie o femeie tînără. Era numai în cămașă, și aceea ruptă, și tremura toată de frig. O dungă însîngerată pornea de la umărul stîng și i se prelungea peste piept.

Dînd cu ochii de Saugel, arestata se trase îndărăt spre ușă și tot trupul i se încordă. Dar pe fața împietrită nu-i tresări nici un mușchi. Amorțise într-o imobilitate atît de nefirească de-ai fi zis că în gînd femeia și trecuse hotarul care o despărțea de moarte. O liniște de cadavru încremenise în ochii ei mari, căprui.

Saugel încercă să se ridice. Dar se împletici și căzu pe scaun ca un sac. Ochii lui încețoșați rămaseră o clipă ațintiți prostește asupra Ludvinei Décoque, dar deodată scînteiară :

— Ma-madame poate să ia loc ! Te-am invitat aici, dar nu pentru interogatoriu, ci pentru... pentru parastas. Cred că ai să fii de acord și dumneata că este cît se poate de galant și de original de a invita o doamnă la propriul ei parastas.

Femeia nici nu se clinti măcar. Ai fi zis că nu auzea ce spune Saugel, că nu vedea pe cei din odaie.

— A-a, ne disprețuiești ! Locotenentul încercă iar să se ridice. Chiar făcuse un pas înainte, dar deodată se prăvăli spre dreapta, lovindu-se dureros la cot de muchia ascuțită a bufetului. U-u-u ! gemu el pițigăiat și fața lui stacojie păli așa de tare, de ai fi crezut că dintr-o clipă în alta își va pierde cunoștința.

Müller se repezi la ofițerul său și-l cuprinse de după umeri.

— Ți-am spus doar să nu-ți mai pierzi vremea cu dînsa ! Du-o la prăpastie ! Și, după obicei, pocni din degete, imitînd zgomotul împușcăturii.

— Da, da, la prăpastie, la prăpastie, la prăpastie ! striga Saugel bătînd cu pumnul în masă.

Clătinîndu-se, Müller trecu în cabinetul său și peste cîteva clipe se întoarse cu un registru.

— Uite registrul, iscălește-te !

Saugel își scoase repede stiloul și se aplecă asupra condicii. Heinrich văzu cum în dreptul numelui Ludvinei Décoque apar cuvintele : „Sentința a fost adusă la îndeplinire, Saugel".

— Hans ! făcu Heinrich, punînd mîna pe umărul lui Müller — vreau să-ți spun ceva !

Amîndoi se retraseră ceva mai la o parte.

— Am o mică rugăminte la dumneata, Hans. Dă-mi voie s-o aduc eu la îndeplinire sentința ! Saugel al dumitale tot nu-i bun de nimic acum. Iar mie, femeia asta îmi place... Cred că mă înțelegi ?

— A, va să zică sfîntul Anton nu mai poate rezista în fața ispitei ! Poftim ! Distrează-te cît îți poftește inima. Și Müller trecu la tu. Vrei să rămîi cu ea aici, sau preferi s-o iei la tine acasă ? Numai bagă de seamă, să nu vadă nimeni !

— Fii liniștit, am la mine cheia de la intrarea de serviciu.

— Și vezi ca pînă dimineața totul să fie terminat ! Saugel, explică baronului unde faci operația asta ! Ptiu, a și adormit ! Atunci, îți explic eu. Din stradela noastră se face un

drum care duce drept la stînca de deasupra rîuleţului. Aşezi femeia la marginea prăpastiei şi fie că-i tragi un glonţ, fie că-i dai un brînci, ai să faci cum vrei, atîta îţi spun, că nimeni nu va afla cine a fost ucis. Apa rîului o să-i poarte trupul departe, spre miazăzi, şi aşa de tare o să-l desfigureze...

— Am înţeles. Şi acum dă ordin să ducă pe Dulcineea asta în maşină. Dar s-o învelească în ceva. Spune ostaşului s-o păzească pînă ce mai dăm de duşcă noi doi cîte un păhăruţ. Hai, toarnă tu, că mie îmi tremură mîinile. Din neobişnuinţă, se vede.

— Aşa-i totdeauna întîia oară! şi Müller îl bătu îngăduitor pe umăr. Nu-i nimic, ai să te obişnuieşti!

Trecuse de ora două noaptea. La hotel, toată lumea dormea, şi Heinrich se strecură pe furiş cu Ludvine Décoque la el în odaie. Femeia tăcuse tot drumul, iar cînd urca scările, ai fi zis că-i o somnambulă — nici nu se uita pe unde păşeşte şi nici nu se ţinea de balustradă. Abia cînd ajunse în odaie, păru că se trezeşte din somn. Pentru întîia oară în toată seara aceea, Heinrich îi auzi glasul.

— Ticălosule! strigă Ludvine — eşti şi mai respingător decît călăul acela cu chip de heruvim!

Istovită de explozia ei de mînie şi de ură, femeia se clătină, dar cînd Heinrich voi s-o ajute să se aşeze, îl îmbrînci cu o putere surprinzătoare.

— Nu te apropia, orice-ai face, dar vie n-o să mă ai!

— Bine, nu mă apropii. Totuşi, stai jos, Ludvine Décoque! Am s-o chem îndată pe mademoiselle Monica şi atunci...

— Nu cunosc nici o Monica!

— ...şi atunci o să-ţi explice ea totul.

— Repet, nu cunosc nici o mademoiselle Monica!

— În cazul ăsta, am să-ţi amintesc eu cine este: e fata care ţi-a transmis la Bonneville informaţiile cu privire la trenul cu armament şi care şi-a aşteptat astăzi verişoara la gară.

— Nu cunosc pe nimeni aici şi nimeni nu mă aşteptă la gară.

— Bine, avem să verificăm îndată...

Heinrich se apropie de telefon şi formă un număr. Se vede că telefonul era aşteptat, pentru că i se răspunse îndată.

— Monica, te rog să vii chiar acum pînă la mine! îl auzi Ludvine rostind calm aceste vorbe; apoi o ceaţă îi învălui ochii şi i se păru că se prăbuşeşte într-o prăpastie.

O LOGODNĂ CARE SEAMĂNĂ A ÎNMORMÎNTARE

„Ai un concediu de zece zile, cu începere de la douăzeci şi cinci ianuarie. La patru februarie trebuie să fii la München. Te sărut. Tata".

Telegrama lui Berthold aducea mai curînd a ordin decît a invitaţie.

Heinrich o primise pe adresa comandamentului şi numai-decît se duse la general.

Dar Ewers nici nu se uită măcar la telegramă.

— Ştiu, ştiu! Berthold m-a chemat la telefon alaltăieri şi eu i-am făgăduit că o să-ţi dau un concediu. Dar mai mult de cinci zile nu-ţi pot da. Pune-l te rog, la curent, pe prietenul meu cu situaţia în care ne aflăm, ca să nu rămînă cu impresia că sînt prea sever cu ofiţerii mei. De altfel, sînt sigur că-i tot atît de bine informat ca şi noi de ceea ce se întîmplă aici. Altădată ţi-aş fi dat bucuros şi o lună de zile, dar acum...

— Vă mulţumesc foarte mult, Herr General!

Aşadar, va trebui să meargă iarăşi la München.

Despre scopul călătoriei lui nu știa decît Müller. Deocamdată Heinrich se hotărîse să nu spună nimănui nimic, nici lui Lütz, de raporturile lui cu fata lui Berthold. Căpitanul avea punctul lui de vedere asupra lucrurilor, care nu coincidea totdeauna cu acela pe care-l aveau, de obicei, majoritatea ofițerilor.

— Bine, Heinrich, pleacă — i-a spus Lütz, oftînd. Cred că o să afli de la tatăl dumitale noutăți, despre care nu se pomenește nimic nici la radio, nici în ziarele noastre. Și tare aș vrea să știu ce se întîmplă pe pămînt. M-am săturat să duc o viață de cîrtiță! Ne-au aruncat în gaura asta unde trebuie să stăm, fără să știm și fără să vedem pe ce lume trăim.

Zilele care mai rămăseseră pînă la plecare zburară ca vîntul. Trebui să se mai repeadă o dată la Pontay ca să recepționeze o cazemată de curînd construită, să ducă un pachet la Chambéry și să execute alte cîteva însărcinări mărunte, care-i dădură destulă bătaie de cap.

Din cauza tuturor acestor preocupări, Heinrich n-o văzu pe Monica decît o singură dată — venise să-i spună că chestiunea Ludvinei Décoque s-a aranjat, că-i în afară de orice pericol. Monica trecuse prin atîtea emoții din pricina lui și a Ludvinei, că radia de fericire atunci cînd venise să-l înștiințeze că așa-zisa verișoară e la adăpost, și pe Heinrich nu-l răbdase inima să-i spună că pleacă la München.

Totuși, nu-i putea ascunde aceasta la infinit și în ajunul plecării intră în restaurant să anunțe că spre seară va veni să-și ia rămas bun.

Madame Tarval îl privi cu reproșuri:

— Monsieur Goldring, sînt trei zile de cînd n-ați mai trecut pragul restaurantului meu! Înțeleg, v-am pricinuit atîta bătaie de cap...

— Ferească Dumnezeu, madame! N-am vrut să vă fac griji de prisos. Doar acum e mai greu ca oricînd cu alimentele. Stăpînul cazinoului unde luăm noi masa, căruia i se dau cu precădere toate cele necesare și încă fără a i le drămui, și tot se plînge!

— Dar eu n-am închis încă restaurantul! Și oricît de greu ar fi cu alimentele, pentru dumneavoastră, monsieur, totdeauna se va găsi ceva.

— Sînt foarte mișcat de atenția dumitale. O simt la fiecare pas. Și vă mărturisesc, sînt foarte mîhnit că trebuie să mă despart de dumneata și de mademoiselle Monica pentru cîteva zile.

— Cum, iar pleci? Cînd și încotro? Monica se silea să-și ascundă tulburarea, dar fața i se întristase dintr-o dată.

— Plec mîine dimineață la München.

— Din nou la München?!

— De rîndul ăsta numai pentru cinci zile. Din fericire, generalul n-a putut să-mi dea un concediu mai lung.

— Și te-ai abătut o clipă ca să-ți iei rămas bun! se supără Monica.

— Am venit să vă cer voie să trec deseară pe la dumneavoastră. E atîta vreme de cînd nu ne-am mai văzut!

Dar Heinrich nu izbuti s-o vadă pe Monica în seara aceea. Pe neașteptate, se pomeni cu Lütz.

— De ce calci tradițiile, Heinrich? Seara dinaintea plecării se cuvine s-o petreci în tovărășia prietenilor.

— Într-adevăr, Karl, n-ar strica să punem la cale o petrecere de despărțire, dar să nu pară inoportună, chiar indecentă, doar treburile pe front nu merg prea strălucit...

— Spune de-a dreptul, prost!

— Chiar foarte prost, dacă-i vorba să fim sinceri.

— Uite, e aproape o lună de cînd umblu buimac — i se plînse Lütz, obosit. Am sentimentul că am fost prostit tot timpul și că pe neașteptate adevărul a ieșit la iveală. Și că tot ceea ce am crezut, mai bine zis, tot ce am fost obligat să cred, nu-i altceva decît o halucinație, o bufonerie.

— Chiar așa de mult te-au impresionat evenimentele de la Stalingrad?

— Ele n-au făcut decît să grăbească procesul de recăpătare a viziunii mele. Germania, în fața căreia se prosterna Europa, care, după cum mi se spunea, trebuia să cucerească toată lumea, nu-i în stare să salveze trei sute de mii de soldați, unitățile ei de elită! Îți dai tu seama ce înseamnă asta? Faliment! Comandamentul nostru trimite în ajutorul celor încercuiți armată după armată, aruncă pe frontul de la Stalingrad mereu alte divizii, mereu alte corpuri de armată, cum ai arunca lemnele în sobă și, într-adevăr, ele se mistuiesc cum se mistuiesc lemnele în foc. În cel mai bun caz, se întorc de acolo eșaloane nesfîrșite de ologi, de contuzionați, de nebuni. O, dacă ai ști cum mă doare sufletul!

Heinrich mai discutase și altă dată cu prietenul Lütz despre situația de pe fronturi, dar niciodată nu-l văzuse atît de abătut.

— Știi ceva, Karl, rămîi să dormi la mine — îi propuse Heinrich. O să luăm masa împreună, o să mai stăm de vorbă... Încă nu mi-am luat rămas bun de la mademoiselle Monica, s-o poftim și pe ea...

— Dar nu te încurc dacă rămîn? Ca să-ți spun drept, mi-e groază să stau singur cu gîndurile mele!

— Cu voia ta, îi dau un telefon, o poftesc și totodată comand tot ce trebuie pentru masă.

Heinrich puse mîna pe receptor, dar chiar în clipa aceea, bătură la ușă oaspeți neașteptați: Müller și Saugel.

— Va să zică așa! Vrei s-o ștergi la München fără să-ți iei rămas bun de la prieteni? strigă Müller din prag.

— După cum vezi, sînt cu receptorul în mînă, îți telefonam dumitale — minți Heinrich.

— Ei, nu ți-am spus eu, Saugel, că n-o să fie nimic dacă venim nepoftiți? A, Herr Lütz! Ești și dumneata aici? Minunat! În patru, avem să petrecem și mai bine. Dar ce-ar fi s-o poftim și pe mademoiselle! Știți, în compania unei femei...

Heinrich aruncă iute o privire spre Lütz și acesta îl înțelese.

— În timp ce Goldring se îmbrăca, la rugămintea lui, m-am dus eu s-o invit. Dar nu se simte bine. Așa c-o să fie o petrecere de burlaci.

Lui Heinrich nu-i rămînea altă alternativă decît să se ducă la restaurant cu oaspeții nepoftiți.

Cu toate străduințele lui de a scăpa cît mai repede de Müller și de Saugel, masa se lungi pînă noaptea tîrziu. De o întîlnire cu Monica nu mai putea fi vorba. E drept, a doua zi dimineață, Heinrich izbuti să intre pentru cîteva clipe la Monica, dar despărțirea a fost protocolară. Fata nu l-a crezut că s-a pomenit pe neașteptate cu oaspeți.

Heinrich plecă cu inima grea la logodnica lui. Și înainte de plecare și în tren, în primele ore, se silea să nu se gîndească la ea, să uite și pentru ce mergea la München. La început, izbuti să gonească aceste gînduri. Chipul trist, supărat, al Monicăi stăruia ca aievea în fața ochilor lui, întunecînd celelalte imagini. Într-adevăr, fata avea tot dreptul să se supere pe el. Nu pentru că nu s-a ținut de cuvînt și nu s-a dus să-și ia rămas bun. Ceea ce-l chinuia, era faptul că plecase pe furiș oarecum, fără să-i fi explicat jocul pe care era obligat să-l ducă cu Lorre. Dar cum era să-i explice raporturile lui cu fata lui Berthold? Ce-i drept, necunoscînd cauza adevărată, Monica nu poate să-i aprobe purtarea. Or, tocmai cauza asta nu i-o poate destăinui.

Cum s-au complicat toate... și asta numai pentru că Monica i s-a ivit în cale, iar el n-a știut să vadă la timp primejdia care-i amenința pe amîndoi. „Acum e tîrziu... acum e tîrziu... acum e tîrziu", făceau roțile trenului. Întocmai ca și Lütz, nici el n-are voie să rămînă singur cu el însuși.

Printr-un efort de voință, Heinrich își schimbă direcția gîndurilor. Mai bine să se gîndească la Lorre, la fetele nenorocite pe care le chinuiește. Cel puțin aceasta îi va trezi furia, iar furia, ura te ajută totdeauna să fii concentrat. Cu cîtă plăcere ar trimite la toți dracii și logodnica, și titlul de baron... Totuși, va trebui să joace rolul îndrăgostitului, să

facă curte Lorrei, să asculte nesfîrșitele maxime ale lui Berthold, să sărute mîna viitoarei lui soacre și, culmea — să pună verigheta în degetul Lorrei! S-o poarte mîna care zvîntă în bătăi pe bietele prizoniere!

Mai bine să se culce decît să se gîndească la toate astea. Să dea însoțitorului o bancnotă mai grasă ca să nu lase pe nimeni în compartiment și să uite de toate pînă a doua zi dimineața.

Heinrich se trezi în zori, la Mühlhausen, un mic orășel de la granița germană. Urma să aștepte acolo pînă seara, cînd trebuia să ia trenul de München.

De aceea, își lăsă geamantanul la gară și porni să facă o plimbare prin oraș. După zăpușeala din vagon, capul îi era greu ca plumbul și acum, rătăcind pe străzi fără rost, fără un plan dinainte stabilit, respira cu plăcere aerul curat de iarnă. Dar curînd plimbarea îl plictisi. Heinrich nu obosise, dar orașul era din cale-afară de mohorît și de neprietenos. Străzile pustii, și mai ales liniștea neobișnuită care domnea peste tot, îi făcură o impresie ciudată. Trecătorii singuratici, cea mai mare parte femei și copii, tăcuți și îngrijorați, mergeau cu pași grăbiți, aruncîndu-și uneori din mers cîte o vorbă-două. Chiar și elevii de școală păreau niște mici bătrîni, n-auzeai nici glume, nici rîsete, nici strigăte copilărești. Pe la ora unsprezece, lui Heinrich i se făcu foame și, văzînd firma unui restaurant, se hotărî să intre ca să-și ia micul dejun.

Restaurantul era și el pustiu. Singurul client moțăia posomorît asupra unei căni cu bere, iar o chelneriță trebăluia ceva la bufet. Văzînd că a intrat un nou client, ea se apropie în grabă și-l întrebă dacă are cartelă de alimente. Și numai după ce pierdu o mulțime de vreme cu decupatul bonurilor, îl întrebă ce dorește să servească domnul ofițer la micul dejun... Îl întrebase în virtutea obișnuinței, pentru că, din discuția care urmă, ieși la iveală că n-aveai ce alege. Toată comanda se mărgini la două ouă, conserve, o cană cu bere și o ceașcă de cafea.

După ce se apucă să mănînce, Heinrich regretă din toată inima că n-a ascultat-o pe madame Tarval și nu și-a luat mîncare la drum. Conservele aveau un aspect atît de dubios, că nici nu se atinse de ele, berea era amară și mirosea a butoi, iar cafeaua, după cum îl avertizase și chelnerița, era surogat. După ce mîncă ouăle, i se făcu și mai foame. Cînd începu să bea cafeaua, privirea i se opri asupra singurului client al restaurantului. Era un bătrîn de vreo șaizeci și cinci de ani, bine tămîiat. Ochii lui, cîndva albaștri, acum ofiliți de bătrînețe, se uitau la Heinrich cu o răutate fățișă, iar buzele i se strîmbaseră într-un zîmbet disprețuitor.

— Ce, nu-ți place, Herr Ofițer? îl întrebă el batjocoritor, arătînd cu capul spre bere și conserve, pe care Heinrich le împinsese la o parte. Crezi că meriți ceva mai bun? Eu spun că nu! Nici atîta nu meriți!...

Bătrînul își luă cana cu bere și se mută la o masă vecină cu a lui Heinrich. Acum ședeau aproape unul de altul, încît i se auzea răsuflarea hîrîită.

— V-ați lăudat c-o să prefaceți Germania în rai. Unde-i raiul? De zece ani și mai bine de cînd tot îl aștept. Din ziua cînd v-am crezut și am strigat împreună cu voi: „Deutschland, Deutschland über alles!" Nu pot să-mi aduc aminte, fără să roșesc, cît am fost de tîmpit! Să mă încred în voi! Să mă las înșelat în halul ăsta! Te întreb, unde-i tot ce mi-ați făgăduit, mie, german de rînd, care în afară de aceste două mîini, nu mai am nimic?...

Rezemat de speteaza scaunului, Heinrich îl asculta cu interes.

— Iată, ai mirosit mîncarea și ai dat-o la o parte. Îți miroase urît, hai? Nu ești deprins cu așa ceva? Dar dumneata știi că eu nu pot duce Emmei-mele, care-i bolnavă, nici măcar două ouă? Știi asta? Mi-ați făgăduit lumea întreagă și cu mor de foame, n-am cu ce să-mi hrănesc familia... Ați cotro-

pit Austria, pentru asta au fost de ajuns cîteva detașamente de polițiști; ați ocupat Cehoslovacia trădată de ticăloși, și asta v-a amețit. V-ați vîrît și în Rusia! Vi se făcuse poftă de pîinea și de pămînturile ei? Dar unde-i Helmuth al meu? Unde-i singurul meu fecior, te întreb? La ce dracu' îmi trebuie mie Stalingradul ăsta? Cine îmi dă înapoi băiatul? Cine? Ei, ce-ți holbezi ochii la mine? Crezi că mi-e frică? Puțin îmi pasă de dumneata! Mi-ați luat singurul meu băiat, nevastă-mea trage să moară și dumneata vrei să mă mîngîi cu gîndul că și feciorii altor părinți mor ca niște eroi pe malurile Volgăi? Ce te uiți la mine așa? Ei hai, arestează-mă! Ia-mă, leagă-mă! Au să-ți mai agațe de burtă o „Cruce de fier" pentru că ai pus mîna pe un dușman intern al Germaniei! Dar să știi că eu nu-s dușmanul ei! Voi sînteți dușmanii ei! Mie mi-e dragă Germania. Eu iubesc Germania, nu dumneata!

— Ai terminat? îl întrebă Heinrich liniștit, întorcînd capul spre bufet. Dar și chelnerița, și patronul restaurantului, care la un moment dat scoseseră capul dintr-o oadaie vecină, dispăruseră ca suflați de vînt, cînd auziră peroratiile pline de revoltă ale bătrînului.

— Nu, încă n-am spus tot! Uite ce n-am spus: Niciodată n-am fost comunist, dar acum, cînd am să întîlnesc pe prietenii lui Thälmann, am să-mi scot șapca de la trei pași și am să le cer iertare că nu i-am ascultat și m-am încrezut în voi. Mincinoșilor!

Heinrich bătu cu linguriță în farfurioară, plăti chelneriței și ieși.

„A început! A început trezirea — se gîndea Heinrich — iată cele dintîi urmări ale bătăliei pentru Stalingrad. Chiar dacă a vorbit la beție, sau din durere, doar și-a pierdut băiatul undeva, în stepele Volgăi, totuși acest german de rînd a început să-și recapete viziunea, să se trezească la realitate. El spune verde în față unui ofițer lucruri pe care, la începutul războiului, nici n-ar fi îndrăznit să le gîndească!"

Heinrich luă trenul de München cu un sentiment de ușurare. De rîndul acesta nu izbuti să găsească un compartiment liber. Trenul era ticsit de ofițeri. Parte dintre ei mergeau pe frontul de răsărit. Toată noaptea băură. Vagonul răsuna de cîntecul lor preferat — „Lily Marlen". Dar veselie nu era, numai dorința desperată de a înăbuși frica de frontul de răsărit, unde se duceau ca la moarte....

La ora patru dimineața, trenul ajunse la München, Heinrich se duse să se bărbierească și, aducîndu-și aminte cît de nemulțumită fusese Frau Else rîndul trecut pentru că a tras la un hotel de lîngă gară, se hotărî să se ducă direct la familia Berthold.

Dar soții Berthold, și mai cu seamă Lorre, ar fi dat orice ca Heinrich von Goldring să nu fie oaspetele lor acum. Venirea lui în aceste zile era foarte inoportună. Toți își dădeau seama de aceasta, și mai ales logodnica. Ea nu-și putea ierta că se dusese la ferma aceea blestemată. Dar de unde să-și închipuie că totul se va sfîrși așa de prosteste!

După prima vizită a lui Heinrich la München, părinții începuseră să fie mai îngăduitori față de capriciile unicului lor copil. Orice s-ar spune, Lorrchen era aproape baroneasă! Deși logodna oficială încă n-avusese loc, totuși Berthold repetase aproape vorbă cu vorbă nevesti-si și fetei convorbirea lui cu Heinrich, iar acestea, la rîndul lor, povestiseră prietenilor și cunoștințelor. Vestea că soții Berthold au izbutit să-și plaseze fata în chip atît de strălucit, se lățea mereu. Frau Else și Lorre erau din nou invitate în saloanele acelea ale căror uși li se deschideau în silă mai înainte. Această atenție, dar mai cu seamă invidia prietenelor gîdila amorul-propriu al Lorrei. Acum avea o atitudine mai serioasă și mai egală, își revizuise cu severitate cunoscuții cei vechi, iar cu Bertina, pe care pînă nu de mult o considera drept un model de urmat, rupsese orice relații. La această ruptură contribuiseră mult insistențele mamei sale.

Într-adevăr, Lorre nu mai putea de mulțumire că în curînd va deveni baroneasă. Aștepta cu nerăbdare acest eveniment important și-și făcea pregătirile cu asiduitate. Acum, în timpul liber se ocupa numai de trusou. Lucrurile demodate, pe care Frau Else le adunase cu grijă prin dulapuri, cufere și scrinuri, n-o mulțumeau de loc. Cum să aștearnă ea în patul conjugal cearșafuri simple din pînză de in? Cum să îmbrace cămăși de noapte cu broderii atît de grosolane? Parcă îți poți face o rochie cumsecade dintr-o mătase care zace în fundul cufărului de aproape o jumătate de veac? Atunci pentru ce mai există pînza fină de olandă, dantelele de Bruxelles, catifeaua panne franțuzească? Și Lorre cutreiera magazinele, în care toate lucrurile astea se puteau cumpăra pe sub mînă, făcea reproșuri maicăsi, că tatăl ei în loc să-i aducă blănuri din Rusia, a adus sculpturile acelea respingătoare, pe care e nevoită să le șteargă de praf în fiecare zi cu un pămătuf de pene. Lorre cerea mamei bani, bani și iar bani ca să nu se facă de rîs față de Heinrich al ei, față de baronul ei iubit, moștenitorul vestitei familii von Goldring.

Ca zestre, soții Berthold rezervaseră tinerilor ferma aceea cu bucluc. Acum viitoarea stăpînă nu se mai ducea acolo pentru a se distra, ci ca să controleze totul cu ochiul ei vigilent, de gospodină, ca să vadă cum se pune în aplicare fiecare dispoziție pe care o dădea pentru dezvoltarea și propășirea acestei mici moșii. Cravașa dăruită cîndva de Bertina, prea grea și prea flexibilă ca să atîrne de pomană în cui, a fost luată din nou din perete. Lorre îi explică maicăsi că aceasta îi întregește cum nu se poate mai bine costumul ei de lucru, opera propriei sale fantezii. Ori de cîte ori pleca la fermă, se îmbrăca cu el: o hăinuță de piele scurtă pînă la talie, pantaloni de călărie bufanți, lucrați cu iscusință ca să ascundă formele din cale-afară de bogate ale viitoarei baronese, cizmulițe de lac cu carîmbii scurți, și o căciuliță de blană pe cap. Frau Else era nevoită să recunoască că într-adevăr cravașa îi completa bine costumul original, pe jumătate sport. Amintirea „distracțiilor" din trecut ale Lorrei n-o mai tulbura, doar devenise așa de echilibrată! Și apoi, era prinsă aproape tot timpul cu treburile ei gospodărești. Și dovedise a fi o adevărată nemțoaică, preocupată nu numai de cuibul să creeze o atmosferă plăcută în cuibușorul ei, dar și de acela să nu sece izvorul care alimentează acest confort.

Ce-i drept, o vreme Lorre își stăpînise poftele ciudate. Dar pe măsură ce despărțirea ei de logodnic se prelungea, i se împuțina răbdarea față de „leneșele" acelea care neglijau interesele stăpînilor. Și cravașa șuiera tot mai des, iar nenorocitele prizoniere așteptau cu spaimă tot mai mare apariția odioasei lor Fräulein.

Lorre Berthold pedepsea cu răutate mai ales pe acelea dintre ele care-și permiteau s-o înfrunte măcar o dată prin ascultare, printr-un zîmbet, sau chiar printr-o privire numai. Cînd Fräulein apăruse întîia oară la fermă în costumul ei sport, Marina Brîl, o fată de vreo șaptesprezece ani, nu se putuse stăpîni și bufnise încetișor în pumn. Lorre se prefăcuse că nu bagă de seamă, dar toată dimineața aceea căutase un pretext ca să se răzbune pentru ofensă. Ocazia se ivise foarte repede. Marina, care cără apă fiartă ca să oparească nutrețul vitelor, se poticnise și căzuse cu căldare cu tot, dar așa de rău că-și oparise mîna. Nici n-apucase fata să se ridice, că din nouă căzuse la pămînt, acum doborîtă de o lovitură de cravașă. De atunci, Lorre nu mai scăpa din ochi faptura subțirică a fetei. Marina, încovoiată sub greutatea a două căldări mari, cît era ziulica de lungă, cără apă și hrană pentru vite. Mîna oparită nu se mai vindeca. Din pricina muncii neîncetate, rana i se înrăutățea și fetei îi venea din ce în ce mai greu să muncească și chiar să-și miște picioarele. Și nu era zi ca să nu-i vîjîie cravașa deasupra capului, frigîndu-i cu loviturile umerii, spatele și mîna ei bolnavă.

Istovită de o muncă peste puterile ei, de durerea ce-i pricinuia rana de la mînă și de batjocurile neîncetate, fata

aproape că-și pierduse mințile. Cînd auzea claxonatul prelung al automobilului, începea să tremure ca scuturată de friguri și se ascundea la spatele tovarășelor ei, ca să nu dea ochii cu Fräulein. Dar în zadar, stăpîna o descoperea totdeauna. Pentru Lorre, vînătoarea aceasta se transformase într-un original joc de noroc, în care mizele erau pe de o parte voința ei neînduplecată, și pe de alta, împotrivirea tacită a tuturor prizonierelor, care se străduiau să scape cu orice chip viața nenorocitei lor tovarășe.

Într-o dimineață, Marina nu se mai putu scula din pat și prietenele ei se hotărîră s-o țină ascunsă cît timp va sta Fräulein la fermă. În încăperea în care se pregătea mîncarea vitelor se afla o plită uriașă, pe care de obicei se fierbea apa. În spatele acestei plite, prizonierele aduseră un morman de vreascuri și acoperiră cu ele trupul chircit al fetei. Nevăzîndu-și victima, Lorre începu s-o caute și numaidecît își dădu seama că sub grămada de vreascuri se ascunde cineva. Pentru Lorre asta însemna nesupunere, răzvrătire, obrăznicie nemaiauzită. Dacă-i așa, de data asta o să le arate ea că sînt în puterea ei. Chiar de-ar fi s-o bată pe leneșa ceea pînă și-o da sufletul! Că doar dinadins și-a opărit mîna ca să tragă chiulul la treabă! Și fără a mai sta pe gînduri, Lorre împrăștie cu piciarele vreascurile și își avîntă din răsputeri cravașa, dar... pentru întîia oară ea nu mai căzu pe spinarea fetei. Una dintre prizoniere, o femeie în vîrstă, care se afla chiar lîngă plită, cuprinsă de milă pentru biata Marina, se repezi la Fräulein și, ca ieșită din minți, o trînti la pămînt, luă de pe foc un căzănel cu apă fiartă și-l răsturnă peste stăpînă.

Cînd o oră mai tîrziu Berthold sosi la fermă, prizonierele care atentaseră la viața fiicei lui, legate fedeleș de administrator, zăceau pe vreascuri, iar alături de ele, de-a dreptul pe podeaua de lut, se zvîrcolea de durere, urlînd ca din gură de șarpe, Lorrchen, unica lui dragoste și nădejde pe pămînt.

Două gloanțe au fost de ajuns ca să pedepsească pe vinovate. Berthold n-avea timp de pierdut cu ele — trebuia să se gîndească cum s-o transporte cît mai repede acasă pe fiică-sa.

Lorre a fost transportată la München cu o camionetă sanitară și nu cu mașina lor, și fiecare hîrtop pricinuia bolnavei dureri insuportabile. Auzind-o cum geme, puțin a lipsit ca Berthold să nu albească în drumul pînă acasă. În zadar căutau doctorii să-l liniștească, spunîndu-i că într-adevăr totul ar fi putut să se sfîrșească tragic, dar datorită scurtei de piele și cizmulițelor care o apăraseră de apa clocotită, i s-a opărit numai partea trupului dintre mijloc și genunchi. Bolnava nu putea nici să șadă, nici să stea în picioare, numai culcată cu fața în jos.

Toate acestea se întîmplaseră cu două zile înainte de mult dorita și așteptata logodnă.

Această complicație nepreväzută mîhnise profund familia Berthold. Fiecare dintre ei o resimțea în felul lui. Lorre plîngea de dimineață pînă seara de durere și de rușine și nu se putea de loc împăca cu ideea că o să apară în halul acesta în fața logodnicului ei. Berthold își ieșea din fire numai la gîndul că drama lor familială ar putea părea unora ridicolă. Iar Frau Else se temea să nu se arunce vina pe ea — că n-a supravegheat-o îndeajuns pe Lorre. Afară de aceasta, logodna nu se mai putea celebra cu fastul pe care-l visase.

Așadar, nu se putea spune că marea sărbătoare din familia Berthold începea sub auspicii de veselie și voie bună.

Heinrich sosi la ora patru jumătate dimineața. Era așteptat: nici n-apucă santinela să sune la ușa de intrare, că în vestibul apăru Berthold și în urma lui Frau Else. Heinrich era oarecum surprins că n-o vede pe Lorrchen, și Berthold a fost nevoit să-i spună, fără să intre în amănunte de prisos, că Lorrchen e cam bolnavă și că la ora aceasta mai doarme.

— Dar lasă, că vorbim noi mai pe urmă despre toate astea. Acum du-te de te spală, schimbă-ți hainele și odihnește-te puțin. Eu sînt obișnuit să iau micul dejun dis-de-dimi-

neață, ostășește. Dacă n-ai nimic împotrivă, ne revedem în sufragerie peste două ore, îi propuse Berthold.

Heinrich primi propunerea cu plăcere. Era din cale-afară de obosit, după o noapte albă, petrecută în trenul supraaglomerat cu ofițeri.

Baia îl răcori și-i alungă somnul. După ce stătu culcat vreo oră, Heinrich se îmbrăcă și la ora șapte precis intră în sufragerie. Micul dejun se și afla pe masă. Berthold și Frau Else ședeau la locurile lor, dar scaunul Lorrei era gol.

— Cum, Lorrchen tot mai doarme? se miră Heinrich.

— N-am vrut să te indispun chiar de la început cu o noutate neplăcută. Lorre e bolnavă, și încă foarte grav.

— Mă speriați, e într-adevăr ceva serios? glasul îi tremura de bucurie: s-ar putea ca logodna să fie amînată.

Dar Frau Else și Berthold îi înțeleseră tulburarea în felul lor.

— Nu te speria, nu te speria, viața nu-i este în primejdie! căuta să-l liniștească Berthold — deși aș putea spune că numai un concurs fericit de împrejurări a scăpat-o de la o moarte sigură. Acum două zile, Lorrchen s-a dus la ferma pe care eu și Else vrem să v-o dăruim. Una din lucrătoare a comis o neglijență. Cum îi place ordinea desăvîrșită. Lorre și-a avîntat cravașa pe care o avea din întîmplare în mînă. Și atunci, închipuiește-ți grozăvia! Una dintre sălbaticele acelea s-a aruncat asupra ei, a doborît-o la pămînt și a turnat peste ea un căzănel aproape plin cu apă clocotită. Nici nu-ți poți închipui în ce hal am găsit-o pe biata noastră fetiță!

Poate că unde își adusese aminte cum șuiera cravașa în mîinile Lorrei, poate din pricina nopții nedormite, fapt este că Heinrich nu se mai putu stăpîni. El sări în picioare, învălui cu o privire ciudată pe Berthold și pe soția lui, izbi cu piciorul în scaunul Lorrei, și spre surprinderea tuturor și a lui însuși, se năpusti în odaia vecină și căzu într-un fotoliu.

Pentru întîia oară de cînd activa el în spatele dușmanului, se dăduse de gol. Și încă ce prostește! La Bonneville, cînd viața îi atîrna de un fir de păr, a fost în stare să suporte o încordare nervoasă supraomenească; nu s-a trădat nici în timpul interogatoriului de la Gestapo; cheltuise atîta energie ca să dea de urma uzinei subterane, și acum, poftim — a căzut mesa din pricina unor fleacuri! Și asta acum, cînd fiecare misiune neîndeplinită poate avea urmări incalculabile! Nu, greșeala astă trebuie îndreptată numaidecît, trebuie să le explice explozia lui de turbare printr-o cauză firească... Să le spună, de pildă, că de cînd cu atentatul maquisarzilor are uneori accese... mai ales dacă se enervează din cale-afară... că vestea nenorocirii Lorrei l-a tulburat tare mult!

Heinrich se ridică din fotoliu și se îndreptă hotărît spre ușa ce dădea în sufragerie. Dar vorbele care-i ajunseră la urechi îl făcură să se oprească.

— Ia te uită ce mult o iubește el pe Lorrchen! Ai văzut cît l-a tulburat vestea bolii ei? spunea Frau Else, înduioșată.

— Da, se vede c-o iubește cu adevărat — îi ținea isonul Berthold. Un lucru nu-mi place: e prea aprins. Îmi dau și eu seama că-i tînăr, că-i îndrăgostit... e explicabil... totuși...

Heinrich se îndepărtă de ușă în vîrful picioarelor și se lăsă iarăși în fotoliu.

„Astă să-ți fie de învățătură — șopti el încetișor — era cît pe ce să mai fac o greșeală!"

Și totuși, cît de greu îi vine și cît de scîrbă îi este să joace această comedie! Oare există vreun om pe lumea asta care să fie în stare să-i înțeleagă sentimentele pe care le încearcă el acum, stînd în această odaie? Cine îl va crede că i un logodnic îndrăgostit — gata să-și sugrume logodnica sadică! Ceea ce se petrece acum în sufletul lui, ar părea paradoxal orișicui. Într-adevăr, ce stupidă trebuie să pară unui observator străin situația lui! Pentru faptul că a descoperit uzina subterană, a fost avansat la gradul de căpitan în armata sovietică și decorat cu ordinul „Steagul Roșu". Pentru că a aflat ce întrebuințare are tancul „Goliat", i s-a adus mulțumiri. Și nimeni nu-l va crede că pentru executarea acestor

misiuni își istovise mult mai puțin puterile sufletești decît cu această „logodnă". Dar logodna acesta își are tîlcul ei, e nevoie de ea pentru că-l ajută în munca lui conspirativă, deși asta nu-i stăvilește dezgustul pentru rolul ce trebuie să-l joace. Și dacă mai tîrziu întîmplarea va face să povestească despre călătoriile lui la München, cei ce-l vor asculta vor rîde desigur, socotind această logodnă ca un amănunt picant al biografiei lui, și atît. Și cînd te gîndești că „amănuntul" acesta îi absoarbe toată vlaga! Mai ușor ar suporta trei interogatorii de ale lui Lemke, decît o zi în societatea Lorrei.

— Heinrich, băiatul meu! spuse Berthold deschizînd încetișor ușa și intrînd în odaie. Să nu crezi că sufletul meu nu-i tot atît de mîhnit ca și al tău, numai că eu mă stăpînesc. Liniștește-te! Supărarea ta ar putea înrăutăți starea Lorrei. Și așa plînge, sărăcuța, de dimineață pînă seara. Dar să știi că am răzbunat-o. Femeile care au ridicat mîna asupra ei, au plătit îndrăzneala lor cu viața!

„A răzbunat-o! Dar pe fetele bieloruse cine le va răzbuna?"

Telefonul de pe masă începu să zbîrnîie și Berthold ridică receptorul.

— Da, generalul-maior Berthold!... Cum?...

Berthold aruncă receptorul, nu-l mai puse pe furcă, și se repezi la aparatul de radio. Degetele îi tremurau așa de tare, încît cu greu nimeri unda trebuitoare. Iar cînd o găsi, îi ajunse la ureche doar sfîrșitul unei fraze:

.....se decretează doliu în toată Germania pentru ostașii noștri căzuți la Stalingrad".

Heinrich ședea încremenit, se temea să se miște. I se părea că dacă ar face o mișcare cît de mică, o explozie nestăvilită de bucurie ar izbucni din pieptul lui, inundînd totul în jur. Berthold asculta în tăcere, cu capul în pămînt.

Transmisiunea se terminase, în odaie se revărsară acordurile unui marș funebru.

Heinrich se ridică în picioare și își lăsă capul în piept, imitîndu-l pe Berthold.

Pauza de doliu țînu mult. Dar în vremea asta Heinrich izbuti să se stăpînească. Armata lui Paulus nu mai exista! În fața acestei bucurii, pălesc toate greutățile prin care a trecut și tot ce ține de propria lui persoană pare fără însemnătate.

Cînd ultimele acorduri ale marșului funebru se stinseră, generalul îl luă pe Heinrich de braț.

— Hai la mine în birou, trebuie să vorbesc cu tine...

Și fără să aștepte răspunsul viitorului său ginere, Berthold se îndreptă spre cabinetul său, o odaie spațioasă, situată la colț, ale cărei ferestre dădeau spre grădină și spre stradă.

După ce aprinseră cîte o țigară, se așezară amîndoi lîngă masa de lucru și multă vreme fumară fără să spună o vorbă. În cele din urmă Berthold întrerupse tăcerea:

— Ce părere ai despre toate astea, Heinrich?

— Vreți să verificați, desigur, cît de repede mă orientez cu asupra mersului evenimentelor? Vă mărturisesc, sînt atît de tulburat de această veste neașteptată, încît nu-s în stare să-mi adun gîndurile.

Berthold se ridică și începu să se plimbe dintr-un capăt în celălalt al biroului.

— Veste neașteptată! Tocmai asta-i, că nu-i de loc neașteptată! Cînd am pornit încoace acum patru zile, la cartierul general se știa că așa se va întîmpla...

— Și nu s-au luat măsuri ca...

— Cred că știi și tu din comunicate, că s-au luat măsuri. Parcă numai o divizie din trupele noastre de elită a căzut în preajma Volgăi, încercînd să răzbească la cei încercuiți! Și apoi mai e ceva, dragul meu, războiul a intrat în faza cînd inamicul ne impune bătălia, nu noi, și numai cînd îi convine... Dar nenorocirea nu-i numai într-asta... În mîinile mele e concentrat tot serviciul de informații al armatei și eu știu

mai bine ca oricare altul care-i starea de spirit a soldaților, a ofițerilor și a înaltului comandament. Partea cea mai proastă este că pe zi ce trece, credința în victorie slăbește.

— Cum se poate, sînt și din ăștia?...

— Și încă mulți, chiar foarte mulți! Mai ales printre soldați și generalii bătrîni. Ce-i și cu generalii ăștia bătrîni! Dar lasă că-i învățăm noi minte... Unii dintre ei își arată nemulțumirea și găsesc greșeli în strategia Führer-ului.

— Își permit să spună asemenea lucruri?

— Bineînțeles, nu pe față. Însă vorbesc...

Generalul se opri în dreptul unei ferestre și se uită dus pe gînduri cum roiau alene în văzduh fulgi ușori de zăpadă.

— Să zicem că războiul se sfîrșește cu înfrîngerea Germaniei. Ce-ai să te faci atunci, Heinrich? îl întrebă el pe neașteptate.

— În revolverul meu se va găsi un glonț și pentru mine, fie de-ar fi ultimul!

— Ești un prost! Iartă-mi grosolănia, dar unui tată i se permite uneori să nu-și aleagă expresiile. Revolver... glonț... Nici n-ar trebui să-ți treacă prin minte asemenea aiureli romantice. Nu mi-am închipuit că discuția noastră ar putea avea o influență atît de deprimantă asupra ta... că îți va provoca, ca să zic așa, o reacție nesănătoasă.

„Am cam întrecut măsura!" își zise Heinrich în gînd.

— Sînt foarte bucuros că în clipele acestea grele vă am alături de mine, cu mintea și cu experiența dumneavoastră, cu priceperea de a întrezări viitorul... Vă făgăduiesc să vă ascult sfaturile, totdeauna și în orișice chestiune.

Berthold zîmbi mulțumit.

— Bătrînețea înțeleaptă vede mult mai departe decît tinerețea înflăcărată. Sînt fericit, Heinrich, că asculți de glasul rațiunii și că ai încredere în experiența mea. Și dacă am început această discuție, n-am făcut-o ca să umbresc speranțele tale de viitor, crede-mă. Dimpotrivă, vreau să lărgesc orizontul din fața ta. E adevărat, am fost bătuți la Stalingrad și prestigiul armatei noastre și al comandamentului nostru e zdruncinat. Dar te asigur, că asta nu înseamnă sfîrșitul, nici măcar începutul sfîrșitului. În momentul de față, marele statmajor lucrează cu înfrigurare la un plan de operații care va reda Wehrmacht-ului faima de armată invincibilă. Încă-i prea devreme să vorbim în ce anume va consta această operație, dar sînt ferm convins că bolșevicii vor simți puterea loviturilor noastre și că succesul lor vremelnic se va întuneca în fața răsunetului noilor noastre victorii!

— Bine, dar armatele noastre se retrag mereu, în fiecare zi...

— S-ar putea să se mai retragă și de aici înainte. Pentru realizarea unor planuri grandioase e nevoie de timp. Însă rușii vor plăti scump retragerea noastră. Știi tu ce însărcinare are de îndeplinit tatăl tău în momentul de față?

— Vă ascult cu luare-aminte.

— Concediul acesta nu mi s-a dat exclusiv numai pentru interese familiale. Peste o săptămînă trebuie să prezint un plan de măsurile ce urmează să aplicăm pe teritoriul rusesc înainte de retragerea trupelor noastre. Deseară am să te pun la curent cu acest plan. Le pregătesc rușilor cîteva surprize grozave. În urma noastră, ei nu vor mai găsi sate și orașe, ci numai ruine și pustiu. O, nu obișnuitele mormane de cenușă care rămîn în urma războiului! Nu, planul meu prevede ceva mult mai grandios. Echipe speciale de artificieri vor acționa în timpul retragerii după instrucțiuni foarte amănunțite, minînd și incendiind, ca să distrugă absolut totul: fabrici, case, castele de apă, uzine electrice, poduri, semănături, livezi... Populația nu va avea unde să-și pună capul. Pe cei capabili de muncă îi vom transporta în Germania, ca să lucreze în uzinele, fabricile și pe ogoarele noastre, iar pe ceilalți îi vom lichida pur și simplu. Să încerce armata dușmană să înainteze în asemenea condiții! Să încerce să facă să renvie viața pe întinderile pustii, despopulate!

Berthold își strînse pumnii, înecîndu-se de furie și ură. Furia și ura clocoteau și în pieptul lui Heinrich.

— Într-adevăr, e grandios! Mă bucur că vreți să mă puneți la curent cu planul dumneavoastră, și dacă faptul că eu cunosc bine Rusia...

— Donnerwetter! Am uitat cu totul că în problema asta ai putea să-mi servești de sfătuitor! Fii sigur, băiatul meu, că au să plătească și pentru moartea tatălui tău.

Se auziră pași, și Frau Else băgă capul pe ușă.

— Willy, ai uitat că Heinrich n-a mîncat nimic de cînd a sosit de la drum?

— Lasă-ne, Else, acum nu ne arde nouă de mîncare!

Frau Else intră în birou și se așeză pe un scaun, dar văzînd privirea nerăbdătoare a soțului ei ieși numaidecît în vîrful picioarelor.

Un timp, Berthold urmări în tăcere rotocoalele de fum albăstrui care se înălțau din țigara de foi pusă pe scrumieră.

— Totuși, Heinrich, socotesc de datoria mea să te previn că s-ar putea ca speranțele noastre să se risipească, întocmai cum se risipește fumul ăsta — Berthold arătă cu capul spre țigara de foi. O asemenea alternativă nu-i exclusă. Și noi, ca niște oameni prevăzători ce sîntem, trebuie să fim pregătiți pentru orice împrejurare. La drept vorbind, cu acest gînd am pornit discuția asta. Ascultă-mă cu atenție! Și eu și tu sîntem informatori, informatori de profesie. Dacă în momentul de față lucrezi în alt sector, mai devreme sau mai tîrziu ai să revii la munca de informator. Statmajoriștii n-au decît să se laude cu meritele lor, dar noi amîndoi știm mai bine ca oricine că un război modern nu se poate cîștiga fără noi. Cînd spun fără „noi", mă gîndesc la informatori. Noi sîntem mult mai necesari societății decît politicienii flecari, decît scriitorii, pictorii, chiar decît savanții. Iar după război, informatorii vor fi și mai necesari ca acum. Oricine ar învinge! Ți-am mai spus că eu, unul, cred în victoria noastră. Dar a crede e una, iar realitatea aspră e cu totul altceva. De aceea, nu strică niciodată să fii pregătit pentru ceea ce-i mai rău. Așa învăța Frederic cel Mare pe conducătorii săi de oști și pe bărbații săi de stat, deși el însuși era optimist... Hai să facem și noi la fel, să ne pregătim pentru ce-i mai rău! Pentru orice eventualitate... Ia spune-mi, cîți bani ai și la ce bancă îi ții? își încheie el, pe neașteptate, cugetările filozofice cu o întrebare de ordin practic.

— Un milion nouă sute de mii de mărci la Banca Națională a Elveției și trei sute de mii la Reichsbank.

— Asta-i toată moștenirea?

— Da, dar eu trăiesc din procente.

— Lăudabil, chiar foarte lăudabil! Acum, uite ce spun eu: banii pe care-i ai la Reichsbank trebuie să-i transferi la Banca Națională a Elveției. Apoi toată suma depusă s-o transformi în dolari. E mai prudent așa.

— Operațiile acestea trebuie făcute chiar acum?

— Nu, ceva mai tîrziu. Așteaptă să se sfîrșească doliul și, în general, să faci așa fel ca să nu bată la ochi. Mai departe, am să-ți trimit și economiile mele ca să le depui pe numele tău. Mie mi-e greu să-mi transfer banii la o bancă străină.

— Am înțeles.

— Ca zestre, am să dau Lorrei fabrica de pîine care mi-a mai rămas, cealaltă, din păcate, a fost distrusă de bombardament. De asemenea, îi dau și ferma. Însărcinează pe cineva să lichideze toate astea, iar banii rezultați să-i depui tot la banca elvețiană.

— Așa am să fac.

— Totuși, chiar și în cazul acestor aranjamente, trebuie să ne asigurăm împotriva unor eventuale surprize, cum ar fi inflația, bunăoară. Războiul ar putea deprecia dolarul și am avea pierderi mari. Pentru asemenea eventualități, cel mai bun plasament pentru capital este averea imobilă. Așadar, trebuie să-ți cumperi în Elveția o întreprindere serioasă, la nevoie chiar un hotel sau o casă bună de raport. Am să gă-

sesc eu un prilej ca să mă duc personal să caut ceva. Dar să nu hotărăşti nimic pînă nu te sfătuieşti cu mine. Tu n-ai experienţă în afaceri şi s-ar putea să fii înşelat.

— Bine, tată!

— Trebuie să facem aşa fel ca familia noastră să poată trăi în tihnă după război. Să n-ai grijă de viitor, cu mine n-o să pieri. Un informator ca Berthold nu rămîne fără ocupaţie. Nu el o să-şi caute alţi stăpîni, ci alţii au să alerge după dînsul. Şi nu lui i se vor pune condiţii, ci el va dicta pe ale sale. E drept, mi-e scumpă ţara mea! Dar dacă treburile vor merge prost pentru noi, germanii, şi în loc de mărci ni se vor da dolari, am să-i primesc şi am să muncesc cu acelaşi devotament ca şi pînă acum. Banii n-au miros. Cine a spus asta, Heinrich?

— Nu mai ţin minte! Heinrich se gîndea la altceva. Ştia foarte bine cît parale face Berthold şi cei de o teapă cu el, totuşi nu-şi închipuia că cineva ar putea fi atît de cinic.

— Eşti de acord cu planul meu, Heinrich?

— Pe deplin.

În vremea aceasta, în apartamentul de la etaj, rezervat Lorrei şi lui Heinrich, logodnica se zbătea într-un acces de isterie.

Cu o noapte înainte, Lorrchen nu închisese ochii de loc. Temperatura i se urcase, rănile o chinuiau cumplit şi inima i se frîngea de durere că nu va putea să-şi vadă logodnicul. Cînd liniştea dimineţii fusese speriată de clopoţelul strident care anunţa sosirea lui Heinrich, fata izbucnise în plîns şi de atunci nu mai conteni să plîngă. În vreme ce Heinrich se spăla şi-şi schimba hainele, părinţii încercau să-şi aline copilul. Dar toate străduinţele lor fură zadarnice. Noroc că îi veni în minte cameristei să-i dea oglinda. Cînd Lorre îşi aruncă ochii în imaginea ei, se îngrozi: faţa i se înroşise, ochii i se umflaseră, iar nasul, stacojiu de lacrimi şi de folosirea prea deasă a batistei, părea şi mai lat. Fata azvîrli oglinda pe podea şi izbucni într-un hohot de plîns şi mai amarnic — doar e ştiut că oglinda spartă e semn de nenorocire.

În timp ce Berthold stătea de vorbă cu Henrich, Frau Else chemă acasă pe cel mai bun cosmetician din oraş. Acesta aplică pe obrazul Lorrei tot felul de comprese, îl fricţionă cu cremă, îl masă, îl pudră... Iar Lorre răbda totul, răbda docilă numai ca să-şi vadă logodnicul.

După micul dejun, cînd părinţii intrară la Lorre, recunoscură că cosmeticianul nu luase banii de pomană, totuşi nici aşa cum se prezenta acum, nu putea să fie arătată logodnicului ei.

La prînz, Berthold a fost iarăşi nevoit să spună lui Heinrich că Lorre nu se simte bine. Frau Else şi Berthold erau foarte mîhniţi din cauza aceasta şi conversaţia lîncezea. Se învioră doar spre sfîrşitul mesei, cînd Heinrich le povesti de fotografiile trimise de Bertina. Atunci Frau Else găsi prilejul să spună că Bertina a fost totdeauna o neruşinată şi o intrigantă şi că i-a interzis Lorrei să mai aibă relaţii cu verişoara ei. „O asemenea prietenie nu putea decît s-o compromită", încheiase Frau Else. Iar Berthold spusese la adresa Bertinei vorbe atît de murdare şi de cinice, că biata Else se văzu nevoită să-şi astupe urechile.

După dejun, viitorul socru şi viitorul ginere se duseră în birou ca să-şi ia cafeaua şi lichiorul şi să fumeze cîte o ţigară de foi. Acolo, Berthold reluă discuţia cu privire la ruda lui şi-i ceru cuvîntul că va căuta s-o evite pe Bertina şi că nu va purta corespondenţă cu ea. Doar acum Heinrich era răspunzător nu numai pentru onoarea lui, dar şi pentru onoarea şi liniştea Lorrei.

Logodnicul şi logodnica se văzură abia seara tîrziu. Făcînd apel la toată priceperea ei, Frau Else aşezase aşa fel lampa de pe noptieră cu abajur întunecat, încît faţa Lorrei, care zăcea pe burtă pe un morman de perne, să rămînă în umbră.

Heinrich abia se stăpînea să nu rîdă, văzînd poziția logodnicei sale. Își arătă compătimirea pentru bolnavă și se plînse că soarta îl lipsea de plăcerea de a-și îmbrățișa iubita după o despărțire așa de lungă. Dar în sufletul lui se bucura — mai știi, poate că izbutește să mai amîne o dată logodna...

Dar Berthold, parcă-i auzise gîndurile.

— Sînt de părere să schimbați verighetele mîine seară. Cred că pînă atunci, Lorrchen o să se simtă mai bine. Ești de acord, Heinrich?

„Măcar de formă, s-ar fi cuvenit să aștepte să-i cer mîna fetei!" își zise Heinrich, dar trebui să răspundă:

— Fără îndoială!

A doua zi seara avu loc logodna. Lorrchen trebui să mai sufere o dezamăgire. Deși își dădea seama foarte bine că din pricina arsurilor nu mai putea fi vorba de o serbare fastuoasă, totuși se aștepta la oaspeți, daruri, felicitări. Dar lucrurile ieșiră cu totul altfel. Din pricina doliului național decretat în întreaga Germanie, generalul Berthold nu voia să se afle de logodna singurei lui fiice, ceea ce ar fi putut dăuna și lui Heinrich. Așa că, în afară de ai casei, nu mai asistă nimeni la logodnă.

Lorre fu nevoită să se împace și cu situația aceasta. Cînd își puse verigheta pe degetul mîinii drepte — după regulă, logodnica trebuie s-o poarte la mîna stîngă, dar stînga îi era arsă — Lorrchen scăpă o lacrimă. Generalul Berthold se emoționă și el. Apoi îl sărută pe Heinrich pe frunte și făcu de trei ori semnul crucii peste viitorii miri.

Dineul îl luară în iatacul Lorrei, lîngă patul ei și în acompaniamentul gemetelor ei: logodnica uita că trebuie să se stăpînească.

A doua zi dimineață, Heinrich plecă. Îl petrecu la gară numai Berthold.

— Cred că o să ții minte ce am hotărît împreună?

— Mai încape vorbă, tată!

— Îți dai seama, desigur, că nimeni nu trebuie să afle ce am vorbit amîndoi.

— Mă credeți un copil?

— O nu! Tu ai să ajungi un informator excepțional, Heinrich! îi zise Berthold, luîndu-și rămas bun.

Ciudată coincidență: aceeași apreciere o făcură și șefii lui Goldring din Uniunea Sovietică, cînd li s-a înmînat planul lui Berthold.

PRIETENII SE REVĂD DIN NOU

În tot lungul drumului de la München la Saint-Rémy, Heinrich nu auzi nici glume, nici rîsete și nici măcar discuții mai aprinse, deși doliul național pentru armata lui Paulus se sfîrșise. Călătorea într-un vagon pentru ofițeri, așa că putu să-și dea seama de starea de spirit a celor ce comandau armata hitleristă. Ai fi zis că din casa fiecărui ofițer se scosese un mort!

Tot așa de abătuți arătau și ocupanții de la Saint-Rémy. Cît despre francezi, madame Tarval, fără să-și dea seama, caracterizase cît se poate de just atitudinea lor față de evenimente.

— Bine ați venit, monsieur Goldring! se bucură ea din toată inima cînd în seara de șase februarie locatarul ei intră în restaurant îndată după sosirea lui de la München. Chiar alaltăseară am vorbit de dumneavoastră, cînd am sărbătorit doliul. A fost atîta veselie...

— Cum vine asta, ați sărbătorit doliul?

Madame Tarval se înroși toată și ochii începură a-i fugi în toate părțile.

— Iertați-mă, monsieur, nu m-am exprimat cum trebuie... Restaurantul meu a fost închis în zilele de doliu. Atunci ne-am adunat cu toții, am stat de vorbă...

— Și ați băut pentru sufletul feldmareșalului Paulus! sfîrși Heinrich, în același ton.

— Vai, mi se arde găina în cuptor! strigă hoteliera, și cu o iuțeală surprinzătoare pentru corpolența ei, alergă la bucătărie. — Dacă ai ști ce-am spus! Nici nu-ți trece prin minte, Monica, ce am spus! i se plînse madame Tarval.

— Cui, mamă? Și ce-ai spus?

— Am scăpat vorba față de monsieur Goldring...

— Față de Heinrich? S-a întors?

— E în camera albastră... Și eu...

Dar Monica nu-i mai aștepta explicațiile, ieși în fugă din bucătărie, scoțîndu-și din mers șorțul.

— Salut pe mica mea profesoară! sări Heinrich radios de la locul lui, și cu amîndouă mîinile strînse palma îngustă a fetei. Ia povestește-mi cum ați serbat doliul?

— Ce am serbat? se miră Monica.

Heinrich îi repetă ceea ce vorbise cu madame Tarval.

Monica izbucni în rîs.

— Mama nu s-a exprimat cum trebuie!

— Și eu sînt convins că nu s-a exprimat cum trebuie: Desigur că în cele trei zile și voi ați purtat doliu, ați făcut rugăciuni și n-ați zîmbit niciodată. Nu-i așa?

— Iar eu sînt convinsă că inima dumitale era mîhnită, îndurerată...

— Era mîhnită și îndurerată, ce-i drept, dar din alte pricini. Aceste trei zile n-am să le uit pînă la moarte.

— Ai avut necazuri? întrebă Monica îngrijorată.

În clipa aceea apăru madame Tarval cu cina, și convorbirea se întrerupse.

— Era să uit. Monsieur Lütz a telefonat azi de cîteva ori. M-a întrebat dacă nu v-ați întors — zise ea, în vreme ce punea masa.

— Mi se pare că-i bolnav — adăugă Monica.

Heinrich se repezi la telefon.

— Salutare, Karl, eu sînt, Heinrich, cum? Vin îndată, numai să mănînc, că-s flămînd ca un lup!

Madame Tarval ieși să facă cafea pentru Heinrich și Monica încercă să reia conversația:

— Spune-mi și mie, Heinrich, ce ți s-a întîmplat?

— E o poveste prea lungă și prea serioasă ca să ți-o povestesc între două înghițituri de vin. Mai bine, vorbește-mi despre dumneata.

— Dar ce te face să crezi că istorisirea mea ar putea fi intercalată între două înghițituri de vin? Poate că și mie mi s-a întîmplat ceva foarte grav și serios!

— Atunci nu mai plec de aici, pînă nu-mi spui ce ți s-a întîmplat!

— În cazul ăsta, ar trebui să stai aici mult prea mult — rîse fata — poate chiar toată viața...

— Monica, asta înseamnă că n-ai încredere în mine.

— Nu, asta înseamnă că încă n-am încredere în mine însămi.

— Și mult o să mai ții așa?

— Pînă o să mă conving că nu-mi ascunzi tainele dumitale.

— Asta-i o aluzie la München?

— La München, la Bonneville, la Saint-Rémy...

— Te roade curiozitatea femeiască?

— Nu, pe mine mă roade... — începu fata și sări de pe scaun. Noapte bună, Heinrich — îi strigă ea, și dispăru pe ușă.

După ce mîncă la repezeală, Heinrich se duse la Lütz, cu toate că era tîrziu.

Căpitanul stătea lungit pe pat, cu cîteva perne la căpătîi. Alături, pe o măsuță, se afla o farfurie cu o gustare oarecare, o scrumieră și o sticlă de grappe. Sub pat și sub masă, zăceau aruncate în dezordine mai multe sticle goale.

— Ce-i cu tine, Karl? Ești bolnav? Și de ce nu-i dereticat în odaie? Hei, soldat!

— Ordonați, Herr Oberleutnant! Ordonanța stătea în prag, în poziție de drepți, deși nu era greu să-ți dai seama după petele roșii de pe obraji, că încercase și el tăria grappe-ului.

— Ia sticlele de aici! Repede!

Ordonanța începu să strîngă sticlele de pe podea. Din întîmplare, una din ele era plină, și Lütz se aplecă, o luă și o vîrî sub pernă.

— Ce înseamnă asta, Karl?

— Ce să însemne, beau! Și am să beau azi, mîine, poimîine... În fiecare zi!

— Ce-i cu tine? făcu Heinrich, îngrijorat. Știa că Lütz nu bea niciodată singur și încă așa de mult. Îl îngrijora și înfățișarea lui nesănătoasă, mai ales ochii din cale-afară de strălucitori. Ești bolnav?

— Eu, bolnav? Nu, sînt mai sănătos ca oricînd. Dar tocmai pentru că m-am însănătoșit, nu pot să rămîn treaz.

Și zicînd aceasta. Lütz înșfăcă sticla de grappe de pe măsuță și o duse la buze.

Heinrich îi luă sticla din mînă și o puse la loc.

— Nu înțeleg nimic, Karl!

Lütz se ridică în capul oaselor.

— Ia spune-mi, te rog, ce-ai zice dacă Müller ar da buzna în odaia ta, beat și obraznic pe deasupra? Dacă s-ar lungi pe patul tău cu cizme cu tot, iar ție ți-ar propune să te cari, sau să te culci pe jos? Spune-mi, ce-ai face?

— L-aș da afară și i-aș face vînt pe scări!

— Atunci, ce naiba vrem de la francezi? strigă căpitanul cu răutate și strîngîndu-și mîna pumn, o repezi într-o parte. Sticla începută de pe măsuță zbură în celălalt colț al odăii, făcîndu-se țăndări.

Speriată, ordonanța băgă capul pe ușă.

— Strînge cioburile și du-te acasă! Astăzi nu mai avem nevoie de dumneata! îi ordonă Heinrich. Nu voia ca vorbele căpitanului, care era din cale-afară de ațițat, să fie auzite de urechi străine. Karl, liniștește-te, tu ești bolnav!

— Și eu am să-ți demonstrez că-s foarte sănătos. Vrei să-ți demonstrez? Spune, vrei?

— Mă rog!

— Ai avut prilejul să vizitezi ducatul Luxemburg?

— Am fost odată, în trecere.

— Nu-i așa că-i mic de tot? Nu-i așa?

— Ei și?

— Uite, eu am făcut următoarea socoteală: dacă am strînge la un loc toată populația globului pămîntesc și am așeza-o în coloane, ar încăpea pe o jumătate din teritoriul ducatului Luxemburg, iar a doua jumătate ar rămîne liberă. Ai auzit? Toată populația globului pămîntesc! Acum îți dai seama cît de puțini oameni sînt pe pămîntul ăsta blestemat de Dumnezeu? Poți să-i îngrămădești pe toți numai pe o jumătate din suprafața Luxemburgului, iar restul globului pămîntesc rămîne gol. Toate bogățiile de pe pămînt și de sub pămînt, toate mările, cîmpiile, într-un cuvînt totul, e la dispoziția acestui mănunchi de oameni, adunați pe peticul ăsta de pămînt.

Lütz luă harta globului pămîntesc, care zăcea lîngă el, pe pat, și o vîrî sub ochii lui Heinrich.

— Vezi? Uite, aici ar putea încăpea toată omenirea. Iar tot cît cuprinzi cu ochii în afara peticului de pămînt, e la dispoziția lor. Adică tot pămîntul. Ce viață minunată ar putea fi pe planeta noastră!

Heinrich trecu în camera cealaltă, unde era un lavoar, udă un ștergar, îl puse pe fruntea lui Lütz și-l sili să se culce.

— Nu ți-am spus că nu-s bolnav? De ce nu vrei să înțelegi?

Fără să ia în seamă protestele lui Karl, Heinrich scoase din buzunar un praf și i-l întinse.

— Ce-i asta?

— Un somnifer.

— Mai bine mi-ai da ceva care să mă facă să adorm pentru totdeauna. Oricum e greu să-ți tragi un glonț în frunte cu propria ta mînă!

— Ce, ți-ai pierdut mințile?

— Dar tu nu ți-ai fi pierdut mințile, dacă Müller, de față cu tine, ar fi aruncat în prăpastie cinci bărbați... și... ar fi tras două gloanțe în burta unei femei însărcinate?... Pricepi, în burta unei femei însărcinate!... Nu, nu pot, nu pot... Nu pot să uit! strigă Lütz, ca ieșit din minți. Tremura ca o trestie, și hohote de plîns îi întrerupeau vorbele. Era un adevărat acces de isterie.

Heinrich știa că în asemenea împrejurări trebuie să taci și să nu întrebi nimic. Făcu pe bolnav să ia praful, îl acoperi cu pătura pînă la bărbie și-i dădu să bea un pahar de grappe ca să se încălzească.

— Stai culcat și încearcă să adormi.

— Să adorm... tare aș vrea să dorm... sînt trei nopți de cînd nu pot închide ochii. Din ceasul acela, cînd Müller...

— Taci! Nu mai vorbi nimic, auzi? Dacă vorbești, cu îmi astup urechile și tot n-o să aud nimic.

Starea de agitație scădea încetul cu încetul, și peste o jumătate de oră somniferul își făcu efectul — Lütz adormi.

Heinrich nu voi să-l lase singur, deși era foarte obosit după călătorie. Își așeză drept pernă mantaua cea veche a lui Karl și se lungi pe divan, dar nu adormi numaidecît.

Noaptea trecu în liniște, bolnavul nu se trezi niciodată. Dimineața, cînd veni ordonanța, Heinrich îi ordonă să nu-l trezească pe căpitan oricît ar dormi, și plecă la comandament.

Ewers primi cu prietenie pe ofițerul său cu însărcinări speciale, dar de rîndul acesta n-avea chef de vorbă. Generalul tot mai purta o bandă neagră la mîneca stîngă a tunicii, deși doliul se sfîrșise.

— Oberleutnant, în cei șaizeci și cinci de ani pe care i-am trăit, acestea au fost cele mai grele zile din istoria militară a Germaniei. Cea mai strălucită operație a veacului al nouăsprezecelea a fost Sédan. Ei bine, măreția victoriei noastre de la Sédan a fost întunecată de înfrîngerea rușinoasă de pe malurile Volgăi!

— Am auzit de la tata că marele stat-major pregătește în momentul de față planurile unor noi operații, care nu numai că vor redresa situația, dar și...

Generalul dădu din mînă a deznădejde.

— Aș vrea să cred, dar... De altfel, viitorul ne va arăta. Iar acum, Oberleutnant, du-te de te odihnește, trebuie să fii obosit după atîta drum. Dacă voi avea nevoie de dumneata, am să te chem.

După dejun, Heinrich se duse din nou la Lütz, dar acesta, doborît de insomniile celor trei nopți, tot nu se trezise încă. Ce-ar fi să se ducă la Müller, să afle pe nesimțite ce anume la impresionat așa de mult pe Karl? Heinrich telefonă la serviciul SS, dar îi răspunse Saugel. Acesta îi spuse că Müller a plecat în ajun, dar că s-ar putea să se întoarcă pe înserat.

Nu-i rămînea altceva de făcut decît să stea acasă.

Cînd se duse seara la Lütz, acesta îl întîmpină cu un zîmbet rușinat. Se liniștise de tot, dar era foarte slăbit. Se vede că tulburarea din ultimele zile îi istovise organismul.

Acum Lütz îi putu povesti liniștit, care fusese cauza bolii lui. Astfel, ieși la iveală că Müller îl luase fără să-l prevină, la execuția a șase francezi, printre care se afla și o femeie însărcinată. Privelișteа aceasta îl zguduise atît de profund, încît îndată ce se întorsese acasă, căzuse la pat.

— Înțelege-mă, Heinrich, de cînd am văzut asta, mi-e rușine că port haină de ofițer. Dar ceea ce mă chinuiește mai mult ca orice, e faptul că trebuie să tac, că trebuie să-mi ascund gîndurile. Ar fi de ajuns să spun un cuvînt, ca

Müller să-mi dea brînci și mie în prăpastie, cum a făcut cu cei șase francezi.

— Ce-i drept, Müller este în stare...

— Eu m-am bătut la Dunqerque și nimeni nu mă poate învinui de lașitate. Dar repet: eu înțeleg să lupt, nu să torturez femei însărcinate.

Se auzi telefonul. Heinrich ridică receptorul.

— Chiar Goldring e la aparat. Cum? Vin acum!

— Se vede că ți-a ascultat Dumnezeu rugăciunile, Karl. Müller a fost rănit de maquisards-i și ne roagă pe mine și pe Saugel să ne ducem la el.

— Pesemne tot mai există dreptate pe lumea asta! Dar unde-i acum? E acasă?

— Nu, Saugel spune că-i la spital. Dacă mă întorc mai devreme, am să trec pe la tine și am să-ți povestesc cum s-a întîmplat.

În drum spre spital, Saugel îi istorisi că Müller a fost adus cu vreo două ore în urmă și că a și fost operat. Saugel nu știa unde fusese rănit, dar nădăjduia că nu era ceva grav, altfel ar fi fost transportat la Chambéry, n-ar fi rămas aici, la Saint-Rémy, unde spitalul e mic și nu-i prea bine utilat.

Lui Müller i se dăduse o cameră izolată, la etaj. Doctorul conduse pe vizitatori pînă la ușă și le atrase atenția:

— Vă rog stăruitor să nu stați mult. După operație, bolnavul are nevoie de liniște.

Această rugăminte fusese făcută mai mult de formă, pentru că rănitul se simțea destul de bine, deși era palid și tras la față.

El povesti pe scurt lui Heinrich și lui Saugel cum s-au petrecut lucrurile. Cu o seară înainte, un mare grup de partizani a atacat compania de vînători care păzea unul dintre cele mai importante defileuri, a împrăștiat-o și a coborît din munți. Din întîmplare, Müller trecea chiar atunci prin defileu și, neavînd altă alternativă, a trebuit să primească lupta. În timpul căreia o schijă de grenadă l-a rănit în omoplatul stîng.

— Încă o jumătate de centimetru, și schija ar fi pătruns în plămîn — zise Müller cu mîndrie... Acum, cînd totul se sfîrșise cu bine, era mîndru că luase parte la o luptă. Doar medalia pentru rănire era asigurată, prin urmare încă un merit în fața Vaterland-ului.

— Nu trebuia să te bagi în asemenea bucluc, Hans. Puteai s-o pățești mult mai rău! îi zise Heinrich cu dojană. Dar ce-a devenit compania care păzea defileul?

— A dat bir cu fugiții de la primul asalt. Noroc că am izbutit să sar în mașină... Acum ne putem aștepta la tot felul de surprize din partea maquisards-ilor. Faptul că un grup atît de important de partizani a coborît din munți, ne impune să fim și mai precauți, și mai vigilenți. Bineînțeles, comandamentul diviziei va lua măsurile necesare, dar serviciul SS trebuie să lucreze cu o precizie și mai mare. Îmi pare foarte rău că sînt nevoit să zac în pat, tocmai acum cînd trebuie să acționăm cu și mai multă energie. De aceea v-am chemat la mine să ne sfătuim dacă n-ar fi bine să cer să-mi trimită pe cineva, care să-l ajute pe Saugel cît timp voi fi bolnav. De asemenea, trebuie de raportat imediat la Lyon că am fost rănit...

Heinrich aruncă o privire lui Saugel, locțiitorul lui Müller. Obrajii trandafirii ai locotenentului se acoperiseră cu pete roșii, iar buzele îi zvîcneau — se simțea jignit.

— Iertați-mă, Herr Saugel, și dumneata, Hans, că-mi spun primul părerea, dar eu n-am decît rolul de sfătuitor. După mine, locțiitorul dumitale poate foarte bine să îndeplinească obligațiile de șef, chiar în vremuri atît de grele. Și apoi nici dumneata n-ai să fii ținuțit la pat la nesfîrșit. Firește, Saugel va avea și mai mult de lucru, dar se poate bizui oricînd pe sprijinul meu în chestiunile care nu prezintă un secret mai deosebit.

— Sînt foarte bucuros, Heinrich, că avem păreri identice. Venirea unui șef provizoriu n-ar face decît să dea loc la complicații și să-l sustragă pe Saugel de la munca lui principală,

obligîndu-l să-l pună la curent cu treburile, cu situația, or acestea sînt lucruri migăloase... Iar pentru faptul că te-ai oferit să-l ajuți, îți sînt foarte recunoscător. Ca să-ți spun drept, eram sigur de asta.

— Vizita s-a sfîrșit! spuse medicul nemulțumit, vîrîndu-și capul prin ușa întredeschisă.

— Numai o clipă, să dau unele instrucțiuni ajutorului meu.

Heinrich se ridică.

— Atunci, eu mă duc, să nu vă încurc. Îl aștept pe Herr Saugel în hol sau în mașină.

„Se înțelege, ar fi fost mai bine să trag cu urechea — se gîndea Heinrich, coborînd scările — dar Saugel nu trebuie să știe că afacerile serviciului SS mă interesează. El e mai deștept ca șeful lui și apoi nici nu-l am la mînă ca pe Müller. Cel puțin deocamdată. N-ar strica să găsesc un punct vulnerabil și acestui „aristocrat al spiritului"... Se vede cît de colo că se crede grozav. Ca dovadă, pălăvrăgeala lui despre supraom, cum se consideră, fără îndoială, pe el însuși... Originală manie a grandoarei! De obicei, grandomanii au o ambiție exagerată și un amor propriu bolnăvicios. Așa că, deocamdată, vom cînta pe strunele acestea".

Apariția locotenentului îi curmă firul gîndurilor.

Fața lui Saugel radia de bucurie.

— Vă sînt sincer recunoscător, Herr Baron, pentru prețuirea pe care o acordați însușirilor mele — zise el, așezîndu-se în mașină. Într-adevăr, ar fi fost tare neplăcut pentru mine să-mi pierd vremea inițiind în mersul treburilor un șef provizoriu. Cu Müller m-am obișnuit și, deși are unele lipsuri, ca oricare dintre noi, am găsit totuși un limbaj comun.

— O, Herr Saugel, eu n-am făcut altceva decît să spun ceea ce gîndesc și cred cu tărie. Nu trebuie să fie cineva prea perspicace ca să-și dea seama că funcția de ajutor îți oferă un cîmp de activitate mult prea restrîns pentru capacitățile dumitale. Bănuiesc că știi că eu și Hans sîntem foarte buni prieteni. Apreciez atitudinea lui față de mine și-l simpatizez și eu din toată inima, totuși...

Nerăbdător, Saugel îi aruncă o privire întrebătoare.

— Totuși — urmă Heinrich după o pauză — trebuie să fiu sincer: Müller constituie un anacronism, el trăiește exclusiv pe seama meritelor lui din trecut și stă în calea altora. Cuvîntului „altora" eu nu-i dau înțelesul lui banal, acela care i se dă de obicei. Prin cuvîntul acesta eu nu înțeleg colaboratorii mei tineri, nici chiar mai talentați, ci o specie cu totul nouă de oameni născuți în epoca de înalt avînt spiritual a Germaniei și întruchipînd astfel toate trăsăturile oamenilor cu o structură cu adevărat nouă, de cuceritori, de stăpîni, de atotputernici.

— După cum văd, Herr Baron, sînteți un subtil psiholog și un interlocutor foarte interesant. Cum nu-i chiar așa de tîrziu, aș fi bucuros dacă ați accepta să veniți la mine pentru o oră. Am continua această discuție la o ceașcă de cafea tare. Îmi pare rău că nu vă pot oferi altceva, dar mai am de lucru și trebuie să fiu în formă.

— O ceașcă de cafea tare și o disuție pe o temă filozofică sînt o raritate la Saint-Rémy. De aceea, primesc bucuros invitația dumitale. Mi-e dor și de una și de alta — rîse Heinrich.

În micul apartament al lui Saugel, compus din trei camere, mirosea a parfum, a țigări de foi scumpe și a cafea veritabilă moca. Se vede că era rarefori aerisit, pentru că mirosurile acestea erau atît de persistente încît creaseră o atmosferă înăbușitoare, cu totul aparte, asemănătoare cu aceea din budoarele cocotelor. De altfel, apartamentul lui părea mai curînd un budoar decît locuința unui ofițer și încă în timp de război; covoare noi pe pereți și pe jos, perdele de dantelă la ferestre, nenumărate statuete, văzișoare, flacoane... Unica piesă care distona brutal cu toate celelalte era un portret uriaș al lui Nietzsche, încadrat cu o ramă neagră, simplă, fără nici un fel de ornament.

Văzînd că Heinrich se uită la portret, Saugel îi zise cu emfază :

— E părintele meu spiritual ! Nu mă despart niciodată de acest portret. Și nici de cărțile acestea.

Saugel se apropie de o etajeră și luă de pe raftul de sus cîteva cărți legate în scoarțe scumpe : „Dincolo de bine și de rău", „Așa vorbea Zarathustra", „Amurgul zeilor" de Nietzsche. „Mein Kampf" de Hitler.

Heinrich simțea că se înăbușă, ar fi vrut să iasă la aer curat și căuta un pretext ca să scape cît mai repede de acolo. Dar chiar în clipa aceea, ordonanța aduse cafelele, lămîi și o sticluță de lichior.

Sorbindu-și cafelele. Heinrich și Saugel discutară îndelung, atacînd diferite teme filozofice. Din discuție reieși că locotenentul cunoștea întrucîtva noile curente filozofice. Citise cîte ceva chiar și din vechea filozofie germană. Aceste cunoștințe reduse erau cu totul neîndestulătoare pentru a cugeta logic, dar erau suficiente pentru a discuta despre toate cu tupeul unui ignorant. Saugel dobora pe Kant și pe Hegel, îl lua peste picior pe Marx, bătea îngăduitor pe umăr pe Schopenhauer și făcea spume la gură ridicînd în slava cerului geniul lui Nietzsche, preferatul său. Saugel îl socotea precursorul noii ere a rasei învingătorilor, care se vor ridica deasupra hotarului ce desparte binele de rău și vor atinge culmile strălucitoare, unde domnește omul-zeu. Ca să nu izbucnească în hohote de rîs ascultînd toate aceste aiureli și ca să poată întreține mai departe discuția, Heinrich a fost nevoit să apeleze la toată puterea lui de stăpînire. Cît despre Saugel, era în culmea fericirii că a găsit un auditor atît de atent și totodată, își zicea el, un tovarăș de idei.

Treptat, convorbirea alunecă de la aceste teme înalte la altele, de toate zilele, la situația ce se crease în urma vădităi sporiri a activității maquisards-ilor.

Heinrich îi mai repetă o dată că e gata să-i dea o mînă de ajutor pe timpul bolii lui Müller, bineînțeles, dacă va fi nevoie.

— Am să folosesc bucuros serviciile dumneavoastră, Herr Baron, și chiar am ceva în perspectivă. Dar deocamdată, aș vrea să vă previn... firește, dacă-mi îngăduiți...

— O, te rog !

— Sînteți cam imprudent, aș spune, chiar ușuratic în alegerea cunoștințelor...

— Ce vrei să spui cu asta ?

— Gîndiți-vă la toate simpatiile dumneavoastră și spuneți-mi, puteți garanta pentru toți ?

— Am înțeles, am înțeles, dragă Saugel, la cine faci aluzie. Îți mulțumesc pentru delicatețea cu care ai abordat această chestiune intimă, dar te asigur că în cazul de față ar trebui privită din alt punct de vedere. În raporturile mele cu femeile, mă conduc după un singur criteriu : respectiva trebuie să fie frumoasă. Nu uita că femeile, ca și supraomul dumitale, sînt dincolo de bine și de rău !

— Așa credeți ? Dar dacă am să vă spun că fratele domnișoarei Monica e terorist ?

— Cu neputință ! E o familie de oameni foarte cumsecade.

— Îmi pare rău că trebuie să vă dezamăgesc, dar asta-i realitatea. Ieri, la un interogatoriu, unul dintre maquisards-ii capturați mi-a adus la cunoștință un amănunt foarte interesant din biografia domnișoarei Monica. N-ar fi exclus ca și dînsa...

— Într-adevăr, e neplăcut ! Bine că m-ai prevenit. Acum, cu îți sînt îndatorat. Va trebui să fiu mai atent...

— De mult am pus-o sub observație. Ceea ce mi-a atras atenția a fost faptul că prea se duce des la uzina electrică, chipurile ca să-și vadă logodnicul. Pînă acum am privit toate acestea ca ceva firesc. Dar maquisard-ul pe care l-am interogat lucrează chiar la uzina electrică și m-a asigurat că

întîlnirile domnișoarei cu lăcătușul François Florentin nu seamănă de loc cu întîlnirile a doi îndrăgostiți.

— Aud pentru întîia oară că are un logodnic! Acum îmi explic de ce-i atît de inaccesibilă. Ce să-ți spun, e pur și simplu caraghios ca eu să am de rival un lăcătuș oarecare! Baron și lăcătuș! Știi ceva, Saugel, dă-mi voie să stau de vorbă cu acest partizan.

— Nimic mai ușor, numai nu astăzi. Individul a acceptat să-mi procure unele informații și i-am dat drumul. Îndată ce apare, vă dau de veste, n-aș vrea să-l chem special, ca să nu atrag atenția.

— Să facă pe mironosița!... Niciodată n-aș fi crezut că o femeie mă poate prosti în halul ăsta!

— Dar dacă mademoiselle a folosit prietenia dumneavoastră ca să procure informații maquisards-ilor?

— Te asigur că n-a prea avut noroc. Eu am un principiu: să nu vorbesc cu femeile despre chestiuni de serviciu, nici chiar despre lucruri serioase.

— Bine, dar poți scăpa un cuvînt, din întîmplare...

— Ai dreptate, fir-ar a naibii! Gîndește-te numai: maquisards-ii să vrea să folosească pentru scopurile lor pe fiul generalului-maior Berthold! Ei, nu-i un paradox? E un adevărat paradox!

— Totuși aș vrea să vă atrag atenția că tot ce v-am spus să rămînă deocamdată între noi. Nici Herr Müller nu știe nimic de bănuielile mele. Mai bine să verificăm noi doi.

— Am să te ajut, Herr Saugel.

— E o operație foarte simplă: am să vă dau mîine un document, chipurile foarte secret, pe care să-l lăsați în cameră. Apoi să trimiteți ordonanța undeva, dar să nu afle și mademoiselle. Restul mă privește. Sînteți de acord?

— Socotesc drept o datorie de onoare să te ajut în această chestiune. Nădăjduiesc să-ți pot mulțumi curînd pentru serviciul pe care mi l-ai făcut astăzi. Mi-ai deschis ochii, acum știu care-i adevărul. Nu știu dacă-i logodnicul ei sau nu. Văd însă că am fost înșelat și asta n-o iert nimănui.

Era prea tîrziu să se mai ducă la Lütz, așa că, după ce-și luă rămas bun de la Saugel, Heinrich se îndreptă grăbit spre hotel. Pe drum se sili să nu se gîndească la veștile neplăcute pe care le aflase. Mai întîi trebuia să se calmeze și să-și lase creierul să se odihnească. Într-adevăr, mergînd, mintea i se mai limpezi, iar aerul proaspăt îl învioră ca un duș rece. Se simți din nou gata de luptă.

Și nu încape îndoială, va trebui să lupte. Duelul lui cu Saugel va fi înverșunat. Saugel a izbutit să pună mîna pe capătul firului care, mai devreme sau mai tîrziu, îl va duce la ghem. Se înțelege, dacă nu va fi tăiat imediat. Dar cum s-o facă? Mai întîi de toate, trebuie lichidat denunțătorul. El ar putea grăbi mersul lucrurilor. Și asta-i cu atît mai important acum, cînd Saugel a dat peste o urmă sigură: François—Monica, Monica—François. Iar de la el pornește un alt fir spre Heinrich, peste care Saugel poate da oricînd. Faptul că i-a lăsat liberi, atunci pe platou, pe cei doi maquisards-i, e cunoscut nu numai de madame Tarval și de țăranca cea bătrînă, ci și de unii dintre partizani, poate chiar și de denunțătorul de la uzina electrică. Și dacă-i așa, atunci Saugel va pune mîna negreșit pe firul: Goldring—Monica—François. Așadar, mai întîi trebuie lichidat denunțătorul!

În noaptea aceea Heinrich rămase multă vreme treaz, iar dimineața coborî să-și ia micul dejun mult mai devreme ca de obicei. Din păcate, Monica lipsea de acasă, era plecată undeva pentru niște treburi gospodărești. Heinrich o întîlni pe stradă în dreptul comandamentului.

— Monica, trebuie să vorbesc cu dumneata într-o chestiune foarte importantă. Te rog să stai acasă și să nu pleci nicăieri. Am să caut să scap cît mai repede, dar s-ar putea întîmpla ca generalul să mă rețină. Oricum, așteaptă-mă pînă vin. Din mai multe motive, nu-i bine să stăm de vorbă prea mult în stradă. De aceea, nu pot să-ți dau acum nici o expli-

cație. Un singur lucru trebuie să-ți spun: ești pusă sub observație.

Apoi Heinrich strînse rîzînd degetele fetei și dispăru pe ușa comandamentului. Monica, veselă și ea, își flutură mîna. Nici unul dintre trecătorii care urmăreau această scenă n-ar fi putut bănui cu cîtă neliniște băteau în clipa aceea inimile ofițerului acela vesel și chipeș și a frumoasei fete cu fața zîmbitoare.

— Aveți o telegramă, Herr Oberleutnant — îi raportă ofițerul de serviciu.

„Sosesc Chambéry astăzi, ora 16.20. Vino gară. Bertina".

„Ce naiba mai cauți și tu aici?" drăcui Heinrich în gînd și, după ce mai citi o dată telegrama, verifică data expedierii. Bertina trimisese telegrama în dimineața aceea la ora șase.

Heinrich bătu la ușa generalului Ewers.

— Herr General, aveți ceva ordine să-mi dați pentru astăzi?

— Pentru astăzi? Nu.

— Atunci, dați-mi voie să vă fac o rugăminte.

— Aș fi bucuros să ți-o pot împlini.

— Mai adineauri am primit o telegramă de la nepoata generalului Berthold. Mă roagă să-i ies înainte la Chambéry, la ora patru și ceva. Dacă-mi îngăduiți...

Generalul își aruncă ochii la ceas.

— Oberleutnant, ca totdeauna ai noroc. Peste o jumătate de oră Saugel, locțiitorul lui Müller, pleacă la Chambéry cu mașina mea, însoțit de o gardă, ca să primească pe un propagandist de la cartierul general. Poți pleca cu ei.

— Vă sînt nesfîrșit de recunoscător, Herr General!

Saugel se arătă foarte bucuros cînd află că va avea ca tovarăș de drum pe Goldring și-i făgădui că va fi cu mașina în fața hotelului, exact peste o jumătate de oră.

Heinrich nu se mai ureă la el în cameră, se duse s-o caute pe Monica.

— Împrejurările sînt de așa natură, că trebuie să plec. O dată cu mine pleacă și Saugel, locțiitorul lui Müller — îi zise el în grabă. Ei bine, vreau să te previn împotriva acestui Saugel. Am aflat că la uzina electrică, unde dumneata te duci destul de des, lucrează un agent al lui, pe care voi toți îl credeți maquisard și care ar avea anumite bănuieli asupra dumitale și a lui François Florentin. Din ordinul lui Saugel, dumneata te afli sub o supraveghere permanentă. Desigur că și François Florentin. Trage singură concluziile. Acum mă duc să-l aștept pe Saugel în fața intrării. Nu trebuie să ne vadă împreună.

Auzind că o mașină s-a oprit în fața hotelului, Monica dispăru iute pe ușa sălii de aperitive, fără să mai aibă timp să spună o vorbă. Heinrich nu izbuti să prindă decît privirea ei recunoscătoare.

— Pe cine te duci să primești cu atîtea onoruri? îl întrebă Heinrich pe Saugel, cînd „Horch"-ul lor o luă la goană pe șosea, precedat de un camion cu cinci ostași înarmați cu automate.

— Pe Pfeifer, pe Pfeifer în persoană, Herr Baron.

Heinrich dădu din umeri, numele acesta nu-i spunea nimic.

— Cum, nu-l cunoști pe Pfeifer? se miră Saugel. E unul dintre cei mai buni oratori ai Germaniei și unul dintre cei mai apropiați colaboratori ai lui Goebbels.

Se vede că Saugel era îndreptățit să creadă așa; într-adevăr, la Chambéry li se spuse că discursurile lui Pfeifer au un succes colosal. După cum se văzu mai tîrziu, Pfeifer sosise în dimineața aceea și între timp izbutise să țină trei conferințe ofițerilor din garnizoană și încă la două unități. Tema lor era aceeași: ce s-a petrecut la Stalingrad.

Căutîndu-l pe Pfeifer, Heinrich și Saugel asistară la un miting și ascultară două din discursurile acestui Cicero modern. Pfeifer, un bărbat voinic, cu o burticică respectabilă, era într-adevăr un orator bun. Părea să fi vorbit de

multe ori despre subiectul „Stalingrad". Conferențiarul cita cifre, nume, localități, fără să-și arunce ochii nici pe notițe, nici în blocnotesul cu care își făcea vînt cînd cu mîna stîngă, cînd cu mîna dreaptă. După Pfeifer cauza înfrîngerii de la Stalingrad era lungimea excesivă a liniei frontului și greutățile cu transportul. Cînd linia frontului se va mai scurta și armata Führer-ului își va împrospăta forțele, totul se va schimbată în bine și chiar în cursul anului curent, 1943, va plăti bolșevicilor pentru toți cei care au pierit pe malurile Volgăi.

Pfeifer era un orator elocvent și vorbea cu patimă. Glasul lui puternic, bine modulat, aci cobora pînă la șoapte ce se auzeau totuși pînă în cele mai depărtate rînduri, aci se rostogolea ca tunetul deasupra mulțimii. Heinrich urmărea expresia chipurilor celor prezenți, și trebui să recunoască că arta oratorică a lui Pfeifer impresiona mulțimea. Soldații strigau „hoch!", cînd vroia oratorul și nu-și precupețeau lacrimile în locurile patetice, cînd acesta, cu glasul scăzut, tremurat, cu intonații tragice, le vorbea despre pieirea armatei lui Paulus.

Saugel nu izbuti să pună mîna pe propagandist decît după ce se sfîrși al doilea miting, dar Pfeifer îi declară categoric că nici nu se gîndește să plece din Chambéry înainte de opt seara, pentru că mai trebuie să vorbească în cîteva locuri.

— Îngăduiți-mi să vă atrag atenția, Herr Pfeifer, că la noi nu prea e liniște acum, și de aceea ar fi bine să plecăm mai devreme, sau să rămînem peste noapte în Chambéry și să pornim la drum mîine dimineață — îi spuse Saugel.

— De cînd ofițerii armatei Führer-ului se tem de întuneric? Pînă acum eram convins că numai copiii se tem de întuneric — glumi Pfeifer, învăluind mulțimea care-l înconjura cu o privire biruitoare.

Cei prezenți izbucniră în hohote de rîs. Saugel se înroși și se trase la o parte.

— Se vede că Herr Pfeifer habar n-are care-i situația la noi în ultima vreme! i se jelui el lui Heinrich.

— Herr Saugel, eu cred că ai făcut foarte bine că l-ai prevenit pe oaspete de primejdia de a călători noaptea. Mă mir de nesocotința lui și de gestul lui curat demagogic. Să vedem unde o să-i fie curajul la noapte, dacă au să ne atace cumva maquisards-ii? Nouă, ce ne pasă, doar sîntem ostași, chișnuiți să privim primejdia în față, pe cînd palavragiul asta nici n-a mirosit măcar praful de pușcă.

Și Saugel trebui să-și ascundă tulburarea. Nu-i putea mărturisi lui Heinrich că îi era frică să călătorească noaptea, mai ales acum, cînd un mare detașament de partizani roboriște din munți.

La ora patru și douăzeci de minute, Heinrich și Saugel se aflau la gară ca să primească pe Bertina.

— Ce vînt te aduce pe plaiurile noastre? întrebă Heinrich pe călătoare, îndată ce se ivi pe scara vagonului.

Bertina era îmbrăcată în uniformă de gală.

Văzînd-o, Saugel nu-și putu ascunde admirația.

— Un vînt prielnic, baroane, care suflă pentru cei ce se pricep să manevreze pînzele... Dar domnul cine este? întreba Bertina și întinse mîna lui Saugel. Am impresia că în divizia dumneavoastră s-au adunat cei mai frumoși ofițeri din armata noastră. Atunci, încotro și cum plecăm de aici, Heinrich?

— Totul depinde de dorința dumitale. Putem pleca cu mașina astă-seară, sau cu trenul mîine dimineață.

— Mie îmi convine și varianta întîia și varianta a doua, așa că hotărîți dumneavoastră.

Heinrich reținuse o cameră pentru Bertina la hotelul ofițerilor, dar ea îi declară că nu vrea să se odihnească. În schimb, ardea de nerăbdare să ia masa și apoi să se plimbe prin oraș.

După ce-și ceru scuze, Saugel plecă la Pfeifer să stabilească ora plecării, iar Bertina și Heinrich coborîră la restaurant.

— Totuși, nu mi-ai răspuns, Bertina, ce vînt prielnic te-a mînat spre ținuturile noastre și dacă pentru multă vreme? o întrebă din nou Heinrich, după ce se instalară într-un séparé simpatic și chelnerul care le adusese comanda ieși.

— Cu alte cuvinte, de unde vii și cît ai de gînd să mă plictisești? rise Bertina, privindu-l cu un aer provocator.

— După cum mi se pare, nu ți-am dat nici cel mai mic prilej să tragi asemenea concluzii.

— Serios? Dar încăpățînarea dumitale de a nu-mi răspunde la scrisori? Fără să mai vorbesc de faptul că nu m-ai poftit la logodnă, nici măcar de formă!

— Bertina, dumneata, ca femeie, ar trebui să fii mai perspicace. Nu ți-am răspuns la scrisori și te-am evitat, tocmai pentru că vroiam să-ți scriu și să te văd.

— Oho, asta-i aproape o declarație! Bagă de seamă, Heinrich, să nu te prind cu vorba! Doar acum avem să fim vecini și te previn: vreau să-i plătesc poliția cîrnei aceleia de Lorrchen, furîndu-i de sub nas logodnicul.

— Cum așa, cum avem să fim vecini? După cîte îmi amintesc, lagărul de concentrare pe care îl conduci se află în Prusia Orientală.

Bertina înălță puțin un umăr și-l întoarse spre Heinrich.

— Ești foarte distrat, baroane, ia privește ici! zise Bertina și ciocăni cu degetul în epoletul ei nou.

— O, ești bună de felicitat!

— După cum vezi. Și asta nu înseamnă numai avansare în grad, dar și în funcție. Am fost numită comandanta lagărului pentru femei, cu regim special, din Pont Saint-Martin. Dacă nu mă înșel, e prin apropiere de Saint-Rémy.

— Cu regim special? Ce înseamnă asta în limba noastră obișnuită?

— Asta înseamnă că mă bucur de o încredere deosebită. Încredințîndu-mi-se conducerea acestui lagăr, va trebui să dau un fel de examen, adică să introduc un regim care să transforme pe prizoniere în vite de muncă, să le fac să uite nu numai ce înseamnă nesupunere, dar chiar că s-au socotit cîndva oameni.

Bertina goli păhărelul de coniac și trase în piept fumul de țigară. Ochii ei mari, albăștri, străluceau ca în friguri, nările subțiri îi fremătau, iar buzele îi erau strînse cu putere.

— Atunci nu pricep de ce te-au numit tocmai pe dumneata la conducerea acestui lagăr. Oricum, ești femeie, Bertina!

— Ai fi putut să fii mai amabil și să spui: o femeie frumoasă.

— Cred că nimeni n-ar tăgădui asta, cu atît mai mult eu. Totuși, nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Doamne, Heinrich, tare mai ești de modă veche, chiar e înduioșător cît ești de demodat! Acum înțeleg și eu de ce ți-ai ales ca tovarășă de viață pe Lorre. O femelă care împletește ciorapi și mănecuțe călduroase pentru stăpînul ei, sau o Margaretă cu furca în brîu, sau, în cel mai bun caz, o mică actriță de cabaret cu un ușor iz de viciu. Nu ți-e greață de idealul ăsta al nemțoaicelor cumsecade? Nouă, adevăratelor ariene, ni s-a acrit de toate astea!

— Dar bine, Bertina, asta-i adevărată răzvrătire! Ai uitat ce-a spus Führer-ul despre îndatoririle femeii și despre locul ei în societate?

— A, știu, cei trei „K“ [1]! Legile sînt făcute pentru vulg și fiecare națiune își are aleșii săi, care întocmesc aceste legi. Și eu am să fac parte din acești aleși, ba chiar fac parte de pe acum. Îmi pare foarte rău că n-ai venit să-mi vizitezi lagărul atunci cînd te-am invitat, ți-aduci aminte? Ai fi văzut cum tremură în fața mea toată adunătura aceea

[1] Inițialele cuvintelor: Kirche (biserică), Küche (bucătărie), Kinder, (copii).

de franțuzoaice, rusoaice, olandeze, poloneze, belgiene... chiar și de nemțoaice care și-au pîngărit rasa. Aveam drepturi nelimitate, și te rog să crezi că le-am folosit din plin. Bertina se lăsă pe spetează scaunului, făcu ochii mici ca și cînd și-ar fi ațintit privirea la un tablou depărtat care i-ar fi răsărit deodată în față și, fără veste, izbucni în rîs.

— Și ce a contribuit la avansarea dumitale? Doar ai înaintat foarte repede, nu-i așa?

— Chiar fulgerător de repede. Am introdus oarecari perfecționări în sistemul de pază al prizonierelor și în regimul lor de trai. Afară de asta, am studiat foarte amănunțit preferințele șefilor mei... Cînd sosea o nouă partidă de prizoniere, le alegeam pe cele mai tinere și mai frumoase, și știam cui și ce anume să trimit. Spre sfîrșitul anului, ajunsesem locțiitorul comandantului întregului lagăr.

— În felul ăsta, în curînd ai să te vezi cu gradul de general.

Antrenată de amintiri, Bertina nu băgă de seamă nici tonul ironic al lui Heinrich, nici scînteile de furie din ochii lui.

— În ceea ce privește cariera mea viitoare, pun multă nădejde în lagărul de concentrare pe care mă duc să-l iau în primire. De curînd au fost uciși acolo comandantul, supraveghetoarea-șefă și un soldat din gardă care îi însoțea. O comisie specială a anchetat cazul, multe dintre prizoniere au fost spînzurate, dar adevăratele autoare ale crimelor n-au fost descoperite. Eu am fost însărcinată să introduc în acest lagăr de concentrare cel mai aspru regim, și mi-am și întocmit un plan de acțiune. Sînt pe deplin încredințată că am să-mi ating scopul, chiar de-ar fi să spînzur o prizonieră din trei.

Heinrich simți că i se întunecă dinaintea ochilor. Fața Bertinei se depărtă, se făcu mai mică, ca un cap de șarpe, apoi se apropie din nou și se lăți atît de mult, că nu mai putea să-i deslușească trăsăturile.

— Ce-i cu dumneata, Heinrich? auzi el glasul Bertinei și se trezi ca din somn.

„Ea n-o s-ajungă pînă la lagăr. Încă nu știu cum am să fac, dar ea n-o să ajungă pînă la lagăr" — își zise el hotărît, și dintr-o dată se simți ușurat.

— La ce te gîndeai?

— În urma contuziei cu care m-am ales atunci cînd am fost atacat de măquisards-i, am adeseori dureri de cap și uneori mi se întunecă dinaintea ochilor — îi explică Heinrich.

— Bietul de el! făcu Bertina și aplecîndu-se peste măsuță, îl mîngîie pe păr.

Apariția lui Saugel întrerupse această scenă idilică. Le spuse că Pfeifer a acceptat s-o ia pe doamna, ba chiar s-a arătat foarte bucuros, și i-a rugat să vină la vreme la comandamentul corpului de armată.

La ora opt seara precis, plecară din Chambéry. În față, lîngă șofer, stătea Pfeifer, pe scaunul din mijloc Saugel, iar în fund, Bertina și cu Heinrich.

Îndată ce porniră, Bertina se lipi strîns de Heinrich și-l luă de braț.

— Sînt eu mai prejos decît gîsca aceea de Lorrchen cu nasul cîrn? îl întrebă ea în șoaptă.

— Dimpotrivă, dumneata o întreci în toate — zîmbi Heinrich cu înțeles.

Recunoscătoare, Bertina îi strînse mîna și se trase la locul ei. Pfeifer se răsuci pe scaun și se întoarse spre cei din spatele lui.

— Va să zică, ești de părere că-i cam periculos să călătorești seara pe drumul ăsta? întrebă el încet pe Saugel.

— Ziua e mai sigur — se feri Saugel de un răspuns precis.

— Dar dumneata ce crezi, Herr Oberleutnant?

— Eu, Herr Pfeifer, socotesc că în timp de război peste tot te paște primejdia — îi răspunse Heinrich cu nepăsare.

Nu mai departe decît ieri, în zona noastră un grup mare de partizani a coborît din munți.

— Un grup mare, spui? și în glasul faimosului orator se simțea spaimă.

— Mai bine de o companie.

— Dar ar avea ei îndrăzneala să ne atace? Doar înaintea noastră merge camionul cu ostași înarmați cu puști automate, iar în urma lui, noi, dintre care trei sîntem înarmați cu pistoale, iar șoferul, cu un automat.

— Dacă observați, drumul nu-i drept, cotește brusc cînd la dreapta, cînd la stînga și cotiturile astea...

— Da, da, înțeleg — se grăbi să încuviințeze Pfeifer — poate că ar fi bine, într-adevăr, să ne întoarcem la Chambéry?

Heinrich abia se ținea să nu rîdă. Își aduse aminte ce aere își dăduse ziua acest mare orator, precum și de vorbele lui bombastice de la miting. „Germanii nu se tem de nimeni, decît de Dumnezeu".

— Dacă doriți, putem să ne întoarcem, dar ce vor zice auditorii dumneavoastră de la Chambéry? Doar nu sîntem copii, cum ați spus chiar dumneavoastră, ca să ne temem de întuneric. Și apoi, acum e prea tîrziu ca să ne mai întoarcem. Maquisards-ii pot fi tot atît de bine în urmă ca și înainte.

Pfeifer tăcu.

— E chiar așa de primejdios? întrebă în șoaptă Bertina, speriată.

— Foarte primejdios!

— Doamne, și eu care sînt în uniformă!

În mașină se lăsă liniștea aceea încordată, ce se statornicește de obicei între oamenii stăpîniți de același gînd, dar pe care nu se pot hotărî să și-l mărturisească.

— Dumneata erai dator să-mi explici toate astea la Chambéry, nu aici în mijlocul drumului! țipă deodată Pfeifer, cu un glas pițigăiat, aruncînd lui Saugel o privire amenințătoare.

— Eu v-am atras atenția, dar dumneavoastră m-ați luat în rîs în fața mulțimii — se oțărî Saugel.

— Asta-i curată bătaie de joc! Să te dea pe mîna unor copilandri, și nici măcar să nu te prevină care-i situația!

Mașina trecu în plină viteză prin Mont-Bréol, un sătuc neînsemnat, și drumul începu să urce pieptiș.

— Ce-ar fi să înnoptăm în satul ăsta? întrebă Pfeifer, întorcîndu-se spre Heinrich.

— Aici, mai mult ca sigur că ne căsăpesc ca pe niște pui de găină — îi răspunse el. Vroia să-l bage în sperieți pe grăsunul acela laș, care la Chambéry îndemna pe alții la vitejie.

Cotiturile urmau aproape una după alta, mașinile trebuiră să-și reducă viteza la minimum și acum înaintau una în spatele celeilalte.

— Claxonează celor din camion să meargă mai repede! Dacă se întîmplă ceva, nici nu putem întoarce îndărăt! strigă Pfeifer, enervat.

— Pe drumul ăsta, o mașină nu poate întoarce — zise Heinrich, liniștit.

Motoarele urlau. Șoferii apăsau pe accelerator, fără să poată mări viteza, și vuietul se răspîndea pînă departe în munți.

— Acum mașinile noastre se aud de la cinci kilometri. — spuse Heinrich ca în treacăt.

— Dar n-ar fi mai bine să oprim mașina, să reducem accelerația motorului și să rămînem aici peste noapte? Glasul faimosului orator își pierduse notele grave.

— Nu, acum ne aflăm în locul cel mai primejdios.

Toți tăceau. Bertina tremura ca scuturată de friguri. Făcură așa vreo zece kilometri, într-o tăcere adîncă. Cotiturile erau din ce în ce mai rare și camionul din față se depărta la distanța hotărîtă, la vreo patruzeci de metri de „Horch". Iată-l, se apropie de o stîncă pe care drumul o ocolește.

Ce neplăcut e să mergi așa la nesfîrșit pe sub stînci ce-ți atîrnă deasupra capului! De-ar coti mai repede, ca să se convingă că în față nu-i amenință nimic! Camionul se angajă după cotitură... Iată c-a dispărut! Toți oftară ușurați. Și dintr-o dată, un bubuit ca de tunet se rostogoli peste munți. Stînca din față se despică în două, barînd drumul mașinilor, iar de undeva, de sus, începură să curgă peste șosea bucăți mari de piatră, acoperind cu zgomotul lor țăcăniturile slabe ale unor rafale de mitralieră.

Șoferul „Horch"-ului frînă în plină viteză. Aruncat înainte, Heinrich se lovi dureros cu bărbia de scaunul din față. El deschise brusc portiera și sări în drum.

La adăpostul mașinii, se tîrî pînă la marginea șoselei și se rostogoli în șanț. O rafală lungă de mitralieră în evantai razant, trecu pe deasupra lui. Fără să ridice capul, el se întoarse cu fața spre stîncă și-și scoase din toc pistolul de calibru mare. Apoi își înălță ochii cu băgare de seamă. Drept înainte, de-a curmezișul drumului, zăcea camionul, stătea aplecat pe unul din cauciucurile din spate care se dezumflase. Îndoit peste unul din borduri, un soldat încremenise cu fața în jos. Alte trei trupuri zăceau lîngă camion. Și numai ceva mai departe, lîngă un pietroi care bara drumul, țăcănea cu furie din șanțul șoselei un automat german. Lipit cu fața de pămînt, Heinrich privi la stînga. La cîțiva metri de el stătea lungit Saugel. Cu automatul întins și cu capul vîrît între umeri, trăgea la întîmplare, în stîncă. Ceva mai încolo, Heinrich deslușî făptura mătăhăloasă a lui Pfeifer, ghemuit în dosul unui pietroi, iar dincolo de dînsul stătea culcată, pesemne, Bertina — lui Heinrich i se păru că-i zărește piciorul încălțat cu un ciorap de culoare deschisă.

O nouă rafală de mitralieră îi trecu pe deasupra capului, dar nu atinse pe nimeni.

„Maquisards-ii vor să ne obligă să stăm cu fața la pămînt, ca să ne captureze de vii" — îi trecu lui prin minte.

Heinrich își aruncă din nou privirea la Saugel, care își schimbase puțin poziția. Acum stătea așa fel, încît i se vedea fața schimonosită de o spaimă animalică. O față respingătoare de călău, care a schingiuit, desfățîndu-se, sute, poate mii de oameni, și care va mai schingiui și de aci înainte. „Poetul interogatoriilor", cum l-a poreclit Müller.

„Un prilej mai bun nu se poate ivi". Heinrich întoarse puțin mîna dreaptă, în care ținea strîns pistolul, și trase. Capul lui Saugel zvîcni, apoi căzu cu fruntea pe patul automatului.

Heinrich continuă să stea nemișcat, cu fața lipită de pămînt. O ridică numai cînd mitraliera amuți dintr-o dată. Dar acum, trei țevi de automate se sprijineau de țeasta lui.

— Drepți! Mîinile sus!

Heinrich se ridică și văzu cum din șanțul șoselei se scoală încet, sub amenințarea automatelor, trei făpturi: Pfeifer, Bertina și șoferul. În amurgul care învăluise repede totul, fețele lor păreau niște măști albe.

Unul din maquisards-i, înarmat cu un automat, se apropie de Saugel.

— Asta-i gata — spuse el unuia dintre partizani — l-a nimerit drept în cap.

— Legați-i pe toți!

Doi inși veniră la Heinrich și unul dintre ei îl percheziționă la repezeală.

— Ia te uită, avea două revolvere, ticălosul! zise el cu răutate, întinzînd celuilalt mauserul găsit în buzunar și arătînd din ochi pistolul de calibru care zăcea pe pămînt.

— Și desigur, nici unul nu-i încărcat!

— Astia-s curajoși numai cînd e vorba de locuitorii pașnici.

— U-u, nemernicule! și maquisard-ul îl lovi cu atîta putere peste obraz, că Heinrich căzu.

— Ei, ajunge! se auzi un glas. La mașini și acasă! Iute!

Impingîndu-i cu automatele, maquisards-ii escortară pe Heinrich, pe Pfeifer, pe Bertina și pe șofer pînă la o mașină și le porunciră să se așeze în fund. Pe strapontine, cu fața spre prizonieri, luară loc doi maquisards-i cu pistoalele în mînă, iar pe locurile dinainte se așezară încă doi. Unul dintre ei, pesemne comandantul, strigă :

— Ne întoarcem tot pe drumul pe care am venit. Să nu zăbovim nicăieri !

Mașina porni de-a-ndăratelea și merse așa vreo două sute de metri, pînă cînd cel care stătea la volan coti într-o crăpătură îngustă, aproape invizibilă prin întuneric. Înaintau cu farurile stinse, trecînd peste mormane de piatră, prăbușindu-se cu roțile din față în hîrtoape adînci și urcînd din nou pe dîmburi. Mașina se apleca neîncetat, cînd într-o parte, cînd în alta, și de fiecare dată, Heinrich se izbea sau cu fruntea sau cu tîmpla de capul lui Pfeifer.

În sfîrșit, mașina ieși din trecătoare la un drum neted și începu să gonească cu o viteză nebună. Cam peste o oră se opri. Maquisard-ul care ședea alături de șofer, deschise portiera și schimbă cîteva vorbe cu cineva care nu se deslușea prin întuneric. Vorbeau în șoaptă. Apoi portiera se închise și mașina porni mai departe.

Abia noaptea tîrziu, ajunseră într-un sat de munte. Prizonierii fură scoși unul cîte unul și vîrîți într-un șopron, unde mirosea a paie și a bălegar.

— Nimeni nu-i rănit ? întrebă Heinrich încet, auzind că a țăcănit lacătul la ușă.

— Eu nu-s rănit — răspunse cel dintîi șoferul.

— Dar dumneata, Herr Pfeifer ?

— Pentru Dumnezeu, nu-mi mai rosti numele ! oftă propagandistul.

— Maquisards-ii ți-au luat actele, așa că oricum au să-ți afle numele.

Pfeifer părea că scoase un strigăt sau poate că plîngea cu sughițuri.

Heinrich se așeză pe paie. Din pricina loviturii cu care-l cinstise partizanul, îl durea cumplit capul, iar ochiul stîng îi dispăruse sub o umflătură ce creștea mereu.

— Heinrich, Heinrich — se auzi glasul șoptit al Bertinei — ce crezi, au să ne împuște ?

— Mai întîi, au să ne cerceteze — îi răspunse Heinrich cu răutate.

Bertina căzu pe paie, dar numaidecît sări iar în picioare.

— Ei n-au dreptul să se poarte așa cu o femeie !

— În primul rînd, pentru ei, dumneata nu ești femeie, ci comandantă unui lagăr unde sînt torturate mamele, surorile și iubitele lor. Iar în al doilea rînd...

— Smulge-mi epoleții cu dinții ! zise Bertina și se lipi cu umărul de Heinrich, dar el se feri.

— E de prisos — i-o trînti el pe un ton batjocoritor — doar și dumitale ți-au luat actele.

— Numai din pricina dumitale am pățit asta, numai din pricina dumitale ! O, de ce, de ce am plecat cu dumneata !

Heinrich se trase într-un colț al șopronului și se așeză jos, lipindu-și obrazul umflat de zidul rece de piatră. Această compresă originală îi potoli durerea, făcînd să mai scadă și umflătura de sub ochi. Încordîndu-și mușchii mîinilor legate la spate, el încercă rezistența frînghiei, care-i strîngea încheieturile. Dar nu izbuti să-i lărgească nodul, își zdrelì doar pielea. Încredințîndu-se că nu-și poate elibera mîinile, Heinrich se resemnă să aștepte ivirea zorilor.

De altfel, dimineața nu era departe. O dovedea dunga cenușie ce se ivi mai întîi în fața pragului, transformîndu-se treptat într-o pată mai deschisă, care scoase în relief dreptunghiul ușii. Încet-încet, ea se făcu și mai luminoasă ; acum nu mai era cenușie, luase tonuri trandafirii. Dar deodată dispărură și acestea și prin crăpături parcă ar fi țîșnit aur.

Razele unui soare sclipitor se așternură în șuvițe lungi peste paie și apoi pe zidul din fund al șopronului.

Ușa se deschise.

— Pfeifer, ieși! se auzi un glas aspru.

Propagandistul tresări și se trase îngrozit mai în fund.

— Ce, aștepți invitație?

Maquisard-ul se apropie de Pfeifer și apucîndu-l de guler, îl ridică în picioare.

— Să mergem! Mai iute!

Trupul îmbuibat al propagandistului dispăru pe ușă. Peste zece minute a fost chemat și șoferul. Acesta se ridică în tăcere, strigă celorlalți „adio" și ieși în urma maquisard-ului.

— Heinrich, nu mai pot, nu mai pot, ei n-au dreptul... — strigă Bertina, izbucnind în plîns. Spune-le că n-au dreptul! Auzi? Dumneata ești bogat, dumneata le poți oferi bani! De ce te uiți așa? Oferă-le o sumă de bani și au să ne dea drumul! Fii sigur că n-am să-ți rămîn datoare, Heinrich! Am...

— Goldring! se auzi la ușă.

Călcînd în urma escortei sale, Heinrich ieși în curtea scăldată în razele soarelui. Lumina îl orbea și el își strînse pleoapele.

— Ia te uită la el cît îi de frumos! zise un glas de femeie.

Cu ochiul umflat, cu părul vîlvoi și plin de fire de paie, Heinrich semăna într-adevăr cu un tîlhar de drumul mare.

— Să te ferească Dumnezeu să încapi în mîna unuia ca ăsta, că te sperii numai de mutra lui! spuse alta.

— Lasă, că n-o să mai aibă cînd să sperie pe nimeni! le liniști partizanul care escorta pe prizonier. Hai, hai, mînă înainte, mergem la comandant!...

În odaia în care intră Heinrich, trei inși ședeau la o masă, doi dintre maquisards-i erau îmbrăcați în portul obișnuit al țăranilor francezi, cel de-al treilea purta o tunică germană, ponosită.

— Cine ești dumneata? îl întrebă unul dintre ei, un francez cu mustățile cărunte, măsurîndu-l din cap pînă în picioare.

Heinrich își spuse numele și funcția, iar cel cu mustățile cărunte, îi confruntă declarația cu actele pe care le ținea în mînă.

— E o persoană importantă! zise într-o franceză stricată cel îmbrăcat cu tunică nemțească.

— Cunoști dispozitivul diviziei dumitale și efectivele garnizoanelor din diferitele localități unde staționează?

— Vă rog să mă duceți la comandantul detașamentului! zise Heinrich hotărît.

— După cum văd, și aici ai vrea să-ți dictezi condițiile! spuse cel cu tunica germană. Explică-i, Olivier, că se află în captivitate, nu într-o audiență diplomatică.

Heinrich se uită mai atent la cel care spusese vorbele acestea. Da, nu era nici o îndoială, cel din fața lui era un rus. Obrazul acesta lat, rotund, trăsăturile specific slave, părul cînepiu și mai ales accentul...

— Dacă eu vreau să văd pe comandant, înseamnă că am un motiv serios — îi răspunse Heinrich într-o limbă rusă curată. Dacă în clipa aceea ar fi explodat o bombă, n-ar fi făcut mai multă impresie.

— Concetățean, nu? îl întrebă rusul mirat, privindu-l cu o curiozitate fățișă.

— Trebuie să vorbesc cu comandantul. Altceva nu mai spun nimic.

— Melnikov, poftește-l aici pe comandant — porunci în limba franceză cel cu mustățile cărunte.

Maquisard-ul cu numele Melnikov ieși din odaie, după ce mai aruncă o privire întrebătoare prizonierului. Peste cîteva clipe se înapoie, însoțit de un bărbat îmbrăcat în haine civile. Îndată ce-l zări, Heinrich întoarse privirea în altă parte.

— Ai vrut să mă vezi? îl întrebă comandantul detașamentului, adresîndu-se prizonierului.

— Da, da, și vreau să stau de vorbă în tête-à-tête — îi răspunse Heinrich zîmbind, întorcînd încet capul spre el. În ochii comandantului se citi mai întîi uimire, apoi bănuială, pe urmă, ca și cînd s-ar fi aprins dinăuntru, izbucniră deodată niște luminițe vesele.

— Lăsați-ne singuri! ordonă comandantul celorlalți trei. Aceștia ieșiră. Doamne, dar prin ce împrejurare? Și încă în halul ăsta! exclamă André Renard cu bucurie, întinzînd lui Heinrich amîndouă mîinile.

— Ca să poți să-mi strîngi mîinile, trebuie mai întîi să mi le dezlegi! îi aduse aminte Heinrich, rîzînd.

— Ptiu, dar prost mai sînt! se ocărî Renard și scoțînd din buzunar un briceag, tăie frînghia cu care erau legate mîinile prizonierului. Dar ele erau atît de umflate și de înțepenite, că-i căzură neputincioase, și vechii prieteni nu și-au putut strînge mîinile. Pielea zdrelită de la încheietura mîinii drepte reținu atenția lui André Renard.

— Să vină o soră! Să aducă tinctură de iod și pansamente! strigă el, crăpînd ușa. Apoi se apropie de Heinrich, îl cuprinse de umeri și-l scutură zdravăn. Va să zică, iată pe cine au pus mîna ai noștri, aseară!

Heinrich își ascunse mîinile la spate.

— Mai întîi, te rog să mă asculți. Pansamentul se poate pune și după aceea.

Heinrich îi aduse la cunoștință ce măsuri a luat comandamentul diviziei pentru a pune stavilă activității partizanilor.

— Așadar, André, luîndu-mă prizonier, ați pierdut un aliat la comandamentul diviziei și în afară de asta, mi-ați năruit toate planurile.

— Acum încep să bănuiesc ce fel de planuri. Dar fii fără grijă, nici prin gînd nu-mi trece să calc înțelegerea noastră de a păstra tăcere. Deocamdată, problema asta s-o lăsăm deschisă. Pentru mine, e de ajuns să știu că dumneata ne ești prieten...

— Un prieten care trebuie să vă părăsească cît mai repede; e și în interesul vostru, și în al meu. Un lucru însă, despre rosturile mele trebuie să știe cît mai puțină lume.

— Înțeleg.

— Cu atît mai mult că printre oamenii voștri sînt și agenți provocatori. Chiar vreau să-ți atrag atenția asupra unuia dintre ei. Se pare că lucrează la uzina electrică de lîngă Saint-Rémy. De curînd, a fost arestat de Gestapo, dar a fost pus repede în libertate. El e acela care a dat de urma oamenilor voștri de legătură și i-a denunțat Gestapoului... Și fiindcă veni vorba, Saugel, locțiitorul șefului serviciului SS a fost ucis, aseară, în timpul atacului asupra automobilului nostru. Așa că ați scăpat de un dușman periculos, cu atît mai mult că lui i-a denunțat agentul provocator pe oamenii voștri de legătură. Cred că denunțătorul trebuie înlăturat fără întîrziere și ar fi bine să renunțați pentru un timp oarecare la serviciile agenților de legătură din Saint-Rémy...

— Îți mulțumesc. Informațiile acestea sînt extrem de prețioase pentru noi. Acum, ce să ne facem cu dumneata? Poate vrei să rămîi la noi?

— E prea devreme, André. Încă n-am dreptul.

— Atunci trebuie să înscenăm o evadare. Să chem pe șeful de stat-major. E un mare meșter în astfel de trucuri.

— Dar e un om loial?

— Cît se poate de loial. Îmi pun capul pentru el. Urăște fascismul, știe să-și țină gura și-i și foarte curajos, ca toți rușii, de altfel.

— Bine, cheamă-l.

Peste cîteva minute, apăru în prag partizanul cel cu tunica nemțească, pe care Heinrich îl mai văzuse.

— Uite ce este, prietene. Din întîmplare, am pus mîna pe cine nu trebuia. Acum sîntem datori să ne îndreptăm greșeala, dar așa fel ca să nu știe nimeni, numai tu și cu mine.

Mai întîi, faceți cunoștință. Dumnealui e ofițerul care a venit la mine în satul La Travelsa, ceea ce știm numai noi amîndoi.

Cu un zîmbet larg, Melnikov strînse cu putere mîna lui Heinrich. Acesta se strîmbă.

— Te doare? Dar ochiul? De unde să știu că ești dumneata?

— Va să zică, vînătaia asta-i de la dumneata?

— De la mine — răspunse Melnikov oftînd încurcat, își privi pumnul și dădu din cap a dojană.

După ce șeful de stat-major își expuse planul evadării. André Renard se uită la el cu îndoială.

— E singura soluție. Fiți fără grijă, o s-o înscenez așa fel, că nici dracul n-o să bănuiască nimic. Îmi iau cu toată răspunderea. La un lucru mă gîndesc: n-o să li se pară suspect celor de la comandamentul diviziei și de la Gestapo că numai Goldring a reușit să scape dintre toți? Poate să-i facem scăpați și pe față, și pe șofer? Propagandistului, îți spun drept, n-aș vrea să-i dau drumul.

— Pe Bertina Grausammel?! Heinrich sări ca ars. Păi știți voi în ce scop a fost trimisă ea în Franța și ce bestie este?

— Încă n-am cercetat-o. Totuși, cred, fiind femeie... — dar aruncînd o privire lui Goldring, Melnikov tăcu, zguduit de expresia chipului său.

— Aseară, cînd am plecat din Chambéry — spuse Heinrich apăsat — mi-am dat cuvîntul mie însumi că Bertina Grausammel nu va ajunge vie la destinație. Și vă rog să nu-i mai spuneți față, femeie! Este o SS-istă înfocată, care a venit aici cu mandatul de a introduce în lagărul de concentrare un regim special.

Heinrich le povesti tot ce știa despre Grausammel.

— Dacă-i așa, o vom judeca cu judecata poporului — zise cu asprime André Renard — Melnikov, dă ordin să fie separată de bărbați și păzită cu strășnicie... La Pfeifer va trebui să renunți. Propagandistul ăsta nu ne mai poate face nici un rău. În momentul de față, evenimentele fac o propagandă mai bună decît vorbele.

Aproape o oră statură la sfat André Renard, Piotr Melnikov și Heinrich Goldring, chibzuind planul evadării. Cînd Heinrich a fost readus în șopron, nu găsi acolo decît pe Pfeifer și pe șofer.

— Dar unde-i Fräulein Grausammel?

— La cercetare — îi răspunse șoferul.

Pfeifer ședea nemișcat, cu capul în piept și privirea pironită în pămînt. Mîinile lui, ca și ale celorlalți prizonieri, erau legate la spate cu nădejde. Brasarda roșie, cu o zvastică încadrată într-un cerc alb, îi atîrna de mînecă ca o cîrpă. Se vede că interogatoriul îi spulberase orice speranță că va scăpa mai mult sau mai puțin onorabil.

— Herr Pfeifer, vreau să fac apel la bărbăția dumitale și să-ți spun că niciodată nu trebuie să pierzi speranța, nici chiar atunci cînd ai mîinile legate la spate și a doua zi te așteaptă judecata maquisards-ilor.

— Judecată? Ce judecată? își reveni din amorțeală Pfeifer.

— Dumitale nu ți s-a spus că mîine dimineață vom fi judecați de tribunalul partizanilor?

Pfeifer, pe care întrebarea lui Heinrich îl trezise din apatie, își lăsă iarăși capul în piept. Acum încremenise de-a binelea...

— Herr Pfeifer, ce părere ai, cam ce atitudine ar trebui să adoptăm noi la judecată? Heinrich se așeză mai aproape de propagandist.

— N-are nici o importanță, sfîrșitul e același — îi răspunse Pfeifer cu nepăsare. Pierduse orice nădejde.

— La naiba, un ofițer din armata Führer-ului trebuie să moară frumos! Am să le arăt eu cum știe să moară un arian adevărat, și te îndemn și pe dumneata să faci la fel.

— Arian sau nearian, ce importanță are astă acum? Iar felul cum mori... parcă nu-i totuna cum mori!

— Altfel vorbeai oamenilor la mitinguri. Ce zici?

— Parcă-i mare greutate să dai din clanță? zise șoferul cu răutate — iar noi proștii ascultăm... Eh, de mi s-ar da acum o cană cu apă și mi s-ar vîrî în gură o țigară, cred c-aș înghiți cu plăcere chiar și glonțul maquisards-ilor. Mai ales că-s înarmați cu automate de-ale noastre. Asta înseamnă că și glonțul o să fie tot nemțesc — zîmbi strîmb șoferul.

Heinrich se ridică, se apropie de ușă și începu să bată în ea cu piciorul.

— Ce vrei? se auzi un glas neprietenos din curte.

— Cheamă pe comandantul gărzii!

— Ne putem lipsi de el.

Heinrich începu din nou să bată în ușă.

— Ce tot te frămînți acolo?

— Am să bat pînă ai să chemi pe comandantul gărzii — strigă Heinrich furios.

— Herr Ofițer, Herr Ofițer! Te rog din suflet, stai liniștit! șoptea Pfeifer speriat — au să ne ucidă!

Dincolo de ușă se auziră pași, lacătul țăcăni și în prag se ivi Melnikov, însoțit de un alt maquisard.

— Ce vrei? Îl întrebă șeful de stat-major.

— Puteți să ne judecați, după judecată n-aveți decît să faceți cu noi ce poftiți, dar pînă atunci n-aveți dreptul să vă bateți joc de noi! aproape că urlă Heinrich.

Cu ochii plini de o spaimă animalică, Pfeifer se uita la maquisards-i.

— Cine-și bate joc de voi?

— De aseară nu ni s-a dat nici o picătură de apă, nici o fărîmă de pîine, iar mîinile nu ni s-au dezlegat nici pînă acum.

— Lasă, pe lumea cealaltă au să vă primească și cu burta goală!

— Cer să ne dați apă, pîine și țigări! țipă Heinrich.

— De ce urli? Melnikov se apropie de prizonier cu pumnii strînși. Marș de aici! strigă el și, pe neașteptate, îl îmbrînci. Heinrich se clătină și căzu pe paie.

Dar în aceeași clipă, prizonierul agăță cu piciorul drept piciorul lui Melnikov, iar cu cel stîng îl lovi din răsputeri mai jos de genunchi. Era o figură de jiu-jitsu, pe care Heinrich o stăpînea la perfecție.

Melnikov căzu ca trăsnit. Atunci partizanul care-l însoțea se repezi la Heinrich și-l izbi cu putere în piept cu patul puștii.

„Asta-i peste program!" își zise el.

— Lasă că-ți arăt eu ție! mîrîi Melnikov și ieși.

Heinrich se ridică, se apropie de ușă și începu iar s-o lovească cu piciorul.

— Pentru Dumnezeu! Stai jos! Din pricina dumitale au să ne ucidă pe toți! își ieși Pfeifer din fire.

— N-am să mă liniștesc pînă n-am să obțin ceea ce vreau!

Ușa se deschise din nou și în prag apărură iarăși Melnikov și partizanul. În spatele lor stătea o femeie care ținea în mîini trei bucăți de pîine, un urcior cu apă și cești.

Melnikov rămase la ușă cu automatul în mînă, iar însoțitorul lui se apucă să dezlege mîinile prizonierilor.

— Mîncați, dar repede! N-avem timp să vă dădăcim! strigă Melnikov, nerăbdător.

— Dar noi nu vă reținem! răspunse Heinrich în bătaie de joc, apoi mușcă din bucata de pîine și luă o înghițitură de apă.

După masa gustoasă pe care i-o serviseră cu un ceas mai înainte André Renard și Melnikov, pîinea uscată nu lunneca de loc pe gîtul lui Heinrich. Șoferul și Pfeifer înghițiseră cît ai clipi și pîinea, și apa, dar el tot mai mozolea în gură bucata lui.

— Mult am să mai aștept aici? strigă Melnikov și îi smulse ceașca din mînă.

— N-ai decît să te înec cu apă ta cu tot! făcu Heinrich cu nepăsare și trase cu plăcere din țigara pe care i-o întinsese femeia cu puțin mai înainte.

— Legați-le mîinile! porunci Melnikov, cînd prizonierii își sfîrșiră țigările. Și din nou li se legară mîinile, și din nou țăcăni lacătul după ce se închise ușa.

— Ei, te-ai mai răcorit puțin? îl întrebă Heinrich pe Pfeifer.

— Te rog din tot sufletul, nu-i mai aținta — scînci propagandistul — și așa sînt furioși pe noi, acum au să fie și mai îndîrjiți!

— Asta-i numai începutul, să vezi cum am să mă port la judecată. Dar acum să încerc să adorm. Te sfătuiesc să faci și dumneata la fel.

Heinrich potrivi paiele cu umărul, se cuibări în ele și peste zece minute dormea dus.

Seara, au fost chemați din nou, pe rînd, la cercetări. Pe Pfeifer și pe șofer îi ținură puțin, dar interogatoriul lui Goldring dură mult mai mult, adică exact atît cît a fost nevoie să pună la punct detaliile planului de evadare. După terminarea cercetărilor, cei trei prizonieri au fost legați la ochi, urcați într-o mașină și duși într-o direcție necunoscută.

Merseră mult. Cam două ceasuri. În sfîrșit, camionul se opri în fața unei clădiri. Prin întuneric, nu i se deslușeau decît vag contururile. Cîteșitrei au fost vîrîți într-o încăpere și, cine știe de ce, li se dezlegară ochii. Dar prizonierii nu vedeau acum mai bine decît atunci cînd aveau ochii legați.

— Șofer, ești aici? Dar dumneata, Herr Pfeifer? Dar unde-i Bertina Grausammel? Nu-mi place că a fost separată de noi, nu-i a bine! Dar poate că i-au dat drumul?

— Ți-ai găsit! Era îmbrăcată în uniformă de SS și lor le place uniforma asta tot atît cît și cea cafenie a național-socialiștilor — răspunse șoferul posomorît. Pfeifer parcă oftă, parcă gemu.

— Meine Herren — zise Heinrich în șoaptă — în timp ce veneam încoace, am izbutit să-mi dezleg mîinile și acum am să vi le dezleg și vouă. Pe cît se pare e ultimul nostru popas pe drumul... spre moarte... Dar eu am să încerc s-o mișel. Peste puțin, am să cer să mă scoată afară pentru nevoile mele și am să folosesc prilejul ca să caut s-o șterg. Dacă am să reușesc, am să fac tot ce se poate ca să vă scap și pe voi.

Heinrich dezlegă mîinile șoferului, apoi pe ale lui Pfeifer. Acesta tremura din tot trupul.

— Dacă ai să izbutești să evadezi, ăștia au să ne ucidă fără judecată strigă el, înșfăcîndu-l pe Heinrich de mînecă — cu n-am să te las, n-am să-ți permit să riști viața noastră.

— Nu mai urla atîta! se amestecă șoferul. Acum, cînd era vorba de viață și de moarte, nu-și mai alegea expresiile și cu un gest foarte puțin politicos, îl apucă pe Pfeifer de umeri. Este singura noastră speranță de salvare și dumneata ne pui bețe în roate!

Și zicînd acestea, îl trase pe propagandist de la ușă și-i astupă gura cu palma.

Cum făcuse și ziua în șopron, Heinrich începu să bată cu piciorul în ușă.

— Ce vrei? se auzi glasul lui Melnikov.

— După ospățul vostru, m-a apucat durerea de burtă, luați-v-ar naiba pe toți! strigă Heinrich.

Melnikov trase o înjurătură, dar deschise ușa. Se auzi comanda: „Pregătiți armele!". Cineva intră în încăpere și, împingîndu-l pe prizonier de la spate, îl scoase în curte. Apoi se auzi țăcănind lacătul.

Cu răsuflarea oprită, Pfeifer și șoferul ascultau cu încordare. Dar de jur împrejur era liniște, nu se auzea nici un zgomot, nici un foșnet. Abia peste vreo cinci minute răsunară strigăte și tropăituri de picioare.

— Stai! Prinde-l!

— Urmă o împușcătură, alta, apoi o rafală de mitralieră. Peste cîteva clipe, zgomotele se depărtară, și din nou se lăsă liniște.

...Peste o oră, cînd Leutnant Schweizer, comandantul punctului de sprijin numărul șase, îl văzu pe Goldring, încremeni de groază. Cu ochiul umflat și mîinile însîngerate, nu mai semăna aproape de loc cu ofițerul cu însărcinări speciale, pe care-l întîlnise de atîtea ori la comandament.

— Dă-mi te rog imediat legătură cu statul-major al diviziei! îi ordonă Goldring.

Locotenentul chemă divizia.

— Vorbește Oberleutnant von Goldring. Da, da... Despre aceasta mai tîrziu... Nu mă întrerupe și ascultă-mă, fiecare clipă e scumpă... Transmite generalului că aseară am fost capturați de partizani. Eu am reușit să fug, dar Herr Pfeifer și șoferul se găsesc la cîțiva kilometri de punctul de sprijin numărul șase. Mîine dimineață vor fi executați. Rog să se trimită imediat o companie de vînători. Eu cunosc drumul, așa că am să-i conduc. Pentru Dumnezeu, grăbește-te, fiecare clipă e scumpă!

Heinrich puse receptorul pe furcă și se lăsă pe un scaun.

— O țigară de foi! N-am fumat de aseară!

Dar locotenentul Schweizer n-avea țigări de foi, și Heinrich trebui să se mulțumească cu o țigaretă ieftină.

— Au fost trimise cîteva detașamente în căutarea dumneavoastră — îi comunică locotenentul, cînd văzu că oaspetele său neașteptat și-a venit în fire.

— La comandamentul diviziei se știe tot?

— Se știe numai că mașina a fost atacată de maquisards-i. Însă cadavrul locotenentului Saugel a dat de bănuit tuturor că și celorlalți călători li s-a întîmplat o mare nenorocire.

Compania de vînători sosi în patruzeci și cinci de minute. O dată cu ea, veni și Lütz în mașina lui Heinrich, pe care o conducea Kurt.

— Uite unde duce ușurința ta! își luă în primire Lütz prietenul, din prag.

— Dar ce legătură are ușurința mea cu toate astea?

— Trebuia să iei o gardă mai numeroasă și să nu pleci la drum seara!

— Karl, uiți că de gardă trebuia să aibă grijă Saugel, răposatul Saugel, eu nu eram decît un pasager. Și dacă am plecat seara, e pentru că așa a vrut Pfeifer. Dar despre toate astea vom vorbi pe urmă. Cîți soldați au sosit?

— O sută șaizeci de soldați și zece mitraliere ușoare — raportă comandantul companiei.

— Dați-mi o hartă!

După ce se desfăcu harta, Heinrich începu să dea ordine:

— Dumneata, Her Oberleutnant Krause, ia un pluton și înaintează pe drumul acesta. Ai să fii coloana principală. Dacă coloana dumitale nu va fi primită cu focuri, ceea ce nu-i prea probabil, să cotești de la sat spre stînga, ca să le tai maquisards-ilor retragerea spre munți. Eu am să iau comanda a două plutoane și am să înaintez pe flancul drept, în urma dumitale. Acum treci la execuție!

Obișnuiți cu operațiile în munți, vînătorii înaintau repede, aproape fără să facă zgomot. Cînd mai erau vreo cinci sute de metri pînă la sat, plutonul de sub comanda locotenentului Krause coti la stînga. Heinrich dădu comanda și cele două plutoane se împrăștiară în lanț de trăgători. În clipa aceea, mitralierele partizanilor deschiseră focul. Heinrich se trînti la pămînt alături de Lütz.

— Din stînga, cîte unul, salt înainte! dădu el comanda.

Fără a slăbi focul pe flancul drept, partizanii, cu o energie surprinzătoare, atacară flancul stîng. „Asta nu mai e după plan. Melnikov cam întrece măsura. Parcă văd c-o să fie încercuit" — își zise Heinrich, nervos, și începu să înainteze în salturi.

Partizanii începeră focul tot atît de fără veste cum îl deschiseseră. Peste vreo zece minute, cînd compania de vînători se năpusti cu strigăte asurzitoare în micul sătuc, alcătuit doar din cîteva căsuțe, nu mai găsi pe nimeni.

Heinrich și Lütz alergară spre șopronul de piatră și sfărîmară lacătul.

— Herr Pfeifer, ești în viață? strigă Heinrich.

Lütz își aprinse lanterna. Într-un colț ședeau înghemuiți unul într-altul șoferul și propagandistul, care, de spaimă, aproape că-și pierduse cunoștința.

— O, Herr Oberleutnant! își veni, în sfîrșit, în fire Pfeifer. Și cu un muget care aducea mai curînd a bocet, căzu la pieptul lui Heinrich.

Acesta, ajutat de Lütz, îl scoase la aer, ducîndu-l de braț ca pe un bolnav. Alături de ușa mare pe unde ieșiseră, se afla și una mai mică, dată de perete. Lütz își vîrî capul înăuntru, aprinse lanterna, dar deodată scoase un strigăt. Heinrich se repezi într-acolo. Chiar lîngă prag, zăcea Bertina Grausammel.

— E moartă! zise Lütz, aplecîndu-se asupra ei.

— Poate a ucis-o vreun glonț de-al nostru — spuse Heinrich.

— În orice caz, a murit cu demnitate — se auzi în spate glasul gros al lui Pfeifer. Văzînd că se află în siguranță, își venise repede în fire și-și reluase atitudinea obișnuită.

Heinrich se uită la el și nu-i venea să-și creadă ochilor. Propagandistul avea un aer important și toată înfățișarea lui părea a spune că omenirea trebuie să-i fie recunoscătoare pentru simplul fapt că s-a născut...

Cei eliberați ajunseră la Saint-Rémy în revărsatul zorilor. După ce trecu pe la spital ca să-și panseze mîna, Heinrich se duse la hotel și adormi numaidecît. Dormi un somn lung, adînc și liniștit. Nu auzi nici cînd veni Müller să-l vadă, nici cînd Lütz încercă să-l trezească ca să meargă la masă, la cazinou. Și a fost mai bine așa. Nici chiar puterea lui de a se stăpîni nu i-ar fi fost de ajuns ca să asculte liniștit pe Pfeifer, povestind despre purtarea lor eroică din timpul captivității. Totuși, trebuie să fim drepți. Pe primul plan îl punea pe Oberleutnant Goldring. Din istorisirea propagandistului reieșea că Heinrich, ca un uriaș din poveste, cu toate că era legat cobză, trîntise la pămînt cîțiva maquisards-i și gîtuise cu mîinile goale toată garda. Într-un cuvînt, se purtase ca un arian sută în sută, ca un adevărat ofițer al invincibilei armate a Führer-ului.

În ziua aceea, la cazinou se bău foarte mult în sănătatea lui Pfeifer și pentru curajul neasemuit al lui von Goldring. Toți erau prea bine dispuși, ca să-și aducă aminte de cei morți. Cel mai vesel era Müller. Dacă n-ar fi fost nevoit să se interneze la spital, ar fi trebuit să se ducă el să primească oaspetele sus-pus și acum ar fi zăcut în locul lui Saugel, în mormîntul din piața cea mare a orașului Saint-Rémy.

CĂLĂTORIA LA VALUL ATLANTIC

— Cum te simți baroane? îl întrebă Ewers pe Heinrich, după o săptămînă de la întîmplările descrise mai sus, cînd acesta îi raportă că și-a reluat serviciul.

— Foarte bine, Herr General, vă mulțumesc pentru atenție.

— Va să zică sîntem amîndoi în formă — spuse Ewers și, sculîndu-se de la birou începu să se plimbe prin cabinet. Călătoria mea la Lyon mi-a îmbunătățit foarte mult starea de spirit.

— Nu îndrăznesc să vă întreb care-i pricina, Herr General.

— Ai s-o afli îndată. Am să-ți spun un lucru, pe care, în afară de dumneata și de adjutant, nu-l știe nici unul din-

tre ofițerii noștri, și deocamdată nici nu trebuie să-l știe... Ai auzit de Valul Atlantic?

— Sigur că am auzit, dar nu prea știu ce este.

— Întocmai ca și mine. Uite despre ce este vorba. Comandamentul plănuiește să trimită pe frontul de răsărit toate diviziile apte de luptă. Se vede că se pregătește iarăși o operație de proporții mari. În acest scop, diviziile cele mai bine dotate, aflate în zona Valului Atlantic, vor fi dislocate pe frontul de răsărit, iar divizia noastră va ocupa o poziție de apărare pe linia Valului. Cum îți place asta, Herr Oberleutnant?

— Eu unul, sînt foarte bucuros că vom avea, în sfîrșit, o misiune mai importantă decît paza unor obiective militare.

— Sînt complet de acord cu dumneata. Însă, după cum știi, divizia noastră nu-i încă pe deplin dotată, nici cu efective în oameni, nici cu armament. Sectorul ce ni se încredințează este ocupat în prezent de divizia generalului-maior Tolle. Îți mai atrag atenția că, deocamdată, lucrul acesta este un secret chiar și pentru ofițerii comandamentului.

— Sînt deprins să păstrez secretele, Herr General.

— Știu, știu! Tocmai de aceea îți încredințez o misiune dintre cele mai delicate. Mai bine zis, două. Să încep cu prima. Trebuie să trimit un ofițer la comandamentul generalului-maior Tolle, pentru a i se da datele cu privire la numărul punctelor de foc pe care va trebui să le completăm cu armamentul necesar, precum și asupra pozițiilor de rezervă. Firește toate aceste puncte de foc sînt dotate în prezent cu armamentul diviziei comandate de generalul Tolle, pe care îl va lua cu el cînd va pleca pe frontul de răsărit. Tunurile grele de care dispunem nu sînt suficiente ca să dotăm toate punctele de foc, de aceea datele de care ți-am vorbit ne sînt foarte necesare. Pe baza lor, vom cere imediat comandamentului superior să ne înzestreze cu armamentul trebuitor, de felurite calibre. Vreau ca în sectorul cel nou, divizia mea să fie cît mai bine pregătită pentru orice surpriză. Aceasta este misiunea oficială, ca să zic așa, pe care ai s-o îndeplinești cu ușurință, întrucît statul-major al diviziei lui Tolle a și primit instrucțiuni în acest sens. Acum, să trecem la a doua misiune, care este mult mai delicată...

Generalul se plimbă de cîteva ori prin birou. Heinrich îl urmărea în tăcere.

— Înainte de a ne deplasa, aș vrea să am o idee cît mai completă despre sectorul de pe valul apusean, pe care va trebui să-l apărăm. De aceea, te-aș ruga să te informezi personal asupra lucrărilor fortificate, asupra cazărmilor, depozitelor, aprovizionării cu apă potabilă, asupra sistemului de legături... Dacă pentru îndeplinirea primei misiuni ți se vor da directive, pentru cea de-a doua nu ți se vor da. Dumneata te vei prezenta la comandament, unde ți se vor încredința datele de care am vorbit, dar s-ar putea să nu fii lăsat să vizitezi punctele fortificate. Așadar, este o misiune delicată și diplomatică totodată. L-am rugat pe comandantul corpului de armată să ne dea o aprobare oficială ca să poți vizita aceste lucrări, dar a refuzat, motivînd că vom avea destulă vreme să ne punem la curent cu toate acestea după dislocare. Eu însă, aș vrea să am aceste date mai devreme. Ai înțeles limpede, Oberleutnant, care-s misiunile dumitale?

— Da, Herr General. Cînd ordonați să plec?

Ewers apăsă pe butonul soneriei. Intră Lütz.

— Documentele lui Goldring sînt gata?

— Jawohl, Herr General!

— Atunci, cred că ai putea să pleci mîine dimineață.

— Am să plec mîine în zori, cu mașina pînă la Chambéry. Acolo am să iau trenul pentru Lyon, la corpul de armată. Dar de la Lyon, o să-mi continui drumul spre Saint-Nazaire.

— Nu-ți limitez durata acestei călătorii, dar sper că ai să te întorci repede.

Lütz și Heinrich ieșiră împreună din cabinetul generalului.

— Te invidiez, Heinrich.

— Și de ce, mă rog?

— Călătorești necontenit, te duci peste tot, iar eu, în afară de acest comandament, de care m-am săturat pînă peste cap, nu văd nimic — i se plînse Lütz.

— Cred că nu mă invidiezi că am căzut eu în mîinile maquisards-lor și nu tu?

— Asta-i unica delegație în care n-aș fi plecat cu plăcere — rîse Lütz.

— Karl, sper că n-ai nimic împotrivă ca ultima seară înainte de plecare s-o petrecem împreună?

— Se înțelege, numai de nu ne-ar strica-o iarăși Müller!

— Am să mă duc înadins mai devreme la el, să-mi iau rămas bun, ca nu cumva să-i treacă prin cap să vină la mine.

Heinrich ieși de la comandament și se îndreptă spre serviciul SS, cînd deodată atenția i-a fost atrasă de un bătrîn anticar, care împingea un cărucior, strigînd de răsuna strada:

— Gravuri vechi, miniaturi de cei mai buni pictori ai Franței, reproduceri după cele mai celebre tablouri din lume! Operele de artă dezvoltă gustul. Mai bine să ai o copie bună după tabloul vreunui pictor celebru, decît mîzgălitura proastă a unui zugrav! Cumpărați stampe vechi, reproduceri, copii după sculpturi!

Heinrich se apropie de bătrîn.

— Spune-mi, te rog, n-aș putea găsi la dumneata copii bune după Rodin?

— Chiar și copiile după Rodin sînt de prea mare valoare, ca să le port cu mine. Dar ce anume ar dori, monsieur l'officier?

— De mult doresc să am o copie bună după bustul lui Victor Hugo.

— Aveți noroc, monsieur! Acum, de curînd, am achiziționat cu totul întîmplător o copie foarte reușită a acestui bust. Dacă doriți, v-o pot aduce acasă peste o jumătate de oră.

— Adresa mea este hotel „Temple", camera nr. 12 — îi spuse Heinrich și se depărtă.

După ce scăpă de Kurt, Heinrich începu să se plimbe tulburat prin cameră, uitîndu-se mereu la ceas. Întîlnirea lui cu anticarul ambulant îl emoționase adînc. Fusese prea neașteptată și de aceea era neliniștit, ba chiar îngrijorat.

Cînd auzi o bătaie în ușă, Heinrich răsuflă cu ușurare. În prag, se ivi bătrînul anticar; ținea în mîini un obiect înfășurat într-o basma mare, neagră.

— Dacă nu mă înșel, monsieur l'officier a dorit să aibă o copie după bustul lui Victor Hugo?

Dar Heinrich nu aruncă nici măcar o privire la copie.

— Sîntem singuri! zise el încet, încuind ușa.

— Descui-o! îi porunci bătrînul cu asprime. Ce secrete ar putea avea un Oberleutnant din armata germană și un anticar bătrîn?

Heinrich întoarse cheia în broască. Bătrînul puse bustul între el și Heinrich și se așeză pe marginea scaunului, cum fac oamenii de rînd în prezența unor persoane cu vază. Apoi scoase din buzunar cîteva miniaturi și le înșiră pe masă. Acum, tabloul era foarte firesc și dacă cineva ar fi intrat din întîmplare în cameră, nu i s-ar fi părut nimic suspect. Un biet anticar încearcă să strecoare o imitație unui ofițer care nu se pricepe în artă. Fără să-și schimbe atitudinea și nici expresia, bătrînul începu o discuție cam ciudată:

— Tovarășe căpitan, am impresia, și nu numai eu, că de cîtva timp dumneata riști mult prea mult.

— Toată munca mea de aici este un risc.

— Știu, dar prea ai lăsat hățurile din mînă. Sînt dator să te avertizez că s-a pus problema mutării dumitale de aici.

Heinrich tresări.

— După cum văd, și nervii au început să te cam lase. Bătrînul se uită cu luare-aminte la Heinrich. Am aflat despre legăturile dumitale cu maquisards-ii și de ajutorul ce le dai. Lucrul acesta îl știu vro cîțiva inși, vreo zece chiar. N-ai nimic de zis?

— Nu.

— Și te simți în deplină siguranță?

— Primejdia e legată de însuși caracterul muncii mele.

— Nu-i vorba de asta. Vreau să-ți atrag atenția că gestul dumitale imprudent de pe platou, cînd ai pus mîna pe cei doi partizani și pe urmă i-ai lăsat liberi, e cunoscut de cîteva persoane.

— Bănuiesc că lucrul acesta îl știe stăpîna hotelului meu.

— Da' dumneata n-ai observat că Gestapoul se interesează de cei din anturajul dumitale?

— Știu sigur că se interesează.

— Spune-mi și mie ce știi.

Heinrich îi repetă ultima lui convorbire cu Saugel, îi vorbi de bănuielile acestuia cu privire la Monica și de agentul provocator de la uzina electrică.

— Și ce măsuri ai luat?

— Pe Saugel l-am lichidat, iar în ce privește agentul provocator, am înștiințat-o pe Monica Tarval, care e în legătură cu cei de la uzina electrică, precum și pe comandantul detașamentului de partizani...

— Electricianul-șef a murit acum două zile, electrocutat de un curent de înaltă tensiune.

Heinrich oftă ușurat.

— Și ce suspiciuni mai sînt împotriva dumitale?

Heinrich îi vorbi de interogatoriul pe care i-l luase Müller lui Kurt și de anonima lui Schulz. Anticarul căzu pe gînduri.

— Schulz trebuie înlăturat. Și cît mai repede. Dacă i-a încolțit o bănuială și a început să zgîndărească lucrurile, nu se va mulțumi numai cu o anonimă.

— Mîine trebuie să plec la Valul Atlantic și sper să dau peste el acolo. Doar denunțul lui a fost expediat din Montefleurs.

— Cu ce însărcinare pleci la Valul Atlantic?

Heinrich îl puse la curent cu misiunea dată de Ewers.

— Trebuie să știi că de datele astea noi avem nevoie ca de aer. Aliații noștri amînă mereu deschiderea celui de-al doilea front, pretextînd că Valul Atlantic constituie o fortăreață de necucerit. De aceea, caută să execuți această însărcinare cu cît mai multă precizie. Noi ne vom mulțumi cu copia raportului dumitale către general, și bineînțeles, cu clișeele respective. Dar nu uita un lucru: Gestapoul păzește ca lumina ochilor secretul acestor lucrări de apărare. Pînă acum au căzut mai mulți agenți englezi și de ai noștri.

— Nădăjduiesc să am noroc.

— Și noi nădăjduim. Dumneata ai reușit să te maschezi minunat, ceea ce-ți ușurează foarte mult munca. Și ar fi o nebunie de neiertat să te demaști printr-un gest imprudent sau o bravadă inutilă. Iată de ce ne îngrijorează așa de mult riscurile la care te expui, amestecîndu-te în chestiuni de care trebuie să te ții departe. Între altele, mă refer la Ludvine Décoque.

— Și eu am stat o vreme la îndoială. Dar arestarea ei punea în primejdie securitatea mea personală.

— Mie mi se pare că ai fost condus și de un alt considerent. Nu uita, căpitane, că uneori, încercînd să salvăm un om, riscăm viața a sute, poate a mii de oameni. Riscăm să dăm peste cap planuri, de care noi doi n-avem nici cea mai mică idee. Or, planurile elaborate de înaltul comandament se bizuie și pe contribuția noastră și ar fi păcat să se renunțe la ele. Prin urmare, fii prudent, de zece ori mai prudent ca pînă astăzi... Acum, cu privire la Schulz. Am să iau toate măsurile ca să fie lichidat. Și-a pătat mîinile cu atîtea crime, exterminînd populația pașnică, încît merită cea mai aspră pedeapsă. Iar faptul că s-a hotărît să se amestece în treburile serviciului nostru de contrainformații, nu face decît să grăbească sentința pe care o merită ca criminal de război. S-ar putea întîmpla însă să nu fiu în stare să-mi îndeplinesc făgăduiala. Dacă în timpul cît vei sta în sectorul Saint-Nazaire, n-ai să primești nici o veste de la mine, va trebui să-l lichidezi chiar dumneata. N-aș fi vrut să te încarc cu această sarcină, dar nu văd altă soluție. Trebuie să acționăm cu iuțeală, altfel ești expus să

fii demascat, iar în momentul de față noi avem nevoie de dumneata mai mult ca niciodată. Bine că mi-am adus aminte, ordonanța dumitale e un om de încredere?

— Da.

— Gestapoul folosește adesea ordonanțele, ca să supravegheze pe ofițerii suspecți.

— Ordonanța mea mi-i devotată.

— Asta-i bine. Poartă-te așa fel ca să-ți fie credincioasă cu trup și suflet. E un amănunt, dar în munca noastră multe depind de amănunte. Repet, dumneata ai reușit să te cuibărești așa de bine în vizuina hitleristă, încît ar fi o adevărată crimă să te dai de gol.

— De la patru februarie, sînt logodnicul fiicei generalului Berthold.

— Știu — răspunse anticarul fără umbră de ironie. Nota dumitale cu privire la planurile lui Berthold a fost primită. Păcat numai că nu totdeauna izbutim să împiedicăm realizarea lor. Socrul dumitale, căpitane, este un om crud, chiar și printre hitleriști are faima aceasta. Fii prudent cu el și caută să-i folosești cît mai bine încrederea.

— Legătura rămîne aceeași? întrebă Heinrich.

— Nu. Din pricina imprudenței dumitale, am fost nevoiți să schimbăm sistemul de legătură. Vei primi instrucțiuni îndată ce te vei întoarce din delegație. Informațiile cu privire la Valul Atlantic să le încredințezi omului care va veni la dumneata din partea mea. Parola rămîne aceeași. Cu bine, căpitane! Mai repet o dată: în meseria noastră, prudența nu înseamnă lașitate, ci forma cea mai înaltă a curajului.

După ce strînse cu putere mîna lui Heinrich, bătrînul anticar ieși, lăsînd pe masă statuieta și o miniatură.

Heinrich se apropie de fereastră. Pe trotuarul de peste drum apăru făptura încovoiată a anticarului. Bătrînul se opri, scoase portofelul din buzunar și începu să numere banii. Un zîmbet mulțumit licări pe fața lui zbîrcită. Fără să întoarcă

capul spre hotel, el își văzu de drum și dispăru curînd din ochii celui ce-l urmărea pe ascuns de după perdea.

Goldring se lăsă obosit într-un fotoliu, și multă vreme rămase așa, dus pe gînduri, analizînd fiecare pas pe care-l făcuse la Saint-Rémy. Într-adevăr, oaspetele lui neașteptat avea motive să fie îngrijorat. Cîte imprudențe nu făcuse, cîte riscuri inutile nu-și asumase!

Zbîrnîitul telefonului îl scoase din îngîndurare. Era Müller.

— Cine? Cine vine în locul lui Saugel? O, îl cunosc foarte bine. Kubiss e un ofițer excelent și un prieten adevărat. Generalul Berthold îi aprecia foarte mult calitățile și nu o dată m-a sfătuit să mă împrietenesc cu el. Ai avut mare noroc, Hans. Cum? Vrei să vii la mine? Îmi face multă plăcere! Deseară n-am să te pot vedea, vreau să mă culc devreme, înainte de a pleca la drum.

Nici n-apucă bine Heinrich să-și pună haina de casă, că și sosi Müller.

— Îmi pusesem în gînd să petrec seara asta cu dumneata, însă am aflat la comandament că pleci mîine. Nu mi-ai spus încotro și pentru cîtă vreme.

— La înapoiere, vom sărbători și întoarcerea mea, și sosirea lui Kubiss.

— Heinrich, mi-ai făgăduit că după ce ai să te faci bine, ai să-mi spui ceva important. Ai uitat?

— Nu, n-am uitat. Dar niciodată nu mă grăbesc să spun prietenilor vești neplăcute.

— Neplăcute? În ultima vreme am avut atîtea neplăceri, încît una mai mult sau mai puțin...

— Crezi?

— Heinrich, ai un obicei prost: întîi ațiți curiozitatea omului și abia pe urmă îi spui despre ce este vorba.

— Bine. Dacă ești gata să asculți o veste neplăcută, n-am să mai amîn. Știi cine ne-a cercetat pe mine și pe Pfeifer la comandamentul maquisards-ilor?

Müller se uită cu îngrijorare la Heinrich.

— Paul Chénier în persoană ! Da, Da ! Paul Chénier. Evadatul de la uzina subterană, pentru lichidarea căruia ai primit cinci mii de mărci și tragi nădejde să capeți și „Crucea de fier".

Se lăsă o tăcere adîncă. Se auzea respirația greoaie a lui Müller.

— Cine l-a mai văzut în afară de dumneata ?

— Herr Pfeifer, șoferul mașinii noastre și Bertina Grausammel, a cărei moarte am avut mîhnirea s-o aduc la cunoștință generalului Berthold, unchiul ei.

— Ai mai vorbit cuiva despre Paul Chénier ?

— Herr Müller ! Ai o părere mult prea proastă despre prietenii dumitale. Asta rămîne o taină a noastră, Hans, atîta vreme cît...

— Ce vrei să spui cu asta ?... îl întrebă Müller îngrijorat.

— Atîta vreme cît sîntem prieteni — îi răspunse Heinrich cu înțeles.

După ce mai stătu de vorbă ca la un sfert de oră, chipurile de politețe, Müller își luă rămas bun și ieși. Neliniștea îi apăsa sufletul.

Heinrich porni la drum dis-de-dimineață, iar a doua zi luă trenul din Lyon spre Saint-Nazaire, pe teritoriul căruia se afla amplasată divizia generalului-maior Tolle.

La comandatura din Saint-Nazaire, actele lui Heinrich fură verificate îndelung și minuțios, încît abia după o oră putu el să anunțe telefonic statul-major al diviziei că a sosit și că roagă să i se trimită o mașină.

În sfîrșit, pe la amiază Heinrich izbuti să plece din Saint-Nazaire. Mașina înainta încet printr-un șes neted și pustiu, presărat ici-colo cu tufișuri. Alături de indicatoarele înșirate de-a lungul șoselei, erau înfipți stîlpi mici, pe care se vedea zugrăvit un craniu și o inscripție-șablon : „Atenție ! Minat !". De fapt, tot terenul era minat, afară de drum. Aveai impresia că ar fi de ajuns să faci un pas înlături, ca să sari în aer.

Șoseaua mergea de-a lungul țărmului și numai la zece kilometri de oraș cotea scurt la dreapta spre o pădurice ce se zărea în depărtare. Cînd se apropiară, Heinrich deslușì printre copacii înalți și deși cîteva căsuțe ; acolo era instalat statul major al diviziei pe care o comanda generalul-maior Tolle.

Oberst Buschmeyer, șeful de stat-major al diviziei, îl primi pe Heinrich cu amabilitatea aceea oficială care nu obligă la nimic dar care îți atrage atenția să nu depășești limitele stricte ale serviciului.

— Am fost avertizat de venirea dumitale și am și pregătit toate datele pe care ai ordin să le iei de la noi. Dar generalul lipsește de la comandament și va trebui să aștepți pînă mîine dimineață. Am să dau dispoziții să ți se pregătească o odaie, unde să te poți odihni după oboseala drumului.

Heinrich a fost nevoit să se plictisească și să piardă pe degeaba o zi întreagă. A doua zi dimineața, i se spuse că generalul-maior Tolle e în biroul său și-l poate primi la ora nouă.

La ora hotărîtă, Heinrich raportă generalului scopul venirii sale.

— Știu, știu — îl întrerupse generalul Tolle, un bărbat înalt și slab ca un țîr. Sînt la curent cu mandatul ce ți s-a dat, Oberleutnant. Ai să primești toate datele cu privire la armament ; pînă la arma individuală inclusiv. Oberst Buschmeyer le-a pregătit din timp, îndată ce ni s-a comunicat că trebuie să ți le dăm. Dar am dat ordin să se mai verifice o dată, să se vadă dacă situațiile corespund întocmai cu ceea ce avem în realitate, pe teren, la fiecare subsector de apărare și la pozițiile de rezervă. Vei primi totul mîine la ora zece. Deocamdată, odihnește-te. Nu-ți putem oferi nici un hotel luxos, nici un cabaret ca lumea, în schimb aerul de la noi e minunat, cum nu mai găsești nicăieri.

— Îmi amintește de Extremul Orient, de țărmul Oceanului Pacific.

— Ai fost pe acolo ? Cînd ai avut timp ?

— Am fost, Herr General.

— Poate că ai fost și pe frontul de răsărit ?

— Am fost și acolo, în toamna lui patruzeci și unu.

— Atunci dă-mi cuvîntul, Oberleutnant, că deseară, după întoarcerea mea de la Saint-Nazaire, vei veni să-mi povestești tot ce știi despre frontul de răsărit. Trebuie să-ți spun că nici divizia mea, nici eu personal, n-am fost încă acolo.

— Am să vă povestesc cu multă plăcere tot ce știu, Herr General !

— Foarte bine ! Intră ! strigă el drept răspuns la o bătaie în ușa.

Cineva intră în cameră. Heinrich ședea cu spatele spre ușă și nu văzu cine intrase.

— Îți prezint pe adjutantul meu, maiorul Schulz. Dumnealui e oaspetele nostru, baronul von Goldring — făcu generalul prezentările.

Și uimire, și spaimă citi Heinrich pe fața maiorului, cînd acesta se întoarse spre el și-i întinse mîna.

— Pe maiorul Schulz îl cunosc de mult, Herr General. Sîntem prieteni. Nu-i așa, Herr Schulz ?

— Foarte adevărat.

— Atunci, propun să luăm masa împreună și apoi să organizăm o seară de amintiri despre frontul de răsărit, ca să zic așa.

— Amintirile mele pălesc în fața acelora ale lui von Goldring. Dumnealui a stat mai mulți ani în Rusia și cunoaște bine această țară.

— Cum, ai stat în Rusia, baroane ? întrebă generalul cu interes. Atunci, am să aștept cu și mai multă nerăbdare sosirea serii... Eu plec, iar dumneata, Schulz, ești liber toată ziua. Nădăjduiesc c-ai să-i ții de urît oaspetelui nostru și c-ai să ai grijă să nu se plictisească pînă deseară. Dacă e nevoie puteți folosi automobilul meu, eu plec cu mașina comandamentului.

Heinrich și Schulz ieșiră împreună din birou.

— Hai la mine — îi propuse Schulz, arătîndu-i o ușă peste drum de cabinetul generalului.

Așezați unul în fața celuilalt, Schulz și Heinrich, multă vreme nu scoaseră nici o vorbă.

— Herr Schulz, mi se pare că nu te prea bucuri de revederea noastră — întrerupse Heinrich tăcerea. Privirea mirată cu care m-ai întîmpinat în cabinetul șefului dumitale arăta limpede că nădăjduiai să mă întîlnești doar pe lumea cealaltă.

— Nu te înțeleg, von Goldring.

— Dumneata ai lucrat vreme îndelungată la biroul I-Z și știi că un denunț împotriva cuiva se sfîrșește de regulă cu o verificare a Gestapoului de unde foarte puțini se întorc la lumina zilei. Așa că trăgeai nădejde că am răposat de mult și înălțai, desigur, rugăciuni pentru odihna sufletului meu. Nu e așa ?

— Vorbești în enigme, ca totdeauna, baroane.

— Te înșeli, Schulz, eu nu-s de loc dispus să mă joc de-a ascunselea cu dumneata. Ți-ai călcat cuvîntul de ofițer, înțelegerea noastră de pe frontul de răsărit. Acum, îți aduc la cunoștință că și eu o să-mi calc făgăduiala și o să predau cui se cuvine fotografia aceea a generalului Daniel. Cred c-o mai ții minte ?

— Eu n-am călcat înțelegerea noastră... — îngînă Schulz cu glasul stins.

— Dar cine a scris denunțul de la Montefleurs și l-a trimis Gestapoului din Saint-Rémy ? Dar denunțul ce s-a trimis corpului de armată la Lyon ? adăugă Goldring la întîmplare. Crezi că nu știu ? Eu l-am rugat pe comandantul diviziei mele să mă trimită aici ca să dau ochii cu maiorul Schulz înainte de a-l trimite la Gestapo. Îmi închipui că ești de acord și dumneata, că n-ar fi decît o infimă compensație pentru neplăcerile, ce-i drept nu prea mari, pe care le am avut din cauza dumitale... Dar acum au să se întoarcă împotriva

dumitale, pentru că și un copil și-ar da seama că ai avut intenția să mă lichidezi, ca să acoperi urmele propriilor dumitale crime.

— Ce vrei de la mine? șuieră Schulz. Ochii lui erau injectați iar fața începuse să i se acopere cu pete roșii.

— De la dumneata personal nu vreau nimic. De aci înainte, să se îngrijească Gestapoul de soarta dumitale.

Schulz tăcea. Așa cum stătea încovoiat, cu umerii ridicați și degetele înfipte în genunchi, părea o fiară gata să se năpustească asupra victimei sale, dar o fiară care cumpănește să vadă — are destulă putere să biruiască?

— Mi se pare că totul e limpede. N-aș vrea să te mai plictisesc, Herr Schulz.

Heinrich se ridică și se îndreptă spre ușă.

— Goldring! strigă Schulz, sărind în picioare. Stătea cu mîinile vîrîte în buzunar, îmbufnat și furios.

— Ce vrei să-mi spui, Herr Maior?

— Vreau să-ți atrag atenția că înainte de a ajunge eu la Gestapo, sufletul dumitale va fi în iad! Glasul lui Schulz era răgușit ca după o beție de mai multe zile.

Goldring se repezi la maior. Acesta își vîrîse pe furiș pistolul în buzunar, dar Heinrich observase mișcarea. Îl apucă pe Schulz cu amîndouă mîinile mai sus de coate și cu o putere uimitoare, îl ridică și-l aruncă într-un fotoliu.

— Cred că-ți mai aduci aminte de concursul nostru de tir, din ziua aceea cînd mi-ai dăruit fotografia? Sau dorești să mai facem o întrecere de iuțeală și de precizie?

— Goldring, cît vrei pentru fotografie?

— Imbecilule! Eu sînt destul de bogat ca să te cumpăr cu măruntaie cu tot, și dumneata mă întrebi cît vreau? Cînd un ofițer german își calcă cuvîntul, își spală onoarea cu propriul său sînge! Dumneata însă, ca orice laș, n-ai nici măcar atîta curaj! De aceea, socotesc de datoria mea, și vorbind cinstit, e o datorie plăcută, să te ajut să faci aceasta în prezența celor de la Gestapo. Ei se vor pricepe să afle cauzele pasiunii dumitale pentru fotografiat.

— De atunci nu m-am mai ocupat cu fotografiatul.

Heinrich izbucni în rîs.

— Și acest fapt vorbește împotriva dumitale, Schulz. Înseamnă că ai vîndut bolșevicilor așa de scump clișeul planului operației „Pumnul de fier", încît nu mai ai nevoie de bani. Păcat! Ai putea să cîștigi bune parale de la englezi și americani! Sînt sigur că ți-ar plăti o sumă frumușică pentru clișeele Valului Atlantic, fie chiar numai pentru sectorul pe care-l ocupă divizia voastră. Garantez că ai încasa vreo zece mii de dolari. Sau poate că și mai mult? Eu nu mă prea pricep la prețurile ce se plătesc spionilor pentru fotografiile și informațiile furnizate. De pildă, pentru harta asta care atîrnă aici, la dumneata... Heinrich se apropie de o perdea, care acoperea o hartă, și o trase la o parte.

— Dar ce-i asta? A-a, e planul cîmpurilor minate! Ei, pentru asta nu ți s-ar da cine știe cît. Asta-i un fleac... Dar adjutantul comandantului unei divizii de pe Valul Atlantic are lucruri mult mai interesante decît schița cîmpurilor minate.

Schulz trase iar perdeaua peste schiță.

— Goldring, jur pe onoarea mea de ofițer că n-o să-ți amintesc de existența mea în nici un fel, nici măcar printr-un cuvînt!

— Dumneata ai onoare de ofițer? Dar ți-ai mai dat o dată cuvîntul în Bielorusia.

— Atunci, mă temeam că...

— Adică cum, aveai motive să crezi că eu aș avea de gînd să calc convenția dintre noi?

Schulz nu răspunse.

— Dumneata ai călcat-o, dumneata să tragi consecințele.

— Goldring, te rog din suflet, sînt gata să fac orice sacrificiu dorești...

— Dar eu nu vreau nimic de la dumneata. Toate datele cu privire la puterea de foc a sectorului mi le pregăteşte şeful statului-major. Mîine am să cer comandantului diviziei un permis, am să vizitez întreg sectorul şi cu asta misiunea mea va fi îndeplinită. Cu ce ai putea să mă ajuţi dumneata?

— S-ar putea să nu ţi se permită să vizitezi subsectoarele fortificate.

— Ei şi, n-are decît să le ia dracul! Ce-mi pasă mie! Am să-i spun generalului meu că nu m-au lăsat, şi gata.

— Iţi fac eu rost de permis. Iţi dau şi schiţa cîmpurilor minate. Am să-ţi pregătesc toate lucrările de care ai nevoie... Dacă vrei, pleacă la Saint-Nazaire. iţi dau eu o adresă unde poţi să te distrezi şi în vremea asta eu îţi pregătesc tot ce-ţi trebuie.

— Va să zică, vrei să-mi cumperi tăcerea cu asemenea nimicuri?

— Goldring! Herr von Goldring! Eu ştiu că toate astea n-au cum să te satisfacă, dar ţi-o jur, nicăieri şi niciodată n-am să mai spun o vorbă despre dumneata! Şi îţi mai jur că bănuielile dumitale n-au nici un temei, conştiinţa dumitale poate fi liniştită. Fotografia asta se datoreşte unui concurs fatal de împrejurări şi eu pot dovedi că nu sînt de loc vinovat. Însă faptul că voi fi luat la Gestapo îmi va distruge toată cariera.

Heinrich se prefăcu că se gîndeşte.

— Bine, Schulz. Atunci astăzi să-mi arăţi fortificaţiile, deseară ne întîlnim amîndoi la general, iar mîine, după ce mi se dau toate lucrările, plecăm împreună la Saint-Nazaire, ca să ne distrăm. Cu atît mai mult că mîine e sîmbătă şi n-o să-ţi fie greu să obţii de la general o permisie de cîteva ore ca să-ţi conduci prietenul drag, cu care ai luptat pe frontul de răsărit.

O expresie ciudată lunecă pe faţa lui Schulz.

— O, sigur că mă lasă! se învoi el bucuros, ceea ce trezi bănuielile lui Heinrich.

— Poftim actele mele, dă ordin să mi se facă permisul şi apoi să mergem să vizităm sectorul. Te aştept în chioşcul din faţa comandamentului.

Heinrich era încredinţat că Schulz era în stare de orice numai să-l mature din calea lui. Dar n-o s-o facă acum, în drumul acesta pentru că cei de la comandament ştiu că pleacă cu Goldring şi, afară de asta, au să fie tot timpul în mijlocul oamenilor. Aşa că Schulz va aştepta o ocazie mai prielnică, care s-ar putea ivi mîine, cînd n-or fi decît ei doi la Saint-Nazaire. În sfîrşit, se va vedea care pe care.

— Putem pleca — zise maiorul, ivindu-se la intrarea chioşcului.

În faţa comandamentului aştepta o maşină fără conducător.

— Plecăm fără şofer? îl întrebă Heinrich.

— Am să conduc eu — îi răspunse Schulz în treacăt.

După ce ieşiră din pădure, maşina o luă încet de-a lungul ţărmului.

— Dar unde-i vestitul Val Atlantic? îl întrebă Heinrich, căscînd.

— La drept vorbind, nu-i nici un val, cel puţin în sectorul nostru. Divizia noastră se întinde pe o lungime de patruzeci şi doi de kilometri, înauntrul cărora se găsesc trei puncte admirabil fortificate. Vom vizita îndată unul dintre ele. Celelalte două sînt copia fidelă a celui pe care avem să-l vedem acum. Între ele sînt cîmpuri de mine.

— Bine, dar ziarele noastre repetă într-una că linia aceasta de apărare este inaccesibilă.

Schulz zîmbi strîmb.

— Ai să te convingi singur cînd divizia voastră ne va lua locul.

Peste vreo zece minute, maşina se opri. Heinrich îşi roti privirea mirată împrejur. Nu se vedea nici un fel de fortificaţie.

— Dar eu nu vreau nimic de la dumneata. Toate datele cu privire la puterea de foc a sectorului mi le pregătește șeful statului-major. Mîine am să cer comandantului diviziei un permis, am să vizitez întreg sectorul și cu asta misiunea mea va fi îndeplinită. Cu ce ai putea să mă ajuți dumneata?

— S-ar putea să nu ți se permită să vizitezi subsectoarele fortificate.

— Ei și, n-are decît să le ia dracul! Ce-mi pasă mie! Am să-i spun generalului meu că nu m-au lăsat, și gata.

— Îți fac eu rost de permis. Îți dau și schița cîmpurilor minate. Am să-ți pregătesc toate lucrările de care ai nevoie... Dacă vrei, pleacă la Saint-Nazaire. îți dau eu o adresă unde poți să te distrezi și în vremea asta eu îți pregătesc tot ce-ți trebuie.

— Va să zică, vrei să-mi cumperi tăcerea cu asemenea nimicuri?

— Goldring! Herr von Goldring! Eu știu că toate astea n-au cum să te satisfacă, dar ți-o jur, nicăieri și niciodată n-am să mai spun o vorbă despre dumneata! Și îți mai jur că bănuielile dumitale n-au nici un temei, conștiința dumitale poate fi liniștită. Fotografia asta se datorește unui concurs fatal de împrejurări și eu pot dovedi că nu sînt de loc vinovat. Însă faptul că voi fi luat la Gestapo îmi va distruge toată cariera.

Heinrich se prefăcu că se gîndește.

— Bine, Schulz. Atunci astăzi să-mi arăți fortificațiile, deseară ne întîlnim amîndoi la general, iar mîine, după ce mi se dau toate lucrările, plecăm împreună la Saint-Nazaire, ca să ne distrăm. Cu atît mai mult că mîine e sîmbătă și n-o să-ți fie greu să obții de la general o permisie de cîteva ore ca să-ți conduci prietenul drag, cu care ai luptat pe frontul de răsărit.

O expresie ciudată lunecă pe fața lui Schulz.

— O, sigur că mă lasă! se învoi el bucuros, ceea ce trezi bănuielile lui Heinrich.

— Poftim actele mele, dă ordin să mi se facă permisul și apoi să mergem să vizităm sectorul. Te aștept în chioșcul din fața comandamentului.

Heinrich era încredințat că Schulz era în stare de orice numai să-l mature din calea lui. Dar n-o s-o facă acum, în drumul acesta pentru că cei de la comandament știu că pleacă cu Goldring și, afară de asta, au să fie tot timpul în mijlocul oamenilor. Așa că Schulz va aștepta o ocazie mai prielnică, care s-ar putea ivi mîine, cînd n-or fi decît ei doi la Saint-Nazaire. În sfîrșit, se va vedea care pe care.

— Putem pleca — zise maiorul, ivindu-se la intrarea chioșcului.

În fața comandamentului aștepta o mașină fără conducător.

— Plecăm fără șofer? îl întrebă Heinrich.

— Am să conduc eu — îi răspunse Schulz în treacăt.

După ce ieșiră din pădure, mașina o luă încet de-a lungul țărmului.

— Dar unde-i vestitul Val Atlantic? îl întrebă Heinrich, căscînd.

— La drept vorbind, nu-i nici un val, cel puțin în sectorul nostru. Divizia noastră se întinde pe o lungime de patruzeci și doi de kilometri, înaintrul cărora se găsesc trei puncte admirabil fortificate. Vom vizita îndată unul dintre ele. Celelalte două sînt copia fidelă a celui pe care avem să-l vedem acum. Între ele sînt cîmpuri de mine.

— Bine, dar ziarele noastre repetă într-una că linia aceasta de apărare este inaccesibilă.

Schulz zîmbi strîmb.

— Ai să te convingi singur cînd divizia voastră ne va lua locul.

Peste vreo zece minute, mașina se opri. Heinrich își roti privirea mirată împrejur. Nu se vedea nici un fel de fortificație.

— Herr Maior, îmi face impresia că glumești!

— Ba de loc! Vezi plasele acelea? Uită-te bine la ele!

Chiar pe țărmul oceanului, camuflate cu plase dese vopsite în culoarea frunzișului, se întindeau trei rînduri de cazemate antitanc, construite din grinzi groase așezate în forma de T. Heinrich deslușì lucrările numai după ce-i atrăsese atenția Schulz. În spatele fortificațiilor antitanc se aflau contraescarpe camuflate, iar în spatele acestora, puncte de foc subterane, construite din beton cu ambrazuri, sau cupole rulante blindate. Fiecare punct de foc avea adăposturi trainice în cîteva caturi, săpate adînc în pămînt. Acolo își aveau soldații dormitoarele, acolo erau depozitele de alimente, hrubele cu muniții și armament de rezervă, cisternele cu apă. Fiecare comandant de companie avea în subordine șase-opt puncte de foc. În adăpostul subteran al companiei era instalat un periscop, iar pe perete se afla o schiță, care dădea o imagine precisă a întregului sector încredințat companiei respective. Pe schiță erau trecute punctele de foc, planul de foc al fiecăreia dintre ele, cîmpurile de mine și drumurile ce treceau prin ele, efectivul trupei și cantitățile de muniții.

În spatele primei linii a punctelor de foc, venea a doua mult mai puternică, iar dincolo de aceasta, a treia, cea mai puternică. Cele trei linii erau separate prin cîmpuri de mine.

Heinrich vizită cîteva puncte fortificate, apoi propuse lui Schulz să se mărginească la posturile de comandă ale companiilor.

Pentru ca nimeni să nu bănuiască că ar putea fi vorba de o mutare a diviziei, Schulz prezenta pe Goldring comandanților de companie drept un delegat al corpului de armată. Heinrich lega convorbiri însuflețite cu comandanții, le dădea noutăți îmbucurătoare de pe frontul de răsărit, pe care le avea, chipurile, de la statul-major al corpului de armată, cerceta schița sectorului fortificat, entuziasmîndu-se de precizia însemnărilor sau făcînd observații fugare. Comandanților de companie le plăcu foarte mult acest ofițer vesel și spiritual, care avea o purtare atît de degajată. Și nimănui nu i se păru ciudat faptul că ținea mîna stîngă vîrîtă la piept, și nimănui nu-i trecu prin minte că printr-o butonieră a tunicii privea un aparat fotografic automat, camuflat într-un nasture.

Sfîrșiră tîrziu vizitarea celor trei subsectoare fortificate, și abia la șapte seara, Schulz și Goldring, istoviți de oboseală, se întoarseră la comandamentul diviziei.

— Ești mulțumit, baroane? îl întrebă Schulz, după ce se spălară de praf.

— La drept vorbind, nu. Mă așteptam să văd o fortăreață adevărată, inaccesibilă, și cînd colo, n-am văzut decît cîteva lucrări fortificate, pe care dușmanul le-ar putea bloca foarte ușor.

— Dar n-ai observat că între subsectoare există un sistem complex de legături reciproce, care le face și mai puternice, decît par la prima vedere?

— Eu nu sînt cine știe ce mare specialist în lucrări de fortificație, ca părerile mele să aibă vreo valoare. Totuși, îmi pare bine că am să pot da toate informațiile generalului Ewers; concluziile să le tragă singur.

Plantonul veni să poftească pe Goldring și pe Schulz la generalul Tolle. Obosit după vizitarea sectorului fortificat, Heinrich ar fi vrut grozav să se odihnească și, în adîncul sufletului, blestema ospitalitatea generalului, cu atît mai mult că era sigur că nu va afla de la el nimic nou și interesant. După vizita lui de astăzi, toate secretele Valului Atlantic se aflau în buzunarul lui Heinrich, înregistrate pe o microfilmă extrem de sensibilă. Dar nu putea să refuze invitația.

Tolle își primi oaspeții cu multă amabilitate. Chibzui dinainte ce bucate și ce vinuri să le servească și în timpul mesei se încinse o convorbire vioaie, nesilită. Acasă, generalul se purta ca un amfitrion primitor, și numai ca amfitrion. Se discută mai mult despre Rusia. Înainte de a pleca pe frontul de răsărit, generalul vroia să cunoască cît mai bine această țară, pentru el cu totul enigmatică. El asalta pe

Heinrich cu nenumărate întrebări și-i asculta răspunsurile cu toată atenția. Îl interesau mai ales problemele legate de viața și de traiul popoarelor Uniunii Sovietice, trăsăturile caracteristice ale rușilor, ucrainenilor și bielorușilor. Acolo se afla, socotea el, cheia explicației tuturor insuccesele armatei germane de pe frontul de răsărit.

— Noi ne-am purtat doar ca niște cuceritori, or cuceritorul, dacă vrea să se mențină pe teritoriul pe care l-a ocupat, trebuie să fie diplomat și psiholog — își rezumă Tolle părerile.

Se vede că se credea un fin diplomat și un om cu vederi largi. De fapt, era cam mărginit, deși toate observațiile și părerile lui dovedeau o minte pătrunzătoare. „Ce repede se vor spulbera iluziile cînd va da ochi cu populația teritoriului ocupat de hitleriști!" își zicea Heinrich, nu fără răutate.

La sfîrșitul cinei, generalul îi spuse o noutate cu totul neașteptată.

— Dar știi, Herr von Goldring, că va trebui să te duci la Dijon, la comandamentul corpului nostru de armată?

— Bine, dar datele de care am nevoie sînt gata pregătite. În orice caz, Herr Oberst Buschmeyer m-a încredințat că mîine dimineață mi le va înmîna, verificate și semnate. S-a ivit vreun motiv de întîrziere?

— Nu, nu, din partea noastră n-ai să ai nici o întîrziere. Într-adevăr, mîine la nouă dimineața ai să primești totul, așa cum ți s-a făgăduit. Totuși, va trebui să te duci și la Dijon. Și iată de ce: acum cîtva timp, am înaintat un proiect pentru modificarea liniei întîi a fortificațiilor. Dacă proiectul acesta va fi aprobat, atunci datele pe care ai să le primești de la noi vor trebui să sufere oarecare modificări, bineînțeles în raport cu modificările ce se vor aduce fortificațiilor. Pe de altă parte, ni se va înlocui, fără îndoială, o parte din armament, înainte de a pleca pe frontul de răsărit, și atunci vom putea lăsa unele piese diviziei voastre. Ei bine, toate astea trebuie lămurite. Părerea mea este că după ce vei primi mîine de la noi toate datele, să pleci împreună cu maiorul Schulz la Dijon, și acolo să rezolvi definitiv toate problemele. Sper că n-ai nimic împotrivă să mai petreci o zi în compania prietenului dumitale?

Heinrich se înclină în semn de încuviințare.

— Dar dumneata, Schulz?

— Aș fi fericit să rămîn cît mai multă vreme în tovărășia lui Herr Goldring — răspunse Schulz, cu bucurie.

„Schulz s-a arătat bucuros de propunerea generalului — chibzuia mai tîrziu Heinrich, culcat în pat. Oare n-o fi observat ceva, pe cînd vizitam fortificațiile, și acum vrea să mă dea în gît la corpul de armată, unde are desigur legături? Nu, nu cred. Schulz n-ar risca să mă scape din mînă cu toate secretele Valului Atlantic. Doar pe drum aș putea să mă fac nevăzut. Or, chiar el m-a plimbat de-a lungul Valului și tot el mi-a făcut rost de permis. Dar ce-ar fi să-i înapoiez fotografia generalului Daniel și să mă despart de el în termeni buni? Asta pînă voi transmite clișeele? Dar o dată în posesia fotografiei, se va simți cu mîinile descătușate și numaidecît va porni lupta împotriva mea, dușmanul lui de moarte, și de data asta pe față, fără să se mai ascundă în dosul anonimelor. În felul acesta, aș mări primejdia în loc s-o micșorez. S-ar mai putea să fiu ridicat chiar pe drum, și atunci... Nu, nu rămîne decît o singură soluție: să continui lupta cu Schulz și să ies negreșit învingător".

A doua zi, Heinrich și Schulz se aflau la Nantes. Aci urmau să schimbe trenul pentru Dijon.

Dar se văzu că n-aveau tren decît seara.

Heinrich și Schulz luară împreună și masa de prînz și cea de seară. Și dacă cineva ar fi urmărit atitudinea lor, și-ar fi zis, desigur: „Iată doi prieteni care sînt gata să facă orice sacrificiu unul pentru altul!", cu atîta generozitate se îmbiau cu tot felul de bucate, de dulciuri și de băuturi. Dar mai ales cu băuturi.

Zgîrciobul de Schulz, care pipăia îndelung fiecare marcă înainte de a o cheltui, ca și cînd ar fi vrut s-o mîngîie la despărțire, care ascundea fiece franc în cele mai ferite unghere — acum nu se scumpea la nimic pentru baronul Goldring : comanda vinurile cele mai renumite, îl ospăta cu cel mai scump coniac și se dovedi un bun cunoscător al lichiorurilor. Un singur lucru îl neliniștea pe maiorul Schulz : că prietenul lui bea mult prea puțin, își înmoaie doar buzele.

Ca totdeauna, și baronul von Goldring se arătă generos și ospitalier.

— De mult ești așa de cumpătat, Herr Schulz ? îl întrebă Heinrich, observînd că maiorul își soarbe vinul cel scump cu înghițituri de păsărică.

— De cînd ne-am despărțit pe frontul de răsărit. Mi-am dat cuvîntul să nu mai beau pînă la victoria Germaniei — îi explică maiorul, deși pungile de sub ochi și nasul lui stacojiu, împestrițat cu vinișoare albăstrui, glăsuiau cu elocvență că Schulz n-a fost niciodată un partizan al regimului sec.

În tren, cei doi prieteni nedespărțiți au călătorit tot împreună, în același compartiment. Schulz îi făgădui însoțitorului un bacșiș substanțial dacă nu lasă pe nimeni în compartiment.

— Cel puțin, ne vom putea odihni în liniște — zise el, mulțumit. Trebuie să-ți spun că mie îmi place să călătoresc singur, dorm tot drumul. La urma urmelor, călătoria în vagon e o odihnă.

— Sînt de acord cu dumneata — îi răspunse Goldring, așezîndu-se mai bine pe canapea.

Heinrich își închise ochii, își descheie gulerul cămășii, și se lăsă pe perniță. Schulz făcu la fel.

După vreo cinci minute, se auzi respirația lină și liniștită a lui Goldring. Bine simulată, ea nu trăda că Heinrich nu doarme și că pe sub pleoapele întredeschise își urmărește cu atenție tovarășul de drum. Iată, pleoapele lui Schulz tresar, o dată, încă o dată, acum se deschid puțin. Privirea lui încordată pipăie fața lui Heinrich, căutînd să-i surprindă relaxarea aceea a mușchilor, care arată că omul a fost biruit de somn.

Deodată, Heinrich deschise ochii, se întinse și căscă.

— Să mă ia dracu', mi-e somn și totuși sînt sigur că n-am să pot să dorm ! se văită el lui Schulz, care se prefăcu că s-a trezit chiar acum.

— Hai dezbracă-te, scoate-ți tunica — îl sfătuiește el.

— Eu sînt obișnuit să dorm și îmbrăcat, și stînd în capul oaselor, chiar și în picioare — îi răspunde Schulz.

Și iar se lasă o tăcere lungă. În timpul acesta, fiecare dintre ei urmărește cu atenție printre pleoapele întredeschise pe celălalt. Heinrich simte cum o moleșeală, vestind apropierea somnului, i se furișează încet-încet în mădulare. Nu, astăzi n-are dreptul să doarmă ! Prea îl îmbie Schulz cu băutură, fără să se uite la bani ! Și apoi, respirația maiorului e prea ușoară și inegală ca să-l crezi că doarme. Și doar se lăuda că la drum doarme dus !

Heinrich se ridică și apasă pe butonul soneriei.

— O ceașcă de cafea neagră, tare – cere el însoțitorului, cînd acesta apare în ușă.

— Ce faci, baroane? Cafea în toiul nopții? glasul lui Schulz părea tulburat, rugător chiar.

— Eu mă cunosc, Herr Maior: dacă nu adorm îndată și numai dormitez așa, ca acum, s-a dus noaptea. Mai bine să beau o cafea și să-mi alung somnul de tot.

— Ia un somnifer.

— N-am și apoi nici nu-mi place.

— Am eu luminal — îi propuse Schulz, îndatoritor.

— Niciodată nu iau luminal, a doua zi ți-e capul greu ca plumbul.

Însoțitorul aduse o ceașcă de cafea neagră și o puse în tăcere pe masă.

— Adu-mi și mie una — îi porunci Schulz.

— Herr Schulz, mai adineauri m-ai ținut de rău c-am cerut cafea.

— Bine, dar ar fi necamaraderesc să te las singur și eu să dorm...

— Ce rost are formalismul ăsta?

Fără să răspundă, Schulz începe să-și soarbă cu înghițituri mici cafeaua adusă de însoțitor.

Heinrich bea încet cu pauze lungi, în timp ce citește cu interes un volumaș de Maupassant. Schulz n-are nimic de citit și nu se simte la îndemînă. Iată, și-a băut cafeaua și acum nu mai are ce face.

— Baroane, n-ai ceva să-mi dai să citesc?

— Din păcate, nu.

Și din nou se lasă o tăcere lungă.

Heinrich pune cartea pe măsuță și iese din compartiment. Stă cîteva clipe în culoar, zîmbind cine știe cărui gînd, și se duce la toaletă. Trage cu urechea. Liniște. Dar iată că se aud niște pași. Cineva pune mîna pe clanță. Heinrich aude respirația greoaie, cam șuierătoare a lui Schulz.

Rămîne în așteptare un minut, două, trei... În cele din urmă iese. Schulz e lîngă ușă.

— Ce să spun, ești un tovarăș de drum minunat! Și Heinrich se îndreaptă spre compartiment.

Schulz intră la toaletă, dar se întoarce numaidecît. În urma lui vine însoțitorul ca să ia ceștile goale.

— Încă o ceașcă de cafea — îi cere Schulz.

— Și mie una — adaugă Heinrich.

Însoțitorul aruncă o privire mirată celor doi ofițeri și iese în tăcere. Schulz se așază cu capul rezemat în mîini.

— N-ai vrea să citești cu glas tare? îl întrebă el pe Goldring.

— Nu-s bun de loc pentru rolul de lector...

Schulz ridică puțin storul de la fereastră și privește în întunericul nopții. Heinrich stinge lumina.

— Ce faci? strigă Schulz, trăgîndu-se de la fereastră.

— Noaptea nu-i recomandabil să ridici storul. Printre maquisards-i sînt trăgători admirabili, Herr Schulz

Maiorul trage furios storul la loc.

— Ai de gînd să nu dormi toată noaptea? își pierde Schulz răbdarea în cele din urmă, văzînd că-i ora două și cincisprezece minute.

— Da.

— Și de ce, mă rog?

— Pentru că prea te interesează somnul meu.

Schulz oftează adînc și se lasă pe speteaza canapelei. În clipa aceea, răsună în vagon semnalul atît de cunoscut și atît de îngrijorător: cu-cu-cu! cu-cu-cu! În tren se face o liniște mormîntală. Nu s-aude decît glasul crainicului: „Atențiune! O escadrilă anglo-americană din direcția La Manche a trecut frontiera aeriană a Franței".

Heinrich își pune chipiul și își vîră la piept, sub tunică, geanta de campanie. Se uită la Schulz și-i surprinde privirea atentă, concentrată. Se vede că în capul maiorului a încolțit vreun gînd. Deodată, ochii încep a-i străluci.

— Atențiune! Atențiune! Escadrila se îndreaptă spre Dijon. Trenul se va opri. Toți călătorii să iasă din vagoane și să se culce de-a lungul terasamentului! glasul craniciului sună a poruncă.

Călătorii ies grăbiți din compartimentele lor. Roțile trenului scrîșnesc, vagonul se hîțînă.

Heinrich aleargă spre ieșire și simte pe ceafă respirația fierbinte a lui Schulz. Atunci se întoarce și se dă puțin la o parte.

— Ești mai mare în grad, dumneata trebuie să ieși primul.

— Dar dumneata ești musafir!

Cu toată gravitatea situației, lui Heinrich îi vine a rîde. Apucîndu-l de mînă, sare din vagon o dată cu el și, continuînd să se țină de mîini, pornesc în fugă, pas în pas, de-a lungul

liniei, apoi se rostogolesc de pe terasament și se lungesc într-o adîncitură, cap la cap. Se aude vuietul motoarelor, care crește, crește mereu.

Cerul începe să ia o culoare tot mai cenușie, și Heinrich înalță capul ca să se uite în sus. În clipa aceea, privirea îl surprinde pe Schulz, ducîndu-și mîna la revolver.

— Herr Schulz, dacă nu mă înșel, ai de gînd să gonești bombardierele dușmane cu focuri de revolver? Glasul și toată înfățișarea lui Goldring arată că-l ia în bătaie de joc.

— Nu, baroane, am de gînd să trag în dumneata — scrîșnește Schulz, scoțîndu-și pistolul din toc.

Un șuierat sinistru, care înăbuși toate zgomotele, umplu văzduhul — cădeau bombele.

Dimineața, cînd generalul-maior Tolle sosi la comandament, se uită mirat la ofițerul de serviciu, care, întristat și cu capul în piept, îi întinse o telegramă. În primul moment, nu pricepu nimic, abia după ce o mai citi o dată îi înțelese conținutul:

„Astăzi, în zori, a fost ucis în timpul unui bombardament al aviației dușmane maiorul Schulz, adjutantul dumneavoastră și vechiul meu prieten. Sincere condoleanțe. Oberleutnant Baron von Goldring".

Tolle își făcu cu evlavie semnul crucii.

ECOURILE UNOR EVENIMENTE MARI

De la sfîrșitul lui ianuarie 1943 și pînă la începutul lunii iulie, comunicatele de pe frontul de răsărit transmise de glasul viu al crainicului repetau același lucru: sau că a fost nevoie să se scurteze linia frontului, sau că s-a părăsit un oraș sau altul din considerații pur tactice. Veștile acestea, ticluite pentru ignoranți, nu puteau ascunde adevărul unor oameni ca generalul Ewers și ca profesorul și prietenul lui, generalul feldmareșal Denuss. Și nu numai lor. La consfătuirile ce se țineau la marele comandament al armatelor de ocupație, se repeta mereu că evenimentele de pe frontul de răsărit au provocat o nemaipomenită activitate a membrilor mișcării de rezistență. Pentru cel ce vroia și știa să judece obiectiv, era limpede că de la nimicirea armatei germane pe malurile Volgăi, mitul invincibilității ei fusese spulberat — oricît și-ar fi bătut gura comentatorii și oricît de plin de încredere ar fi fost tonul lui Goebbels. Credința în infaibilitatea Führer-ului se clătina. Nici Denuss, nici Ewers n-aveau idei preconcepute împotriva lui Hitler. Dacă ofensiva armatelor lui s-ar fi desfășurat cu aceeași impetuozitate nestăvilită ca pînă la înfrîngerea din preajma Moscovei și de pe malurile Volgăi, amîndoi, uitînd ofensele personale și temerile lor de altădată, ar fi strigat cu entuziasm: „Heil!" și l-ar fi divinizat pe Führer. Dar evenimentele de pe frontul de răsărit le deschiseseră întrucîtva ochii, iar cînd campania din Rusia luă întorsătura pe care ei o prevăzuseră înainte de a se începe războiul cu Uniunea Sovietică, ochii li se deschiseseră de-a binelea. Führer-ul adusese Germania la marginea prăpastiei, în care se putea prăbuși din clipă în clipă.

Totuși, încercările bătrînului feldmareșal de a crea în sînul înaltului comandament german o organizație care, împărtășindu-i ideile, să pornească o luptă activă spre a scăpa Germania de omul care constituia cea mai mare nenorocire pentru ea, se loviseră de greutăți de neînvins. Nu numai din pricina primejdiei de moarte care amenința viața celor ce-ar fi consimțit să intre în această organizație. Alte cauze împiedicau chiar și pe adversarii lui Hitler din sînul înaltului comandament al armatei, de a porni o acțiune împotriva lui. Una din aceste cauze erau zvonurile persistente cu privire la

unele tratative dintre reprezentanții hitlerişti şi guvernele Marii Britanii şi Americii. Tratativele durau de mult timp, totuşi, dăduseră rezultate pozitive — erau doi ani de cînd începuse războiul în răsărit şi cel de-al doilea front tot nu se deschisese. Împotriva acestui fapt de netăgăduit, bătrînul feldmareşal n-avea argumente. O altă cauză era credinţa că în vara anului 1943 se va produce o schimbare bruscă pe frontul de răsărit. Această credinţă era întreţinută atît de promisiunile oficiale ale marelui cartier general de a-şi lua revanşa pentru Stalingrad, cît şi de zvonurile cu privire la o operaţie grandioasă pe care o pregătea marele stat-major împotriva armatelor sovietice, pentru vara aceea.

Toată lumea aştepta începerea acestei operaţii, atît partizanii cît şi adversarii Führer-ului. Acum fiecare îşi dădea seama limpede că teoria Blitzkrieg-ului s-a prăbuşit : războiul se lungise peste aşteptări şi forţele Germaniei se topeau încetul cu încetul. O victorie strălucită — care pe lîngă că ar restabili prestigiul armatei germane, ridicînd totodată moralul trupelor, ar întări încrederea în sfîrşitul apropiat şi negreşit victorios al războiului — era imperios necesară.

Dar trecu luna mai, trecu luna iunie şi mult trîmbiţata operaţie de pe frontul de răsărit tot nu începea. În zadar generalul Ewers nu-şi mai închidea aparatul de radio. Zile întregi, de dimineaţă pînă noaptea tîrziu, nu se auzeau decît marşuri militare.

În dimineaţa zilei de 5 iulie, transmisiunea începu altfel ca de obicei, cu muzică de fanfare. Sunetele lor puternice şi stridente tulburară pe neaşteptate liniştea matinală a locuinţei generalului. Ewers, care tocmai se bărbierea, era cît pe ce să se taie. Fără să-şi şteargă săpunul de pe faţă, el se repezi cu briciul în mînă la aparatul de radio. Într-adevăr, începuse mult aşteptata operaţie !

Cu glasuri pripite, înecîndu-se, ca şi cînd fiecare ar fi încercat s-o ia înaintea celorlalţi, crainicii se grăbeau să vestească că „astăzi, în zori, la ora patru şi treizeci de minute, din ordinul Führer-ului, trupele victorioase ale Germaniei s-au năpustit ca un torent vijelios asupra poziţiilor duşmane, luînd direcţia Kursk..."

Ewers îşi aruncă ochii pe harta pe care erau însemnate liniile fronturilor şi zîmbi mulţumit : într-adevăr, aşa cum socotea şi el, acolo trebuia începută operaţia, dacă ţelul ei final este drumul spre Moscova.

Iar faptul că nu se mai tăinuia nici scopul, nici proporţiile operaţiei, dovedea că înaltul comandament e sigur de succes.

Ewers telefonă la comandament şi dădu ordin ofiţerului de serviciu să pună în vedere tuturor ofiţerilor să se prezinte la serviciu în uniformă de paradă cu toate decoraţiile şi medaliile. Apoi luă o coală de hîrtie şi îşi schiţă planul unui referat despre importanţa istorică a operaţiei, care începuse. Generalul se hotărîse să-l ţină la cazino, în faţa tuturor ofiţerilor.

Dar Ewers nu apucă să-ţi ţină referatul. Cu o jumătate de oră înainte de a pleca la comandament, ofiţerul de serviciu îi raportă la telefon :

— Un mare detaşament de maquisards-i a atacat punctul de sprijin numărul şaptesprezece, încercînd să pătrundă la tunel. Oberleutnant Faul cere să i se trimită imediat întăriri. Cu forţele de care dispune nu poate respinge atacul.

Vestea aceasta era atît de neaşteptată, că generalul îşi pierdu capul. Se obişnuise cu atacurile zilnice ale maquisards-ilor, îndreptate doar asupra localităţilor, patrulelor sau a unor ofiţeri izolaţi, dar ca un mare detaşament să angajeze o luptă într-un sector fortificat, aceasta nu se mai întîmplase.

După ce încărcă în camioane două companii, generalul, însoţit de şeful său de stat-major, de Lütz şi de Goldring, porni cu maximum de viteză spre Pontay, pentru a conduce el însuşi operaţia. Dar unităţile sosite în ajutorul lui Faul n-avură prilejul să intre în luptă. Împliniră doar rolul de simpli

gropari, deoarece toată garnizoana punctului de sprijin, în cap cu Oberleutnant Faul, pierise. Unitatea de SS, care păzea intrarea în tunel, nu putuse să le vină în ajutor, fiindcă maquisards-ii nu făcuseră economie de mine ca să năruiască, dacă nu chiar tot tunelul, în orice caz intrarea lui.

Aşadar, se petrecuse ceva de necrezut. Fusese distrus un punct de sprijin fortificat şi nimicită întreaga lui garnizoană, iar comandantul diviziei nu era în măsură a raporta corpului de armată amănuntele luptei. Nu ştia nici ce efective avea detaşamentul care a atacat punctul de sprijin, nici cum erau înarmaţi partizanii, nici unde au dispărut.

Dar neplăcerile zilei nu se mărginiră la aceasta. Nici nu sfîrşiseră bine soldaţii să îngroape pe cei morţi, că de la comandament sosi un motociclist cu vestea că maquisards-ii au atacat plutonul de puşcaşi care apăra defileul împreună cu o subunitate de SS-işti şi că, după ce le pricinuiseră pierderi, i-au forţat să se retragă din munţi.

Toate acestea semănau a război. După ce lăsă o garnizoană la punctul de sprijin distrus, Ewers porni în goană cu restul soldaţilor spre defileu. Comandantul companiei de puşcaşi fusese ucis, de aceea raportul asupra situaţiei i-a fost prezentat de locţiitorul lui, Leutnant Gräckhe. Acesta arătă că atacul s-a produs dis-de-dimineaţă, cu totul pe neaşteptate. După cum se constată mai tîrziu, partizanii loviseră mai întîi avanposturile, pe care le suprimaseră fără să facă cel mai mic zgomot şi abia pe urmă atacaseră punctul de sprijin.

De un contraatac imediat împotriva maquisards-ilor care puseseră stăpînire pe defileu, nici nu putea fi vorba ; din informaţiile date de Gräckhe, reieşea că erau mai bine de o companie, înarmată cu automate şi mitraliere.

Prin urmare, generalul trebuia să se întoarcă la comandament, să facă un plan de operaţii şi abia pe urmă să încerce să salveze situaţia.

Cînd se înapoie la Saint-Rémy, i se raportă că s-au mai produs două atacuri : unul asupra garnizoanei care apăra

podul de peste rîul din apropiere de Saint-Rémy, şi altul împotriva avanpostului dintr-o haltă aflată la zece kilometri de Chambéry. E drept, atacul asupra garnizoanei care păzea podul se încheiase fără succes pentru maquisards-i, dar pe fondul celorlalte neplăceri ale zilei, acest mic succes părea aproape un fapt întîmplător.

Comunicile de gală ale ofiţerilor care întîmpinară pe generalul Ewers sonau în chip caraghios cu starea de spirit a tuturora. Ewers era furios. Şi cu drept cuvînt, doar era vorba de o acţiune bine organizată a unor forţe destul de importante de partizani, care izbutiseră să obţină nu numai trei victorii din cele patru lupte, dar şi să producă zăpăceală la statul-major al diviziei, şi chiar lui personal. Se gîndea ce neplăcut îi va fi să raporteze despre toate acestea comandantului corpului de armată, care, mai în glumă, mai în serios, îl poreclise comandantul „diviziei climaterice".

Müller îl mai linişti întrucîtva. Primise de la şefii lui o comunicare cum că maquisards-ii, care păreau să acţioneze după ordinele unui singur comandament, au atacat în dimineaţa aceea nu numai sectoarele apărate de divizia lui Ewers, dar şi alte regiuni subalpine. Între altele, i se recomanda lui Müller, de altfel ca tuturor organelor Gestapoului, să întească la maximum lupta cu partizanii, să aresteze pe toţi cei bănuiţi că ar avea legături cu ei şi să înăsprească măsurile represive.

La vremea aceasta, radioul nu mai tăcea cît era ziua de lungă. Crainicii întrerupeau marşurile de bravură ca să-şi bucure ascultătorii cu înaintarea victorioasă a coloanelor de tancuri spre Olhovatka, o localitate necunoscută, care trebuia să deschidă armatelor germane drumul spre Kursk. Comunicatele subliniau că operaţia se desfăşoară conform planului dinainte stabilit, cu toate că trupele sovietice opun o rezistenţă turbată.

Pe înserat, Kubiss veni la Heinrich. Era bine dispus, ceea ce dovedea că-şi luase doza obişnuită de morfină. Ochii îi

străluceau, gesturile îi erau repezite și toată fața lui trăda o excitație veselă.

— Am venit la dumneata, baroane, ca să mă plîng de generalul Berthold — începu Kubiss pe un ton glumeț, chiar de la ușă. Cînd m-a făcut să vin la Saint-Rémy, mi-a făgăduit odihnă, o viață pașnică și tihnită și tot felul de bunătăți. Și cînd colo, am nimerit într-o atmosferă care-mi amintește de-părtata Bielorusie.

— Kubiss, nu ești de loc original! Plîngerea asta o aud din prima zi a revederii noastre.

— Și n-am să încetez să mă plîng.

— În schimb, avem vești plăcute de pe frontul de răsărit — zise Heinrich.

— Plăcute? Și chiar ești convins?

— Da' dumneata n-ai ascultat comunicatele?

— Tocmai fiindcă le-am ascultat. N-am închis aparatul toată ziua. Chiar mă și doare capul. De aceea nu pot spune că veștile de pe frontul de răsărit sînt îmbucurătoare. Iartă-mă, baroane, dar dumneata nu ești ofițer de front și nu pricepi unele lucruri. Ce crezi că înseamnă, cînd ți se spune că un grup de șoc a înaintat luptînd patru kilometri într-o zi întreagă?

— Înseamnă că inamicul se retrage, iar noi înaintăm.

— Eh, n-ai apucat primele zile ale războiului! Ai fi văzut atunci ce înseamnă o ofensivă. Dimineața auzeai că am trecut granița, la amiază, că am pătruns în adîncime treizeci de kilometri, iar seara, că am cucerit un oraș aflat la patruzeci de kilometri de frontieră. Asta se cheamă ofensivă. Pe cînd acum, patru kilometri într-o zi întreagă... Dar dă-le la naiba pe toate: și frontul de răsărit, și emisiunile lor, și toate celelalte minciuni! M-am săturat pînă în gît! Eu n-am venit la dumneata ca să analizez acțiunile comandamentului nostru, am venit să te întreb: nu vrei să luăm masa împreună, Goldring?

— Ca să-ți spun drept, n-am nici un chef să merg la restaurant...

— Atunci... Kubiss tăcu. Pe fața lui se ivi un zîmbet viclean.

— Vrei să-mi spui ceva, nu-i așa? îl întrebă Heinrich, zîmbind, deși știa dinainte despre ce este vorba.

— Am adus o chitanță pentru cincizeci de mărci. Numai pentru cincizeci, baroane! Cu ceea ce-ți mai datorez dinainte, face șase sute douăzeci. Cred că ești și dumneata de părere că nu-i chiar așa de mult.

— Ce faci cu banii, Kubiss? Iartă-mă că te întreb, dar mă interesează, vreau să știu cum se poate cheltui într-o lună și jumătate de ședere la Saint-Rémy, solda de ofițer și două sute de mărci pe deasupra. Înainte, jucai cărți, cel puțin...

— Dragul meu baron, și, după cum văd, dragul și naivul meu prieten! Dacă am fi nimerit în cel mai păcătos sat, nu în Saint-Rémy, și tot ți-aș putea înșira vreo treizeci și trei de metode de a cheltui în fiecare zi o sută de mărci, ba chiar și mai mult.

Heinrich începu să rîdă.

— Dacă singurul scop este să cheltuiești o sumă anumită, atunci și eu aș putea născoci ceva, însă găsesc că ar trebui să ai în schimb o plăcere.

— Mie îmi face plăcere chiar și faptul că nu banii mă stăpînesc pe mine, ci eu pe ei. Dar dacă stai și te gîndești, parcă multe bucurii am eu în viață? Spune și dumneata! Munca o disprețuiesc și nu numai pe asta pe care o îndeplinesc acum, ci orice muncă. De femei, mi s-a acrit și lor de mine. Ce mi-a mai rămas? Vinul și morfina! Asta-i! Așa că ce rost are să strîng bani? Pentru ca unicul meu frate să spună, cînd o să mă moștenească, c-am fost un imbecil?

— După mine, Kubiss, munca dumitale actuală este interesantă.

— Cînd eram la școală și mă pregăteam să mă fac pastor, ca să mîntuiesc sufletele oamenilor cu rugăciunile mele, sufletele acestea mi se păreau mult mai interesante decît acum, cînd le trimit pe lumea cealaltă prin metode gestapoviste.

— Ești cinic, Kubiss.

— Spune-mi cum vrei, dar, după mine oamenii au ajuns înspăimîntători de neinteresanți! Te asigur că-i mult mai plăcut să lucrezi la poliția judiciară decît la noi. Spune și dumneata, ce poate fi mai interesant? Chemi omul la interogatoriu și începi să-i aplici tot felul de mijloace de constrîngere, iar el sau tace, sau bolborosește ceva despre Franța, despre popor, despre libertate! Crede-mă, Goldring, îți se face greață de toate astea. Pentru mine, patria este primul restaurant care-mi iese în cale, unde mi se servește o mîncare gustoasă și un vin bun. Ubi bene, ibi patria! Ți-aduci aminte de acest aforism? Iar împricinatul meu moare, strigînd: „Pentru Franța!". Iar Franța nici nu știe cine-i el și, fără îndoială, nici n-o să afle vreodată că eu am fost acela care l-am împins în prăpastie! Oamenii au devenit banali și plictisitori. Chiar și pasiunea dumitale, baroane!

— Care pasiune?

— Ia nu mai face pe naivul, von Goldring! Eu știu mai multe despre franțuzoiaca asta de la restaurant decît dumneata.

— Nu te înțeleg, Kubiss — zise Heinrich, nemulțumit — ne vedem aproape în fiecare zi, cînd ai vreo nevoie vii la mine, știind că totdeauna sînt bucuros să te ajut, și în vremea asta dumneata ai secrete față de mine... Dacă n-ai voie, să nu mi le spui, dar în acest caz, te rog să nu faci aluzie la ele.

— Pentru întîia oară, baroane, te văd supărat. Nici nu mă gîndesc să-ți ascund ceva. Despre simpatia dumitale pentru mademoiselle am aflat cu totul întîmplător, atunci cînd m-am hotărît s-o arestez.

— S-o arestezi pe Monica? Pentru ce?

— Cînd punem mîna pe trei scrisori ale acestei fete frumoase, și în toate trei vorbește de timp rău și de urcarea prețurilor pe piață, cînd vremea e frumoasă și prețurile rămîn constant urcate, cred c-ai să fii de aceeași părere cu noi, baroane, că avem dreptul să ne întrebăm de unde interesul ăsta pentru meteorologie și economie?

— Și crezi că asta-i de ajuns ca să arestezi o fată?

— Mai adaugă și ceea ce are să mărturisească la interogatoriu... Dar Müller, aflînd de hotărîrea mea, n-a fost de acord cu mine, din cauza simpatiei dumitale pentru mademoiselle. Se teme de dumneata, nu știu de ce. Ăsta-i tot secretul.

— Și cînd aveai de gînd s-o arestezi?

— Astăzi. Am primit ordin să înăsprim măsurile represive împotriva maquisards-ilor și a prietenilor acestora. Ei, îmi dai cincizeci de mărci, baroane, sau fiindcă te-ai supărat, vrei să mă pedepsești să rămîn flămînd astă-seară?

— Doar știi că nu te refuz niciodată... Și nici astăzi n-am să te refuz. Un singur lucru te-aș ruga: să nu ascunzi nimic de mine, chiar dacă mă privește parțial.

— Se va executa întocmai — răspunse Kubiss milităreste — drept procente pentru banii împrumutați.

— Nu, ca un serviciu prietenesc.

După ce luă cele cincizeci de mărci, Kubiss ieși de la Heinrich fluierînd o melodie oarecare.

Pendula arăta ora zece fără un sfert, și Heinrich coborî la restaurant, cu gîndul s-o vadă pe Monica. Madame Tarval îi spuse că-i la ea în odaie.

— Atunci, pot să mă urc la dînsa, să-i spun cîteva vorbe? o rugă Heinrich — iar dacă întreabă cineva de mine, spune, te rog, că am plecat. Azi n-am chef să văd pe nimeni.

Noutatea pe care o aflase de la Kubiss îl turburase grozav. E adevărat că Müller n-o să îndrăznească deocamdată să se atingă de Monica, de altfel și Kubiss va face tot ce-i stă în putință ca să nu i se închidă creditul de care se bucură

la baronul cel bogat. Dar asta va continua numai atîta vreme cît el însuși e în afară de primejdie. Dacă i s-ar întîmpla lui ceva, Monica va fi arestată imediat, din moment ce Gestapoul se interesează atît de mult de fată. Parcă el n-ar fi putut să fie ucis atunci cînd a fost bombardat trenul de Dijon? Sau în timpul atacului maquisards-ilor, cînd călătoarea cu Pfeifer? Dacă ar afla de moartea lui, Müller, fără să stea o clipă pe gînduri, o va înhăța, răzbunîndu-se pentru indulgența sitită pe care trebuise s-o aibă față de Monica. Nu, ea trebuie salvată, acum, pînă nu-i prea tîrziu, chiar de ar fi nevoit să se despartă de dînsa.

— Știi ceva, Heinrich, de astăzi înainte am să cred în telepatie — zîmbi Monica, cînd tînărul se ivi în pragul odăii ei.

— Dar de ce spui asta?

— Pentru că chiar acum mă gîndeam la dumneata.

— Și eu la dumneata.

— Asta înseamnă că ți-am transmis gîndurile mele de la distanță.

— Tare aș dori să-mi poți citi gîndurile — zise Heinrich, fără să vrea. Dar se opri numaidecît, speriat de ceea ce era pe punctul de a se desprinde de pe buzele lui și, cu alt ton, urmă: Trebuie să-ți spun o veste, Monica, și o veste nu tocmai plăcută.

Ochii fetei se stinseră și zîmbetul îi pieri de pe obraz.

— Ai început așa de frumos și... ai sfîrșit așa de urît! spuse ea cu tristețe în glas. Și eu care credeam că ți-a fost un pic dor de mine, c-ai venit să mai stăm împreună... Vești, neplăceri... M-au obosit așa de mult!... S-ar zice că pentru mine nu mai sînt bucurii. Știi ceva, hai să lăsăm pe mîine tot ce-i neplăcut! Adică nu, n-am să pot dormi toată noaptea. Mai bine spune-mi acum, însă fără introduceri nesfîrșite...

— Bine! Dacă vrei fără introducere, fie și fără introducere. Dar mai întîi o întrebare: spune-mi, ai putea să dispari undeva măcar pentru un timp?

Fața Monicăi păli.

— Cam cît de repede ar trebui să dispar?

— Cîtă vreme sînt aici, primejdia nu-i chiar așa de mare, dar eu pot pleca și s-ar putea să plec pentru un timp mai îndelungat, poate chiar pentru totdeauna. Și atunci...

Heinrich nu-i spuse ce s-ar întîmpla atunci, și nici Monica nu-l întrebă. Cu capul lăsat în pămînt, împletea în codițe mărunte franjurile feței de masă. Și numai după tremurul degetelor, îți puteai da seama că era tulburată.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare — îi zise Heinrich cu duioșie, stăpînit de dorința irezistibilă de a-și lipi buzele de degetele acelea subțiri, tremurătoare, de a-i ridica fruntea atît de tare aplecată. Dar Monica și-o ridică singură.

— E adevărat... chiar s-ar putea să pleci?... Pentru totdeauna? îl întrebă ea cu glasul stins.

— Eu sînt ostaș, și ostașii nu sînt întrebați unde ar vrea să stea. Sînt trimiși acolo unde este nevoie de ei. Cînd o să plec de aici, sau dacă mi s-ar întîmpla ceva, Müller o să te aresteze. Am aflat astăzi că scrisorile dumitale sînt cenzurate, că...

— Heinrich! Monica sări de la locul ei. Dar nu teama, nu spaima stăruia în ochii ei larg deschiși, ci tristețea și deznădejdea la gîndul unei alte primejdii, a primejdiei de a pierde pe acela pe care-l iubea.

Și fără alte vorbe, Heinrich înțelese ce se petrece în sufletul fetei. Doar și lui i se sfîșia inima de milă, de durere, de îngrijorare pentru soarta ei. Se priveau ochi în ochi, și tot convenționalismul care îi îngrădise pînă atunci dispăru dintr-o dată. Li se păru că în toată lumea asta nu sînt decît ei doi — ochii lor, inimile lor.

— Heinrich! Să fugim împreună de aici! zise Monica cu simplitate, cu atîtă simplitate, de-ai fi zis că au mai vorbit despre asta, și încă de multe ori. Să fugim în munți! Acolo nu trebuie să ne mai temem de nimeni! Să fugim chiar mîine!

Doar și dumneata ai putea să fii descoperit că nu ești fascist, că ești prietenul nostru!

Monica își puse mîinile pe umerii lui. În gestul acesta plin de încredere, în ochii ei strălucitori era ca toată — tulburătoare, tînără și curată, curajoasă în dragoste ca și în luptă și în același timp lipsită de apărare și în fața dragostei sale și în fața primejdiei care o amenința. Heinrich își înălță puțin umărul, întoarse capul și-i sărută mai întîi o mînă, pe urmă pe cealaltă. Monica îi surîse cu ochii și continuă grav, cu aprindere:

— Dacă ai ști, Heinrich, cum m-am speriat cînd mi-am dat seama că te iubesc! Puțin a lipsit să nu mor de durere. E atît de înspăimîntător să-ți ascunzi ție însăți dragostea, să simți că te înjosește! În schimb, mai tîrziu, cînd am înțeles că înadins ai lăsat scrisoarea lui Levêque pe masă ca s-o citesc... după Bonneville... după ce ai salvat-o pe Ludvine... Cînd mi-am dat seama că și dumneata mă iubești... doar e adevărat, Heinrich?

— Da, Monica, e adevărat.

— Știam eu, știam de mult! Și totuși sînt fericită c-o aud din gura dumitale! Avem să fugim amîndoi în munți și n-o să ne mai despărțim niciodată, niciodată! Nu-i așa?

Era atît de convinsă de dragostea lor, și totuși cu cîtă înfrigurare aștepta răspunsul acela scurt „da"!

Heinrich luă încetișor mîinile fetei de pe umerii lui, o duse la divan, o așeză și se cuibări pe un scăunel scund la picioarele ei.

— Monica, eu nu pot să fac acest lucru. Heinrich o privea cu o duioșie și o tristețe nemărginite.

— De ce? întrebarea ei liniștită, abia șoptită, răsună ca un strigăt puternic; strigau ochii ei, striga toată ființa ei încordată. Monica se trase puțin înainte și încremeni — rugătoare, așteptînd.

— Eu n-am dreptul să fac asta, Monica! Înțelegi, nu am dreptul!

— Dar cum nu-ți dai seama că au să pună mîna pe dumneata?! O, dacă ai ști cum mă tem! În fiecare zi mă rog lui Dumnezeu pentru dumneata, iar seara nu pot închide ochii pînă n-aud că te-ai întors acasă. Tremur de frică cînd știu că trebuie să pleci undeva! Uneori, îmi vine să fug la Gestapo, ca să mă tortureze cum au torturat-o pe Ludvine, să mă împuște chiar, numai să știu că au să te lase în pace, că nu te amenință nici o primejdie!

— Și eu tremur pentru dumneata, Monica. Mi-aș sacrifica viața, mi-aș da ultima picătură de sînge ca să te apăr! Și totuși nu pot pleca cu dumneata la maquisards-i, deși sînt sigur că m-ar primi.

— Dar de ce? De ce? Doar nu ești cu ei, cu cei care te-au îmbrăcat în tunica asta, ești cu noi!

— Am anumite obligații.

— O, dumneata nu mă iubești, Heinrich! exclamă fata cu desperare.

— Monica! Heinrich îi strînse mîna. Dacă aș putea să-ți explic totul, m-ai înțelege și nu m-ai face să sufăr atît. Dar eu nu pot să-ți spun nimic, n-am dreptul! Nici chiar dumitale, deși am încredere și te iubesc!

— Ce fericită eram mai adineauri și ce repede mi s-a spulberat fericirea! Ce să fac, nu pot cere inimii dumitale mai mult decît poate da... un pic de dragoste, un pic de milă... și foarte multă prudență!

— Bine, Monica, dar eu nu mă apăr pe mine! Nici măcar pe dumneata, deși nimeni nu-mi este mai scump pe lumea asta.

— Doamne, Heinrich, vorbești în enigme, de altfel, dumneata însuți ești pentru mine o enigmă. Nici măcar nu știu cine ești și ce urmărești!

— Ceea ce urmărești și dumneata. Vreau să-mi văd patria liberă. Ca și dumneata, am un ideal, pentru care sînt gata să mor, să îndur cele mai cumplite chinuri.

— Atunci de ce nu vrei să lupți alături de mine?

— Lupta este de mai multe feluri și poate că eu am parte de lupta cea mai grea.

— Heinrich, de ce nu vorbești mai lămurit, ca să înțeleg și eu?

— Monica, nu mă întreba, pentru că nu-ți pot răspunde nimic, acum. Oricît aș vrea. Și așa ți-am spus mai mult decît aveam dreptul... Dar îți făgăduiesc că atunci cînd se va sfîrși războiul, am să vin la dumneata și ai să afli totul. Bineînțeles, dacă mă crezi, dacă vrei să aștepți!

— Am să te aștept, Heinrich! Și niciodată n-o să ne mai despărțim! și în ochii fetei se aprinseră din nou luminițele fericirii. Așa-i că n-o să mă uiți, Heinrich, chiar dacă ai pleca de aici?

— Am să te găsesc oriunde te-ai afla, dar acum trebuie să pleci de aici. Trebuie să pleci negreșit; pentru mine, pentru fericirea dumitale, pentru ca să ne revedem mai tîrziu... Ai putea să pleci undeva?

— Bine, am să mă sfătuiesc cu prietenii mei... Totuși, ce o să se întîmple cu dumneata? Doar la fiecare pas te pîndește primejdia, și eu... nici măcar n-am să știu ce-i cu dumneata! O, nu, n-am să pot îndura!

— Mie n-o să mi se întîmple nimic. Îți făgăduiesc să fiu prudent.

Ochii Monicăi se umplură de lacrimi. Vrînd să le ascundă, se ridică, se apropie de măsuța de lîngă fereastră și scoase din priză șnurul lămpii. Apoi dădu în lături storurile negre de camuflaj și deschise larg fereastra. Aerul proaspăt, plin de miresme, năvăli o dată cu liniștea orășelului adormit. Învăluiți în întunericul nopții, munții și casele nu se mai zăreau. Nu se mai vedea nimic, doar cerul înstelat, măreț, necuprins. Ai fi zis că nu mai exista nimic pe lume, înafară de stelele acelea, de cerul negru de catifea și de cele două inimi, care băteau atît de tare și cu atîta durere în pieptu-rile lor.

Și multă vreme rămaseră la fereastră, tăcuți, strînși unul lîngă altul.

— Plîngi, Monica? întrebă Heinrich deodată, simțind cum tresaltă umerii fetei.

— Nu, dragul meu, nu-i nimic. Plîng din recunoștință că mi-e dat să trăiesc în acest minunat univers. Că ți-e dat și ție să trăiești în el! Și, un pic, un pic, și de frică. Doar și eu și tu nu sîntem decît două firicele de nisip în universul acesta nemărginit!

— Bine, dar noi doi sîntem o parte din el, Monica. Tu nu simți că noi sîntem în toate și totul e în noi?

În coridor se auziră pașii doamnei Tarval și Monica se trase iute de lîngă Heinrich.

— Dragul meu — îi spuse ea în grabă — sărută-mă! Mîine-poimîine, s-ar putea să nu ne mai vedem. Să fie sărutarea noastră de rămas bun.

În vremea aceasta, Müller, dus pe gînduri, măsura în lung și în lat cabinetul său, chibzuind amănunțit pasul pe care se hotărîse să-l facă, deși se cam temea încă.

Îl apăsa dependența lui aproape totală de von Goldring. Din ziua cînd baronul acesta încrezut îi dăduse a înțelege că știe pe cine a substituit lui Paul Chénier, șeful serviciului SS își pierduse cu totul liniștea. De n-ar fi fost piedica asta, ar fi arestat-o de mult pe Monica, chiar în ziua cînd, frunzărind hîrtiile lui Saugel, dăduse peste însemnările lui privitoare la mademoiselle Tarval. De altfel, după călătoria ei la Bonneville, care coincisese în chip atît de ciudat cu atacul maquisards-ilor asupra eșalonului cu armament, începuse și el a avea bănuieli. Heinrich von Goldring i le îndepărtase și aproape că-l convinsese că fata se dusese la Bonneville pentru chestiunile ei sentimentale. De fapt nu l-a convins, ci el a închis pur și simplu ochii, n-a vrut să se vîre în afacerea asta. Dar, după cum s-a văzut mai tîrziu, rău a făcut. Saugel

a procedat mai inteligent. El a reușit să dea de urma agenților care făceau legătura între Bonneville și conducătorii mișcării de rezistență din Saint-Rémy. Dacă n-ar fi murit Saugel și dacă dobitocul acela de la uzina electrică, care a acceptat să fie informator, ar fi fost mai prudent. Müller ar avea astăzi în mînă toate dovezile că mademoiselle Monica urmărește un anumit scop, arătînd atîta prietenie lui Goldring. Și arestînd-o, ar afla tot ce-i trebuie. Numai Goldring, îndrăcitul ăsta de Goldring îi stă în cale! Odiosul de Goldring, pe care trebuie să-l lingușească, aproape să-i linga cizmele, numai pentru că-i fiul adoptiv al lui Berthold și că în curînd o să-i fie ginere!

Să zicem c-o arestează pe Monica. Atunci Goldring va da la iveală toată povestea cu Basel, cu care l-a înlocuit pe Paul Chénier și pentru care a încasat rotunjoara sumă de cinci mii de mărci. Și nu numai că va trebui să restituie afurisitele acelea de mărci din care n-a mai rămas nici urmă, dar va trebui să răspundă și pentru toate ticăloșiile lui în fața lui Berthold. Nu, deocamdată trebuie s-o lase în pace pe Monica. Dar îi va urmări fiecare pas, așteptînd un moment prielnic.

Müller socotea că dacă va mai trece un timp, nici o expertiză nu va putea stabili cine a fost înmormîntat sub numele de Paul Chénier și atunci Goldring nu va mai avea nici o dovadă împotriva sa. Dar, ca un făcut, toate se întorc împotriva lui Müller. A trebuit ca Goldring să cadă prizonier tocmai la detașamentul condus de Paul Chénier, pe care l-a recunoscut nu numai el, dar și șoferul lui Ewers. Or, nu încape îndoială că și acesta i-a văzut cîndva fotografia. Prin urmare, buclucul se putea ivi și din direcția asta.

Fusese nevoit să-l curețe pe șofer, înscenînd un accident de automobil. Dar faptul acesta l-a pus într-o și mai mare dependență față de Goldring, care, auzind povestea cu accidentul, îi spuse într-o zi, zîmbind liniștit:

— Cînd o să moară și Pfeifer, nimeni nu va mai putea recunoaște în comandantul detașamentului de partizani pe Paul Chénier, afară de mine, se înțelege.

Aluzia era destul de elocventă, sinceră chiar. Müller fusese nevoit s-o înghită.

Nu, nu trebuie să împingă lucrurile pînă la ruptură, nici măcar pînă la înăsprirea relațiilor lui cu Goldring. Chiar dacă ar izbuti să stabilească cu precizie că Monica este într-adevăr în legătură cu maquisards-ii. Aceasta ar arunca o umbră asupra reputației baronului. Doar toată lumea cunoaște slăbiciunea lui pentru această fată frumoasă. Înfuriat de acest fapt, Goldring, impulsiv cum este, s-ar răzbuna desigur, povestind tuturor întîmplarea cu Basel. I s-ar plînge lui Berthold și i l-ar zugrăvi în culori atît de negre, încît ar fi nevoit să se gîndească cum să-și salveze propria lui piele și nicidecum la carieră.

Avea de ce să-și frămînte creierul. Și nu-l frămîntă în zadar. După ce cugetă îndelung, Müller găsi o altă soluție. Dar n-ar face o greșeală, amestecînd în această afacere pe Berthold însuși? Ăsta n-are să-i caute mult în coarne. Ce-ar fi dacă ar scrie... Müller se repezi la birou, luă o foaie de hîrtie și începu o scrisoare cifrată:

„Mult stimate Herr General-Maior Berthold!

Am îndrăznit să mă adresez direct dumneavoastră, ocolind celelalte trepte ierarhice, numai pentru că sînt stăpînit de un adînc respect pentru dumneavoastră și totodată de sentimentul unei sincere prietenii pentru fiul dumneavoastră adoptiv, Heinrich von Goldring, care prin capacitatea, cultura și purtarea lui a cîștigat simpatiile tuturor acelora cu care a venit în contact. Dar, și asta poate datorită tinereții sale, baronul e un om foarte încrezător. De această însușire, proprie tuturor firilor nobile, s-ar putea folosi dușmanii. Eu am bănuiala că fiica proprietăresei hotelului în care stă baronul, o fată tînără și frumoasă, se bucură de simpatia și încre-

derea lui, deși n-o merită, întrucît serviciul pe care-l conduc se găsește în posesia unui material compromițător care ne îndreptățește s-o bănuim că simpatizează cu teroriștii francezi. Eu nu mă pot hotărî s-o arestez și s-o cercetez, de teamă să nu arunc o umbră asupra numelui nepătat al fiului dumneavoastră adoptiv. Vă adresez aceste rînduri, deoarece sînteți tatăl lui și șeful meu mult respectat, plin de experiență, cerîndu-vă sfaturi și îndrumări.

Cu cel mai profund respect, totdeauna gata la ordinele dumneavoastă

Maior Johann Müller".

După ce citi ceea ce scrisese, o dată și apoi încă o dată, Müller găsi că scrisoarea poate fi trimisă unui șef atît de înalt. O sigilă, apoi, după toate regulile cerute de un document secret, scrise adresa și ordonă ofițerului de serviciu s-o trimită prin curier special la Berlin. Dar după ce se întoarse acasă, Müller nu putu să închidă ochii multă vreme. Își repetă în minte fiecare rînd, fiecare cuvînt.

Dar dacă Berthold cere explicații lui Goldring? Oare a făcut bine că a pus la cale toată povestea asta?

Abia spre dimineață izbuti el să aţipească. Dormi neliniștit ca omul care nu știe ce-l așteaptă a doua zi: mulțumiri sau o pedeapsă aspră.

În zilele de 6 și de 7 iulie, transmisiunea de dimineață începu cu muzică de fanfare. La 8 iulie, nu se mai auziră fanfare, iar la 9 iulie, crainicul vorbi de contraatacurile turbate ale rușilor. În ziua de 10 iulie cuvîntul „contraatacuri" dispăru, fiind înlocuit cu o nouă formulă: „Trupele noastre duc lupte înverșunate cu inamicul care atacă".

Ewers era lămurit: grandioasa operație, de mult făgăduită și pentru care se făcuse atîta reclamă, se prăbușise. După ce ascultă comunicatul din seara de 9 iulie, generalul se îmbolnăvi. Cele cîteva zile cît stătu în pat, ascultă numai de vreo două ori comunicatele. Dar cînd auzi de „viitoarea scurtare a frontului", închise definitiv aparatul.

Așadar, în loc să-și ia revanșa, armata germană mai suferise o înfrîngere și consecințele ei în împrejurările de față, din punctul de vedere al moralului, erau și mai tragice decît pierirea armatei lui Paulus. După însănătoșire, cînd Ewers veni la comandament, Heinrich și Lütz, fără să vrea, se uitară unul la altul: generalul era de nerecunoscut, atît era de palid, de gîrbov și de îmbătrînit. În aceeași zi, Lütz trimise comandantului corpului de armată o telegramă din partea lui Ewers, prin care acesta cerea un concediu de o săptămînă, pentru a se duce la Paris să consulte doctorii, deoarece e bolnav.

De rîndul acesta, cererea lui Ewers a fost satisfăcută. I se aprobă să lipsească o săptămînă.

În ajunul plecării, generalul îl chemă pe ofițerul său cu însărcinări speciale.

— Goldring, ai fost vreodată la Paris?

— Nu.

— Ce-ai zice, dacă ți-aș propune să mergi cu mine la Paris pentru o săptămînă-două?

— Herr General, v-aș fi recunoscător de două ori. În primul rînd, pentru că îmi dați posibilitatea să văd „capitala lumii", cum i se spune Parisului, și în al doilea rînd, și mai ales, pentru că m-aș încredința încă o dată de bunele dumneavoastră sentimente față de mine.

— Baroane, după mine, dumneata ți-ai greșit cariera, trebuia să intri în diplomație! glumi generalul. Uite despre ce este vorba: la Paris încep niște cursuri de două săptămîni, în cadrul cărora se vor studia noile metode de apărare antitanc. Vor lua parte cîte un delegat de fiecare divizie, regiment independent și batalioane speciale. Dumneata ai să urmezi aceste cursuri ca să transmiți apoi cunoștințele căpătate ofițerilor din divizie. Vei avea în fiecare zi cîte trei ore

de lecții. Așa că n-ai să fii prea ocupat, deși lucrul acesta mă cam neliniștește...

— Îmi iau îndrăzneala să vă întreb: pentru ce, Herr General?

— Pentru că dumneata ești prea tînăr, iar pariziencle prea încîntătoare.

— Eu am o logodnică, Herr General...

— N-am uitat, doar mi-ai vorbit despre asta... Atunci așa; astăzi să-ți faci bagajele, să-ți pregătești actele trebuitoare, iar mîine plecăm împreună. Deși cursurile încep abia peste cîteva zile, țin să pleci o dată cu mine, pe de o parte, pentru că sînt bucuros să am un tovarăș de drum atît de plăcut ca dumneata, și pe de alta, pentru că nu mai sînt nevoit să iau o gardă personală. Trebuie să-ți mai spun că s-ar putea ca îndată după întoarcerea mea, divizia să fie mutată la Valul Atlantic. Potrivește lucrurile așa fel ca la nevoie să poți merge într-acolo direct de la Paris.

— Oare n-ar fi bine să dau ordin ordonanței mele să plece la Paris cu mașina mea?

— Se înțelege, ți-ar prinde foarte bine.

„Iată că a sosit ceasul despărțirii de Monica" — se gîndea Heinrich cu tristețe, stînd în biroul lui Lütz, care-i pregătea documentele necesare.

Chiar de acolo, din birou, Heinrich telefonă lui Kubiss:

— Aș vrea să te văd, Hauptmann... Dar cu cît mai repede, cu atît e mai bine. Peste zece minute sînt acasă.

Cînd Heinrich sosi la hotel, Kubiss îl aștepta.

— Ce s-a întîmplat? îl întrebă el îngrijorat.

— Nimic deosebit, afară doar că plec la Paris pentru cîtva timp.

— Baroane, dumneata te-ai născut cu scufia în cap. Și dacă m-ai chemat să mă întrebi ce comisioane să-mi faci, atunci te rog să-mi aduci de la Paris zece sticle de vin după gustul dumitale, de care sînt sigur ca de al meu, morfină și niște țigări de foi bune.

— Ai să capeți toate astea, dar cu o singură condiție: să ici toate măsurile să nu i se întîmple nimic domnișoarei Monica. M-ai înțeles?

— Nici un fir de păr n-o să i se clintească din cap!

— Iar dacă lui Müller îi vine cumva cheful să stea de vorbă cu ea, să-mi telegrafiezi imediat.

— Pe ce adresă?

— Deocamdată, oficiul telegrafic central, post-restant. Dar am să-ți comunic telegrafic adresa mea, îndată ce am s-o știu.

— Se va executa întocmai, binefăcătorul meu!

— Iar ca să nu pretextezi că n-ai avut bani pentru telegramă, poftim o sută cincizeci de mărci.

— Mein Gott, sau matka bozka, cum spun polonezii! Păi acum sînt în stare să-ți telegrafiez în fiecare zi, chiar și ca să-ți dau de știre dacă mademoiselle are stomacul în ordine.

— Lasă glumele de prost gust! Mai bine hai să mergem și să bem cîte o cupă de șampanie. S-ar putea să nu ne mai vedem pînă la plecarea mea. Să nu-i spui lui Müller că plec, am să-l anunț eu mîine dimineață.

După ce băură împreună cîte o cupă de șampanie, Heinrich comandă un dineu pentru trei persoane și se urcă la el în odaie. Kurt era în al șaptelea cer, cînd află că va pleca cu mașina la Paris.

— Mi-e așa de frică cînd plecați undeva, și eu rămîn aici, singur — mărturisi el.

— Ți-e frică să nu te cheme Müller din nou la cercetări?

— Da — răspunse Kurt cu un aer grav.

— Poți pleca mîine dimineață. Ar fi bine să ajungi la Paris înaintea mea.

Seara aceea Heinrich și-o petrecu în tovărășia Monicăi și a lui Lütz. Dar masa de adio n-a fost așa cum ar fi dorit-o el. Monica era tristă și zîmbea în silă la glumele lui Lütz, ca și cînd ar fi presimțit că se despart pentru totdeauna. De

altfel, și Heinrich era tot mai prost dispus. Și, cine știe, poate unde Monica i se părea micuță și lipsită de apărare...

După ce stătu vreo oră și jumătate, Lütz își luă rămas bun, pretextînd că a doua zi dis-de-dimineață are de pregătit unele acte pentru general.

— Cînd pleci, Heinrich? întrebă deodată Monica, cînd rămaseră singuri.

— Dar de unde știi că plec?

— Mi-a spus Kurt — răspunse fata pe un ton de reproș.

— Nu voiam să-ți spun astăzi, ca să nu te amărăsc.

— Vezi, așa a ieșit mai rău! Dacă ai ști cum m-a durut sufletul cînd Kurt a scăpat vorba...

— Iartă-mă! Am vrut să te păstrez veselă în amintirea mea. Aș fi fost mai puțin îngrijorat pentru tine. Spune-mi, ai să-mi împlinești rugămintea? Aș vrea să nu stai la Saint-Rémy cît timp am să lipsesc.

— La ce oră pleci?

— Mîine, la patru după-amiază.

— Îți făgăduiesc că mîine seară n-am să mai fiu la Saint-Rémy.

— Atunci plec liniștit. Și îndată ce am să mă întorc, am s-o rog pe madame Tarval să-ți dea de știre.

— O, Heinrich! Nu știu de ce mi se pare că ne despărțim pentru totdeauna! zise deodată Monica cu tristețe.

— Nu vorbi așa, draga mea, te rog din tot sufletul, nu vorbi așa! Altfel, îmi pierd curajul, or eu trebuie să fiu totdeauna stăpîn pe mine.

Încordîndu-și voința, Monica zîmbi:

— Uite... sînt veselă! Ești mulțumit acum?

Cînd Goldring se duse la Müller să-și ia rămas bun, acesta își lua micul dejun.

— Mein Gott! Ce plăcere pentru mine să văd un oaspete atît de matinal și de scump! Ce treburi grabnice te aduc la mine la ora asta?

— Plec astăzi la Paris, împreună cu generalul.

— Și mult timp ai să lipsești?

— Două săptămîni... De aceea am și venit; te rog să-mi împlinești o mică rugăminte, cu privire la mademoiselle Tarval. Aș vrea să-mi făgăduiești că interesul dumitale pentru ea se va mărgini la obișnuitul salut pe stradă. Cred că m-ai înțeles, Herr Müller?

— Fata asta ți-a sucit capul, baroane! Doar ai o logodnică!

— Iar dumneata o soție! Și după cîte știu chiar de la dumneata...

— Ehei, asta a fost în tinerețe, baroane, în tinerețe! Acum nu mai fac două parale!

— Bine, dar eu sînt încă tînăr, Hans! Afară de asta, sper că sîntem prieteni adevărați, nu? Doar pe lîngă că ne cunoaștem firile, ne cunoaștem și părțile slabe, sau, ca să vorbim pe șleau, păcatele! Așa că-i mai cuminte să ne ajutăm unul pe altul, decît să ne luăm la ceartă. Nu ești și dumneata de aceeași părere?

— Fără îndoială.

— Atunci îmi făgăduiești?

— Dacă am s-o întîlnesc pe stradă pe mademoiselle, am să întorc capul în altă parte, ca să nu ți se plîngă pe urmă că m-am uitat urît la ea — glumi Müller.

— Foarte bine! Nădăjduiesc că ai să vii la gară, să-l petreci pe general, dacă nu pe mine?

— Dacă nu pe general, pe dumneata negreșit — îl corectă Müller.

Și se ținu de cuvînt. La ora patru fără un sfert, șeful de stat-major al diviziei, Müller și Kubiss se aflau pe peron.

Ca totdeauna cînd pleacă o persoană oficială, cei care veniseră la gară ca să-l petreacă pe general așteptau cu

nerăbdare șuieratul locomotivei și se plictiseau. Numai Müller era vesel. Glumea și lua peste picior pe Kubiss, zicîndu-i că-i mîhnit pentru că i se închide pe două săptămîni banca de credit pe termen lung.

— Hans, niciodată nu te-am văzut așa de vesel — îi spuse Heinrich, luîndu-și rămas bun.

— Mă bucur din toată inima pentru prietenul meu, pe care-l așteaptă o călătorie așa de minunată — îi răspunse Müller.

Doar nu era să-i mărturisească că adevărata cauză a a bunei lui dispoziții era o mică epistolă cifrată primită de la generalul-maior Berthold în persoană, răspuns la scrisoarea lui cu privire la Monica.

— Kubiss, n-o să uiți ce mi-ai făgăduit? izbuti să-i șoptească Heinrich la despărțire, cînd trenul se puse în mișcare.

Imediat, dincolo de stație începea un urcuș destul de repede, unde trenurile, neputînd lua viteză, înaintau foarte încet.

Heinrich se hotărî să nu intre în compartiment, ca să mai privească o dată orașul în care a trecut prin atîtea.

Cînd trenul lăsă în urmă ultimele clădiri, Heinrich zări deodată pe Monica. Îmbrăcată cu o rochie albă și cu capul gol, stătea neclintită, scăldată toată în lumina strălucitoare a soarelui.

— Monica! strigă Heinrich plin de bucurie.

Fata veni în fugă spre vagon și-i aruncă un buchet mare de flori. Trenul începu să ia viteză și Heinrich trebui să se aplece ca s-o poată vedea cît mai mult timp.

Monica rămăsese nemișcată lîngă terasament, ca și înainte scăldată în lumina aurie, ea însăși o rază strălucitoare de soare...

Tot drumul, Ewers stătuse culcat în compartiment. Se scula numai ca să mănînce. Heinrich era mulțumit că poate să stea singur ca să-și adune gîndurile, cu atît mai mult cu sufletul îi era trist și îngrijorat.

Abia a treia zi dimineață ajunseră ei la Paris. Trenul fusese nevoit să se oprească de două ori pentru că partizanii demontaseră linia. Kurt nu era în gară. După ce se înțelese cu generalul unde să se întîlnească seara, Heinrich luă un taxi și se duse de-a dreptul la oficiul telegrafic central. Era sigur că n-avea nici o veste de la Kubiss, și își întinse liniștit carnetul de identitate prin ferestruia ghișeului cu inscripția: „Poste-restante". Dar care nu i-a fost uimirea și tulburarea văzînd că funcționarul îi vîră ceva în carnetul de identitate, cînd i-l înapoie!

„Saint-Rémy" — citi Heinrich sus, acolo unde se afla de obicei numele localității și ora de expediere a telegramei. Și desfăcu încet telegrama. O citi o dată, de două ori, de trei ori... Nu, nu era o greșeală. Nu i se păruse, era scris negru pe alb! „După trei ore de la plecarea dumitale, un camion necunoscut a călcat pe șosea pe mademoiselle Monica, care a murit în aceeași seară, fără să-și mai revină în simțiri. Urmează scrisoare cu amănunte. Am să depun o coroană în numele dumitale. Kubiss".